

Dagboek eener reise ter Walvisch- en Robbenvangst

GEDAAN IN DE JAREN 1777 EN 1778. DOOR DEN KOMMANDEUR HIDDE DIRKS KAT

M.A.M. RENES-BOLDINGEN

VAN HOLLUM OP AMELAND

Zo luidt het opschrift van het boek waarin ik mijn herinneringen aan die reis vol verschrikkingen heb neergelegd. Ik heb dat in hoofdzaak gedaan voor mijn familieleden en dorpsgenoten, niet denkende, dat mij de eer zou te beurt vallen, dat het ook gedrukt zou worden. Toch is dit gebeurd en wel bij de Wed. A. Loosjes Pzn. te Haarlem, in den jare MDCCC XVIII. Zodat men ook buiten ons eiland kon lezen, uit hoe grote gevaren God machtig is te redden. Want ik denk niet, dat ooit 'n walvisvaarder van Hamburg, Syll, Helgoland of Ameland een dergelijke reis heeft meegemaakt. Het is een wonder van God, dat ik behouden ben thuisgekomen, want zelf heb ik er meermalen aan gewanhoopt, dat ik mijn geliefde eiland terug zou zien. Ik, een van de zeer weinigen, die deze tocht overleefden!

„Wat zeeman, die de kiel naar 't
barre Noorden stuurde,
Bestond er ooit op aard, die zoveel
ramps verduurde.
Als Kat, de fiere Kat, die 's lijdens
beker heeft
tot aan den boom geleegd, en toech,
Goddank, nog leeft!”

Daarmee kan ik het doen! Maar toch blijf ik zeggen: „Aan God de eer”. Ik weet zelf veel te goed, hoe vaak ik bang en wanhopig was en helemaal niet fier.

Natuurlijk ben ik mijn levensloop niet als kommandeur, anders gezegd, als kapitein van een Groenlandvaarder begonnen. O neen, het is een lange weg geweest, van hard aanpakken, gehoorzamen leren, ontberingen en gevaren. Hoe dikwijls ik de dood onder de ogen heb gezien, kan ik niet eens meer tellen. En met hoe velen ben ik uitgevaren die nooit terug zijn gekomen; die op zee bleven, zoals wij dat noemen. Als de geheimen van Gods grote zeeën in noord en zuid en oost en west eens geopenbaard worden, wat zal er dan voor de dag komen!

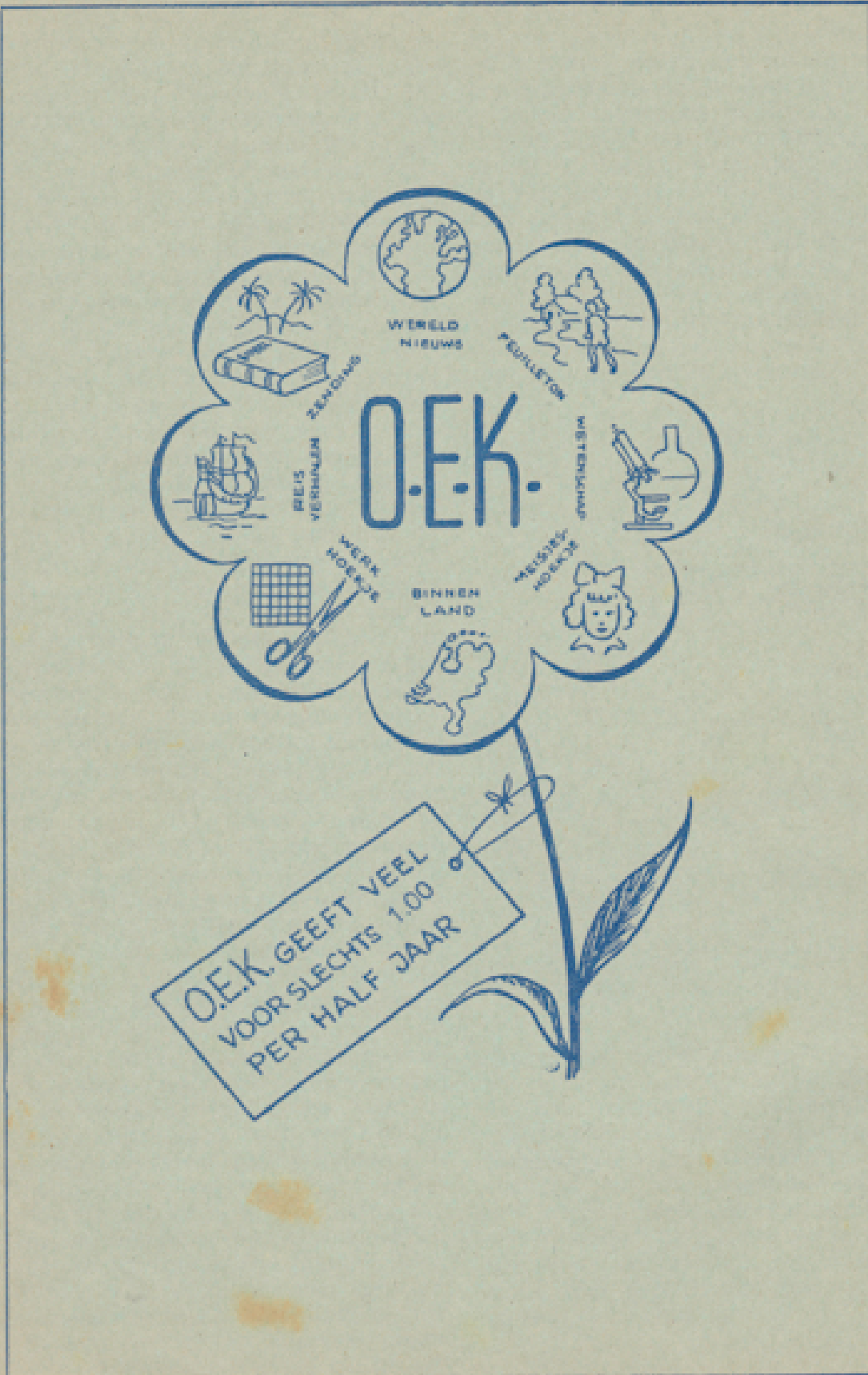

Kommandeur
Hidde Dirks Kat van Hollum
(Ameland)

Tot slot volgt nog de oplossing van het raadsel uit het Maart-no. van de 9e jaargang.

Verticaal: Maart Lentemaand.

Horizontaal: 2. das 3. krans. 4. sparren. 5. boter. 6. sla. 7. Ens. 8. otter. 9. broeden. 10. Medemblik. 11. Benares. 12. blauw. 13. ons.

Dagboek eener reike ter Walvisch en Robbenvangst

GEDAAN IN DE JAREN 1777 EN 1778. DOOR DEN KOMMANDEUR HIDDE DIRKS KAT

H.A.M. RENES-BOLDINGEN

VAN HOLLUM OP AMELAND

KORTE INHOUD van 't voorafgaande:

Als jongen, dwalend langs het strand, is Hidde Dirks Kat reeds vol verlangen, achter de Amelandse horizon te mogen zien.

En dan was daar nog mijn grootvader. Grootvader had op de West gevaren, maar was nu in ruste. Van grootvader heb ik heel wat geleerd. Ik moet een grote, sterke knaap zijn geweest, altijd groter en sterker dan anderen van mijn leeftijd. Nu nog steek ik een hoofd boven mijn medemenschen uit en mijn gewicht is over de 200 pond. Deze lengte en dit gewicht hebben mij altijd veel ontzag bij mijn bemanning verschaft. Daarom ben ik er Gode dankbaar voor.

Toen ik nog heel klein was, nam grootvader mij al mee naar de wei om de paarden te verturen. De pin moest dan uit de grond worden gehaald en ergens anders weer ingezet, zodat de paarden weer vers gras hadden om af te grazen. Al heel gauw merkte grootvader, dat ik 't alleen ook wel kon en als de oude man eens geen trek had om eruit te gaan, liet hij 't mij alleen opknappen. Al heel spoedig zat ik boven op de hoge paarderug en ook dat ging goed.

Grootvader had ook 'n oude sloep. Die kalefaterden wij samen op, zodat hij weer bruikbaar werd. We voeren samen de Waddenzee op en zijn zelfs een keer op Terschelling

en aan de Friese kust geweest. Dat was toen een groot avontuur voor mij. Weinig vermoedde ik, welke ijs-

selijke avonturen God nog voor me had weggelegd!

Grootvader leerde mij ook de sterren kennen.

Ik weet nog goed, dat hij op heldere winteravonden bij ons binnenkwam. Ik zie nog zijn ruige grijze baard en zijn grauwe wenkbrauwen, die wel borstels leken. „Hidde, kom met!” klonk het dan. Moeder sloeg mij gauw een wollen das om de oren en de hals, ik trapte in mijn klompen en dan ging 't naar buiten, naar een naburig duin. Daar zagen we dan de sterrenhemel. Ik weet nog goed, hoe die duizenden sterren mij overweldigden en dat ik dacht aan God, die al deze dingen geschapen heeft.

tekenis op, terwijl de overblijvende 5 woorden, namen van bloemen zijn, die nu bloeien.

1. uitvoer. 2. gebruikt men voor het uitdiepen van kanalen enz. 3. een

beoefenaar van bergsport. 4. een plaats in Utrecht. 5. een zuidvrucht. 6. een steltloper. 7. een boekenverzameling.

Niets inzenden.

„Grootvader, er komen hoe langer hoe meer!” riep ik uit.

„Zo is 't niet”, zei grootvader, „ze zijn er allemaal, maar je zag ze niet. Je oog moet wennen aan de dingen, die boven zijn”.

Maar ik was hier om te leren en grootvader begon de helderste sterren en sterrenbeelden aan te wijzen. Zijn hand beefde toen al wat, daarvoor kon ik niet vlug de sterrenbeelden onderscheiden. De noordster, de grote beer, de kleine beer, Orion en Sirius kon ik vrij gemakkelijk vinden. En toen keken we naar de melkweg aan de hemel. Daar wist grova ook niet veel van te vertellen; dat was een heel apart wonder van God, zei hij. Aan de sterrenbeelden leerde hij mij de hemelstreken kennen en toen begreep ik, waarom een zee-man de sterren zo nodig heeft. Later, toen ik zelf als stuurman of kommandeur halve nachten aan dek doorbracht, heb ik vaak met dankbaarheid aan grootvader gedacht. De oude man heeft een goed spoor nagelaten en 't is mooi, wanneer men dat van een mens kan zeggen.

Maar hij deed ook iets, waarover ik eerst erg kwaad ben geweest. Hij bracht mij naar meester Gribberts toe, om te leren lezen en schrijven. Rekenen leerden we vanzelf wel. Er is geen Amelander, die niet kan rekenen, en van lezen en schrijven zag ik het nut niet in. We zaten met andere kinderen in een schemerig vertrek en luisterden met moeite naar meesters wijsheid. Eerst tekende hij ons de letters voor en liet ons die uit het hoofd leren. Daarna vormde hij woorden uit die letters en wij moesten die woorden leren. Hij vertelde ook verhalen uit de Bijbel en liet ons de psalmen zingen. En wij deden ons best, om geen straf te krijgen. Want aan meesters lessenaar hing de harde handjeplak. Wie daarmee klappen kreeg op zijn vlakke hand, had nog uren lang pijn. Op meesters lessenaar, naast de ganzepennen, stond een wollen eendje. Wie stout was of onoplettend, kreeg dat eendje naar zijn hoofd. Hij moest

opstaan om het ding bij meester terug te brengen. O wee, dan kwam de straf. Handjeplak, tien of twintig keer. Of met de lat voor de broek, die te voren extra stijf gespannen werd. Of als grootste schande, voor ezel staan naast het zwarte schoolbord. Daar hingen de lange ezelsoren al klaar; de booswicht kreeg die op zijn hoofd gebonden. „Ik ben

een ezel”, schreef meester dan op het bord. En de schande was zeer groot.

Toch ben ik later ook dankbaar geweest voor wat meester Gribberts mij heeft geleerd. Zonder de school, had ik dit reisverslag niet kunnen optekenen. En de strenge schooltucht? Wie zelf niet geleerd heeft, zich onder tucht te schikken, kan later over zijn scheepsvolk geen tucht uitoefenen.

Eindelijk was het zo ver! Ik was twaalf jaar geworden en monsterde aan voor een reis naar de landen rond de Oostzee. Het was een kustvaart; de meeegenomen vracht werd afgeleverd en we keerden met een flinke lading hout terug, die we soms in ons eigen land, soms in Engeland of Frankrijk moesten brengen. Deze reizen waren niet zwaar; zeeziek-

te kende ik niet en door mijn lengte en grote kracht klom ik spoedig op tot lichtmatroos. Van kajuitsjongen naar lichtmatroos is een hele vooruitgang. Voor een volgende reis kon ik al als matroos aanmonsteren en toen ik omtrent volwassen was en mijn zin al op een Hollumer meiske had gezet, ging ik over op de Groenlandvaart. Daar was heel wat meer geld te verdienen en ik wilde het meiske, als ze mijn vrouw zou zijn, niet in armoede laten tobben. Er was ook heel wat meer avontuur te beleven en in de verte stond voor mijn ogen het kommandeurschap over een walvisvaarder. Er voeren veel Amelanders op de Groenlandvaart. Wij waren gezochte zeelui om onze durf en betrouwbaarheid en de meeste Amelander jongens brachten het tot kommandeur. Hun huizen waren kenbaar aan een dubbele sierraad in de voorgevel en hun vrouwen aan de kostbare gouden kap, die ze Zondags bij de kerkgang droegen. De walvisvaart bracht heel wat welvaart en vertier op ons eiland, want het geld, dat een zeeman verdient, wil aan 't rollen blijven.

Op een dag dan, in het heel vroege voorjaar, ging de omroeper in Hollum rond. Op de hoeken van paden en stegen stond hij stil, sloeg op zijn koperen bekken en riep zijn hoodschap uit.

In Hamburg zochten de réders lichtmatrozen, matrozen, stuurlieden en kommandeurs voor de vloot naar Groenland. Plotseling nam ik het besluit me te laten aanmonsteren. Het lukte, en voordat ik het zelf goed wist, was ik met een tjalk eerst naar Harlingen gevaren en vervolgens naar Hamburg. Daar merkte ik, dat ik in een heel andere wereld terecht was gekomen. De havenkant was vol zee-lieden en er werd gesproken in allerhande talen. De Hamburgers haalden hun bemanningen van Sylt en Helgoland en Schiermonnikoog en Ameland. Ook zaten er veel Engelsen tussen en een enkele maal zelfs Russen en Polen.

Lang bleven we niet in de stad,

want de schepen dobberden reeds zeilklaar op de golven van de Elbemonde. Met sloepen werden we aan boord gebracht, ontvingen ons handgeld, konden nog 24 uur gaan passagieren en toen begon de reis.

Het was een stevig gebouwd schip, waarmee ik mijn eerste Groenlandreis ging maken. Buiten kapitein en stuurman droeg het 40 man scheepsvolk en het voerde niet minder dan zes sloepen mee. De voorsteven was met ijzeren platen beslagen, de buitenboorden waren verdubbeld en met ijzeren spijkers en klampen goed verzekerd. Op mijn vraag, waarom dit alles zo was, kreeg ik kort ten antwoord: „opdat het de druk van het ijs beter kan verdragen”.

Ijs midden in de zomer? Ik spitste mijn oren, vooral bij de gesprekken van de oude en ervaren zeelieden. Veel vragen doen was niet gewenst, dat merkte ik al spoedig. Als regel gold, dat jonge hanen hun mond maar dicht moesten houden en wie toch aan 't kraaien bleef, werd afgesnauwd en uitgelachen.

„Het witte Paard”, zo was de naam van onze brik. Er heerste strenge lucht aan boord. Elk bevel moest onmiddellijk worden uitgevoerd en wee degenen, die deden alsof ze een bevel niet hoorden!

Maar toch was de dienst niet zwaar, in het begin van de reis. Het eten was best, we kregen erwten en bonen en veel pekervlees; en we kregen veel slaap. Dit eerste gedeelte was het: zestien uur slapen tegen acht uur waken. Later echter, wanneer de vangst zou beginnen, werden de uren omgewisseld, zodat het werd: acht uren slapenstijd tegen zestien uren waken en werken. Zelfs kon het dan voorkomen, dat er vierentwintig uur achtereen gewerkt moest worden vooral, wanneer de vangst bijzonder groot was.

Al spoedig kwamen we de eerste ijsbergen tegen. Nog nooit had ik iets zo wonderbaarlijks gezien. Het was een dag van verblindende zonschijn en hardblauwe hemel en de ijsberg deed me denken aan een

kerk met hoge zuilen en grote zalen, terwijl het was, alsof van binnen een blauwe lamp brandde. De volgende ijsberg dreef dicht langs ons heen

naar het zuiden toe. Deze was zo hoog, dat we de hoofden in de nek moesten leggen, om de top te kunnen zien. Een oude zeeman wist te vertellen, dat het gevaarte minstens zeven maal zo diep onder water reikte. Toen begon ik de ijzeren platen te begrijpen, waarmee ons schip was versterkt.

Na de ijsbergen kwamen we in het gebied van het drijfijis. Nu konden we ook spoedig de eerste walvis verwachten. De commandant riep zijn officieren en harpoeniers bij zich in zijn hut en stelde met hen de werkzaamheden vast. Daarna werd het gereedschap uitgedeeld; de harpoenen met touwen, hakmessen en bijlen. Ik ontving een lang en scherp mes. Daarmee zou ik spék moeten snijden, wanneer het zo ver was. De volgende dag werden de mannen over de sloepen verdeeld. Van nu af aan werden er geregeld oefeningen gehouden in het snel strijken der sloepen en in het snel roeien, zodat wij allen dikke eeltlagen in de handen kregen.

Hoewel het nu hard aanpakken

was, werden de mannen veel vrolijker dan tijdens het eerste, luie deel van de reis. We hadden al heel wat schepen gezien, die alle ook op de walvisvaart waren; Hollanders, Denen, Engelsers, Fransen en zelfs een Spanjaard. Maar hoe we onze ogen ook de kost gaven, een walvis hadden we nog niet kunnen ontdekken, zelfs niet de jongen, die hoog in het kraaiennest op uitkijk zat.

Eindelijk kwam de dag, waarop de lang verwachte roep uit het kraaiennest weerklonk:

„Waal! Waal!”

Met eenmaal was iedereen aan dek, om mee uit te kijken, maar we werden al spoedig door snijdende kommando's aan het werk gezet om alle zeilen bij te zetten. Dat was bij de felle kou en de harde wind geen kleinigheid. Met volle zeilen voeren we het ijsveld binnen, de vis achterna. Waar „het Witte Paard” zich steigerend een weg baande, kraakte en knapte het ijs en kwamen de schollen in beweging.

Maar ook de walvis zette zich in beweging. Hij had de lucht van ons gekregen en vluchtte voor ons. De kleine ijsschollen schoof hij opzij, onder de grote dook hij door, totdat hij eindelijk schijnbaar niet verder kon, maar onrustig en besluiteloos heen en weer bleef zwemmen. Dezelfde oude zeeman, die mij tevoren reeds een en ander had verteld, zei me nu, dat een walvisch onder een zeer groot ijsveld niet kan doorzwemmen, omdat hij door longen ademhaalt en dan niet tijdig genoeg kan boven komen om lucht te scheppen.

Minuten vol van spanning gingen voorbij. Zou het dier nog een kans zien om te ontsnappen? Dichter en dichter naderde „het Witte Paard”; duidelijk zagen we hoe het donkere lichaam zich aftekende tegen de grauwe ijsschotsen en altijd hoger spoten de twee zilveren stralen op naar de hemel.

(Wordt vervolgd).

*Dagboek eener reise ter
Walvisch en Robbenvangst*

GEBAAN IN DE JAREN 1777 EN 1778 DOOR DEN KOMMANDEUR HIDDE DIRKS KAT

H.A.M. RENES-BOLDINGEN

VAN HOLLUM OP AMELAND

KORTE INHOUD van 't voorszgaande:

Als jongen, dwalend langs het strand, is Hidde Dirks Kat reeds vol verlangen, achter de Amelandse horizon te mogen zien.

Daar weerklonk plotseling de kommandoroep: „Val — val — overal!” Het was het kommando om de sloepen te strijken en in te springen, om roeiende de walvis nog dichtër te naderen.

Daar suisde met kracht de eerste harpoen, die diep door de dikke speklaag van het dier heendrong. De walvis voelde hem en wilde wegzwemmen, maar stevig werd de lijn vastgehouden, waaraan de harpoen bevestigd was. De vis schoof intussen onder het ijsveld; langs de rand volgden de sloepen hem, verzekerd, dat de walvis de een of andere tijd toch weer te voorschijn moest komen om adem te scheppen.

Eindelijk was het zover. Een hevige strijd tussen mens en dier volgde, maar eindelijk gelukte het een harpoenier een slagader te treffen. Nog een paar geweldige slagen met de brede staart volgden, toen lag het dier stil. Het duurde echter nog enige tijd, eer de sloepen zich tot bij de walvis waagden om te constateren dat het kolossale dier dood was.

Toen brak het overwinningsgeschreeuw los en zwaaiden de mannen naar „Het Witte Paard”, dat langzaam gevolgd was. Hier werden de zeilen gereefd; „Het Witte Paard” werd gemeerd aan de rand van het ijsveld. Twintig uur aan een stuk moest er gewerkt worden, eer de laatste stukken spek in het vat verdwenen en het dek werd schoongemaakt. Daarna eerst kon er van sla-

pen sprake zijn, en de andere dag ging de reis weer verder. Nog lange tijd zagen we grote troepen zee-meeuwen, haaien en roggen, die zich aan de afval van de walvis te goed deden.

Op de thuisreis van mijn derde Groenlandreis gebeurde het, dat de tweede stuurman over boord sloeg en verdronk. Er stond een hoge, holle zee en na verloop van tijd moesten we onze reddingspogingen opgeven. Het deed ons oprecht verdriet, want hij was een Sylter, van de goede zeemanssoort en hij liet een jonge vrouw en twee kleine kinderen achter. Maar de reis moest worden voortgezet en er diende een tweede stuurman aan boord te zijn. De volgende dag liet de kapitein mij bij zich roepen.

„Kat, je hoeveelste Groenlandreis is dit?”

„Met uw verlof, de derde, kommandeur”.

Ondanks de narigheid met de tweede stuur kwam er vrolijkheid in mijn hart, want ik wist dat de overige mindere bemanning nog slechts één of twee reizen telden.

„Wat voor landsman ben je, Kat?”

„Een Amelander, kommandeur, en woonachtig in Hollum”.

„Een Amelander. Dan benoem ik

je vanaf heden tot tweede stuurman. Heb je er iets op tegen, Kat?"

„Met uw verlof, neen, kommandeur“.

„Afgemarcheerd dan en neem je nieuwe plaats in. De rest maak ik in orde“.

Zo kwam ik dus als stuurman boven, terwijl ik als matroos was afgedaald. Mij bleek, dat de meesten mijn promotie wel verwacht hadden. Ik merkte aan de gelukwensen, dat ieder mij dit geluk gunde en ik heb voor de rest van de reis dan ook van niemand overlast gehad.

Deze reis leek een noodlotsreis te moeten worden. De hoge zeeën, die mijn voorganger het leven hadden gekost, gingen verder naar het zuiden over in zwaar noodweer. De wind, die dagen lang stevig uit het noordwesten in de zeilen had geblazen, ruimde naar het zuiden en haalde daar dichte verwarde wolkenmassa's op, die in een paar uur de hele hemel verduisterden. En niet alleen de hemel, ook de zee, die tevoren een grijs-groene kleur had, leek zwart en onheilspellend te worden. Ja, 't was alsof het gedruis der golven een andere klank kreeg, somber en dreigend als het naderend oordeel. Verbaasd en vol ontzag keek het scheepsvolk toe, hoe deze verandering zich voltrok. Maar reeds klonken de bevelen van de kommandeur om alle zeilen te reven. Nauwelijks was dit gebeurd of uit het zuidoosten brak de storm los. De wind sprong met kwaadaardige stoten om ons heen en op ons af en slingerde ons schip als een willoos stuk hout in het rond. Daarbij begon een zware regen te vallen, de donderslagen dreunden en na iedere felle bliksemstraal scheen het duister nog dieper te worden. Wij begrepen allen, dat we in grote nood waren, wij dachten aan onze eigen kostbare levens, maar ook aan de kostbare lading, die we veilig binnen wilden brengen.

Het was bij ons de gewoonte, dat bij noodweer de eerste stuurman zelf aan 't roer stond. Nu ook had stuurman Siebold van Borkum on-

middellijk toegegrepen. Hij was 'n bejaard man, altijd vriendelijk en welwillend, hoewel 't aan hem knaagde, dat hij 't nooit tot kommandeur had kunnen brengen. De grillige bliksem-

stralen, die plotseling de duisternis openscheurden, verwarden hem echter zo, dat hij niet meer wist, welke koers hij moest houden. Omdat hij een plichtsgetrouw man was, wenkte hij mij, dat ik dit bij de kommandeur moest gaan melden. Want het gevaar, waarin wij verkeerden, was zeer groot en iedere onzekerheid kon noodlottig worden.

Met grote sprongen snelde ik naar de kommandeur, 't ene ogenblik op de tast af in het duister, het volgende ogenblik spookachtig bijgelicht door het blauwige licht van de bliksem. Onder het uitrollen van een knetterende slag stond ik voor de kommandeur en bracht hem Siebolds boodschap over.

Een seconde lang sprak hij niet; daarna keek hij mij vast in de ogen.

„Amelander“, zei hij ernstig, „kun jij hem helpen?“

„Jawel, kommandeur“.

„Help hem dan“.

(Wordt vervolgd).

KORTE INHOUD van 't voorafgaande:

Als jongen, dwalend langs het strand, is Hilde Dirks Kat reeds vol verlangen, achter de Amelandse hoortop te mogen zien. Op jonge leeftijd monstert hij aan en maakt zijn eerste Groenland reis. Op z'n derde reis wordt hij bevorderd tot tweede stuurman.

Met een paar sprongen stond ik weer bij het roer, naast stuurman Siebold en nam hem de verantwoordelijkheid uit de handen. Wat er in mij omging, kan ik niet zeggen, maar het gelukte mij iedere gedachte te onderdrukken, die niet onmiddellijk met de redding van het schip te maken had.

Siebold slaakte een diepe zucht en trad ter zijde. Hij bleef echter vlak in mijn nabijheid, waarvoor ik hem zeer dankbaar was. Er werd tussen ons geen woord gesproken, toch hielpen we elkander. Ik omkleemde met uiterste krachtsinspanning de roerstang en probeerde aan het wrikken van het roer te bepalen, of wij in de zeestroming waren, die ons gewoon-

lijk huiswaarts bracht, of dat we er door Siebolds verwarde sturen waren uitgeraakt. Ik meende de stroom te bespeuren, maar was toch nog onzeker. Een ster, enkele sterren zouden me uitkomst kunnen brengen. Ik keek omhoog naar de duistere hemel, die geen enkele ster doorliet. En de donder kraakte en de bliksemstralen flitsten en de nood nam toe.

Zou ook ik, ik, het moeten opgeven? Zoals de oude Siebold het had moeten doen?

„Here God! een páár sterren! Geef mij een páár sterren!”

Deze schreeuw barstte los uit mijn gemoed. En even later raakte de oude Siebold mijn arm aan.

„Dáár! Dáár!”

En waarlijk. Boven onze hoofden braken de wolken uiteen. Twee sterren, even later vier, daarna meer, werden zichtbaar.

- 17. Dr Louis Pasteur.
- 18. Tarsen in Cilicië. Van het eiland Cyprus.
- 19. Timmermansgilde.
- 20. Canberra, Ottawa, Santiago.

Nu de nieuwe:

- 21. Wat betekent de uitdrukking: de kandelaar is weggenomen.
- 22. Hoe komt men aan de naam: perkament? En wat was het eigenlijk?
- 23. Men zegt wel eens: hij is zo rijk als Croesus. Waar resideerde deze vorst eenmaal?

- 24. Wat is een aesculaap?
- 25. Wat is eigenlijk een visioen?
- 26. Waar zou het geboorteland van de coloradokever liggen?
- 27. Noem 'es 2 reptielen.
- 28. Ook eens 2 amphibiën.
- 29. Noem 'es 2 spreekwoorden met adder er in!
- 30. In Nederland betaalt men met guldens en centen. Waarmee betaalt men in Engeland, Duitsland, Frankrijk en Amerika?

„De Grote beer!” fluisterde de oude man eerbiedig. Ik zelf kon niet spreken, want het hart sloeg me in de hals. Ik keek en keek en maakte haastig mijn berekening. We hadden redelijk goed koers gehouden. Als ik nu ook nog de Poolster zou mogen zien.... Daar verscheen als

door een wonder ook de Poolster, de vriend van alle zeevaarders op het noordelijk halfrond. Nu wist ik dat we de goede richting hadden en werd ik ondanks het noodweer rustig en vrolijk van binnen. 't Was mij, alsof de Here God zelf naast mij stond en meestuurde.

Na een half uur begon het onweer te minderen; na een goed uur kalmeerde ook, heel langzaam aan, de storm. Siebold bood aan het stuur weer over te nemen, opdat ik kon gaan slapen. Ik weigerde, want ik voelde een krachten en een werklust in me, alsof ik nooit meer slaap nodig had. Toen zuchtte Siebold weer en ging naar kool. 't Is zijn laatste reis geworden.

We liepen veilig in Hamburg binnen. Daar had men reeds met angst in 't harte naar ons uitgezien en toonde grote dankbaarheid, dat we er heelhuids waren. Behalvé de tweede stuur was er geen man verloren gegaan. De kommandeur gaf hoog op over hetgeen ik in die stormnacht had gedaan. Toen benoemde de redér mij tot eerste stuurman over een gloednieuw schip, dat in het volgend vis-seizoen zijn eerste reis zou maken. Het was „de juffrouw Klara”, waarop ik later kommandeur zou worden en waarmee ik nog later bovengenoemde, zeer zware reis zou maken, waarvan wel ik, doch niet „de juffrouw Klara” wederkeerde.

Van dat alles wist ik toen echter niets. Het is goed, dat God de toekomst genadig verborgen houdt. Wie zou er anders nog varen durven? Wie zou er nog gelukkig zijn?

Ik, Hidde Dirks Kat, was gelukkig. Ik was eerste stuurman en als onderpand en handgeld ontving ik uit de handen van des reders dochtertje een fraai bewerkte zilveren beker. Binnen een krans van zilveren bloemen droeg deze een blank schildje. Daarop kon ik mijn naam laten graveren.

Maar eerst reisde ik naar Ameland, naar Hollum, om in het huwelijk te treden en het huis te betrekken, dat ik verder al mijn levensjaren heb bewoond. De zilveren beker nam ik mee en deze werd door de Hollumers om strijd bewonderd.

Vier maal maakte ik een Groenlandreis als eerste stuurman op „de

Juffrouw Klara". Toen kende ik het schip beter, dan mijn huisje in Hol-lum. In die jaren zag ik weinig zomer, want, naarmate er meer sche-pen ter walvisvangst voeren, moes-ten we vroeger in het jaar vertrek-ken en later in de zomer huiswaarts keren. Eind Februari, begin Maart was de tijd voor de uitreis; eind Au-gustus, begin September, moest nood-gedwongen de thuisreis worden aan-vaard, omdat dan het ijs uit het poolgebied naar het zuiden zich be-gon uit te strekken en grote geva-ren opleverde. Het ijs vroeg meer slachtoffers dan de storm.

Als stuurman gaf ik ogen en oren goed de kost; ik kreeg daartoe meer gelegenheid dan als matroos, door-dat ik met de vangst en het uitsnij-den der walvissen niet zoveel meer te doen had. Bovendien mocht ik als stuur vragen doen aan mijn komman-deur, hetgeen van een matroos brutaal en onbehoorlijk werd gevonden. Door vragen en waarnemingen leer-de ik, dat de walvissen niet de zee-stromingen volgen, doch de trek van hun aas, dat bestaat uit klein gedier-te, jonge haringen en andere visjes, die ze tussen hun baleinen door naar binnen kunnen werken. Spoedig kon ik aan de blauwe of grijze kleur van het water zien, of er zich walvis-aas in bevond, of niet.

Ook leerde ik de verschillende ijs-formaties kennen. In sommige jaren strekte zich vast en dik ijs uit tus-sen Bereneiland, Spitsbergen en Groenland, zodat het deze streken aan elkaar verbond. Dit noemden de schippers zuid-ijs. Dan kwamen de walvissen uit de Russische poolzee westwaarts af. Deze vissen zijn wat korter en dikker dan de andere soort en gemakkelijker te vangen. Ze zijn nog niet zo wantrouwend tegenover mensen en schepen, want er wordt daarginds minder jacht op hen ge-maakt. Zuid-ijs leverde gewoonlijk goede jaren op. In andere jaren daar-entegen lag het ijs niet zo breed, dan is de jacht veel moeilijker. De schip-pers noemen deze jaren: westijsjaren.

Dikwijls heb ik gedacht: alles heeft toch zijn reden en het komt erop aan, die reden of oorzaak op te speuren. Ik was in deze jaren ijverig aan het speuren en maakte ook aantekening van wat ik vond; ik sprak er echter niet vaak over, want wanneer ande-ren het ook weten, komt het voor, dat ze de eigenlijke vinder de kaas van het brood snoepen. En dat was mijn bedoeling niet, ik wilde het brood en de kaas hebben. Dat is me ook gelukt.

In het derde jaar vierde onze kom-mandeur zijn vijfenveertigste verjaar-dag aan boord, terwijl de vangst op zijn drukst was. De hele bemanning vierde dit mee met een extra slok

brandewijn en 'n dubbel portie worst bij de erwten.

Maar de kommandeur wist, dat het zijn laatste reis zou zijn. Het leven op deze wijze maakt vroeg oud. Hij leed aan reumatiek en maagpijn en toen wij na behouden vaart weer in Hamburg voor onze reders ston-den, nam hij zijn ontslag. Hij was van het eiland Föhr en een braaf man. Ook hadden de Groenlandreizen hem zeer welgesteld gemaakt, zodat hij een prachtig stenen huis kon laten bouwen, een paleis gelijk, met rond-om een rijk aangelegde bloementuin. Eenmaal heb ik hem daar bezocht.

Ik heb mij toen afgevraagd, waarom wij, Amelanders, niet zulke huizen laten zetten. Zeker, omdat onze aard voorzichtiger is. Wij zijn meer voor het sparen dan voor het uitgeven.

Wat ik verwachtte en hoopte, gebeurde. De reder vroeg of ik nu kommandeur op „de juffrouw Klara” wilde worden. Ik dacht: tot hertoe heeft mij God gebracht en nam het met een dankbaar harte aan. Hidde Dirks Kat was kommandeur geworden!

Nu moet ik over de reis gaan schrijven, die in Maart 1777 een aanvang nam.

„De juffrouw Klara” voer weer uit van Hamburg, voor rekening van de heer David Hendrik Kervoel. Het schip was bemand met 38 koppen, buiten mij en de stuurman en het ging uit ter Walvis- en robbenvangst.

De 5e Maart voeren we uit en de 5e April kwamen we voor het Groenlandse ijs. Hier vingende dertig vaten robbespek. Het was een Westijjaar, dus het ijs reikte niet zeer ver zuidelijk, zodat we noordelijker opvoeren en op 26 Mei voor de ijsvelden van Spitsbergen aankwamen. Hier werden door verscheidene schepen walvissen gevangen.

Ik moet hier nog meedelen, dat „de juffrouw Klara” niet alleen was uitgevaren. Sinds lang was dit niet meer de gewoonte en met het oog op wederzijds hulpbetoon was het ook beter. Er was op die 5e Maart een kleine vloot uit Hamburg vertrokken, eigendom van verschillende reders en bevolkt met manschap van velerlei tongen en talen. In het vanggebied was het onmogelijk dicht bijeen te blijven, daar ieder schip soms uren lang zijn eigen walvis achterna moest zetten en ook het oponthoud voor het uitbenen en ber-

gen verschillend was. Maar daarna probeerden we weer om zoveel mogelijk bij elkaar te komen.

Na enkele walvissen te hebben buitgemaakt, dreef „de juffrouw Klara” met een aantal andere schepen uit de koers. Nu en dan maakten wij onze schuiten aan schots of ijsveld vast en lieten ons meedrijven. Op de 1e Juli bevonden we ons belangrijk zuidelijker. We hadden in die tussentijd al weer een grote walvis gevangen, die ons niet minder dan dertig vaten spek opleverde. De jacht zag er dus goed uit en de bemanning was welgemoed. We hadden overvloed van goed eten aan boord, daarbij de nodige wijn en brandewijn en onze lading begon reeds kostbaar te worden. Tegen de masten stonden de grote ribben, kaken en schouderbladen uit te lekken. De olie die hieruit droop was voor de bemanning, alsmede de zware beenderen. Deze worden op de houtarme Waddeneilanden gebruikt voor paalwerk, om weiden en akkers te scheiden. De schouderbladen doen ook meermalen dienst als stoep. Zodat letterlijk alles van de walvis zijn waarde heeft.

We hadden kans gezien met een zeventwintig schepen in elkaars nabijheid te blijven. Vaak liepen de mannen over het ijs naar die van de andere schepen toe. De kapiteins gingen bij elkaar uit eten en het was daar geen al te slecht verblijf, hoewel de koude nijpend was.

Dit zou echter spoedig veranderen.

Dagboek eener reike ter Walvisch- en Robbenvangst

GEDAAN IN DE JAREN 1777 EN 1778 DOOR DEN KOMMANDEUR HIDDE DIRKS KAT

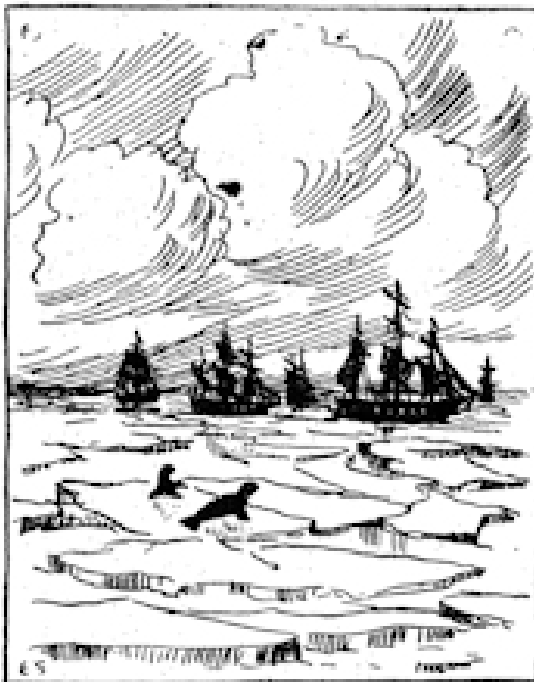
M.A.M. RENES-BOLDINGEN

VAN HOLLUM OP AMELAND

KORTE INHOUD van 't voorsafgaande:

Als jongen, dwalend langs het strand, is Hidde Dirks Kat reeds veel verlangen; achter de Amelandse horizon te mogen zien. Op jonge leeftijd moestert hij aan en maakt zijn eerste Groenland reis. Op z'n derde reis wordt hij bevorderd tot tweede stuurman en spoedig daarna voer hij uit als kommandeur.

Op de twaalfde Juli raakten wij allen sterk in het ijs bezet, zodat er geen beweging mogelijk was. Op die-

zelfde dag brak een zware storm los uit het noordoosten, die drie à vier dagen aanhield. Daarna lagen we in dikke mist die niet toeliet, dat het ene schip het andere zag. We onderhielden de verbinding door geluiden van allerlei aard; daardoor wisten we dat alle schepen nog aanwezig waren. Maar toch werd het ons soms wonderlijk te moede. Mist op deze breedte en in deze tijd van het jaar was iets zeer ongewoons. Het gaf

ons een akelig voorgevoel, alsof etnarigheid in aantocht was. Met des te meer ernst nam ik des morgens, na het zingen van een psalm, de Bijbel ter hand, om naar kommandeursplicht de mannen daaruit voor te lezen. En met des te groter ernst werd er geluisterd en gezongen.

„Wien heb ik nevens U, omhög?”

Deze psalmregel zingt men anders, daarginds in het hoge noorden, van alle mensenhulp verstoken, in een woestijn van sneeuw en ijs, dan zittend op een kussen in de goed verwarmde kerk van Hollum.

Wij wisten, Wien wij hadden, omhoog, en daarom dankten wij God de Here. De dag zou echter ook nog komen, dat wij tegen onszelve zeiden, „Roep Mij aan in de dag der benauwdheid en Ik zal u hulpe geven”.

Eindelijk week de zware mist uiteen. Welk een genade, dat we weer om ons heen konden zien. We voelden ons als gevangenen, die het bericht van hun bevrijding vernamen. Te meer, omdat wij in de verte een kustlijn zagen, naar schatting op tien à twaalf mijlen afstand. Nieuwe levenskracht bezielde ons en toen zich een kleine walvis vertoonde, joegen wij er op los, samen met kommandeur Hans Pieters. Het gelukte ons het dier te vangen en enkele vaten met spek te vullen.

Al spoedig echter wisten wij, dat onze bevrijding slechts schijn was. Onze schepen zaten nog steeds gevangen in het poolijs, gebonden met onverbreekbare boeien. Tezamen met het onafzienbare ijsveld dreven we

zonder ophouden op de sterke onderstroom zuidwaarts, niet wetende, hoe lang dit duren zou. Het werd zes Augustus. In de morgen van die dag bemerkten wij, dat enige van onze schepen waren afgedreven en reeds uit het zicht verdwenen waren. Wij hebben nimmermeer iets van hen gehoord of gezien, zodat het wel zeker is, dat ze met man en muis vergaan zijn. Er waren dappere mannen aan boord; God hebbe hun ziel. Een paar dagen later raakten we weer schepen kwijt. Het grote ijsveld was gebroken, de afdrijvende ijsbrokken voerden hen willoos mee, geen macht ter wereld kon dat tegenhouden. Ook van deze schepen hebben we nooit meer iets bespeurt.

Met vijf schepen bleven wij in onze ijsschots ingesloten liggen. De kommandeurs waren: Hans Pieters, Peter Andersen, Hans Christiaan Jaspers, Albert Jans en ik: Hidde Dirks Kat. De kustlijn, die we gezien hadden, zagen we reeds lang niet meer. In plaats daarvan zagen we iets, wat ons zeer beangstigde, namelijk talloze ijsbergen, welke met hun toppen de wolken schenen te raken. Of ze water of land bedekten, was ons niet duidelijk, want nóg waren ze op een afstand van 16 à 18 mijlen van ons verwijderd.

Tot de 18e Augustus was er geweldige werking in het ijs. De storm was weer toegenomen in kracht. Hij beukte de ijsschotsen totdat ze elkaander onder afgrijselijk gekraak loslieten en over elkaar heen joegen. Wie dit aanschouwde, werd bleek van angst; wij wisten, dat in en op die ijsschotsen de dood op ons loerde. In deze schrikwekkende dagen was de Bijbel onze enige troost. We spraken niet veel met elkaar. Onze gedachten gingen uit naar het vaderland, waar elk der opvarenden ouders of gezin had, in deze dagen namen vele harten reeds afscheid van hun geliefden en bevalen zich in Gods hoede aan.

Wij zagen de ijsschotsen aangroei en tot bergen, nu vlak in onze nabijheid. Dag en nacht was het dreu-

nen en kraken en schuren in onze oren en toen wij op een morgen weer ontwaakten zagen wij, dat de schepen van de kommandeurs Andersen en Jans geheel door ijsbergen waren ingesloten. Wij hoorden de binten kraken en onze harten stonden bijna stil van angst en vrees, zonder enige mogelijkheid om te helpen. We konden slechts afwachten en God aanroepen om genade voor de schepelingen. Spoedig gebeurde, wat wij allen in grote spanning vreesden. De werking van het ijs werd plotseling heviger, de bergen bewogen zich naar elkaar toe, alsof ze zich verenigen wilden. Een afgrijselijk gekraak werd gehoord, de twee mooie, sterke schepen waren verbrijzeld. De manschap redde zich op het ijs en zag zelfs kans nog een deel van de leeftocht te bergen.

Wij verdeelden de manschappen en de leeftocht over de drie overgebleven schepen, die nabij de verongelukte, nog steeds in het ijs vastlagen en hetzelfde lot voor ogen hadden. Dit ongeval gebeurde op 67° N.B. Op ieder der drie schepen bevonden zich nu 78 schepelingen, hetgeen twee

maal het gewone aantal was. Al spoedig werd het ons duidelijk, dat het vergaan der schepen nog heel andere gevolgen zou hebben. Niet alleen de binten en de masten waren gekraakt, maar ook de valen met spek en traan. Dit lag en dreef wijd en zijd om ons heen en verspreidde een zeer sterke reuk. Hierdoor werden in menigte ijsberen aangelokt, die zich tot dicht bij onze schepen waagden. Wij wisten er een paar van te schieten, welke vervolgens ingezouten werden. Dit met het oog op de snel minderende leeftocht. In gewone gevallen zouden we reeds welgemoed de terugtocht aanvaard hebben. Nu wisten we niet, wat ons boven het hoofd hing. We wisten wel, dat de winter zeer vroeg invalt op deze grote breedte en dat die winter onbarhartig streng moet zijn. Maar geen van ons had ooit zo'n Poolwinter meegeemaakt. Dus vreesden wij het ergste en bevalen dagelijks ons leven in Gods hoede aan, tevens biddende voor onze geliefden thuis, die wij waarschijnlijk nimmer terug zouden zien.

Er waren mannen, die uit nieuwsgierigheid dadelijk van het gezouten berenvlees aten. Ze vonden het niet onsmakelijk. Na verloop van enkele dagen kregen ze echter groot ongemak. Het vel van mond en tong ging loslaten, alsmede op andere plekken van het lichaam, en viel af. Ze leden veel pijn. Volgens het oordeel van koopman Anders Oelzen, aan wien ik dit later vertelde, hadden wij vóór het inzouten het vlees terdege moeten laten uitvriezen. Dan zou het onschadelijk voedsel zijn geweest. Toen wisten wij dat echter nog niet.

Het aantal beren dat ons belegerde was zo groot, dat wij niet meer van het ene schip naar het andere durfden gaan. Gelukkig dreef het spek sneller weg dan de schepen en naarmate we het spek uit het oog verloor, raakten wij ook de ijsberen kwijt.

Het werd 24 Augustus; om deze tijd van het jaar beginnen in de hoge poolstreken de dagen reeds zeer sterk te korten, hetwelk wij allen met toe-

nemende zorg gadesloegen. Onze hoop, om voor het invallen van de poolwinter uit dit ijsbaarlijke gebied los te komen, begon klein te worden. Nochtans hielden wij vast aan de mogelijkheid, daar God nog steeds bij machte was uitkomst te geven. Wij vreesden echter, dat Hij voor ons geen wonder zou doen, zoals somtijds wel gebeurd is. Wij wisten uit ervaring veel te goed, dat alle dingen hun beloop moeten hebben en dat hoofdzaak is om eenswillend te zijn met de Here, zowel in kwade als in goede dagen.

Op die 24e Augustus dan riep de uitkijk in het kraaiennest dat er land

in zicht was, hetwelk IJsland wel kon zijn. Nieuwe hoop glansde op de aangezichten en de een na de ander klom naar boven om het wonderbaarlijk schouwspel te zien van gewoon, door mensen bewoond land. Ik berekende reeds, dat het waarschijnlijk mogelijk zou zijn om op IJsland de winter door te brengen en begaf mij naar mijn vriend, de kommandeur Hans Pieters, met wie ik gewoon was, alle dingen te bespreken.

(Wordt vervolgd).

KORTE INHOUD van 't voorafgaande:

Als jongen, dwalend langs het strand, is Hidde Dirks Kat reeds vol verlangen, achter de Amelandse horizon te mogen zien. Op jonge leeftijd monstert hij aan en maakt zijn eerste Groenland reis. Op z'n derde reis wordt hij bevorderd tot tweede stuurman en spoedig daarna voer hij uit als kommandeur. Tijdens een zware storm raakt hij met vele andere schepen in het poolijs bekneld.

Kommandeur Hans Pieters was een man van grote ervaring, daar hij reeds 67 jaren oud was en zeer vele reizen naar de Groenlandse wateren

had gemaakt. Helaas lag hij reeds geruime tijd te bedde met scorbut of scheurbuik, een ernstige ziekte van de ingewanden, waaraan veel scheepelingen lijden, niet alleen op reizen naar het Noorden, doch ook op tochten naar de tropische landen. Hans Pieters wist te vertellen, dat deze ziekte ontstaat door te langdurig gebruik van ingepekelde vlees en groente. Hij zeide dat enkele schotels verse

En lest best. Uit Bredendroek, een gedicht, waarvoor ik m'n petje licht. Kort en krachtig. Lees het maar, 't is prachtig.

Met „Onze eigen krant“,
 door het ganse land,
 Eerst naar Limburg heen,
 wat een mergelsteen.
 Wat is het daar hoog,
 en zeker wat te droog.
 Daarom ga ik graag,
 Gauw naar Den Haag.
 Brabant is dan aan de beurt,
 't Station in Amsterdam gekeurd.
 En dan vlug naar Drente,
 schapen in de lente.
 In de Oethoornse plassen,
 ga ik mij gauw wassen.
 Eet daarna wat Groninger kock,
 en breng Utrecht een bezoek.
 Van Zeeland ga ik naar het Oosten,
 Om me in Gelderland te troosten.
 Dan nog naar het Friese land
 En de reis is aan de kant.

van Joke Ruesink

Nu vind ik één ding heel jammer. Dat ik niet 100, maar „slechts“ 40 prijsjes mag uitdelen. Maar eerlijk, meer kan onze Tjeerd niet betalen.

Tot slot. Natuurlijk neem ik het de collega's helemaal niet kwalijk, dat ze de inzendingen klassikaal verzonden. Dit is niet alleen veel leuker idee, maar het bespaart veel port-

kosten. Ook hartelijk dank voor de begeleidende briefjes.

De oplossing luidt:

No. 1 is een foto van Limburg. No. 2 van Zuid-Holland. No. 3 van Noord-Brabant. No. 4 van Noord-Holland. No. 5 van Drente. No. 6 van Overijssel. No. 7 van Groningen. No. 8 van Utrecht. No. 9 van Zeeland. No. 10 van Gelderland. No. 11 van Friesland.

De prijswinnaars zijn:

1. Joke Ruesink, Kl. Bredendroek.
2. Kees Benning, Brunssum-L.
3. Jannie v. d. Kolk, Zwarteboek.
4. Tjitske Posthumus, Minnertsgea.
5. Bartje Kloosterman, Kamperzeedijk.
6. Tini Boer, Boerakker.
7. Dinie Romate, Hellendoorn.
8. Pieter van der Kaay, Rotterdam.
9. Jan Vrieling, Slochteren.
10. Christientje Weenink, Dinxperloo.
11. Jansje Boer, Uithuizermeeden.
12. Rietje v. Dalen, Sprang-Capelle.
13. Elsje v. d. Weerd, Kampereiland.
14. T. Jilverda, Murmerwoude.
15. Klaas de Vries, Uithuizen.
16. Eefje v. Pijkren, Zalk (Ov.)
17. Tjalma Wijbenga, Ee.
18. Jur Wisse, Breukelen.
19. Lize de Greef, Garderen.
20. Geertje Tjoelker, Doezum.

groente, alsmede oranjeappels en citroenen hem zouden doen genezen. Helaas konden wij hem daaraan niet helpen en zo zag Hans Pieters, mijn vriend, met Gods hulp zijn einde tegemoet.

Ik raadpleegde met kommandeur Pieters over de mogelijkheid, om IJsland te bereiken. Hij had weinig hoop. Tevens zag hij zijn sterfuur naderen. Hij was volkomen bij kennis en vroegde mij hem uit de Bijbel voor te lezen, met name het 15e hoofdstuk uit de 1e brief van de apostel Paulus aan de Corinthiërs. Wij kwamen beiden diep onder de

indruk van deze grootse woorden, die wij onder omstandigheden lazen, waarvan wij beiden nimmer hadden gedroomd. Men stelde zich het kraken en dreunen van het ijs voor, het loeien en fluiten van de poolstorm door het want, de grote zorg in onze bezwaarde harten en de stervende oude man.

„Zo is het”, zeide kommandeur Hans Pieters, toen ik geëindigd had te te lezen. „En of ik in het poolijs wordt uitgezaaid, dat maakt voor God de Here niet het minste verschil. Op zijn tijd zal Hij mij zeker weten te vinden. Denkt gij ook niet, Hidde Dirks Kat?” vroeg hij met zwakke stem. Ik verzekerde mijn vriend, dat ik dit zeker geloofde, daar God géén der zijnen voor eeuwig zal laten omkomen. Dit bedenkende kwam er 'n weinig blijdschap in onze harten. Maar wat het aardse lot betreft had mijn oude vriend niet veel hoop. Hij beklaagde ons, dat wij nog zeer veel zouden moeten doormaken, wanneer hij reeds lang uit alle lijden verlost zou zijn. „Doch”, zeide hij: „God is machtig! Hij zal enigen van ons in het leven sparen om deze gewichtige gebeurtenissen aan de nakomelingschap mee te delen, om volgende geslachten er mede te onderwijzen. Wat ons hier te beurt valt, is niet zonder wijze bedoeling van de Voorzienigheid. Wellicht zullen wij 'er andere mensen mee van dienst kunnen zijn, wanneer ze in soortgelijke omstandigheden komen te verkeren”.

Hier zweeg mijn vriend, door een zwakte overvallen. Daarna sprak hij verder:

21. Coba v. Milligen, Harskamp. 22. Reny Landman, Oosthem. 23. Corrie Doelman, Zwammerdam. 24. Tietje Wijnia, Oostermeer. 25. Jansie Breukel, Rozenburg. 26. Hannie Falkena, Ens. 27. Tine v. d. Kooi, Twijzelerheide. 28. Gerrie Vriezokolk, Voorst. 29. Antje Wieggersma, Oudega (W). 30. Nelie Vonk, Nieuw-Vennep. 31. Ko de Bree, Koudekerke (Z.). 32. Geertje

Elzinga, Harkema-Opeinde. 33. Geert Olthof, Groningen. 34. Marja Hoeve, Leeuwarden. 35. Inge van Dommelen, Rotterdam. 36. Jannie Bette, Farmsum (Gr). 37. Thedo Tuinstra, Heerenveen. 38. Alie Postma, Zw. west-einde. 39. Herman v. Garderen, Zeist. 40. Jan de Groot, Huizen (N.H.)

P.S. Tot mijn spijt kwamen heel wat inzendingen te laat binnen.

„Hidde Dirks Kat”, zei hij, „gij moet proberen allen bij elkaar te blijven. Laat niemand alleen afdwalen, dat zou zijn dood betekenen. Houd vooral ook de scheepssloepen in goede stand, want het is mogelijk, dat ook deze schepen door het ijs verbrijzeld worden. Voorzie de sloepen van leeftocht en verdeel zorgvuldig de bemanning over de sloepen”.

Hier moest de zieke weer een tijdlang zwijgen en tot rust komen. Ik riep in stilte tot God, of de Almachtige hem nog bij het leven wilde sparen. Ik voorzag, dat ik na zijn sterven de volle verantwoordelijkheid zou moeten dragen. Dat leek mij te zwaar een lot.

Toen kommandeur Pieters de ogen weer opende legde ik mijn scheepkaart opgevouwen op het bedde van mijn kranke vriend en raadpleegde hem in zijn laatste ogenblikken over de te volgen koers.

„Kommandeur Kat”, zeide hij met vaste stem: „houd goede moed, bedenk dat God leeft en denk ook aan alles, wat ik u gezegd heb. Indien wij IJsland voorbij drijven, doe dan een poging om bij de hoek van Straat Davis, Statenhoek genaamd, te landen. Daar zult gij mensen vinden, die u verder kunnen helpen”.

Wij namen afscheid, want het is niet goed, wanneer een kommandeur in benarde omstandigheden al te lang van zijn mannen verwijderd blijft. Ons afscheid was zeer ernstig, maar niet zonder hoop. Ik wist, dat ik mijn zieke vriend achter liet in de trouwe hoede Gods.

De derde September is hij welgemeed ontslapen. Wij hebben hem 'n eervolle zeemansbegrafenis gegeven tussen de ijsschotsen, die hem nu geen kwaad meer konden berokkenen. Ik las voor de verzamelde bemanning het hoofdstuk uit de eerste Corinthenbrief, dat ons enkele dagen te voren zoveel troost had verschaft. Daarna had ik naar zeemansgewoonte het Onze Vader naast de haar. Vervolgens weerklonk het: „één, twee, drie, in Gods Naam”. En onze oude vriend was niet meer

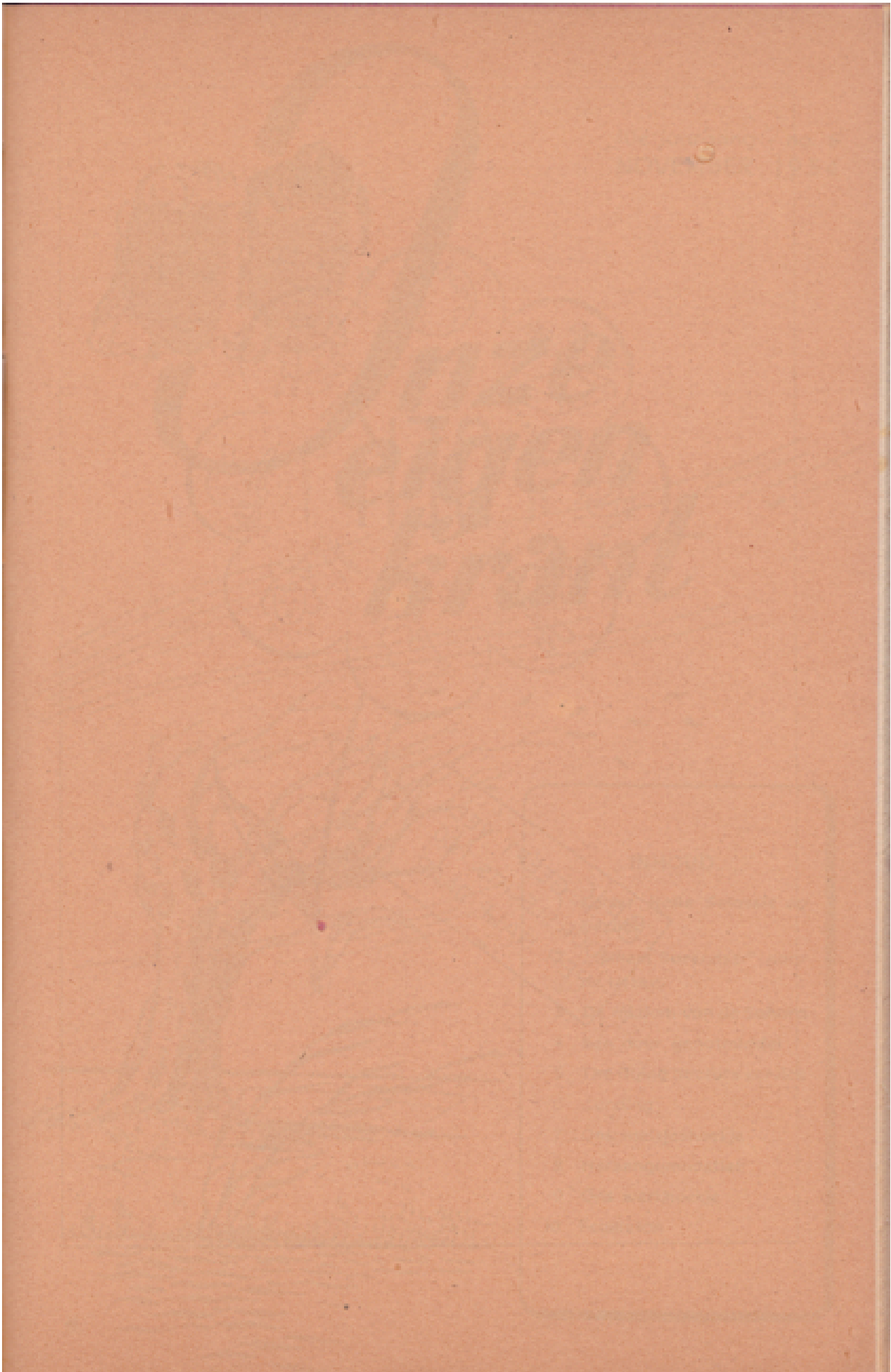
in ons midden. Ondanks de heftige koude stonden wij allen met de muts in de hand, toen de poolzee het lichaam tot zich nam. De storm had tijdens het lezen reeds gepoogd mijn stemgeluid te overtreffen. Nu loeide hij zo ijsselijk koud over onze ontblote hoofden, dat wij ijlings onze mutsen er weer opdrukten.

Enkele dagen later werd het schip van wijlen kommandeur Hans Pieters tussen ijsmassa's gekraakt en

verbrijzeld. Wij waren allen zeer dankbaar, dat dezelve dit niet meer behoefde te beleven, want hij had zich niet uit de voeten kunnen maken. De bemanning met de weinige leeftocht, die ze hadden weten te redden, werd nu over de resterende twee schepen verdeeld. Hierbij bedacht ik met angst en droefheid, dat van heel de fiere walvisvloot, die op de 5e Maart de Elbemonding was uitgevaren, nog slechts twee, ten dode toe verdrukte schepen waren overgebleven. Waarop ik mij en alle opvarenden opnieuw in Gods hoede aanbeval.

(Wordt vervolgd).

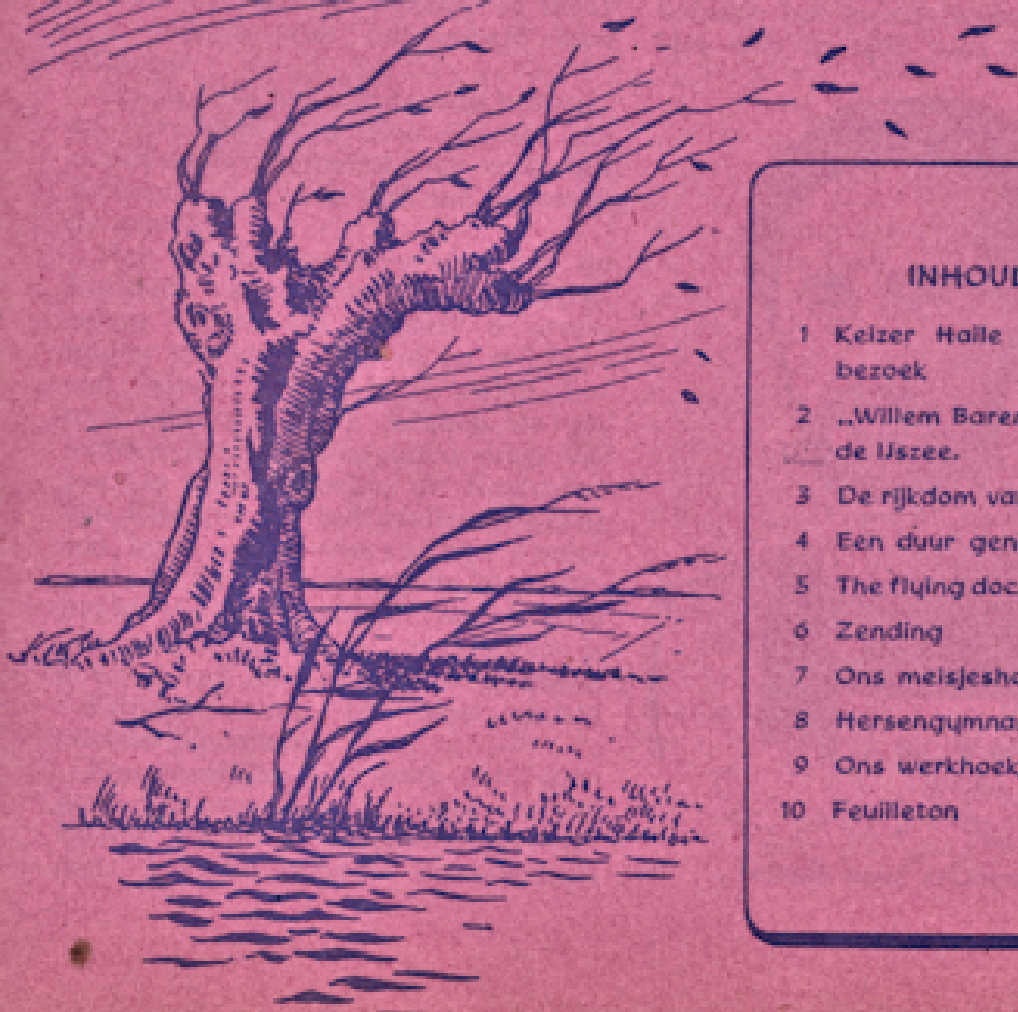

10e Jaargang - no. 8
NOVEMBER 1954

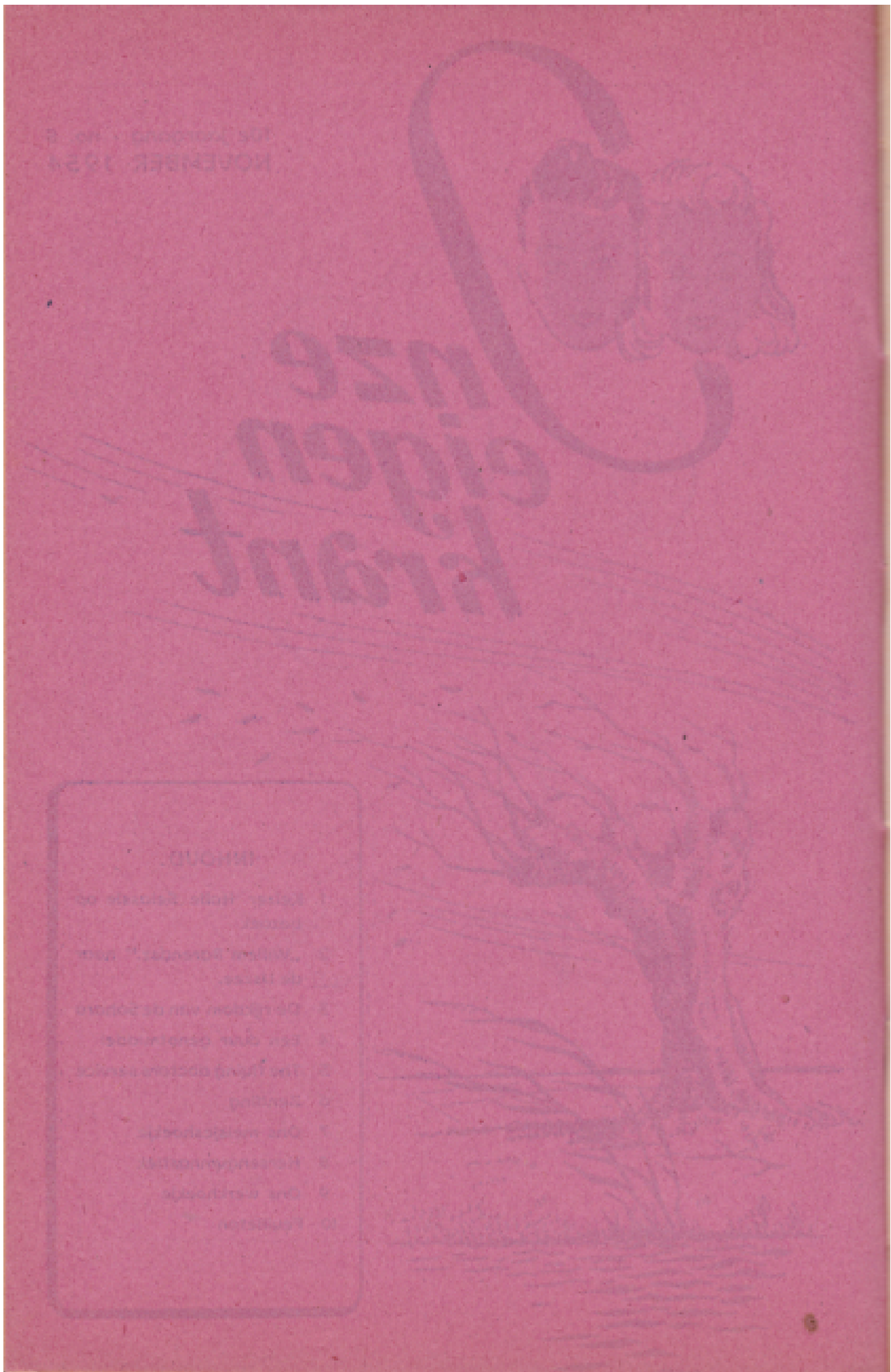

Onze eigen krant

INHOUD.

- 1 Keizer Haile Selassie op bezoek
- 2 „Willem Barendsz.” naar de IJsee.
- 3 De rijkdom van de Sahara
- 4 Een duur genotmiddel
- 5 The flying doctors service
- 6 Zending
- 7 Ons meisjeshoekje
- 8 Hersengymnastiek
- 9 Ons werkhoekje
- 10 Feuilleton

„Onze eigen krant”

Voor de hoogste klassen der Christelijke Scholen
Verschijnt de 20ste van de maand

Redactie: L. Meijer, H.d.S., Bedum - J. Bulthuis
H.d.S., Ten Post - Tj. Schaafsma, H.d.S., Kampen
Administratie-adres: "DRUKKERIJ DE VRIES"
Stadsburen Telf. No. 345 - Girorek. no. 129559

10e Jaarg. No. 8 - Nov. '54

KEIZER HAILE SELASSIE

op bezoek

In het begin van deze maand bracht Keizer Haile Selassie een bezoek aan Nederland. Deze vorst heeft veel van zich doen spreken. Zijn land wordt ook in de bijbel genoemd. Het is het Morenland: Ethiopië. We zeggen ook wel eens Abessinië, maar dat is niet goed. Abessinië is maar een gedeelte van het gehele land Ethiopië.

Ethiopië is het oudste nog bestaande christelijk rijk. Een Griekse geschiedschrijver noemt het volk van Ethiopië „het volk met het verbrande gezicht”.

Men heeft lang gemeend, dat de Koningin van Scheba, die naar Jeruzalem kwam om zichzelf te overtuigen van de grootheid en wijsheid van Salomo, uit Ethiopië kwam. Latere onderzoekingen hebben de geleerden deze mening laten doen varen. In Addis Abeba, de hoofdstad van Ethiopië, bevindt zich nog steeds een boek „de glorie van de Koningen”. In dat boek wordt de sage verhaald, dat de Koningin van Scheba een zoon had, die de grondlegger is geweest van de Ethiopische dynastie.

Ethiopië werd een der oudste christelijke rijken.

Een moeilijke tijd brak aan, toen de legers van de Islam ongeveer 642 Egypte en de kustgebieden veroverden. De Christelijke koninkrijken

Ethiopië en Nubie werden toen geïsoleerd van de Christenvolken in Europa. De geschiedenis van dit Ethiopië is een strijd tegen de omliggende landen en ook een strijd van verschillende koningshuizen.

Uit de jongste geschiedenis is Haile Selassie het meest bekend geworden. Het was in 1936 toen de Italiaanse

KEIZER HAILE SELASSIE

"Willem Barendsz"

NAAR DE IJSZEE

Als wij straks weer winter hebben, is het op de Zuidelijke IJszee zomer. Dan is 't de tijd van de walvisvangst.

Ons land is in 1946 weer ter walvisvangst getrokken. Nu vertrekt elk jaar, zo tegen November, de „Willem Barendsz” naar de IJszee. Zo'n reis duurt ongeveer vijf maanden.

De „Willem Barendsz” is een drij-

vende fabriek met vijfhonderd man personeel. Je kunt je voorstellen, dat er grote voorraden levensmiddelen voor de vijfhonderd opvarenden moeten worden meegenomen. Wat zeg je van 75 ton aardappelen, 16 ton bloem, 9200 kg. suiker, 4½ ton margarine, 15.480 blikjes melk? Niets is vergeten. Het scheepsbazaartje, waar de

dictator Mussolini, een groot vriend van de jullie beter bekende Hitler, zijn legers naar Ethiopië zond met moderne wapenen en gevechtsvliegtuigen. Wat konden de Moren met hun pijl en boog tegen vliegtuigen beginnen? De keizer heeft wel bij de toen bestaande Volkenbond een waardig pleidooi voor zijn volk gehouden, maar dat hielp niets. Hij moest zich in ballingschap naar Engeland begeven, dat hem gastvrij herbergde.

Van verschillende landen heeft Ethiopië, toen meer bekend onder de naam Abessinië, in de strijd hulp voor de gewonden ontvangen. Ook Nederland zond een Rode Kruisafdeling om het leed van de Moren te verzachten.

Precies vijf jaar later trok de keizer, onder gejuich van zijn onderdanen, de hoofdstad weer binnen. De „Zegevierende Leeuw van Judah” — dit is zijn bijnaam — keerde terug. Zijn eerste daad was een beroep op zijn volk om als Christenen hun vijanden te vergeven en geen wraak te nemen op de tienduizenden Italianen, die nog als gevangenen in het land verbleven.

Met behulp van Engeland begon de keizer of negus aan de opbouw van zijn land. Voorzichtig heeft hij de

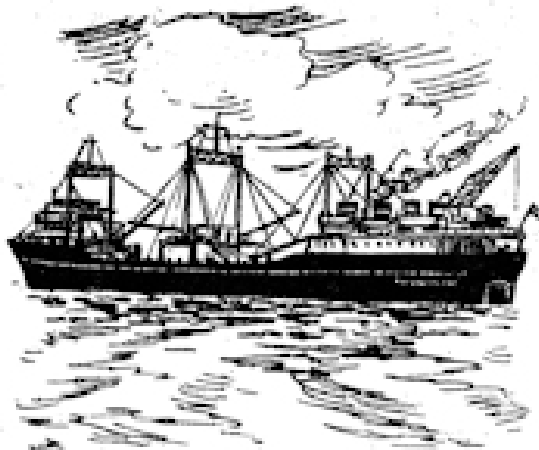
Westerse beschaving overgebracht in zijn land. Zo is Ethiopië thans op weg naar een moderne staat.

Ethiopië heeft ongeveer 10 miljoen

inwoners. Meer dan de helft van het land is hoogland, dat doorsneden wordt door kloven en diepe rivierdalen. De bodem is zeer vruchtbaar. De landbouw is in grote mate afhankelijk van de regenval. Koffie groeit er in het wild en wordt door de bevolking geplukt. De koffie-export brengt het land het meeste geld in het laadje. Ook worden er thee, granen, tabak, katoen en suikerriet verbouwd.

In de steppen weiden grote kud-

DE „WILLEM BARENDZ“

varengasten alles kunnen kopen wat ze nodig hebben, is weer goed voorzien: sokken, schoenspijkertjes, drie miljoen sigaretten, knopen en garen — alles is aanwezig; zelfs het fijne hout en de scherpe mesjes voor de beoefenaars van de snijkunst, lig-

gen in de kasten. Nergens behoeven de bewoners van het drijvende dorpje gebrek aan te hebben. Ook niet aan geestelijk goed, want in een van de messrooms staat het orgeltje, waaromheen zich 's Zondags een groep mannen zal scharen, om te zingen en om te luisteren naar een uit hun midden, die hun zal vertellen, dat ook op de verlaten IJszee God aanwezig is.

Omstreeks 1600 is Nederland met de walvisvangst begonnen. Misschien hebben jullie op school nog wel een plaat, waarop je kunt zien, hoe in die tijd de walvisvangst geschiedde op de Noordelijke IJzee bij Spitsbergen. Je ziet, hoe harpoeniers met kracht harpoenen werpen in het lichaam van een reusachtig dier. De walvissen worden naar de wal gesleept, om daar verder bewerkt te worden door de speksnijders. In

den vee. Men schat de veestapel op 16 miljoen stuks.

De bodem bevat schatten aan delfstoffen: goud, platina, lood, koper, steenkool, olie.

Addis Abeba telt reeds 300.000 inwoners. Er zijn een paar hotels en enkele bioscopen, er is elektrisch licht en een telefoondienst. Addis Abeba is ook in 't luchtverkeer opgenomen. De 12 lijnvliegtuigen worden grotendeels door Amerikaanse bemanningen gevlogen. Maar ook doen reed: Ethiopische piloten en marconisten dienst op binnenlandse trajecten.

Met zijn zoon, zijn schoondochter, prinses Sarah en gevolg arriveerde keizer Haile Selassie op 3 November op het Centraal Station te Amsterdam. Daar werd hij verwelkomd door onze Koningin en Prins. De keizer is klein van gestalte, maar toch een indrukwekkende figuur. Zijn rijke, donkerblauwe uniform, zijn steek met de pluim van leeuwenmanen, zijn volle zwarte baard werken daar aan mee.

De keizer is in Amsterdam en Den Haag geestdriftig door de bevolking begroet. Natuurlijk had de negus gro-

te belangstelling voor onze industrieën, z.a. de Fokkerfabrieken, Werkspoor e.a. Een groot program is in enkele dagen afgewerkt. Geen wonder, dat na dit vierdaags bezoek, de keizer nog even heeft genoten van de rust op „De Hoge Veluwe“. Van Arnhem is Haile Selassie per trein vertrokken naar Bonn. Na een bezoek aan Duitsland is de negus nog van plan naar de Scandinavische landen te reizen.

OPDRACHTEN en invuloefening:

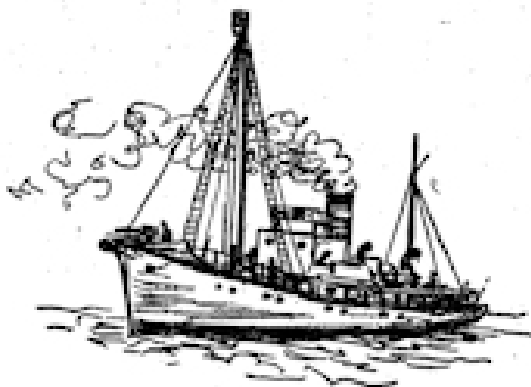
1. Noteer de vreemde woorden met de betekenis in je schrift.
2. Plak het kaartje van Ethiopië (knipblad) in.
3. Vul in: In de bijbel heet Ethiopië het... De Grieken noemen de Ethiopiërs.... De Islam is de godsdienst van.... Van.... tot.... werd Ethiopië overheerst door.... De negus was toen in.... Zijn bijnaam is.... Ethiopië telt... inwoners. De hoofdstad heet.... De voornaamste export is die van de.... De kudden weiden op de.... De bodem is rijk aan.... zoals.... Haile Selassie brengt in zijn land....
4. Plak tussen je invuloefening de tekening van de negus.

Smerenburg kookte men uit het walvispek de traan.

In de 19de eeuw behoefde de traan echter niet meer gebruikt te worden voor lampolie. De petroleum was daarvoor veel geschikter. Daardoor kwam langzamerhand een einde aan de Nederlandse walvisvaart.

Na de oorlog is Nederland weer begonnen, maar nu op een heel moderne wijze. We kunnen daardoor voor een groot deel, zelf zorgen voor het tekort in onze vetvoorziening. De beste traan is voor de margarinebereiding. De mindere soort voor de bereiding van zeep. De onaangename lucht van de traan kan men doen verdwijnen. In het begin van deze eeuw slaagde een Franse geleerde er in, om op een bepaalde wijze, de traan reukloos te maken.

De „Willem Barendsz” heeft een lengte van 155 m., een breedte van 19,5 m. en een diepgang van 8,9 m. De roeiboten van de schoolplaat zie je niet meer. Ze zijn vervangen door snelvarende motorboten, zg.n. jagers of **catchers**.

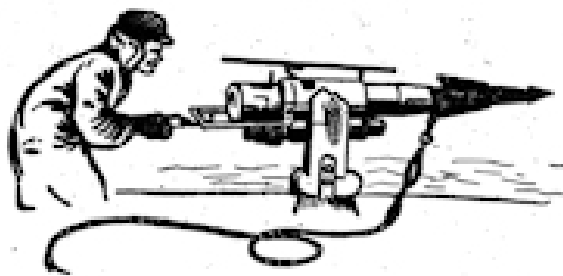
EEN „CATCHER”

De harpoen heeft plaats gemaakt voor 't harpoen-kanon, een vinding van de Noorse zee kapitein Foyn. Deze vinding heeft hem geen wind-eieren gelegd. De man kreeg een vermogen van 14 miljoen gulden en werd dus **multi-millionair**.

Zo'n harpoen weegt 90 kg. en is plm. 2 m. lang. Onder de spits is een granaat aangebracht, die in 't lichaam van de getroffen walvis ontploft.

De catchers naderen bijna onhoorbaar de **gestigaleerde** vissen op een

afstand van 40 tot 80 meter. De harpoen wordt afgeschoten, maar zit met een lijn van een 1000 meter stevig

vast aan de loop van het kanon. Is de walvis niet in de longen geraakt, dan bezit het dier vaak nog kracht genoeg om het jachtschip mee te slepen. Dan wordt het spannend en gevaarlijk ook! Het kan gebeuren, dat de walvis wegduikt onder een ijsberg en het schip er tegen doet botsen. De bemanning moet in zo'n geval op haar hoede zijn en de lijn kappen.

De gevangen walvis wordt door geweldige grijpers op het flensdek van de „Willem Barendsz” getrokken. De flensers, met spijkerlaarzen aan, om zich op de gladde huid te kunnen bewegen, snijden nu grote stukken spek af. Door stoomlieren worden die stukken spek naar de gaten van de stoomketels getrokken voor het bereiden van traan. De gehele bewerking geschiedt op zee. Het moederschip bezit 16 kookketels en ontzaglijk grote tanks voor het bewaren van de bereide traan. Op de heenreis zijn deze tanks gevuld met stookolie, die dienst doet als brandstof. De lege tanks worden dan later gebruikt voor de verkregen spijsolie. Ze worden eerst wel grondig schoon-gemaakt hoor!

De „Willem Barendsz” heeft een eigen **radarinstallatie** om aandrijvende ijsbergen tijdig te kunnen opmerken.

De catchers kunnen door middel van de radio geregeld contact houden met het moederschip en met elkaar.

Je ziet nu wel, dat de walvisvangst een heel modern bedrijf is geworden.

We wensen „Ome Willem” (zo noe-

DE RIJKDOM VAN DE

Wie het nooit gezien heeft, kan zich van een woestijn bijna geen voorstelling maken. Men denkt dan vaak aan een onmetelijke zandvlakte, waar je verdwalen en verdorsten kunt. Zeker, er zijn zandwoestijnen, maar er zijn ook andere met bergen en rotspartijen, moeilijk begaanbaar en onbegroeid. Welnu, de Sahara is een woestijn, waar nu eens zand en dan weer heuvels, bergen en rotsen de reiziger het voortgaan bemoeilijken. Zo'n woestijn is waardeloos gebied, zou je zo zeggen. Niemand heeft er belang bij, en waar een land grenst aan een woestijn, daar heeft men geen andere grens nodig. Op de kaarten vind je dan ook meestal geen gebogen, kronkelende grenslijnen, maar eenvoudig een rechte rode lijn, of de grens wordt helemaal niet aangegeven. Twist over waardeloos gebied krijgt men niet zo gauw!

Je weet natuurlijk al lang, dat het in een woestijn zelden of nooit regent. Daardoor is er zo goed als geen plantengroei of dierenleven. 't Wil echter niet zeggen, dat de grond op zichzelf niet vruchtbaar zou zijn. 't Ontbreekt er alleen aan water. Dat zie je wel aan de plekjes, waar wel water te vinden is. Bij de bronnen

vindt men gras en er groeien palmen. 't Is dezelfde woestijngrond en toch vruchtbaar door het kostelijke wa-

ter. Zo'n oase vonden de Israëlieten op hun reis van Egypte naar Kanaän bijv. in Elim, waar 12 waterbronnen en 70 palmbomen waren.

De karavaanwegen lopen dan ook van de ene oase naar de andere. Maar die oasen liggen soms dagen ver van elkaar! De Sahara is ruim 280 maal zo groot als Nederland.

men de opvarenden hun schip) een „goeie vangst en behouwen vaart”.

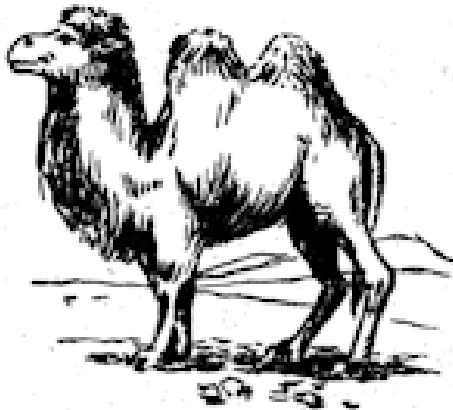
OPDRACHTEN en invuloefening:

1. Noteer de vreemde woorden met de betekenis in je schrift.
2. De vinding legde hem geen windteieren betekent....
3. Onze walvisvaarder is genoemd naar... bekend door.... in het jaar.... Nederland begon de walvisvaart omstreeks.... De reizen gingen toen naar.... Er

kwam een eind aan de walvisvangst doordat.... Opnieuw voer Nederland uit in.... om.... De inhoud van de „Willem Barendsz bedraagt.... m³. De snelle motorboten beten.... Het harpoenkanon is een vinding van.... Het spek wordt gesneden door de.... De traan wordt gebruikt voor de bereiding van.... en.... De walvis wordt gevangen in de maanden... Van Amsterdam naar Kaapstad vaart de „Willem Barendsz” door de volgende wateren....

4. Versier je werk met de afbeeldingen van het Knipblad.

Zo'n woestijn is alleen door te trekken met kamelen, die het een hele tijd zonder voedsel en drinken kun-

KAMEEL

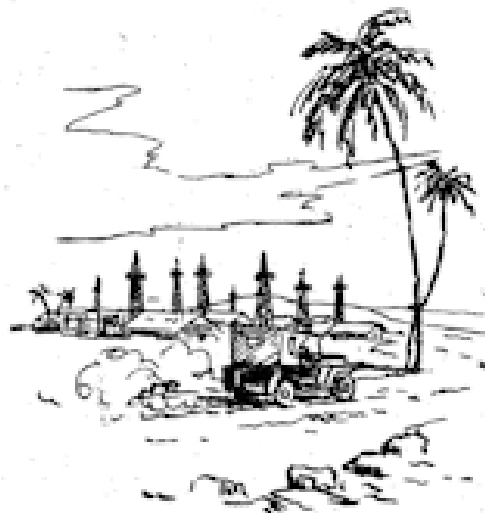
nen stellen. Woest eenzaam en verlaten is zo'n woestijn.

Een arme wereld.
Arm?

Maar waarom staat hierboven dan : De rijkdom van de Sahara? Wel, omdat de armoede maar schijn is. Je weet misschien, dat de Sahara Frans bezit is? Welnu, een Frans geoloog heeft in de Sahara onderzoekingen gedaan. Hij vroeg zich bijv. af, waar het water blijft, dat van het Atlasgebergte (in Marokko) in Zuidelijke richting stroomt. Dat ging toch niet allemaal verdampen? Op de grond, was het niet. Dus dan moest het in de grond zitten. Hij ging zoeken en boren en vond, dat er 'n onderaards zoetwaterreservoir was, zo groot als heel Frankrijk. Alleen maar, dat water zat 300—1200 m. diep. De Franse regering zette nu de onderzoekingen voort en maakte plannen, om dat water te benutten. Ongeveer 1500 dorpen en oasen zullen worden aangelegd. 't Ondergrondse water zal worden opgepompt en gebruikt worden voor bevoeding. Dan is er landbouw mogelijk. Dit is niet alleen toekomstmuziek, nee, er is al een begin gemaakt ook. Een streek van ongeveer 300 km. lang en 10 km. breed is reeds bewoonbaar gebied geworden. De dorpen worden verbonden door wegen en ook zal er een spoorlijn komen. Daarvoor zijn de dorpen in

een rechte lijn gebouwd. 't Klinkt eenvoudig, maar een spoorlijn aanleggen in de Sahara is geen kleinigheid. En 't onderhoud nog minder. Er komen in de Sahara soms ontzettende stormen, zandstormen voor. Er moet dus voor gezorgd worden, dat zo'n spoorlijn niet onder 't zand bedolven wordt. Door zulke dingen kost de ontginning van de Sahara millioenen. Maar als alles volgens de plannen verloopt, kan er in deze woestijn nog heel wat verbouwd worden.

Maar de Sahara verbergt nog meer rijkdommen. Men heeft er ook boringen verricht om te onderzoeken of er misschien ook petroleum in de bodem zit. En met succes. Zo'n 25 jaar geleden werd er per jaar 300 ton olie geproduceerd en nu is er één bron aangeboord, die alleen al 300 ton per dag oplevert. En nog is men eigenlijk nog maar aan het begin! De oliehoudende lagen strekken zich nog veel verder uit. Wie weet, hoeveel men over een paar jaar uit

de grond haalt. Ook met de ontginning van de steenkoolvelden is men bezig. Duizenden tonnen steenkool worden er jaarlijks naar de oppervlakte gebracht. En verder blijkt de Sahara rijk aan allerlei ertsen: ijzer, koper, lood, zink, fosphaten.

Er zijn dus mogelijkheden genoeg om van de Sahara een welvarend

EEN *duur* GENOTMIDDEL

Misschien hoor je moeder een enkele maal klagen. Natuurlijk niet over jullie. Dat hoeft ze niet! Wél over de dure levensmiddelen en nog duurdere genotmiddelen. Hoe komt het eigenlijk, dat bijv. de koffie zo razend duur is geworden? Zo'n 20 jaar geleden stond het er immers met de koffie heel anders voor! Toen wist men niet meer wat men met de enorme overschotten moest doen. De regering in Brazilië, het koffieland, waar meer dan de helft van de hele wereldopbrengst vandaan komt, kocht millioenen balen koffie op! En in de 10 jaren, die aan de laatste oorlog vooraf gingen, werden 71.850.000 balen koffie vernietigd. Nogal veel? Kijk maar ~~es~~! 1 baal is 60 kg., dus 4.311.000.000 kg. koffie. Als meststof voor het land of als brandstof voor locomotieven werd het gebruikt.

„Het kan verkeeren”, zei eens Bredero.

De koffiestruik is afkomstig uit Abessinië. Aan één der provincies, Kaffa geheten, heeft deze struik z'n naam ontleend. En vanuit dit land is de koffieboon z'n weg begonnen,

de wereld in. 't Is te begrijpen, dat koffie, vooral in de Mohammedaanse landen, tot de volksdrank bij uitstek werd, omdat een Mohammedaan geen alcoholische dranken gebruikt.

Maar de Hollanders konden in de 17e eeuw ook al gezellig meedoen met koffiedrinken. Misschien heb je wel eens een schilderij van een koffiekamer gezien.

Het zijn de Nederlanders geweest, die de koffieboon over een groot deel van de wereld verspreid hebben. Eerst naar Oost-Indië, op Java. Na heel wat teleurstellingen, ging het zo goed, dat men stekken uit Java, over Amsterdam, naar Suriname bracht. En vanuit West-Indië was het maar een kleine reis naar Brazilië.

Er zijn eigenlijk maar 3 soorten koffie: de Liberia koffie (West-Afrika), de Arabica en de Robusta (Kongo). De Arabicaplant is niet alleen de sterkste plant, maar geeft ook de beste opbrengst. Een ondersoort hiervan is de Santos, die Brazilië heeft veroverd. De koffiestruik gedijt heel goed in het klimaat en het bergachtig land van Brazilië. Bij voorkeur groeit ze in de schaduw van andere

gebied te maken. Maar daarvoor zijn veel geleerden en grote kapitalen nodig, meer dan Frankrijk zelf heeft. Buitenlandse hulp is nodig en dat alles is niet in een handomdraai voor elkaar. Er zullen nog heel wat jaartjes moeten verlopen, vóór alle plannen zijn uitgevoerd en dan nog zal er een groot stuk van de Sahara woestijn blijven.

VRAGEN:

1. Welke woestijnen ken je nog meer?
2. Wat is een oase?
3. Wat is een geoloog? En een theoloog?
4. Hoeveel is 1 ton petroleum?
En 1 ton geld?
5. Welke landen liggen ten Noorden van de Sahara?
6. Welke stoffen bevat de Sahara bijv.?
7. Is fosfaat een metaal of een kunststof?

gewassen en kan wind niet best verdragen.

De koffiecultuur nam in Brazilië ieder jaar toe. Men plantte maar aan. Zonder zorg te besteden aan de veredeling van het gewas, aan de verbetering van de vrucht en de bestrij-

KOFFIETAK

ding van allerlei ziekten.

Enorme opbrengsten natuurlijk! Maar de prijzen? Schrikkelijk laag! En toen kwamen de klappen.

De tweede wereldoorlog. Waar moest Brazilië met z'n koffie naar toe? De grote „koffiegebruikers” waren niet te bereiken. Brazilië zat vol. Veel boeren hadden geen inkomsten meer, zochten werk in de steden op de fabriek en lieten de koffietuinen in de steek.

Door de verwaarlozing van het gewas werd er maar weinig geplukt. Allerelei ziekten traden op en zware nachtvorsten deden veel jonge struiken sterven.

Een Braziliaan is gemakkelijk, maar de koffieplant is wisselvallig. Soms draagt hij veel, een volgend jaar heel weinig. En 't is ook niet zo, dat hij direct draagt. Dat gebeurt pas in het derde jaar. Doch eerst in het 6e jaar kun je een goede oogst verwachten. Is de boom 15 jaar, dan is het beste er al af.

En nu kun je wel begrijpen, wat er na de laatste oorlog is gebeurd.

Brazilië heeft uit de overschotten voorraad aangevuld, wat er op de wereld aan koffie gevraagd werd.

Maar dat overschot was in 1949 uitgeput. De normale, jaarlijkse oogsten waren niet groot. De vraag naar koffie werd echter wel groter. En toen liepen de prijzen omhoog. Reeds in 1949 was er een tekort van 120 miljoen kg. koffie.

Er zijn landen, die heel wat op kunnen. Bovenaan staan wel: Noorwegen, Denemarken. Daarna de V.S. en België. Nederland is een „matige drinker”, maar wordt zo langzamerhand een beste theedrinker. Engeland gebruikt heel weinig koffie. En nog zuiniger is... de Rus.

Maar laat die dat maar blijven! Wij laten ons het kopje troost er even goed om smaken!

OPDRACHTEN en invuloefening:

1. Noteer de vreemde woorden met de betekenis.
2. Geef op een wereldkaartje de koffielanden aan met bruin.
3. Vul in: Het voornaamste koffieland is De koffiestruik is afkomstig uit De naam Koffie komt van de provincie De hebben de koffiëboon over een groot deel van de wereld verspreid. Koffiesoorten zijn Door is de koffieteel in Brazilië erg achteruit gegaan. De grootste koffiedrinkers zijn Er is nu 'n tekort aan koffie, doordat
4. Illustreer je les met afbeeldingen uit het Knipblad.

THE FLYING

DOCTORS SERVICE

Met een beetje inspanning kun je wel vinden, wat hier boven het artikel staat. Je begrijpt direct, dat dit niet iets uit Nederland is. Ons land heeft bijna in ieder dorp een arts en deze kan met z'n motor of auto iedere patiënt bereiken. Wij zouden in ons land alleen maar kunnen spreken over rijdende artsen.

Zo is het in Australië niet. Daar is een „vliegende artsendienst” geen overbodige luxe.

In een gebied van 518 miljoen km. wonen 10 artsen. Steden en dorpen liggen er dun gezaaid en daarbuiten staan her en der in de wijde eenzaamheid de boerenhoeven. Zo lang er leven en gezondheid is beseffen de bewoners hun isolement niet. Zodra er echter ziekte komt, zit men verlegen. In wijde omtrek geen mens te bekennen. Je naaste buurman woont verscheidene kilometers weg. En de dichtstbijzijnde arts? Och, een halve dag autorijden is niet ongevoon. Zal de dokter gehaald moeten worden? Mogelijk is het dan al met de patiënt te laat. . . .

Kort na de 1e wereldoorlog werden er reeds plannen gemaakt om vliegtuigen te gebruiken voor het vervoer van patiënten en dokters. Toen is opgericht „The flying doctors service”.

Een pracht dienst is dat. Over een gebied zo groot als West-Europa zijn 10 basis-stations ingericht, waar een dokter én een vliegtuig aanwezig zijn. Dat was echter het halve werk. Zou deze dienst goed kunnen functioneren, dan moesten alle belanghebbenden een zend- en ontvangoestel in huis hebben. Welnu, dat is gebeurd. Inmiddels hebben allerlei uitvindingen deze toestellen voortdurend verbeterd.

Eén van de kinderen op een afgelegen boerderij wordt ziek. Moeder vertrouwt het niet langer. Ze roept draadloos de dokter op, vertelt hem welke ziekteverschijnselen zich voordoen en als de dokter het niet ernstig inziet, blijft hij voorlopig thuis, schrijft alvast voor wat er gedaan moet worden. Wordt de toestand ernstig, dan stijgt hij op, blijft voortdurend in de lucht, in contact met de grond en kan, vanuit het vliegtuig zelfs nog andere „gevallen” behandelen en, kort na de oproep daalt dok-

ter vlak voor de deur van het huis, waarin de patiënt ligt te wachten. In hun eigen belang zorgen de mensen er wel voor bij hun woningen een vliegveldje te hebben.

Deze dienst bevalt uitstekend. 't Is nu dikwijls zó, dat mensen uit afgelegen streken reeds eerder geholpen worden dan mensen, die wonen

Het Rijk van God in sneeuw en ijs

door
M. A. M. Rens Boldingh

Na de laatste wereldoorlog hebben er overal grote veranderingen plaats gegrepen. En nog kan de wereld niet tot rust en evenwicht komen. Dat kun je merken aan de vele conferenties en congressen, die er gehouden worden en waarop de mensen het niet eens kunnen worden, omdat ze de Ene grote Verbindingsman, Jezus Christus de toegang tot hun congreszaal weigeren. Hoe is het nu in het verre Labrador gesteld?

Daar zijn ook grote veranderingen gekomen, zelfs in de natuur: de zomers lijken langer te worden en de winters minder streng.

Ds. Hettasch, die nu met verlof in Nederland is, heeft bij een film van zijn geliefde Labrador verteld, waar zijn ouders reeds woonden en werkten, met andere familieleden van dezelfde naam, en waar hij zelf ook geboren is.

Om te beginnen is Labrador niet meer een kolonie van Engeland. De forse berkenstam, waarin de naam van koning George werd gekerfd, is vast allang gevallen, maar nu is ook

de koloniale verbinding met Engeland verbroken. Labrador is een provincie geworden van het grote Canada. Het hoort nog wel tot het Engelse gemeenebest, zoals dat heet, maar 't is anders geworden. Nu zijn Canadese geleerden begonnen de bodem van Labrador te onderzoeken. Ze hebben er lagen koper en tin ontdekt, zeer belangrijke artikelen, die er eeuwen lang verborgen hebben gelegen en er nu worden uitgehaald. De geleerden hopen nog meer in Labradors harde bodem te vinden. Er komt dus mijnbouw in die streken. Daartoe moeten wegen en vliegvelden worden aangelegd en daarvoor zijn massa's arbeiders nodig! Er zijn al een paar grote werk-kampen aangelegd in de nabijheid van Hopedale, het oude Hoffenthal, waar eens het eenzame scheepje „de Hoop” voor anker ging. De Chr. gemeente in Hopedale heeft dus bureu gekregen. Allerlei mannen worden er in die werk-kampen ondergebracht, werklozen, avonturiers en ook mislukte immigranten, w.o. zelfs Polen en Tsjechen.

onder de rook van de een of andere stad.

De Australische regering wil zo'n vliegende artsendienst ook organiseren op Oost-Nieuw-Guinea. Als de bewoners maar met een radiotoestel om kunnen gaan, dan komt het andere van vliegveld en vliegtuigen wel in orde.

Onze regering zal misschien een soortgelijke dienst kunnen opzetten in Irian.

Australië heeft nog een merkwaardigheid. Daar is een school met een enorm groot lokaal. Een onderwijzeres geeft n.l. per radio — ook een

zend- en ontvangtoestel — les aan een kleine 50 kinderen, die op grote afstand van elkaar in de eenzaamheid wonen en geen school kunnen bezoeken. Ze zien hun juffrouw niet, ze hóren haar alleen maar. En andersom, juffrouw kent haar leerlingen heel goed, maar zij heeft ze nog nooit gezien. Inderdaad een vreemde school. En wat een gróte klas....

VRAGEN:

1. Wat is de hoofdstad van Australië?
2. Welke namen herinneren aan Nederland?
3. Waar zie je in ons land het woordje service wel eens staan?

Meestal behoren deze zwervers niet tot de rustigste en degelijkste mensen. Meestal leven ze zonder God en zijn gebod, en de Here Jezus is voor hen een Onbekende, met wie ze geen rekening houden.

De Christenen in Labrador hebben wél geleerd, met Hem te rekenen! Maar de verleiding van de nieuwe wereld en zijn vermaken is heel groot. Zullen zij, die uit het oude Eskimo-heidendom gered zijn, nu weer aan het moderne heidendom vervallen? Begrijp je wel, dat zulke burens een groot gevaar kunnen betekenen? Terecht vrezen de zendelingen in Labrador dat de nieuwe tijd grote gevaren en moeilijkheden voor hun gemeenten zal meebrengen.

De eerste gemakelijkheid, die het kamp kreeg, was een dansloods. Met grote ogen keken de Eskimo's naar dit onzinnige gehop, geslinger en gedraai. Ze gingen het zelf ook proberen en nu willen ze dansen, al is 't maar in hun eigen huizen. Denk niet, dat dit bevorderlijk is voor de gezondheid van de Eskimo's, die toch al niet veel kunnen hebben. En voor hun geestelijke gezondheid is het vast niet goed, want vaak gebruikt de duivel het dansen, om de mensen tot nog heel andere dingen te brengen. „Waakt en bidt”, zegt de Heiland. Ook tegen ons!

De tweede gemakelijkheid was 'n bioscoop. De Eskimo's keken naar de vreemde wereld die zich op het

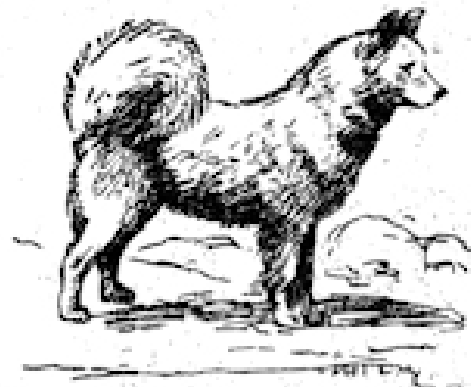
witte doek ontplooidde en waren er niet meer vandaan te slaan. Nu waren die films niet van de besten. Alle dingen, die een Christen als zonde heeft leren kennen, omdat ze ons afbrengen van God, omdat ze ons de vrede ontroven, werden daar open en bloot vertoond. Er werd op de films geroofd, vermoord. Het brengt de mensen van Gods Woord af. Het bedreigt de mens in z'n rustig geloof en vertrouwen op de Here.

Er is zoveel aan het veranderen.

Allertei levensmiddelen, in blikbevaard, de kleding, de verschillende manieren om aan de kost te komen, veranderen het leven van iedere dag.

De Eskimo's lopen in colbert en overjas of in wintermantel, net als alle mensen. En ze dragen in de sneeuw rubberlaarzen in plaats van de hoge schoenen van zeehondenvel.

De grote hondensleden, die, getrokken soms door wel twintig honden, met sneltreinvaart over het spiegelgladde ijs gleden, zijn in het zuiden van Labrador ook bijna buiten gebruik. De honden zijn er nog, de prachtige sterke samojeden, maar ze

hebben te weinig werk en worden gevaarlijk. Zijn prikkelbaar, maken ruzie met elkaar en vallen zelfs wel eens mensen of kinderen aan.

Zo vertelde Ds Hettasch van een klein Eskimo-meisje, dat te dicht bij ruziemakende honden kwam. Eener beesten wierp zich op het arme ding en bracht haar lelijke knauwen toe en trok haar de hoofdhuid van het hoofdje. Het werd gered en 't leefde nog. Maar — waar moest doktershulp vandaan komen! Dit was werk

ONS MEISJES-HOEKJE

De vorige keer hebben we met elkaar gepraat over vormen en manieren op school. Veel nieuws vertelde ik jullie niet; 't was meer een herinneren aan dingen die je wel wist, maar wel eens vergat te doen. Heb je er deze hele maand aan gedacht en het gedaan? Dan gaat het nu vast en zeker vanzelf, zonder dat je er bij hoeft na te denken. Gemakkelijk is dat hé?

Zullen we deze maand ook eens gaan letten op ons gedrag thuis? Laten we maar vroeg op de morgen beginnen.

Je staat zó vroeg op, dat je tijd hebt om je vóór 't ontbijt te wassen en aan te kleden en voor een net gekamde haardos te zorgen. Je bed wordt afgehaald, of soms terecht gelegd, je pyama of nachtpon opgevouwen en verder alles netjes opgeruimd.

In de huiskamer wens je allen een goede morgen en kijkt of je nog kunt helpen met tafeldekken, of zorgen voor een van de kleine broertjes of zusjes. Misschien heb je een vaste taak voor tafeldekken of i.d., dan zorg je, dat je daar bijtijds mee klaar

voor! de operatiezaal van een ziekenhuis! Kijk, en nu kwam het uit, dat de meeste dingen ook hun lichtzijde hebben! De commandant van het werkkamp was begaan met het arme kind en haar ouders. Hij stelde 'n klein vliegtuig beschikbaar. De kleine patiënt werd met uiterste voor-

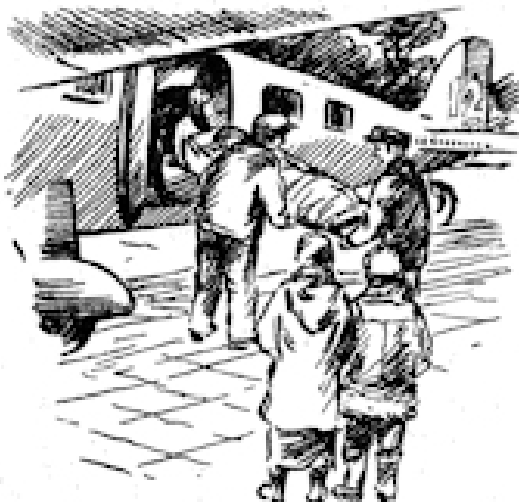
met bekwame spoed geholpen. Nu is ze helemaal genezen en weer thuis. 't Enige is, dat ze nooit echt mooi meisjehaar zal hebben; daarvoor is de hoofdhuid te veel vernield geweest.

Op de post, brieven en pakketten, behoeven de bewoners van Labrador nu ook niet meer een jaar te wachten. De post komt een paar maal per week en heel modern, per vliegtuig.

Zo is alles aan het veranderen in Labrador, nu de moderne beschaving daar z'n intree heeft gedaan. Ook dit gaat niet buiten de Here God om, hoewel er in al dat nieuwe veel is, dat zich vijandig stelt tegenover God en Zijn gemeente. Maar nu zal het meteen ook blijken, welke christenen echt en welke maar meedoeners en meelopers zijn.

„Onze christenen zijn door God op de wan gelegd”, zei Ds Hettasch. En je weet wel: op een wan, een korenzeef, stuift het onnutte kaf weg en blijven alleen de goede korrels over.

Zo is het in Labrador, zo gaat het over de hele wereld. Daarom heeft de Here Jezus ons zo dringend aangeraden om te waken en te bidden.

zichtigheid ingeladen en maakte haar eerste luchtreis. Een paar uur later lag ze al in een ziekenhuis en werd daar door dokters en verpleegsters

bent, zodat er niet op gewacht behoeft te worden.

Hoe zit je aan tafel? Met je hand onder je hoofd, of je ellebogen op tafel?

Als je ergens logeert, wil je graag een net en beleefd meisje zijn; oefen je thuis maar goed, dan gaat 't bij vreemden vanzelf. Maar niet alleen dáárvoor moet je je thuis netjes gedragen; in de eerste plaats moet je dat doen om je ouders, broertjes en zusjes niet te hinderen.

Laten we nu meteen maar even naar de andere maaltijden zien. Als je alleen met de vork of de lepel eet, dan leg je je linkerhand tot de pols op tafel. Eet je met mes en vork (dat is moeilijk in 't begin, maar 't went gauw) dan druk je je ellebogen tegen je zijden aan. Ik heb eens gehoord, dat de kinderen van een professor onder elke arm een bord kregen, dat niet mocht vallen met 't eten! Dat viel niet mee! 'k Zou 't maar niet proberen, maar denk er wel aan, dat je je buurman of buurvrouw niet mag stoten met je elleboog.

Weet je waar je goed aan moet denken? Dat je onhoorbaar eet, en met je mond dicht, dat je

niet praat en eet tegelijk en ook niet drinkt en eet tegelijk, dat je kleine hapjes neemt.

Kinderen moet je wel zien, maar niet horen, geldt wel in de eerste plaats aan tafel. Vooral als er gasten zijn. Dus mondje dicht als je niets gevraagd wordt. Misschien krijgen jullie ook wel eens water of appelsap bij de warme maaltijd; denk er dan, om telkens vóór je gaat drinken, je mond af te vegen. Je glas zou anders veel te vuil worden van je vette mond!

Bij een deftige maaltijd ga je ook je eten niet prakken, maar je legt groente, de aardappelen die je met je vork in stukjes steekt (dus niet stuksnijden) en het vlees, dat je heel laat, naast elkaar op je bord, dat niet te vol mag zijn. Je snijdt telkens een stukje vlees af, neemt wat groente en wat aardappel op je vork.

Je servet leg je dubbelgevouwen op je schoot. Pitjes, graten enz. spuw je niet uit, maar je **deponeert** ze op een lepel, terwijl je je linkerhand voor je mond houdt, en daarna leg je ze op 't ervoor bestemde bordje of op de rand van je bord; nooit op 't tafelkleed.

Als er veel messen en vorken en lepels bij je bord liggen, begin je

steeds met het mes en de vork die 't meest aan de buitenkant liggen. Bij een volgend gerecht weer de buitenste enz. Wat een boel raadgevingen hé? Schrijf nu eens op, welke

Flers en **MINASTIEK**

De antwoorden komen eerst:

- 41. word geopend. 42. In Zeist. 43. Abcoude. 44. een school met kost en inwoning voor leerlingen. 45. Dr A. Plesman. 46. Ir Aler. 47. Dat gebeurt nooit, want het schip gaat mee omhoog. 48. Jonathan, Abinadab, Malchiona en Isboseth. 49. Dochters: Merab en Michal. 50. Livingstone en Stanley.

Hier zijn de nieuwe:

- 51. Van welke plant komt de linnen vezel?
- 52. Hoe heette Davids opperbevelhebber?

En die van koning Saul?

- 53. Waar staat de E.N.C.I., de St. Bavo, de Ridderzaal?
- 54. Welke dag van het jaar noem je Prinsjesdag?
- 55. Noem 'es een natuurreserveaat in: a. Zuid-Afrika. b. Noord-Amerika. c. Nederland.
- 56. Wie was Mefiboseth?
- 57. Wie stichtte de Kaapkolonie?
- 58. Wie is het hoofd van de Chinese regering?
- 59. Wat is het tegengestelde van: zwart, ijskoud, egoïst?
- 60. Bij welk getal is de uitkomst bij deling door z'n 4e ged. precies 4?

Ons werkhoeke

Een klein kruiswoordraadseltje deze keer. Nu moet niemand deze overslaan. Al doende leert men.

Horizontaal: 1. hoofddekse (5). 2. stok, staf (5). 3. Afk. meisjesnaam (2). 4. o.v.t. van een sterk werkwoord (2). 5. kledingstuk (3).

Verticaal: 1. stad in Kl. Azië (4). 6. dicht (3). 7. een zwart goedje (4). 8. gewicht (3). 9. bedekking van een bouwwerk (3).

En in de volgende drie zinnen zitten namen van vruchten verborgen.

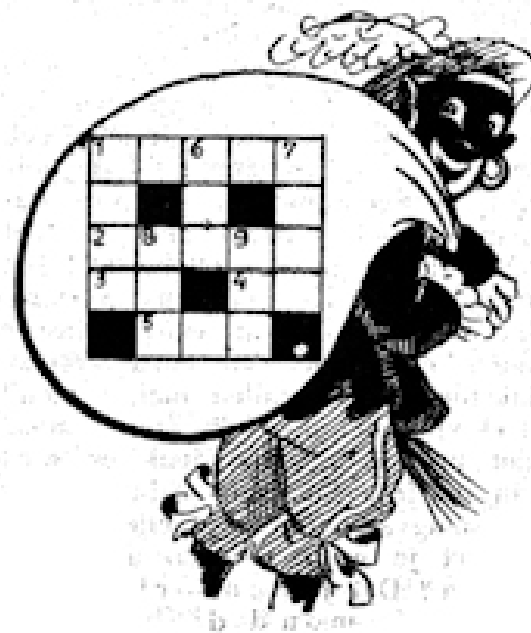
dingen je thuis altijd in oet doen. Bewaar het briefje goed, want de volgende keer zet ik het in O.E.K., en dan kun je het zelf controleren.

In 't Dec-no, hoop ik wat te schrijven over Kerstversieringen.

Probeer ze maar eens te vinden.

- 1. Ede, Epe, Ermelo en Elburg beginnen alle met een E.
- 2. Over de pas geploegde akkers vlogen zwermen zomereuwen.
- 3. Meester reikte Hilda de liniaal aan.

Je hoeft niets op te zenden.

Dagboek eener reize ter Walvisch en Robbenvangst

GEDAAN IN DE JAREN 1777 EN 1778 DOOR DEN KOMMANDEUR HIDDE DIRKS KAT

M.A.M. RENES-BOLDINGH

VAN HOLLUM OP AMELAND

CORTE INHOUD van 't voorsiggaande:

Als jongen, dwalend langs het strand, is Hidde Dirks Kat reeds vol verlangen, achter de Amelandse horizon te mogen zien. Op jonge leeftijd monstert hij aan en maakt zijn eerste Groenland reis. Op z'n derde reis wordt hij bevorderd tot tweede stuurman en spoedig daarna voer hij uit als kommandeur. Tijdens een zware storm raakt hij met vele andere schepen in het poolijs bekneeld.

Al deze dagen werden wij sterk door stroom en winden om de Zuidwest van Groenland gedreven, wij waren bestendig ingesloten door het ijs, kampende met een zware deining op hooggaande zeeën, zodat wij ieder ogenblik vreesden, met man en muis te zullen vergaan.

Rondom ons was de werking van het ijs onbeschrijfelijk wreed en schrikbarend. Wij zagen ieder ogenblik de dood tegemoet.

Wij bevonden ons nu op 66° Noorderbreedte. Wij zagen noch walvisen, noch robben, noch gevogelte meer. Het was ons te moede of we rondobberden in een wereld, die door God en alle levende creatuur verlaten was. Dit duurde zo van 3 tot 8 September. Op de 9e bedaarde het noodweer en wij dreven op een sterke stroom langs schotsen en ijsbergen heen in zuidwaartse richting, terwijl wij vóór ons land in zicht hadden. Tot de 24e September woei de wind bestendig uit het noordoosten. Op die dag konden we vanaf het dek de open zee aanschouwen, hetgeen ons hoop gaf, om eindelijk uit het ijs te komen.

Onze schepen waren tot op heden in tamelijk goede staat. Ook waren we nog van leeftocht voorzien, doch, daar stroom en wind dezelfde koers hielden, opende het ijs zich niet. Wij zagen wel de open zee, doch konden die niet bereiken.

Dit duurde zo tot de 29e Septem-

ber. Op die dag verhief zich een geweldige storm uit het noord-oosten. Wij bevonden ons toen naar schatting een mijl ver van de open zee. Onze schepen bleven gedurende de storm zo goed als onbeschadigd, hetgeen ons uitermate dankbaar stemde. Maar op de 30e Sept., toen de wind allengs begon af te nemen, gebeurde het ergste, wat ons kon overkomen. Onze beide schepen werden door de onbeschrijfelijk geweldige werking der hooggaande deining verder tussen de ijsschotsen ingedrongen en door deszelfs ontzaglijke stoten in enkele ogenblikken verbrijzeld. De masten buitelden op het ijs, de binten werden versplinterd. Elk zocht op de best mogelijke wijze lijfsberging op de woelende schotsen. Bij al dit ongeluk hadden wij het geluk een deel van onze lijftocht op het ijs te bergen. Ook redden wij zeven sloepen. En hier stonden wij dan in deze angstvolle toestand onder de blote, ijsskoude hemel. Zonder schuilplaats,

op het ijs, in de zee, eenentwintig mijlen van het land.

Dit geschiedde op 64° N.br. Wij aanschouwden, hoe het schip van kommandeur Jaspers eveneens in een oogwenk tijds verbrijzeld werd. Er waren daar toen 286 man aan boord, waarvan de meesten zijn omgekomen.

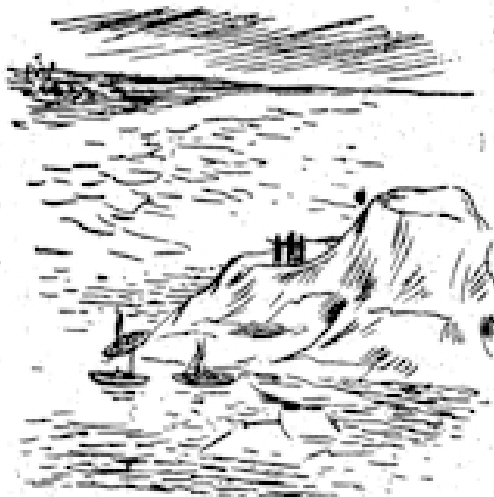
Nu bevonden wij ons dus allen op het ijs bij de zeven sloepen, die ik, Hidde Dirks Kat, had weten te redden. Daar stonden wij dan op het ijs. Op de 1e Oct. was er van onze verbrijzelde schepen en derzelver inhoud niets meer te zien of te vinden. Wij stonden hopeloos op het geweldig stotende ijs, in vreeze om ieder ogenblik te worden vermorzeld. Ook was het land weer buiten ons gezicht geraakt. Dit duurde tot drie October. Toen bevond ik mij met 78 zielen op een ijsschots van ongeveer tweehonderd vierkante voeten, in open zee. Rondom ons was de zee met ijsgruis overdekt. Dit was ons behoud, daar het gruis het hevig slingeren van de schots tegenging. Tegen de morgen hoorden wij onze kameraden op een andere ijsschots Gode een psalm toezingen. Maar toen de dageraad was aangebroken, waren zij met de ijsschots vergaan, uitgezonderd kommandeur Andersen, die zich met enige manschappen had weten te redden.

Te middernacht brak onze ijsschots doormidden, waardoor wij vier van onze sloepen verloren, benevens onze meeste levensmiddelen. Van mijn mannen verloor ik echter niemand. Gedurende de nacht naderden wij door de stroom meer en meer het land. Op de ochtend van 4 October bevonden wij ons op onze ijsschots, nu tot 100 vierkante voeten verkleind, op een afstand van 100 mijlen van het land. Wij besloten onze drie sloepen te verlaten, de mondvoorraad te verdelen en te proberen om te voet op het land af te gaan. Als leeftocht ontving iedere man vijf scheepsbeschuiten en een weinig boter.

Bij nader inzien begrepen ik en kommandeur Albert Jans, dat wij on-

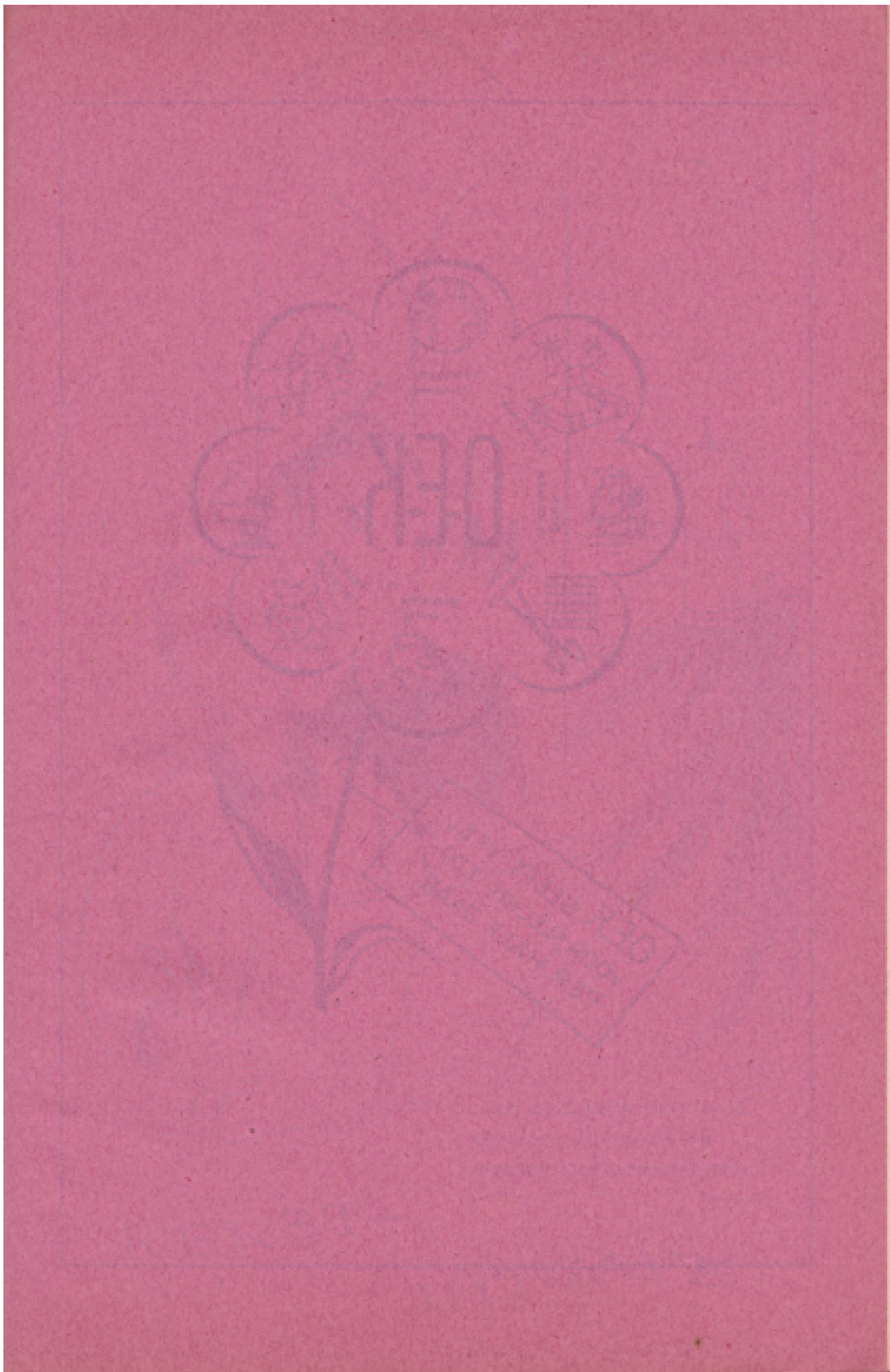
ze schots en onze drie sloepen, waarop God ons tot heden toe zo wonderbaarlijk had bewaard, niet mochten verlaten. Wij spraken dit uit. Hiertoe besloten met ons nog 49 anderen. De 27 mannen die de tocht naar het land wilden ondernemen, namen een zeer aandoenlijk afscheid van ons. Wij hebben hen nimmer weer gezien.

In de namiddag van de 5e October legde ik mij bij kalme zee in een der sloepen neer om even te rusten. Nauwelijks was ik ingeslapen, toen het volk met grote verbaasdheid in de sloepen viel, luid schreeuwende dat de zee over onze schots heen liep. Kort daarna opende zich het ijs, zodat wij ons in de open zee bevonden. Wij zetten toen onze zeiltjes bij en stevenden op Statenhoek aan. Gelukkig hadden wij een kompas. Overdag konden wij het land zien en des nachts voeren we langs het witblinkende ijs. Dit ijs bracht ons schijnbaar verder van het land af. Ik wist echter, dat het ons met een omweg toch bij Statenhoek zou brengen. Mijn mannen echter, door onkunde en wanhoop gedreven, geloofden mij niet. Zij eisten dat wij dwars door en over het ijs naar Statenhoek zouden gaan. Hoewel ik met enkelen hunner

'n ijsberg van ongeveer 70 voet hoogte beklom en hun dwaasheid aan het verstand poogde te brengen, hielden zij toch vast aan hun plan.

(Wordt vervolgd).

Dec. 1954 - 10e Jaarg.

ONZE EIGEN KRANT

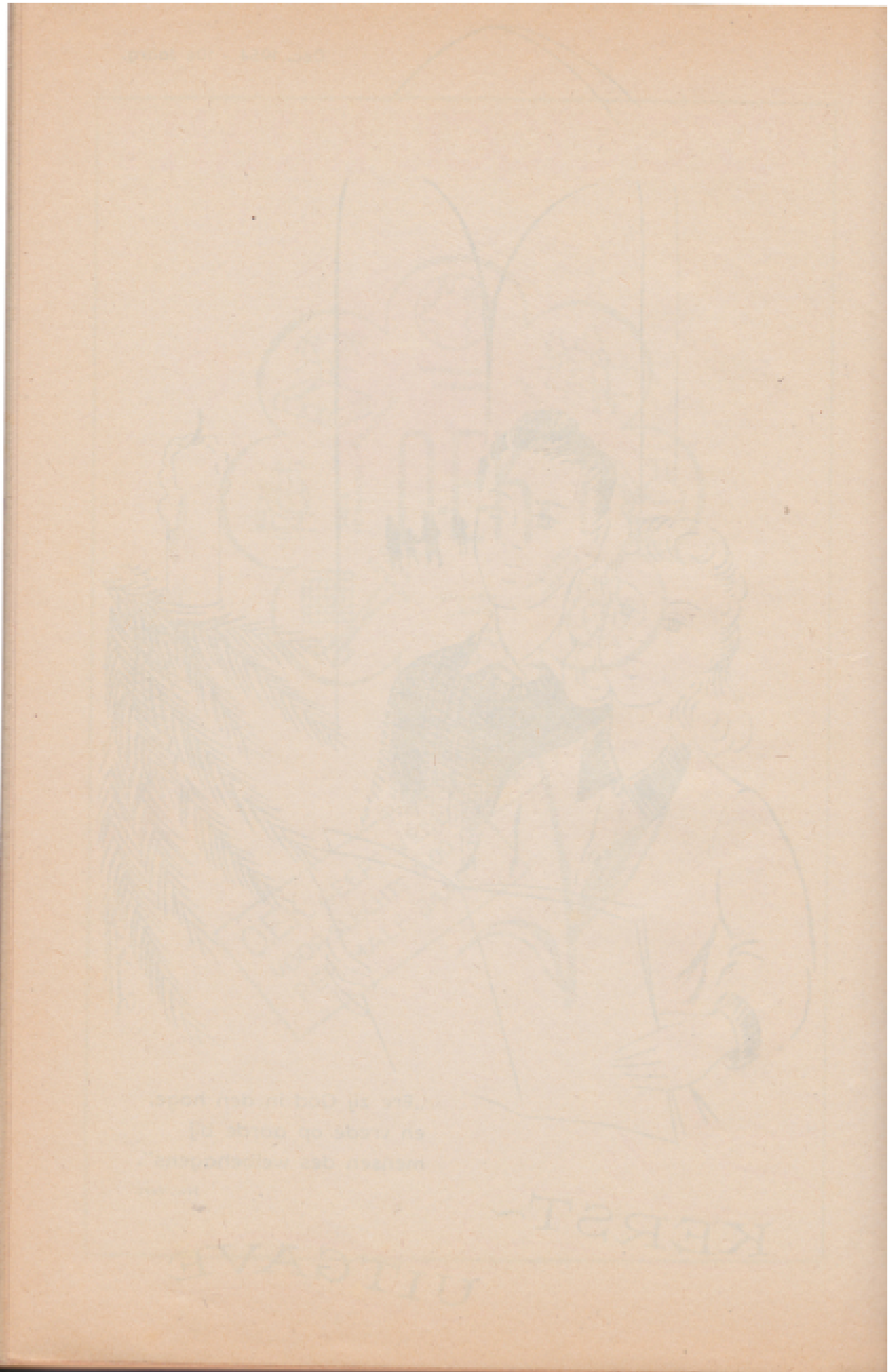

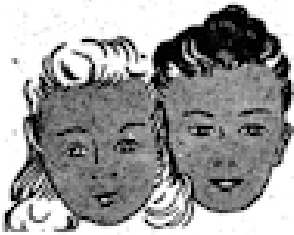
„Ere zij God in den hoge,
en vrede op aarde bij
mensen des welbehagens”.

Nw. Vert.

KERST~

UITGAVE

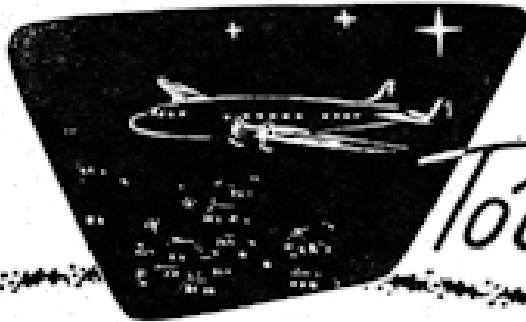

"Onze eigen krant"

Voor de hoogste klassen der Christelijke Scholen
Verschijnt de 20ste van de maand

Redactie: L. Meijer, H.d.S., Bedum - J. Bulthuis
H.d.S., Ten Post - Tj. Schaafsma, H.d.S., Kampen
Administratie-adres: "DRUKKERIJ DE VRIES"
Siddeburen Telef. No. 345 - Girorek. no. 139559

10e Jaarg. No. 9 - Dec. '54

Tóch blijdschap

ONS KERSTVERHAAL

We krijgen geen witte Kerst, zeiden de mensen in het dorp. En zij konden het weten. Want dat dorp was het bloemencentrum van Europa; daar woonden haast allemaal bloemkwekers. En die zijn gewend op het weer te letten en hebben er meestal een goede kijk op.

Nee, het leek er nog niet veel op, dat ze in de Kerst-vacantie sneeuwballen konden gooien of sleetje rijden. En de schaatsen konden ze helemaal wel op zolder laten.

Grote, zware regenwolken werden voortgejaagd langs de grauwe hemel. De regen kletterde bij elke windvlaag tegen de ruiten, de buitenwegen waren in modderpoelen herschapen. De jongens en meisjes van de vijfde klas merken ternauwernood iets van het barre weer. Jan en Karel, Ina en Bea en al die andere jongens en meisjes, ze zitten ingespannen te luisteren. De kachel brandt lekker, alle lampen zijn op en bij drieën in de bank zitten ze te luisteren naar het voorlezen. Een fijn verhaal, een Kerstverhaal uit Engeland.

Een rijke bankier, een echte vrek,

leeft enkel om zijn spaarpot al maar voller te maken. Zelfs op de dag vóór het Kerstfeest wijst hij een collectant, die een gave voor het Kerstfeest der armen komt vragen, de deur en zijn bediende, de magere sjofelgeklede Bob, die een kerstliedje neuriet, snauwt hij toe: „Houd maar op met dat Vrede op aarde, daar verdienen we niks mee. Werk maar liever.“

Dit nummer van O. E. K. is enkele dagen voor de Kerstvacantie in jullie bezit. Van een bestuderen in school komt nu niet veel. Daarom nu eens een nummer voor ontspanning! Knipbladen zijn hierbij niet nodig.

Redactie en Uitgever wensen jullie een prettige Kerstvacantie en een gezegend 1955.

In diezelfde nacht verschijnen de geesten van het verleden, het heden en de toekomst. De oude vrek ziet dan in, hoe hij bezig is anderen, maar ook zichzelf het leven te vergallen door zijn gierigheid. O, roept hij uit, als ik mijn leven nog eens kon overdoen, dan deed ik het beter. Kon ik maar..... Dan zou ik alle mensen blij maken. Hij ontwaakt! Het was maar een droom! Hij kan zijn leven beteren en vreugde brengen in menig hart. En dan viert hij voor het eerst sinds zijn kinderjaren echt Kerstfeest.

Daar gaat de bel. De laatste middag is omgevlogen. De Kerstvacantie is begonnen. Veertien dagen vrij! Geen sneeuw en ijs, dat is waar, maar och het kan Jan Bos niet zo heel veel schelen eigenlijk. Het is tóch vacantie. En het begint al goed. Morgen, dat kan een fijne dag worden. Dan gaat hij naar Karel de Groot, zijn vriend, die heel aan het andere eind van het uitgestrekte dorp woont. De Menistenbuurt noemen ze dat. Jan weet wel waarom. De meester heeft het eens uitgelegd. Daar wonen veel Doopsgezinden, dat zijn volgelingen van Menno Simonsz.

„Jan, je komt toch, hè? roept Karel tussen de wind- en regenvlagen door.

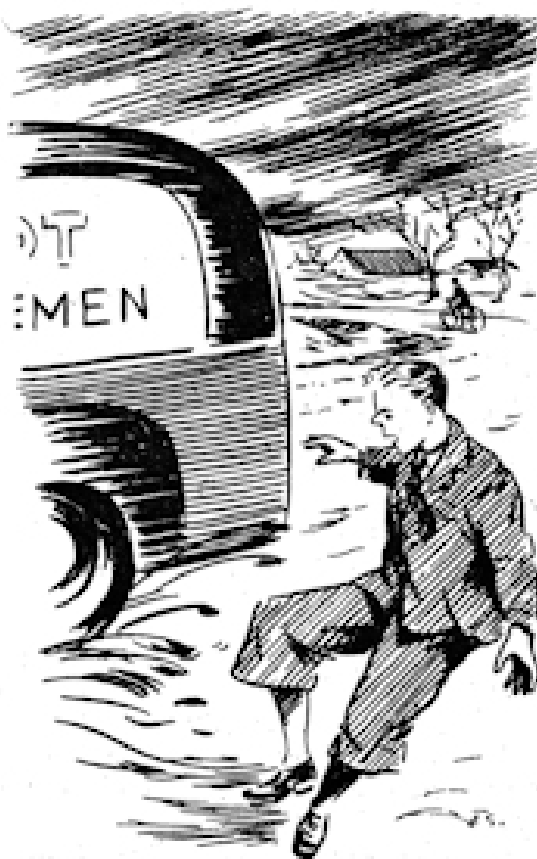
„Nou, reken maar.”

We mogen met de elektrische trein spelen. Ik heb er nu ook een seinhuis met wissels bijgekregen. 't Gaat allemaal elektrisch.

Ja zeg, dan breng ik karton en mos mee, en dan maken we echte bergen en tunnels erin, waar de trein doorrijdt. Nou, adjuus, tot morgen dan!

Karel sprong op de fiets. Jan moest nog gauw maken, dat hij wegkwam. Daar kwam een grote bestelauto aan vol bloemen voor Schiphol. De modder spatte alle kanten uit. Wat een weer! Toch niet gek eigenlijk' zo'n vliegtochtje. Net in de Kerstweek. Zou je daar in Londen wel wat van 't Kerstfeest merken? Ja, natuurlijk, dat kon je wel horen uit het verhaal, dat de meester vanmiddag voorlas. Hij zou daar best wel eens een kijkje willen nemen. Zo maar eventjes naar Londen

vliegen. Dat gebeurde immers toch nooit. Dat was veel te duur. Stel je voor een half uurtje vliegen, leg maar even f 80.— neer. Karels vader, ja die kon dat best betalen. Die vloog wel meer even naar Londen. Verleden jaar helemaal naar New York. Maar ja, die had ook de grootste bloemkwekerij van Nederland, misschien wel van heel Europa. Een orchideeënkas had hij, de zeldzaamste soorten waren daar. Verleden jaar waren er maar even 500 buitenlanders komen kijken. Toe maar. Ja, Karel zou best wel even zo'n vliegtochtje kunnen maken. Maar Jan. Nee, hoor, Jans vader was meester op school. Ja, was vader maar op school. Maar de laatste tijd gebeurde dat niet veel. Hij was meer thuis dan op school. Vader was haast altijd ziek. Al een paar jaar. Zó als Jan uit school kwam, ging hij altijd eerst naar Vader toe. Alles vertellen van de klas en van de meester. En vader luisterde altijd en lachte om de leuke verhalen van Jan en hielp hem bij zijn huiswerk.

Eigenlijk was Jan er al helemaal aan gewend, in de huiskamer met moeder en zijn broertjes en zusjes alleen te zitten. Het werd langzamerhand vanzelfsprekend, dat vader altijd op de slaapkamer was. Toch kon hij er wel eens naar verlangen met Vader en Moeder uit te kunnen gaan, bv. in de vakantie. Net als de andere jongens. Hij kon het zich nog herinneren van heel vroeger.

Kijk, daar was hij al thuis ook. Drijfnat.

Hij had er niet eens op gelet, dat het ál maar regende. Zó had hij lopen denken.

Dat raam daarboven was Vaders kamer. Hé, wat vreemd, er brandde nog geen licht. Zou Vader weer..... Ja, hoor, daar had je 't al. Bij de voordeur komt Moeder hem al tegemoet. St. Stil, hoor. Vader heeft zo'n pijn. De dokter is er net geweest. Vader moet nu slapen.

Daar had je het nou. Hij had juist zoveel aan Vader te vertellen. En nu had hij vakantie, dan kon Vader hem net zo fijn helpen met zijn knutselwerk.

Vader wist altijd precies, hoe je alles maken moest — en nou kwam daar niets meer van. Want de eerste dagen moest Vader helemaal rust hebben.

En dan, ja dat was nog het ergste van alles. Als Vader met Kerstfeest nog zo ziek was, dan waren het helemaal geen feestdagen. En dan viel zijn mooie plannetje ook in het water.

Een plannetje? Ja, dat zat zo:

De Meester had bij de Bijb. Geschiedenis les van het Kerstfeest verteld. Wat is Kerstfeest eigenlijk?

Hoe had de meester het ook alweer gezegd?

O, ja, Christus was in **Bethlehems** stal geboren om hemelse blijdschap op aarde te brengen. Maar het wordt pas écht Kerstfeest als Christus in ons hart komt en wij anderen blij gaan maken. En later zei Meester. Alleen omdat Christus Zijn handen naar ons uitstrekt, kunnen wij onze handen uitstrekken naar de mens in nood. Het kwam eigenlijk op hetzelfde neer. En toen wist hij 't opeens: hij zou vader blij maken met een heel mooie verrassing, een kerstgeschenk, dat hij zelf gemaakt had. Hij had daar nu juist zo mooi tijd voor in de vakantie. Hij zou een kerstlantaarn maken van karton en daarin die tekst uitsnijden, die vader in zijn Bijbel onderstreept had: God zorgt voor U. En dan natuurlijk rood vloeit er ingeplakt en een kaarsje erin. Hij zou het licht in Vaders kamer eerst uitdoen en dan met die brandende lantaarn binnenkomen. Hij zag vaders gezicht al.

Als het nou maar kon doorgaan.

De regen had opgehouden de volgende morgen. Gelukkig, nu zou Jan tenminste niet zo door- en doornat bij Karel aankomen.

Maar dat viel tegen.

Aan het ontbijt zei moeder: „Jan, ik heb een werkje voor je vandaag”.

Zie je nou, daar had je het al. Net nu Karel erop rekende, dat hij vanmiddag komen zou. „Maar, moeder, ik had met Karel afgesproken”.

Ja, Boy, viel Moeder hem in de rede, daar is niets aan te doen. Ik heb een dringende boodschap in de stad. Het is voor vader, maar hij kan zelf niet.

Maar weet je wat? Ik ga met de bus van vijf vóór één. Misschien ben ik wel gauw terug".

Ach, daar verwachtte Jan niet zo veel van. De stad, dat was Amsterdam en als je dáár éénmaal kwam, dan was het wachten in de rij voor de tram, wachten voor de bus, wachten in de drukke winkels; helemaal nu in de week vóór Kerstfeest.

Neen, dat zou wel thuisblijven worden vandaag. Maar ja, moeder kon het ook immers niet helpen. Ze zou het zelf ook graag anders willen.

Dan ging hij morgen maar naar Karel. Nu dan zou hij vandaag maar aan zijn lantaarntje beginnen.

Als moeder de deur achter zich dichtslaat, weet Jan precies, waar hij aan denken moet. Waarempel hij is toch al 11 jaar, bijna 12, hij kan heus wel op Jaap passen, die nog maar 4 is. Rie van negen, en Anneke van 7 jaar zijn de hele middag bij de buurvrouw. Daar heeft hij geen zorg voor.

Ziezo, nu eerst Jaap flink wat speelgoed geven en dan kan hij aan zijn eigen werk beginnen. Hij moet de lantaarn eerst op karton tekenen. Wacht, even de lineaal uit Vaders bureau halen in de studeerkamer. Juist als hij over het schrijfbureau door het raam kijkt, ziet hij een auto stoppen. O, dat is de bestelwagen van Wouda, een bloemkweker. Kijk, het is Wouda zelf. En hij komt regelrecht naar de voordeur stappen.

Jan zal gauw opendoen.

Zo, oudste zoon des huizes, is Moeder binnen?

— Neen mijnheer, zegt Jan, ze komt voorlopig niet thuis, ze is naar de stad.

— En, hoe is 't? Kan ik vader even opzoeken?

Ineens bedenkt Jan, dat Wouda bestuurslid is van vaders school.

— Dat denk ik wel, mijnheer. Loopt U maar door. Wouda weet de weg. Hij is niet alleen Bestuurslid, hij is ook een goede vriend van vader.

Ziezo, nu kan Jan toch echt aan het werk gaan. Opschieten nu maar, vóór er wéér stoornis komt. Zo, nu gaat het goed.

Jan is zo in zijn werk verdiept, dat hij niets meer om zich heen hoort. Ook niet hoort dat het zo stil in de kamer is geworden, géén rollende blokken meer, geen toren, die omvalt, omdat Jaapje er net eventjes tegen aanstoot.

Jaapje, moet eens even in de keuken kijken. Hé, daar ligt zijn bal zo maar in de tuin. Hij zal hem even ophalen. Wat modderig! Wacht, hij zal hem eens schoonspoelen. Vóór het huis is water genoeg. Kijk eens, wat een grote auto staat er vóór hun huis.

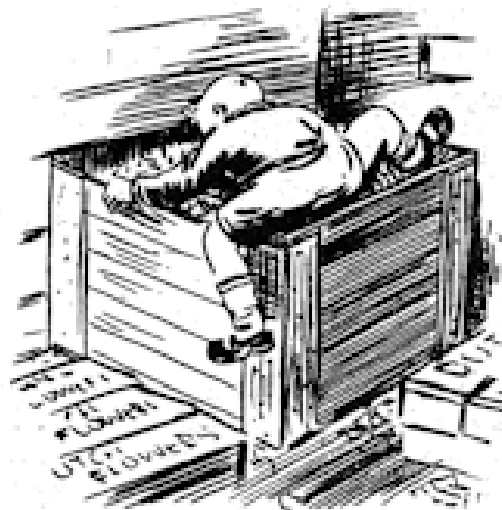
Een flinke armzwaai. Hup, daar vliegt de bal. Precies in de openstaande auto.

Hoe moet hij hem terugkrijgen?

O, dat is gemakkelijk genoeg. Hij heeft de knecht vaak achter in de wagen zien springen. Hij klimt en klimt, trekt zich omhoog, rolt dan ineens in de wagen.

Wat is dat allemaal?

Lange dozen, met grote letters erop. Jaap is pas op de Kleuterschool, hij kan nog niet lezen, maar hij weet toch wel, dat er bloemen in die dozen zitten. En daar, wat is dat dan? Een kist. Wat een grote! En in die kist? Allemaal snippers papier, papierwol. Wacht hij zal er eens inklimmen. Zo, 't is net een

zacht bedje. Nu dat papier over hem heen getrokken. Precies een poortje. Daar ligt nog méér, naast die kist, wacht, dat zal hij erbij doen. Hij klimt er weer uit. En daar nóg meer. Dat er ook in. Wat een werk is dat. Hij wordt er moe van. Maar nu kan hij zijn uit-

rusten in dat lekkere nestje.....

— Nou, Meester, zegt Wouda. Dat was mijn boodschap. Gisteravond op de Bestuursvergadering waren ze er allemaal direct vóór. Je moet er eens helemaal uit om weer op krachten te komen. En je weet het nu: geen zorgen voor dat, het komt nu alles in orde.

Even later zit Wouda weer achter het stuur. Om 4.55 vertrekt het vliegtuig van Schiphol. Dan moet hij wel opschieten.

Vroeger, dan ze had gedacht komt Mevrouw Bos bij haar man de kamer in.

— Nou al, dat valt mee.

— Ja, hoe vind je 't? Het ging alles zo vlot.

— Raad nu eens, wie er geweest is? Wouda!

— Wouda? Nu ze het zo druk hebben? Zeker groot nieuws.

— Groot nieuws en goed nieuws.

— Wacht even met vertellen, zegt Mevrouw, ik zal eerst een kopje thee maken.

— Zo Jan, en goed opgepast, zegt Moeder als ze binnenkomt. 't Wordt hier donker jongen, je bederft je ogen. En hoe is het gegaan met Japie. Waar is hij?

Jaapje! O, dat was waar ook. Hij had hem rustig zien spelen. Maar dat was al weer een hele tijd geleden.

Moeder is de kamer alweer uit. Ze roept: Jaap, Japie, waar zit je, jongen? In de studeerkamer, in het hokje onder het schrijfbureau zit hij altijd zo graag. Neen, nu is hij er niet. In zijn slaapkamer, op zolder, in de kelder, nergens is Jaap. Dan ineens schrikt ze: de keukendeur staat open. Hij zal toch niet..... Nog eens zal ze het hele huis doorzoeken. Hij moet er toch zijn.

O, wacht nu weet ze het. Het zal natuurlijk naar buurvrouw gegaan zijn, waar Rie en Anneke ook zijn.

— Jan, ga eens gauw vragen. Ik zal boven bij vader kijken.

Voorzichtig zal ze bij haar man informeren, of hij Jaap die middag ook boven heeft gezien. Héél voorzichtig, want de minste schrik is gevaarlijk voor zijn zwakke hart.

Jan komt onverrichter zake terug. Buurvrouw is meegekomen. Nee, zij heeft Jaap ook niet gezien. Moeder gaat naar buiten gevolgd door de buurvrouw. Samen turen ze de al donker wordende weg af, naar beide kanten. Een bang vermoeden rijst bij haar op: er is hier zoveel water en de kanten zijn zo glibberig nu.

Jan zal even vlug naar Meester De Vries gaan, die dichtbij woont. Met zijn kleine Wouter speelt Jaapje ook weleens.

— Hallo, die Jan, klinkt het.

't Is Karel, die een boodschap in het Oosteinde moet doen en eens even is doorgefietst om te zien, waarom Jan niet gekomen is. Hij schrikt erg, als hij hoort, dat Jaap weg is en dadelijk biedt hij aan hem te gaan zoeken. Hij zal met zijn fiets alle zijwegen afrijden in de omgeving van het Meestershuis.

Het duurt niet lang, of de hele buurt weet, dat kleine Jaap van Meester Bos spoorloos verdwenen is. Ieder vraagt, ieder zoekt.

Vader is er het ergst aan toe. Hij voelt zich zo machteloos, nu hij zelf niets kan doen.

Als Jan even met een bleek gezicht

bij hem in de slaapkamer komt, zegt hij hem direct naar buurman Scheltens

te gaan en hem te vragen, of hij de politie opbelt.

Het duurt niet lang of twee politiemannen arriveren per motor. Direct wordt er gedregd. Geen resultaat. Met een politiehond wordt de gehele omtrek afgespeurd. Vergeefs!

Hand over hand is de duisternis toegenomen.

Als Jan een uurtje later nog eens naar Oom Jacob moet gaan, die een eindje verderop woont, ziet hij dat de lucht is opgeklaard. Hier en daar flikkert een ster. Zou er tóch nog ijs komen in de Kerstvacantie?

Ach wat gaf dat? Hij zou nu toch geen schik hebben, nu Jaap weg was. En als Jaap weg blééf, als Jaap..... misschien al..... dood was? Dan zou Jan nooit meer blij kunnen zijn, want het was alles zijn schuld. Blij zijn. Dat had de Meester vanmorgen nog gezegd — wat leek dat al lang geleden — als de hemelse blijdschap in ons hart woonde, dan konden we ook anderen blij maken. Hij had het zo goed bedoeld, hij wilde Vader blij maken en nu was er juist angst en droefheid in huis gekomen. En nu straks Kerstfeest — zonder Jaap.

„En onder millioenen, hebt Gij ook mij in 't oog.”

Wie zong dat? Waren dat Engelenstemmen hoog boven de flonkerende sterren vandaan? Of kwam die regel zomaar in zijn gedachten, omdat hij aan het Kerstfeest op school dacht. Ja, dat hadden ze toen gezongen.

Here Jezus, bidt hij, wij weten niet waar onze Jaap is, maar Gij hebt ook hem in het oog. Wilt U ons helpen en wilt U Vader en Moeder weer blij maken?

De boodschap bij Oom en Tante hield hem langer op dan hij wilde. Of, eigenlijk, waarom zou hij zo'n haast maken? 't Was thuis nu toch niet prettig meer zonder Jaap. Thuis niet en nergens niet.

Als hij zijn huis nadert, ziet hij een glanzende auto voor hun tuinhekje staan. Wat een sleel! Misschien van een hoge van de politie. Of van de dokter. Nee, die heeft een andere wagen.

Nu kan hij het nummerbord zien: NG. 50-63. Die is van Karels vader. Wat komt die doen?

Hij gaat achterom. Moeder is in de keuken aan het koffie zetten. Moeder heeft tranen in haar ogen, maar toch kijkt ze niet verdrietig meer.

— Moeder, moeder, haast Jan, is Jaap — is Jaap.....?

— Ga maar naar binnen, zegt moeder. Neen Jaap is er niet. Mijnheer de Groot zit daar en Karel. Wat heeft dat te betekenen. Karel. 's Avonds nog?

— Vindt U het goed, dat we boven koffiedrinken? Dan hoort mijn man het verhaal ook. Jan, maak eens licht op de trap en wijs de weg naar de slaapkamer.

Jan is licht teleurgesteld. Hij had gedacht, dat Jaap terecht was. Hier begrijpt hij niets van.

— Och, mensen, 't is gauw verteld, begint Mijnheer de Groot. Eigenlijk kon Karel het beter vertellen, want die heeft het het eerst gehoord.

Karels ogen beginnen te schitteren.

— Nou, zegt hij, dat was zo. Ik luisterde naar de radio. Ineens hoorde ik. Extra bericht. Hier luchthaven Schiphol. En toen vertelden ze, dat er in Londen een Hollands jongetje met een K.L.M.-vliegtuig was meegekomen en niemand wist wie dat jongetje was.

— Kijk, neemt mijnheer de Groot nu weer het woord, ik heb me direct met Schiphol in verbinding gesteld, toen Karel, het mij vertelde, en daar lezen ze me het extra bericht in zijn geheel voor. 't Was zo.

Zojuist telegrafisch bericht ontvangen van Londen-Airport: een Hollands jongetje van omstreeks 4 jaar is op onverklaarbare wijze in lijntoestel BE 473 om 18.25 meegekomen. Vertoeft thans in London-Airport Hotel.

Meer wisten ze daar ook niet.

Toen heb ik London-Airport opgebeld en kreeg een heel relaas. Het vermoeden bestaat, dat het kereltje met een lading bloemen is meegekomen, in de korte tijd, dat de chauffeur met de inkларingspapieren naar de douane was, kans heeft gezien uit de auto te komen en zich bij andere kinderen

heeft gevoegd. De stewardess, die zich over alle kinderen ontfermde, liet ze vlug instappen, omdat het hoog tijd was, en eerst in de lucht bemerkte ze, dat er een kind te veel was.

O ja, ik kreeg een nauwkeurig signalement. En nu geloof ik — maar zegt U eerst eens Mevrouw, wat had dat kereltje vandaag eigenlijk aan?

Ja, eens even denken, zegt Mevrouw Bos. Lage bruine schoentjes, kniekousen en een rood gebreid pakje.

— Dat klopt. Prachtig! Dan is Jaapje terecht!

— Terecht, zegt Moeder, die het van blijdschap nauwelijks kan geloven, terecht, maar nog niet hier!

— Nee, mevrouw, maar U laat me ook niet uitspreken.

— Laat eens zien, het is nu twee dagen vóór Kerstfeest. Direct na de Kerstdagen moet ik voor zaken naar Engeland. Nu heb ik zó gedacht: ik kan net zo goed vóór de Kerstdagen. Dan haal ik dat Jaapje meteen even op. Maar nu is er nog wat. Ik heb mijn Karel allang beloofd, dat hij eens mee mocht vliegen. Nu zoek ik nog gezelschap voor die jongen. Zou U het goedvinden, als Jan meeging? Tenminste, als de jongeheer zin heeft.

Zin? Hoe is het mogelijk, dat mijnheer de Groot zoiets kon vragen. Vliegen en dan met zijn beste vriend.

— Maar dan ben ik twee kinderen kwijt, zegt vader met een knipoogje — en voegt er ernstiger aan toe: dat heeft Jan toch helemaal niet verdiend!

— Hoor eens, meester Bos, ik mag U niet alles vertellen. Of eigenlijk, ik mag U niets vertellen. Maar ik heb het een en ander van Karel gehoord.

Als U alles wist, dan zou U zeggen: „Jan, je bent dom geweest, heel dom, maar je hebt het goed bedoeld”.

— O, mijnheer, zegt Mevrouw Bos, wij durven het eigenlijk niet allemaal aan te nemen. Het is te veel! U bent veel te goed!

— Niets te betekenen, Mevrouw, en goed? Wacht U maar, ik ben nog niet klaar! Het ergste komt nog. Ik wilde Jan nu meteen in de auto meenemen en met de moonliner van 21.03 vertrekken.

Precies twintig minuten later zit Jan prinsheerlijk met Karel achter in de brede auto. Een koffertje met kleren voor een tweedaags verblijf in de Engelse hoofdstad zit in de achterbak.

Het is of hij droomt. Hij kan het zich niet voorstellen, dat het alles echt is.

Uit het diepst van zijn hart heeft hij meegebeden, toen vóór Jans vertrek.

vader God dankte voor de uitkomst en de wonderlijke redding.

Als precies om 21.03 de statige K.L. M. vogel zich losmaakt van de Holl. bodem, zitten achter één der raampjes twee jongens te kijken naar de al klei-

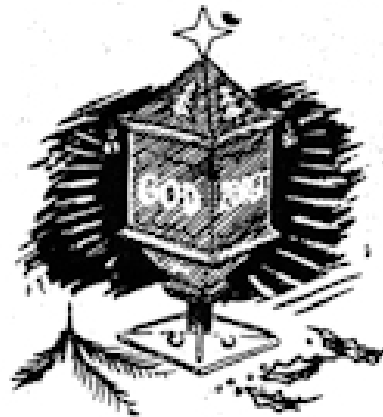
ner wordende lichtplekjes beneden zich en het flauwer wordende schijnsel van de hoofdstad, waar de honderdduizenden wonen achter die lichtvlekjes.

En onder millioenen hebt gij ook mij in het oog.

Ook Jaap, denkt Jan.

Dan kijkt hij omhoog naar de flikkerende sterren. — O, Here ik dank U.

En om zijn blijdschap te uiten geeft hij Karel een ferme klap op de schouder. — Fijn, jô. — Nou en of!

HERSEN GYMNASTIEK

De antwoorden uit het vorige nummer volgen eerst.

51 vlas, 52 Joab, Abner, 53 St. Pietersberg, Haarlem, Den Haag, 54 de 3e Dinsdag in September, 55 a. Paul Krüger Wildtuin, b. Yellowstone Park c. de Hoge Veluwe, 56 zoon van Jonathan, 57 Jan van Riebeck in 1652, 58 Tsjang Kai Sjek, 59 wit, vuurheet, altruïst, 60 bij ieder getal.

En nu enkele nieuwe vragen :

- 61. Waar is de grootste waterval ter wereld ?
- 62. Hoe heet het wapen, waarmee men walvissen schiet ?

- 63. Welk vitamine zit er hoofdzakelijk in sinaasappels ? —
- 64. Hoe heette de vader van Achab ?
- 65. Van wie was Izebel een dochter ?
- 66. Hoe noemt men een Javaans orkest ?
- 67. Hoeveel kleuren ken je bij het verkeer op de weg ?
- 68. Wat is een karavaan ? En een caravan ?
- 69. Hoe heette de eerste koning van Nederland ?
- 70. Wat betekent het zinnetje : „Th flying doctors service” ?

ONS MEISJES-HOEKJE

Hebben jullie opgeschreven waaraan je thuis altijd moet denken? Haal dan je briefje maar eens te voorschijn en kijk, of je het goed hebt.

1. Je slaapkamer netjes achterlaten.
2. Netjes en schoon aan 't ontbijt verschijnen.
3. Kijken of je ook nog kunt helpen tafeldekken of i.d.
4. Niet met de hand onder je hoofd zitten; geen ellebogen op tafel.
5. Onhoorbaar eten, niet praten en eten of drinken en eten tegelijk; eten met kleine hapjes.

En nu moeten we het plaatje van de gedekte tafel uit O.E.K. van November even met elkaar bekijken. Er liggen een klein mes en kleine vork aan de buitenkant, om het voorgerecht mee te eten Hors d'oeuvre, of een croquet, of een pasteitje. We eten dat van een **plat** bord. Pas als de daarvoor gebruikte messen en vorken zijn weggenomen, worden de **diepe** borden geplaatst. Denken jullie er verder met dekken even aan, dat je messen, lepels en vorken met het eind van de steel aan de tafeland legt en de drinkglazen aan de **rechterkant** boven lepels en vorken?

Dan gaan we nu zien, met welke dingen we het gezellig in huis kunnen maken met Kerstmis.

Laten we eerst maar eens naar

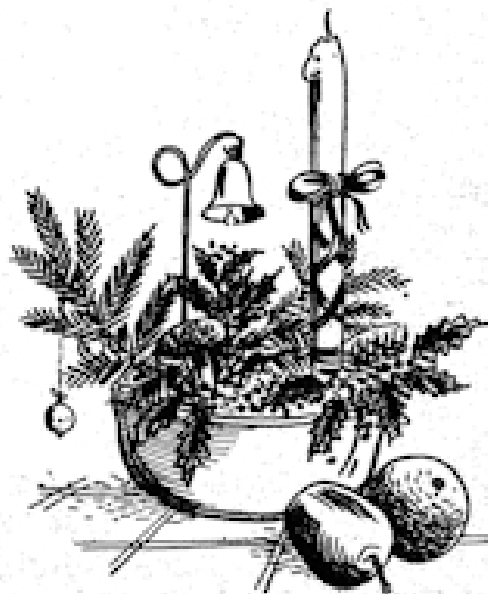
de bloemstukjes gaan kijken bij de bloemist. Mooi hé, met die rode tulpjes of hyacinthen. Jammer, dat ze zo duur zijn. Maar dat is niet erg, als we thuis nog een bakje of een kom hebben, maken we het zelf.

Wij kopen bijv. 3 tulpjes met bol en zetten die in ons bakje, drukken de modder goed aan en leggen er wat mos op en steken er dan wat takjes dennegroen en hulst tussen.

Voor ongeveer 1 Gulden hebben we nu een mooi bakje, dat kant en klaar gekocht, veel duurder zou zijn.

Maar ook zonder tulpjes kun je mooie stukjes maken hoor, let maar eens op.

Je neemt een kom, vult die met modder en steekt er eerst een lange witte kaars in, waarom heen je een rood lintje hebt gedaan, dan leg je

er weer wat mos op en steekt er takjes dennegroen en hulst, met veel rode bessen, in. Er zijn ook leuke verzilverde balletjes, klokjes enz. te koop op ijzerdraad, die je er tussen kunt steken. Ook kun je verzilverde of besneeuwde (d.i. witgekalkte) denneappels er tussen leggen, of met behulp van ijzerdraad er tussen steken. Je kunt zo een snoezig bakje maken.

De kaars, het lintje, de denneappels enz. bewaar je steeds weer voor een volgend jaar.

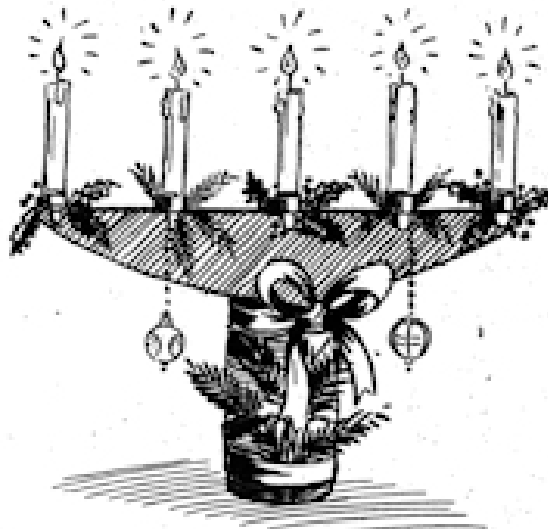
Wil je de kaars graag branden, neem dan zolang een gewone, en als je die uit doet, zet je weer je mooie lange er in! Zo'n gave witte kaars staat er zo mooi tussen.

Als jullie thuis eens een bakje van de bloemist krijgen, bewaar dan het bakje, de paddestoelen of wat er blijven, ook voor een volgend jaar.

Nu gaan we nog een kandelaar maken van een kapstokje, waaraan een latje zit.

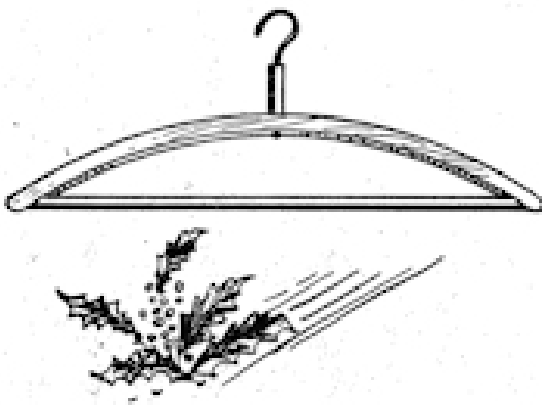
Je neemt 'n groenteblikje of jampotje en vult het op met zand. Je

gekeerd in de jampot. Heb je rood papier genomen, dan steek je allemaal witte kaarsen in de houdertjes en versiert het met hulst en dennegroen. Om de jampot een stuk rood crépepapier, dat je met een strookje vasthoudt.

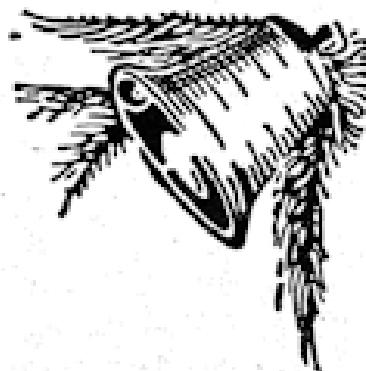

Maken jullie wel eens een kandelaartje van 'n aardappel, denk er dan aan dat je er een stukje karton tussen doet, anders wordt het crépepapier zo nat.

Ik wens jullie allemaal gezegend Kerstfeest. Vergeet niet, dat we blij zijn om het Licht der wereld, dat gekomen is!

knijpt repen wit of rood crépepapier en wikkelt daarmee het kapstokje om en knijpt op het latje 5 kaarsenhoudertjes. Het kapstokje zet je om-

Ons Werkhoekje

Voor de a.s. Kerstvacantie heb ik, in dit kruiswoordraadsel, een aardig karwijtje. Net iets voor de komende feestdagen.

Hoe je dit aanpakken moet, behoeft ik niemand te zeggen. Alleen dit: begin 'es enkele overbekende nummers in te vullen, zoals 18 en 40 hor. en bouw dan maar rustig door. Van

6 hor. staat het antwoord al klaar. Maar meer zeg ik niet. Laat de oplossingen maar komen bij honderden! Alleen of in klasseverband!

Als ze maar:

1. van naam en voornaam en
2. van een volledig adres zijn voorzien.
3. vóór 10 Januari 1955 binnen zijn bij de Wed. Heer L. MEIJER, H.d.S. te Bedum.

Net als de vorige keer wordt bij

meerdere, goede oplossingen, de mooiste gekozen.

Dus jongelui, stuur allemaal keurig werk op.

Er wachten mooie prijzen.

Horizontaal :

- 1. ijzerhoudende aardsoort (3)
- 2. meisjesnaam (3)
- 3. familielid (3)
- 4. wasmiddel (3)
- 5. vuur (5)
- 6. abc (3)
- 7. wat aan de Here gegeven wordt (5)
- 8. lidwoord (3)
- 9. kledingstuk (3)
- 10. ondersteunde Mozes' handen (3)
- 11. opschudding (3)
- 12. deel van een schip (4)
- 13. meisjesnaam (4)
- 14. afkorting titel (2)
- 15. oorkonde (3)
- 16. afkorting politieke partij (2)
- 17. groot profeet uit Israël (4)
- 18. Zaligmaker (4)
- 19. Midlanietisch vorst (4)
- 20. bosje haar (3)
- 21. bootje (3)
- 22. bedrag (3)
- 23. muziekstuk voor 2 personen (3)
- 24. stilte !! (2)
- 25. werkplaats van een scheikundige, afgekort (3)
- 26. kledingstuk (3)
- 27. afkorting politieke partij (2)
- 28. paardeziekte (3)
- 29. hier kreeg David toonbroden (3)
- 30. plaats (3)
- 31. voorzetsel (2)
- 32. insect (3)
- 33. onderwijs (3)
- 34. spil (2)
- 35. niet vast (3)
- 36. slaapplek (3)
- 37. telwoord (3)
- 38. Plaats in Gelderland (3)
- 39. bericht (4)
- 40. moeder van de Here Jezus (5)
- 41. deel van een boom (4)
- 42. vroeger (afkorting) (2)
- 43. zouteloos (3)
- 44. pas gebeurd (afkorting) (2)
- 45. stad in Kanaän (4)
- 46. een van de steden in het Siddimdal (4)

- 47. lofdicht (3)
- 48. gevangenis (3)
- 49. vrucht (3)
- 50. bid (Latijn) (3)
- 51. de man naar Gods hart (5)
- 52. plaats in Gelderland (3)
- 53. vat (5)
- 54. hogepriester O.T. (3)
- 55. loofboom (3)
- 56. bergplaats van geld (3)
- 57. stam van een werkwoord (3)

Verticaal :

- 1. grootvader van David (4)
- 58. lof (3). 59. twijg (4).
- 2. een reptiel (5)
- 60. lokspijs (3). 3. uitroep (3).
- 61. hier offerde Abraham z'n zoon (5)
- 4. hier woonde Gideon (4).
- 62. bijwoord (3).
- 63. een Moabietische vrouw (4).
- 64. bijwoord (2).
- 65. geboorteplaats van Abraham (2).
- 66. meisjesnaam (3)
- 67. zo heette eerst Beth-El (3).
- 68. Omroepvereniging (afkorting) (3).
- 69. hurcht (4). 15. bobbel (3).
- 70. in 'n tram hang je aan de... (3).
- 71. toegang tot gebouw (4).
- 17. loofboom (3). 72. pers. vnmw. (2).
- 18. man uit het land Uz (3).
- 73. roep om hulp (afk.) (3).
- 74. Ned. geldstuk (afk.) (2). 75. viervoetig dier (3). 21. aartsvader (5).
- 76. de Middelaar v. h. Oude verb. (5).
- 25. neef v. Abraham (3). 77. hierheen ging Kain (3). 78. eerste koning over Israël (3). 31. loofboom (3). 79. nakomeling van Lot (4). 80. zit aan je fiets (3). 33. vrouw van Jakob (3).
- 34. eerste mens (4). 81. zoon van Noach (3). 82. de oudere (afk.) (2).
- 83. ligt tussen 2 heuvels (3).
- 37. woestijn in Kanaän (3). 38. voorvoegsel dat eerste betekent (2).
- 84. woonde in de hof van Eden (3).
- 85. mann. 4-v. dier (3). 41. vroege groente (3). 86. vr. hert (5). 44. broer v. d. Here Jezus (5). 87. manier van kleden (4). 45. zoon v. Jakob (4).
- 88. zangnoot (2). 46. p. vrn.wrd. (2).
- 89. hier predikte Paulus (4). 90. „levensmotor" (4). 91. inzinking (3). 92. latwerk (3). 49. mond (3). 93. hert (3).

Dagboek eener reike ter Walvisch en Robbenvangst

GEDAAN IN DE JAREN 1777 EN 1778. DOOR DEN KOMMANDEUR HIDE DIRKS KAT

H.A.M. RENES. BOLDINGEN

VAN HOLLUM OP AMELAND

KORTE INHOUD van 't voorafgaande:

Als jongen, dwalend langs het strand, is Hidde Dirks Kat reeds vol verlangen, achter de Amelandse horizon te mogen zien. Op jonge leeftijd monstert hij aan en maakt zijn eerste Groenland reis. Op z'n derde reis wordt hij bevorderd tot tweede stuurman en spoedig daarna voor hij uit als kommandeur. Tijdens een zware storm raakt hij met vele andere schepen in het poolijs bekneld.

Zo voeren wij met uitermate grote moeite dwars door de ijsbrokken heen. Op de 7e October kwam men bij goed weer tot het verbazend en ijsselijk besluit om onze drie sloepen te verlaten en te zien, of wij te voet het land konden bereiken. Onze leeftocht bestond in drie scheepsbeschuiten per hoofd. Voor wij de tocht ondernamen, braken wij het hout uit de sloepen, sloegen vuur en maakten een vuur op het ijs. Wij verwarmden onze ingewanden met heet water en namen een beet van onze beschuiten. Twee lotgenoten konden niet met ons meegaan, daar hun voeten bevroren waren en zij dus niet konden lopen. Na een zeer aandoenlijk afscheid lieten wij hen achter in de overgebleven sloep. Wij hebben hen niet weer gezien.

Van 7 tot 10 October liepen wij, afgemat door honger en koude van het ene stuk ijs op het andere. Sommigen geraakten van het ijs en verdronken of werden verpletterd. Men probeerde te beseffen welk een kracht ons in deze omstandigheden door God verleend werd, dat wij steeds konden voortgaan!

In de avond van de 10e bevonden wij ons op twee mijlen van het land. Toen bemerkten wij, dat het ijs waarop wij stonden, niet aan het land vast lag. Wij zouden moeten wachten, tot het zich aan het land zou sluiten. En hoe lang zou dit duren? In diepe neerslachtigheid brachten

wij de nacht door. Toen de morgenstond aanbak merkte ik, dat kommandeur Albert Jans gedurende de nacht met een aantal mannen was afgedreven. Ik meende ook hen niet weder te zullen zien, doch God heeft het anders beschikt. Daarover echter later.

Deze morgen stiet een lange strook ijs tegen onze ijsschots. Wij stapten er dadelijk op over, met uitzondering van één man, die niet verder voort kon. Wij moesten hem met hartverscheurende smart achterlaten. Wij hadden nu aan beide zijden open zee en kwamen in de namiddag bij Statenhoek aan. Deze kaap ligt op 59° 30' N.br. en is de zuidpunt van Groenland.

Uitermate afgemat en hongerig begaven wij ons aan land. Wij vonden in de valleien enige groene struiken, waaraan blauwe bessen groeiden. Wij plukten die bij menigte en aten ze met veel smaak. Wij bevonden ons hier met achttien man. Waar de overigen gebleven waren was mij onbekend.

De nacht viel ons lang en bang door zware sneeuwval en een harde, ijskoude wind, alsmede door gebrek aan voedsel, drank en warmte. In deze toestand konden wij ons enig denkbeeld vormen van hetgeen onze Heiland Jezus Christus moet hebben geleden, hetgeen onze dankbaarheid zeer vergrootte. De dageraad van de 12e October verblijdde ons. Onze voorraad bessen was echter onder de sneeuw verloren gegaan. Wij gingen nu landwaarts in, hopen de inwoners te ontdekken. Mij viel de gedachte in, de zeekant te kiezen, daar de bewoners zich van de zee moesten voeden. In het omlopen van een rivier vonden wij

aan de zee kant een spits heuveltje, door mensenheden van stenen opgestapeld. Wij konden hier niet verder komen, vermits het strand ophield, daar een steil gebergte tot in de zee reikte. Door Gods genade vonden wij bij ebbe voedsel, namelijk grote mosse-

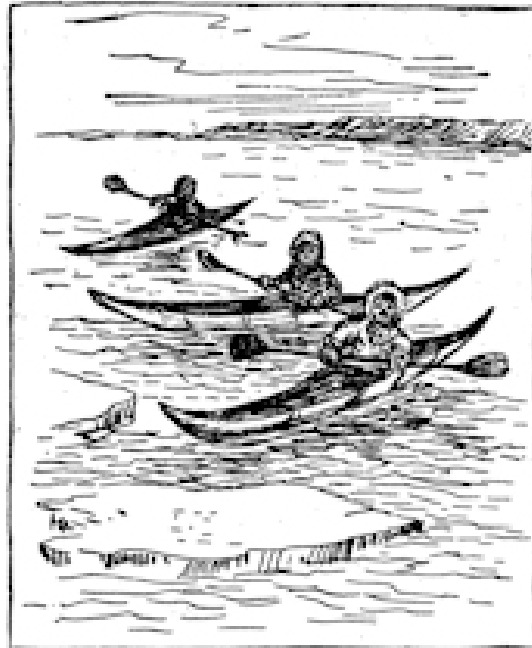
len die wij gretig verzamelden, om onze overgrote honger ermee te stillen. Ook vonden wij tot nog meer vertroosting drie tentplaatsen, omringd door een dijkje van één voet hoog. Ik begreep dat de wilden hier 's zomers hun tenten opsloegen, waarschijnlijk in de tijd van de vis- en robbenvangst. Wij overlegden nu, hoe we aan vuur konden komen. Een der kommandeurs vond nog een vuurslag, dat hij zonder het te weten bij zich droeg. Op de hogere plaatsen vonden wij droog hout, dat ons zeer verblijdde. Daarmee beproefden wij uit onze hemdslippen, voor zover we die nog hadden, een nieuwe voorraad tonder te maken. Daarna kookten wij de mosselen in een thee keteltje en in een drinkmok. Ze smaakten ons als honing. Ook plukten wij nog bessen, die wij kookten om het sap te kunnen drinken. Ook dit verkwikte ons buitengemeen. Het gemis van rust verzwakte ons echter snel. In de loop van drie dagen legde een onzer zich op een klip te slapen. De volgende morgen was hij doodgevroren. Dit geval vermeerderde onze wan-

hoop zeer.

Op de 15e October wilde een der mannen over het hoog en klippig gebergte landinwaarts gaan. Hoewel wij het hem afraadden, ging hij toch, na een zeer aandoenlijk vaarwel.

In de middag klom Pieter Hendriks, mijn stuurman van de juffrouw Klara, op een hoge bergrand om uit te zien. Hij ontdekte in de mond van de rivier drie vreemde voorwerpen, welke hij voor grote vogels hield. Hij riep mij toe, wat ik daarvan dacht. Haastig liep ik naar hem toe en zag terstond, dat het wilden of inboorlingen in hun bootjes moesten zijn.

Nu kwam ons hele gezelschap naar ons toe. Wij hieven een luid geschreeuw aan, waarna de wilden op ons afkwamen. Wij snelden gezamenlijk naar het strand in overgrote blijdschap, die de wilden echter bevreesd maakte. Zij

bleven in hun kleine schuitjes op een afstand in het water liggen.

Zichtbaar overlegden ze te zamen, wat dit wel kon zijn. Nu moet ik hier vertellen, dat ik in vorige jaren van Hollum uit reeds twee maal in Straat Davis was geweest. Hoewel ik de landstaal niet machtig was, en ook niet wist, of de wilden ons goed- of kwaadgezind waren, liet ik mijn volk naar voornoemde hoge plaats terugkeren, teneinde de wilden niet al te veel

schrik aan te jagen.

Zo stond ik daar dus geheel alleen en herinnerde mij in mijn verlegenheid een woord in hun landstaal, waarvan ik de betekenis niet meer wist. Te weten: „Ome Kageit!”

Naderhand hebben Herrnhutter zendingen, die hier reeds een vijftigtal jaren onder de Eskimo's werken, mij verteld, dat dit betekent: „Vriend, kom hier!”

Zodat ik mij juist in deze grote nood het enige woord herinnerde, dat ik met goed gevolg kon gebruiken. Ook hierin heb ik later Gods wijze raad bespeurd, want het werd het middel tot onze redding.

Ik riep dus luide: „Ome Kageit!” Daarop kwamen zij voorzichtig nader en bij mij. Ik hielp hen uit hun schuitjes en omhelsde hen, hetwelk zij met wederliefde beantwoordden. Deze mensen nu waren ongedoopte wilden. Ik zeg dit ter beschaming van vele gedoopte Christenen, die geen liefde of hulpvaardigheid tegenover hun naaste kennen. Ik nam hen mee naar onze verblijfplaats, waar ze alles nauwkeurig opnamen. Toen zij bemerkten dat wij voedsel noch rustplaats hadden en dat onze lichamen uitgemergeld waren, kon men zien, dat ze medelijden met ons kregen. Praten konden we niet met elkaar. Maar door naar de zon te wijzen, dan naar de verte en vervolgens weer naar de plaats, waar wij stonden, beduidden zij ons, dat ze de eerstvolgende dag terug zouden keren om ons te helpen. Dus zagen wij de wilden met goede moed vertrekken en gingen getroost de lange, koude en donkere nacht in.

De volgende dag echter hadden wij te kampen met ijzige storm en sneeuwjacht, waartegen wij geen andere dekking hadden, dan de klip in onze rug. Reikhalzend zagen wij naar onze helpers uit, daar de honger en de moedeloosheid weer sterk toenamen. Wij zeiden echter tegen elkaar, dat het slechte weer de oorzaak van hun uitblijven moest zijn, want dat zij het zeker goed met ons meenden. Zo troostten wij elkaar en gingen opnieuw de nacht in.

Het kostte ons de grootste moeite om wakker te blijven, want onze toeneemende zwakte drong ons tot slapen.

In die nacht bedaarden storm en sneeuwjacht, zodat onze hoop weer toenam, en in de voormiddag kwamen onze helpers opdagen. Terecht zagen de wilden in mij de kommandeur der manschappen en ze brachten ons aan het verstand, dat ze mij wilden meenemen. Ze bekeken mij lang en aan-

dachtig van het hoofd tot de voeten: ze liepen om mij heen en zeiden onverstaaanbare woorden. Ik begreep hieruit, dat ik gewogen en gemeten werd als vrachtgoed, met het oog op 't vervoer.

Nu moet ik hier medelen, dat de wilden, ook Eskimo's genaamd, zelve zeer klein van stuk en licht van bouw zijn, en dat hun schuitjes daarop zijn berekend. Terwijl ik zelf, Hidde Dirks Kat, van meer dan gewone lengte ben en toen ondanks mijn zwakte en vermagering, ook nog van bijzonder ge-

wicht was! Hoe het vervoer zou plaats vinden, was mij zelf een raadsel. Ik vertrouwde echter op God en op de ervaring der wilden. Het is mij gebleken, dat zulke mensen, die van de wieg tot het graf in bezwaarlijke omstandigheden moeten leven en een zware strijd om het bestaan moeten voeren, meermalen over bijzonder veel verstand beschikken, waarmee ze alle dingen ten goede kunnen regelen. Eindelijk maakten de wilden een paar vrolijke geluiden, waarop zij mij bij de hand namen, beduidende, dat ik rustig mee kon gaan. Dus nam ik afscheid van mijn vrienden en bezwoer hun zeer ernstig, dat zij zich niet van deze plaats zouden verwijderen. „Want ik kom terug,” zeide ik met vaste stem, „en zal u allen van hier afhalen”. Inmiddels hadden de wilden twee schuitjes met pezen aan elkaar verbonden, zodat de achterstevens één zitvlak vormden. Hierop moest ik mij neerzetten, hetgeen na grote moeite ook gelukte. Daarop wipten de wilden snel en vaardig in hun schuitjes en roeiden met mij weg, hebbende ieder slechts één roeispaan in de hand, die aan beide zijden van een blad was voorzien. Deze roeispaan wentelden ze voor zich in het water. We gingen vooruit in plaats van achterwaarts, zoals bij ons roeien het geval is. Hun schuitjes zijn van robbenvellen gemaakt, die ze over zeer dun en taai hout gespannen hebben, dat langs deze kusten groeit. Ze zijn zó gemaakt, dat alleen het bovenlijf er gedeeltelijk bovenuit steekt en ze geheel waterdicht zijn. Bovendien kunnen ze zeer gemakkelijk wend en keren en ze zijn zo licht, dat een man zijn schuitje zonder inspanning dragen kan. Ik verwonderde mij zeer over de kunstvaardigheid en het verstand van deze lieden.

Geruime tijd roeiden zij voorwaarts zonder een woord te spreken. Daarna zetten ze mij aan land bij een grote spelonk, die hun kennelijk des zomers tot schuilplaats diende. Ze keken naar de zon en spraken woorden, welke ik niet verstond. Daarop lieten ze mij alleen staan, stapten in hun schuitjes en roeiden weer terug. Ik zei tegen mij

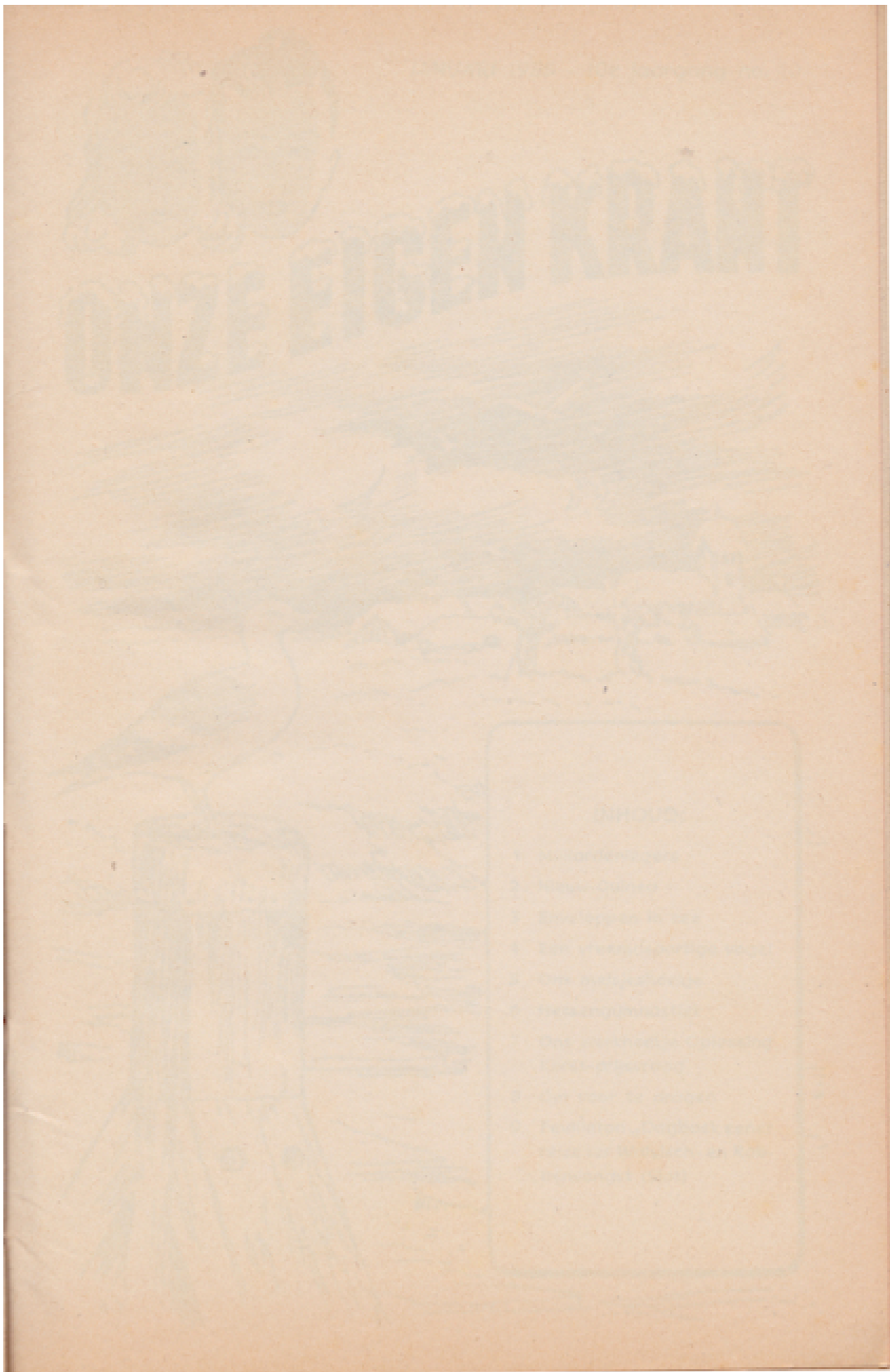

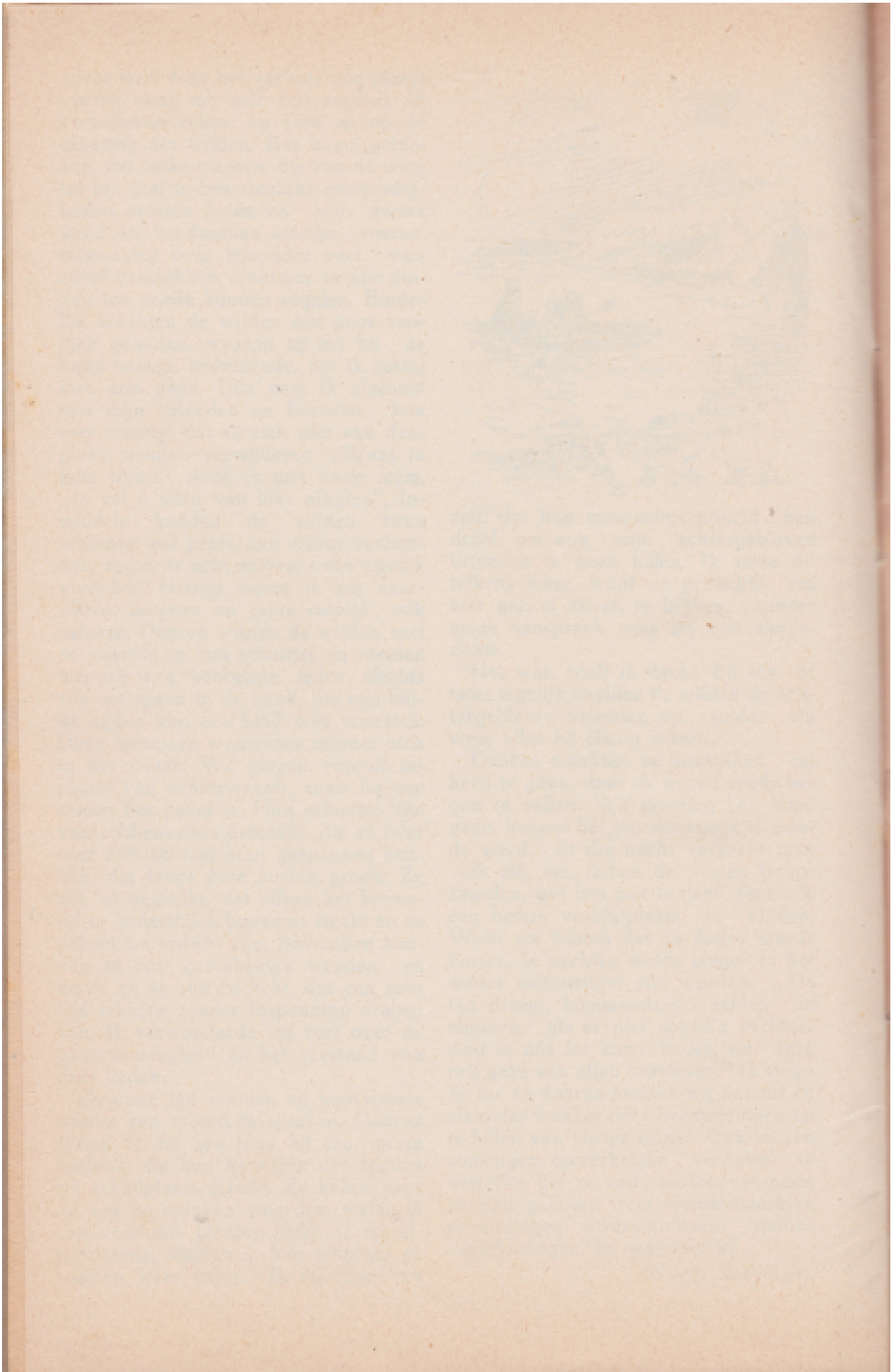
zelf, dat hun menslievendheid hen dreef, om ook mijn achtergebleven vrienden te gaan halen. Ik zeide dit telkens weer, want de gedachte om hier geheel alleen te blijven, zonder enige aanspraak, was mij niet aangenaam.

Het was, zoals ik dacht. Bij één of twee tegelijk haalden de wilden de achtergebleven vrienden op, totdat wij weer allen bij elkaar waren.

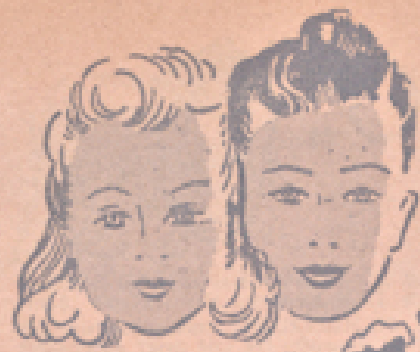
Daarna maakten ze aanstalten om heen te gaan, daar de avond reeds begon te vallen. Wij moesten hen laten gaan, hoewel het ons smartelijk te moede werd. In die nacht verzocht mijn volk mij, om, indien de wilden terugkeerden, met hen mee te gaan, teneinde een betere verblijfplaats te vinden. Want wij wisten dat de dagen steeds korter, de nachten steeds langer en het weder ongunstiger zou worden. „De tijd dringt, kommandeur”, zeiden de mannen, „als er niet spoedig verbetering in ons lot komt, zullen we deze reis geen van allen overleven.” Ik stemde toe en daarna hielden wij onszelf en elkander wakker door herinneringen op te halen van vorige reizen. Ook wisten sommigen opmerkelijke verhalen te vertellen die ze van medeopvarenden hadden gehoord over wonderbaarlijke uitredingen, toverwalvissen, spookverschijningen, ja, wat niet all

(Wordt vervolgd).

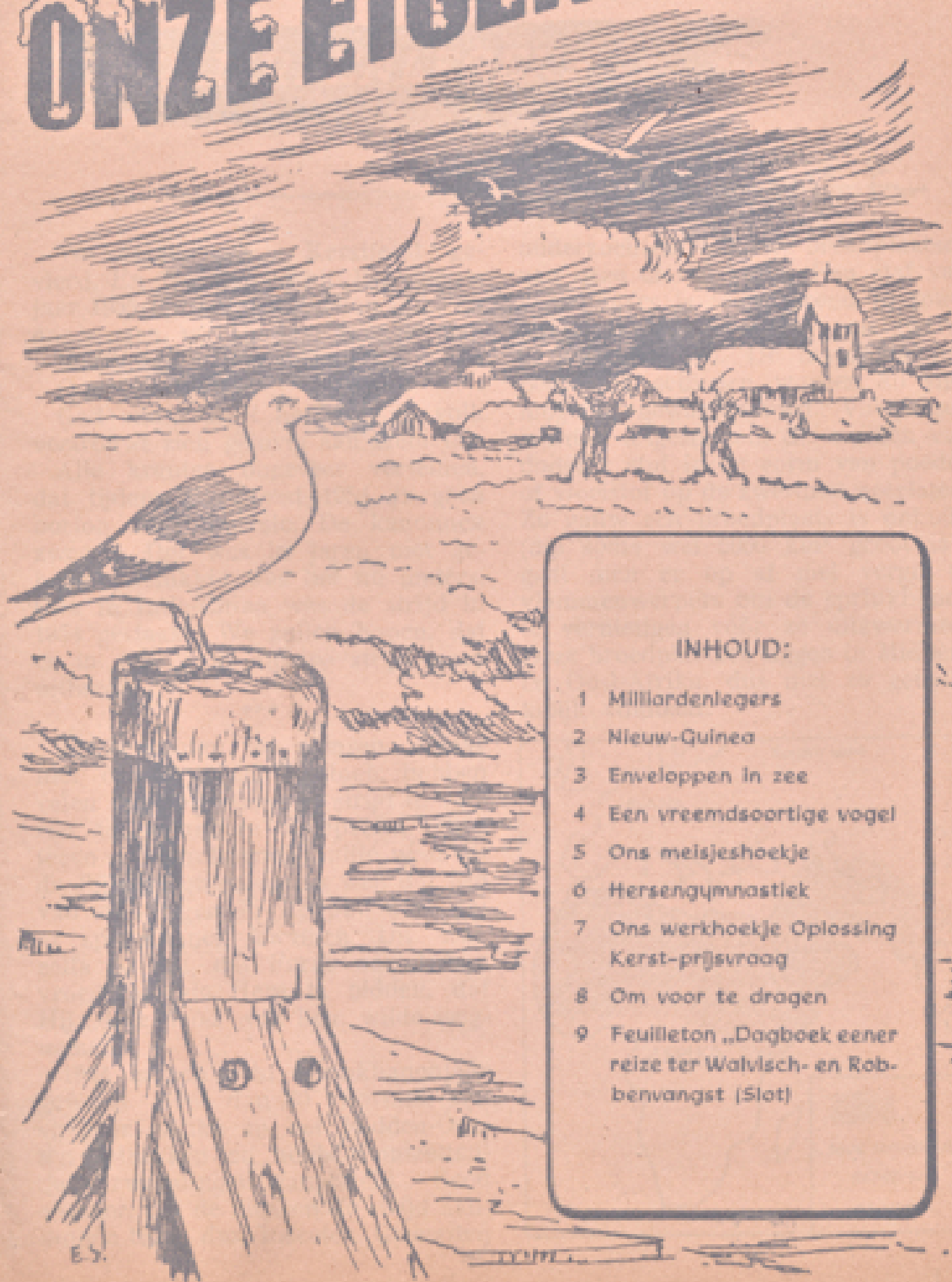

JANUARI 1955 - 10e jaargang no. 10

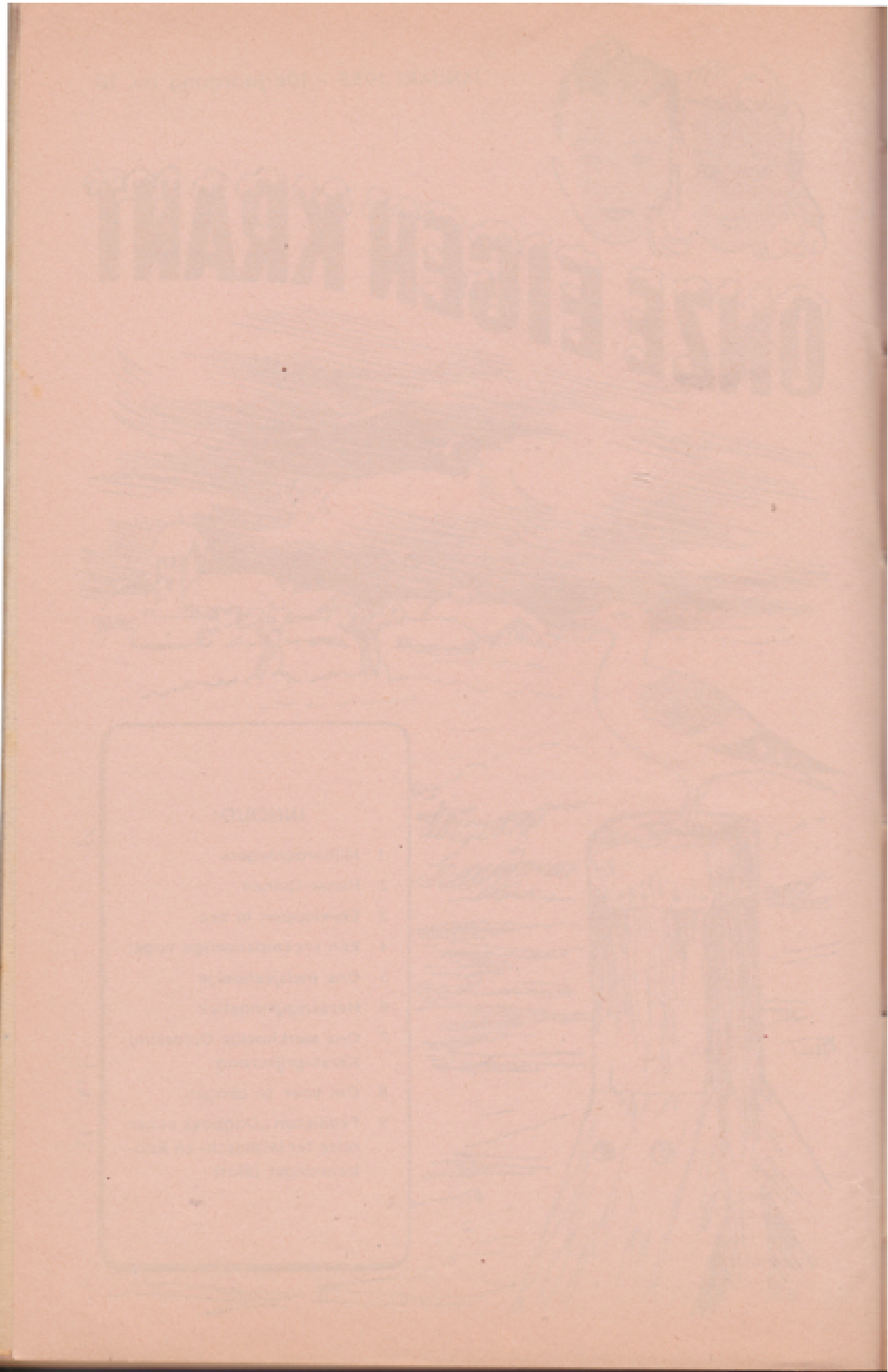

ONZE EIGEN KRANT

INHOUD:

- 1 Milliardenlegers
- 2 Nieuw-Guinea
- 3 Enveloppen in zee
- 4 Een vreemdsoortige vogel
- 5 Ons meisjeshoekje
- 6 Hersengymnastiek
- 7 Ons werkhoekje Oplossing
Kerst-prijsvraag
- 8 Om voor te dragen
- 9 Feuilleton „Dagboek eener
reize ter Walvisch- en Rob-
benvangst (Slot)

„Onze eigen krant”

Voor de hoogste klassen der Christelijke Scholen
Verschijnt de 20ste van de maand

Redactie: L. Meijer, H.d.S., Bedum - J. Bulthuis
H.d.S., Ten Post - Tj. Schaafsma, H.d.S., Kampen
Administratie-adres: "DRUKKERIJ DE VRIES"
Stadsburen Telef. No. 345 - Girorek. no. 129559

10e Jaarg. No. 10 - Jan. '55

MILLIARDENLEGERS

We hebben weer Kerstfeest gevierd. En 1954 is voorbij. Een nieuw jaar 1955 ligt voor ons. Niemand kan ons zeggen, wat dit jaar brengen zal.

Voorspoed? Tegenspoed?

Oorlog? Vrede?

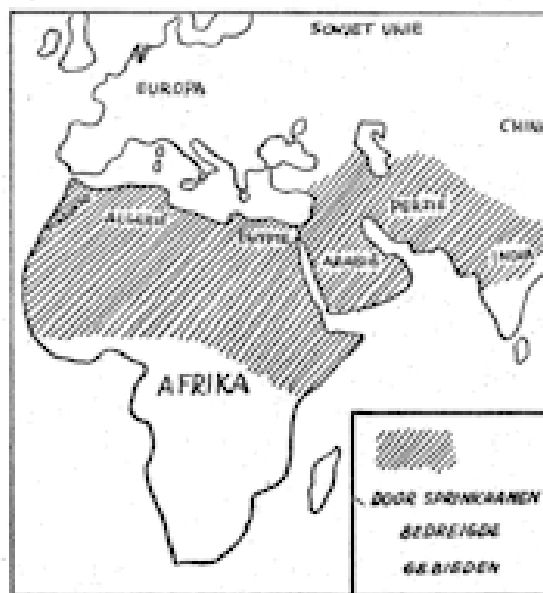
God alleen weet het en Zijn volk vertrouwt zich gelovig aan Hem toe.

Alle kranten ongeveer vertelden, dat tijdens Kerstfeest 1954 er geen oorlog meer heerste. De kanonnen zwegen. Dat was in jaren niet gebeurd. Gelukkig was het nu anders. Ook in Indo-China was de strijd in 1954 gestaakt. We zullen hopen, dat er in 1955 geen nieuwe strijd weer uitbreekt.

Al bevechten de mensen elkaar niet op dit ogenblik, toch hebben velen een voortdurende strijd te voeren tegen andere schepselen. Bijv. tegen de sprinkhanen. Jullie weet uit de Bijbelse geschiedenis wel, dat één van de plagen in Egypte was, dat er sprinkhanen kwamen. Dit was zelfs zo erg, dat Farao aan Mozes vroeg, om de Here te bidden, dat Hij „deze dood” van hem wilde wegnemen.

1954 is een echt sprinkhanenjaar geweest. Meer dan 80 zwermen zijn er over Afrika en het Midden-Oosten getrokken en hebben ontzettende verwoestingen aangericht. Geen wonder, dat de mensen de strijd aanden tegen deze insecten. Geleerden

onderzochten, waar de broedplaatsen van deze dieren lagen. Een staf van vrijwilligers is voortdurend in touw om te melden, wanneer een zwerm is waargenomen. De bewoners van bedreigde gebieden worden zo snel mogelijk gewaarschuwd. Vliegtuigen worden uitgezonden, die wolken van dodelijk stof in de vorm van poeder of vloeistof op de zwermen neerlaten. Zo gauw een broedplaats is ontdekt (die soms wel 5000 km² groot is!) gaat men er op af met vergif of vlammenwerpers om de sprinkhanen te vernietigen vóór ze uitzwermen. Deze broedplaatsen liggen in Midden- en Oost-Afrika, dus niet zo gemakkelijk vindbaar.

Hoe groot zo'n zwerm sprinkhanen is? Nu er zijn zwermen, waarvan men het aantal schat op 250 millioen! Maar er zijn er ook van 2 tot 5 miljard! Ze vliegen soms 6 à 7000 km. ver van hun broedplaatsen af. Als ze de wind achter hebben, houdt geen zee, berg of woestijn hen tegen. Eeuwen lang stond de mens machteloos tegen de snelle vermenigvuldiging en ongehoorde vraatzucht van deze dieren. Nu hebben veel landen zich aaneengesloten in de strijd tegen deze plaag. Men beschikt nu over afdoende verdelgingsmiddelen, maar toch is het zeer de vraag, of de mensen de strijd tegen de sprinkhanen zullen winnen.

Hoe erg zo'n sprinkhanenplaag is, kun je zien in het volgende stukje, dat ik voor jullie uit een krant geknipt heb. Hier is het:

VERWOESTING OVER HET SOESDAL.

Aan de strak-blauwe Afrikaanse hemel staat de zon te stralen boven de vlakte van Soes. Groen is het rivierdal met de bevoelde velden. In de verte strekken zich de dorre, glooiende hellingen van 't Atlas-gebergte uit.

Boer Sabran staat met een tevreden gezicht op 't erf van zijn woning. De winterregens zijn de laatste dagen zeer overvloedig gevallen. Ook de vlakte van Soes in Zuid-Marokko — anders meestal karig bedeed met neerslag, zodat men met 'n vernuftig irrigatie-systeem de oasen vruchtbaar moest maken — heeft ditmaal ruimschoots haar deel gekregen. Er is zelfs zoveel water gevallen, dat de wegen onbegaanbaar zijn geworden.

Nu ja, dat is niet zo heel erg. Over enkele dagen trekt dat wel weer bij. De wind, die uit 't Westen kwam, is nu naar 't Z.O. gedraaid. Zolang hij daar blijft, zal er beslist geen regen vallen want in het zuiden en oosten ligt de eindeloze woestijn, de Sahara.

Wonderlijk is het eigenlijk. De eindeloze zandwoestijn is vlakbij, en rondom bevindt zich 't weinig vruchtbare Atlas-gebergte. Maar hier in de vlakte is door het water van de rivier de Soes en door de vliet der be-

woners 'n landschap ontstaan, vruchtbaar als eens de hof van Eden. Boer Sabran heeft twee sinaasappelplantages, elk van 100 ha. Ze staan er uitstekend voor en beloven ook ditmaal een rijke opbrengst.

Terwijl hij tevreden om zich heen kijkt, ziet hij dat in het Z.O. een donker wolkje is opgeslegen. Dat is iets ongewoons. Van de woestijnkant komen nimmer wolken. Het zal toch geen zandstorm zijn? Nee, dat is in deze tijd van het jaar evenmin aanmerkelijk.

Onrust grijpt de boer aan. Instinctief voelt hij dat er gevaar dreigt. Maar wat?

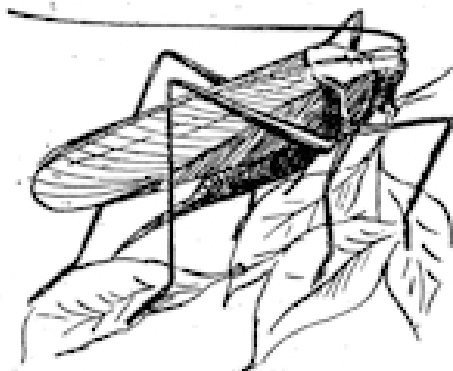
De wolk is intussen met enorme snelheid groter geworden en komt steeds dichterbij. Als een haren zak schuift zij omhoog langs de blauwe hemelkoepel. Nu bedekt ze de morgenzon en het daglicht verandert in een onheilspellende grauwe schemering. Tegelijk hoort Sabran een eigenaardig diep gezoem, dat steeds sterker wordt. Hij is doodsbлек geworden. Nu weet hij wat in aantocht is: de vliegende dood komt op de oase af!

Hij vliegt zijn huis in en ziet door een venster de ramp zich voltrekken. De gehele hemel is nu bedekt door de zwarte, zoemende wolk. Midden op de dag is het nacht geworden. Miljoenen, neen miljarden sprinkhanen zijn als een dicht en onafzien-

baar leger uit de woestijn komen aanvliegen.

Plotseling slaat de wolk neer. Het zonlicht keert ogenblikkelijk terug, maar de voorheen groene velden zijn bruin geworden van de ontelbare wriemelende insecten. De sprinkhanen bedekken als een dicht bewegend tapijt de grond. Ze hangen in trossen in de bomen. Ze vreten met hun sterke, blauwe kaken alles wat eetbaar is. Ook levende wezens zijn niet veilig. Kippen vliegen kakelend rond; de sprinkhanen zijn bij honderden tussen hun veren gekropen en knagen hun de huid, de ogen stuk. Schapen worden aangevallen en luid schreeuwende kinderen rennen de huizen binnen, terwijl ze zich pogen te bevrijden van de vraatzuchtige insecten, die zich vooral op de weekste delen van het gezicht werpen. Waar ze zich op de lippen hebben vastgebeten, ontstaan later grote zweren.

Maar verreweg het ergst is toch wat er met de gewassen gebeurt. Boer Sabran ziet het aan, stampvoetend van machteloze woede en tal van anderen zijn met dezelfde gevoelens beziel. Want de sprinkhanenwolk is enorm groot, zo groot als de twee Nederlandse provincies Groningen en Drente tezamen. En waar ze is neergestreken, blijft geen speldeknoop aan

SPRINKHAAN

groen over. De vraatzuchtige beesten knagen en knagen. In een ogenblik vernielen ze de welvaart van een gehele streek.

Woedende en wanhopige boeren trekken er op uit met brandende fak-

kels, waarmee ze het leger der indringers te lijf gaan. Het baat niet tegenover deze milliarden. Terwijl ze al half verbrand zijn, knagen deze beesten nog door, en het zijn er eindeloos veel.

Vijf dagen lang duurt de plaag. Er is om hulp gescind naar de steden, maar de toegangswegen tot dit **geïsoleerde** gebied zijn door de regens zo slecht, dat de auto's er niet doorkomen. Op de tweede dag verschijnen de eerste vliegtuigen met voorraden voedsel, **medicamenten** en middelen voor insectenbestrijding, die per parachute worden neergelaten.

Nu kan de strijd tegen de vijand met kracht worden ingezet. Op de

vierde dag komen er ook enige **helicopters**, die **systematisch** laag over het land strijken en het bedekken met een giftige wolk Aldrin, het werkzaamste middel tegen de sprinkhanen. Bij miljoenen worden ze nu gedood, maar als op de vijfde dag het gevleugelde leger zich weer in beweging zet, is het toch nog onafzienbaar groot. Waar zal het nu weer neerstrijken?

De boeren van de Soesvlakte bekommeren zich weinig om die laatste vraag. Ze hebben thans alleen oog voor hun eigen ongeluk. De sinaas-appeltuinen van boer Sabran zijn tot een woestijn geworden, waar naakte, volkomen kaalgevreten bomen als wanhopig hun takken naar de hemel steken. Een andere boer, wat verderop, is iets gelukkiger geweest, doordat de insecten daar wat later

NIEUW-GUINEA

Toen Indonesië nog bij Nederland behoorde, werd over Nieuw-Guinea weinig gesproken. Het was een vergeten land. De laatste jaren is dat anders geworden. Indonesië meent ook Nieuw-Guinea bij de republiek te moeten trekken. Nederland heeft daar geen oren naar. Nu is Indonesië erg boos op ons land. Het heeft het geschil zelfs aan de Veiligheidsraad van de U.N.O. voorgelegd. Er zijn op de vergaderingen lange redevoeringen over Nieuw-Guinea gehouden. Het eind van het lied is geweest, dat Indonesië geen gelijk heeft gekregen. Vooral Australië voelde er niets voor de republiek tot buurman te krijgen. Nederland moet nu wel zijn best doen Nieuw-Guinea te beschermen, want de republiek Indonesië spreekt grote woorden.

We willen nu wat meer van dit grote eiland vertellen.

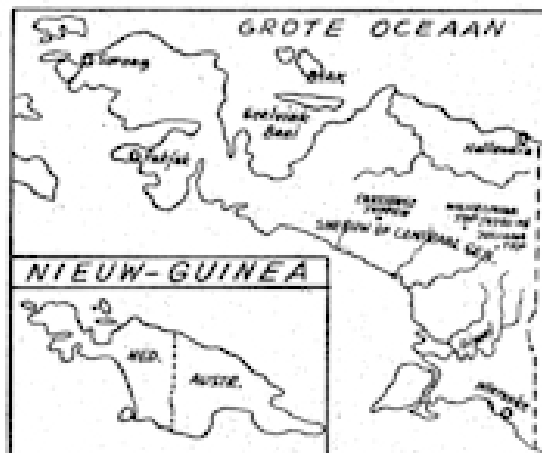
Nieuw-Guinea is het grootste eiland van de wereld. Vroeger meende men Groenland die eer te moeten geven, maar de laatste tijd is men de mening toegedaan, dat Groenland uit verschillende bestaat.

Hoe komt het eiland aan de naam Nieuw-Guinea? Er zal dan ook een Oud-Guinea moeten zijn. Dat is ook zo. Kijk maar eens op de kaart van het werelddeel Afrika. Daar zie je aan de Westkust de naam: Guinea.

Een Spaanse zeevaarder plantte in 1545 op de kust van Nieuw-Guinea de vlag van zijn vaderland. Hij ontmoette toen de inboorlingen. Deze zagen er heel anders uit dan de bewoners van de Indische archipel. Ze waren zwart en hadden kroes haar. Ze leken veel op de negers van Afrika's Guinea. Daarom noemde de Spaanse zeevaarder het eiland: Nieuw-Guinea.

Hoe Nederland aan de helft van het eiland is gekomen? Wel, door activiteit van de Oostindische Compagnie. De Compagnie heeft immers in korte tijd het klaar gespeeld handel te drijven met de eilanden van de archipel.

De Portugezen moesten het veld ruimen.

neerstreken en de bestrijding hier wat vroeger inzette. Zijn oogst is „slechts” voor 50 à 75% vernield.

In vijf dagen tijd hebben de sprinkhanen 7000 ton sinaasappelen opgegeten. Het zal minstens twee jaar duren, voor de bomen weer genoeg vrucht dragen om de producten naar de markt te brengen, en vijf jaar voor het land weer normale oogsten oplevert. De vliegende dood heeft

zijn werk grondig gedaan.

Uit: Geref. Gezinsblad.

OPDRACHTEN :

1. Schrijf de vreemde woorden met de betekenis op.
2. De broedplaatsen van de sprinkhanen vindt men in... Men bestrijdt ze met... of met... Dit betekent, dat...
3. Schrijf 5 milliard eens in cijfers.
4. Het Atlasgebergte ligt in...
5. Plak de afbeeldingen uit het Knipblad in je cahier.

Jan Carstensz kreeg in 1622 het bevel eens een kijkje te nemen op Nieuw-Guinea. Misschien was daar ook nog wat te verdienen! Op verschillende plaatsen aan de kust is hij geland. Een pretje zijn die landingen niet geweest! Verschillende matrozen verloren het leven door de overvallen van de woeste Papoea's. Je kunt begrijpen, dat Carstensz niet hoog van de inboorlingen opgeeft in zijn brieven. Over één zaak uit zijn geschriften heeft men in Nederland spottend gelachen. Hij vertelde namelijk, dat hij een gebergte had gezien, dat met sneeuw was bedekt! Ja, zeelui mogen wonderlijke verhalen opdissen, maar dit werd toch te bar. Sneeuw in de tropen!!

Toch is het waar. Kijk maar eens op de kaart. Dan zie je, dat de zeevaarder het wel goed had. Je ziet ook, dat de naam Carstensz bewaard is gebleven in de Carstensz-toppen.

Enkele eeuwen heeft Nederland zich weinig met Nieuw-Guinea bemoeid. Er was werk genoeg op de eilanden van de archipel.

Even vóór de eerste wereldoorlog hebben de blanken meer belangstelling gekregen voor het eiland. Dit kwam door de mode van die tijd. De dames droegen toen graag een hoed met veren van een paradijsvogel. Op Nieuw-Guinea zijn een honderd soorten paradijsvogels. Prachtige veren hebben ze. Omdat er goed geld voor werd betaald, waagden blanken zich op het eiland, om paradijsvogels te bemachtigen.

Ook het goud van het Oostelijk

deel van Nieuw-Guinea lokte vreemdelingen. Zo kwam er meer en meer belangstelling voor het grote eiland.

Nog is Nieuw-Guinea niet geheel in kaart gebracht. Verschillende gebieden zijn nog nooit door een blanke betreden. Dat zal het ook wel nimmer geheel, want 80 tot 90 procent van het eiland (25 maal Ned.) is bedekt met oerwoud. We kunnen ons moeilijk een oerwoud voorstellen. Het is heel iets anders dan de bossen, die wij kennen. Een tropisch oerwoud is een wirwar van bomen en slingerplanten. Er zijn woudreuzen van tachtig tot honderd meter. Toch blijven ze niet de koningen van het woud. Want in het oerwoud is steeds de strijd. Strijd onder de dieren en strijd onder de bomen. De woudreuzen worden omstrengeld door lianen en klimplanten. Lucht en licht worden hun ontnomen en... ze vallen. De grond is bezaaid met rottende stammen. Jonge stammen schieten tussen rottende weer omhoog naar het licht.

In het oerwoud ben je op korte afstand volkomen de richting kwijt. Woudlopers vertellen daarvan. Eén voorbeeld: Iemand die voor het eerst in de rimboe was, zag op een tweehonderd meter afstand een eend. Hij gaat even bij zijn kameraden weg, om het beestje te schieten. — Een halve dag later werd hij, uren ver, weer gevonden, nadat hij alarmschoten had gelost om de plaats te wijzen waar hij was.

Zo kun je ook wel begrijpen, dat er nu nog honderden Japanners zich verborgen kunnen houden. Ja, dat is een vreemde geschiedenis! Toen Japan Indonesië bezette werden 14000 militairen gelegerd in Australisch Nieuw-Guinea. Toen de oorlog over was, in 1945, zijn er slechts 2000 teruggekeerd. De rest is „spoorloos”. Kort geleden zijn 4 Japanners voor de dag gekomen. Zij dachten dat de oorlog nog steeds aan de gang was. Ze hadden in bijna tien jaar niemand anders ontmoet en de eenzaamheid deed hen besluiten hun schuilplaats te verlaten. Ze gaven zich nu over.

Men neemt aan dat er zich nog

PARADIJSVOGEL

één à twee duizend militairen in de binnenlanden bevinden, die niet weten, dat de oorlog tien jaar geleden is geëindigd. Waarschijnlijk heeft 'n deel van deze soldaten het goed met de Papoea's kunnen vinden en wonen ze in vrede bij hen. Misschien zijn ze wel de „voornaamsten" onder hen geworden, omdat de bevolking veel van hen heeft kunnen leren. Er zijn nu plannen te Tokio om uit vliegtuigen pamfletten te werpen boven de ontoegankelijke gebieden en de achterblijvers zo te vertellen, dat de oorlog over is en ze zich moeten overgeven.

Daar in de dalen tussen de bergen wonen de berg-Papoea's. Het zijn kleine mensjes. Ze zijn gemiddeld 152 cm. lang. Ze leven nog in het z.g.n. Stenen tijdperk, dus net als de allereerste bewoners van ons land. In hun tuinen verbouwen ze **batalen** of zoete aardappelen. Deze vormen hun hoofdvoedsel. Ook verbouwen ze **pisang**, mals, suikerriet en tabak. Het is onbegrijpelijk hoe de zoete aardappelen en de tabak hier gekomen zijn. Deze planten horen thuis in Amerika!

Aan de kusten wonen de kust-Papoea's. Ze zijn veel forser en groter dan de berg-Papoea's. Het zijn kerels met snorren en baarden en ze zien er wild uit. Als wapens gebruiken ze pijl en boog, knotsen en speren. Hun

geld bestaat uit... schelpjes. De blanken geven 1 cent voor 4 schelpjes.

Werken behoeft de kust-Papoea niet. In het merg van de sagopalm bevindt zich het meel, dat het hoofdvoedsel van de Papoea vormt. De rivieren zijn bijzonder rijk aan vis. Met een paar vissnoeren vang je in enkele uren 40 à 50 kg. vis.

De kust-Papoea's zijn „koppensnelers". Hierdoor zijn ze berucht geworden. Dit koppensnellen behoort bij hun geloof. Ze doen het niet uit wilde wraakzucht, maar om door een gesnelde kop meer „zielestof" te krijgen. In het hoofd, meent de Papoea, bevindt zich een grote-hoeveelheid zielestof. Als hij zich nu van een hoofd meester maakt, krijgt hij die zielestof er zelf bij. Sommige stammen gaan bij de geboorte van een kind op een sneltocht uit. Voor men het slachtoffer met een vlijmscherpe bamboe 't hoofd van de romp scheidt, moet het zijn naam noemen. Die naam is dan de naam van het kind. Die „kopnaam" betekent ook voor het kind, dat zijn vader veel gevaar heeft getrotseerd voor hem en dapper en vlug was. De schedels worden bewaard en dikwijls versierd.

De regering gaat deze sneltochten tegen. De zending doet haar best om de Papoea bekend te maken met het Evangelie. Dat is wel heel moeilijk. Ook zijn scholen gebouwd, heel eenvoudig, waar de primitieve bevolking wordt onderwezen.

De dierenwereld van Nieuw-Guinea lijkt veel op die van Australië. Daarvan heb je misschien wel een schoolplaat gezien?

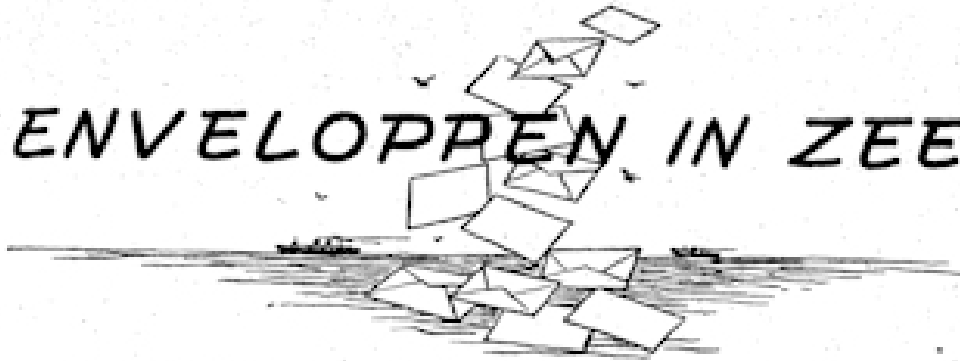
Men kent er de kangeroes en de casuaris. De laatste is een soort struisvogel zonder veren, maar met haar. Een heel typische vogel is de neushoornvogel. Het mannetje metselt het wijfje, dat gaat broeden, in een boomholte. Hij laat een kleine opening over. De hele broedtijd brengt het mannetje door de opening aan het wijfje getrouw voedsel.

De wilde kip maakt van bladeren een hoop en legt daarin haar eieren. De warmte van de rottende bladeren broedt de eieren uit. Een groep kip-

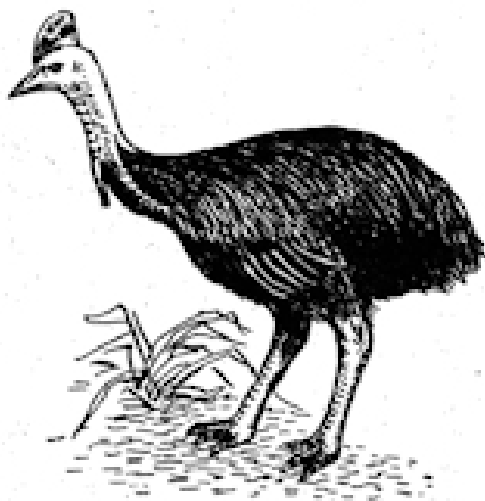
PAPOEË (KUST)

ENVELOPPEN IN ZEE

In een halve cirkel rondom Engeland hebben vliegtuigen van de R.A.F. enveloppen in de Atlantische Oceaan geworpen. Het zijn enveloppen van plastic, die zo gemaakt zijn, dat ze op het water drijven.

De duizenden enveloppen worden door de zeestromingen (van de oppervlakte) meegevoerd naar de kusten van de landen van West-Europa. Ze zijn maanden onderweg, maar zullen toch op een goede dag hier of daar

CASUARIS

pen blijft steeds dezelfde hoop gebruiken. Ze maken de hoop bladeren steeds groter. Men ziet broedhopen van 6 m. lang en 2 m. hoog. De Papoea's zijn echter wel zo snugger, dat ze de eieren er uitgraven en eten. De hoenders gaan toch door met het eieren leggen in dezelfde hoop. Je ziet dus wel, dat de inboorling weinig behoeft te werken voor zijn kostje.

Als het donker wordt laat de kalong zich vallen van zijn slaapboom, waaraan hij de gehele dag aan zijn achterpoten heeft gehangen. Deze reuzenvleermuis bezoekt dan de vruchtbomen om zich te goed te doen. Men heeft wel eens kalongs geschoten, die een vlucht hadden van 1.40 meter.

Op Nieuw-Guinea is nog heel wat

te doen vóór het op eigen benen kan staan. Langzaam aan kan de Papoea mee het werk doen. Daar is hij dan ook heel trots op. Bij de Petroleummaatschappij worden veel jongeren reeds voor het werk opgeleid.

Op het ogenblik levert de landbouw nog alleen maar copra, het gedroogde kiemwit van de kokosnoot. Het lijkt er op, dat in de toekomst de vlakte rijst zal leveren.

Daar kan in Nieuw-Guinea nog heel wat worden verricht. Nederland moet dit land zó besturen, dat het later zelfstandig kan worden.

OPDRACHTEN :

1. Schrijf de vreemde woorden met de betekenis in je schrift.
2. Doe dit ook met uitdrukkingen, b.v.: Er gaan oren naar hebben.
3. Maak nu de invuloefening en illustreer je werk met de plaatjes v. h. Knipblad. Als twee landen een geschil hebben, leggen ze dit voor aan de... De letters U.N.O. betekenen... Nieuw-Guinea dankt de naam aan..., die in ... er landde. De Nederlandse zeevaarder... kwam er in... Door... kregen de blanken belangstelling voor het eiland Nieuw-Guinea is... maal Ned. en bijna geheel bedekt met... In de dalen wonen de... De... vormen hun hoofdvoedsel. Ze leven nog in het ... tijdperk. In de kustvlakten wonen de... Bijzondere dieren van Nw-Guinea zijn... De landbouw levert alleen nog...
4. Welke taak heeft Nederland ten opzichte van Nieuw-Guinea?
5. Wie in school het boekje: „Op eigen wieken” gebruikt vindt daarin een les een tocht van Colijn en Wissel. Die les kun je nu ook mooi uitwerken.

landen. 't Kan ook zijn dat op sommige plaatsen de enveloppen blijven rondrijven in wijde kring.

De ongewone reizigers hebben een noodschap bij zich. Want in de envelop zit een kaart met enkele vragen. De vragen zijn gesteld in 8 talen. Er wordt aan de vinder gevraagd: naam en adres te willen invullen, en de dichtstbijzijnde plaats aan te geven waarbij de enveloppe is gevonden. De kaart moet worden verzonden naar Groot Brittannië.

Voor elke kaart, die wordt terug gestuurd, stelt de afzender een beloning van twee en een halve shilling in uitzicht.

Op deze manier wil men te weten komen, hoe de drijvende olievelden zich gedragen. Drijvende olievelden? vraag je misschien. Drijft er dan olie op het water van de oceanen? Ja, ze zijn er inderdaad! Vroeger bijna niet, maar in onze tijd steeds meer. Dat komt dat verreweg het grootste deel van de schepen tegenwoordig stookolie als brandstof gebruikt. De vet-tige, zwarte olie wordt in tanks mee-gevoerd. Tijdens het varen ontstaat op de bodem van de tank een dikke laag, waarin alle vuile stoffen zijn gezakt. Deze 10 tot 25 cm. dikke laag vuile, dikke olie wordt „sludge” genoemd. Nu kan men in de havens de tanks wel laten schoon maken en het gebeurt ook wel, maar het kost veel tijd. De schepen moeten dan wachten. Daarom maken de meeste schepen de tanks in volle zee schoon. Je kunt je voorstellen dat de sludge een enorme olievlek op het water brengt. De lichte, taaië olie wordt door de golven meegevoerd naar de havens en kusten.

Lekker, als je net aan het baden bent en een golf spoelt zo'n vette, zwarte vieze oliemassa over je heen. De drijvende olievelden zijn een plaag voor de badgasten.

Niet alleen door het schoonmaken van de tanks ontstaan de beruchte olievelden, maar ook door het breken van wrakken. Wrakken van schepen vallen onder water door stromingen uiteen. Ze breken open en de olie slijt naar boven. Het kan

gebeuren, dat daardoor een gedeelte van de zee en het strand maandenlang met olie is bedekt.

Het grootste kwaad berokkenen de olievelden aan de zeevogels. Een zeevogel die in aanraking komt met stookolie is ten dode opgeschreven. De taaië stookolie klijt zijn veren in-een, zodat het zeewater er tussen dringt en hem onherroepelijk doet zinken. De dieren proberen zich de veren te reinigen om het leven te rekken. Maar dan krijgen ze snavel en keel vol met de taaië olie en stikken ze.

Na een storm gebeurt het dan dat de zee duizenden lijkjes van zeevogels aanspoelt. Slachtoffers van de olievelden. Dat is zeer jammer.

Het doel van de enveloppenproef is nu om te ontdekken, waar op de zeeën plekken zijn, waarvandaan de olievelden niet naar de kust drijven.

Deze plekken op de wereldzeeën kunnen dan worden aangewezen waar tijdens het varen de tanks mogen worden schoongemaakt.

De plaag van de stookolie zou dan tot het verleden behoren!

OPDRACHTEN:

Beantwoord de volgende vragen. Je kunt beginnen met het vetgedrukte woord.

1. Wat betekenen de letters R.A.F.?
2. In welke talen denk je dat de vragen gesteld zijn?
3. Wat is de waarde van 2½ shilling in ons geld?
4. Waardoor ontstaan de drijvende olievelden?
5. Wat is sludge?
6. Welk kwaad doet de stookolie?
7. Waarvoor wierp men nu die enveloppen uit?

De illustraties van het Knipblad kun je bij je antwoorden plakken.

Een vreemdsoortige vogel

„De zwaarste tocht ter wereld”, zo luidt de titel van een boek, dat handelt over de belevenissen van een Zuidpoolexpeditie. Elke tocht naar de pool is onbeschrijflijk moeilijk. Je komt in een streek, waar menselijk leven onmogelijk is. Waar het barre ijs en de witte sneeuw onafzienbaar ver je omringen. Waar temperaturen van 50 graden onder nul niet ongevoelen zijn. Maar de tocht, die beschreven wordt in dit boek, mag wel genoemd worden „de zwaarste tocht”, die ooit werd gemaakt. Normaal gaat n.l. een expeditie z'n reis naar het poolland beginnen, als de „zomer” daar invalt. Deze expeditie echter ging, om bepaalde redenen, juist toen de poolnacht naderde en de schrikkelijke temperaturen te verwachten waren, naar Antarctica.

Dat had natuurlijk z'n redenen, o.a. deze, dat men het leven van de keizerpinguin 'es van nabij wilde volgen in de meest koude tijd van het jaar.

De pinguin is een vreemdsoortige vogel. Met een beetje fantasie zie je een kelnertje voor je staan, keurig gekleed in wit vest met een zwart jasje. Z'n kopje komt, eigenwijs, wat op zij en in vogeltaal begint hij een druk gesprek met de tweevoeter tegenover hem. „Hoor je misschien ook bij ons? Wat ben jij groot. En wat moet je hier? En zeg je nu niks?” Als de lange tweevoeter nu maar zo goed mogelijk in vogeltaal hierop antwoordt, is het gesprek nog lang niet afgelopen. Want een pinguin is eigenwijs en... nieuwsgierig.

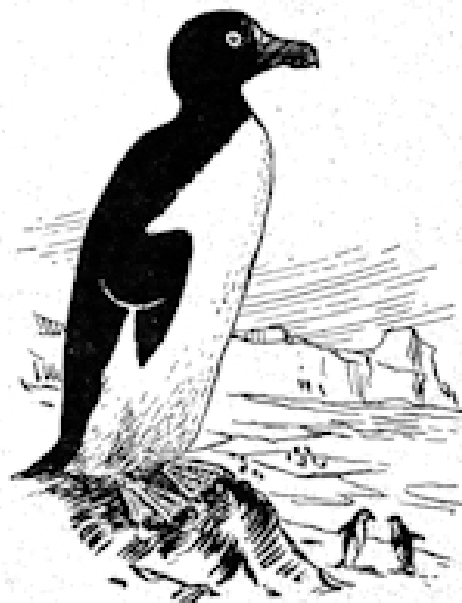
't Is een heel grote vogel, deze keizerpinguin. 1 meter tot 1 meter 20 hoog. Met een behoorlijk gewicht van zo'n 40 kilo. Zelden komt hij boven de 61 graden zuiderbreedte. In de meest barre natuur heeft deze vogel z'n thuis. En het verwonderlijkste is wel, dat de keizerpinguin,

wanneer de poolnacht is gekomen en de allerkoudste tijd is aangebroken, gaat broeden. Juist dán. En hoe! Een keizerpinguin heeft slechts één ei. Och, een groot gezin met veel kinderen zou ook moeilijk te onderhouden zijn. Dat ei zit in een huidplooi, een soort broedzak dus en wordt staande bebroed, doordat de poten het tegen de buik drukken. Het kuiken wordt eveneens veilig en warm in deze huidplooi bewaard. Zólang, tot de ijsschotsen beginnen los te komen. Dan gaan de ouders met hun kind, drijvend op een schots, naar het noorden, in welke tijd het kuiken kan opgroeien.

Voor de expeditie was dit een verrassende ontdekking, die heel wat vergoedde.

Er zijn heel wat soorten pinguins, o.a. de konings-, de Adolie- en de Galapagospinguin. Niet allemaal leven ze in de onmiddellijke nabijheid van de zuidpool. De grootste kolonies van enkele miljoenen vogels vindt men op het Dasseneiland, bij de Zuid-Afrikaanse kust.

Een gezellige boel is het daar in

zo'n pinguinkolonie. Vooral wanneer de tijd van het paren is aangebroken. Dan gaat het mannetje op zoek naar een levensgezellin. Allervermakelijkst zijn de buigingen en liefvallige woorden, die nodig zijn om een vrouwtje te behagen. De wijfjes van de Adelpinguin hebben reeds van te voren een kuiltje gemaakt, waar het nest zal worden gebouwd. Daar wacht ze geduldig tot haar geliefde komt opdagen. Hij heeft het bruidsgeschenk al bij zich, n.l. een mooie steen. Staat deze het wijfje aan, dan is vrij vlug het huwelijk gesloten en gaan de twee gelukkigen samen het nest opbouwen. Geen ogenblik kan verder het nest onbewaakt achter gelaten worden. Er moet altijd één van beiden op het huis passen, want als ze 'es samen zouden uitgaan, dan zijn ze onherroepelijk het nest kwijt. Een pinguin kent geen verschil tussen mijn en dijn. Nog minder plezierig is dit als er eieren zijn, of jongen. Ze moeten echter niet alleen op hun hoede zijn voor hun diefachtige soortgenoten, maar het ergste is, dat hun aartsvijand in hun midden woont. Dat is de skua, een soort meeuw. Een wrede, brutale rover, die niets en niemand ontziet, eieren steelt en jongen verslindt. Vooral op de zwaksten onder de pinguinkindertjes heeft hij het verkeken. Wanneer de sterke, gezonde pinguinjongens en -meisjes ravotten, of er op uittrekken om voedsel te zoeken, dan loert de skua op de achtergebleven zwakkelingen en weet zo op een wrede manier, hem eigen, af te maken.

Op het noordelijk halfrond komen

geen pinguïns voor. Men heeft het dikwijls gemeend, doch dat was een vergissing. Er zijn n.l. twee vogels, die in hun jonge dagen heel erg op de pinguin lijken. Dat zijn de alk en de zeeoet.

Wel heeft men geprobeerd de pinguin ook in de omgeving van de noordpool te laten leven. Daartoe bracht men een groep over naar een eiland aan de Scandinavische kust. Jammer genoeg zijn deze vogels alle spoorloos verdwenen. Uitgestorven? Verslonden?? Men weet het niet.

Eén ding is echter wel duidelijk: ieder dier, iedere vogel is precies voor zijn eigen omgeving geschapen.

En wát een contrasten. De éne vogel trekt weg, als de koude in aantocht is, een andere vogel zoekt die juist op en voelt zich thuis temidden van ijs en sneeuw.

OPDRACHTEN :

1. Er is tussen Noord- en Zuidpool een groot verschil. De Noordpool is één drijvende ijs- en sneeuwmassa. De Zuidpool is...
2. De pinguin behoort tot de familie der Vetzanzen. Enkele leden zijn....
3. Bij ons valt de koudste tijd in.... Op Antarctica in....
4. Op het.... halfrond komen geen pinguïns voor, alleen maar op 't... halfrond.
5. Twee vogels, die veel op de pinguin lijken, zijn de.... en de....

ONS MEISJESHOEKJE

De laatste dag van de vakantie, brengt voor Nely nog een pleziertje met zich mee. Ze mag die dag met moeder mee, om wol te kopen voor 'n vestje. Wat heeft ze er een zin in!

's Middags al vroeg gaan ze op stap, want moeder denkt, dat het wel druk zal zijn in de winkels nu het opruiming is. Door de haast en de opgewondenheid vergeet Nely iets

heel belangrijks, n.l. om haar garderobe na te kijken en te zien bij welke kleren ze haar vestje zal moeten dragen en welke kleuren die kleren hebben.

In de winkel, waar moeder meestal koopt, is het gelukkig nog niet druk. Ze kijken eerst maar eens naar de etalage waarin heel wat wol, in allerlei kleuren, is uitgestald. O, daar ziet Nely precies dezelfde wol als haar vriendinnetje heeft in een vest.

„Moeder, kijk, daar links boven in de hoek, die vind ik mooi!” Moeder ziet het al heel gauw; 't is 'n goed merk... en niet duur.

Zij gaan naar binnen en staan al gauw weer op straat met 4 knotten paarse wol. Moeder en Nely zijn allebei reuze in haar schik; Nely, omdat ze de kleur zo mooi vindt, en moeder omdat ze zo'n goede wol-soort voor zo'n lage prijs heeft kunnen kopen.

's Avonds, als tante Pie komt, toont Nely haar vol trots de wol. „Mooi”, zegt tante Pie, „waarbij draag je het?” „Op haar korenblauwe jurk”, zegt moeder, „en op haar rood geruite rok”. O, en wat schrikt Nely dan, als ze naar tante's gezicht ziet. Ze merkt wel, dat tante dat helemaal niet mooi bij elkaar vindt passen. „Thea heeft net zo'n vest en dat staat zo mooi”, zegt ze maar gauw.

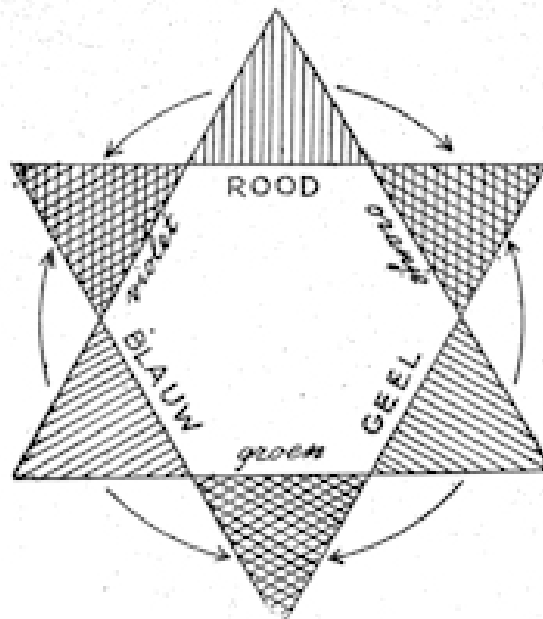
„En waar draagt die het dan bij?” vraagt tante, en ja, dan bedenkt Nely, dat Thea het draagt op een grijze rok en bij een gele jurk.

Tante houdt dan een heel kleurenpraatje met Nely, dat ik jullie ook eens wil vertellen, omdat het erg belangrijk is om het te weten als je goed gekleed wilt gaan. In de eerste plaats moet je er voor zorgen, dat de kleuren die je draagt, bij elkaar passen; **harmoniseren**, noemen we dat.

We verdelen de kleuren in **primaire, secundaire en tertiaire** kleuren. Je zou bijna kunnen zeggen: 1e, 2e en 3e soort, maar denk er aan, het betekent niet verschil in kwaliteit. De primaire kleuren worden ook grondkleuren genoemd. Het zijn: rood, geel en blauw. Meng je deze 3 kleuren met 't verven door elkaar, dan krijg je weer wit. Rood, geel en blauw harmoniseren met elkaar.

Meng je twee ervan, dan ontstaat er weer een andere kleur, die we een secundaire kleur noemen. Zo'n secundaire kleur harmonieert met de primaire kleur, die je er niet bij gebruikt hebt.

Groen (uit geel en blauw) harmonieert met rood. Oranje (uit geel en rood) harmonieert met blauw. Violet

(uit rood en blauw) harmonieert met geel. Ga je nu deze kleuren weer met elkaar mengen, dan krijg je tertiaire kleuren.

Vonden jullie dit moeilijk, of viel het nogal mee? Als je maar onthoudt, welke kleuren bij elkaar passen, dan mag je de rest wel vergeten.

En wat ga je nu doen? Tegen moeder zeggen, dat vestje draag ik niet meer, want ik heb niets dat er bij past? Natuurlijk niet! Je draagt af wat je hebt en als 't kan draag je bij elkaar wat bij elkaar past. Maar als je wat nieuws krijgt, let dan heel goed op dat het harmonieert bij wat je al hebt. Paars of violet en rood staat afschuwelijk bij elkaar! Ik zal hier nog wat kleuren opschrijven die goed passen, dat zijn groen, bruin en terra. Grijs, wijnrood en zwart. Grijs, blauw en goud.

De volgende keer nog een kleurenpraatje, maar niet al te ijdel worden hoor!

OPDRACHTEN:

1. Schrijf de vreemde woorden met de betekenis op.
2. Vul in: Als ik iets nieuws koop, zorg ik er voor, dat... We verdelen de kleuren in... Goed bij elkaar passende kleuren zijn....
3. Teken nu eens een kleuren-driehoek en meng de grondkleuren.
4. Spreekwoorden, ontleend aan „kieren” zijn: De kieren maken de man. De handen uit de mouwen steken.. (Zelf meer zoeken!)

HERSEN GYMNASTIEK

Allereerst de antwoorden op de vragen uit het Decembernummer:

61. Tussen het Ontariomeer en het Eriemeer: de Niagarawaterval. 62. het Föhnkanon. 63. vitamine C. 64. Omri. 65. Ethbaäl, de priesterkoning uit Sidon. 66. gamelan. 67. rood, groen, oranje (geel). 68. karavaan is stoet van kamelen. caravan is kampeerwagen. 69. Lodewijk Napoleon. 70. de vliegende artsendienst.

Als nieuwe:

71. Hoeveel boterhammen kun je van een heel brood snijden?
72. Noem 'es een paar namen i.v.m. de „Muiderkring“.

73. Op moeders keukenpannen staat BK. Wat betekent dat?
74. Waar ligt het land: Rhodesia, Afghanistan, Columbia?
75. Als je 6 kaarsen aansteekt en blaast hiervan daarna 5 uit, hoeveel houdt je er dan over?
76. Wat staat van de richter Samgar vermeld?
77. Hoe heet de vader van Karel de Vijfde? En z'n grootvader?
78. Noem 'es 3 raadpensionarissen.
79. Op de ontbijt tafel staat een polje met het merk T.E.O. Wat betekent dit?
80. Wie heeft geschreven de Camera Obscura? En wie de Negerhut van Oom Tom?

Ons Werkhoekje.

De oplossing van de Kerstpuzzle zie je hiernaast afgedrukt.

Een gedeelte van het Kerstmo. is door bijzondere omstandigheden enkele dagen te laat verzonden. Ik heb daarom de inzendingstermijn ook verlengd.

In de opgave was een fout geslopen, die allen heel gauw hadden ontdekt, n.l. de eerste koning — moest zijn: de vader van de eerste koning.

Er is veel en goed werk ingezonden. Een „eervolle vermelding“ komt toe aan de school te BURUM. Deze school zond bijzonder keurig werk in. Goed gedaan jongens en meisjes van Burum!

Op pag. 141 volgen de namen van de prijzwinnaars.

Aan de woonplaatsen zie je:

Onze eigen krant
Gaat door heel Nederland!

Voor de Kerstvacantie

o	e	r	*	a	d	a	*	b	o	m	*	b	m	o
b	r	a	n	d	*	a	b	c	*	o	f	f	e	r
e	e	n	*	d	a	s	*	h	u	r	*	r	e	p
d	*	k	i	e	l	*	i	*	t	i	n	a	*	a
*	s	*	d	r	*	b	u	*	a	r	*	d	*	*
e	l	i	a	*	j	e	z	u	s	*	o	r	e	b
l	o	k	*	j	o	l	*	s	o	m	*	d	u	o
s	t	*	t	a	b	*	n	*	s	o	k	*	t	k
*	*	m	o	k	*	n	o	b	*	z	i	t	*	*
o	m	*	t	o	r	*	a	*	l	e	s	*	a	s
l	o	s	*	b	e	d	*	z	e	s	*	e	d	e
m	a	r	e	*	m	a	r	i	a	*	s	t	a	m
*	b	*	v	h	*	l	a	f	*	j	l	*	m	*
m	*	i	a	i	s	*	m	*	z	o	a	r	*	h
o	d	e	*	n	o	r	*	b	e	s	*	o	r	a
d	a	v	i	d	*	e	d	e	*	e	m	m	e	r
e	l	i	*	e	i	k	*	k	a	s	*	e	e	t

OM VOOR TE DRAGEN:

Pa en de bel . . .

Pa zat bij de haard te lezen,
In een prachtige roman,
Midden in een spannend hoofdstuk
Ging de bel, hij schrok er van

't Was al laat, wie kwam hem storen . . . ?
Zou z'n vrouw er nu al zijn ?
Maar die had toch zelf een sleutel . .
Zou het soms . . visite zijn . . ?

't Boek werd haastig weggesmeten,
Knorrend' ging Pa van de trap,
Niemand bleek benedè te wachten,
't Was dus vast een flauwe grap . . .

Even kwaad noch na dit voorval,
Zat Pa dra weer bij zijn boek,
Tot opeens alweer de bel ging . . .
Nee maar, toch nog laat bezoek . . ?

Driftig liet de bel zich horen,
Korte rukken achtereen,
Pa liep ijlings naar beneden,
In de deur stond . . hij alleen . . !

Ditmaal werd hij werkelijk woedend
En werd rood en paars van nijd,
Maar de dader was gevlogen,
-Zelfs de haast van Pa ten spijt

Uit: Gerel. Gezinsblad

Blijven staan hier zou niet baten,
Concludeerde Pa met spoed,
Maar hij zon die vlegel krijgen,
Met z'n held op sokken moed . . . !

Zelfvoldaan met dit besluiten,
Zat hij even later klaar
Met een melkkan ijskoud water
Bij het raam . . nu wachten maar . .

Lange tijd geen levend wezen
Dat zich in de straat bewoog
En Pa zelf zat, hoog in 't venster,
Door de regen lang niet droog . .

Maar hij bleef verstokt volharden,
Ondanks regen koud' en tocht,
Want, hij zou die knaap wel leren
Zo hij nog eens bellen mocht . . .

Eindelijk zag hij iets bewegen,
Ha . . . daar kwam hij vast weer aan
En . . . van loutere emotie,
Had Pa haast iets doms gedaan . . .

Want . . . opeens kreeg hij een rilling
Ditmaal heus niet van de kou,
Iets van spijt, maar toch ook blijdschap,
Ja . . hij zag het . . 't was z'n vrouw!

T. J. K.

Hier volgen de namen van de prijswinnaars der Kerstpuzzle:

1. Benze Poortinga (sch. Burum), Buitenpost
2. Monica Poortinga, Markt 6, Leerdam.
3. Albert Sobering, Tulpstraat 407, Hattem.
4. Gerrit Jan Wierenga, De Laan, Uithuizen.
5. Jansje de Waal, Dr W.weg, Westbroek U.
6. Martin v. d. Meer, gem. Hellendoorn.
7. Greta Lenting, E 55, Loosdorp.
8. Annie Seesink, Groot Bradenbroek 5.
9. Johanna Geurink, Lichtenvoorde.
10. Geert Elscaga, Wartena 10b 6.
11. Hennie Palland, Kamperzeedijk Wijk II.
12. Gatzte Wijnja, Oudega W.
13. Tjipke Alma, Harkema-Opeinde.
14. Martje Burgler, Houwersrijl.
15. Tineka Kerkstra, Ea (Fr).

16. Annie Hoogendoorn, Kamerik (U).
17. Hillie Heuvel, Uithuizermoecken.
18. Loutsje Klijnsma, Zandstraat, Brunssum.
19. Wijbe Visser, Twijzelerheide.
20. Rietje van Dalen, Sprang-Capelle N.Br.
21. Leo Woning, Kampen.
22. Annie Dijkhuis, Spijk F 247.
23. Betty Zevenbergen, Garderen.
24. Theo Buikema, Pieterburen.
25. Hendrik Brouwer, I 51, Staphorst.
26. Sjuutje Postma, Twijzelerheide 256.
27. Catrien Woudergem, Nieuwdorp (Z.)
28. Jan Kroon, Stationsweg 83, Breukelen.
29. Elly de Vries, Leeuwarden.
30. Dini Hendriks, Klieverw., Slootdorp.
31. Dirk Talsma, Oudevaart 4, Ferwerd.
32. Sjakke Francke, Bilderdijklaan, Vlissingen
33. Idzard J. Lautenbach, Trammaram (Fr.)
34. Lida Simmelink, Diepenheim (O).
35. Jantje Hartholt, Een 211 (gem. Norg).

Dagboek eener reize ter Walvisch- en Robbenvangst

GEDAAN IN DE JAREN 1777 EN 1778. DOOR DEN KOMMANDEUR HIDDE DIRKS KAT

(VAN HOLLUM OP AMELAND)

M.A.M. RENES-BOLDINGEN

KORTE INHOUD van 't voorafgaande:

Als jongen, dwalend langs het strand, is Hidde Dirks Kat reeds vol verlangen, achter de Amelandse horizon te mogen zien. Op jonge leeftijd monstert hij aan en maakt zijn eerste Groenland reis. Op z'n derde reis wordt hij bevorderd tot tweede stuurman en spoedig daarna voer hij uit als kommandeur. Tijdens een zware storm raakt hij met vele andere schepen in het poolijs bekneld.

(SLOT.)

Zo kwamen wij de lange koude nacht door. De volgende dag werd de tocht door mij ondernomen op dezelfde wijze als voorheen beschreven is; ik, zittende op de achtersteven van twee kleine, lichtgebouwde wildemansbootjes. Men stelde zich de kracht en behendigheid van deze mensen voor, dat ze komm. Hidde Dirks Kat twee mijlen ver, bij ongunstig weer en stormachtige wind konden roeien. Des avonds om vijf uur kwamen wij aan de andere zijde van de rivier aan land. Nadat de wilden iets gezegd hadden, dat ik niet verstond, namen zij afscheid.

Daar stond ik dus weer; alleen, doornat, verkleumd, uitgehongerd, geheel zonder vuur, spijs en drank. Ik nam het besluit langs de vlakke rivieroever te lopen, teneinde mijn benen in beweging te houden en mijn lichaam voor bevrozen te behoeden. Ook hoopte ik mensenwoningen aan te treffen, doch dit gelukte niet. Eindelijk was ik zo afgemat, dat ik mij machteloos op een steen uitstreckte, bereid om mijn geest aan mijn Schep- per terug te geven. In diepe ellende bracht ik de nacht door. De volgende ochtend wist ik, dat ik nog leefde, maar dat het in deze omstandigheden niet lang meer duren kon. Toen de wilden kwamen en naar mij zochten, kon ik nauwelijks overeind komen. Zij namen mij onder de armen en brachten mij naar de oever der rivier. Hier sjouwden ze met

mij heen en weer, tot mijn bevroren ledematen weer buigzaam werden.

Daarna zetten ze mij weer achterop hun schuitjes en voeren met mij weg tot drie uur in de namiddag. Toen kwamen wij met levensgevaar dicht bij de woningen der wilden aan land. Hun vrouwen hadden ons van het gebergte af zien naderkomen. Zij liepen toe, hielpen ons uit de schuitjes en namen mij mee naar hun woningen. Dit geschiedde tussen Statenhoek en Kaap Vaarwel.

Hier vond ik een huis, waarin vijf huisgezinnen samenwoonden, naar ik giste met elkaar ongeveer twintig zielen, oude en jonge. De vrouwen trokken mij ogenblikkelijk mijn door-

natte kleren uit, omwonden mij met ruige hondenvellen en leidden mij naar een soort van brits, waarop ik mij uit moest strekken. De grote

liefde van deze wilde mensen, welke waarlijk die van vele Christenen te boven ging, maakte mijn hart zeer dankbaar tot God. Het schreien van jonge kinderen te mogen horen was mij een waar genot. Ik voelde mij als uit het graf verreezen en had het gevoel van in mijn eigen huis te zijn. Zij gaven mij vervolgens robbenvlees in water gekookt. Niemand, die dit niet ondervonden heeft, kan geloven, hoe smakelijk ik daarvan at.

Na deze menslievende behandeling viel ik voor het eerst sedert weken in een diepe slaap. Toen ik daaruit echter wakker werd door het huilen van een kind, kon ik niet meer in slaap komen. Mijn hoofd suisde van velerlei gedachten, als in het razen van de stormwind. Ik dacht aan de velen, die wij onderweg verloren hadden. En aan de vrienden, die in hun ijsselijke spelonk deze nacht moesten doorbrengen.

De volgende ochtend reeds vroeg gingen verscheidene mannen en vrouwen er met de bootjes op uit om mijn achtergebleven manschap te halen. Dit vervulde mij met grote dankbaarheid.

Des avonds om half vier kwamen mijn achtergebleven mannen, nog 13 in getal, bij mij in de woning der wilden, zij vertelden dat een man, een zekere Jan Wit, die reeds drie jaar met mij gevaren had, niet mee was gekomen. Zij wisten niets van hem. Deze dertien mannen kregen allen verkwikkend voedsel. Daar ze echter niet doornat waren, kregen ze geen hondevellen omgeslagen. Wij verheugden ons te zamen, dat wij na drie weken van onuitsprekelijk lijden en gevaren nu tot zover geholpen waren.

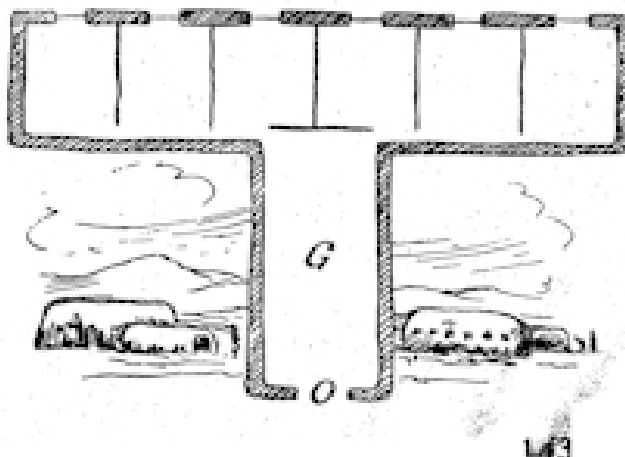
Na drie dagen lang bij de wilden vertoeft te hebben, waarbij we alle denkbare vriendschap genoten, reisden wij op 22 October onder geleide van twee wilden, of Eskimo's, over een grote vlakte naar de zee-kant, waar wij twee huizen vonden. Hier vond ik tot mijn grote blijdschap mijn vriend Albert Jans met enige manschappen, die op 11 October op zijn ijsschots van ons was

afgedwaald. Ik vernam van hem dat hij voor de woning der wilden was aangekomen en dat deze hen opgenomen hadden. Hij verklaarde mij niet meer te kennen, zo hadden de laatste acht dagen mij veranderd. Maar toen hij vernam wat wij hadden uitgestaan, deed hem dit geen wonder. Het was een grote verrassing, dat ik hier mijn horologie terug kreeg, dat ik een tijd geleden, toen ik doornat was van zout water, aan Albert Jans te bewaren had gegeven.

De liefde en behulpzaamheid van deze wilden kan ik niet genoeg roemen. Ze deelden ons van hun armoedig voedsel mede en hielpen ons op allerlei wijzen.

Daar hier geen eten was voor zoveel mannen, moesten wij de 23e Oct. weer vertrekken. Wij gingen op reis in groepjes van 3, 4 en 5 man. Mij viel het lot te beurt, met vier man weggebracht te worden in de richting van kaap Vaarwel. Wij vonden daar in de avond een huis, waarin zes woonplaatsen waren afgescut. Wij waren daar met mannen, vrouwen en kinderen te zamen 21 man sterk. Ook deze mensen waren ongedoopte wilden, die ons zeer vriendelijk bejegenden en ons zoveel voedsel van robbenvlees gaven als zij konden missen. Ook robbenspek, dit konden wij echter niet verdragen. 't Robbenvlees, de lever en de nieren smaakten ons wel. Het enige dat ons ontbrak, was zout. Hieraan schijnen de wilden geen behoefte te hebben.

In deze dagen heb ik de manier van huizen bouwen der Eskimo's eens goed bekeken. Dit huis had de vorm van een T. (zie afbeelding).

In het bovendeel zijn de woningen afgeschut door robbenvellen. Bij O. is een opening die toegang geeft tot de lange gang, G. Daardoor kan de sneeuw niet in de kamers binnendringen. De gang dient als bergplaats voor hun schuitjes en vistuig. De huizen zijn gebouwd van zware potleem, de vensters zijn van robbendarmen, de lampen gemaakt van een uitgeholde steen, waarin zij traan branden. Inplaats van kachels hebben zij vuurpotten, waarboven zij ook koken. Daar de huizen geen schoorsteen hebben, is het er binnen in zeer benauwd.

De schuitjes der Eskimo's evenals hun jacht- en visgereedschap, zijn zeer kunstig gemaakt. Bij het beschouwen daarvan werd ik met diepe eerbied vervuld voor de Schepper, die aan een ieder volk wijsheid geeft, naardat het behoeft. Wij, die uit een geheel ander land kwamen, hadden echter moeite, aan hun levenswijze te wennen.

Wij schreven inmiddels 17 Nov.

Ik wist, dat langs deze kust ook Christenen moesten wonen en ook, waar deze wonen er handel is, zodat men daar tabak kan kopen. Nadat ik enige woorden op een stuk robbenhuid geschreven had, ondernamen enkele wilden met hun snelvarende schuitjes de tocht naar de nederzetting. Tot beloning gaf ik hun mijn horologie, waarop ze zeer gesteld schenen en dat ze met veel vertoon van dankbaarheid aannamen. Na drie dagen kwamen ze weer terug. Ze lieten eerst volstrekt niets blijken, maar droegen kalmweg hun schuitjes de woning binnen. Daarna gaven ze mij een brief, benevens papier, inkt, pennen en tabak. Dit alles werd ons gestuurd door de Herrnhutter zendeling Jan Sibrands en het veroorzaakte bij ons grote blijdschap. Tevens stuurde hij ons 24 eendvogels, doch door gebrek aan zout waren deze minder smakelijk. De brief, door deze broeder geschreven, vertelde ons ook, dat wij ons onder goede mensen bevonden en dat hij hun opdracht had gegeven, bij goed weer tot hem te brengen.

Door slecht weer en harde vorst bleven wij nog tot 19 Nov. bij onze goede vrienden. Op die dag leek het mogelijk, om de reis te ondernemen. Onder geleide van verscheidene mannen en vrouwen gingen wij op weg.

Tegen de avond brachten ze ons aan land in het huis van een Eskimo.

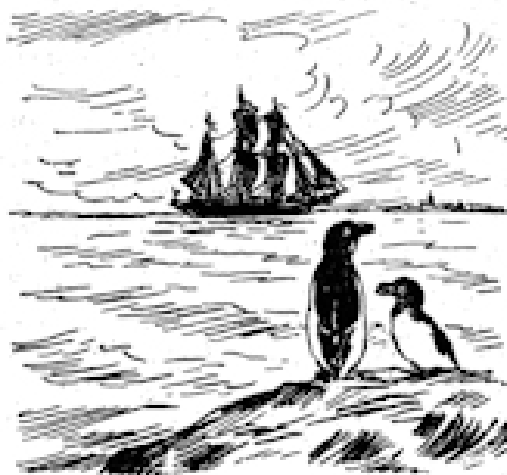
Hier worden we liefderijk opgenomen. We blijven echter niet de gehele winter, maar vertrekken naar Juliaanshoop, 'n Deense nederzetting.

Met 'n proviandschip vertrekken we van hier en bereiken na veel zware dagen via Kopenhagen de stad Hamburg.

Tot mijn diepe smart hoorde ik daar van mijn patroon, dat één van mijn kinderen tijdens mijn afwezigheid was gestorven.

Op de 27ste September kwam ik met een vaartuig op het eiland Ameland aan en ontmoette mijn vrouw en kind in goede welstand. Dat weerszien kan ik onmogelijk beschrijven.

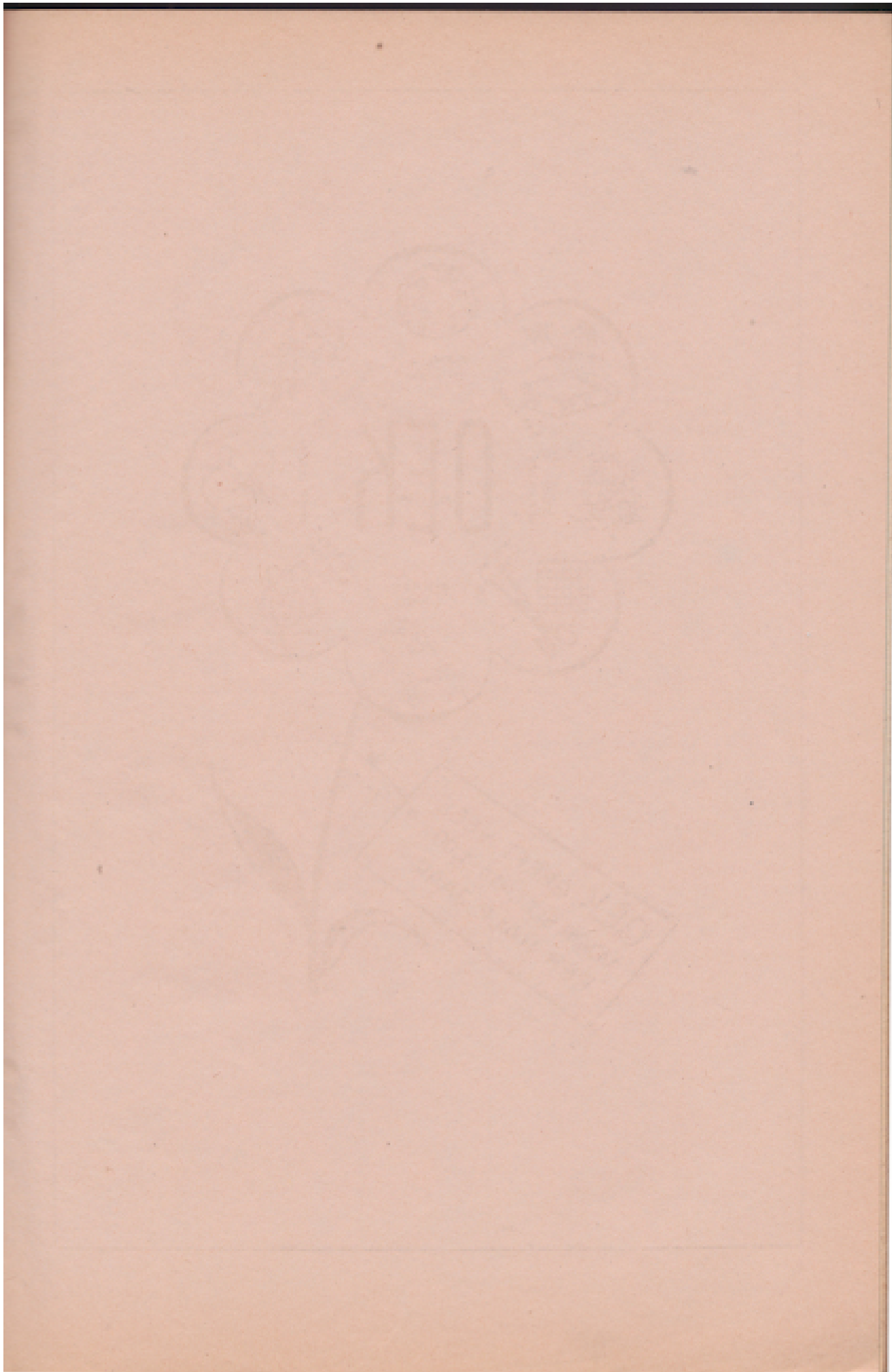
God zij hartgrondig gedankt voor de onverdiende genade aan mij Hidde Dirks Kat bewezen.

In het volgend nummer begint een nieuw vervolgverhaal, dat zal eindigen in de maand Augustus. O.E.K. begon tot nu steeds de nieuwe jaargang met April. Maar nu vrijwel alle scholen met September de nieuwe cursus beginnen, zal deze jaargang verlengd worden tot September 1955.

In de nu volgende nummers komt dan het spannende vervolgverhaal van

J. F. STULP:
„RUMOER OM EEN VLIAGER“.

FEBRUARI 1955 - 10e jaargang no. 11

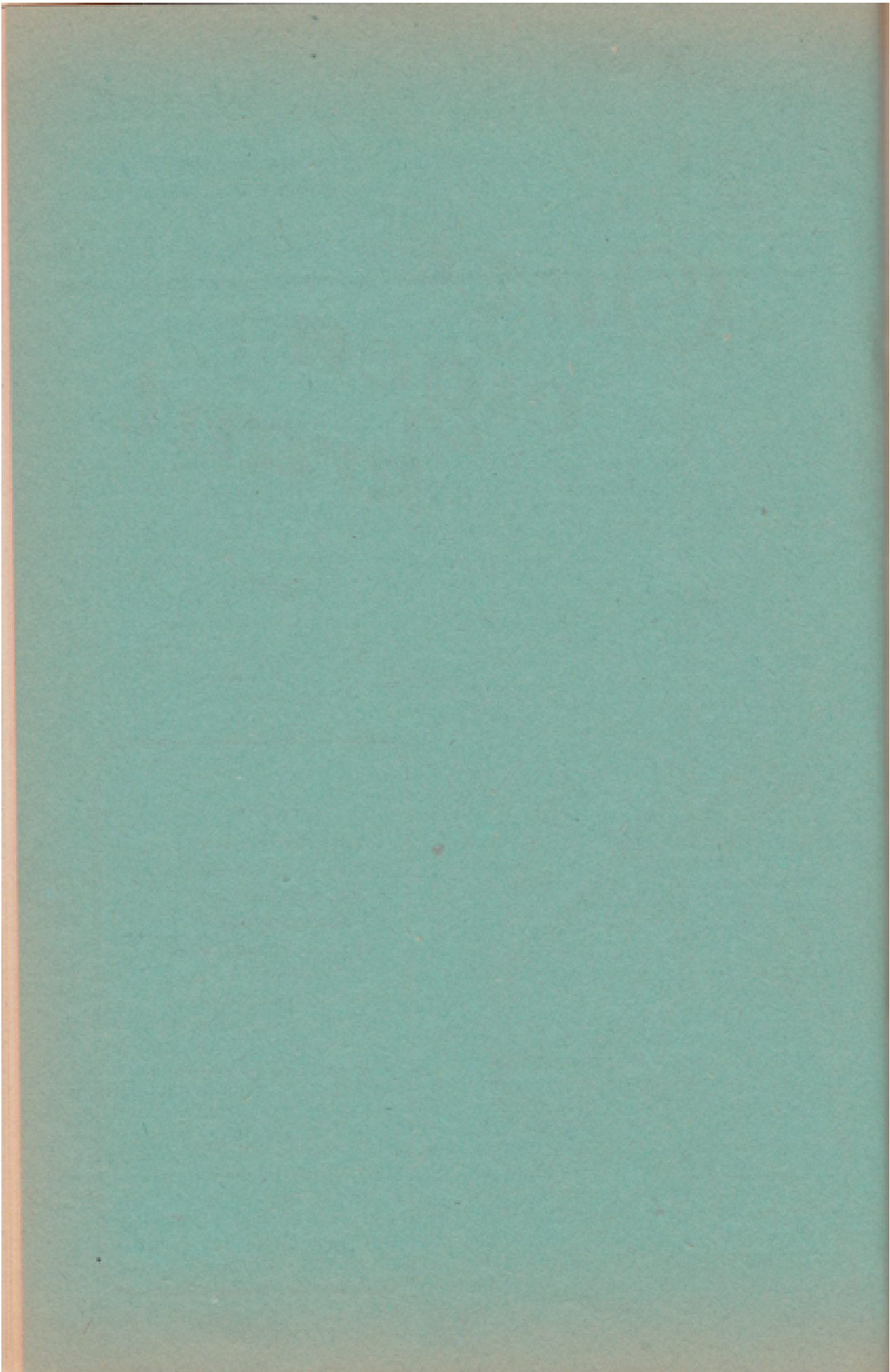

Onze eigen krant

INHOUD

- 1 Het verre Oosten
- 2 Ruzie tussen kleintjes
- 3 Egypte en Soedan
- 4 Wolhandkrabben
- 5 Over de bodem van de oceaan
- 6 Een geurige plant
- 7 In het bergland van Savoye
- 8 Steen, meerschuim, bruyère
- 9 Ons meisjeshoekje
- 10 Hersengymnastiek
- 11 Ons werkhoekje
- 12 Feuilleton

ES.

„Onze eigen krant”

Voor de hoogste klassen der Christelijke Scholen
Verschijnt de 20ste van de maand

Redactie: L. Meijer, H.d.S., Badum - J. Bulthuis
H.d.S., Ten Post - Tj. Schaafsma, H.d.S., Kampen
Administratie-adres: "DRUKKERIJ DE VRIES"
Stadsbureau Telef. No. 345 - Girorekening, no. 139359

10e Jaarg. No. 11 - Febr. '55

HET VERRE OOSTEN

Toen de communistenlegers het vasteland van China veroverden is Tsang Kai Sjek, de Chinese president met de rest van zijn legers naar 't eiland Formosa uitgeweken.

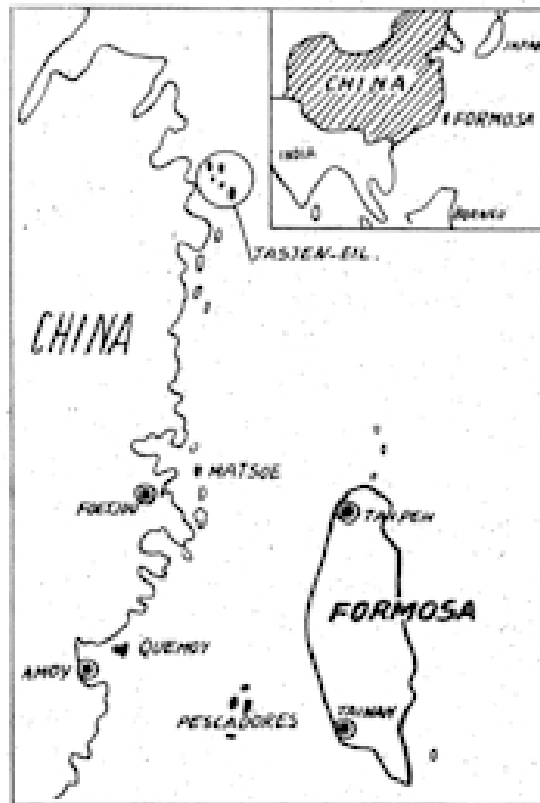
Wat is nu de werkelijke regering in China, de Communistische onder Mao Tsje Toeng of de nationalistische onder Tsjang Kai Sjek?

Rusland zegt: Natuurlijk, de communistische, want dat handjevol Chinezen op Formosa is toch niets, vergeleken bij de 600 miljoen inwoners, die China heeft? Een land als Engeland, dat graag handel drijft met de Chinezen, heeft ook de regering van Mao Tsje Toeng erkend. Maar Amerika wil graag de macht houden in de Grote Oceaan en houdt Tsjang Kai Sjek de hand boven het hoofd. De nationalistische regering op Formosa is de wettige Chinese regering, zegt men in Amerika. Dit geeft al aanleiding tot veel strubbelingen tussen de volken. Wat is nu het eigenlijke China?

Maar in China zelf is 't nog erger.

Mao is vastbesloten, dat Formosa op Tsjang moet worden veroverd. En Tsjang wil met zijn soldaten het vasteland van China van de communisten bevrijden. Van een wapenstilstand willen Mao en Tsang niet weten. Nu liggen er tussen China's vasteland en Formosa heel wat kleine eilandjes, die meest in nationalistische handen zijn. De belangrijkste

zijn de Tatsjin-eilanden, Matsoe, Quemoy en de Pescadores. Zoek ze maar eens op op het kaartje. De commu-

nisten vallen ze onophoudelijk aan. Zij zijn bang, dat Tsjang ze zal gebruiken als een springplank voor een invasie in China; En Tsjang denkt, dat Mao ze wil hebben om van daar uit Formosa aan te vallen. Hij bijt ook van zich af: Nu is Amerika tussenbeide gekomen. Het heeft tegen Tsjang gezegd, dat bijv. de Tatsjin-

RUZIE TUSSEN KLEINTJES

In Midden-Amerika liggen een paar kleine staatjes. Zo heb je er Panama, waar het Panama-kanaal door gegraven is, Costa Rica, Nicaragua, Honduras en nog een paar.

't Is lang niet altijd pais en vree tussen die kleintjes. Zo was er onlangs onenigheid tussen Costa Rica en Nicaragua. Beide landjes zijn republieken. De presidenten van deze staatjes kunnen het slecht met elkaar vinden. Het zijn gezworen vijanden. Mensen, die het in Costa Rica niet met de president konden vinden, vluchtten naar Nicaragua en omgekeerd waren de vijanden van Nicaragua naar Costa Rica gevlucht.

Nicaragua is 4 maal zo groot als Nederland, maar dunner bevolkt. Er wonen ongeveer 1 miljoen mensen. Costa Rica is kleiner, 1½ maal zo groot als ons land en het telt ongeveer 800.000 inwoners. De mensen in Nicaragua zijn meest van Indiaanse afkomst, die in Costa Rica zijn in

hoofdzak afkomstig van Spanjaarden. Tegenstanders van de president van Costa Rica probeerden het bewind

eilanden toch moeilijk te verdedigen zijn en dat Tsjang zijn soldaten daar maar weg moest halen. De Amerikaanse vloot zou wel voor bescherming zorgen bij deze evacuatie.

En zo is het ook gebeurd.

Maar tegelijk heeft Amerika duidelijk te verstaan gegeven, dat zijn vloot en luchtmacht in zouden grijpen, zo gauw de communisten uit rood-China het zouden wagen om Formosa of één van de andere eilanden van nationalistisch China aan te vallen. Zelfs zal Amerika toeslaan, zo gauw het merkt, dat Mao aanstalten maakt om Tsjangs gebied aan te vallen. Amerika laat dus zijn tanden zien en Tsjang Kai Sjek heeft zo een geduchte vriend.

Zal Mao zich door die vastberaden

houding van Amerika laten afschrikken en afzien van Formosa? 't Is voor de vrede in de wereld te hopen want anders is het eind de ellende van een oorlog, die dan wel niet beperkt zal blijven tot Amerika en China.

VRAGEN EN OPDRACHTEN :

1. Noteer de vreemde woorden met de betekenis in je schrift.
2. Er zijn... Chinese regeringen, de n.... en de c.... De communisten staan onder leiding van.... en de nationalisten onder.... De nationalisten zijn uitgeweken naar het eiland.... In dit artikel worden verder genoemd de eilanden of eilandengroepen..., ..., ... en.... Als de communisten Formosa aan willen vallen, krijgen ze met.... te doen.
3. Plak de afbeeldingen van het Knipblad in je schrift.

van deze machthebber omver te werpen en veroverden een paar plaatsen in het N. van het land. Costa Rica beweerde, dat de aanvallers uit Nicaragua kwamen en dat ze hun wapens ook uit dit land hadden gekregen. Nicaragua ontkende dit ten stelligste en noemde de oorlog een binnenlandse aangelegenheid van Costa Rica. Andere Amerikaanse staten bemoeiden er zich mee. Ze wilden niet graag, dat er oorlog kwam tussen beide staten. Gelukkig is het op die manier nog met een sisser afgelopen en de president van Costa Rica is

aan het bewind gebleven. De aanvallers zijn teruggeslagen.

VRAGEN EN OPDRACHTEN :

1. Enige Midden-Amerikaanse staten zijn...
... en ...
2. Aan het hoofd van een republiek staat een...
3. Nicaragua is ... \times zo groot als Nederland en heeft ... inwoners. Costa Rica is ... \times Nederland en telt ... inwoners. De voorouders van de Nicaraguënen waren ... en die van de Costa-Ricënen...
4. Wat betekent de uitdrukking: pais en vreef En: gezworen vijanden? Met een sisser aflopen?
5. Neem het kaartje van Midden-Amerika over in je schrift.

Egypte en de Soedan

In 1953 werd de lichtzinnige en verkwistende koning Faroek afgezet en verbannen. De leider van de opstandelingen was generaal Naguib. Deze moest op zijn beurt het veld ruimen voor kolonel Nasser.

Intussen was een oud zeer met Engeland uit de weg geruimd. De Britse troepen uit de Suez-kanaalzône waren vertrokken.

Het volgende punt op het verlang-

lijstje van Egypte is de eenheid van het Nijldal. Wat men daarmee bedoelt? Wel, dat is eenvoudig, als je

KONING FAROEK

NAGUIE

de kaart bekijkt. Voordat de Nijl Egypte bereikt, stroomt deze rivier door de Soedan. Onder Engels bestuur is dit gebied tot grote ophloei gekomen. In 1956 mogen de Soedanezen kiezen tussen drie dingen: 1. volkomen onafhankelijkheid; 2. aansluiting bij Egypte; 3. zelfstandig deel

Wolhandkrabben

Ziezo, voor vandaag zit het werk er weer op! Visser Goffe recht zijn rug en kijkt tevreden naar zijn uitgezette fuikenrij. Zó moeten ze goed staan om de vette paling te verschalken. En daarginder staan zijn dobbers. De grote kurken met de wimpeltjes deinen rustig mee met de golven. Het stuk ijzer houdt ze wel op hun plaats. Aan de katoenen draad tussen de dobbers deinen de zijlijntjes met het aas zachtjes mee.

Het is een heel karwei geweest om aan al die haakjes de schele possen te bevestigen. Goffe is ech-

ter tevreden, hij is vroeg klaar deze middag en voor werk is hij niet bang. Vissen is zijn lust. Handig meert hij zijn schuif en gaat bij moeder de vrouw „een bakje doen”. Rustig nog even een pijpje roken en... naar bed. Morgen is het vroeg dag.

Om half vier rinkelt de wekker met oorverdovend lawaai. Goffe staat al op de vloer, vóór de wekker de reveille geheel heeft gerald. In het keukentje onder de kraan heeft hij in een oogwenk, met handen vol water en veel geproest, zich verfrist. Thee zetten en boterhammen sme-

worden van het Britse Rijk.

Nu hoopt Egypte, dat de Soedanezen voor Egypte zullen kiezen. Daar-

SOEDAN-NEGER

land ingeleid. Maar ook in de Soedan is men bezig het land te bevoeligen met Nijlwater. Als de Soedan een zelfstandig land wordt, zou het wel eens zoveel water uit de Boven-Nijl af kunnen tappen, dat er voor Egypte te weinig overbleef. Komt het land echter bij Egypte, dan kan het water gelijkelijk worden verdeeld.

En dan wil Egypte graag groot en machtig worden. Ook daarom zou het de Soedan graag inlijven.

VRAGEN EN OPDRACHTEN :

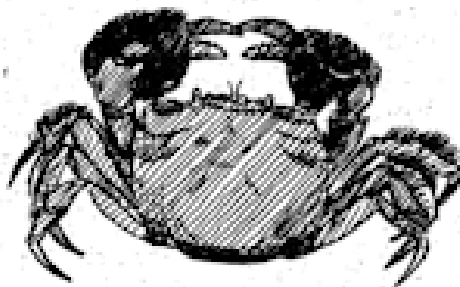
1. De laatste koning van Egypte heette....
2. Hij werd afgezet door generaal... Thans is de voornaamste man in Egypte kolonel ..
3. De Soedan ligt ten... van Egypte. In 1956 mogen de Soedanezen kiezen tussen 1.... 2... of 3...
4. Egypte is bang, dat de Soedanezen te veel zullen aftappen.
5. Ken je een vreemd woord voor bevloeiing?
6. In de Soedan stroomt de Boven-Nijl. In Egypte zou hij kunnen heten de Nijl.
7. Plak de afbeeldingen in je schrift.

voor, hebben ze onder meer de volgende redenen. Egypte's vruchtbaarheid is te danken aan het Nijlwater. Dat wordt zo ver mogelijk het

ren kost hem weinig tijd. Vóór de torenklok zijn vier slagen laat dreunen over het slapende dorp, zit visser Goffe al in zijn boot. Eerst op de dobbers af. Nu komt de spanning...

Meter voor meter haalt hij de dunne, witte lijnen in. De eerste haken leveren niet veel zaaks. Maar dat verontrust de visser niet. Dat gebeurt zo dikwijls. Palingen zijn slim. Voorzichtig weten ze het aas van de haken te zuigen. Nog een rij lege haken. Ha! daar spartelt een stevige, glimmende paling in de bun. Verder maar weer. Nog een enkele paling komt de eerste in de bun gezelschap houden. Het is deze morgen mis met de dobbers. Opmerkelijk veel haken zijn netjes afgekloven. Misschien leveren de fuiken vandaag meer op? Maar eens kijken.

Bij het lichten van de eerste fuik verstrakt Goffe's gezicht. Wat is dat? Inplaats van de begeerde paling vindt hij een tiental vieze, dikke, behaarde krabben in zijn fuik. Was dat het ergste nog maar. De paling is verdwenen, want de krabben hebben met hun scharen de mazen van de fuiken, waarin ze verward waren geraakt, doorgeknipt. Goffe kent zijn vijanden. Het zijn de Chinese wolhandkrabben. Een kleine twintig jaar

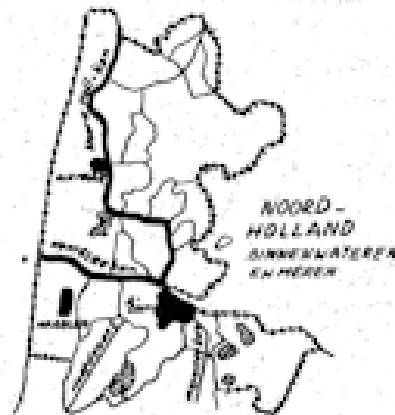
WOLHANDKRAB

geleden heeft visser Goffe ze voor het eerst gezien. Dat was in de binnenwateren van Groningen en Friesland. Na die tijd schenen ze verdwenen en.... vandaag, in de vroege morgen, heeft hij het gevreesde ongedierte in zijn mooie, dure fuiken. Met zijn klomp probeert hij ze te vertrappen. Dat gaat maar niet zo,

want het pantser van de wolhandkrab is hard. Grimmig licht hij de volgende fuiken. Weer krabben en geen paling en bovendien vernielde netten. Een enkele fuik levert nog wat, maar met een bijna lege bun komt hij thuis.

Goffe's vrouw ziet dadelijk dat er wat schort. Een slechte vangst maakt haar man niet zo van streek. Daar kan hij wel tegen. Vandaag weinig, morgen overvloed, zo is zijn bedrijf. Een enkel woord: — de wolhandkrab — en vrouw Goffe begrijpt. Het lukt haar niet het trieste gezicht van haar man op te monteren.

De volgende dagen gaat het niet beter. Andere vissers hebben dezelfde ervaringen. In menigte zijn de nettenverniers in het Noordzeekanaal

en de binnenwateren van Noord-Holland uitgebroken.

Goffe, de visser in hart en nieren, wordt bij de dag triester. Geen greintje plezier heeft hij meer in zijn werk. Die wolhandkrabben, ze maken hem ziek. Met zijn fuiken en dobbers vangt Goffe bijna geen palingen meer....

De wolhandkrab is oorspronkelijk afkomstig uit China. Men vermoedt, dat ze omstreeks 1912, in ballasttanks van Duitse schepen, naar West-Europa is overgebracht. Toen de eerste van deze soort krabben hier werden

OP DE BODEM VAN DE OCEAAN

We horen tegenwoordig dikwijls zeggen : Er zijn geen afstanden meer. Men bedoelt dan, dat de snelheid van het verkeer zo groot is geworden. Per vliegtuig zijn we in 16 uren over de Oceaan. Maar wie kinderen, broers of zusters heeft, die emigreerden naar het werelddeel over de Oceaan, zegt het niet zo vlot na. Zij voelen dagelijks wel de enorme afstand. Voor hen is de grote zee wel een scheiding. Dat wordt vooral gevoeld bij feestdagen of dagen van rouw. Dan

ontbreekt er een in de rij, die men er zo graag bij ziet. Er tussen ligt de Oceaan. Deze mensen begrijpen nu ook zo goed de vreugde in het boek van de Openbaringen, als van de nieuwe aarde gezegd wordt: „En de zee was niet meer”.

In de krant lazen we onlangs het berichtje : Tussen Engeland en Amerika wordt een transatlantische telefoonkabel gelegd. Dat betekent dus, dat we over de bodem van de Oceaan met elkander kunnen spreken.

gesignaleerd, vond men het niet zo erg. Och, een aardige aanwinst voor onze fauna, onze dierenwereld. Maar omstreeks 1930 wist men al beter. In de provincies Friesland en Groningen werden ze een ware plaag voor de binnenvissers.

Gelukkig duurde het hier maar enkele jaren. Er brak een schimmelziekte onder het ongedierte uit, zodat ze in enkele jaren uitstierven.

Nu zijn ze er dan weer. Pogingen om de wolhandkrab uit te roeien zijn vergeefs tot nu toe. Ongelooflijk taai zijn ze !

In een artikel las ik : „Men heeft ze met benzine overgoten en in brand gestoken. De benzine brandde tot de laatste druppel op, maar de krabben waren nog springlevend. Men stopte ze in een kist onder de grond, maar drie weken later was er nog geen enkele krab dood. In een visserijproefstation heeft men wolhandkrabben in een aquarium onder sterke elektrische stroom gezet. Toen de stroom werd uitgeschakeld, bleven de dieren even stil liggen, maar even later kropen ze weer verder, alsof er niets gebeurd was”.

De wolhandkrab is niet alleen scha

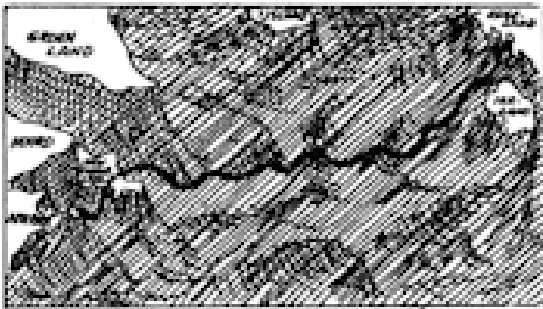
delijk voor de visserij, maar misschien in de toekomst nog meer voor onze dijken. Het dier heeft de gewoonte zich in te graven in de oevers en de dijken. Je begrijpt, dat door deze graafgrillen de dijken erg worden verzwakt. Bij hoog water en storm weet het water de gangen te vinden en te vergroten, zodat de dijken bezwijken en de polders onder lopen.

Het is dringend nodig, dat er binnen afzienbare tijd een oplossing van het wolhandkrabprobleem wordt gevonden.

OPGAVEN: N.B. Atlas. Woordenboek.

- Noteer de vreemde woorden met de betekenis in je schrift.
- Beantwoord nu de volgende vragen met een goede zin.
 - Waar mee vangt de visser paling?
 - Wat gebruikt hij als aas?
 - Welke binnenwateren kunnen worden bedoeld?
 - Wat betekent: „in hart en nieren?”
 - Wanneer bemerkte men de wolhandkrab voor het eerst in Nederland?
 - Waardoor waren ze spoedig verdwenen?
 - Welke schade richtten ze aan?
 - Wat vind je het ergste?
- Met de afbeeldingen van het Knipblad kun je je werk illustreren.

Over een afstand van ruim 4000 km. kunnen ouders met hun kinderen spreken. Geliefde stemmen zullen

vlakbij zijn. Geloof maar, dat ouders, die zo nog eens de stem van hun kinderen horen, de vooruitgang van de **techniek** zullen prijzen.

Het grote werk zal dit jaar beginnen en men hoopt in 1957 geheel gereed te zijn.

Misschien zul je nu zeggen: Maar er is toch ook een pracht verbinding door de radio. Dat is ook waar, maar door atmosferische storingen wordt de ontvangst dikwijls erg gestoord. Bovendien is er geen gelegenheid genoeg. Meer verbindingen te maken kan haast niet, want er is al zo'n tekort aan beschikbare golflengten.

In 1866 gelukte het aan Cyrus Field, een Amerikaan, tussen Engeland en Amerika een telegraafkabel te leggen. Dat is een enorm karwei geweest. De eerste pogingen mislukten door het breken van de kabel. Cyrus Field hield echter vol en nu verbindt 'n telegraafkabel van 4000 km. lengte, op een diepte van soms 4000 m., het Oude- en Nieuwe Werelddeel.

Als je dit leest, komt gemakkelijk de gedachte bij je op, dat na de telegraafkabel een telefoonkabel toch niet zo'n geweldige vooruitgang is. Dan vergeten we één ding: n.l. telefoneren is over een lange afstand, zonder versterkers, niet mogelijk. In de telefoonkabel wordt de menselijke stem zeer verzwakt. Na veel studie en tal van **experimenten** heeft men kabels weten te maken, waar versterkers zijn ingebouwd. Je hebt wel

begrepen, dat deze kabels goed **geïsoleerd** moeten zijn. Voor de isolatie wordt polytheen, dat bestand is tegen zeewater, staaldraad en jute gebruikt. Eén km. van deze kabel weegt 1700 kg. Bij de nieuwste soort kabel kunnen 36 gesprekken gelijktijdig worden gevoerd.

De kosten? Ze worden geraamd op vijf en dertig miljoen dollar. De kabel zal grotendeels in Engeland worden vervaardigd. Voor het leggen is een kabelschip nodig. Engeland bezit het moderne kabelschip „Monarch”. Hiermee zullen tussen Schotland en New-Foundland twee onderzeese kabels worden gelegd, met meer dan vijftig versterkers. Tussen New-Foundland en Nova Scotia komt één kabel met 13 versterkers.

Zo wordt nu over de bodem van de Oceaan een weg gemaakt voor de menselijke stem.

(Gegevens: A.O.)

OPGAVEN:

1. Schrijf de vreemde woorden met de betekenis in je schrift.
2. Vul in: Het gedeelte van de tekst vind ik in Openb.... vers.... We hebben reeds een verbinding met Amerika per.... en.... Telegrafie is ver.... Hiervoor worden de M.... tekens gebruikt. Het zijn: a is.... b is.... c is.... (kun je ze opschrijven?)
Telefonie is.... De uitvinder is....
De transatlantische telefoonkabel kan niet zonder....
3. Leg op het kaartje van het Knipblad even de kabel met een duidelijke rode lijn.

A.G. BELL

EEN GEURIGE PLANT

Soms ruik je op straat dat je iemand is gepasseerd. De geur van eau de cologne, of parfum, of odeur is daar schuldig aan.

Waar dat lekkere goedje vandaan komt? „Nog al eenvoudig”, zeg je. „Dat levert ons de parfumindustrie”. En waar krijgt deze de grondstoffen vandaan? Nu, voor een groot deel uit rozenolie. En dan zit je met je gedachten natuurlijk allang bij de rozen telers in Zuid-Frankrijk of de Balkan. Goed zo.

Maar vertel me nu eens: wat is lavendel? Ja, daar zit je. Dat kon je grootmoeder je zo maar vertellen en weten jullie dat niet?

Wel, de lavendel is een geurige

Lavendel

plant, die lavendelolie levert. Misschien wordt hier en daar in Nederland nog wel een akkertje met lavendelbloemen gewonden. In het groot echter niet meer. Dan moet je in Engeland zijn, waar honderden lavendeltuinen zijn. Een pracht gezicht, die paarslila akkers en daarbij sterk geurend. Zoals in ons land de bolle streek veel toeristen trekt, zo gaat het in Engeland met de lavendeltuinen.

De parfumbabrieken zijn erg gesteld op de Engelse lavendel, omdat deze een heerlijke en duurzame geur heeft. Je begrijpt het nu al, naast de rozenolie, wordt als grondstof ook de lavendelolie gebruikt. Men maakt er lavendelwater van. Ook naait men wel gedroogde lavendelbloemen in een zakje, om in een linnenkast een lekkere geur te brengen.

Om rozenolie te krijgen, moet men de geurige kroonblaadjes verzamelen, waaruit men olie perst. Bij de lavendel gaat het ongeveer zo. Beneden in ieder bloempje zit wat olie. Nu gooit men bij grote bossen gelijk, de bloemen in een distilleertank. Door deze tanks perst men stoom, die de olie meeneemt. Bij afkoeling houdt men zuivere, zeer kostbare olie over.

In de oogsttijd heeft men veel handen nodig, omdat iedere bloemsteel apart, met een mesje wordt afgesneden. Voor de schooljeugd een prachtige tijd en gelegenheid, om een vacantiecentje te verdienen.

OPGAVEN :

1. Het woordje eau de cologne betekent letterlijk
2. Nijmegen heette vroeger
3. Wat maakt men van de lavendel?
4. In ... komen veel lavendeltuinen voor.
5. Hoe krijgt men de olie uit de lavendelbloem?
6. Wat voor getal staat op een flesje Boldoot?

Voor de onderwijzers :

De Knipbladen vinden een bijzondere belangstelling. In één week werden er 3000 besteld. Op het meerdere werk in de drukkerij kan de verzending van O. E. K. niet wachten.

U ontvangt de Knipbladen daarom 2 dagen na het verschijnen van de krant. Dit zal waarschijnlijk bezwaar voor U zijn, daar U toch eerst een artikel moet laten lezen. M.

In het bergland van SAVOYE

De plaats waar je woont is je lief. Of dat nu een stadswijk is, of een klein dorpje. Daar is het marktplein, een viersprong, een brink, waar je al heel wat gezellige uurtjes spelend hebt doorgebracht. Daar staat je school, waaraan je honderden aangename en natuurlijk veel geringer aantal onaangename herinneringen hebt. Daar is ook de kerk, waar je in de gewijde stilte, 's Zondags luisterde naar Gods Woord. Bovenal is daar het allerintiemste plekje op aarde, je ouderlijk huis.

Denk je nu eens in, dat er bericht zou komen, dat heel die eigen omgeving moet verdwijnen.

Zo'n bericht kwam een jaar of twee geleden in het dorpje Tignes, in het bergland van Savoye gelegen. Schilderachtig mooi lag het daar in een diep dal, verscholen achter hoge berghellingen. Maar om Frankrijk aan goedkope electriciteit te helpen, moest dit dal tot een kunstmatig meer worden gemaakt. De bewoners hebben zich verzet. 't Mocht niet baten. Parijs had gesproken en Tignes zou verdwijnen. Met weemoed in het hart hebben de bewoners de slopers zien komen, de mokerslagen gehoord, hun raadhuis, hun kerk, hun school zien bezwijken... En toen de bevolking was geëvacueerd, is het water gekomen... Al hoger gestegen... Een enorm hoge stuwdam, de grootste van Europa, kwam klaar en keerde

het water. En waar eens de psalmen werden gezongen, wordt nu het geklots der golven gehoord.

Dat is een tragisch gebeuren....

Maar Frankrijk moet verder om de industrie vooruit te helpen. Al meer electriciteit wordt gevraagd en gebruikt. 't Was zelfs zo, dat er in hele streken soms stroomloze dagen moesten worden ingesteld. Dit kon zo niet langer doorgaan. Daarom zijn er nog meer plannen gemaakt, om door middel van „witte steenkool” Frankrijk van electriciteit te voorzien. Nu is het oog gevallen op een linker zijriviertje van de Rhône, de Durance. Deze stroomt in zijn bovenloop door brede dalen, waarin men stuwmeren wil aanleggen. Doch in die dalen liggen twee dorpjes, n.l. Ubaye en Savines. Wat eenmaal de Tignards overkwam, hangt nu deze beide dorpen boven het hoofd. Deze zullen ook sterven. Om een groot land meer leven te geven.

Ze brengen een offer, tot welzijn van het vaderland....

OPGAVEN :

1. Frankrijk heeft behoefte aan meer goedkope
2. Er worden ... gebouwd en kunstmatige... aangelegd.
3. „Witte steenkool” betekent:
4. Savoye ligt in het ... van Frankrijk.
5. Drie dorpen in dit bergland, n.l. en ... zijn binnenkort van de aardbodem verdwenen.

TIGNES MET ZIJN STUWDAM

STEEN-MEERSCHUIM-BRUYÈRE

Nu denk je misschien dat ik je iets van het roken zal gaan vertellen. Maar dan heb je het lekker mis. Dat was m'n bedoeling juist niet. Allereerst omdat je nog te jong bent. En bovendien, een „rokerig” verhaal zouden de meisjes wel erg saai vinden.

Weet je wat ik wél leuk zou vinden? Dat je eens iets van de pijp zélf aan vader kon vertellen. Die heeft er vast wel oren naar.

Je hebt wel eens zo'n aardig pijpenrekje zien hangen met enkele, lange Goudse pijpen er in: herinneringen aan de goede, oude tijd. Als je regelmatig bij iemand aan huis kwam kreeg je van je gastheer een eigen pijp. Niemand anders rookte daaruit natuurlijk. Zo was het ook op bepaalde vergaderingen. Vóór de aanvang lagen de lange Goudse al keurig uitgedeeld. De stenen pijp wordt nu maar weinig meer gebruikt. Daarnaast bestond de meerschuilmen pijp, die niet alleen erg bros, maar ook duur is.

Toen is, zo'n honderd jaar geleden, de houten pijp „uitgevonden”. Je begrijpt meteen, dat je maar geen pijp van de eerste de beste houtsoort kunt maken. Misschien zijn het herders uit Oost-Duitsland geweest, die voor het eerst een pijp sneden uit het hout van de Prunus. Dit hout brandt weinig in, omdat het erg hard is en de tabaksmaak wordt dus niet bedorven.

Maar de pijp, die in onze dagen zoveel wordt gebruikt, is niet van Weichselhout gemaakt. Kijk maar eens op het korte steeltje bij de kop. Daar staat „bruyère” op. Dat is het Franse woord voor: heide.

Toen een pijpenfabrikant eens een bezoek bracht aan Corsica, zag hij

Corsicanen hun pijpen sneden uit een struik, die familie is van onze heideplant. Deze plant groeit uit tot een hoogte van 3 à 4 meter en krijgt tussen stam en wortels een dik gewel: een houten knol. Uit het harde, taale hout van deze knol is een pijp van de beste soort te snijden.

Op Sardinië en rond de Middellandse Zee, in Algiers en Marokko, komt deze „erica” ook voor. Grote voorraden knollen worden opgekocht en verzonden naar b.v. Sint Claude, in de Franse Jura gelegen, waar de meeste mannen hun kost verdienen in de pijpenindustrie. Duizenden Bruyère's hebben vanuit hier hun weg gevonden naar de etalages van Europese tabakszaken.

Bruyère

OPGAVEN :

1. Aardewerkfabrieken in ons land vind ik in en ...
2. Naast z'n pijpen is Gouda ook bekend door z'n ... en ...
3. De eerste houten pijp kwam uit ... , gemaakt van ...hout.
4. Bruyère betekent ...
5. Deze erica soort wordt gevonden op ... en ... in ... en ...
6. Een stadje, met veel pijpenindustrie, is ... gelegen in de ...

ONS MEISJESHOEKJE

We hadden afgesproken, dat we nog een klerenpraatje zouden houden. Kleurenpraatje stond er, maar dat was „a slip of the pen“.

We gaan deze keer echter niet praten over onze kleren, maar over die van planten en bomen, want die gaan zich al weer klaar maken voor hun lentetooi. Nu ik dit schrijf — op Beatrix haar verjaardag — is bijna alle sneeuw weer weggesmolten. Het kan natuurlijk nog best weer beginnen te vriezen, maar ik hoop dat de lente het maar zal winnen, en dan is er al heel wat te zien buiten, als het Febr.-no. van O.E.K. verschijnt. Je kunt trouwens ook wel de Lente in huis halen, door wat takken van bomen en struiken op water in de warme kamer te zetten. Je bent natuurlijk wel voorzichtig en zorgt, dat je de boom niet vernielt, en je plukt niet meer dan je nodig hebt en niet uit parken of plantsoenen.

Toen wij laatst een sneeuwwandeling maakten, vonden we onder een boom heel wat afgebroken takken met leuke ronde knopjes. We hebben ze in water gezet en ze begonnen heel snoezig te bloeien. Het bleken takken van de Iep te zijn. Schattige ronde bolletjes kwamen er aan. Van dichtbij ziet zo'n bloempje er zó uit:

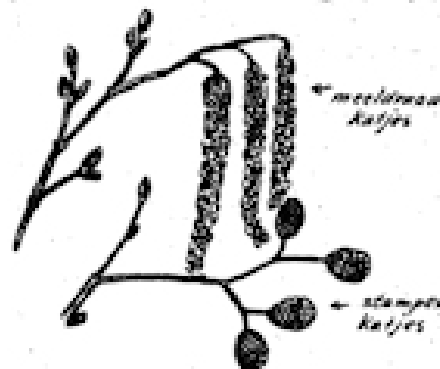

De Iep bloeit eerst en vormt vruchtjes, die wel op blaadjes lijken en die ook in een bolletje aan de takken zitten. De wind verspreidt ze. De bladeren komen pas later aan

de boom. In 't laatst van Maart zie je de Iep buiten bloeien. Hun mooie rode bolletjes (van de rode stampers komt de kleur) vertellen je, dat de Lente is gekomen.

Weet je wat ook erg mooi staat in een vaas? Elzenkatjes! Je kent ze toch wel?

Als je ze nu plukt en in de kamer zet, kun je er heel wat plezier aan beleven. Misschien broemt moeder 'n beetje over 't stof, dat ze geven; maar

Elzenkatjes

dat stuifmeel mag wel naast de vaas blijven liggen tot de dagelijkse afstofbeurt. Alléén, denk er aan, doe het orgel of de piano dicht als je ze daar op wilt zetten, want anders valt het stuifmeel tussen de toetsen en dat is natuurlijk schadelijk. Zolang je orgel of piano speelt, zet je de katjes dus even op een andere plaats. Behalve stuifmeelkatjes kun je ook stamperkatjes ontdekken. Kleine roodige knopjes zijn dat aan 't eind van een klein takje. De zaadjes die er uit groeien, zitten in de elzeppoppen. Die donkere poppen **contrasteren** zo mooi met de gele stuifmeelkatjes, probeer dus als je elzentakken plukt, zulke te krijgen waar de elzeppoppen van het vorige jaar — jodepruimen, noemden wij ze — nog aanzitten.

Wilgenkatjes kennen jullie natuurlijk allemaal wel. Dat zijn net poesjes hé, zo zacht. Ze zijn later ook mooi, als de stuifmeelkatjes bloeien. Mooie gele bolletjes zijn het dan. Die een forsythia in de tuin heeft, kan nu wel een paar takjes afsnijden. In de kamer komen de mooie gele klokjes heel vlug uit. En dan de harix

CROCUS Sneeuwklonk

of kork, wat is die snoezig met de groene slingertjes die er uit komen. Als je bij de bossen woont, kun je daar fijn wat van meenemen. Niet te veel hoor, en de bomen niet vernielen!

Je kunt echt merken, dat de Lente komt. Er zit leven en groei in takken en knoppen van de bomen. Er zijn sneeuwklonksjes en crocussen.

Hebben jullie ook de winterakoniet gezien? De sneeuw was nog maar net weg of ze kwamen al te voorschijn met hun gele kopjes. Ik onthoud steeds waar ze staan en let elk

VRAGEN EN OPDRACHTEN:

1. Wat wordt bedoeld met: a slip of the pen?
2. Hoe kun je nu de lente in huis halen?
3. Welk verschil is er tussen blad- en bloemknoppen?
4. Waaraan dankt het rode bolletje van de iep haar kleur?

jaar goed op, of ik ze ontdek. Die voorjaarsboden maken je altijd blij. Maar juich niet te vroeg, want...

'T IS PAS MAART.

't Is pas Maart, de winterweiden
Dragen nog een waasje wit.
En de zwarte akkers beiden
't Zaad nog, naakt en omgespit.

Maar de mussen in de bomen
Piepen al met luid misbaar
En de fijne katjes komen
Reeds aan wilgen hazelaar.

't Is al Maart, de dagen lengen
En de zon begint alvast
Op de wei wat kleur te brengen,
Met een lichte schilderskwast.

Nog een maand en allerwegen
Kiemt het veld en kleurt de wei.
Nog een maand of twee gezweven,
Dan is 't bloeimaand, dan is 't Mei.

Jaqueline E. v. d. Waals

't Is pas Maart, maar dat is de
maand die ons de Lente brengt.

5. Welke soorten katjes ken je?
 6. Welke bloemen zijn ook lenteboden?
 7. Wat betekent het woord „beiden” in het eerste couplet?
 8. Hoe heet de vrucht van een hazelaar?
 9. Wie is de dichteres van „'t Is pas Maart”?
- Opdracht:** Je schriftelijk werk kun je versieren met de knipsels uit het Knipblad.

De antwoorden op het vorige tiental vragen zijn:

71. slechts 1, want dan is het geen heel brood meer. 72. o.a. Vondel, Hooft, Huygens, Anna R. Visscher, Maria Tesselschade Visscher e.a.

73. Berk. Kampen. 74. Zuid-Afrika, Azië, Zuid-Amerika. 75. 5 kaarsen. 76. En Samgar doodde 600 Filistijnen met een ossenslok. 77. Filips de Schone, Maximiliaan van Oostenrijk. 78. Oldenbarneveldt, Jan de Witt, Si-

mon van Slingelandt. 79. Taminiau, Elst, Over-Betuwe. 80. Hildebrand pseudoniem voor Dr Nicolaas Beets), Mevr. Harriët Beecher-Stowe.

De nieuwe vragen zijn :

- 81. Wat staat hier : zei zij/hij.
- 82. Noem 'es 2 jongensnamen, die van voren naar achteren en omgekeerd, gelijk blijven.
- 83. In een schoolgang moeten de kapstokken van 1 t.e.m. 100 opnieuw geschilderd worden. Hoeveel negens worden er gezet ?
- 84. Noem 'es grote dieren, die vier poten hebben en vliegen.
- 85. Welke wagens hebben geen wielen.
- 86. Waar kwam de profeet Amos vandaan ? En Jona dan ?
- 87. Waar ligt Albanië en aan welke zee grenst het ?
- 88. Welke stad in Nederland kun je maken van de naam : Herman ?
- 89. Schat eens hoeveel malen de omtrek van je pols groter is dan de omtrek van je pink.
- 90. Noem 'es 2 woorden, waarin de ph niet als f wordt uitgesproken.

Ons Werkhoekje

Prinses Marijke is net jarig geweest. Als napretje deze kruiswoordpuzzle. Jullie behoeven géén oplossingen in te zenden.

Horizontaal :

- 1. zusje van de jarige. 2. moeder van de jarige. 3. voegwoord. 4. lidw. 5. vlug. 6. tegengestelde van even. 7. verkwikkende plaatsen in woestijngebieden. 8. een maand. 9. voertuig. 10. pers. voorn.w. 11. bijwoord. 12. aanlegplaats voor schepen. 13. bijw. 14. zangnoot. 15. broer van Davjd. 16. wereld. 17. zangnoot. 18. plant. 19. platte stok. 20. grote politieke partij (afkorting). 21. oude naam voor vorstendom in Zuid-Frankrijk. 22. 'n oud geslacht.

Verticaal :

- 23. inhoudsmaat uit de Bijbel. 24. zacht. 25. hok. 26. voorz. 27. oude plaats in Eufraat-Tigrisland. 28. viervoetig dier. 29. vader van David. 30. gevangenis. 31 tegen. 32 familie van Abraham. 33. bouwland. 34. slaapplaats. 35. lastdier in Z.-Amerika. 36. latwerk. 37. bij Apeldoorn. 38. briefje. 39. merk van pannen. 40. heb je nodig om het gewicht van iets te berekenen.

1	11		24	25	26		2	27	28	29		30	31
3		4					5					6	
7		12					8		33				
	9								10				
	11									12			
34		13	35						14			36	
15	37			38					16			39	
17			18		40			19				20	
	21							22					

Rumboer om een vlieger

DOOR J. F. STULP

I. TOCH EEN MISLUKTE MIDDAG.

„Jo, gå nu toch eens een poosje naar buiten!” moppert moeder en landerig haalt Piet Bos zijn schouder op. Nou, zo'n vrije Woensdagmiddag valt ook niet mee hoor. Letterlijk alles heeft hij nu al geprobeerd, 't laatste uurtje: tekenen, lezen, figuurzagen.... Nu heeft hij net zijn nieuwe boetseerdoos dicht geslagen en in de kast gegooid. En buiten schijnt het zonnetje....

Bah, als z'n kameraden er nu maar waren. Maar Koos Weynands moet zijn vader helpen in de tuin en Chris van de dokter, bij wie je anders altijd wel terecht kunt, heeft een extra vacantie en zit met zijn ouders ergens in 't buitenland, in Oostenrijk, gelooft Piet. En hij hier, met z'n kleidoos.... Bah, wég met dat ding, in de kast, klèts! Maar dan loopt hij moeder, die zit te naaien, de gal over. Jo, gå nu toch eens een poosje naar buiten”....

Piet trekt een ontevreden gezicht. „Daar heb ik óók niks”, zeurt hij verongelijkt, maar intussen zoekt hij toch maar de deur. Want als moeder op die toon begint, kun je beter wat ruimte maken, dat weet hij allang. Kom, hij gaat dan nog maar eens een stok uit de boom snijden en een boog maken, met pijlen. Hoewel er al twee van die apparaten in de schuur staan. Of een eindje fietsen, dat was misschien ook te proberen. Eens op het schoolplein kijken, of dáár wat te beleven is....

Een beetje harder dan nodig is, slaat de achterdeur dicht en dan scharrelt Piet maar eens naar het

schuurtje. Eerst dat roestige aardappel-mesje maar eens proberen op die plank. Nou, dat ding is ook niet veel meer hoor — zo stomp als een broodje. Waar heeft hij zijn zakmes nou? Even zoekt hij in z'n zakken en dan.... wat is dát nou?

Ineens trekt hij z'n rug recht, spitst de oren en blijft luisterend staan. Voor 't huis klinkt een fietsbel, lang en een beetje ratelend. Als dát Koos Weynands nou eens was. Even nog, dan wordt een karretje tegen de zijmuur van 't huis gegooid en daar steekt werkelijk Koos zijn glundere snoet door de open schuurdeur. „Hallo”, komt hij meteen maar naar binnen, „wat voer jij hier uit?”

Dat een jongensgezicht toch zo gauw veranderen kan....

Piets ogen glinsteren opeens van pret en verwachting. Ha, nu kunnen ze iets doen, 't kan niks schelen wát!

„k Dacht dat jij je vader moest helpen”, zegt hij, terwijl hij minachtend het roestige mes in een hoek gooit. „k vervéélde me, jo!”

„k Had geluk”, zwetst Koos, nu ze samen naar buiten scharrelen, naar de straat. „Mijn Oom kwam onverwacht en hij is met Vader naar de stad gegaan. Nou, toen hoefde ik van moeder alleen de boontjes te schoffelen; 'k was om 3 uur al klaar. En 'k ben maar direct naar hier gepeddeld. Wat gaan we doen?”

Uitdagend kijken ze de wereld in, die twee en hun vingers jeuken. Er moet wat gebeuren vanmiddag, 't is nog zo vroeg! En Koos hoeft nooit lang over een plan te denken.

„k Wéét al wat”, pakt hij z'n kameraad bij de arm, „we gaan vlieg

geren jo, er staat een lekker windje".

Maar Piet kent zijn kameraad wel en hij kijkt een beetje bedenkelijk. Een plan bedenken is gemakkelijk genoeg, maar het uitvoeren....

"Heb jij dan een vlieger?" aarzelt hij. — Nee dat nou niet....

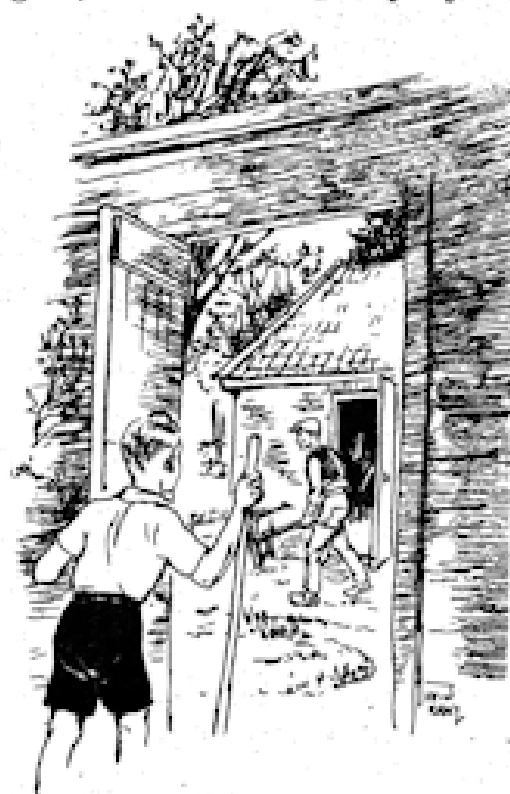
Koos kijkt eens om zich heen, of hij verwachtte dat vliegers hier aan de bomen groeien, maar dan schitteren zijn ogen alweer, want nu is hij er — en goed ook! „Chris", zegt hij, wat zachter nu, „Chris van de dokter, die heeft er eentje, weet je wel?" Nou, óf Piet het weet! Ze hebben 'm de vorige week nog opgelaten. 't Is een prachtige, een „tonnetje", noemde Chris hem — een rechthoekig geval, met gekleurd linnen beplakt. En als je er ergens binnen in een bamboe-stokje wegschuift, kun je 'm opvouwen en zo in je fietstas stoppen. En vliëgen, dat ding! In gedachten zien ze 'm nog staan, onbeweeglijk tegen de blauwe lucht. Maar wat hebben ze daar nou aan? Chris is uit en daarmee z'n vlieger onbereikbaar. Tenminste voor Piet...

Maar Koos is niet zo gauw verlegen. Een beetje geheimzinnig buigt hij zich naar z'n kameraad over, z'n ogen flikkeren ondeugend en fluis-terend haast, vertelt hij zijn plan. Piet knikt, ja, dat was wel wat, misschien. Maar helemaal in orde is 't niet.. Kom, dan gaan ze maar eens

Vlug haalt Piet zijn fiets uit het schuurtje, zwaail nog even tegen moeder voor 't raam en dan trappen de beide vrienden naar 't dorp. Als ze nu een beetje geluk hebben....

Koos' huis staat midden in „de buurt", naast dat van dokter Bruins en de achtertuinen zijn alleen maar door een hoge, houten schutting van elkaar gescheiden. In die schutting is een deur, die meestal open staat. Toen Koos hier vanmiddag zijn boontjes schoffelde, kon hij zodoende gemakkelijk genoeg zien, dat Gerben Visser in de dokterstuin aan 't werk was en dat het stenen schuurtje achter in de tuin open stond, omdat Gerben daar zijn gereedschap en

de kruiwagen uit gehaald had. Koos heeft daar toen niet zo bijzonder op gelet, maar nu heeft hij zijn hele

„onderneming" daarop gebouwd. In dat schuurtje, op het tafeltje in de hoek, moet Chris zijn vlieger liggen. En waarom zouden ze die niet even mogen lenen? Als ze handig zijn kunnen ze hem best even pakken op een ogenblik, dat Gerben even naar huis is om thee, of om een kruiwagen vol mest. De tuinman loopt tóch aldoor af en aan, heeft Koos wel gezien. En als Chris het wist, dan vond hij het vast wel goed. Nou, waarom zouden ze 't dan niet doen?

Zo, zichzelf geruststellend, fietsen ze nu door 't dorp en even later stappen ze bij Koos' huis af. Meteen kijken ze elkaar even veel betekennend aan. Gerben is bezig vóór het doktershuis de haag te knippen. Achter 't huis is de kust dus wel veilig. Hoewel, een waagstuk blijft het, want als Gerben wil, is hij met een paar passen van zijn lange benen in de tuin. En als-ie je dan bij 't schuurtje ziet, nou, berg je dan maar....

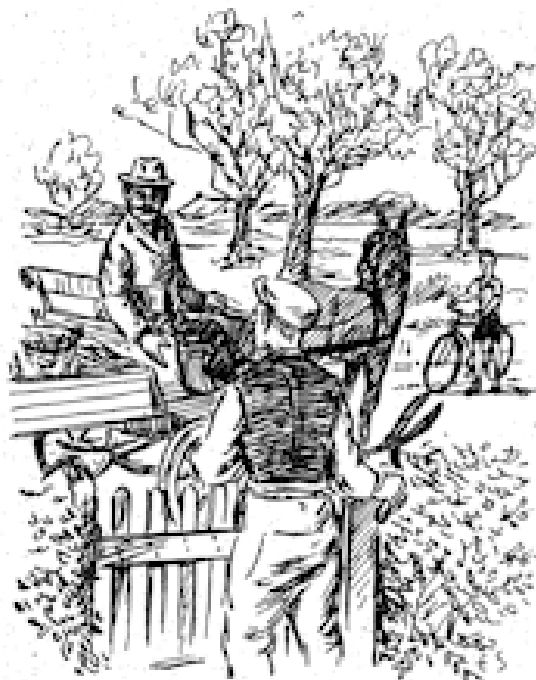
Staande in de steeg, zó dat de tuinman hen niet kan zien, maken de

Jongens nu vlug hun plan. Piet kan erg hard op zijn vingers fluiten en hij zal hier in de steeg blijven staan om de tuinman in de gaten te houden. Als die soms aanstalten maakt om naar de tuin te gaan zal Piet fluiten, niét zo zacht! En laat de rest nu maar gerust aan Koos over! Met een doodonschuldig gezicht verdwijnt die achter het huis. Dan wordt het stil....

Wachten duurt altijd lang.

Piet scharrellt wat aan zijn fiets, draait de kop eens van zijn bel en er weer op en loert ondertussen naar de tuinman. Die doet een beetje gevaarlijk.... Eerst voelt hij aan zijn haagschaar die zeker wat stomp is, dan steekt hij een sigaret aan en kijkt eens in de lucht. Maar net als lijkt, dat hij naar de achtertuin zal gaan en Piet zijn vingers al in de mond heeft om te fluiten, komt Jurjen Schilleboer de weg langs en zet zijn karretje voor 't hekje.

„Bij de dokter is niemand thuis“, roept de tuinman. Meteen loopt hij naar 't hekje om een praatje te ma-

ken en ook Jurjen zet zich in posituur. O, gelukkig, die twee houden elkaar wel even bezig... En daar

heb je Koos al terug! Triomfantelijk laat hij zijn buit zien: de netjes opgevouwen vlieger, half bedekt door Koos' jas.

„Hij is binnen, jo!“

„En het touw“, informeert Piet, waar is de klos?“

Hè?... da's waar ook. Laat Koos nou nooit aan dat touw hebben gedacht. Trouwens, dat lag daar ook niet, hij weet het zeker. En nog eens gaan om te zoeken, nee, dat doet hij toch maar liever niet. En 't kan ook al niet meer, want Gerben, die z'n praatje met de schilleboer uit heeft, gaat nu naar de tuin. „k Zal de hark even halen“, roept hij nog naar de straat, „die bladeren moeten daar weg“.

Even kijken de jongens elkaar aan. Nou, dat is wel op 't nippertje geweest, hoor... En die klos, bedenkt Koos, nou, dat is helemaal niet erg. Bij oom Hendrik, die aan 't eind van 't dorp woont, ligt een prachtige klos touw op zolder. En die mag Koos best even gebruiken, hij bedenkt daar wel een smoesje voor. Ze moeten die kant toch uit, want ze gaan weer naar 't „domineesland“ waar ze laatst ook zijn geweest...

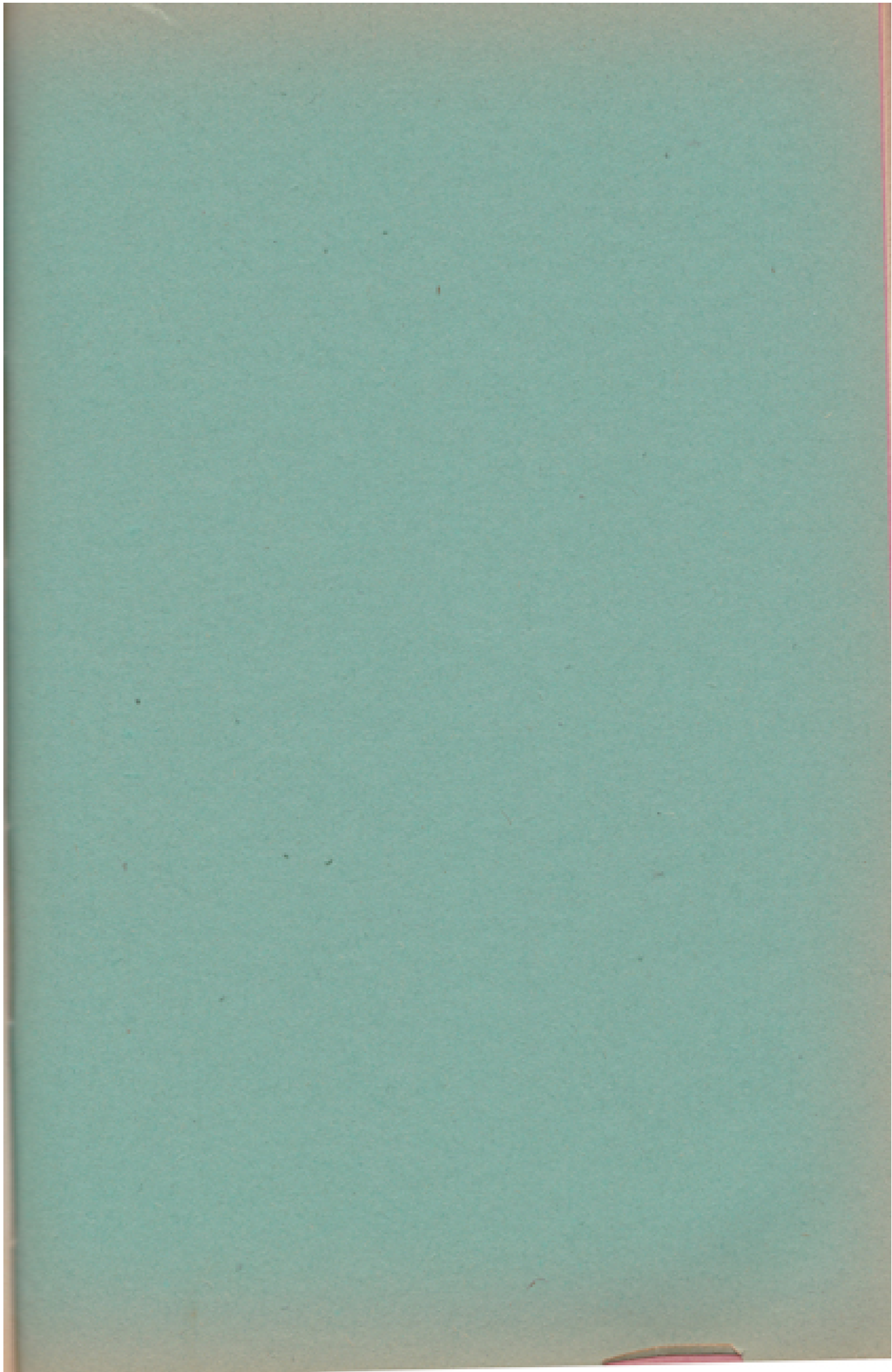
Zo pratende zijn ze al vlug opgestapt. Jongens, wat een geluk toch! En dat nou niemand iets van Koos z'n handigheid heeft gemerkt. Gerben niet en Koos' moeder, die hem nog achterna riep of hij een kopje thee wilde, evenmin!

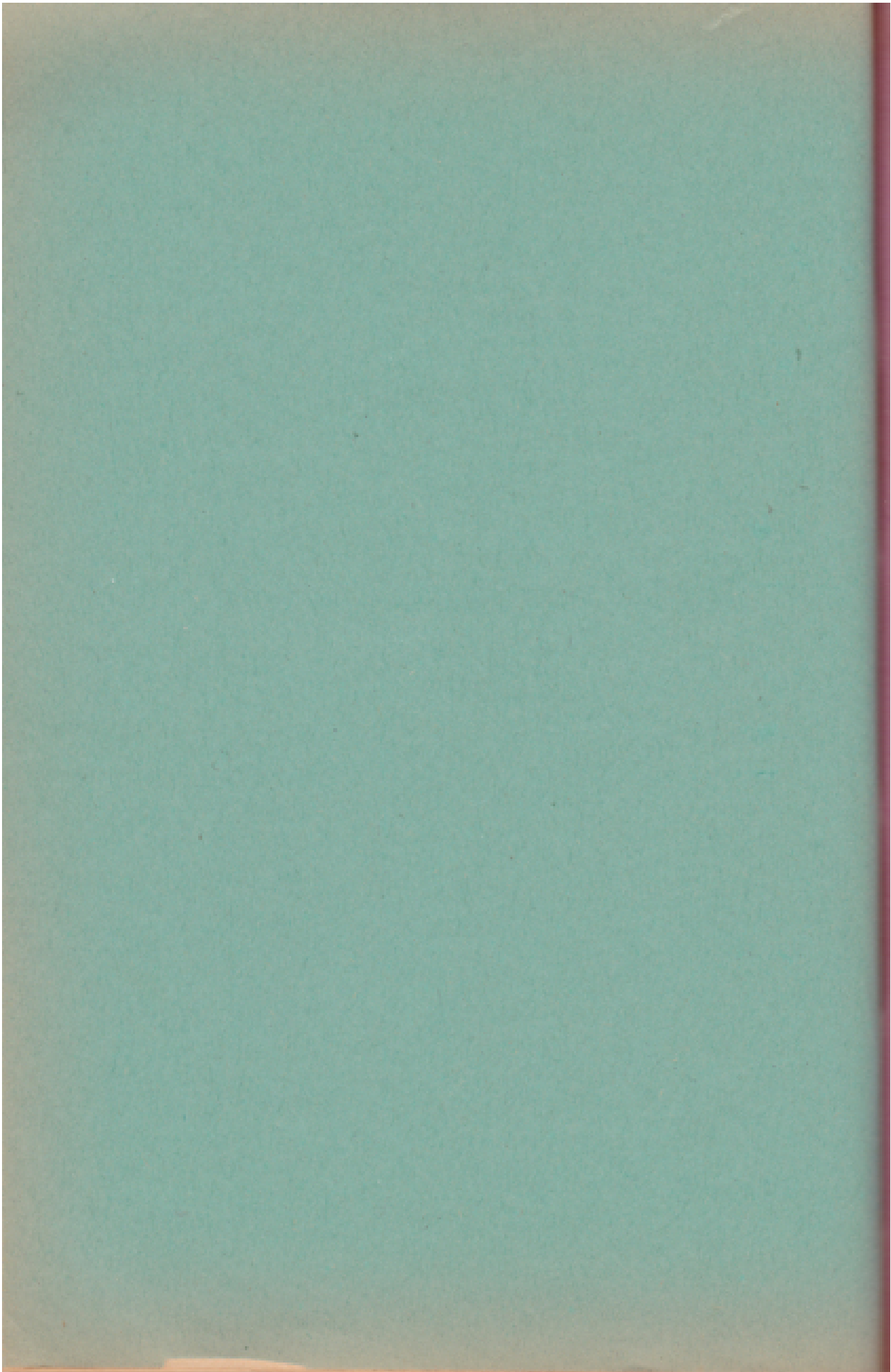
Koos verkneutert zich, hij danst op z'n zadel heen en weer. Dat touw van z'n Oom jo, dat is wel tweemaal zo lang als de lijn van Chris. En stèrk!... Nou, er zal gevliegerd worden vanmiddag, reken maar....

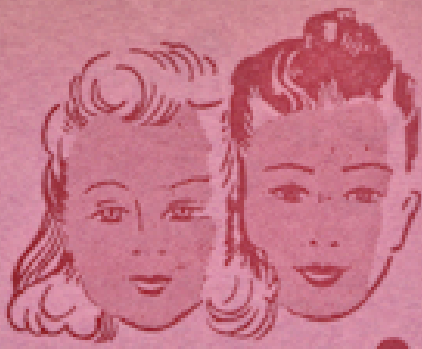
„En vanavond“, vraagt Piet, die nog niet zo enthousiast is, „hoe krijg je die vlieger weer op z'n plaats?“

O.... Koos had daar nog niet zo aan gedacht, maar da's een kleinigheid, hoor. Die brengt hij vanavond of morgen vroeg ijskoud terug.

(Wordt vervolgd).

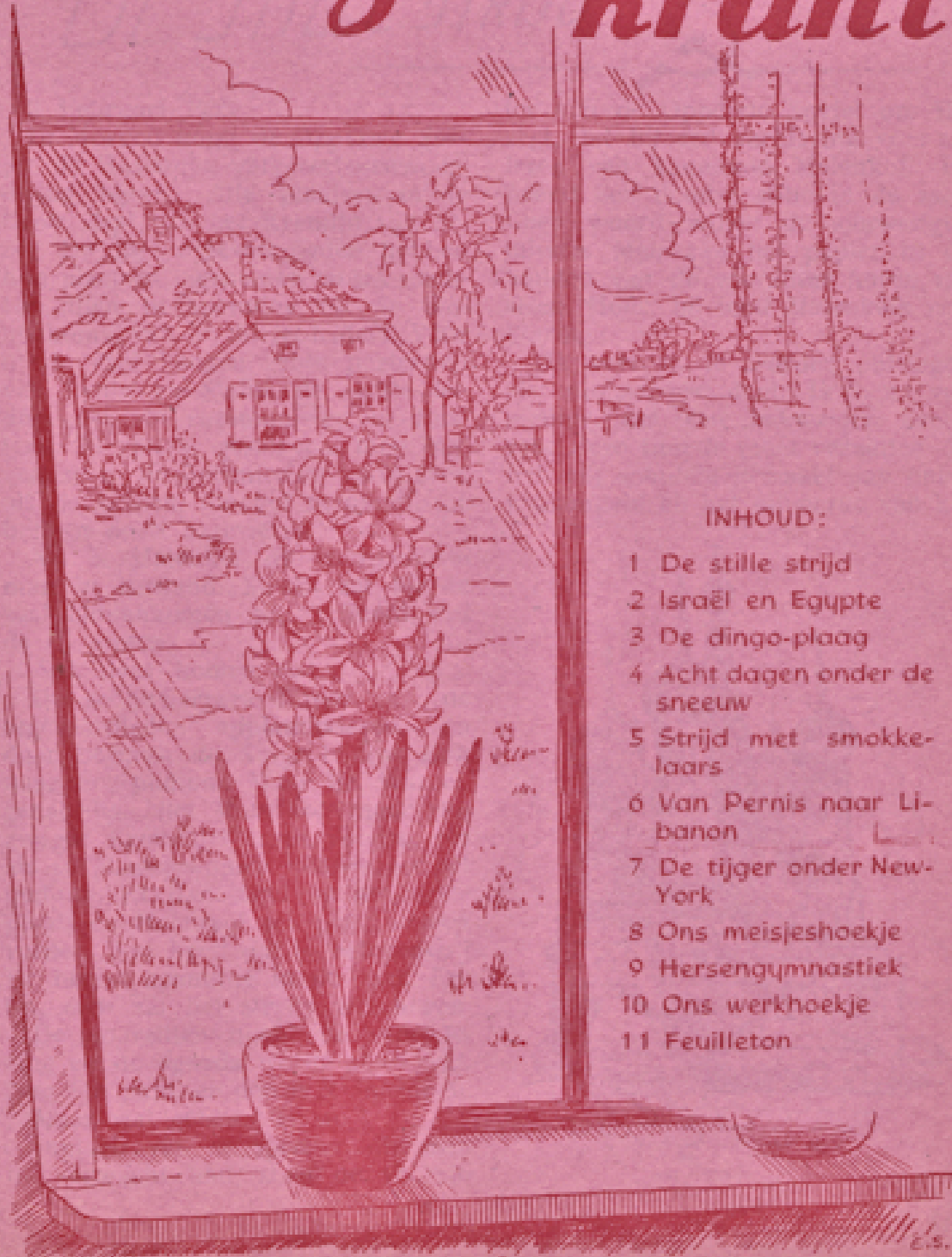

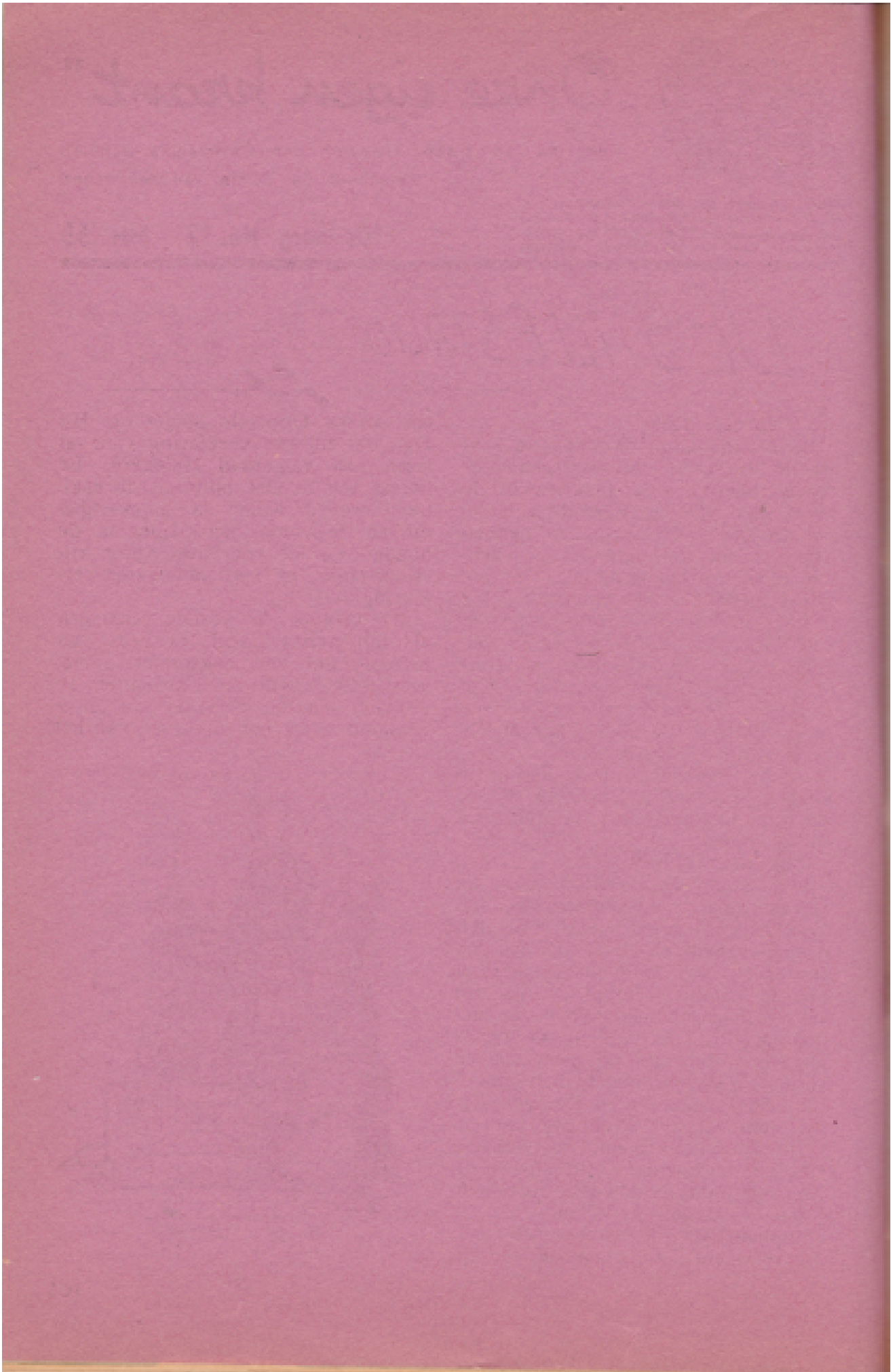
MAART 1955 - 10e jaargang no. 12

Onze eigen krant

INHOUD:

- 1 De stille strijd
- 2 Israël en Egypte
- 3 De dingo-plaag
- 4 Acht dagen onder de sneeuw
- 5 Strijd met smokkelaars
- 6 Van Pernis naar Libanon
- 7 De tijger onder New-York
- 8 Ons meisjeshoekje
- 9 Hersengymnastiek
- 10 Ons werkhoeckje
- 11 Feuilleton

„Onze eigen krant”

Voor de hoogste klassen der Christelijke Scholen
Verschijnt de 20ste van de maand

Red.: L. Meijer, H.d.S., Bedum, J. Bulthuis, ond.
B.L.O. Veerendaal, Tj. Schaafsma, H.d.S. Kampen
Administratie-adres: "DRUKKERIJ DE VRIES"
Sladeburen Telef. No. 345 - Girorek. no. 139539

10e Jaarg. No. 12 - Mrt '55

DE STILLE STRIJD

9 Februari 1955.

In Moskou komt de Opperste Sovjet, de Russische volksvertegenwoordiging bijeen. Alle plaatsen in de Grote Zaal van het Kremlin zijn bezet. De 1347 afgevaardigden hebben hun plaatsen ingenomen en nu wachten allen in spanning op de binnenkomst van de Sovjet-leiders. Vóór in de zaal hangen grote portretten van Lenin en Stalin, de eerste leiders van de communisten in Rusland. Al zijn ze gestorven, toch blijven ze in de herinnering voortleven als de helden, die het communisme hebben doen zegevieren.

Nu is Malenkof de voornaamste man in Rusland. Straks zal hij de zaal binnenkomen aan 't hoofd van de rij groten.

Stil, daar komen ze!

De schijnwerpers flitsen aan, de afgevaardigden **applaudisseren**, en daar begeven de Sovjet-leiders zich naar het **podium**. Maar hé, wat eigenaardig. Niet Malenkof, maar zijn zwager Kroestsjef loopt voorop. En als ze plaatsgenomen hebben op het podium, zit Kroestsjef op de eerste plaats en Malenkof een paar stoelen verder. Wat heeft dat te betekenen? Er heerst spanning in de zaal. Enfin, men zal het straks wel horen.

De voorzitter opent de vergadering en de **agenda** wordt afgewerkt. Nog één punt, en dan is 't afgelopen.

Maar wat gebeurt er nu?

Inplaats van de spreker, die men nu verwacht had, staat de voorzit-

ter van de Opperste Sovjet op. Hij zegt, dat hij een verklaring voorzal lezen van kameraad Malenkof. Er heerst een doodse stilte in de zaal. Geen woord willen de aanwezigen missen. Men kan het papier in de handen van de voorzitter horen ritselen. Hoor, hij leest Malenkofs verklaring:

„Ik verzoek te worden ontslagen als minister-president. Ik ben van mening, dat een bekwamer kameraad deze functie moet vervullen. Ik heb mij schuldig gemaakt aan onbekwaamheid bij het uitvoeren van het

landbouwprogram. Ik heb mij met dergelijke staatszaken te weinig bezig gehouden en ben te onervaren om als regeringsleider op te treden".

Zo eindigde Malenkofs verklaring. Zelf zat hij met een schijnbaar onbewogen gezicht voor zich uit te kijken. Ook de afgevaardigden lieten niet blijken, wat er in hen omging. Daar stond één van de ministers op, ging naar het spreekgestoelte en vroeg de vergadering om het verzoek van kameraad Malenkof in te willigen. Wie zou nu nog tegen durven stemmen? Alle handen gingen omhoog, en zo werd met algemene stemmen besloten om Malenkof op eigen verzoek ontslag te geven.

Nu moest er natuurlijk een opvolger benoemd worden. Wie zou dat zijn?

De vergadering werd verdaagd tot een paar uur later. Weer kwamen de leiders binnen. Nu liep Malenkof wel

Je zou zo zeggen, dat gaat daar gemakkelijk. Zonder één tegenwerping, zonder strijd.

Ja maar, zit daar niet meer achter?

Waarom beschuldigt Malenkof zichzelf van tekortkomingen? En vraagt hij werkelijk vrijwillig ontslag? Laat ik direct maar zeggen: Het rechte

BOELGANIN

MALENKOF

voorop. De vergadering ontving hem met applaus. Maar toen zijn zwager Kroestsjef zich vertoonde, zwol het applaus aan tot een ovatie.

Kameraad Kroestsjef besteedde het spreekgestoelte en vroeg aan de afgevaardigden, of men kameraad Boelganin als opvolger van de afgetreden minister-president wilde aanvaarden.

Weer dezelfde roerende eenstemmigheid: alle handen gingen weer omhoog.

weet men niet. Wel is zeker, dat er sinds 1953, toen Stalin stierf, een stille strijd gevoerd is over de vraag, wie nu zijn opvolger zou worden. Malenkof heeft één van zijn gevaarlijkste concurrenten Beria, uit de weg weten te ruimen. Die is in de gevangenis doodgeschoten. Maar er waren meer mededingers naar de eerste plaats. Eén er van is Kroestsjef. Want Boelganin, de maarschalk, is nu wel minister-president geworden, maar men denkt algemeen, dat het toch Kroestsjef is, die nu in Rusland de lakens uitdeelt. Zal hij straks Boelganin ook op zij schuiven?

Maar er zijn nog meer kandidaten voor het leiderschap. Wie zal eindelijk de sterkste blijken te zijn? Men is het er buiten Rusland algemeen over eens, dat de stille strijd om de macht achter de schermen voortduurt.

Dat Malenkof vrijwillig ontslag gevraagd heeft, gelooft niemand. Zijn tegenstanders zullen hem gedwongen hebben. Zulke „vrijwillige” bekentenissen zijn vaker voorgekomen in

ISRAËL EN EGYPTE

Israël is nog een jonge staat.

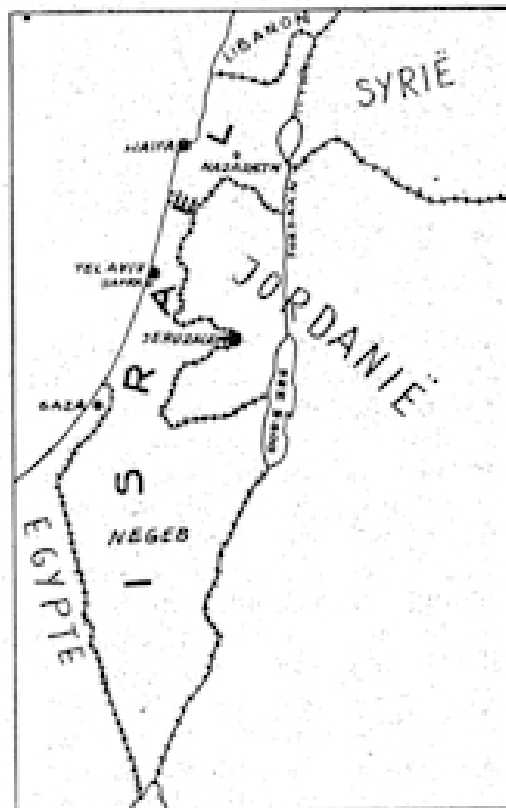
Je staat daar misschien eerst even verwonderd over, omdat de naam Israël al in de Bijbel voorkomt. Die naam is dus al oud. Maar de staat is toch nog jong. Want pas in 1948 werd die uitgeroepen. Jullie weten natuurlijk, dat het koninkrijk der 10 stammen ook Israël genoemd werd, maar aan dat koninkrijk kwam een einde, toen het volk der 10 stammen door de Assyriërs weggevoerd werd.

Nu, de nieuwe staat Israël dateert van na de tweede wereldoorlog. Bange jaren hadden de Joden tijdens die oorlog doorgemaakt. Duizenden van hen waren door de Nazi's als boesten afgemaakt. Verdreven werden ze van de ene plaats naar de andere. Velen van hen brachten als onderduikers de oorlogsjaren door. Zo groeide in de harten van de overgeblevenen het verlangen naar het land der vaders.

Op wettige en onwettige wijze kwamen ze uit bijna alle Europese landen naar Kanaän met de vaste wil, zich daar blijvend te vestigen en 't land tot welvaart te brengen.

De Arabieren, die het land ook als hun eigendom beschouwen, maakten het hun vaak lastig. Van de

voornaamste zeven Arabische staten waren Syrië, Jordanië, Egypte en Libanon Israëls buren. Deze grepen al spoedig naar de wapens om de nieuwe staat Israël te vernietigen. Maar Israël beet verwoed van zich af. Het kon zelfs zijn grondgebied

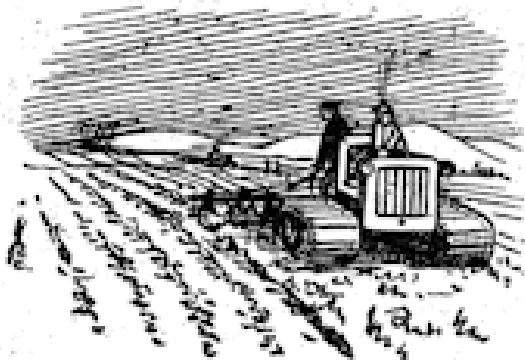

Rusland. Het vreemde in dit geval is alleen, dat Malenkof voorlopig minister is gebleven. Gewoonlijk wordt zo iemand spoedig voor de rechtbank gebracht en ter dood veroordeeld. De revolutie verteert haar eigen kinderen. Daarom zou het niemand behoeven te verwonderen, als Malenkof binnenkort ook ter dood gebracht werd. In de Russische kranten wordt hij nu al van veel dingen beschruldigd.

VRAGEN EN OPDRACHTEN:

1. Schrijf de vreemde woorden met hun betekenis op.
2. „De lakens uitdelen” wil zeggen....
3. „De revolutie verteert haar eigen kinderen” betekent, dat....
4. 't Kreemlin was 't paleis van de vroegere...
5. De twee gestorven leiders van de communisten heetten.... en....
6. Nu is... afgetreden als minister president en... is de nieuwe premier, maar vermoedelijk is..... de sterkste man.
7. Plak de afbeeldingen uit het Knipblad in je aantekensahier.

ten koste van de aanvallers vergroten. Door het ingrijpen van de Veiligheidsraad werd er in 1949 een wapenstilstand gesloten. De Israëli (zo worden de inwoners van Israël genoemd) gingen hard aan 't werk. In het Noorden werden moerassen drooggelegd, in 't Zuiden de woestijn ontgonnen tot vruchtbaarland. Waar vroeger Ismaël bijna verdorste in de eenzame woestijn, daar denderden de tractoren en veranderde de woestijn in vruchtbaar akkerland.

Intussen duurde de koude oorlog voort. Herhaaldelijk kwam het tot incidenten, nu eens met Syrië, dan met Jordanië of met Egypte. Vooral Egypte kon de smaad van de nederlagen tegen Israël niet vergeten. Het wil wraak nemen op de Joden. Zodoende is er altijd een gespannen verhouding. In 't Zuiden dringt het Egyptische gebied met een punt door tot in de omstreken van Gaza, de Filistijnse stad, die jullie wel kennen uit de Bijbel. Hier vooral is nog al eens geharrewar tussen Egypte en Israël. Als de grenspatrouilles wat dicht bij elkaar komen, kan men er zeker van zijn, dat er schoten, soms zelfs doden vallen. Dan moet een wapenstilstandscommissie maar uitzoeken, bij wie de schuld ligt.

Onlangs is er een compleet gevecht geleverd, waarbij wel 39 Egyptenaren en 8 Israëliërs sneuvelden.

Aan wie de schuld? „Israëls schuld“, zei de wapenstilstandscommissie. Misschien is dat in dit geval wel waar. Maar 't gaat er mee als met twee jongens, waarvan de ene de ander zo sard en treitert, dat die zijn klomp van de voet grijpt en de

plaaageest een blauw oog slaat. Dat slaan is natuurlijk verkeerd, maar dat plagen ook.

„Nu moet het maar eens uit zijn“, zegt Egypte, en het heeft snel een militair verbond gesloten met Syrië tegen Israël. Ook heeft het tanks en kanonnen naar het gebied bij Gaza gestuurd. Zo is ook daar nog steeds spanning. Hoe zal dit nog eens aflopen?

Israël werkt hard aan de welvaart van het land en wil het tot elke prijs verdedigen. Wij gunnen het oude Bondsvolk van harte een goed bestaan. Maar nog liever zagen we dat het volk der Joden zich ging buigen voor de Messias. Voor Jezus van Nazareth, die eens door dat volk verworpen werd, en nu nog door de meesten verworpen wordt. En ook voor hen is er toch alleen de ware rust en blijdschap als ze Hem erkennen als hun Heer.

VRAGEN EN OPDRACHTEN:

1. Schrijf de vreemde woorden met hun betekenis op.
2. Bourtanden van Israël zijn..., .., .. en
3. De staat Israël werd uitgeroepen in het jaar....
4. De inwoners van Israël worden... genoemd.
5. De Israëli brengen hun land tot welvaart door....
6. Tegenwoordig zijn er veel grensincidenten met.....
7. Plak de afbeeldingen uit het Knipblad in je aantekensahier.

De Dingo plaag.

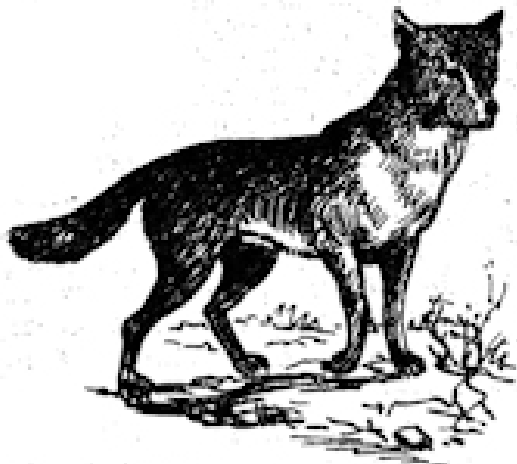
Je hebt zeker wel eens gehoord, dat de konijnen in Australië tot een plaag zijn geworden. Men heeft, niet zolang geleden, becijferd, dat het aantal op 750 miljoen geschat moet worden. Deze konijnen peuzelden samen nog al iets op. Als er geen konijnen waren, zou het aantal schapen kunnen worden verdubbeld.

Aan de konijnenplaag is een eind gekomen doordat er een besmettelijke ziekte onder de konijnen uitgebroken is. De ziekte heeft aan de plaag een radicaal eind gemaakt. Australië kon rustig een twee honderd miljoen schapen laten weiden. Je

wilt nu zeker wel geloven, dat Australië het wolland is?

De rust is echter maar heel kort. Een tweede plaag is gekomen. Het is de wilde hond of dingo. Waar het beest vandaan is gekomen, weet men niet. Naar schatting komen er thans 6-8 miljoen wilde honden voor.

De konijnen namen het voedsel voor de schapen weg, maar de dingo's vallen de schapen aan. De boe-

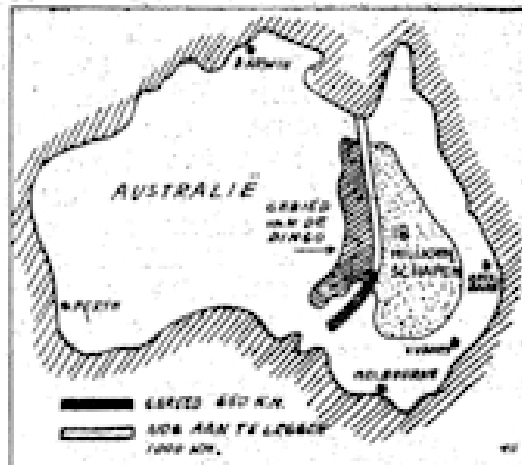

DINGO

ren hebben de strijd aangebonden tegen de dingo's met vuurwapenen en vergif. Alles vergeefs. In ruim een jaar hebben deze wilde honden kans gezien bijna een half miljoen schapen te doden. In Queensland is in de loop van vijf jaar het aantal schapen met 20% verminderd. En dat allemaal door de wilde hond.

De beesten worden soms zo brutaal, dat ze ook wel mensen aanvallen.

Er worden maatregelen genomen om de schapen tegen de bloeddorstige dieren te beschermen. In een gebied waar achttien miljoen schapen worden geweid (zie het kaartje) wordt nu een enorme heining gezet. De omheining wordt zo hoog, dat er geen dingo overheen zal kunnen springen. Het beest mag er ook niet onder door kunnen graven. Daarom wordt de omheining zo diep in de grond bevestigd, dat het dier dit wel zal laten. In Nieuw Zuid-Wales is al een heining aangebracht van 650 km. lang. De duizend km. nieuwe schutting zal op de bestaande

aansluiten. De wilde honden kunnen dan draven langs een afrastering van 1650 km., dat is de afstand van Amsterdam naar Rome.

De omheining zal enige miljoenen guldens kosten. Zo moet Australië strijden tegen een nieuwe plaag.

OPGAVEN:

1. Plak het kaartje uit het knipblad in je schrift.
2. Vul nu eens in: Aan de konijnenplaag is een eind gekomen door.... (myxomatose). Nu worden de schapen aangevallen door.... of.... Men tracht dit te beletten door.... en.... In de staat.... is al een omheining. Totaal zal de schutting 'n lengte krijgen van.... tot.... De voornaamste plaatsen van Australië zijn:.... Dit werelddeel voert veel.... uit.

Acht dagen onder sneeuw.

De 23-jarige Evert Stenmark in N.-Zweden vertrok op 21 Januari op de sneeuwhoenderjacht in de bergen van Lapland.

Toen hij niet terugkeerde, trok zijn broer er met een reddingsbrigade op uit. Aan een takje, dat boven de sneeuw uitstak, ontdekten ze een rood kaartje van een bloescoop. De mannen zetten zich aan het graven en vonden drie voet onder de sneeuw de vermiste jager. Hij was nog in leven.

De jager was bedolven door een lawine, die zijn ski's had geblokkeerd, zodat hij zijn benen niet kon bewegen. De dagen en nachten, dat hij onder de sneeuw lag, had hij geleefd van drie sneeuwhoenders, die hij geschoten had voordat de lawine hem trof. Hij was er in geslaagd het

Strijd met Smokkelaars

De grillige zuidgrens van Nederland is voor smokkelaars een pracht werkterrein. Er zijn voor hen bijzonder geschikte punten om de smokkelwaar over de grens te brengen. Dat zijn boerderijen, winkels of gewone huizen, die vlak bij de grens liggen. Er zijn zelfs huizen, waarvan de voorkamer in Nederland en het achterhuis in België ligt. Gemakkelijker kan het voor de smokkelaars niet, hé?

Bij onze zuidgrens liggen wel enkele dorpjes, waar een gedeelte van de bewoners enkel van de smokkel leeft. Langs de grens wordt dan ook steeds een strijd gestreden tussen de douane en de smokkelaars.

Je hebt mensen, die de smokkelhandel in het klein beoefenen. Ze proberen enkele ponden koffie of

boter stilletjes over de grens te krijgen en zo een daghuur te verdienen. Maar er zijn ook organisaties, die in het groot proberen hun slag te slaan. Met auto's, dikwijls gepantserde, wordengrote hoeveelheden goederen over de grens gebracht. Telkens worden nieuwe listen bedacht om de douane te slim af te zijn. Er zijn helpers, die op de uitkijk staan en waarschuwen bij onraad. De douane kent heel wat smokkelaars wel bij naam en toenaam, maar ze moeten hen op heterdaad betrappen. Dat is juist het moeilijke voor onze grensbewakers.

Je begrijpt, dat het vooral 's nachts de gunstigste tijd is voor de smokkelaar. De grenskommiezen weten dat ook en wel veel meer. Ze komen achter heel wat geheimen. Ge-

rode bioscoopkaartje aan een takje te bevestigen en boven de sneeuw te doen uitsleken.

Evert Stenmark vertelde, dat hij zeer ongemakkelijk had gezeten onder de 70 cm. dikke laag sneeuw. Maar door zijn lichaamswarmte smolt

zoveel sneeuw, dat hij zijn armen kon vrijmaken en ze in beweging kon nouden. Zijn polshorloge vertelde hem hoe de dagen voorbij gingen.

Een dokter, die de jager heeft onderzocht, zeide dat de armen, benen en voeten van Stenmark door de vorst zijn aangetast. De kans bestaat, dat de voeten geamputeerd zullen moeten worden.

OPGAVEN :

1. Schrijf de vreemde woorden met de betekenis in je schrift.
2. Wat zou een reddingsbrigade zoal meemenen denk je?
3. Waardoor kon de jager zich niet los worstelen uit de sneeuw?
4. In horen we ook dikwijls van lawines.
5. Een voet is ongeveer cm.
6. Heeft de jager wel aan een mogelijke redding gedacht toen hij onder de sneeuw was bedolven?

regeld lopen van die nachtelijke wandelaars in de val. De straffen zijn streng. Menige smokkelaar komt voor een tijd achter slot en grendel. Dat is geen pretje en het is te begrijpen, dat er dikwijls vechtpartijen worden geleverd tussen de overtreeders en de douane.

Enkele weken geleden had de douane bij Oostburg in Zeeuws-Vlaanderen na veel speurwerk het vermoeden, dat een goed bekende gepantserde smokkelauto in de nacht een tocht naar België zou wagen. De kommiezen begaven zich op weg naar een verdachte boerderij. Hier zou misschien vee worden ingeladen?

Het was bitter koud. Bepakt met klapstoeltjes, dekens en dikke jassen sjokten de kommiezen over de hard bevroren klei. Bij een verdacht geluid of schijnsel vielen ze in dekking. Men sloop langs hagen, kroop door prikkeldraadhekken en kwam zo ongezien in de buurt van de bekende hoeve. Alles scheen in diepe rust. Niets verried de activiteit daarbinnen.

Geluidloos hebben de kommiezen hun plaatsen ingenomen. In elkaar gedoken op het stoeltje, gehuld in deken en jas, zit men gespannen te luisteren en te turen.

De minuten kruipen....

Over de hard bevroren grond schuifelen voorzichtig voetstappen. Uit het donker wandelt een schim recht op de kommiezen af. Roerloos wacht men met ingehouden adem. De gedaante blijft staan. Heeft de man iets gehoord? Een lamp flitst aan,

maar meteen springt één van de kommiezen op. De man zet het op een lopen. Hij gilt en schreeuwt, dat het ver in de omtrek kan worden gehoord. Spoedig hebben de bewakers de man te pakken en snoeren zijn mond. In 'n dichtbijzijnd schuurtje wordt hij ondervraagd. Natuurlijk weet de man niets van smokkel. Vreemd dat hij op zijn nachtelijke wandeltocht een draadtang bij zich heeft om versperringen te kunnen doorknippen.

De douane vreest dat hun aanwezigheid nu verraden is. Toch nemen ze hun plaatsen weer in. Een kommie blijft in het schuurtje de uitkijk bewaken.

Alles is weer als te voren. Het blijft stil en ijsig koud. Het is al half vier — Plots zit ieder rechtop. Een logge auto rijdt de oprijlaan van de boerderij op. Van de hoeve knippert enkele malen een klein lichtje. De auto draait en keert met volle lichten in volle vaart terug. Tijd om versperringen op de weg te gooien is er niet meer. Zal hij toch nog ontsnappen?

Eén van de kommiezen is echter, toen de auto de oprijlaan insloeg, snel de wagen achterna gerend. Toen de auto draaide, is hij op het spatbord gesprongen. Dat hebben zijn kameraden niet eens gemerkt. Nu rijdt hij mee. De auto stormt naar de weg. De kommiezen kijken ze na. Ontsnapt! Maar ze hebben buiten de waard, dat is in dit geval hun kameraad, gerekend. Deze is van het spatbord boven op de motorkap geklauterd. Hij laat de chauffeur in de loop van zijn pistool kijken en brult: „Stoppen, handen omhoog!”

De vriend van de chauffeur haalt uit met een enorme gummiknuppel, maar raakt de kommie niet. De kommie wil schieten, doch.... het pistool weigert. De auto hotst en botst over de bevroren karresporen. De kommie kan zich niet meer vasthouden en glijdt voor het uitkijakraam. De chauffeur kan niet meer uitzien. Hij neemt de bocht in de weg niet en.... de wagen schiet door

VAN PERNIS NAAR LIBANON

Aan de Perzische Golf liggen rijke olievelden. Dag en nacht doen boortorens hun werk om de aardolie naar boven te brengen. Een gedeelte van de opgepompte olie wordt door pijpleidingen naar de kust van de Middellandse zee gevoerd.

Dwars door woestijnen en gebergten, over een afstand van 1700 kilometer, stroomt de aardolie naar Sidon, aan de voet van het gebergte Libanon. Dit zijn namen, die jullie uit de Bijbelse geschiedenis, heel goed kennen. Het doet ons misschien iets vreemd aan, als we lezen over aardolie in Sidon en reusachtige tanks op de helling van het Libanon gebergte. We willen in onze gedachten het land van de bijbel houden, zoals het was, toen Jezus op aarde met zijn discipelen dit land doortrok. De werkelijkheid is geheel anders.

Het is druk in de haven van Sidon. Tankschepen varen af en aan om aardolie te halen. Twee kilometer uit de kust kunnen ze laden. De olietanks op de berghelling zijn verbonden met een onderzeese leiding. Sleepboten vissen het eind van de rubberslang uit zee op en verbinden ze met de laadbuizen van het tankschip. De kranen op de wal worden geopend en met grote kracht stroomt de begeerde aardolie de laad-

DOORSNEDENDE TANKER

ruimen van de tanker binnen. Per uur verwerkt de dertig centimeter wijde rubberslang drie duizend ton.

pardoes in een afgraving.

Door de schok valt de kommissaris er af. Vlug krabbelt hij overeind. Nel op tijd, want de chauffeur probeert de motor weer op gang te krijgen. Zijn vriend heeft de benen genomen. De kommissaris grijpt de chauffeur in de kraag. Zo eenvoudig gaat het echter niet! Er vallen rake klappen. Maar de andere kommissarissen snellen te hulp en spoedig is de man overmeesterd.

In de vroege morgen brengen ze een bezoek aan de boerderij. Ze vinden er twaalf graskalveren, bestemd voor vervoer. Ook nemen ze een voorraad jenever in beslag. De rode pantserauto behoort eveneens tot de buit. Op de boerderij weet men van de prins geen kwaad. De kommissarissen laten zich maar niet door een schijnbaar onschuldig gezicht bedotten. Zes personen worden gearresteerd en naar Oostburg gevoerd.

Dit voorval brengt wel even schrik in de smokkelaarswereld, maar daarmee is de strijd nog niet uit. Het zonder werken aan veel geld komen lokt opnieuw en voorzigtiger dan ooit te voren begint het smokkelen toch weer. Dat weet de douane ook en trouw blijft ze op haar post om deze diefstal tegen te gaan.

OPGAVEN :

1. Schrijf de vreemde woorden met de betekenis in je schrift.
2. Waardoor is de grens van ons land met België zo geschikt voor het smokkelen?
3. De mensen die de grens bewaken heten of
4. Op heterdaad betrappen betekent
5. Achter slot en grendel betekent
6. Een schijn is een duidelijk beeld. onduidelijk
7. Waarom denk je dat er van de hoeve een lichtje knippert?
8. Waarom staat „verdieneu" tussen aanhalingstekens?
9. Men weet van de prins geen kwaad, betekent
10. Bedotten is
11. Waarom is smokkelen diefstal?

De binnenstromende olie maakt een geluid tegen de platen van het schip, alsof er kiezelstenen tegen ketsen. Het laden is een spannende en gevaarlijke bezigheid. Het brandgevaar is heel groot. Er worden dan ook heel strenge voorzorgsmaatregelen genomen. Alle voorwerpen van koper aan het schip zijn van een soort, dat de zonnestralen niet weerkaatst. Het geringste vonkje kan een ramp te weeg brengen. De tanker bestaat niet uit een grote ruimte. Dat zou veel te lastig zijn in de vaart. De ruimte van het schip is door schotten in verschillende ruimten verdeeld.

Ook Nederlandse tankboten halen aardolie uit Sidon. Ja, ons Schoonebeek levert al heel wat olie, maar bij lange na niet genoeg. Ons land fabriceert uit de aardolie niet alleen benzine, maar tal van andere producten. Er zijn artikelen, waarbij men wel het allerlaatst aan aardolie denkt. Wat zeg je van... lippenstift en plastic lepeltjes b.v.? Nederland **exporteert** heel veel aardolieproducten. Ons land is na Engeland en Frankrijk de grootste **exporteur** er van geworden.

Daardoor moeten we veel meer aardolie gebruiken, dan Schoonebeek kan leveren. Van Pernis vertrekt met de regelmaat van de klok een tanker. De ruimten zijn dan gevuld met ballastwater.

Op de reis naar Sidon wordt geen enkele vreemde havenstad bezocht. Zelfs als men in Sidon is aangekomen, zet niemand van de bemanning een voet aan wal. Vanaf het schip kan men de drukte op de redes gadeslaan. De besneeuwde toppen van de Libanon en de met citroenbomen bedekte hellingen kan men van uit de verte zien. Maar tijd om te **passagieren** is er niet.

In vijf à zes uur is hun tanker van plm. zestienduizend ton geladen... en de terugreis begint.

Drie weken na de uitvaart meert het schip weer in Pernis, met zestienduizend ton aardolie klotsend in de ruimten. Dadelijk begint dan het lossen. Slangen worden aangekoppeld,

pompen in werking gesteld en twintig uur later vaart het schip weer de route Pernis-Libanon.

Die twintig uur kan de bemanning naar huis. Dat is wel heel kort hé? Drie weken weg en dan maar twintig uren thuis. Je kunt je wel voorstellen, dat de mannen haast maken om thuis te komen bij vrouw en kinderen als het schip is **gemeerd**.

Na twintig uur komen ze gehaast en jachtig aan boord terug, om weer drie weken op het schip te zijn. Het is een eentonig leven. Daarom wordt er voor ontspanning en lekker eten gezorgd. De hofmeester en de kok hebben een zeer belangrijke taak op een tanker. Zij moeten er mee voor zorgen, dat een veertigtal mensen tevreden blijven.

Met een regelmaat van een busdienst brengen onze tankers van een eindstation met geurende citroenbomen en besneeuwde berghellingen, miljoenen tonnen aardolie naar het vertrekpunt, bij de stalen wildernis van een **olieraffinaderij** in het vaderland.

OPGAVEN :

1. Schrijf de vreemde woorden met de betekenis in je schrift.
2. Plak het kaartje van het knipblad in en trek een rode lijn tussen Pernis en Sidon.
3. Vul in : Sidon is het eindpunt van de... waardoor de olie uit... wordt aangevoerd. Van Schoonebeek naar Pernis kan het niet op deze manier, want... Dat de olie met grote kracht in de ruimten spuit is wel te begrijpen, want de olietanks liggen... Bij het laden moeten... in acht worden genomen tegen... Aardolie is een zeer belangrijke delstof, ze levert... Nederland is de... exporteur.

DE TIJGER ONDER NEW YORK

Het was in 1916.

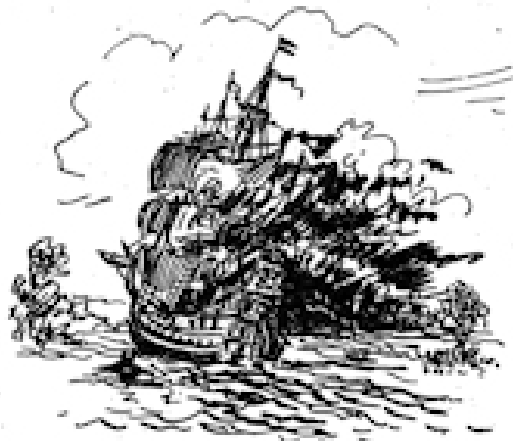
Ergens in het hartje van New-York werd hard gewerkt onder de straten en huizen, omdat de „ondergrondse” moest worden uitgebreid. Als mollen wroetten de mannen al verder. Plotseling stootte een der arbeiders met zijn schop op een stuk hout. Op zichzelf niet veel bijzonders. Maar bij het verder graven ontdekte men de boeg van een schip. Omdat deze voorstevende de tunnelbouwers in de weg lag, werd heel eenvoudig de zaag in het gave hout gezet en de boeg weggenomen.

Een New-Yorks **aquarium** ontfermde zich hierover. Maar als een vergeten stuk hout stond het te pronk in het zeehondenverblijf. En aan 't verzonken schip dacht niemand meer terug. Niemand? Ja, wél, de tunnelgraver Kelly. Door deze vondst was zijn belangstelling gewekt voor de geschiedenis. Hij ging lezen en studeren en zijn studie werd bekroond, want hij hanteert nu niet meer de schop, maar is **beroeps-historicus** geworden.

Nu ongeveer 2 jaar geleden moest echter het aquarium worden gesloopt. Mijnheer Kelly haalde zijn vondst weer op en gaf deze cadeau aan een Scheepvaartmuseum. De directie van het museum stelde dit bijzonder op prijs en gaf de opdracht een verder onderzoek naar het verzonken schip in te stellen. Heel wat gegevens werden verzameld en tenslotte kon worden bekend gemaakt, dat onder een van de drukste straten van New-York een Nederlands schip verzonken ligt. Het betreft hier de romp van de „Tijger”, die in 1613 in het moeras van Manhattan is weggezakt.

Regelmatig kwam deze koopvaarder in Nieuw-Amsterdam handel drij-

ven. De eerste tocht, die Adriaan Block als kapitein van de „Tijger” naar deze Hollandse nederzetting maakte, was in 1611. Hij kreeg contact met de Indianen en deed goede zaken met hen. In 1613 had de „Tijger” een kostbare lading aan boord, o.a. uit dierenvelen bestaande. Helaas brak er brand aan boord uit. Slechts even aarzelde schipper Block. 't Was maar een moment. Liever z'n schip verloren, dan de kostbare lading. Met vastberaden hand stuurde hij de „Tijger” het moeras

van Manhattan in. De brand werd geblust, de lading gered, maar het schip zonk weg in de gevaarlijke modderpoelen... ál dieper. Schipper Block bouwde een nieuw schip, waarmee hij huiswaarts keerde.

Maar toen Nieuw-Amsterdam zich in de loop der jaren uitbreidde tot de wereldstad New-York, werd het moeras ook bestemd voor bouwgrond. Het werd drooggelegd, palen werden geheid en huizencomplexen verrezen en nu staan hier de kolosale wolkenkrabbers, waar eens het moeras zich uitstrekte.

Opmerkelijk mag het wel genoemd worden, dat de „Tijger” net onder

ONS MEISJES-HOEKJE

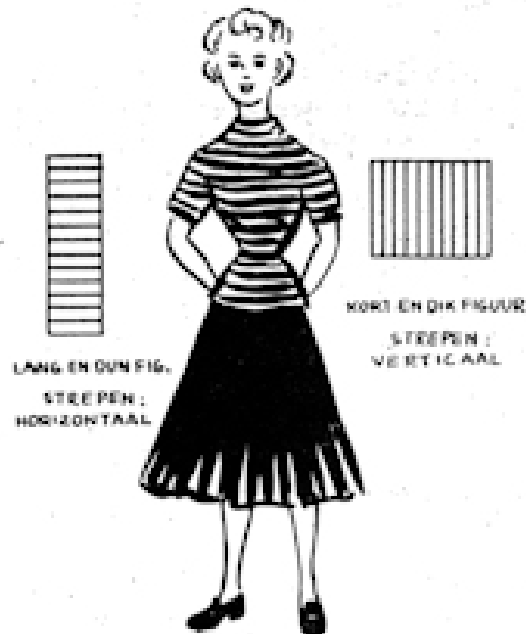
Van de Lentetooi van planten en bomen, waarover het in het vorige meisjeshoekje ging, zullen jullie nog wel niet veel hebben gemerkt, denk ik hé? De sneeuwkllokjes die al bloeiden, kropen weer gauw in hun schulp. Als koning Winter weer vertrokken is, komen ze weer te voorschijn.

Jullie hebben denk ik haast allemaal nog wel genoten van de winter. De meesten van jullie zullen nog wel heerlijk geschaatst hebben of anders er naar gekeken. En welke kleren droeg je op het ijs? O, ik hoor het al: Een lange broek, als je die had, met een trui, een jack of een jopper. Dus niet je Zondagse jurk en mantel? Waarom niet?

„Dat doet niemand, dat past niet bij schaatsen”, hoor ik je zeggen. Ja, zo is het. Het past niet. Bij schaatsen passen sportieve kleren en daarom laat je je mooie mantel en jurk thuis.

Heb je wel opgemerkt, dat sommige meisjes veel langer leken nu ze een lange broek en trui droegen? Vreemd hé? Dat komt van die lange verticale lijnen. Dat moet je maar goed onthouden. Als je kort en dik

bent en graag wat slanker wilt lijken, moet je een jurk nemen, die in de lengte is gestreept. Ben je lang en smal, dan neem je iets dat in de

breedte is gestreept, omdat je daar breder door lijkt. Als je zo'n dunne stopnaald lijkt, dan kun je ook goed een bloesje met een rimpelrok dragen; dat vult goed op. Maar, denk er

het kruispunt van twee krioelend-drukke straten ligt verzonken. Nu is hij tenminste te bereiken. Want er zijn plannen gemaakt om de „Tijger” op te graven. Natuurlijk kost dit veel moeite en geld, maar het kán dan toch. En het Scheepvaartmuseum is al bezig deze werkzaamheden te bestuderen, tot grote blijdschap van mijnheer Kelly, die niets liever wil, dan dit historisch wrak te bergen.

Het is een waardevolle herinnering aan de Nederlandse kolonisten, die in het begin van de 17e eeuw op

alle zeeën en in alle werelddelen te vinden waren. Die ook in de Nieuwe Wereld hun **factorijen** hadden gesticht.

OPGAVEN:

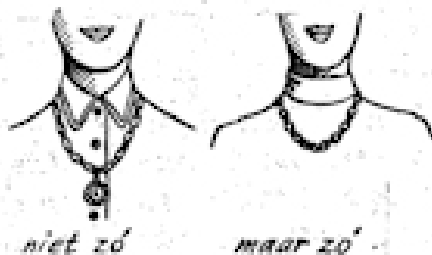
1. De Engelsman voer in dienst van de V.O.C. naar de Nieuwe Wereld. Naar hem zijn genoemd de rivier en de ...baai. De kolonie, die aan de Oostkust werd gesticht, heette, met de stad Wij verloren deze nederzetting aan de
2. New-York telt mill. inwoners. Enkele andere grote wereldsteden zijn....
3. In Amsterdam staat een groot museum, nl. het In Den Haag hethuis. In Rotterdam het museum

aan, dat bloesje en die rok moesten bij elkaar passen. Als die rok gestreept, geruit of gebloeind is, draag er dan liefst een effen bloesje bij. Een gestreepte rok en een geruit bloesje of een gebloeinde rok en 'n gestreept bloesje passen niet bij elkaar. Ze **harmoniseren** niet.

't Is wel eens moeilijk, want je vindt een ander bloesje misschien veel mooier en je vindt zo'n rimpelrok ook zo leuk, maar al heb je nóg zo'n mooi rokje en nóg zo'n mooi bloesje en 't past niet bij elkaar, dan is 't toch niet mooi.

Zo is het ook met dat mooie kettingje dat je gekregen hebt en dat je nu wel elke dag zou willen dragen. Bij een jurk met een kraagje en met knoopjes, past het niet. 't Wordt veel te vol.

Waarom draag je eigenlijk een ketting, ringetje en armband? Om te laten zien, wat je allemaal hebt?

Dan kun je beter een cassette met 'n glazen deksel nemen en daar alles

in leggen en dat laten zien.

Neen, sieraden draag je om je jurk „op te halen“. 't Fleurig te maken. En heb je nu te veel van 't goede, dan verdringt het ene het andere. Het oog ziet dan te veel en niets komt tot zijn recht. De mensen zien dan al je sieraden, maar merken niet op, hoe mooi dat ene speldje of ringetje wel is.

Als je een byou krijgt, let dan op, dat het iets moois is. Je ziet in warenhuizen vaak zoveel prullen. **Masaproducten** die niet echt mooi zijn.

Zijn de mooie dingen zo duur vind je? Wel, dan maak je ze zelf! Losse houten kralen zijn niet duur. Een ketting die je daarvan maakt, staat leuk op een truitje met een hoog boordje. Ook kun je kralen maken van strookjes papier. Je kleurt ze in tinten die passen bij je **garderobe**. Een leuke ketting van plasticgaren breien is ook fijn werk. **Corsages** kun je ook zelf wel maken van vilt, lovertjes, kleine kraaltjes nylon. Weet je wat ook mooi wordt? Een corsage van noten of beukenootjes, die je aan een raffia steeltje laat hangen en versiert met een raffia blaadje.

Kijk maar eens rond in handwerk- of kunstzaken. Daar zijn mooie dingen te zien. En maak geen levende etalage van sieraden van je zelf.

In vraag 81 zat een drukfout: het streepje had nl. horizontaal moeten staan. Boven de streep: zij, onder de streep: hij. Het antwoord luidt: Zij was niet goed en hij zat er onder.

82. b.v. Otto, Reinier. 83. 20 negens. 84. paardevliegen. 85. luiwagens. 86. Thekoa, Gath-Hefer. 87. Op Balkanschiereiland aan de Adriatische zee. 88. Arnhem. 89. plm. 3 keer. 90. op hangen, ophoepelen.

Nu gaan we deze keer 'es precies op tijd werken. Neem eens 'n blaadje voor je. Voor iedere vraag 10 sec. Weet je het niet, zet dan maar een streepje. De meisjes tegen de jongens! Zien wie het wint? 't Zijn heel eenvoudige Bijbelse vragen.

91. Ezau was een zoon van... en...
92. Wat stond in het heilige van de tabernakel?
93. Jezus deed zijn eerste wonder- teken te....
94. Jeruzalem heette eerst.....
95. Welke naam gaf de Farao aan Jozef?
96. Wat gedenken wij met Pinksteren?
97. Wat betekent 't woordje: Pascha?
98. Welke stad veroverde Jozua als eerste in het land Kanaän?
99. Wie vergezelden Paulus op z'n eerste zendingsreis?

100. Hoe heette de pleegvader van koningin Esther?

Wist je...

dat er lucifers gemaakt worden, die tegen water bestand zijn? (in Amerika natuurlijk!). Het leger heeft ze niet alléén meer in gebruik, ook de Amerikaanse burgers kunnen ze nu verkrijgen. Al hebben deze lucifers uren in het water gelegen, toch kunnen ze aangestoken worden.

dat Sittard, in Limburg, naar men zegt z'n naam te danken heeft aan Napoleon Bonaparte. Toen hij op die plaats was aangekomen, moet hij gezegd hebben: „si tard”. Dat is: „zo laat al?”

Ons Werkhoekje

De Prinses Marijke-puzzle was niet erg zwaar. Hieronder vind je de oplossing.

Horiz.: 1. Beatrix. 2. Juliana. 3. of 4. een. 5. ras. 6. on. 7. oasen. 8. Maart. 9. ar. 10. ik. 11. er. 12. Ka. 13. al. 14. re. 15. Eliab. 16. aarde. 17. do. 18. mos. 19. lat. 20. R.K. 21. Orange. 22. Nassau.

Vert.: 1. boor. 23. efa. 24. teer. 25. ren. 26. in. 27. Ur. 28. lam. 29. Isai. 30. nor. 31. anti. 32. Sarai. 33. akker. 34. bed. 35. lama. 36. rek. 37. Loo. 38. bon. 39. DRU. 40. s.g.

En nu het nieuwe.

A. Jullie kennen natuurlijk een massa beroepen: predikant, onderwijzer enz.

Nu staan hier de naamkaartjes van 10 personen, uit welke namen jullie hun beroep kunnen opmaken.

Probeer het maar eens.

1	I. Netapik	2	D. Elich Sr.
3	P. Parek	4	Mr. Koebel
5	S. Sierrog	6	A. Kies Sr.

7	D. Giertin	8	B. Kienbored
9	M. Erik	10	L. Roodegeit

B. Verder vraag ik in het volgend raadsel heel wat Bijbelse namen van je. Op de kruisjeslijn van boven naar beneden, moet een bekend gezegde over deze maand komen te staan.

Alle woorden bestaan uit 5 letters.

- × 1. de middelaar v. h. Oude Verb.
 - . × 2. „meester”
 - . . × . . . 3. 'n zoon v. Zeruja, zuster v. David
 - . . . × . . 4. een maand.
 - × 5. opening in een muur
 - × 6. viervoetig dier
 - . . × . . . 7. vrouw uit Bethleem (had 2 zonen)
 - . × 8. koning van 10 stammenrijk
 - × 9. koning v. Syrië. Deze 2 kon. trokken
 - . × 10. veel in water lev. roofd. (samen op
 - . . × . . . 11. Zaligmaker
 - . . . × . . 12. schermbl. plant m. sterke smaak
 - × 13. Bijbel van de Mohammedaan.
 - . . . × . . 14. een groot profet uit O.T.
 - . . × . . . 15. „schoenriem”
 - . × 16. 'n stad: nl... der kindeten Ammons
 - × 17. zoon van Amram en Jochebed
 - . × 18. van hem kocht David 'n dorsvloer
 - . . × . . . 19. „op deze... zal ik... enz.”
- (zie Matth. 16 : 18.)

Veel plezier!

Je behoeft niets op te zenden.

Rumoer om een vlieger

DOOR J. F. STULP

En als 't schuurtje dan op slot zit, dan vraagt hij aan Gerben, of die 't even open wil maken, omdat Chris' vlieger er in moet. Die lag nog bij Kooos op zolder, zie! O.... Is dat een leugen? Nou, dan legt hij die vlieger vannacht op zolder en brengt hem morgen terug. Is 't dan goed?.....

Kooos lacht zo aanstekelijk, dat Piet eindelijk zijn bezwaren vergeet en meelacht. Heerlijk laten ze zich de frisse wind door de haren waaien. Nou, zo'n vrije Woensdagmiddag is toch maar je ware. Tenminste als je 'n kameraad hebt als Kooos Weynands!

Een kwartiertje later staat de prachtige „huisje-draak“, zoals Kooos hem noemt, hoog in de lucht. Tante heeft de klos touw vlot en zonder iets te vragen meegegeven en de rest was maar een kleinigheid. Tenminste voor Kooos. Piet had weer wat natuurlijk. Hij vond dat touw veel te dun voor zo'n grote vlieger. Je kon het zó, met je handen, wel kapot trekken. Maar Piet had er geen verstand van! 't Was best, geteerd „klapkoord“, Kooos wist het zeker, en zie je nou wel dat hij gelijk had? Als een schitterend gekleurde vogel staat de vlieger tegen de lucht, langzaam zwaait hij heen en weer, in wijde boegen. En moet je eens aan dat touw voelen hoe hij trekt. Pas op, houd vast, hoor!

't Is hier heerlijk rustig, op het „domineesland“. Boer Dirksen, de eigenaar, liep hier zopas langs en hij zei dat hij nog nooit zo'n mooie vlieger had gezien. 'n Vriendelijke man, die boer Dirksen. Alle mensen zijn vriendelijk, vandaag....

Kooos ligt op z'n buik in 't gras, 't hoofd op de ellebogen en hij tuurt in de verte. Straks is 't zijn beurt om de lijn te houden.

Daar, aan 't eind van dit land, is het Gaaster Bos, de vlieger staat er haast boven. Kooos wou best eens een ontdekkingsstochtje maken in 't bos, maar daar komt niks van in. Alle toegangshekken zitten dicht en 't is overal: „Verboden Toegang“. Achter in 't bos woont „Jimke“, die boswachter is en meteen opzichter over de D.U.W.¹⁾ arbeiders, die achter 't bos een nieuw fietspad aanleggen. Jimke heeft bij de jongens de wind er onder en anders zijn hond well! Nee, in 't bos komen ze maar liever niet.... Kooos zucht eens en kijkt weer naar de vlieger. Jammer, dat het touw niet nóg langer is!

1) D.U.W. is Dienst Uitvoering Werken. Bij deze dienst worden werkloze arbeiders aangenomen voor het werk aan wegen, bruggen enz.

„'t Begint harder te waaien“, zegt Piet, „zouden we 'm maar niet liever inhalen... 'k vertrouw die lijn niet!“

„Jij vertrouwt niks“, vindt Kooos, die over-eind krabbelt, „geef mij de klos nu maar eens, dan gaan we 'm kunstjes leren, let maar eens op!“

Kooos heeft meer gevliegerd, hij heeft verstand van die dingen. Onverwacht doet hij een paar flinke rukken aan de lijn. Die staat zo strak als een snaar.... En nu moet je die vlieger te keer zien gaan, hij danst gewoon in de lucht, als Kooos aan het touw trekt. Kijk, zó moet je doen! Heftiger nog rukt hij aan de lijn en nóg eens, dan.... knap!

„Houd 'm!“ schreeuwt Piet meteen, maar er is niks meer te houden.... De lijn, er-

gens hoog in de lucht afgeknapt, dwarrelt slap naar beneden. En de vlieger, Chris' mooie vlieger, zwaait en duikelt alsof hij plotseling duizelig was geworden en glijdt dan in razende vaart schuin naar beneden, in de richting van 't bos....

„Kijk goed waar hij terecht komt“, dat

is 't enige, wat Kooos zo gauw bedenken kan. Machteloos staan ze de vlieger na te kijken. Nu is hij al bij de bommen en nu... wég!

„Dat komt van dat idiote rukken“, nijdigt Piet, „die zijn we kwijt!“ Maar wat geeft het of hij zich boos maakt? Ze moeten er achteraan en direct! Piet is al weg. Kooos neemt de lijn in: als een razende staat hij te winden. „Onthoud goed de richting“, roept hij, „'k kom je zó achterna!“

In een ogenblik is Piet, dwars het land over, aan de rand van 't bos gekomen en zijn ogen zoeken. Nee, hier is niets. Dan maar met een aanloopje over de sloot en 't bos in. Haastig krabbelt hij bij de hoge wal op en dringt zich in de dichte struiken. O, daar heb je Kooos ook al. „De lijn is binnen“, hijgt hij, „en de vlieger krijgen we ook wel, wacht maar eens...“ Piet broemt maar wat binnensmonds en twee paar ogen speuren. Maar 't is onbegonnen werk eigenlijk. Waar móet je hier zoeken in die dichte struiken, die helemaal geen uitzicht laten? En dat dit nou net met Chris zijn vlieger moet gebeuren. Maandagavond komt Chris thuis en wat dan, als ze de vlieger niet terug vinden? Dokter Bruins is niet zo gemakkelijk, als hij boos is. En 't is toch eigenlijk ook wel gemeen wat ze gedaan hebben. Hadden ze dat nu maar wat eerder bedacht....

Moeilijk en zenuwachtig dringen ze zich al verder het bos in. De richting zijn ze allang kwijt, 't is eigenlijk maar zo'n heetje zoeken op goed geluk, wat ze doen. En met nog kans op een proces-verbaal ook, want 't is hier streng verboden terrein. Als de hond van Jimke de lucht van hen krijgt.... Maar vooruit hoor. Met geweld dringen ze alle bangheid terug en verder gaat het weer. Tot, vrij plotseling nog, de struiken minder dicht worden en ze op een smal paadje staan, dat zich in honderd bochten door het bos slingert. Even kijken ze elkaar aan. Wat nu? Dat paadje nu verder maar volgen, met een flinke kans de boswachter tegen te komen? Of de moed maar opgeven en teruggaan? Maar dan zien ze de vlieger helemaal niet weer terug. Nou, 't is wel moeilijk hoor! Mismoedig gaan ze aan de kant van 't paadje in 't mos zitten en overleggen. Piet voelt er wel voor om naar Jimke zijn huis te gaan en de boswachter toestemming te vragen verder te zoeken. Maar Kooos schudt zijn hoofd. Jimke zal je zien aankomen! Nee ja, dan ken je hem niet! Dan, plotseling schrikken ze op. Op het paadje, ergens achter de bocht, waar het pas nog zo stil was, klinken stemmen en er rinkelt, heel even, een fietsbel.

„Jimke“ fluistert Kooos gejaagd. Meteen zijn ze al overeind en met twee, drie sprongen wég in de struiken. En dat werd tijd ook, want het gepraat is nu al zo dichtbij, dat ze zich direct weer laten vallen in de dichte laag dorre bladeren die hier ligt. Stijf drukken ze zich tegen de grond. Toch hebben ze nog kans gezien zich zó ver om

te draaien, dat ze tussen de takken en bladeren door een smalle stroep van het paadje kunnen zien. Het schuifelen van de fietswielen over de grond is nu duidelijk te horen. En de diepe bromstem van Jimke ook. Daar heb je ze! Even, met een flits, zien ze de fietsen voorbij gaan. De boswachter is in zijn gewone, groene uniform en naast hem rijdt een arbeider die ze niet kennen, zeker iemand van de D.U.W. En daarachter.... o, zag je dat?... een hond.... die grote, gele herdershond van Jimke. Het heest loopt snuffelend langs de kant van 't paadje en rakelings de jongens voorbij. Ze houden hun adem in, die twee daar in de struiken en knijpen de vuisten dicht van de spanning. Maar alles gaat goed en 't gevaarlijkste ogenblik is al voorbij. Of....

De jongens kunnen nu niets meer zien, maar dichtbij schijnt iets bijzonders gebeurd te zijn, want de fietsers zijn afgestapt. Dat kun je duidelijk horen aan de stemmen, die nu op één hoogte blijven, luid en druk. Kon je nu maar eens iets verstaan. En die akelige hond loopt al maar heen en weer, soms hoór je hem hijgen. Nou, dit ziet er lelijk uit....

„Schiet nou eens op“, fluistert Kooos, die het niet meer uithoudt, maar een gebied

dend „St“ van Piet doet hem z'n mond weer houden. Stijf drukken ze zich tegen de grond, angstig loeren hun ogen door de takken. Dan.... hè, eindelijk! Plotseling klinken de stemmen verder weg en, net zo onverwacht als ze zopas gekomen zijn, verdwijnen ze in de verte.

Een hele poos blijven de jongens nog liggen, zacht fluisterend, de oren gespitt. Maar het gevaar is werkelijk voorbij en eindelijk krabbelen ze overeind en slaan zich het vuil van de kleren. Dan staan ze weer op het paadje. Jonges, wat hebben ze 't be-

nauwd gehad.... voor geen geld blijven ze nu nog langer naar die vlieger zoeken! De bewachter en z'n vriend zijn die kant uit gelietst, in de richting van het nieuwe fietspad — en zonder zich meer te bedenken draven zij nu de andere kant op. Waar ze terecht zullen komen weten ze niet, maar ze komen ze waarschijnlijk toch gauwer het bos uit, dan wanneer ze nog eens het pad door de struiken nemen. En ze kunnen nu, al hollend, meteen nog eens uitkijken naar de vlieger. Want het is toch zo ontzettend jammer, dat ze die kwijt zijn....

Een hele poos nog slingert het paadje door; achter elke bocht is weer een andere, maar eindelijk staan ze voor een gesloten hek. „Streng verboden toegang”, staat op een bordje, alsof ze dat nog niet wisten. Maar achter dat hek is de weg.... een auto suist voorbij, een bakkerswagen ratelt....

„Gelukkig”, zucht Koos, als hij, achter Piet aan boven van het hek af, op de grond springt, „dat hebben we weer gehad!” Maar blij is hij niet, evenmin als zijn kameraad. Met bedrukte gezichten lopen ze terug naar het dominicaal-land om de fietsen te halen. En het touw zonder vlieger.... Maar ze geven de moed nog niet op hoor! Die vlieger móeten ze terug hebben vóór Maandagavond, dat is vast! Morgenvroeg zullen ze eerst, vóór schooltijd nog, naar de boswachter fietsen om te vragen, of die misschien iets gevonden heeft. En of ze anders vergunning mogen hebben om in 't bos te zoeken. Als Jimke ziet dat 't eerlijk werk is, doet hij dat wel. En thuis vertellen ze niks natuurlijk, dan zouden ze nog op hun kop krijgen bovendien. Nee hoor, 't is zó al erg genoeg!

II. EINDELIJK EEN SPOOR.

Vrijdagavond.

Het weer is herfstig, met veel wind en huien en 't was vanavond al vroeg donker. Bij het nieuwe fietspad echter 't bos, waar de hele dag drak is gewerkt, is het nu eenzaam geworden en stil. Tussen hopen zand en puin liggen de kruiwagens, achteloos neergegoooid. Een grote tractor staat, veilig toegedekt met een groot oliekleed, schuin aan de kant. En de zware wals, die de hele dag heeft staan puffen en hijgen, schijnt nu wel te slapen, zomaar midden op het pad. Het kleinere gereedschap hebben de arbeiders opgeborgen in de houten keet, die aan de andere kant, vlak tegen de bostrand staat. 's Middags wordt die keet als schaft-lokaal gebruikt, dan scheekt de ploeghaas er koffie in grote witte kommen. En bij een onverwachte regenbui, vinden de mannen hier een veilig onderdak.

't Is nu donker geworden en 'de enige straatlantaarn die hier staat, vlak bij de keet, probeert een beetje licht te geven. Maar dat lukt niet al te best. Het miszerrige, gele lichtvlekje reikt niet verder dan de voorkant van de keet en spiegelt een beetje in de kleine, vierkante raampjes. Al-

les wat verder weg ligt, blijft verscholen in het duister van de avond.

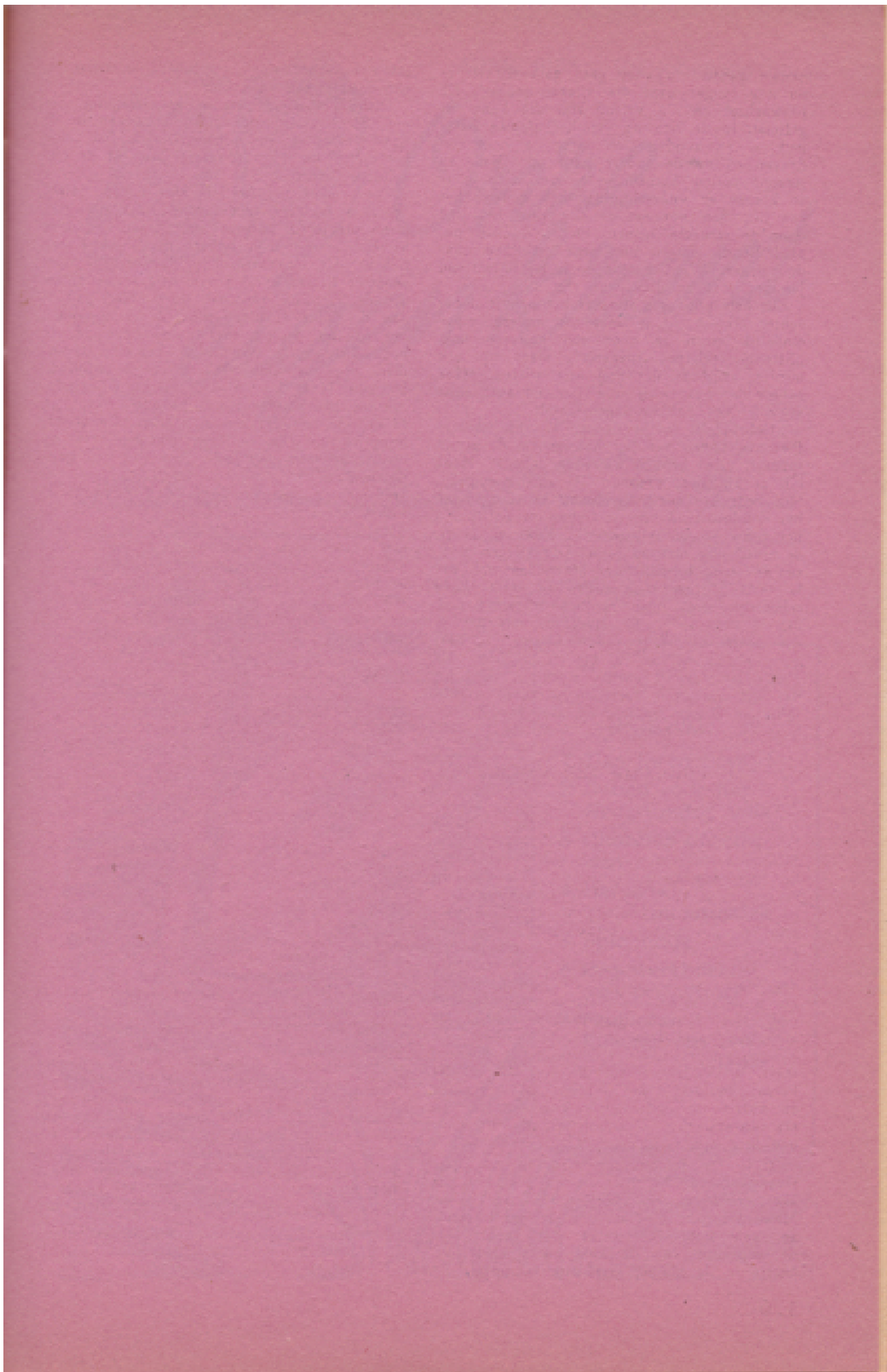
Dichtbij ruist donker en geheimzinnig, het bos. Soms zwelt dat ruisen even aan in de wind, machtig en onheilspellend, dan legt het zich weer neer en sterft weg in de onzichtbare verte.

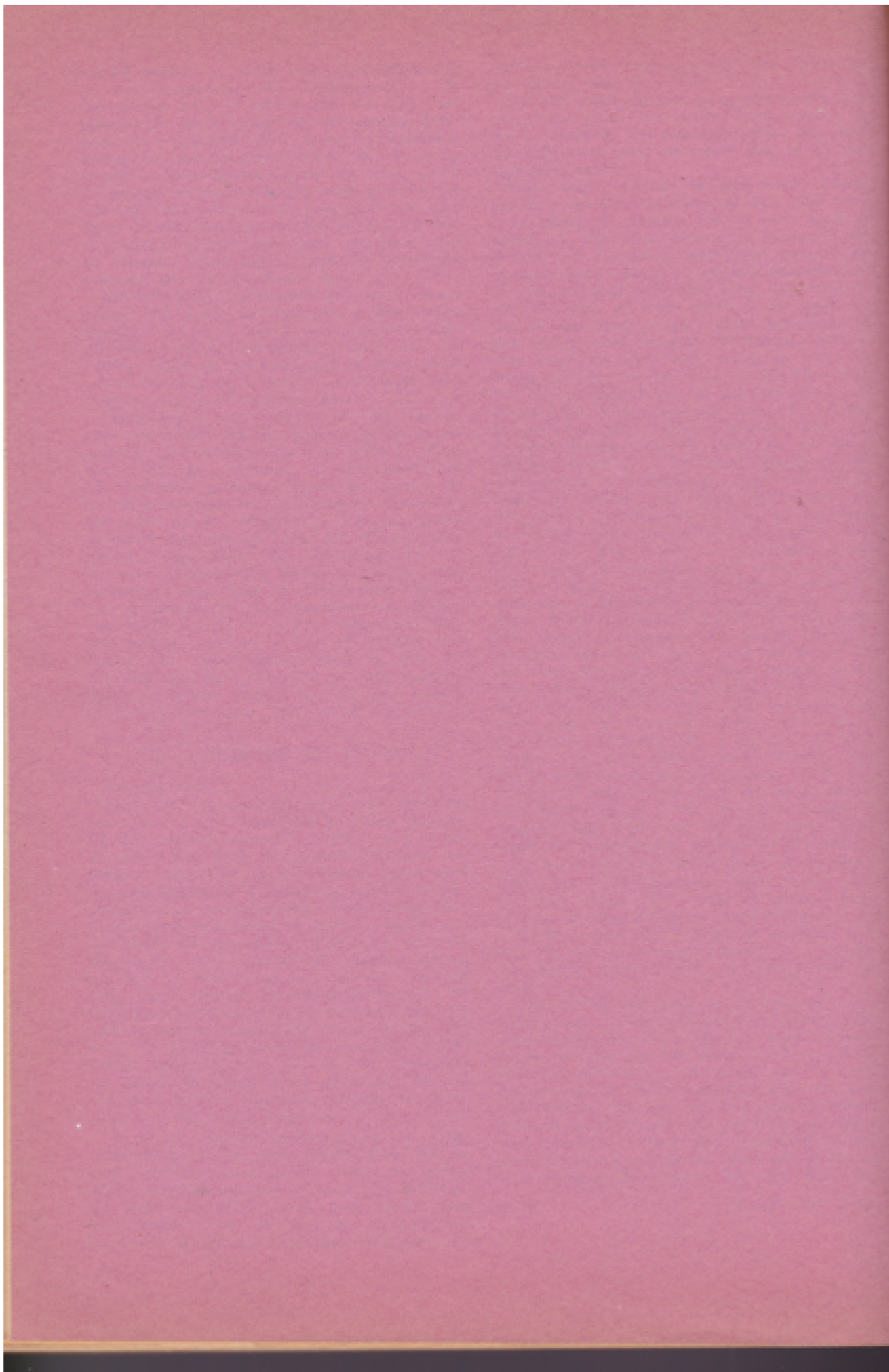
Geen mens zal het in zijn hoofd halen, op zo'n donkere herfstavond naar dit verlaten plekje te komen, om er eens rond te kijken.... En toch nadert in de verte een lichtje, dat langzaam duidelijker wordt. Een eenzame fietser komt voorzichtig aanpeddelen, uit de richting van het dorp. Het pad is aan die kant al klaar maar 't is oppassen, om in het donker niet naast het pad, in het mulle zand terecht te komen. Bovendien moet de man vlak tegen de wind in trappen. Maar hij zet door en als hij eindelijk bij het lantaarnpje is gekomen stapt hij af en kijkt scherp om zich heen. De gladde knopen van zijn uniform glanzen even op in het schaarse licht, de gesp van een koppelriem blinkt.... Zo staat Hoekstra, de veldwachter van Dalsum daar een ogenblikje te kijken. Hij heeft nachtdienst en daar hoort ook hij, dat hij af en toe eens een kijkje komt nemen op het karwei hier achter het bos. Jimke, de opzichter, heeft er namelijk al een paar keer over geklaagd, dat er hier 's nachts gestolen werd, nu eens wat losse planken, dan weer een vergeten schop of een dekkleed en eens zelfs een nieuwe kruiwagen. Nu houdt Hoekstra geregeld een oogje in 't zeil en zo is hij dan ook vanavond naar hier komen trappen. Scherp dringen zijn ogen in het duister; het licht van een sterke zaklantaarn danst even over het slapende werk. Nee, mompelt hij zacht voor zich heen, niks te verdienen vanavond, alles is oké. Wacht, laat hij nu ook nog even onderzoeken, of de opzichter de deur van de keet wel op 't nachtslot heeft gedaan, die man kan soms zo vergezocht zijn. Zo, de fiets maar even tegen de lantaarnpaal en hier is de deur.

Ja hoor, ook dat is in orde, zie je wel? Nou, dan gaat Hoekstra maar eens naar het dorp terug, want voor je plezier hoef je hier warempel niet te komen logeren. „'t Lijkt de Sahara wel”, moppert de man, terwijl hij zijn fiets weer opzoekt, „....,alleen een beetje natter, want 't regent ook al weer”.....

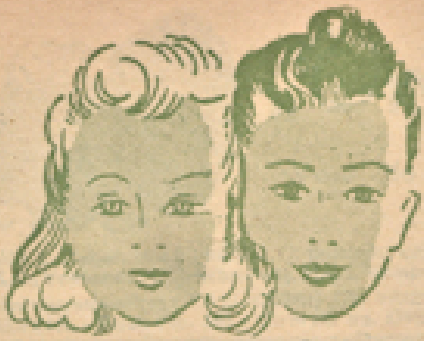
Dan zet hij zijn voet op de trapper en... blijft staan.... Wat is dat daar? Zou je nu niet zweren dat daar gepraat wordt, ergens in de richting van het dorp? Even nog luistert de veldwachter scherp toe en dan weet hij genoeg. Er komen mensen aan, dat kan niet missen! En dat ze iets komen halen, daaraan hoef je ook niet te twijfelen. Nou, die mannetjes vallen dan vanavond lekker met de neus in de boter, daar zal Hoekstra voor zorgen! Snel gooit hij zijn fiets een

(Wordt vervolgd).

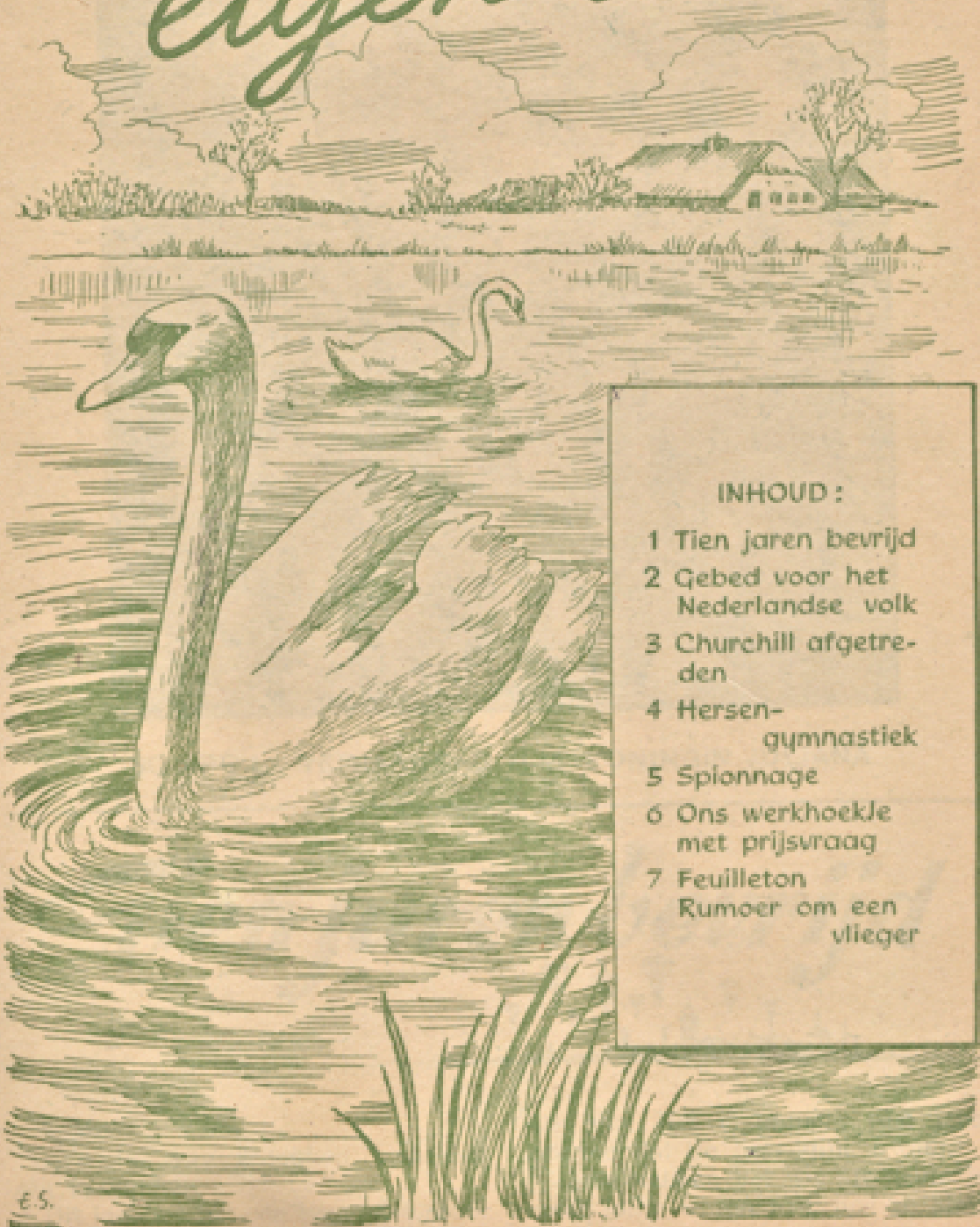

APRIL 1955 - 10e jaargang No. 13

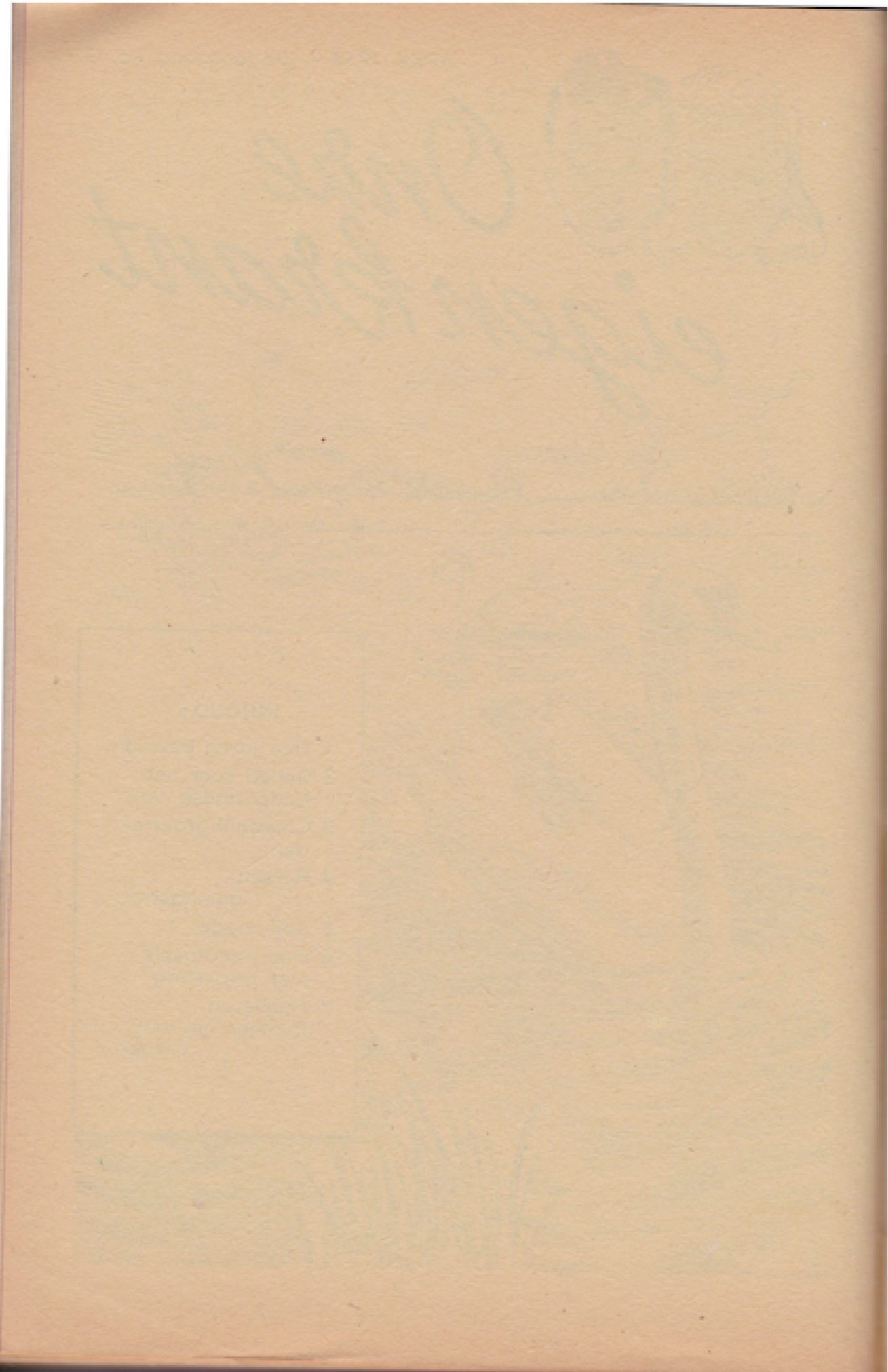

Onze eigen krant

INHOUD :

- 1 Tien jaren bevrijd
- 2 Gebed voor het
Nederlandse volk
- 3 Churchill afgetre-
den
- 4 Hersen-
gymnastiek
- 5 Spionage
- 6 Ons werkhoekje
met prijsvraag
- 7 Feuilleton
Rumoer om een
vlieger

„Onze eigen krant”

Voor de hoogste klassen der Christelijke Scholen
Verschijnt de 20ste van de maand

Red.: L. Meijer, H.d.S., Bedum, J. Bulthuis, ond.
B.L.O. Veenendaal, Tj. Schaafsma, H.d.S. Kampen
Administratie-adres: "DRUKKERIJ DE VRIES"
DELFTZIJL - Telef. No. 547 - Girorek. no. 139559

10e Jaarg. No. 13 - April '55

30 APRIL: VERJAARDAG H.M. KONINGIN JULIANA

Tien jaren bevrijd

5 Mei.
Een dag van gedenken. Een dag
om te danken.

Dit jaar zal het een heel bijzondere

dag zijn. Het is immers tien jaren
geleden dat de bevrijding kwam.

Jullie hebben het wel meegemaakt,
maar jullie waren toen nog zo klein.

maar jullie waren toen nog zo klein, dat je er geen herinnering aan hebt. Natuurlijk heb je wel over de tijd van verdrukking en bevrijding horen spreken door je ouders. Maar voor jullie is het al weer geschiedenis geworden, net als de vaderlandse geschiedenis op school. Deze geschiedenis staat wel dichterbij, omdat je ze hoort van mensen, die heel die bange tijd zelf hebben meegemaakt. Jullie moeten ook weten wat er is gebeurd in de jaren van verdrukking en verzet. De geschiedenis leert ons. Hoor maar uit de bijbel welke les het is : „Opdat het volgende geslacht die zou kennen, de kinderen, die geboren zouden worden, dat zij zouden opstaan om ze te vertellen aan hun kinderen :

opdat die hun vertrouwen op God zouden stellen, en Gods werken niet vergeten, maar zijn geboden bewaren.

Ps. 78 : 6 en 7).

Daarom willen we nu, bij het feest van de bevrijding, de geschiedenis samen lezen. Het moet wel zeer beknopt in onze krant. In andere boeken lezen jullie wel uitvoerige verhalen.

In 1933 was Hitler **dictator** in Duitsland geworden. Alles heeft hij besteed aan de opbouw van een geweldig leger. De leus was „liever kanonnen dan boter“. Samen met Mussolini, zijn collega van Italië, heeft hij de rechten van de volken vertrappt en de leugen tot waarheid uitgeroepen.

Italië probeerde zijn bommenwerpers en modern geschut op de weerloze inwoners van Abessinië en bracht dit vrije volk tot slavernij. Albanië werd bij het rijk van Italië ingelijfd.

Duitslands vechtmachine trekt, na verraad in 1938 Oostenrijk binnen.

In 1939 is Tsjecho-Slovakije tot knechtschap gedwongen. In de andere landen van Europa **organiseert** Hitler zijn zwarte helpers, om straks het land rijp te maken voor de overval van Duitslands machtige oorlogsmachines.

En wat doen de landen er tegen ? Zien ze niet wat er gebeuren gaat ? Men maakt plechtige overeenkomsten en gelooft nog in trouw aan het gegeven woord. Maar Hitler verscheurt ze als vodjes papier en trekt in September 1939 Polen binnen. Toen ver-

klaarden Engeland en Frankrijk aan Duitsland de oorlog.

Maar Hitlers landhonger was niet te stillen. In April 1940 werd Dene-marken bezet. Even later Noorwegen veroverd. Nederland wil **neutraal** blijven. De soldaten staan langs onze grenzen, om het vaderland te verdedigen, niet om een ander land te helpen of aan te vallen.

Op een oorlog rekende ons land niet. In alle haast was in de laatste jaren het leger wat versterkt. Te voren was er steeds op het leger bezuinigd. Hier gold de leus: „geen man en geen cent”. In een klein half jaartje was 'n jonge man „klaar” voor soldaat. Onze wapens waren voor een groot deel tweedehands en verouderd.

Verraders smokkelden Nederlandse **uniformen** naar Duitsland om straks te zekerder ons land te kunnen treffen.

Wij behoefden echter niet bang te zijn! 9 Mei 1940 zweert Hitler, dat hij ons land niet zal aanvallen.

En 10 Mei 1940? 's Nachts om drie uur trekken Duitse tanks over onze grenzen. Een machtige luchtvloot trekt over ons land. **Parachutisten** dalen achter onze stellingen. In veel kazernes slapen de soldaten nog. Op andere plaatsen langs de grenzen zijn de troepen haastig naar de **kazematten** getrokken.

Als het licht wordt weten we: Oorlog! Uit vliegtuigen dwarrelen wolken papier naar beneden. De Duitsers hebben een boodschap aan het volk. Lees maar: „We zijn stamgenoten. We komen als vrienden, om u te beschermen. Legt de wapens neer. Het zal toch vergeefs zijn”.

Alle mensen luisteren aan de radio. Vliegtuigen hier, vliegtuigen daar. Koningin Wilhelmina spreekt een vlamvend **protest** tegen de huichelachtige schending van ons grondgebied. Ze roept de soldaten op hun plicht te doen.

Toen klonk het oude: „Wilhelmus van Nassouwe”.....

De soldaat doet zijn plicht. Het afweergeschut blaft. Vijfhonderd Duitse vliegtuigen keren niet weer terug. An-

ton Mussert, de leider van de verraders, kroop in een kippenhok.

Pinksteren 1940 brandt bij de Grebbelinie de strijd in alle hevigheid los.

Honderden jonge mannen zijn er gebleven. Het vaderland getrouw — tot in de dood.

De Duitsers winnen het door hun aantal en moderne wapenen. Hun plan, om in één dag ons land onder de voet te lopen, is mislukt. Parachutisten dalen in de paleistuinen om de koningin gevangen te nemen. Met moeite ontkomt de koningin naar Engeland. Als de soldaten door de radio dit bericht horen, is er eerst een verbijstering en verbittering. Later hebben we begrepen: „Nee, 't was geen vlucht die U deed gaan, maar volgen waar God riep”.

Vier dagen heeft de strijd van de dwerg tegen de reus nu geduurd. De Duitser komt met zijn plan in de war. De tegenstand is te krachtig en duurt te lang. Men weet wel hoe zwak ons leger is en... toch houdt de Nederlandse soldaat verbeten vol. Dan maar krassere maatregelen.

Rotterdam wordt gebombardeerd. Vreeslijk! De binnenstad wordt weggevaagd. Uit de verte zien soldaten hoe de stad brandt. Ze knersen in machteloze woede de tanden.

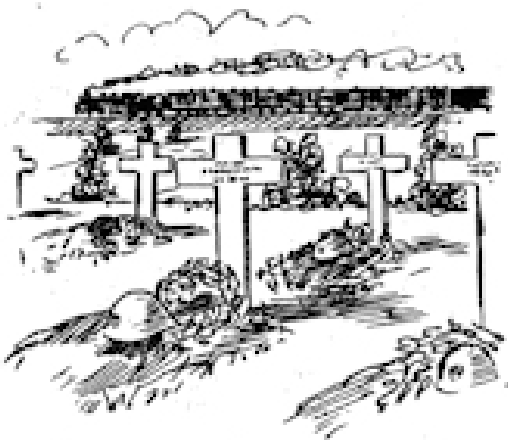
Wat kunnen ze?

De Duitse generaal dreigt met een zelfde lot voor Utrecht, Den Haag Amsterdam, als het leger zich niet overgeeft. Toen heeft generaal Winkelman besloten te **capituleren**. Het was de avond van 15 Mei 1940.

Mussert kroop uit het kippenhok en meldde zich als de leider van het Nederlandse volk bij de vijand. Met een minachtende glimlach werd deze held begroet.

In steden en dorpen trekken de overwinnaars binnen. Verbijsterd ziet de bevolking zwijgend toe. Daar zijn

ze dan de „vrienden” om ons te beschermen. Hitler geeft aan de soldaten de vrijheid. Ze kunnen naar hun woningen terugkeren. Maar overal in het land worden graven ge-

maakt voor militairen en weerloze mannen, vrouwen, kinderen en zulingen.

De wapens en kleren worden ingeleverd. We zien ze verdwijnen in aken en spoorwagons, richting oost.

Dit is nog maar het begin. Spoedig zien we geen mof meer op straat, zonder beladen te zijn met pakjes. Onze winkels zaten vol. De beschermers kochten ze leeg. O, ja ze betaalden vlot met Nederlands geld. Gemakkelijk genoeg om een massa bankbiljetten te drukken.

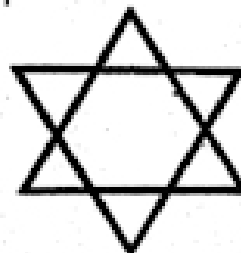
Enkele maanden geleden hebben we in onze krant een artikel gelezen over de sprinkhanenplaag in Afrika. Als de zwerm weer wegtrekt, laten ze een woestijn achter. Zo, als de sprinkhanen, deden de bezetters. Het werd een éénrichtingsverkeer — oost — van paarden, koeien, groenten, papier, locomotieven, telefoontoestellen, kleding, ja noem maar op. Alles wat eetbaar, draagbaar, verscheepbaar was verdween spoorloos. Onze kerkklokken werden uit de torens gehaald om te worden omgesmolten voor muntille.

De verrader van Oostenrijk, Seyss-Inquart, (zes en een kwart, zei het volk) werd Rijkscommissaris van Nederland. In naam van Hitler, zal hij Nederland besturen. O, toen hij kwam, zong dit vogeltje zo'n prachtig

wijsje van vrijheid en vriendschap en „lotsverbondenheid”. Wij moesten helpen voor de vrijheid van Europa tegen het communisme.

Er waren mensen in Nederland die de verrader geloofden. Maar spoedig trok hij het vriendelijk masker af.

De Joden kregen in Duitsland van alle onheilen de schuld. Hier in Nederland ging het al niet beter. Met duivelse slimheid zijn de bezetters te werk gegaan. Eerst kwamen schijnbaar onschuldige lijsten, waarop wij konden melden dat we niet van Joods bloed waren. En..... we tekenden. Het is onze schuld mee, dat zo de Joden bekend werden. Toen moesten alle Joden een gele ster dragen met

DE JODENSTER.

het woord: Jood. Hun woede konden ze nu vrij koelen op alle Joden. Westerbork werd ingericht voor Jodenkamp. Later werden ze in wagons gestompt, geschopt en geslagen om naar Duitsland te worden vervoerd. In ellendige kampen zijn ze op de meest gruwelijke manier gemarteld en vermoord. Naakt werden honderden mannen, vrouwen en kindertjes in de gaskamers gejaagd. De mof draait de gaskraan open en lacht bij het gegil van de stervenden.

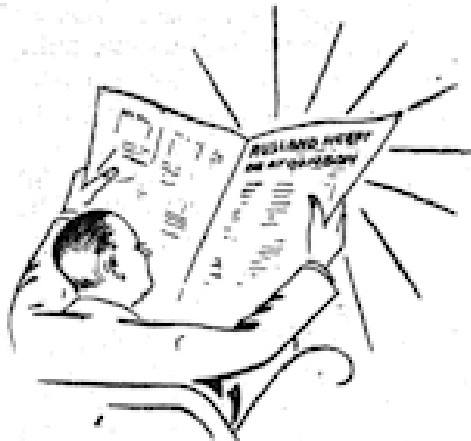
Nog steeds ging Duitsland door met het oprukken in Europa. Na Nederland vielen België en Frankrijk nog in 1940. Nu is Engeland aan de beurt. „Wir fahren gegen England” zongen de Duitse soldaten. Er werd een invasievloot gereed gemaakt. Londen en andere steden werden tien weken, dag en nacht, gebombardeerd. Meer dan 60.000 Engelsen werden gedood en een derde van alle huizen in Londen werd verwoest of beschadigd. De piloten van de R.A.F. hielden echter vol en Duitsland verloor

Een klein beetje van die radio-actieve as op je lichaam heeft na enige tijd de dood ten gevolge.

Japan capituleerde. Hier was niet tegen te vechten. 't Wist waarschijnlijk ook niet, dat Amerika toen ook geen atoombommen meer had.

Maar wat stond de wereld te wachten? Zolang Amerika alleen het geheim van de atoombom had, maakte de wereld zich niet zo erg ongerust. Amerika was een vredelievend land immers? En elk ander land zou zich wel duizendmaal bedenken, vóór het een oorlog begon. De gedachte aan mogelijke atoombommen op eigen land zou hen afschrikken.

Zo deed Amerika zijn uiterste best, om het geheim van de vervaardiging te bewaren. Maar ook de Russen deden hun best. Door middel van spionnen, omkoperij enz., kwamen ze al meer te weten.

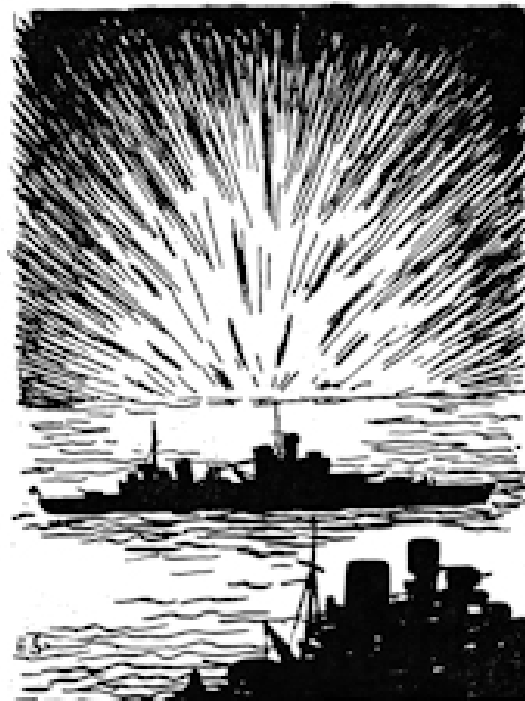
En plotseling verschenen er in de dagbladen ('t was al in 1950) grote koppen: Rusland heeft de atoombom! De wereld schrok. Waar moest dit op uitlopen? Als er nu oorlog kwam tussen Amerika en Rusland was het niet best! En de verhouding tussen die beide landen was toch al gespannen genoeg!

Het rustige vertrouwen van de Amerikanen op hun atoombom was in één slag verdwenen. Koortsachtig ging men aan 't werk om dan tenminste meer en krachtiger bommen te hebben dan Rusland.

Nieuwe fabrieken en laboratoria werden gebouwd om te proberen of men waterstofbommen kon maken. Die zouden nog veel krachtiger zijn

dan de gewone atoombom. Er waren ontzettend grote kosten aan verbonden, maar na 2 jaar proefnemingen was het gelukt! De eerste H-bom was klaar!

Om de uitwerking van zo'n bom te weten te komen, wilde men er één laten ontploffen. Maar waar? Om geen ongelukken te maken, moest men de beschikking hebben over een terrein van wel 250.000 km². Waar vond men zo'n groot terrein, waarop geen mensen woonden? Men koos een eilandje in de Stille Oceaan, het koraaleiland Eniwetok. In het diepste geheim werd de vreselijke bom in San Francisco aan boord van een oorlogsschip gebracht, die het naar Eniwetok vervoerde. Daar werd hij op 1 Nov. 1952 tot ontploffing gebracht. Een felle lichtflits, die beschreven werd als 10 keer sterker dan het licht van de zon, schoot omhoog. De mannen aan boord van de dichtstbijzijnde schepen op 50 km. afstand, hadden beschermende kleren aan en donkere brillen voor de ogen. Ze zagen na de ontploffing een vlam van wel 3 km. breed en 8 km. hoog. Duizenden tonnen steen en aar-

de werden recht omhoog geworpen. Zes uur lang bleef Eniwetok branden.

Vreemde manieren.

Weet je waar de Grote Antillen liggen?

Goed, tussen Noord- en Zuid-Amerika. Ken je ze? Cuba, Haiti, Portorico en Jamaica. Zoek ze nog maar eens op en kijk eens na, wat er vandaan komt.

Deze keer zullen we iets vertellen over Portorico. 't Is ongeveer zo groot als drie provincies van Nederland samen. In 1493 werd het door Co-

lumbus ontdekt en 400 jaar lang is het onder Spaanse heerschappij gebleven. Nu is het een eiland met zelfbestuur binnen het verband der Verenigde Staten.

Als er dus iemand uit Portorico naar New-York wil verhuizen, dan heeft hij heel wat minder papieren nodig dan een Nederlander, die naar Amerika wil emigreren. Zo'n Portoricaan is immers Amerikaans staats-

Zo kreeg men enigszins een indruk wat er zou gebeuren, als zo'n bom op een bewoonde stad zou worden geworpen. Vreselijk!

Weer waren de Amerikanen enigszins gerust. Maar niet lang! Want 't volgend jaar werd ergens op Russisch grondgebied, vermoedelijk in Siberië, ook een waterstofbom tot ontploffing gebracht, die zelfs „beter” was dan de Amerikaanse!

En zo gaat de wedloop door. Een wedloop, zo vreselijk als de wereld nog niet eerder heeft meegemaakt. Meer atoombommen, meer H. bommen en al sterker moesten ze worden.

Zo werd er op 1 Maart j.l. in de Stille Oceaan een H bom tot ontploffing gebracht, die 250 maal zo sterk bleek als de eerste atoombom op Japan. Hij kostte „maar” 20 miljoen dollar. En dan beweert men, dat Amerika al waterstofbommen heeft, die twintig keer zo sterk zijn als deze!

Bij de laatste proefnemingen bleek, dat zelfs de atoomgeleerden de kracht van deze bommen hadden onderschat. Ze hadden een gebied van 250.000km² rondom het eiland tot verboden gebied verklaard. Daar mocht geen schip komen. Maar deze verboden zone bleek nog te klein.

Radio-actieve as daalde neer op Japanse vissersschepen, die buiten het verboden gebied voeren. Tientallen personen kregen ernstige

brandwonden en moesten in 't ziekenhuis worden opgenomen. Grote hoeveelheden in de Stille Oceaan gevangen vis moesten worden vernietigd. Personen, die al van deze radio-actieve vis hadden gegeten, zijn ernstig ziek geworden.

Het verboden gebied is daarom uitgebreid tot 800.000km². Zal de aarde straks misschien te klein worden voor proefnemingen?

Als we ons dit alles goed indenken, zouden we bang kunnen worden. Waar zijn we nog veilig als er weer eens oorlog uitbreekt?

De Bijbel tekent ons allerlei verschrikkingen, vóór het einde der wereld zal komen. Ook oorlogen en geruchten van oorlogen. „Maar” zegt de Here Jezus, „ziet toe, wees niet verontrust. Vrees niet, wordt niet verschrikt!”

De mensen kunnen niet meer, dan Hij hen toelaat. En:

God is een Toevlucht voor de Zijnen,
Hun sterkt' als zij door droefheid
kwijnen.

Zij werden steeds Zijn hulp gewaar,
In zielsbenauwdheid, in gevaar.
Dies zal geen vrees hen doen
bezwijken,

Schoon d'aard uit hare plaats
mocht wijken,
Schoon 't hoogst gebergt' uit zijne stee
Verzet wierd in het hart der zee.

burger ! Omdat Portorico overbevolkt is (er wonen bijna 2½ miljoen mensen !) gaan er dan ook veel verhuizen. In New-York wonen er wel 350.000 !

Arm hebben ze het gehad op hun eiland, die Portoricanen. Delfstoffen waren er bijna niet en dus ook geen industrie. Landbouw was zo ongeveer het enige middel van bestaan. Suiker en tabak zijn de voornaamste producten, maar leverden niet zoveel op, dat al de bewoners er een goed bestaan in konden vinden. Vandaar, dat er duizenden het eiland verlieten.

De Verenigde Staten hebben heel wat voor het eiland gedaan. Er werden scholen opgericht, hospitalen gebouwd en er kwam een betere verdeling van de grond.

De meeste Portoricanen zijn dan ook erg blij, dat ze met de Verenigde Staten verbonden zijn. Die steun zouden ze niet graag missen ! Bovendien mogen ze hun eigen president en volksvertegenwoordiging kiezen. En de welvaart van de bevolking gaat vooruit.

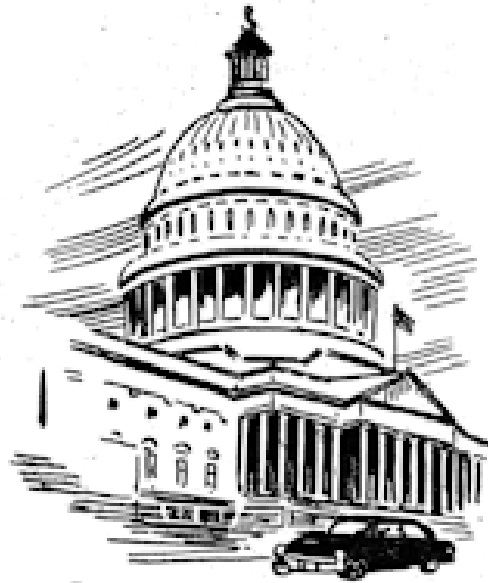
Maar ondank is 's werelds loon, zegt het spreekwoord. Er zijn ook Portoricanen aangetast door de veel voorkomende koorts van verlangen naar volkomen onafhankelijkheid. Zij willen alle banden met Amerika verbreken. „Portorico los van Amerika”, is hun leus. Sommige Zuid-Amerikaanse landen wakkeren dit vuurtje aan, door te zeggen, dat op Portorico Spaans gesproken wordt en in Amerika Engels, zodat Portorico helemaal niet bij de U.S.A. hoort.

Nu zijn er van die nationalistien op Portorico, die het niet bij woorden laten, maar er wel erg vreemde manieren op na houden om aan hun wensen kracht bij te zetten.

In 1950 werd er door een paar van die heethoofden een aanslag gepleegd op president Truman. Gelukkig mislukte de aanslag, maar toch kostte dit aan één van de bewakers van het Witte Huis het leven.

Onlangs gebeurde er weer zoiets.

In Washington vergaderde het Huis van Afgevaardigden, wij zouden zeggen de Tweede Kamer. Wie er zin in heeft, mag daar vrij gaan luis-

- HET CAPITOL -
PARLEMENTSGEBOUW TE WASHINGTON

teren. Hij neemt dan plaats op de publieke tribune.

Deze keer zaten daar ook enige Portoricanen. 't Waren drie mannen en een vrouw.

Plotseling begonnen deze met revolvers op de afgevaardigden te schieten, onder de uitroep : „Portorico moet vrij !”

't Was een wonder, dat er niet meer slachtoffers vielen. Vijf afgevaardigden werden gewond, van wie één ernstig.

Gelukkig werden de terroristen direct overmeesterd en opgesloten. Hun enige bedoeling was, de aandacht van de wereld, en vooral van Amerika, op hun eisen te vestigen. Maar vermoedelijk hebben ze door hun daad meer bedorven dan hun zaak voortgeholpen.

't Is maar goed, dat alle mensen niet op die manier hun wensen kenbaar maken. 't Zou er op de wereld raar gaan uitzien !

VLAG VAN PORTORICO

Lelystad

Bij het rijtje steden, dat je hebt geleerd, komt de naam Lelystad vast nog niet voor. Je weet misschien nog niet, waar je deze stad moet zoeken op de kaart van Nederland? Zoek ook maar niet te lang, want je zult geen rode stip vinden met de naam Lelystad.

Lelystad is nu nog geen dorp zelfs. Het is een begin van een dorp. Er wonen . . . 16 gezinnen.

Ik zal je maar uit de droom helpen. Je weet, dat er hard gewerkt wordt aan de dijken om de Z.O.-polder of Flevopolder. Grote stukken zijn al klaar. Onder het water liggen reeds de zandbedden, waarop de nieuwe dijken zullen rusten. Ruim 20 km. van Harderwijk ligt in de nieuwe Flevopolder een smalle streep grond van verse aarde en zand. Enkele stenen huizen en barakken vormen het begin van de toekomstige hoofdplaats van de Flevo-polder. Hier wonen de voortrekkers van het leger, dat de Flevopolder op het IJsselmeer gaat veroveren. Het is nog een eilandje! Maar de Knardijk, die de verbinding tussen Lelystad en Harderwijk zal vormen, is al halverwege gereed.

Een forse dijk, waarover normaal autoverkeer mogelijk is. In de glooiing van de dijk wordt een fietspad gelegd.

Als men er in slaagt dit najaar de oeververbinding met Harderwijk tot stand te brengen, zal Lelystad niet weer zo geïsoleerd zijn als de voorbije winter het geval was.

Lelystad heeft ook een dokter. Die is natuurlijk nodig voor al de mensen, die werken aan de dijken. Toen het werk stil stond, had de dokter het niet druk. Griep, of iets van die aard, kwam in Lelystad niet voor! Een tijdlang was de „stad" per boot onbereikbaar.

De dokter is in Lelystad meteen

ook onderwijzer! Een grote klas heeft hij niet. Slechts twee leerlingen. Deze kinderen kunnen niet naar school gaan en krijgen daarom onderwijs van de dokter.

Tijdens het isolement kregen de mannen lange haren. Even naar de kapper gaan konden ze niet. Een zekere Jaap was echter zeer handig met schaar en kam. Hij knapte de haardossen netjes op!

De zestig bewoners van Lelystad hebben gevraagd om een kerkdienst. Prompt is dit voor elkaar gekomen. In de wachtkamer van de dokter heeft een dominee van het vasteland het Woord bediend. De eerste dienst in het nieuwe land! De tekst was 1 Cor. 6:20.

Eenmaal per maand zal voortaan in Lelystad een kerkdienst worden gehouden, waarin een Hervormde-, Gereformeerde- of Chr. Gereformeerde predikant zal voorgaan.

Nu het lente is geworden, zijn de rijswerkers teruggekomen en wordt het dijkwerk in tempo hervat. Flevoland groeit!

Men had gedacht in 1956 de dijken klaar te hebben van Oostelijk Flevoland. Door het werk in Zeeland is de arbeid vertraagd en zal het wel 1957 worden voor de dijken zich sluiten.

'n Geweldig stuk werk is de droogmaking van de vroegere Zuiderzee.

Aan de plannen is jaren gewerkt! Reeds in 1886 werd de Zuiderzeevereniging opgericht. Het was de jonge, knappe Ir. Cornelis Lely, die in 1891 met het plan voor de dag kwam, zoals het nu wordt uitgevoerd. Nog 25 jaar moest hij geduld hebben, want in 1918 werd zijn ontwerp door onze regering aangenomen.

Van 1920 tot 1932 heeft men gewerkt aan de grote afsluitdijk. Op de plaats waar de dijk werd gesloten, staat een monument met een bron-

IN GOEDE EN KWADE DAGEN

Als jullie na de Paasvacantie het eerste nummer van de nieuwe jaargang van „Onze eigen krant” lezen, zijn er belangrijke data voor het Nederlandse volk dichtbij.

Allereerst 30 April, de verjaardag van onze Koningin. Dan hoopt H.M. haar 45ste verjaardag te vieren. Als Nederlanders kunnen we dankbaar en blij zijn met ons Vorstenhuis, het Huis van Oranje.

We hopen en bidden, dat God onze Koningin nog jaren wil sparen voor haar gezin en voor ons volk. En dat wij onder haar regering een stil en gerust leven leiden mogen in alle godzaligheid en eerbaarheid”.

(Gebed voor alle nood der Christenheid.)

Dan volgt de Nationale feestdag, 5 Mei. Maar toch gaan we eerst in gedachten naar de 10de Mei 1940. De dag toen ons land verraderlijk door de Duitsers werd aangevallen. Jullie hebben het niet zelf mee beleefd, maar je ouders heb je er zo vaak over horen praten.

In de vroege morgen kwamen zwer-

men vliegtuigen en wierpen parachutisten af op de belangrijkste punten. De Duitse troepen trokken over onze grenzen. De oorlog was gekomen op Nederlandse bodem. Ons legertje was tegen de geweldige overmacht niet bestand. Bij de vijand was het modernste wapentuig. Wij moesten het doen met verouderd materiaal. Bovendien waren daar de verraders, die met de vijand onder één hoedje speelden. Toch is er op verschillende plaatsen verbitterde tegenstand geboden door de Nederlandse soldaat. Het Duitse plan, Nederland in één dag onder de voet te lopen, gelukte niet. De soldaat deed zijn plicht tegenover het Vaderland. Op de Grebbeberg liggen ze, de jonge mannen! De Vaderlandt getrouwe..... Laten we het niet vergeten!

Onze Koningin en de regering waken uit naar Engeland. Dat was eerst een diepe teleurstelling voor leger en volk. Maar weldra begreep het Nederlandse volk het woord van Ds Welter :

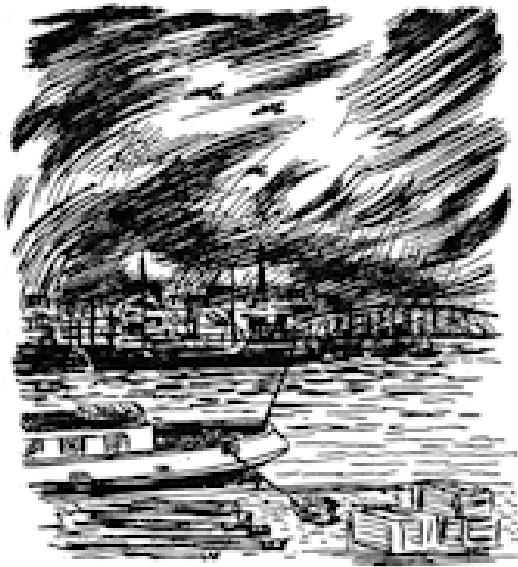
zen plaat. Op die plaat zijn drie arbeiders afgebeeld, bezig met het zware dijkwerk. Het opschrift luidt: „Een volk, dat leeft, bouwt aan zijn toekomst”.

Lelystad, genoemd naar Ir. Lely,

zal de hoofdstad worden van de grootste polder, de Flevopolder (97 000ha.). Daaraan wordt gewerkt vanuit een smalle reep grond in een stille wereld van water, wind en wolken: Lelystad.

„Neen, 't was geen vlucht die U deed gaan, Maar volgen, waar God riep”.

Rotterdam werd gebombardeerd ! De Duitser dreigt ook de andere steden hetzelfde te doen, als het leger niet capituleert. Generaal Winkelman tekende de capitulatie. Het leger wordt ontwapend. ... 15 Mei.

Het waren slechts vijf dagen.

Hitler laat in zijn „grootmoedigheid” de soldaten naar huis terugkeren. Hij vertrouwt er op, dat ze hem heel dankbaar zullen zijn.

Een donkere nacht daalt over Nederland.

De vijand laat eerst zijn vriendelijkste gezicht zien om de Nederlanders te winnen voor zijn ideeën. Toen dat niet lukte, toonde hij zijn ware gedaante: Hard, meedogenloos. De Nederlandse voorraden gaan naar het Oosten. Straks het vee. Toen moesten ook de mannen komen. De voormalige soldaten waren niet dankbaar genoeg voor de grootmoedigheid van de Führer. Ze moesten terugkeren in krijgsgevangenschap. Enkeligen gaan ! Verreweg de meesten blijven en gaan onderduiken op aansporen van radio Oranje, uitgezonden vanuit Engeland.

Het verzet tegen de Duitsers kwam. Eerst om de mishandeling van de Joden. Listig ging de vijand daarbij te werk. Allen, die geen Jood zijn, moeten hiervoor even hun handtekening zetten. En.... we deden het ! We

dachten er niet bij na, wat voor gevolgen dit zou hebben voor de Joden. We zagen de fout, toen het te laat was ! Maar daardoor is er toch een schuld bij ons tegenover het arme Jodenvolk !

Toen de soldaten terug moesten keren in krijgsgevangenschap, brak er een staking uit. Meedogenloos heeft de vijand dit verzet onderdrukt. Onschuldigen werden zonder vorm van proces neergeknald. In 'n klein dorpje, op de grens van Groningen en Friesland, zestien !

Uit één gezin vijf; vader en zonen. De jongsten zie ik nog voor me in de eerste klas ! Vrolijke kereltjes toen ! Gevallen onder de hand van beulen ! Er was een jongen bij van nog maar veertien jaar ! Wat een rouw in ons vaderland. En toch.... het verzet wordt grimmiger.

Distributiekantoren worden door goede vaderlanders overvallen, om bonnen voor de onderduikers te bemachtigen. Gevangenissen worden binnengeslopen, om verzetslieden te bevrijden ! De Duitser bries van woede. Gijzelaars worden daarvoor

vermoord. Door verraad en loslippigheid worden veel mannen en vrouwen gevangen genomen. Ze moeten spreken en namen noemen van de aanvoerders van het verzet. Als ze zwijgen worden ze op gruwelijke wijze gemarteld of dood geranseld. De gevangenkampen geraken tjokvol. Het leed van de concentratiekampen is te vreselijk, om het te beschrijven.

In de vroege morgen knallen de schoten van het vuurpeleton in de duinen. De helden vallen. Ontroerend zijn hun laatste brieven.

Er zijn er vol geloofsvertrouwen, zonder een zweempje angst. Brieven van vaders aan vrouw en kinderen... zonder haat!

Illegale kranten worden stilletoes verspreid, om het volk de waarheid te vertellen en om aan te moedigen het verzet vol te houden. Stilletjes wordt er naar de Engelse zender ge-

luisterd, want de radio van de Duitser vertelt alleen maar van de Duitse overwinningen!

Hetgeen leeft in de harten van het volk uit zich in poëzie. Dikwijls bitter en hard. O nee, niet altijd even fijn! Maar, wel waar! Die gedichten zeggen het leed en de haat!

Ook zijn er, die ons ontroeren door het leed, dat uitgezegd wordt.

Eén voorbeeld van een gedicht, dat niet zo bekend is als bijv. dat van „De achttien doden”.

Het gedicht, dat hier volgt is van Ds Ader van Nieuw-Beerta. Deze dominee werd, om zijn dapper verzet, mishandeld en gefusilleerd. Na zijn

dood werd het jongste kindje geboren. In de cel maakte hij dit gedicht:

't Is niet om mij, dat ik de muren
uit wil duwen,
Naar ruimte hijg en schreeuw

om licht.
'k Weet mij verward in een
oumeedogend kluwen,
En ken het deel, dat mij zal
worden toegelegd.

't Is niet om mij: 'k heb fel en
taai gestreden,
Bij dag noch nacht begeerd naar rust;
'k Heb in het lijden der verdoemden
meegeleden
En vaar nu heen naar verre
lichte kust.

Maar 'k moet nog zoveel diepe
dingen zeggen
Aan haar, die altijd op mij wacht.
Ik moet een kindje in zijn bedje
leggen,
En kussen het een zacht goe-nacht.

Maar ook was er plaats voor de duivel van de hebzucht! De zwarte handel tierde welig. Toen het gebrek kwam, waren er mensen, ook Nederlanders, die zich konden verrijken.

Wil je eens enkele „prijzen” weten?
1 broodje f 35.-, 1 ei f 1.50, 1 costuum f 750.-, 1 klosje garen f 10.-, 1 paar schoenen f 200.- enz., enz.

Gelukkig waren het er maar weinig, die zo handelden. Daar staan tegenover velen, die alles deden om te helpen. Boeren, die boete en dreiging aan hun laars laptten en hun melk en koren tegen een gewone prijs aan de bevolking verkochten.

In 1944 schijnt de bevrijding te komen. In Normandië slaagt de invasie. Engelsen, Amerikanen en Canadezen dringen op. Frankrijk wordt bevrijd. Snel gaat het door België. Nederland juicht reeds! Het Zuiden is vrij! Maar toen kwam de grote teleurstelling. De opmars wordt gestuit voor de grote rivieren. Uit de lucht dalen de dappere parachutisten bij Arni-

hem. De slag om Arnhem winnen de Duitsers.

Toen kwam de vreselijke hongerwinter voor het Noorden. Vanuit de grote steden worden hongertochten gemaakt naar de plaatsen, waar nog voedsel is. Er is veel geleden, zeer veel. Voor velen kwam de bevrijding te laat. Het Rode Kruis heeft gedaan wat het kon om de nood te lenigen. Aan parachutes werden voedselpakketten neergelaten.

Eindelijk kwam de bevrijding! De Canadezen rukten op. Waar ze kwamen, was een onuitspreklijke blijdschap. Het woord: „vrij” is nooit beter begrepen, dan toen. De Duitser moest terug. Maar vernielen, wat er nog te vernielen was, deden ze. De Wieringermeer lieten ze nog gauw even vol lopen. Bruggen werden opgeblazen.

Net als in de Franse tijd was de laatste plaats die viel: Delfzijl.

5 Mei capituleerde het Duitse leger.

De vrijheid was gekomen. Maar van Normandië tot Delfzijl waren daar de eenvoudige kruisen van hen, die vielen voor de vrijheid van anderen.... Later zijn de gevallen op

grote begraafplaatsen bijeen gebracht. Eindeloze rijen witte kruisen....

5 Mei 1945. Dat is al weer 9 jaren geleden! Jullie hebben het als kleine peuters meegemaakt. Je zult er misschien niets meer van weten.... In de kerken en thuis is gedankt voor de bevrijding. Er is gezongen, met een gebroken stem dikwijls: „Door 's Hoogsten arm 't geweld ontogen, Zal ik, genoopt tot dankbaarheid, Verschijnen voor Zijn heilig ogen.... (Psalm 66: 6.)

Elk jaar, op 5 Mei is er nog de blijdschap om de wondere bevrijding! Nog! Maar we beginnen reeds te vergeten.

Op de avond van de 4de Mei is de herdenking van hen, die vielen. Om acht uur wordt één minuut stilte gevraagd, door heel het land.

Waarom vertel ik jullie nu zo uitvoerig (er is nog veel, veel meer) van het leed en de bevrijding? Om jullie te leren de Duitser te haten? Om alleen maar te roemen op de mensen van het verzet en op de dappere Canadezen? Neen!

Maar hierom: WIJ MOETEN NIET VERGETEN. Niet vergeten, dat we, door Gods genade, de vrijheid hebben teruggekregen.

Niet vergeten: de kostelijke vrijheid nu te gebruiken in Zijn dienst. Het kan nu nog! Wie weet hoe lang?

Niet vergeten: de offers, die er gebracht zijn. De offers van het leven.

De jongens en meisjes van klas 5-8 van de Chr. School te Dronrijp, hoofd de Weled. Heer O. Stollinga, willen graag briefwisseling hebben met kinderen ergens uit ons land. Er zijn ongeveer 30 leerlingen.

Welke klassen willen dit doen?

Van een PRIMITIEVE VOLKSSTAM

Als bij de Vad. Geschiedenis over de vroegste bewoners van deze landen verteld wordt, zie je in gedachten woeste Germanen, in een berenvacht gewikkeld, door donkere wouden sluipen, om een everzwijn te verschalken.

Vrouwen en meisjes zijn druk bezig kruiden, bessen en vruchten te zoeken in de schaduw van trotse eiken.

Maar ja, dat was ruim 2000 jaar geleden....

En je zet de volkeren-van-toen in hun primitieve oerstaat terug in het grijze verleden.

Je zult het haast niet kunnen geloven, dat er nu nog volksstammen ergens ter wereld leven, die nog niet eens zijn toegekomen aan het beoefenen van landbouw en veeteelt.

Toch is het zo!

In Zuid-Afrika bijv. kun je ze vinden. Ik denk aan de Bosjesmannen.

We willen 'es een kijkje nemen bij dit langzaam-uitstervend volkje. Vroeger waren ze veel talrijker dan nu. Door andere stammen zijn ze wel naar het allerarmoedigste gebied van Afrika teruggedrongen: naar de omgeving van de Kalahariwoestijn. In en om deze woestijn vinden we hun woonplaats. In het begin van deze eeuw leefden er nog zo'n 8500; een 25 jaren later nog slechts ruim 3000. De gezinnen zijn erg klein. Een heel rare gewoonte is, dat ze alle pas geboren kindertjes doden, als de moeder nog een ander kind zoogt, evenals ze er van een tweeling er ook direct een doden.

Kijk, daar zie je er al een paar Bosjesmannen lopen.

Ze zijn maar klein, een anderhalve meter groot. Net een grote jongen dus. Toch mag je ze niet dwergen noemen. Die zijn nog kleiner. Het

voorhoofd is breed en laag. Op het platte gezicht staat een brede stompeus. Nee, knap is een Bosjesman niet. Ook niet met z'n verstand!

En kijk nu eens naar hun hutten.

Dan hadden onze voorouders, daarbij vergeleken, nog keurige woningen.

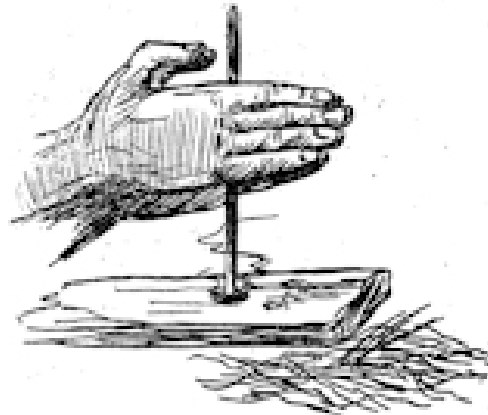
Als de Bosjesmannen rondzwerven is hun woning anders niet dan een windscherm. Enkele gebogen takken in de grond, daartussen wat kleinere takken gevlochten, hierover wat gras of bladeren gespreid en.... klaar is de hut. Net als een tent staat hij met de opening van de wind af.

Het huisraad is wel heel sober. Een gezin, dat in het bezit is van een paar lemen potten, of misschien een ijzeren pot, is bijzonder rijk. Verder is er een graafstok aanwezig en een leren draagzak. En dan ben je uitgekeken; meer is er niet. O ja, een struisvogelei, dat als waterreservoir gebruikt wordt.

Aan landbouw doen ze niet. Wat er gegeten wordt, moeten ze dus zoeken

gaan. Daarbij wordt de graafstok gebruikt om de grond los te wroeten. Dit voedsel zoeken is het werk van vrouwen en kinderen, die hun draagzak al weldra gevuld hebben met wortels, knollen, vruchten en wat voor lekkernijen meer.

En onderwijl gaan de mannen op jacht. Over de schouder hangt een boog, aan de zij een koker met enkele pijlen, waarvan de ijzeren of stenen punt met vergif bestreken is. Schilden gebruiken ze niet. Op letterlijk alle levende dieren wordt jacht gemaakt. Van het grote wild als antilopen, zebra's en tijgers, tot de klei-

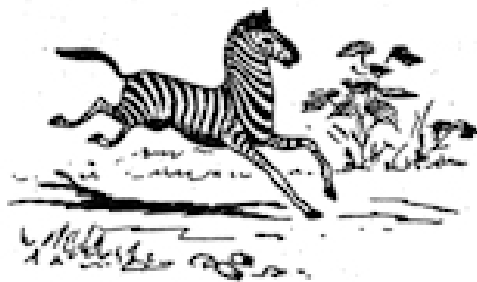

gelegd, nog eens voorzichtig geblazen en daar schiet het eerste vlammetje uit.

Wij zouden ze dit zo handig niet nadoen. Boven het vuur wordt het wild geroosterd. Straks begint de smulpartij van heel vlees, dat van binnen nog rauw en bloederig is. Ze eten zich dik, viereen feest en vertellen hun verhalen, vol spannende jachtavonturen.

Een benauwde tijd beleeft de Bosjesman als er in dagen, soms weken, geen regen valt. Erg kieskeurig is hij niet, dat weet je nu wel. Zelfs uit een modderige poel, waar het van ongedierte krioelt, drinkt hij nog als het moet. Maar dan maakt hij wel eerst een zeef. Heel eenvoudig. Enkele lagen lange grassprietten worden dwars over elkaar, op het modderwater, gelegd. Het hele gevelletje wordt omlaag gedrukt en door de „mazen" van de filter komt het gezeefde water, dat begerig wordt opgeslorpt. Zelfs halen ze door middel van een lange, holle rietstengel, water uit de grond. Maar ook aan het einde van deze rietbuis hebben ze een beste grasfilter gemaakt.

In tijden van droogte en hongersnood, zwerven de Bosjesmannen rond, al zoekende en jagende om in het leven te blijven. Ouden en zwakken kunnen soms niet meer mee. Dan worden ze achtergelaten. Met wat eten, een weinig drinken en brandbaar hout bij zich, wachten deze slakkers op de dood. Wordt er voedsel gevonden door de stam — vaak zo'n 50 tot 100 leden tellende — dan vergeet men de achtergeblevenen niet!

ne dieren als stekelvarkens, kikkers en sprinkhanen toe. Alles is welkom! Van de vergiftige slangen bewaren ze zorgvuldig de giftklieren. Je begrijpt wel waarvoor! Vlees, dat al bedorven is en stinkt, eten ze met grote smaak. 't Schijnt hen ook weinig kwaad te doen! De jacht op groot wild vraagt veel inspanning en uithoudingsvermogen van de mannen. Ze moeten het grote wild heel dicht naderen, om dan misschien nog uren aanéén een aangeschoten dier te vervolgen. Maar als de buit hen eenmaal in handen gevallen is, wordt een feestmaal aangericht voor de gehele stam.

En nu moet je horen hoe ze vuur aanleggen.

Daarvoor hebben ze nodig een plankje en een stuk hout in de vorm van een potlood. Dit wordt recht op het plankje gezet en heel vlug tussen de handen rondgedraaid. In het gaatje, dat eigenlijk „geboord" wordt, ontstaat wat houtslijpsel. Dit moet door de warmte gaan smeulen en dan voorzichtig worden angeblazen. Wat droog gras wordt er op-

het Rijk van God in sneeuw en ijs

door
M. A. M. Rames-Boldingh

Labrador is om zo te zeggen, de tweelingzuster van Groenland. Zoals meestal bij menselijke tweelingen het geval is, is het ook hier. Ze lijken zoveel op elkaar, dat men ze met elkaar zou kunnen verwisselen. Maar als men nauwkeuriger toeziet, merkt men, dat er toch ook nog verschillen zijn.

Om te beginnen ligt Labrador iets zuidelijker dan Groenland, maar dit heeft op het klimaat niet veel invloed. Het is 't grote, noordoostelijke schiereiland van Noord-Amerika. In het noorden grenst het aan de Hudsonstraat, een bolwerk van drijvende en vastgevroren ijsbergen. In het oosten wordt het door de grimmige Straat Davis van Groenland gescheiden. In het zuiden vormt de machtige Sint Laurensrivier de grens. En aan de westkant ligt als een reusachtige spiegel de Hudsonbaai. Van die kant kwamen eeuwenlang noordelijke Indianenstammen het land der Eskimo's binnenvallen, wat telkens bloedige oorlogen ten gevolge had.

De naam Labrador is eigenlijk Portugees, en betekent: bewoonbaar gebied, geschikt, om je te vestigen. Men moet wel bedenken, dat die Portugeese ontdekkingsreizigers in 1501 alleen de zuidkust hebben gezien, en dat nog in de zomer, toen de uitgestrekte

wouden op hun best waren! Want verder naar het noorden ziet het er heel wat minder aantrekkelijk uit. 't Binnenland is vrijwel onbewoond en nog niet eens nauwkeurig in kaart gebracht. Het wordt doorkruist van Eskimo's, Indianen en buitenlanders van allerlei talen, avonturiers die daar jacht maken op pelsdieren: witte en bruine beren, witte en blauwe vossen, bevers en hermelijnen, terwijl langs de kust al eeuwen lang wordt gejaagd op walvissen, walrussen, eiderganzen en eveneens ijsberen.

In dit onherbergzame oord wonen

Bij het sterven worden de knieën tegen de borst gebonden, — dat is de slaaphouding van de Bosjesman! — en in een graf gelegd, dat met stenen goed afgedekt wordt.

De Bosjesman zegt, dat de dood slechts een slaap is en dat na het sterven komt een leven zonder verdriet of moeite. Maar meer weten en geloven ze ook niet. Van een hemel,

van de levende God, Die Zijn Zoon gaf voor ieder mens, die in Hem geloof als de Zaligmaker, weten ze niet. Arme mensen, die naast hun ellendig bestaan, nog leven in de nacht van het heidendom.

Daar zal ook aan deze mensen het Evangelie nog gebracht moeten worden, naar de opdracht van de Here Jezus zelf.

dan de Eskimo's, waarschijnlijk nakomelingen van een Mongoolse volkstam, die reeds vóór onze jaartelling naar hier is afgezworven. Een deel is overgestoken naar Groenland, een deel is in Labrador blijven hangen. In de loop van vele eeuwen heeft de volkstam zich aangepast aan land

ESKIMO'S (NORDEK MET HUNN)

en klimaat. Ze leerden hun hutten bouwen als sneeuwholen, die tegen poolstormen en moordende koude beschutting bieden. Ze leerden van dun, licht hout en zeehondenvellen hun roeiboortjes of kajaks maken, waarmee ze mijlen ver de zee op kunnen gaan op jacht of visvangst. Ze namen van dode zeehonden de huiden, om zichzelf ermee te kleden, en met heel weinig gereedschap, maar des te meer overleg wisten ze wapentuig te maken, dat zelden het doel miste. En dan hadden ze nog de houten sleden, soms door twintig honden bespannen, waarmee ze in sneltreinvaart over land- en zeeijs vlogen.

Het was een kei-hard leven. Alles wat ziek of zwak was ging onverbidde-lijk dood en alleen de sterksten bleven over. Maar dit keiharde leven maakte ook de harten hard als steen, en koud als ijs. Deernis kende men niet. Ieder, die niet meer mee kon

doen, werd als een lastpost opgeruimd door hem of haar de ijswoestijn in te sturen. Eer er een paar uur verlopen waren vrozen de ongelukkigen daar wel dood. Reizigers hebben wel eens bevroren kluiten gevonden, die bij nader onderzoek een menselijke bleken te bevatten. Wie denkt hier niet aan de vrouw van Lot?

De Eskimo's waren een woordarm volk, wat hun bij hun ingeboren wantrouwen ook wel te pas kwam. Over de dingen van hun godsdienst lieten ze zich niet makkelijk uit; waarschijnlijk wisten ze niet eens, wat en in wie ze geloofden. 't Was alles erg vaag. Ze dachten wel, dat er een God, een Schepper was, maar met hen had Hij niets te maken. Zij waren overgeleverd aan een oneindig aantal boze geesten en aan hun eigen tovenaars of Angekoks, die de geesten nog zo'n beetje regeren konden.

En dan woonde er diep in het binnenland een tovervrouw, de koningin der rendieren. Haar naam was Suppergoeksoap, maar geen mens had haar ooit gezien, want niemand durfde zich zo ver wagen. Tot haar riepen de Eskimo's een soort van gebed. „Kom! Kom! Wij hebben honger! zend ons rendieren!”

Deze vrouw had ook een toverman, Torngarsok genaamd. Deze troonde op het water en was de koning van alle walvissen, vissen en zeehonden. Als hij in een goed humeur was, hielp hij de jagers bij hun vangst. Als ze niets vingen kwam dat door plagerij van de toverman. En de doden mochten naar Suppergoeksoap of Torngarsok gaan, om op hun velden te jagen. Bij zo'n armzalig geloof kan er natuurlijk nooit sprake zijn van goed of kwaad, van deugd of ondeugd. Evenmin van liefde of medelij en nog veel minder van zonde, schuld, berouw of vergeving! De zendingen hebben later wanhopige moeite gehad, om hun deze dingen bij te brengen!

De Eskimo's leefden geheel volgens hun natuur, zoals het hun zelf het voordeligst was. Onder hen heerste

Ons Werkhoekje

Beste jongens en meisjes,

Je kunt niet raden, waarom ik zo blij ben. Daarom vertel ik het maar direct. O.E.K. is jarig. Hij is 10 jaar geworden. Wat een flinke kerel is hij al! En een massa vrienden en vriendinnen, dat hij zo langzamerhand gekregen heeft! In heel Nederland zitten ze. Het duurt niet lang meer, denk ik, dan heeft hij er 10.000. Dat is de moeite waard. En ik geloof, dat die duizenden ook wel van O. E.K. houden.

„Nu Oek, van harte gefeliciteerd, hoor! Dat er nog lang een hechte vriendschap mag blijven bestaan tussen jou en al de jongens en meisjes van de hoogste klassen der Christelijke Scholen in Nederland”.

Vanwege deze blijde gebeurtenis beginnen we, in Oek z'n 10e levensjaar, met een wedstrijd. Iedereen van z'n grote vriendschaar mag meedoen. Als je je maar houdt aan de volgende 3 punten.

- 1e. Het kruiswoordraadsel keurig natekenen en goed invullen.
- 2e. Duidelijk je naam, voornaam en adres invullen.
- 3e. Oplossingen inzenden vóór 8 Mei a.s. aan de Weled. Heer L. MEIJER, Wilhelminalaan 7, Bedum.

Voor de beste inzendingen zijn een 40-tal prijsjes beschikbaar.

Horizontaal: 1. tegengestelde van zee (4). 4. viervoetig roofdier (4). 7. gebruikt men als er sneeuw ligt (2). 8. bijwoord (2). 9. voorzetsel (2). 11

ertshoudende grondsoort (3). 12. sangnoot (2). 13. vat (4). 15. deel van een bloem (4). 17. groot gebouw (4). 20. gebod (4). 23. zit aan een wagen (2). 24. plezier (3). 25. bijwoord (2). 26. huisgenoot (2). 27. uitroep (2). 29. bijwoord (4). 30. dikke kabel (4).

Verticaal: 1. opening in 'n vloer (4). 2. bijwoord (2). 3. snoep (4). 4. schip (4). 5. lengtemaat (2). 6. is, waar vuur is (4). 10. bijwoord (2). 12. inhoudsmaat (2). 14. bewoner van een land in Europa (3). 16. stam v. e. werkw. (3). 17. zuivelproduct (4). 18. boom (2). 19. deel v. e. school (4). 20. zit aan een deur (3). 21. voorzetsel (2). 22. wapen (4). 26. deel van de dag (2). 28. bijwoord (2).

O.E.K.

IS 10 JAAR GEWORDEN

onbeperkt het recht van de sterke. En de tovenaars of Angekoks waren uiteindelijk de allersterksten, omdat ze regeerden door vrees. En toch waren deze verloren Eskimo's schep-selen van God, Wiens ogen de ganse aarde doorzoeken en Wiens goede gedachten naar heel zijn schepping uitgaan.

14

En toch heeft ook aan deze verre streken de Heiland gedacht, toen Hij bevel gaf dat zijn boodschappers tot aan de einden der aarde moesten gaan

Eeuwen gingen voorbij. Door ziekten en bloedwraak was het Eskimovolk bezig uit te sterven. Wanneer zouden er Christenen zijn, die aan dit volk-in-duisternis dachten?

*Dagboek eener reise ter
Walvisch- en Robbenvangst*
GEDAAN IN DE JAREN 1777 EN 1778. DOOR DEN KOMMANDEUR HIDDE DIRKS KAT
M.A.M. RENES-BOLDINGEN
VAN HOLLUM OP AMELAND

Zo luidt het opschrift van het boek waarin ik mijn herinneringen aan die reis vol verschrikkingen heb neergelegd. Ik heb dat in hoofdzaak gedaan voor mijn familieleden en dorpsgenoten, niet denkende, dat mij de eer zou te beurt vallen, dat het ook gedrukt zou worden. Toch is dit gebeurd en wel bij de Wed. A. Loosjes Pzn. te Haarlem, in den jare MDCCC XVIII. Zodat men ook buiten ons eiland kon lezen, uit hoe grote gevaren God machtig is te redden. Want ik denk niet, dat ooit 'n walvisvaarder van Hamburg, Syll, Helgoland of Ameland een dergelijke reis heeft meegemaakt. Het is een wonder van God, dat ik behouden ben thuisgekomen, want zelf heb ik er meermalen aan gewanhoopt, dat ik mijn geliefde eiland terug zou zien. Ik, een van de zeer weinigen, die deze tocht overleefden!

„Wat zeeman, die de kiel naar 't
barre Noorden stuurde,
Bestond er ooit op aard, die zoveel
ramps verduurde.
Als Kat, de fiere Kat, die 's lijdens
beker heeft
tot aan den boom geleegd, en toech,
Goddank, nog leeft!”

Daarmee kan ik het doen! Maar toch blijf ik zeggen: „Aan God de eer”. Ik weet zelf veel te goed, hoe vaak ik bang en wanhopig was en helemaal niet fier.

Natuurlijk ben ik mijn levensloop niet als kommandeur, anders gezegd, als kapitein van een Groenlandvaarder begonnen. O neen, het is een lange weg geweest, van hard aanpakken, gehoorzamen leren, ontberingen en gevaren. Hoe dikwijls ik de dood onder de ogen heb gezien, kan ik niet eens meer tellen. En met hoeveelen ben ik uitgevaren die nooit terug zijn gekomen; die op zee bleven, zoals wij dat noemen. Als de geheimen van Gods grote zeeën in noord en zuid en oost en west eens geopenbaard worden, wat zal er dan voor de dag komen!

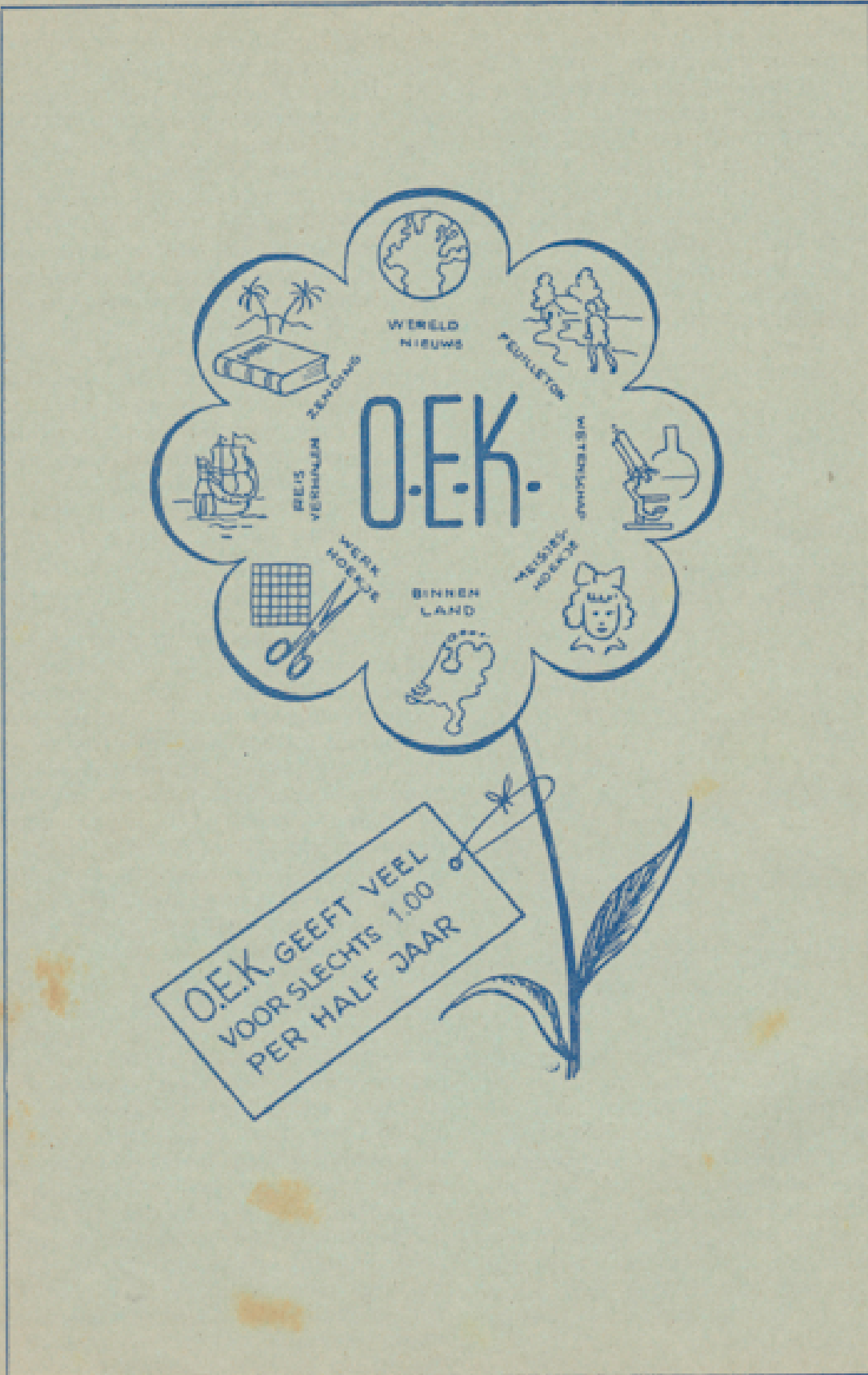

*Kommandeur
Hidde Dirks Kat van Hollum
(Ameland)*

Tot slot volgt nog de oplossing van het raadsel uit het Maart-no. van de 9e jaargang.

Verticaal: Maart Lentemaand.

Horizontaal: 2. das 3. krans. 4. sparren. 5. boter. 6. sla. 7. Ens. 8. otter. 9. broeden. 10. Medemblik. 11. Benares. 12. blauw. 13. ons.

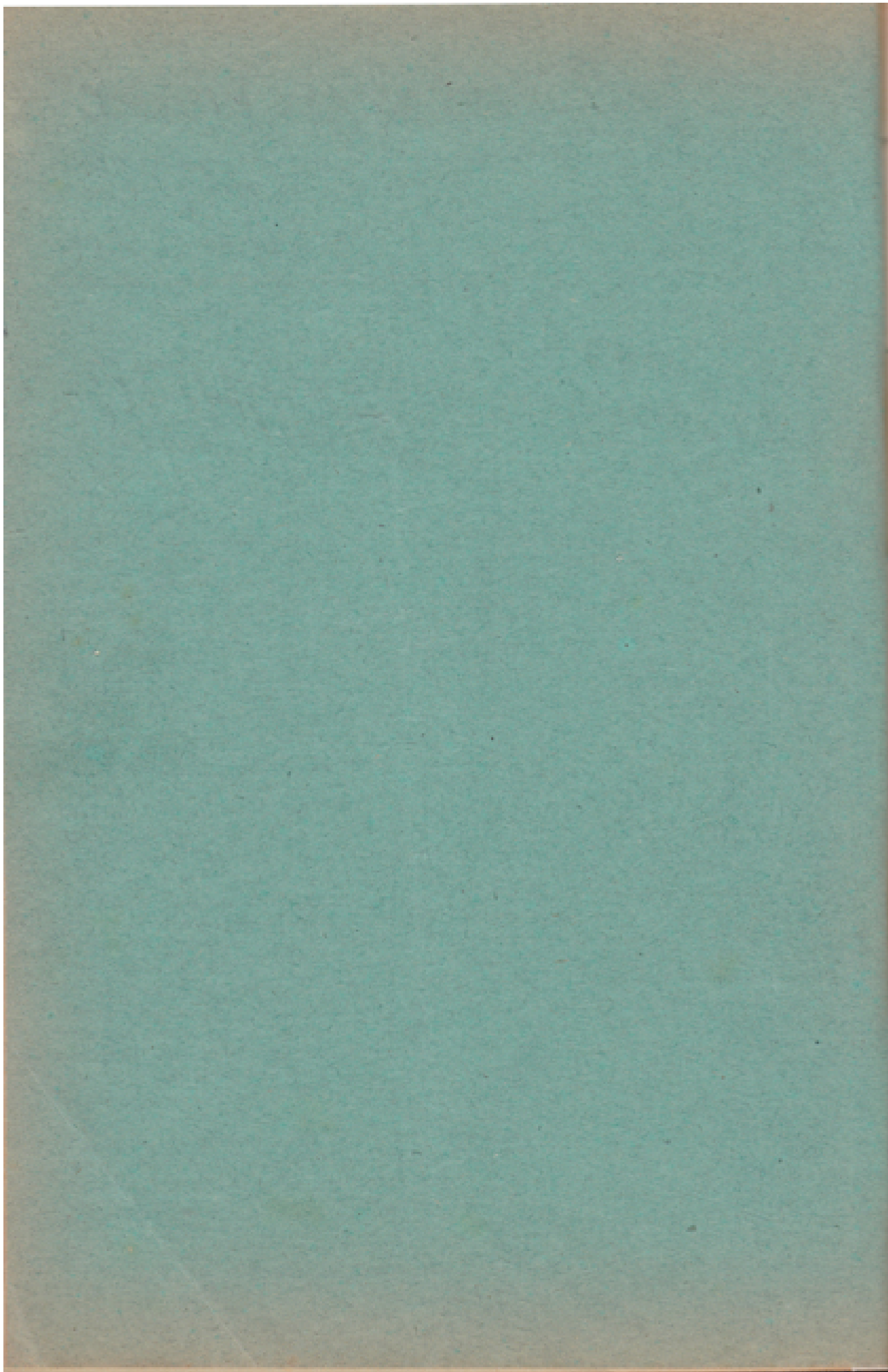

Onze eigen krant

INHOUD:

- 1 Zij verkozen de
vrijheid
- 2 Op de zwarte lijst
- 3 Van oerwoud tot
vruchtbaar land
- 4 Het rijk van God in
sneeuw en ijs, door
Mevr. M. A. M. Renes-
Boldingh
- 5 Een plechtigheid in
Londens City
- 6 Wetenswaardigheden
Het Noordelijkste dorp
- 7 Ons werkhoekje
a. de wedstrijd
b. nieuwe opgaaf
- 8 Hersengymnastiek
- 9 Feuilleton:
Dagboek ener reizte
ter Walvisch- en
Robbenvangst

„Onze eigen krant”

Voor de hoogste klassen der Christelijke Scholen
Verschijnt de 20ste van de maand

Redactie: L. Meijer, H.d.S., Bedum - J. Bulthuis
H.d.S., Ten Post - Tj. Schaafsma, H.d.S., Kampen
Administratie-adres: "DRUKKERIJ DE VRIES"
Stadsbureau Telef. No. 345 - Girorek. no. 139559

10e Jaarg. No. 2 - Mei '54

ZIJ VERKOZEN DE VRIJHEID

Wat is het toch fijn, te mogen wonen in een vrij land! Een land, waar je vrij kunt spreken en vrij overal naar toe moogt gaan. Je mag blijven, je mag **emigreren**, onze regering vindt het goed. En als je in de vakantie eens een buitenlands reise zou maken, dan zal de Nederlandse regering je heus niet lastig vallen.

Zo vrij is het niet overal. Veel mensen in andere landen zouden wel graag zo vrij zijn als wij.

Onlangs is nog weer eens gebleken, hoe sommige mensen onder de druk weg proberen te komen.

Zoals alle landen, heeft ook Rusland zijn gezanten of **ambassadeurs** in bijna alle landen ter wereld. Zo'n gezant is daar niet alleen. Neen, een gezantschap of **ambassade** bestaat soms uit heel veel personen. Zo was het ook met de Russische ambassade in Canberra, de hoofdstad van Australië. Een van de voornaamste leden van dat gezantschap was de Rus Petrow. De machthebbers in Moskou vertrouwden hem volkomen. Ze kenden hem als een overtuigd communist. Hij kreeg een verantwoordelijk baantje. Hij werd aangesteld als hoofd van de Russische **spionagedienst** in Australië. Diep in het geheim natuurlijk, want in Australië

wist men niet anders, dan dat deze Petrow de derde secretaris van de Russische ambassade was.

Gezanten krijgen hun berichten en opdrachten uit hun vaderland vaak in geheimschrift. Als vreemdelingen deze berichten op de één of andere manier in handen krijgen, kunnen ze die toch niet lezen. Dit geheimschrift kan slechts door een geheime **code** ontcijferd worden.

Welnu, kameraad Petrow kreeg de opdrachten uit Moskou ook in geheimschrift. Zijn vrouw moest op de ambassade dit geheimschrift ontcijferen.

Zo'n voorname spion heeft natuurlijk overal zijn handlangers. Ook Petrow had ze. Voorname en minder voorname Australische burgers, die in 't geheim communist waren, of die met Russisch geld werden omgekocht, zorgden, dat Petrow zijn inlichtingen kreeg. Mevrouw Petrow bracht ze over in geheimschrift en zo gingen de berichten naar Rusland.

Ging het over de sterkte van het Australische leger? Ging het over de proeven met atoombommen of waterstofbommen in de Grote Oceaan?

Misschien wel, maar misschien ook nog over andere dingen.

Maar onze Petrow kreeg intussen dóór, dat er een groot verschil was tussen het leven van de burgers in Australië en dat van de burgers in zijn vaderland. Wat was het leven in Australië veel vrijer, gelukkiger en rijker dan in het communistisch Rusland!

En zo kwam langzamerhand het verlangen in hem op, om ook Australisch burger te zijn en vrij te worden van het communisme, dat alleen maar onderdrukking en angst betekende.

Eindelijk werd dat verlangen hem te sterk. Met grote tegenzin verrichtte hij zijn werk. Nog langer zijn spionnagewerk doen, het stuitte hem tegen de borst. Daar moest een eind aan komen.

Maar hoe?

Als hij naar Rusland schreef: „Ik doe het niet langer”, dan zou hij heel spoedig uit de weg geruimd worden, dat begreep hij heel goed.

Daarom deed hij het anders.

Hij reisde naar Sydney en vertelde daar aan de Australische politie, dat hij het hoofd was van de Russische spionnagedienst. Als bewijs had hij honderden documenten bij zich in geheimschrift, die hij uit Canberra had meegenomen. Tegelijk verzocht hij om **politiek** asyl. Dat wil eigenlijk zeggen, dat hij vroeg om als vreemdeling in Australië te mogen blijven. Een verzoek om bescherming tegen strafmaatregelen van de Russen.

Dat verzoek werd toegestaan en uit voorzorg werd Petrow naar een geheime verblijfplaats overgebracht. Men was bang, dat de Russen zouden proberen hem om te brengen, als men merkte, wat hij gedaan had.

Op de Russische ambassade was men woest! Onmiddellijk verdraaide men daar de waarheid. Petrow was niet gevlucht, beweerden de Russen, maar ontvoerd! Het verhaal over de geheime documenten had de Australische regering maar verzonnen! Men eiste uitlevering van Petrow. Natuurlijk gingen de Australiërs daar niet op in! IJverig ging

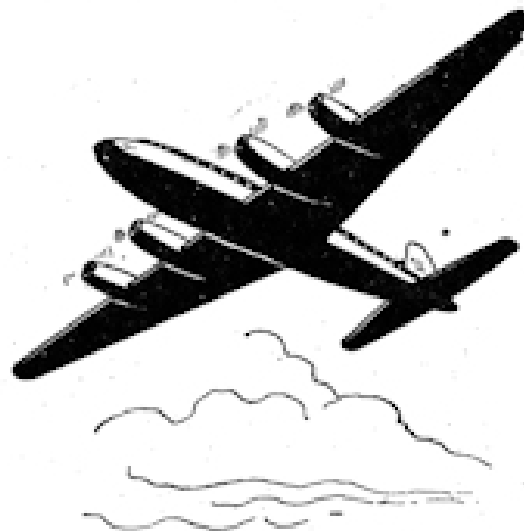
men de documenten bestuderen, om zo gauw mogelijk alle schuldigen aan de spionage te arresteren.

Een paar dagen later bracht een vliegtuig twee geheimzinnige Russische koeriers naar Sydney. In een zwarte gesloten auto vertrokken ze met spoed naar de Russische ambassade te Canberra. 't Bleek, dat ze gekomen waren om mevrouw Petrow naar Rusland te brengen. Want die moest het voorbeeld van haar man niet volgen. Daarvoor wist ze te veel.

Door de beide zwijgzame koeriers en een lid van de Russische ambassade werd ze naar het vliegtuig gebracht. De beide koeriers hielden haar stevig vast. Een grote menigte mensen was op het vliegveld aanwezig. Men riep mevrouw Petrow toe: „Ga niet mee! Ze zullen je vermoorden!”

Wat moest er wel in die vrouw omgaan? 't Bleek later, dat de Russen haar verteld hadden, dat haar man dood was. Men hoorde haar in 't Russisch roepen: „Ik wil niet mee! Red mij!”

Het publiek probeerde nog tussenbeide te komen, maar de koeriers

dudden de vrouw in het vliegtuig, dat onmiddellijk vertrok.

De Australische regering had bepaald, dat ook mevrouw Petrow asyl

OP DE ZWARTE LIJST

De laatste maanden is in Duitsland hondsdolheid geconstateerd.

Het is een vreselijke ziekte. Een hond, die deze ziekte heeft, wordt eerst enkele dagen schuw en stil. Als de crisis komt breekt het dier los en bijt elk levend wezen, dat in zijn buurt komt. Vroeger had men geen middel tegen deze ziekte. Van mensen, die gebeten waren, stierven 40%, onder erge pijnen, in waanzinnigheid.

Een hond kan wel vier maanden besmet zijn, voordat de ziekte in alle hevigheid uitbreekt. In 1919 is het gebeurd, dat een Engels officier een aardige Duitse herder meenam naar huis. Het beest zag er zo op het oog kerngezond uit. Enige maanden later bleek de hond toch besmet te zijn en brak de dolheid plotseling los. Voordat men het beest onschadelijk kon maken, had het door zijn beten 179 slachtoffers gemaakt.

Het is Louis Pasteur geweest, die de bacillen van de hondsdolheid ontdekte. In 1886 heeft hij 'n tegengif, 'n

serum, tegen de gevreesde ziekte weten te vinden. Een jongen van 9 jaar had zijn vriendjes tegen een dolle hond verdedigd, maar werd zelf besmet. Hij werd door Pasteur geholpen. De geleerde en gelovige man smeekte Gods zegen over zijn nieuw gevonden geneesmiddel. De knaap herstelde na de injectie. In elk land is tegenwoordig wel een Instituut-Pasteur, waar het serum tegen hondsdolheid voorradig is.

In Duitsland eist thans de hondsdolheid een energiek optreden. Geen hond mag er meer los lopen. Elk geschoten of dood gevonden stuk wild wordt slechts met handschoenen aangepakt. De cadavers van vossen worden overgoten met onverdunde creoline en minstens een meter diep begraven. De hond maakt immers graag jacht op vossen. Een gebeten vos brengt de besmetting weer over op andere dieren in het veld. Het is natuurlijk onmogelijk het wild met het middel van Pasteur te behandelen. Men kan alleen maar

zou worden verleend als ze daarom vroeg. Tot dusver hadden de Russen haar daar geen gelegenheid voor gelaten. En nu was het te laat. Of, misschien...

Vóór het vliegtuig Australië verliet, moest het een tussenlanding maken in Darwin. In het vliegtuig was het de stewardess gelukt even alleen met mevrouw Petrow te spreken. Deze vertelde, dat ze erg bang was en 't liefst in Australië zou willen blijven. De stewardess vertelde dit dadelijk aan de piloot en die meldde dit per radio aan de Australische autoriteiten. Toen het vliegtuig in Darwin landde, stond men daar op mevrouw

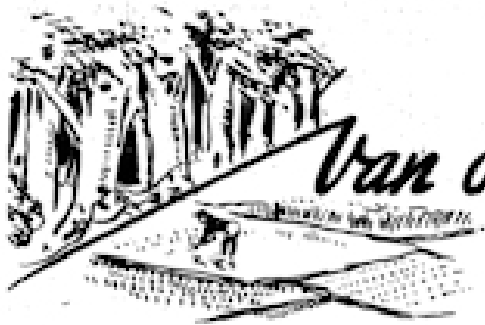
Petrow te wachten. Zij werd in de gelegenheid gesteld een uur lang met haar man te telefoneren. Toen wist ze het helemaal. Ze wilde in Australië blijven.

De Russische koeriers tastten naar hun revolvers, maar daar was op gerekend. Met bekwame spoed werden ze ontwapend.

Zonder mevrouw Petrow konden ze hun reis per vliegtuig naar Moskou vervolgen.

Erg vriendelijk zullen ze daar niet ontvangen zijn. Maar meneer en mevr. Petrow zijn de dans ontsprongen.

In Australië zullen de schuldigen gestraft worden.

Van oerwoud tot vruchtbaar land

In het vorige nummer van O.E.K. heb ik jullie iets verteld van Lelystad. Je herinnert je nog wel, dat deze „stad“ de toekomstige hoofdplaats van de Flevopolder zal worden. Nederland werkt hier aan een vreedzame landverovering! Dit gebeurt in Nederland zelf, maar ook in Nederlands gebied buiten Europa, n.l. in Suriname, worden vruchtbare polders aangelegd. Daar ontstaan twee plaatsen: Wageningen en Lelydorp.

We nemen de kaart van Suriname voor ons en gaan nu een kijkje nemen bij het werk, dat daar in de warmte wordt verricht.

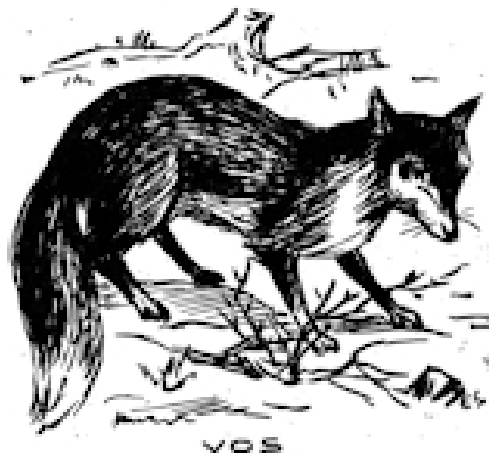
In de wijde moerassen van de Surinaamse kustvlakte ligt anderhalf miljoen hectare vruchtbare grond! Het is zware, vette klei, die ook zonder kunstmest rijke oogsten levert. Op 200 km. afstand van Paramaribo hebben Nederlanders aan de Nicke-riervier welvarende polders aangelegd. Dat ging niet gemakkelijk, want

maatregelen nemen tegen uitbreiding van de ziekte.

In de Middeleeuwen liet men de honden koperen penningen of medailles dragen als voorbehoedmiddel. In de Vlaamse gewesten gebruikte men gewijde sleutels om de wonden uit te branden. De jagers riepen hun beschermheilige of schutspatroon St. Hubertus aan, voor vrijwaring van besmetting.

Nu de ziekte in Zuid-Limburg en Overijsel dichter en dichter onze grens nadert, worden in ons land reeds maatregelen getroffen, om de gevreesde ziekte tegen te gaan. Door de afdeling Wild- en Vogelschade en Jacht van het ministerie van Landbouw, Visserij en Voedselvoorziening, is Reintje de Vos op de zwarte lijst geplaatst. Er moeten krasse maatregelen worden genomen en daardoor moeten de goeden met de kwaden lijden!

De vossen gaan kwade tijden tegemoet. Wie tot en met eind Juni een volwassen vos bij de politie inlevert, ontvangt daarvoor f. 10.00.

Voor een jong exemplaar wordt f. 5.00 uitbetaald. De politie gaat volgens bepaalde voorschriften de beesten begraven. Op deze manier tracht men de ziekte buiten het land te houden.

Op de Veluwe graaft men, aange- lokt door de premies, reeds ijverig de jongen uit de holen. Ook oudere vossen zijn al buit gemaakt.

Het is wel jammer, dat onze vos- senstand door deze maatregelen zo- veel heeft te lijden.

in de tropische hitte moesten, behalve de moerassen, ook oerwouden worden bedwongen.

Langzaam maar zeker zijn de gronden veroverd. Het ging met die oerwouden wel met eigenaardige middelen! Weet je wat middel men gebruikte in de strijd tegen het oerwoud? Dat raad je niet gemakkelijk! ... Vergif!

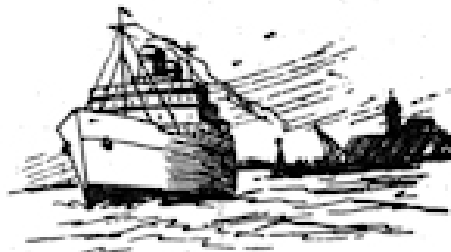
Ploegen mensen trokken voortdurend naar de bossen, sneden ringen in de woudreuzen en smeerden die vol met vergif. Dan wachtte men één à twee jaar. In die tijd deed het vergif zijn werk. De dood waarde rond in het oerwoud. De bomen stierven langzaam, zó, dat takken, stammen en zelfs de wortels verpulverden tot een turfachtige massa. Een troosteloos gezicht, zo'n stervend oerwoud!

Toen kwamen de tractoren om de dode boel op te ruimen. Twee tractoren reden op een afstand van ongeveer tien meter naast elkaar. Samen trokken ze een zwaar ankerketting mee. Hiermee werd alle verrotte hout omver getrokken. In één

branden werd de grond meteen omgeploegd en begon het inzaaien.

Enkele weken geleden is in de polders van het Nickeriegebied een groot pompgemaal in werking gesteld. De regenval bedraagt ongeveer 2000 mm. per jaar. In een tropisch gebied is dat niet buitengewoon hoog, maar door enkele buien van een 100 mm. staat alles in een ogenblik blank. In korte tijd moet dit water worden weggemalen, anders is de oogst verloren!

In de wildernis van het Nickeriegebied verrees het dorp Wageningen. Het ligt 50 km. stroomopwaarts van de kust. De Nickerie is er 100 m. breed en 20 m. diep. Dat is prach-

tig, want de oceaanstomers kunnen daardoor tot vóór de steigers van de fabriek komen. In de polders wordt veel rijst verbouwd. Zaaient en oogsten, het gaat allemaal machinaal op de grote bedrijven. In de fabriek te Wageningen wordt de rijst gedroogd en in silo's opgeslagen. Het laden van de grote schepen gaat ook al weer machinaal. Eén man is voldoende bij het bedienen van de machines, die de grote schepen laden. De rijst gaat rechtstreeks naar Amsterdam of Rotterdam.

Denk nu maar niet te gering over het dorp Wageningen! Er zijn een 100 woningen, een hospitaal, school, kerkgebouw, centrale winkel. Er is elektrisch licht en er zijn telefoonverbindingen, ook met Nederland.

Ten Zuiden van Paramaribo ligt het nieuwe Lelydorp. De boerderijen zijn hier veel kleiner. De grond is er zo rijk niet dan in het Nickerie-

uur tijd haalde men op deze manier één hectare hout omver. De eeuwenlange stilte van het oerwoud werd verscheurd door het donderend lawaai van het vallend geboomte.

Toen het woud plat was, kwamen walsen met scherpe messen alle slingerplanten stuk hakken. Dan werd de brand er in gestoken! Na het af-

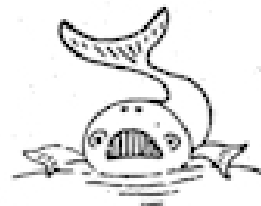
Het Rijk van God in sneeuw en ijs

door:
M.A.M. Rens-Boldingh

Eindelijk brak ook voor de Eskimo's in Labrador de tijd aan, dat de vensters en poorten naar het Licht zouden opengaan. Ook dit volk dat in duisternis en doodsschaduw zat, zou het Licht zien.

In 1733 trokken de eerste drie Hernhutter broeders naar Groenland, om daar de oude, zieke en doodmoede Noorse dominee Hans Egede te helpen en af te lossen. De ene van de tweelingzusters was dus geholpen. Het zou echter nog jaren duren, eer ook Labrador aan de beurt kwam. Wel was er al een honderd jaar lang een drukke walvis- en robbenvangst in deze noordelijke wateren. Maar wie het kon vermijden, ging niet in Labrador aan land

want de Eskimo's stonden als sluipmoordenaars bekend. En om met goede boodschap naar een verloren volk te gaan, daaraan dacht niemand. Men ging om geld te maken, niet om de naaste te redden. Ook de geldjacht maakt keiharde mensen.

In het jaar 1749 echter kwam een jonge stuurman, Johan Christiaan Ehrhardt, die reeds meermalen in straat Davis op walvis had gevangen, met zijn schip in een Groen-

gebied, maar men heeft er minder last van het water.

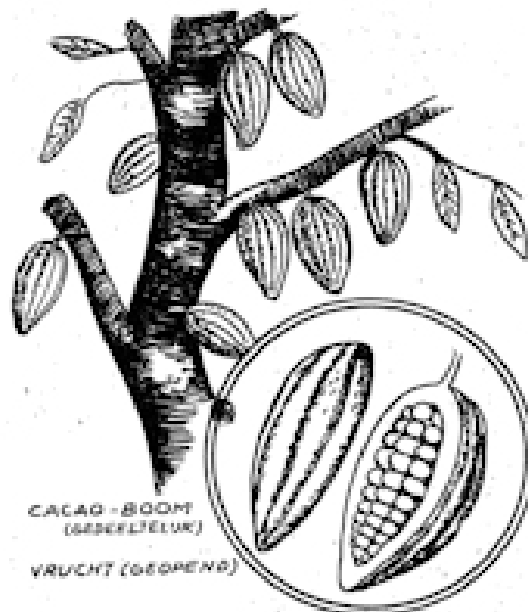
In Lelydorp verbouwt men geen rijst! Hier heeft men boomcultures z.a. sinaasappelen, oliepalmen, cacao, koffie en ananas. Een pracht gezicht, al die bomen in bloei of beladen met vruchten!

Ook verbouwt men hier nog apennoten, maïs, soyabonen en groenten. In Lelydorp is er het gehele jaar wel werk. Dat is in Wageningen niet het geval. Daar is het meer seizoenwerk.

Niet alleen Nederlanders, maar ook Surinamers kunnen een bedrijf krijgen. Maar, net als in de Noordoostpolder in Nederland, worden er hoge eisen aan de boeren gesteld.

Zo komt ook de Surinaamse landbouw tot ontwikkeling. Over enkele jaren kunnen hier dus ook boeren

zich vestigen en emigreren ze toch naar Nederlands gebied.

CACAO-BOOM
(GEBEELTELUK)

VRUCHT (GEOOPEN)

landse haven. Iedere havenplaats was daar uit een zendingsnederzetting gegroeid en een der zendingen ver-

telde Ehrhardt van het Eskimo-volk aan de andere zijde van straat Davis. Ook vertelden ze hem van het waagsluk van een zekere Henry Ellis, die geprobeerd had, om via de Hudsonstraat de zogenaamde Noordwestelijke doorgang te vinden. De Europese kooplui hoopten bij een tocht „om de Noord” de Duinkerker-, Spaanse- en Algerijns kapers te ontgaan, daarom financierden zij zulke avontuurlijke tochten.

Ehrhardt werd nieuwsgierig door dit vertellen en toen hij later in Duitsland terug was, zocht en kreeg hij een verslag van die reis te lezen. In dit reisverslag las hij ook over de Eskimostammen langs de kust van Labrador.

Nu was deze leergierige stuurman een Christen, die naar zijn vermogen de zaak van de Here Jezus wilde dienen. God heeft daartoe werkelijk niet enkel dominees en andere gestudeerde mensen nodig. Hij kan in Zijn dienst ook schoolkinderen, boeren, fabrieks- en kantoormensen gebruiken. Ook vissers, matrozen en

stuurlui. 't Komt er maar op aan, dat we ons willen laten gebruiken en ons volledig inzetten, met alles wat we hebben.

Stuurman Ehrhardt verstond de wenk, die God hem gaf. Hij wist, dat sedert een twintig jaar de Herrnhutters uitgetrokken naar de meest verwaarloosde en ongelukkigste volken ter wereld. Naar de neger-slaven van West-Indië, de Eskimo's van Groenland, de Hottentotten van Afrika en de opgejaagde Indianen van Noord-Amerika.

Daarom greep hij nu zijn ganzenpen, papier en inkt en schreef over die Labrador-Eskimo's 'n lange brief aan het Herrnhutter kerkbestuur. Hij schreef erbij, dat er mogelijkheid was om handel te drijven en dat de zendingen op Groenland dit ook deden. Ja, dat wist het kerkbestuur wel. Overal waar de zending kwam, kwam ook een Christen-koopman. Op deze manier probeerden ze de Eskimo's uit de handen van woekeraars te houden en hun eerlijk koopmanschap bij te brengen.

Het gevolg van Ehrhardts brief was, dat drie Engelse Herrnhutter broeders in 1751 een schip uitrustten, om daarmee naar de kust van Labrador te varen. Dat was in die dagen natuurlijk een zeilschip, een notedopje vergeleken bij onze grote stoomboten en het geheel was een geweldige, levensgevaarlijke onderneming. Het waren de broeders Nisbet, Grace en Bell en ze noemden hun schip: „de Hoop”. Vanzelfsprekend werd Ehrhardt stuurman van de Hoop en de ziel der onderneming. De 11e Mei 1752 verliet „de Hoop” de Londense dokken en op de 11e Juli kregen de reizigers voor het eerst de bergachtige kust van Labrador te zien. Lang moesten ze zoeken, eer ze een fjord vonden, waar ze voor anker konden gaan. Eindelijk vonden ze er een en voelden voor het eerst na ruim twee maanden weer vaste grond onder de voeten. Op de smalle strook strand stond een forse berk. Daarin sneden ze met hun zakmessen de naam

En plechtigheid in Londen's City

Onze koningin is Vrijdag 7 Mei naar Londen gereisd, om daar een plechtigheid bij te wonen. Dat gebeurt wel vaker, zeg je. 't Is waar, maar dit was toch wel iets bijzonders.

Koningin Juliana is n.l. erelid geworden van....schrik niet.... het Britse timmermansgilde. Het is de eerste keer, dat door de Carpenter Compagny aan een vorstin het erelidmaatschap werd aangeboden.

Wat heeft dit nu wel te betekenen?

Wat een gilde is, weten jullie wel. Het is een instelling, die al te vinden is in de oude Germaanse tijd, terwijl de naam gilde in de tijd van

Karel de Grote voor het eerst genoemd wordt. Leerjongen, gezelschap en meester zijn voor jullie geen onbekende woorden. Zie maar eens bij je schoenmaker op de deur, misschien staat er wel Mr. Schoenmaker.

't Is zo jammer, dat we in onze tijd zo weinig van de oude vorm van het gilde hebben overgehouden. Trouwens er verdwijnt langzamerhand zoveel, dat je lief was. Denk 'es aan de keurige oude klederdrachten. Slechts hier en daar zijn nog wat restjes te vinden. Alles lijkt wel „confectie” te worden.

Toch zijn we in ons land niet alles, dat herinnert aan de gilden,

van de Engelse Koning : George. Dat was voldoende, om voor Engeland beslag op heel Labrador te leggen. Dat ging in die dagen dus nogal gemakkelijk en vreedzaam in zijn werk. Wij zouden er bijna om kunnen lachen. Toch ligt die kinderlijke tijd pas twee eeuwen achter ons!

Verder ging de vaart langs de fjordenkust.

De 29ste Juli zagen de reizigers vijf Eskimo's in kajaks, die hun 't een en ander toebrulden, dat nogal vijandig klonk. Zoiets als : „wat doe je hier !” En : „wil je weg wezen ?”

Toen Ehrhardt hun echter in hun eigen taal een paar vriendschappelijke woorden toeriep, veranderde hun houding en lieten ze „de Hoop” ongemeid.

kwijtgeraakt. Dan moet je maar 'es een kijkje gaan nemen in Alkmaar, bij de kaasdragers.

Maar in Engeland is men op dit gebied toch veel rijker. Enkele gilden hebben zelfs hun glorieuse gildehuizen of hallen nog. In de city zijn er nog een zestal.

In het begin van de laatste oorlog is echter de prachtige Carpenter Hall door een bom getroffen en in een ruïne veranderd. Hartelijk en gastvrij werden de carpenters uitgenodigd, voortaan hun bijeenkomsten te houden in de hall van de Drapers, dat zijn de lakenhandelaars.

Aan het zelfde straatje, de Austin Friars, stond ook een Nederlands Hervormde kerk. Maar deze werd ongeveer in dezelfde tijd ook kapotgegooid. En nu is dit het aardige, dat onze koningin over enkele weken weer naar Austin Friars gaat. Nu was zij er om erecarpenter te worden, straks, 11 Juli, gaat Zij om de nieuwe Hervormde kerk in te wijden.

Dat de Carpenter Company voor het eerst aan onze koningin deze hoge onderscheiding verleent, heeft natuurlijk z'n betekenis. De Londense city — de binnenstad — heeft een grote macht. In vroeger tijden nog groter dan nu. Hier kwamen in de bewogen dagen van de regering van Jacobus II de stemmen op om Mary en stadhouder Willem III naar Engeland te halen. En het is vooral aan de city te danken, dat onze Oranjevorst als koning de Engelse troon beklom. In een toespraak werd er dankbaar aan herinnerd, hoe koning Willem aan de city alle rechten en **privilegiën** teruggaf, die Jacobus had afgenomen. Nog zijn daar de herinneringen aan onze vorst. In de grote eetzaal, waar de koningin nu de lunch met een 140-tal gasten gebruikte, hangt het levensgrote portret van stadhouder-koning Willem III. Hij was broeder van het lakenkopersgilde. Wat een eer. Maar waren de eerste lakenwevers, die Engeland had, ook niet afkomstig uit Vlaanderen en Brabant. Ja, aan hen heeft Enge-

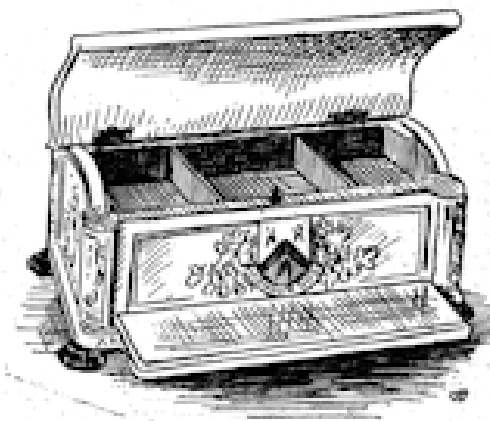

STADHOUDER-KONING WILLEM III

land eigenlijk z'n bloeiende textielnijverheid te danken.

En we mogen wel zeggen, dat het een zelfde hand is tussen de city en het huis van Oranje, die zich nu heeft geopenbaard in het verlenen van het erelidmaatschap van de carpenters, aan onze tegenwoordige vorstin. De plechtigheid in Drapershall zou vorig jaar al geweest zijn, maar door de droeve tijd van de ramp, is ze uitgesteld tot nu.

In de „grote” krant hebben jullie misschien wel een foto van dat aardige kistje gezien, waarin de waardevolle „diploma” is opgeborgen. Dit eikenhouten kistje — zuiver handwerk — is gemaakt van hout van de verwoeste kerk. Op de 4 hoeken zijn 2 Nederlandse en 2 Engelse leeuwen

Wetenswaardigheden

HET NOORDELIJKSTE DORP.

Het Noordelijkste dorp ter wereld, Thule aan de Westkust van het Deense Noordpool-eiland Groenland, op slechts 1280 kilometer afstand van de Noordpool gelegen, is nog meer naar het Noorden verplaatst.

De kleine inheemse Eskimo-bevolking — ongeveer 100 mannen, vrouwen en kinderen — zag haar bestaan bedreigd door de grote vliegtuigbasis, die op weinige kilometers afstand van Thule is ingericht.

Het lawaai van de vliegtuigen en schepen heeft de walrussen, robben, ijsberen en vogels verjaagd, zodat de

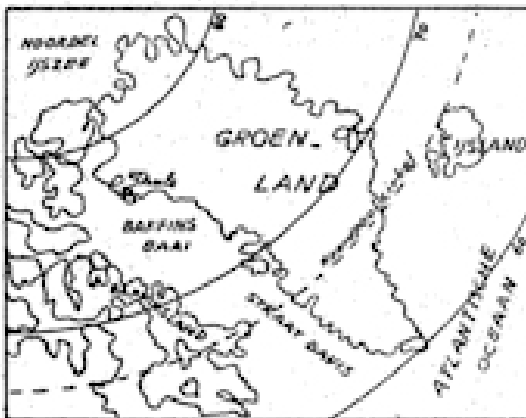
raad van de plaatselijke jagers besloot, Thule te verlaten.

De bewoners van Thule leefden zestig jaar geleden nog als mensen uit het stenen tijdperk. Thans hebben zij geweren, die de plaats van harpoenen innemen en petroleumlampen die de traanlampen vervangen, maar in andere opzichten hebben de Eskimo's aan hun oude levenswijze vastgehouden.

In enkele maanden, gedurende welke de zee ijsvrij is, jagen zij in hun

kajaks — een soort kano's — op walrussen en robben. Gedurende de rest van het jaar, als de fjorden dichtgevroren zijn, trekken zij weken of maanden met hondesleeën en jagen op ijsberen. Dikwijls steken zij over voor korte bezoeken aan de Canadese kust.

uitgesneden. Op de ene smalle kant staat de oude Hervormde kerk, op de andere de nieuwe, terwijl er een geheim laatje in aangebracht is, waarin het document wordt bewaard. De woorden „Je maintiendrai” spreken een duidelijke taal.

Hebben deze gilden nog de betekenis van vroeger? Och neen. Het leven is zo heel anders geworden. Vroeger was de Carpenter Company zoiets als een heel groot aannemersbedrijf, dat voor gemeentelijke- en kerkelijke autoriteiten grote werken

uitvoerde. Nu verzorgt dit timmermansgilde, waartoe b.v. architecten, landmeters en grote aannemers behoren anders niet meer dan de opleiding aan vakscholen en de colleges aan een universiteit in Londen.

De Eskimo van Thule is een welgesteld man — de meest welgestelde van Groenland. Hij verdient zijn geld door aan de regering vossenpels te verkopen. Wat hij niet als spaargeld op de bank zet geeft hij uit aan patronen, petroleum, suiker of koffie. Sterke drank is daar onbekend. Zij verlangen er niet naar en hebben de regering verzocht, de verkoop van alle alcoholische dranken in de **factorij** te verbieden.

Toen de luchtmacht der V.S. begon met de aanleg van geweldige vliegtuigbases op Thule, vreesde men, dat dit de ondergang van de inheemsen in het nabije Eskimo-dorp zou betekenen. Maar het dorp en zijn omgeving werden voor de Amerikanen verboden en **contact** met de Eskimo's werd niet toegestaan.

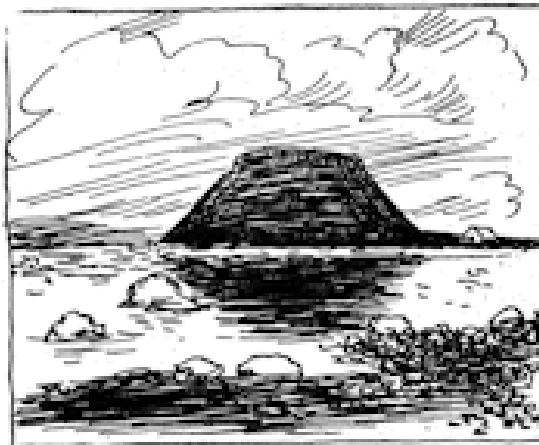
Terwijl vliegtuigen, vrachtauto's, rupsbandtractors en andere moderne zaken de omgeving maakten tot een moderne stad met verkeersregelingen, een bioscoop, **base-baller**ten enz., bleven de Eskimo's leven zoals zij altijd hadden gedaan.

Na twee jaar was het echter dui-

delijk, dat de vliegbases het wild verjoeg.

Toen hebben de Eskimo's van Thule hun sleden beladen, hun vrouwen en kinderen er bovenop gezet en de honden het teken tot vertrekken gegeven.

Thule werd „het dorp van de gelukkige glimlach” genoemd. Het was een nederzetting van vrije jagers, die een hard maar gelukkig leven leidden. Als er een vreemdeling kwam, dienden zij hem niet, maar behandelde hem als huns gelijke.

DE BAAI TE THULE (ZOMER)

Hersen-**ANASTIEK**

1. Hoe heetten de dochters van Job?
2. Waar liet Amerika de laatste waterstofbom ontploffen?
3. Wie ontwierp de Zuiderzeeplannen?
4. Noem 'es de leiders van 3 grote politieke partijen uit zijn tijd.
5. In welk werelddeel wonen: Esten, Algerijnen, Portoricanen, Tibetanen en Maori's?
6. Ken je plaatsnamen, waarin de namen van een groot vaderlander voorkomt? (ook buitenland).
7. De naam van een herdersvorst uit Mesopotamië (O.T.) Keer je deze naam om dan betekent hij: dwaas.
8. Wat is de kleinste brief uit het N.T.?
9. Wat is in de taal van een Eskimo: een angekok?
10. Hoeveel namen ken je van de zeven diakenen uit de Christengemeente te Jeruzalem?

DE WEDSTRIJD.

Wat hebben de lezers van O.E.K. hun best gedaan bij deze wedstrijd. Allereerst dank ik jullie voor de aardige briefjes, waarin we werden gefeliciteerd met het tiende jaar van O.E.K. Het gaat beslist niet, om allen persoonlijk te beantwoorden. Er zijn zoveel brieven binnen gekomen! Ik hoorde de post al brommen: „Wat is er toch weer mit dei kraant te doen? Het is ja altmaol braiv'n!”

Om de plaatsruimte laat ik de oplossing niet afdrucken. Er waren maar enkele inzenders, die niet alles goed hadden. Over het algemeen was het dit keer keurig verzorgd werk: fleurig en kleurig! Je moest de gedichtjes eens kunnen lezen! O.E.K. kan nog wel trots worden bij zoveel lof en dat staat toch niet voor zo'n jong baasje!

Hier volgt dan de lange rij van gelukkigen. Toch is het maar een klein aantal in verhouding tot de inzendingen. Ik kon niet anders dan „het lot werpen” onder de leerlingen van zoveel scholen.

- Jan van Meerveld, Nijkerk.
- Gerrie Bosma, Twijzelerheide.
- Julia Drent, Vriezenveen (O).
- Klaasje Boessenkool, Staphorst.
- Hendrik Snip, Doezum.
- Jarig Fortuin, Heeg.
- Adri Kraan, Moordrecht.
- Sibbele Hoogsteen, Garijp.
- Gerrie Stapel, Garderen.

- Sam Louwerse, Koudekerke.
- Egbert Wolting, Nieuweroord.
- Rietje de Groot, Westbroek (U).
- Jannie Potgieter, Brunssum.
- Roel Nicolai, Harkema-Opeinde.
- Jeltje Kooistra, Boerakker.
- Jan de Heer, Kamerik (U).
- Anneke Joostema, Minnertsga.
- Marla van Luipen, 's-Gravenzande.
- Henk Seesink, Gr. Bredenbroek (Gd).
- Arendje Kloosterman, Kamperz.dijk.
- Adrie Verburg, Ouderk. a d. IJsel.
- Jan Zwaagstra, Twijzelerheide.
- Coba van Milligen, Harskamp.
- Greta Lenting, Losdorp.
- Henk Heusinkveld, Lichtenvoorde.
- Meindert de Vries, Ee.
- Margriet Versteeg, Maarsen.
- Annie Middag, Marle.
- Jopie Rabbinge, Zuidwolde (Dr).
- Willie Bruintjes, Vollenhove (O).
- Kornelis van der Wal, Leeuwarden.
- Karsjen Koop, Delfzijl.
- Adri Rottier, Nieuwdorp (Z).
- L. J. B. Lagendijk, Leerdam.
- Lammert Pastoor, Spijk (Gr.)
- Willi Sleuwenhoek, Montfoort.
- Jannie Lautenbach, Berlikum (Fr).
- Sake Tijsma, Dronrijp.
- Gerda Kuipers, Heemstede.
- Elly Cremer, Vlagtwedde.

Hieronder zie je een rechthoek, met 40 lettergrepen. Hiervan moet je 12 zelfstandige naamwoorden maken.

Van 7 woorden schrijf ik de be-

ak	ger	bli	ne	al	de	bloem	je
ap	o	bag	ker	tel	spa	port	rei
ger	pi	gel	do	chi	mei	theek	si
ken	naas	ve	doorn	pel	vo	nist	ne
ma	lief	burg	kers	hoorn	ex	bi	ma

*Dagboek eener reike ter
Walvisch en Robbenvangst*

GEDAAN IN DE JAREN 1777 EN 1778. DOOR DEN KOMMANDEUR HIDDE DIRKS KAT

H.A.M. RENES-BOLDINGEN

(VAN HOLLUM OP AMELAND)

KORTE INHOUD van 't voorafgaande:

Als jongen, dwalend langs het strand, is Hidde Dirks Kat reeds vol verlangen, achter de Amelandse horizon te mogen zien.

En dan was daar nog mijn grootvader. Grootvader had op de West gevaren, maar was nu in ruste. Van grootvader heb ik heel wat geleerd. Ik moet een grote, sterke knaap zijn geweest, altijd groter en sterker dan anderen van mijn leeftijd. Nu nog steek ik een hoofd boven mijn medemenschen uit en mijn gewicht is over de 200 pond. Deze lengte en dit gewicht hebben mij altijd veel ontzag bij mijn bemanning verschaft. Daarom ben ik er Gode dankbaar voor.

Toen ik nog heel klein was, nam grootvader mij al mee naar de wei om de paarden te verturen. De pin moest dan uit de grond worden gehaald en ergens anders weer ingezet, zodat de paarden weer vers gras hadden om af te grazen. Al heel gauw merkte grootvader, dat ik 't alleen ook wel kon en als de oude man eens geen trek had om eruit te gaan, liet hij 't mij alleen opknappen. Al heel spoedig zat ik boven op de hoge paarderug en ook dat ging goed.

Grootvader had ook 'n oude sloep. Die kalefaterden wij samen op, zodat hij weer bruikbaar werd. We voeren samen de Waddenzee op en zijn zelfs een keer op Terschelling

en aan de Friese kust geweest. Dat was toen een groot avontuur voor mij. Weinig vermoedde ik, welke ijs-

selijke avonturen God nog voor me had weggelegd!

Grootvader leerde mij ook de sterren kennen.

Ik weet nog goed, dat hij op heldere winteravonden bij ons binnenkwam. Ik zie nog zijn ruige grijze baard en zijn grauwe wenkbrauwen, die wel borstels leken. „Hidde, kom met!” klonk het dan. Moeder sloeg mij gauw een wollen das om de oren en de hals, ik trapte in mijn klompen en dan ging 't naar buiten, naar een naburig duin. Daar zagen we dan de sterrenhemel. Ik weet nog goed, hoe die duizenden sterren mij overweldigden en dat ik dacht aan God, die al deze dingen geschapen heeft.

tekenis op, terwijl de overblijvende 5 woorden, namen van bloemen zijn, die nu bloeien.

1. uitvoer. 2. gebruikt men voor het uitdiepen van kanalen enz. 3. een

beoefenaar van bergsport. 4. een plaats in Utrecht. 5. een zuidvrucht. 6. een steltloper. 7. een boekenverzameling.

Niets inzenden.

„Grootvader, er komen hoe langer hoe meer!” riep ik uit.

„Zo is 't niet”, zei grootvader, „ze zijn er allemaal, maar je zag ze niet. Je oog moet wennen aan de dingen, die boven zijn”.

Maar ik was hier om te leren en grootvader begon de helderste sterren en sterrenbeelden aan te wijzen. Zijn hand beefde toen al wat, daarvoor kon ik niet vlug de sterrenbeelden onderscheiden. De noordster, de grote beer, de kleine beer, Orion en Sirius kon ik vrij gemakkelijk vinden. En toen keken we naar de melkweg aan de hemel. Daar wist grova ook niet veel van te vertellen; dat was een heel apart wonder van God, zei hij. Aan de sterrenbeelden leerde hij mij de hemelstreken kennen en toen begreep ik, waarom een zee-man de sterren zo nodig heeft. Later, toen ik zelf als stuurman of kommandeur halve nachten aan dek doorbracht, heb ik vaak met dankbaarheid aan grootvader gedacht. De oude man heeft een goed spoor nagelaten en 't is mooi, wanneer men dat van een mens kan zeggen.

Maar hij deed ook iets, waarover ik eerst erg kwaad ben geweest. Hij bracht mij naar meester Gribberts toe, om te leren lezen en schrijven. Rekenen leerden we vanzelf wel. Er is geen Amelander, die niet kan rekenen, en van lezen en schrijven zag ik het nut niet in. We zaten met andere kinderen in een schemerig vertrek en luisterden met moeite naar meesters wijsheid. Eerst tekende hij ons de letters voor en liet ons die uit het hoofd leren. Daarna vormde hij woorden uit die letters en wij moesten die woorden leren. Hij vertelde ook verhalen uit de Bijbel en liet ons de psalmen zingen. En wij deden ons best, om geen straf te krijgen. Want aan meesters lessenaar hing de harde handjeplak. Wie daarmee klappen kreeg op zijn vlakke hand, had nog uren lang pijn. Op meesters lessenaar, naast de ganzepennen, stond een wollen eendje. Wie stout was of onoplettend, kreeg dat eendje naar zijn hoofd. Hij moest

opstaan om het ding bij meester terug te brengen. O wee, dan kwam de straf. Handjeplak, tien of twintig keer. Of met de lat voor de broek, die te voren extra stijf gespannen werd. Of als grootste schande, voor ezel staan naast het zwarte schoolbord. Daar hingen de lange ezelsoren al klaar; de booswicht kreeg die op zijn hoofd gebonden. „Ik ben

een ezel”, schreef meester dan op het bord. En de schande was zeer groot.

Toch ben ik later ook dankbaar geweest voor wat meester Gribberts mij heeft geleerd. Zonder de school, had ik dit reisverslag niet kunnen optekenen. En de strenge schooltucht? Wie zelf niet geleerd heeft, zich onder tucht te schikken, kan later over zijn scheepsvolk geen tucht uitoefenen.

Eindelijk was het zo ver! Ik was twaalf jaar geworden en monsterde aan voor een reis naar de landen rond de Oostzee. Het was een kustvaart; de meegeenomen vracht werd afgeleverd en we keerden met een flinke lading hout terug, die we soms in ons eigen land, soms in Engeland of Frankrijk moesten brengen. Deze reizen waren niet zwaar; zeeziek-

te kende ik niet en door mijn lengte en grote kracht klom ik spoedig op tot lichtmatroos. Van kajuitsjongen naar lichtmatroos is een hele vooruitgang. Voor een volgende reis kon ik al als matroos aanmonsteren en toen ik omtrent volwassen was en mijn zin al op een Hollumer meiske had gezet, ging ik over op de Groenlandvaart. Daar was heel wat meer geld te verdienen en ik wilde het meiske, als ze mijn vrouw zou zijn, niet in armoede laten tobben. Er was ook heel wat meer avontuur te beleven en in de verte stond voor mijn ogen het kommandeurschap over een walvisvaarder. Er voeren veel Amelanders op de Groenlandvaart. Wij waren gezochte zeelui om onze durf en betrouwbaarheid en de meeste Amelander jongens brachten het tot kommandeur. Hun huizen waren kenbaar aan een dubbele sierraad in de voorgevel en hun vrouwen aan de kostbare gouden kap, die ze Zondags bij de kerkgang droegen. De walvisvaart bracht heel wat welvaart en vertier op ons eiland, want het geld, dat een zeeman verdient, wil aan 't rollen blijven.

Op een dag dan, in het heel vroege voorjaar, ging de omroeper in Hollum rond. Op de hoeken van paden en stegen stond hij stil, sloeg op zijn koperen bekken en riep zijn hoodschap uit.

In Hamburg zochten de réders lichtmatrozen, matrozen, stuurlieden en kommandeurs voor de vloot naar Groenland. Plotseling nam ik het besluit me te laten aanmonsteren. Het lukte, en voordat ik het zelf goed wist, was ik met een tjalk eerst naar Harlingen gevaren en vervolgens naar Hamburg. Daar merkte ik, dat ik in een heel andere wereld terecht was gekomen. De havenkant was vol zee-lieden en er werd gesproken in allerhande talen. De Hamburgers haalden hun bemanningen van Sylt en Helgoland en Schiermonnikoog en Ameland. Ook zaten er veel Engelsen tussen en een enkele maal zelfs Russen en Polen.

Lang bleven we niet in de stad,

want de schepen dobberden reeds zeilklaar op de golven van de Elbemonde. Met sloepen werden we aan boord gebracht, ontvingen ons handgeld, konden nog 24 uur gaan passagieren en toen begon de reis.

Het was een stevig gebouwd schip, waarmee ik mijn eerste Groenlandreis ging maken. Buiten kapitein en stuurman droeg het 40 man scheepsvolk en het voerde niet minder dan zes sloepen mee. De voorsteven was met ijzeren platen beslagen, de buitenboorden waren verdubbeld en met ijzeren spijkers en klampen goed verzekerd. Op mijn vraag, waarom dit alles zo was, kreeg ik kort ten antwoord: „opdat het de druk van het ijs beter kan verdragen”.

Ijs midden in de zomer? Ik spitste mijn oren, vooral bij de gesprekken van de oude en ervaren zeelieden. Veel vragen doen was niet gewenst, dat merkte ik al spoedig. Als regel gold, dat jonge hanen hun mond maar dicht moesten houden en wie toch aan 't kraaien bleef, werd afgesnauwd en uitgelachen.

„Het witte Paard”, zo was de naam van onze brik. Er heerste strenge lucht aan boord. Elk bevel moest onmiddellijk worden uitgevoerd en wee degenen, die deden alsof ze een bevel niet hoorden!

Maar toch was de dienst niet zwaar, in het begin van de reis. Het eten was best, we kregen erwten en bonen en veel pekervlees; en we kregen veel slaap. Dit eerste gedeelte was het: zestien uur slapen tegen acht uur waken. Later echter, wanneer de vangst zou beginnen, werden de uren omgewisseld, zodat het werd: acht uren slapenstijd tegen zestien uren waken en werken. Zelfs kon het dan voorkomen, dat er vierentwintig uur achtereen gewerkt moest worden vooral, wanneer de vangst bijzonder groot was.

Al spoedig kwamen we de eerste ijsbergen tegen. Nog nooit had ik iets zo wonderbaarlijks gezien. Het was een dag van verblindende zonschijn en hardblauwe hemel en de ijsberg deed me denken aan een

kerk met hoge zuilen en grote zalen, terwijl het was, alsof van binnen een blauwe lamp brandde. De volgende ijsberg dreef dicht langs ons heen

naar het zuiden toe. Deze was zo hoog, dat we de hoofden in de nek moesten leggen, om de top te kunnen zien. Een oude zeeman wist te vertellen, dat het gevaarte minstens zeven maal zo diep onder water reikte. Toen begon ik de ijzeren platen te begrijpen, waarmee ons schip was versterkt.

Na de ijsbergen kwamen we in het gebied van het drijfijis. Nu konden we ook spoedig de eerste walvis verwachten. De commandant riep zijn officieren en harpoeniërs bij zich in zijn hut en stelde met hen de werkzaamheden vast. Daarna werd het gereedschap uitgedeeld; de harpoenen met touwen, hakmessen en bijlen. Ik ontving een lang en scherp mes. Daarmee zou ik spék moeten snijden, wanneer het zo ver was. De volgende dag werden de mannen over de sloepen verdeeld. Van nu af aan werden er geregeld oefeningen gehouden in het snel strijken der sloepen en in het snel roeien, zodat wij allen dikke eeltlagen in de handen kregen.

Hoewel het nu hard aanpakken

was, werden de mannen veel vrolijker dan tijdens het eerste, luie deel van de reis. We hadden al heel wat schepen gezien, die alle ook op de walvisvaart waren; Hollanders, Denen, Engelsen, Fransen en zelfs een Spanjaard. Maar hoe we onze ogen ook de kost gaven, een walvis hadden we nog niet kunnen ontdekken, zelfs niet de jongen, die hoog in het kraaiennest op uitkijk zat.

Eindelijk kwam de dag, waarop de lang verwachte roep uit het kraaiennest weerklonk:

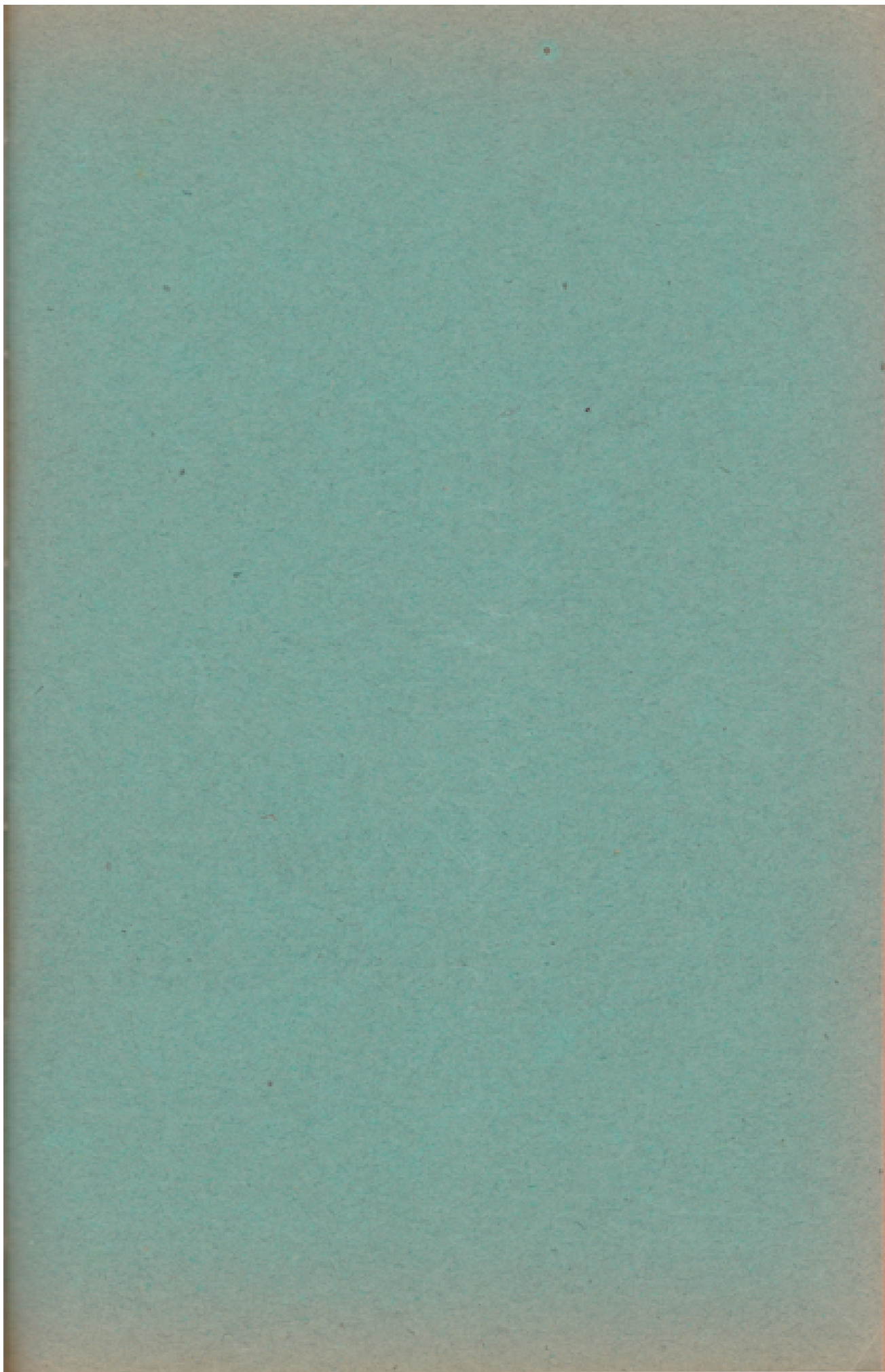
„Waal! Waal!”

Met eenmaal was iedereen aan dek, om mee uit te kijken, maar we werden al spoedig door snijdende kommando's aan het werk gezet om alle zeilen bij te zetten. Dat was bij de felle kou en de harde wind geen kleinigheid. Met volle zeilen voeren we het ijsveld binnen, de vis achterna. Waar „het Witte Paard” zich steigerend een weg baande, kraakte en knapte het ijs en kwamen de schollen in beweging.

Maar ook de walvis zette zich in beweging. Hij had de lucht van ons gekregen en vluchtte voor ons. De kleine ijsschollen schoof hij opzij, onder de grote dook hij door, totdat hij eindelijk schijnbaar niet verder kon, maar onrustig en besluiteloos heen en weer bleef zwemmen. Dezelfde oude zeeman, die mij tevoren reeds een en ander had verteld, zei me nu, dat een walvisch onder een zeer groot ijsveld niet kan doorzwemmen, omdat hij door longen ademhaalt en dan niet tijdig genoeg kan boven komen om lucht te scheppen.

Minuten vol van spanning gingen voorbij. Zou het dier nog een kans zien om te ontsnappen? Dichter en dichter naderde „het Witte Paard”; duidelijk zagen we hoe het donkere lichaam zich aftekende tegen de grauwe ijsschotsen en altijd hoger spoten de twee zilveren stralen op naar de hemel.

(Wordt vervolgd).

JUNI 1954 - No. 3

10e JAARGANG

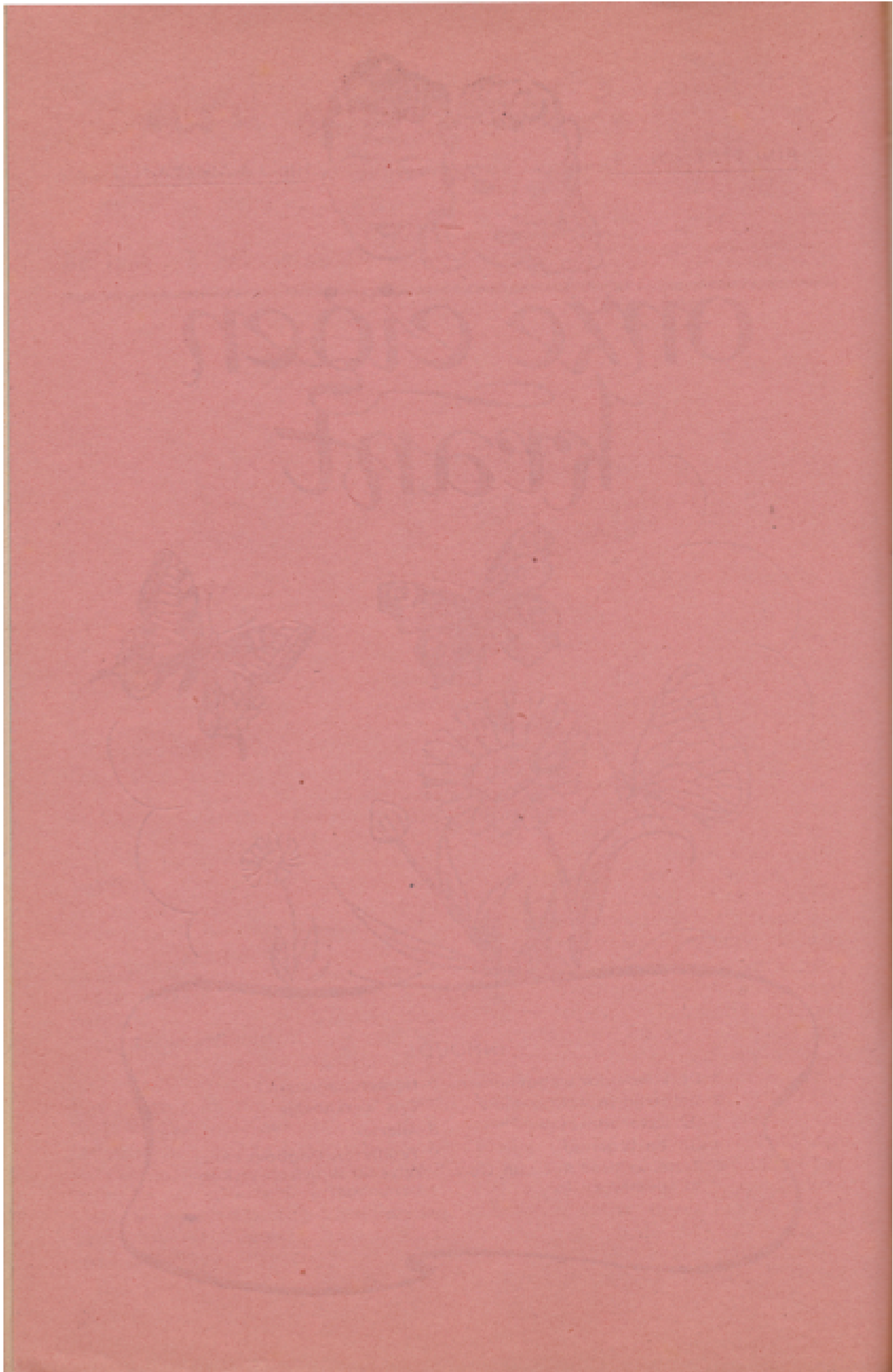

onze eigen krant

INHOUD:

1 De kandelaar weggenomen	6 Hersengymnastiek
2 De strijd in Achter-Indië	7 Ons werkhoekje
3 De Coloradokever	8 Allerlei
4 Gif en tegengif	9 Feuilleton: Dagboek eener
reize ter Walvisch- en Rob-
benvangst
5 Zending Het Rijk van God
in sneeuw en ijs	

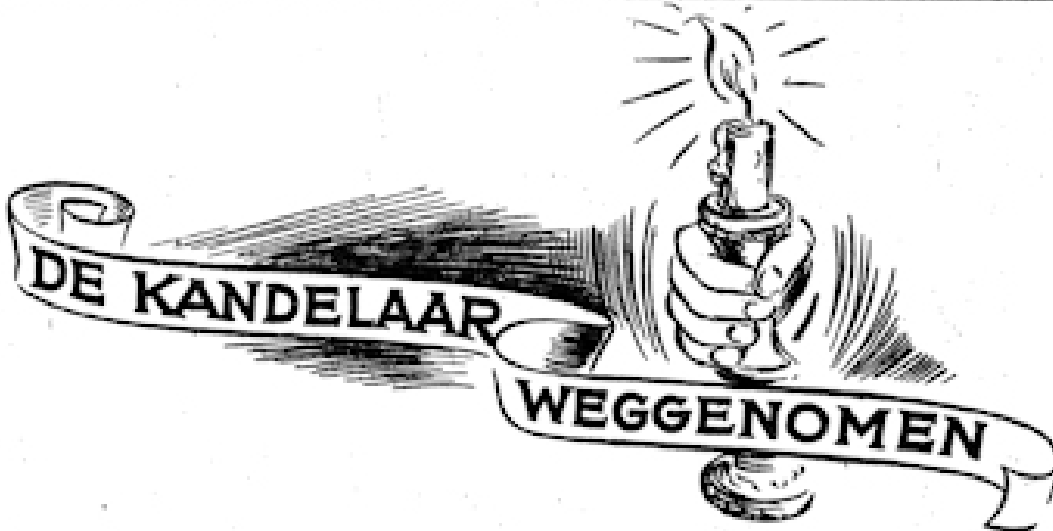

„Onze eigen krant”

Voor de hoogste klassen der Christelijke Scholen
Verschijnt de 20ste van de maand

Redactie: L. Meijer, H.d.S., Bedum - J. Bulthuis
H.d.S., Ten Post - Tj. Schaafsma, H.d.S., Kampen
Administratie-adres: "DRUKKERIJ DE VRIJES"
Stadsburen Telef. No. 345 - Girorek. no. 039559

10e Jaarg. No. 3 - Juni '54

We hebben het Pinksterfeest weer gevierd. Het feest van de uitstorting van de Heilige Geest. Na dit feest denken we er aan, hoe het Evangelie werd verbreid. Eerst in Klein-Azië, waar Paulus gemeente na gemeente stichtte. Dan in Europa. Zo kwam ook in onze lage landen de blijde boodschap.

In de gemeenten van Klein-Azië werkte ook de apostel Johannes. De ene apostel na de andere stierf door geweld. Johannes werd het oudst.

Toen de vervolging in de gemeenten van Klein-Azië losbarstte onder keizer Domitianus werd het er wel erg bang. De apostel vertroostte en bemoedigde hen. De keizer wil de gemeenten ten onder brengen. Hij meende dit te kunnen bereiken, door de apostel Johannes te verbannen naar het eiland Patmos. Dit eiland ligt in de Egeïsche Zee. Het is maar heel klein. De grootste lengte bedraagt 16 km. en de grootste breedte 10 km.

Gescheiden van zijn gemeenten vertoefde de apostel eenzaam op Patmos.

De jonge kerken, in de branding, hadden zijn steun nog zo nodig. Zal keizer Domitianus (plm. 95) zijn doel bereiken? Zal Satan overwinnen?..

Op het strand staart de oude apostel over de golven naar de kust van Klein-Azië. Daar, ver weg, liggen de gemeenten, kleine en grote. Hij is bezorgd over zijn broeders en zusters daarginder. Bezorgd over het werk van zijn Heiland. De golven rollen aan en breken op de kust voor de voeten van de apostel.

Domitianus meent met de verbanning Jezus' werk te breken. Maar God gebruikt de stilte van Patmos om Zijn kerk door alle eeuwen heen te bemoedigen.

Het is Zondag. Johannes denkt aan de gemeenten in Klein-Azië. Zullen ze in deze verdrukking vandaag samen komen? Wordt vandaag in stilte het brood gebroken en de wijn gedronken om de dood van de Heiland te verkondigen? En Johannes peinst.... De golven zingen hun een-tonig lied.

En zie.... op deze Zondag verschijnt Jezus zelf aan Zijn eenzame apostel. En hoe? Als de Overwinnaar! Zit Johannes in zorg over de gemeenten en hun dominees? Hij ziet Jezus, de Overwinnaar, in grote heerlijkheid wandelen tussen de gouden kandelaren, dat zijn de gemeenten. In Zijn rechterhand, dat is de hand van kracht, houdt Hij zeven sterren. De sterren zijn de dominees, de herders van de gemeenten. In de hand van Jezus zijn ze altijd veilig!

Hier op Patmos ziet Johannes in verschillende visioenen de strijd van Christus' kerk tegen Satan. Hij heeft alles wat hij zag en hoorde op Patmos' rots, opgeschreven in het boek: De Openbaring.

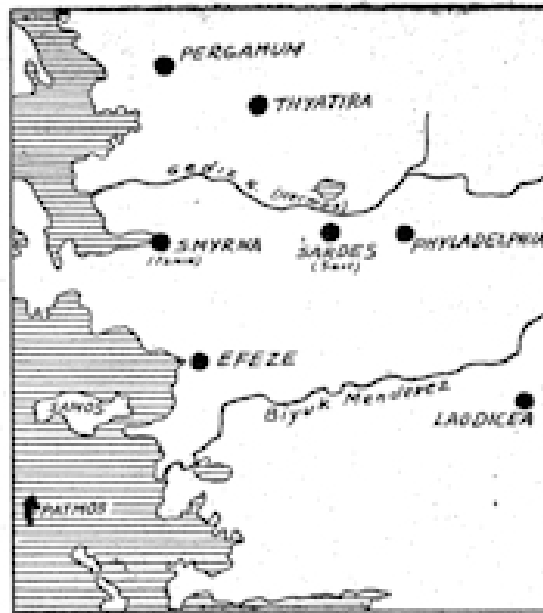
Johannes heeft over al de eeuwen mogen heen zien naar de laatste dag. Hij zag de dag van vandaag en de tijden van de grote verdrukking. Ook mocht Johannes zien het geheim van de kracht van Christus' kerk. Hij zag, hoe Gods kinderen werden verzegeld aan hun voorhoofd. Geen macht van wereld of hel kan hen, naar de ziel, ten onder brengen!

Woorden van mensen kan Johannes niet vinden om uit te drukken de heerlijkheid van de nieuwe hemel en de nieuwe aarde, die hij zag. Hij moet stamelen met de kleur van edelstenen en goud. Het einde: „... de Here God zal hen verlichten en zij zullen koningen zijn in alle eeuwigheden”.

Neen, Johannes behoeft niet te vrezen. Christus overwint!

Aan de gemeenten moet hij een brief schrijven. Elke gemeente krijgt een speciale brief, want Jezus weet precies wat de gemeente doet en hoe ze is. Want Jezus zelf wandelt immers tussen de kandelaren. In de brieven spreekt Jezus tot de gemeenten. Hij waarschuwt en bestraft!

De dominee van de gemeente ontvangt die brief. Hij moet die brief voorlezen aan de gemeente. Wat zullen de mensen hebben geluisterd, een brief van Christus aan hen, speciaal voor hen! En toch.... ze hebben er niet naar gedaan.

Als we nu eens kijken in dat Klein-Azië; waar de zeven gemeenten: Efeze, Smyrna, Pergamum, Thyatira, Sardes, Philadelphia en Laodicea lagen, dan zien we, dat de dreiging in de brieven is uitgekomen.

Efeze was in Johannes' tijd de bloeiende hoofdstad van Asia. Van dat Efeze zijn slechts ruïnes overgebleven. De ruïnes tonen nog duidelijk aan, hoe de stad was gebouwd. Nog zijn er de fundamenten van de tempel van de godin Diana. Hier ontketende Demetrius een oproer tegen Paulus. Nu lopen bij de ruïnes Turkse mannen en vrouwen en verkopen kaarten voor een luttel aantal **kurus**. Op deze munten staat het beeld van de halve maan. Efeze had de eerste liefde verlaten en is ondergegaan in de nacht van het Mohammedanisme.

Smyrna is een gemeente, die in de brief niet wordt berispt, maar geprezen en aangespoord tot getrouwheid. Izmir heet de stad nu. Het is een havenplaats. We zien er mensen uit veel landen. Schepen uit de hele wereld komen aan de kade. Kleine scheepjes laden rozijnen of vervoeren opium, vijgen en wijn. De aantrekkingskracht van deze stad, met haar heerlijk **klimaat**, is groot.

Pergamum moet een mooie stad zijn geweest. Maar ook hier is slechts

STRIJD IN

ACHTER-INDIE

Heb je wel eens gehoord van Vietnam, Laos en Cambodja? Neen? Dan zullen we proberen om jullie duidelijk te maken, waar je die vreemde namen kunt vinden. Zoek in je atlas maar eens op de kaart van Azië. Als je in je atlas een kaart hebt van Z.O.-Azië is dat nog beter. Je kunt in je atlas stellig Achter-Indië wel vinden. Achter-Indië wordt verdeeld in Birma, Siam of Thailand en Frans Indo-China.

Maar dan zijn we er nog niet helemaal, want je hebt die drie vreemde namen van 't begin nog niet ontdekt. Daarom gaat ons aardrijkskundige lesje verder.

Zie je Frans-Indo-China?

Welnu, dat is verdeeld in drie stukken: in 't Oosten vind je de **republiek** Vietnam, in 't Westen het koninkrijk Laos en in 't Zuiden het koninkrijk Cambodja.

Vooraf in dat Vietnam is het te-

ruïne overgebleven. Johannes wist, dat het een verblijf was van Satan. Misschien om de tempel van de wijn-god Dyonysos, de god van de uitgelatenheid. Pergamum heeft de naam gegeven aan het perkament. Men maakte het uit de huiden van ezels. Het schrijfmateriaal is duurzamer dan de stad. In Pergamum zijn nog de ruïnes van het Aesculapiusthea-

Bij de opgravingen ging de geschiedenis spreken. Men vond een prachtig beeldhouwwerk van de kop van Alexander de Grote.

Verderop ligt Thyatira, een nog nooit opgegraven stad. Uit die stad kwam de purperverkoopster Lydia.

Van Sardes is ook in deze tijd nog iets overgebleven. Een dorp, dat de naam Sart draagt. Sardes was eens de schitterende residentie van de rijkste koning der oudheid Croesus. De brief aan Sardes was vol van waarschuwing. Het leek een mooie gemeente aan de buitenkant. Maar... ze was dood! Een arm, onooglijk dorp is van de heerlijke stad de herinnering. Behalve Phyladelphia, het zo vaak door aardbevingen geteisterde kruispunt van een aantal karavaanwegen, waarvoor de apostel niets dan goede woorden heeft, blijft dan nog Laodicea. Alleen ruïnes herinneren aan de standplaats van deze stad. Er woonden in de tijd van de brief alleen lauwe mensen. Ze liepen nergens warm voor. Christus spoort hen aan óf heet, óf koud te zijn.

ter. Aesculapius was de god van de geneeskunde. Het zinnebeeld is een stokje, waaromheen zich een slange-tje kronkelt. Je hebt dit teken wel eens gezien op de voorruit van de auto van de dokter!

Waar eens het Kruis het **symbool** was, vinden we nu de halve maan. De kandelaar werd weggenomen.

genwoordig erg onrustig. Een paar jaar geleden begon een opstandige beweging, de Vietminh, zijn gewapend verzet tegen het Franse gezag. Eerst met guerilla-benden, later met meer geregelde troepen. De leider van die opstandelingen is de communist Ho Tsjj Minh.

Maar de Fransen kunnen die opstandelingen toch wel de baas, zou je denken?

Vergis je maar niet, want zo eenvoudig is dat niet. 't Begon al met die guerilla-benden. Op de meest onverwachte plekken kwamen ze uit het oerwoud te voorschijn, sloegen hun slag en voor de Fransen klaar waren om tegen hen op te trekken, waren ze weer verdwenen. Een poos later deden ze op een heel ander punt een aanval. Maar een veldslag tegen het Franse leger ontweken ze.

Langzamerhand breidde de opstand zich uit. De guerilla's sloten zich aan een tot grotere benden. 't Werden zelfs geregelde troepen met een moderne bewapening.

Waar kregen ze die wapens toch vandaan? Wel, de grote buurman, China, wilde ze wel leveren. Dat land is immers ook communistisch.

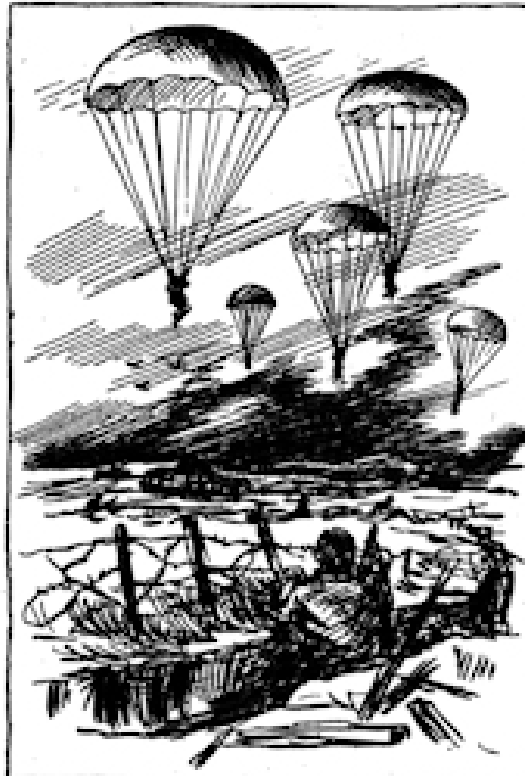
Zo kregen de Fransen het al moeilijker. Want 't bleef niet alleen bij Vietnam. Zo sterk werden de opstandelingen, dat ze 't vorig jaar ook 't aangrenzende Laos binnenvielen en in 2 weken hadden ze de helft van dit gebied veroverd. 't Leek toen wel of ze zelf schrokken van dit succes, want toen trokken ze onverwacht terug naar 't Noorden.

't Spreekt vanzelf, dat de Fransen hun best deden om verder opdringen van de Vietminh te verhinderen. Er moest een eind aan komen.

De Franse opperbevelhebber, generaal Navarre, besloot allereerst te proberen een eind te maken aan de aanvoer van wapens uit China.

In het N.W. van Vietnam lag de sterkte Dien Bien Phoe, vlak ten N. van Laos. Hier langs liepen de wegen, waarlangs de Chinese wapens werden aangevoerd. De Fransen had-

den die sterkte ontruimd, omdat Dien Bien Phoe in 't hart van 't communistisch gebied lag. Maar generaal Navarre ging tot de aanval over.

Door parachutisten liet hij de sterkte veroveren en daarna tot een bijna onneembare vesting maken. Zo kwamen er geen Chinese wapens meer langs. Bovendien moesten de opstandelingen wel een behoorlijk aantal soldaten in de buurt houden om uitvallen van de Fransen af te kunnen slaan, zodat die niet op andere plaatsen gebruikt konden worden. Meteen was de Noordgrens van Laos beveiligd. Eén van Frankrijks dapperste soldaten, kolonel De Castries, werd bevelhebber van de vesting. Zelf had hij hierom gevraagd. Om zijn moed en dapperheid werd hij tot generaal bevorderd.

De communistische opstandelingen lieten dit echter niet op zich zitten. Wapens moesten en zouden ze hebben. Ver van Dien Bien Phoe legden ze nieuwe wegen aan door het oerwoud naar China. Hierlangs werden ze nu van 't allernieuwste wapentuig voorzien. En hun aanvallen gingen door. Toch hadden ze erg veel hin-

GENERAAL DE CASTRIES

der van Dien Bien Phoe. Vele maanden lang werden hun beste troepen vastgehouden door de vesting en het kostte de Vietminh heel wat soldaten.

't Zelfde gold ook voor de Fransen. Telkens weer werd de vesting aangevallen en ook telkens opnieuw moesten er per vliegtuig Franse soldaten worden heengebracht. Wie zou eindelijk de sterkste blijken te zijn? De hele wereld ging meelevens, vooral toen de aanvoerder van de Vietminh, generaal Giap, de vesting ging belegeren en telkens verwoede aanvallen ondernam, waarbij het gebied van de vesting langzamerhand kleiner werd. De Russen en Chinezen voerden maar aan: radarapparaten, vliegtuigen, mortieren, allerlei soorten kanonnen, auto's, munitie enz. Alles van het allernieuwste. Dien Bien Phoe moest vallen. Hard en verbeten werd de strijd. De soldaten sneuvelden bij duizenden. Vreselijk!

De Fransen deden wat ze konden. Versterkingen werden per vliegtuig aangevoerd, soldaten en oorlogstuig werden per parachute neergelaten, toen het vliegveld van Dien Bien Phoe niet meer bruikbaar was. Nog moeilijker werd het toen de regentijd aanbrak. 't Gevechtsterrein werd één modderpoel, maar geen van beide partijen wilde van ophouden weten. De Fransen vroegen om een tij-

delijke wapenstilstand om de gewonden naar veiliger oorden te kunnen overbrengen. 't Werd geweigerd.

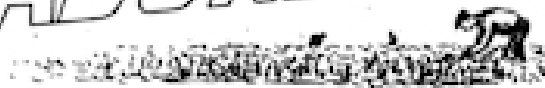
De gewonden werden verzorgd door een dappere vrouw, voor wie heel de wereld bewondering heeft. In die hel van bommen en granaten is zij tot het laatste toe op haar post gebleven, Geneviève de Galard. Dag en nacht was zij bezig om te helpen, waar ze kon.

Maar nog heftiger werden de aanvallen op generaal De Castries' vesting. Na een onafgebroken gevecht van 20 uur in de modder, soms van man tegen man, bereikten de belegeraars het punt, waar generaal De Castries zijn hoofdkwartier had opgeslagen. Dat was het einde van Dien Bien Phoe. Wie van de bezetting nog in leven was, werd gevangen genomen, ook generaal De Castries en de dappere Geneviève.

Langzamerhand werden de zwaargewonden met kleine vliegtuigen of helioplèteres uit de puinhopen weggevoerd. En verder rukten de opstandelingen op om ook het belangrijkste gedeelte van Vietnam, de rijstdelta van Tonkin in hun bezit te krijgen.

De COLORADOKEVER

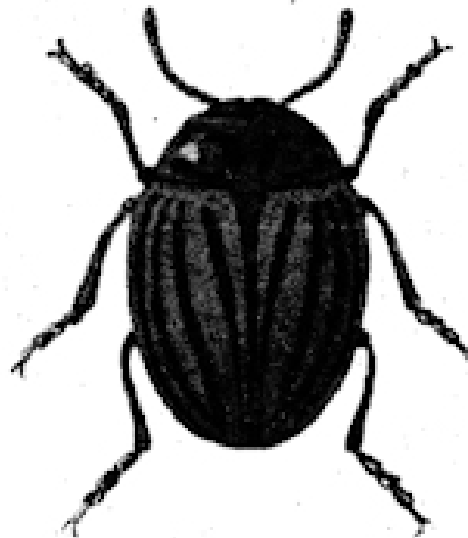
Dit kleine kevertje, dat er zo onschuldig uitziet, wordt elk jaar weer in Nederland als een gevreesde vijand **gesignaleerd**. Ook dit jaar heeft de schooljeugd langs de Noordzeekust al weer meegeholpen Coloradokevers te verzamelen en te vernietigen.

We hebben zelfs een wet om de Coloradokever te bestrijden. Door de Coloradowet wordt bevolen, dat ieder die de aanwezigheid van een kever bemerkt, dit aan de burgemeester van de gemeente moet medelen.

De Coloradokever richt veel schade aan in onze aardappelvelden. De schade wordt nog groter, doordat de aanwezigheid van dit onheilsbeestje onze **export** belemmert. Bemerkt een land, dat op onze groenten de Coloradokever voorkomt, dan verbiedt het de invoer van onze **producten**. Je begrijpt, dat dat een grote schadepost betekent!

Het is daarom goed, dat jullie ook weten hoe de kleine vijand er uitziet.

Jullie kennen allemaal het Lievenheersbeestje wel? Daar lijkt de Coloradokever veel op. Maar het verschil is gemakkelijk te zien. Het Lievenheersbeestje is rood met donkere vlekjes. De Coloradokever geel met tien overlangse zwarte strepen.

De larve van de kever is oranje-rood, met een gezwollen, stomp ach-

Frankrijk is de strijd al moe. Het heeft te weinig hulp van zijn vrienden gekregen om het tegen de communisten te kunnen bolwerken. Er zijn veel Fransen, die maar liever zagen, dat de drie staten van Frans-Indo-China maar zelfbestuur kregen. Er zijn nu genoeg Franse jongens gesneuveld.

Intussen zijn er onderhandelingen begonnen over Indo-China. Daaraan doen mee de Grote Vier, dus Amerika, Engeland, Frankrijk en Rusland en verder communistisch China, de drie Indo-Chinese staten (Vietnam, Laos en Cambodja) en ook zelfs de Vietminh, de opstandelingen dus. Wel een bewijs, hoe machtig ze zijn. De onderhandelingen vinden plaats

in Genève.

Of men 't eens zal worden? 't Lijkt er nog niet veel op. Vooral Amerika wil niet graag de communisten de baas laten in Z.O.-Azië. En de communisten willen hun behaalde voordeel uitbuiten. Als 't kan, zullen ze door onderhandelingen hun doel trachten te bereiken, en als dat niet lukt, welnu, dan zullen ze doorvechten tot heel Frans-Indo-China (en waarschijnlijk nog wel meer) in hun macht is. Zij hebben tijd en geduld, maar wat ze zich voorgenomen hebben, daaraan houden ze vast.

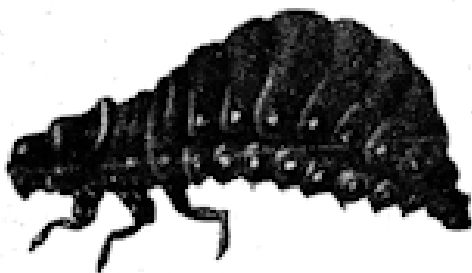
En de Westerse mogendheden huijveren er voor terug om van Indo-China een tweede Korea te maken.

Geen wonder!

terlijf. De larven zitten in grote groepen, „haarden” bijelkaar. Je bemerkt dadelijk de vreterij in het blad. De larven van de Lievenheersbeestjes zijn meer regelmatig verspreid over het gewas en je bemerkt geen vreterij in het blad. Het lievenheersbeestje voedt zich met bladluizen.

De Coloradokever overwintert als kever in de grond. Hij kruipt er in tot op een diepte van 20 tot 50 cm. Vooral in de maand Mei verlaat de kever de grond en zoekt onmiddellijk de aardappelplanten op, om zich te voeden. Bij mooi zonnig weer gaat de kever vliegen. Door een sterke wind kan hij over grote afstanden meegevoerd worden.

Het wijfje legt normaal 500 tot 800 eitjes! Soms ook wel 1200 tot 1800. Uit deze eitjes komen de larven. De moeder-kever heeft er voor gezorgd, dat de kindertjes dadelijk aan het eten kunnen gaan, want de eitjes zijn gelegd op de bladeren van de aardappelplant! En ze lusten wat! De vraatzuchtigen beginnen direct aan de bladeren te vreten. Ze vreten zowel aan de randen als in het midden van het blad. In een ogenblik tijd is een plant kaal. De hardste stukken van de nerven laten ze over.

De larven vervellen drie maal. Ze zijn in 16—20 dagen volwassen. Dan kruipen ze in de grond om zich te verpoppen. Al heel spoedig komen de jonge kevers te voorschijn. Deze jonge kevers, de zomerkevers, leggen weinig eitjes meer. Kwaad kunnen ze nog genoeg doen! In Augustus en September kruipen ze in de grond en overwinteren daar.

De Coloradokever is in 1919 voor

het eerst in Europa, n.l. Frankrijk, gesignaleerd. Daar heeft men de bestrijding niet van meet af krachtig ter hand genomen. Nu is heel Frankrijk besmet. In ons land is de kever het eerst in 1937 waargenomen. De strijd is direct met kracht begonnen. Maar in de oorlogsjaren kon men hier niet doen, wat men graag er aan doen wilde. Het aantal vindplaatsen is daardoor groter geworden. Frankrijk, België en gedeelten van Zwitserland, Duitsland en Nederland zijn besmet gebied. Ook in Spanje en Engeland komt de Coloradokever voor.

Het geboorteland van de kever is de staat Colorado in Noord-Amerika. Hier leefde hij op wilde planten, die familie zijn van de aardappel, z.a.: de zwarte nachtschade en het bitterzoet.

Toen men in Amerika met het verbouwen van de aardappel al groter oppervlakte besloeg, kwam men eindelijk toe aan het gebied, waar de Coloradokever leefde. Men zette hem als het ware de lekkere hapjes voor. Bij duizenden breidde het aantal kevers zich uit.

In 1874 merkte men de kever het eerst op aan de Atlantische kust van Noord-Amerika. Het is de kever gelukt over de Oceaan te komen! Hoe? Als kever, tussen landbouwproducten verborgen? Als larven? Misschien ook wel door eitjes, men weet het niet. Maar hij is er en moet met kracht worden bestreden. De bestrijding geschiedt op verschillende manieren. In de eerste plaats door het verzamelen en doodknippen of verbranden van de kevers. Men bespuit de aardappelplant wel met een maag-gif, zodat de kevers en larven zich de dood eten. Ook gaat men de grond bewerken, zodat kevers en poppen worden gedood.

Gif en tegengif

Er zijn vreemdsoortige boerderijen op de wereld. Wij zijn 't er wel over eens wat een normale boerderij is. Maar er zijn ook een beetje **abnormale** zilvervossen- en beverfarms. 't Gaat hier niet om melk, maar om de velletjes, het kostbare bont.

En wel heel ongewoon is een slangenboerderij. Ja... hier en daar op de wereld komen zulke boerderijen voor. De allergrootste ligt in Brazilië, bij de stad Sao Paulo. Bij dit bedrijf staat het wereldberoemde Butantan-instituut, waaraan duizenden medewerkers verbonden zijn, met een eigen ziekenhuis, met eigen scholen enz. Enkele tienduizenden slangen worden gehouden, nu niet om de velletjes, maar om het slangenvergif.

In de tropische landen komen veel reptielen voor. 't Zijn koudbloedige dieren, die best wat tropenhitte kunnen verdragen. In het Hollandse, kille klimaat voelen ze zich niet thuis en worden traag en loom. Maar er zijn ook tropische landen, waar de slangen tot een plaag zijn geworden. Dat was zo'n 50 jaar geleden in Brazilië ook het geval. Men zegt wel eens, dat er meer mensen worden gedood door een slang, dan door een leeuw, tijger en andere roofdieren tezamen. Jaren her moeten jaarlijks wel 20.000 mensen in Engels Voor-Indië (India) gestorven zijn door slangenbeten. In Brazilië in ieder geval per jaar enkele duizenden. Toen heeft men gezien, dat hieraan een einde gemaakt moest worden. Het Butantaninstituut begon een grote actie. Het gaf materiaal aan ieder, die op de slangenjacht ging. Het leende kisten uit, waarin de levende slangen opgesloten en verzonden konden wor-

den. Zelfs de spoorwegen hielpen mee door franco verzending. Geld, als premie op een gevangen slang, werd niet gegeven, maar wel een tube serum; als beloning. Of de Braziliaan daar blij mee was. En iemand, die veel slangen gevangen had, kreeg als extraatje een spuit. In brochures werd aan de eenvoudige bevolking verteld, welke slangen vergiftig waren en hoe zulke rakkers gevangen moesten worden.

Het is een groot succes geworden. Kort voor de laatste oorlog werden er per jaar \pm 30.000 slangen levend opgezonden.

Waar men al die slangen bergt? In talrijke grasperken, die door een niet eens bijzonder hoge muur zijn omringd. Daar kan geen slang over heen kruipen, omdat de binnenkant van de muur glad is. En in het gras schuilen hier dus werkelijk addertjes. Bonte kluwens slangenlijven kronkelen traag dooreen, andere leggen zich loom rond de takken der bomen.

En in dit gevaarlijke slangenhol stapt rustig een oppasser rond, gewapend met een stok, waaraan een ijzeren haak. Hiermee grijpt hij een slang vlak achter z'n kop en brengt hem naar de een of andere helper. Deze laat de slang bijten in een rubberzakje, waardoor de giftklieren een paar druppeltjes gif gaan afscheiden. En dit dodelijk venijn weet men op te vangen.

Maar... worden hiermee mensen ingespoten? Natuurlijk niet. Men heeft op het Butantaninstituut een menigte van proefdieren: konijnen, ratten, muizen, kippen enz. Deze dieren krijgen een spuitje met verdund vergif. Wat gebeurt er nu in het die-

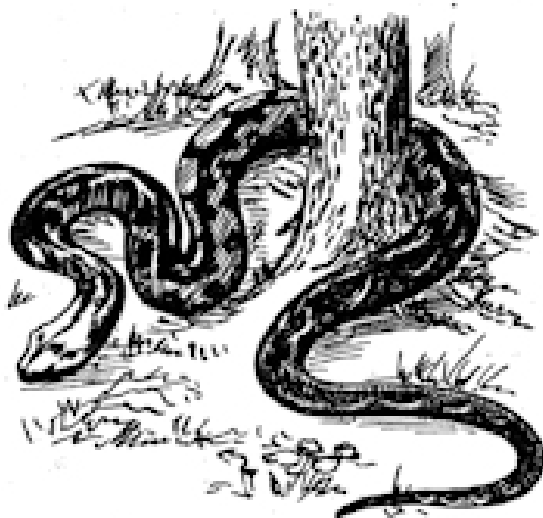
renlichaam? Daar vormen zich stoffen, die als tegengif werken. Welnu, daaruit maakt men serum. Wordt een kind of volwassene gebeten, dan kan nu het leven gespaard blijven.

Het Butantaninstituut produceert zoveel serum, dat het naar alle werelddelen kan uitvoeren.

Gelukkig maar, dat niet in alle landen zoveel slangen voorkomen, als in Brazilië. En wát voor slangen! Beesten, die een dikte hebben van een arm. En een krácht! O, als de

als een slang eet, kan er ineens een heel grote brok door z'n keelsgat. Bij de meeste dieren kan dat niet, omdat de bek niet erg wijd open kan. Bij de slang echter zitten de onderkaaksbeenderen los van de schedel, zodat hij hem werkelijk kan opensperren. Bovendien bestaat de onderkaak uit twee helften, waarop de scherpe, achterwaarts gerichte tanden. Eigenlijk wordt de prooi naar binnen getrokken. Gevaar om te stikken bestaat ook niet, want het strottenhoofd heeft stevige kraakbeenringen en kan niet samengedrukt worden. Nog wonderlijker, hij kan z'n luchtpijp zelfs naast z'n bek laten hangen, zodat de ademhaling ongestoord z'n gang kan gaan.

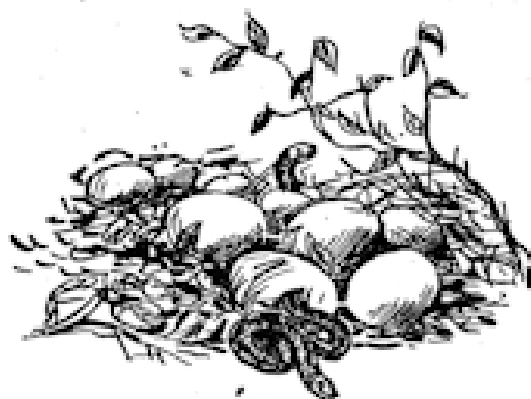
De slang legt eieren. Niet met een harde kalkschaal, maar van een dun vliesje voorzien. Zodra de eieren gelegd zijn, komen de slangetjes te voorschijn. Men noemt dit eierlevendbarend. Bij de reuzenslangen zijn er enkele, b.v. de python, die hun eieren bebroeden. Vanzelfsprekend duurt dit

BOA CONSTRICTOR

boa constrictor 'n aanval doet, wordt de aangevallene vermorzeld. Tot de reuzenslangen behoren ook de anaconda en de python.

De maaltijden zijn bij alle slangen erg ongeregeld. Vandaag een heerlijk boutje, in overvloed, de volgende maaltijd misschien over een maand of vier. En bij de grotere slangen is een hongerperiode van een jaar niets bijzonders. Er is zelfs een adder (een kleine soort) die in 3 jaar géén voedsel tot zich neemt. Maar

een beetje langer dan bij de vogels. Zo na ± 2 maand komt het eerste ei uit. Maar... een slang heeft geduld.

Het volgend nummer van O.E.K.

zou moeten verschijnen op 20 Juli. De scholen beginnen dan met de vacantietijd. De krant wordt dan niet gelezen. Daarom verschijnt het volgend nummer D.V. op 20 Augustus.

Het Rijk van God in sneeuw en ijs

door
M. A. M. Rens Boldingh

De 31e Juli vonden de ontdekkingsreizigers 'n haven, die er zeer bruikbaar uitzag. Hier besloten ze met bouwen te beginnen. Het uit Londen meegebrachte hout en gereedschap werd uitgeladen; vervolgens kwamen de kisten met voorraden, en zelfs — een klein kanonnetje aan land. Men had dus op een en ander gerekend! De plaats waar ze bouwden, noemden ze in het Engels: Hopedale, in het Duits: Hoffenthal. Dal der hope dus. Het is in twee eeuwen uitgegroeid tot een der hoofdplaatsen van Labrador en op de kaart te vinden

als Hopedale. De bewoners zijn Christenen, Labradorse Herrnhutters, evenals men ook Nederlandse, Engelse, Amerikaanse en Surinaamse Herrnhutters heeft. Want de Herrnhutter Broedergemeente is internationaal en houdt geen rekening met ras of kleur of taal.

De 3e September sliepen de broeders voor het eerst niet meer op „de Hoop”, maar aan de wal, onder

eigen dak. Hoe dankbaar was vooral Ehrhardt, dat hij zo zijn geloof en ijver zag bekroond! Natuurlijk wilde hij het er hier niet bij laten zitten. Hij maakte plannen, om nog veel méér Eskimo's te bereiken dan die hier nieuwsgierig bij hen kwamen rondneuzen. Hij kende de kust tot ver in het Noorden; hij wist dat daar ook havens waren met, mogelijkheid tot een nederzetting. En dan — dan moest er begonnen worden met het uitdragen van het Evangelie! Ehrhardt gloeide van ijver.

Het wachten was slechts op een geschikte gelegenheid om met Eskimo's mee te reizen. Want het schip „de Hoop” wilden ze hier laten onder de hoede van Nisbet, Grace en Bell. Ehrhardt en de kapitein en enkele matrozen zouden met kajaks noordwaarts reizen. Eindelijk kwam er een gelegenheid. Een aantal Eskimo's liet zich overhalen om naar het noorden te trekken en daar verschillende Europese artikelen in te ruilen voor huiden en baleinen.

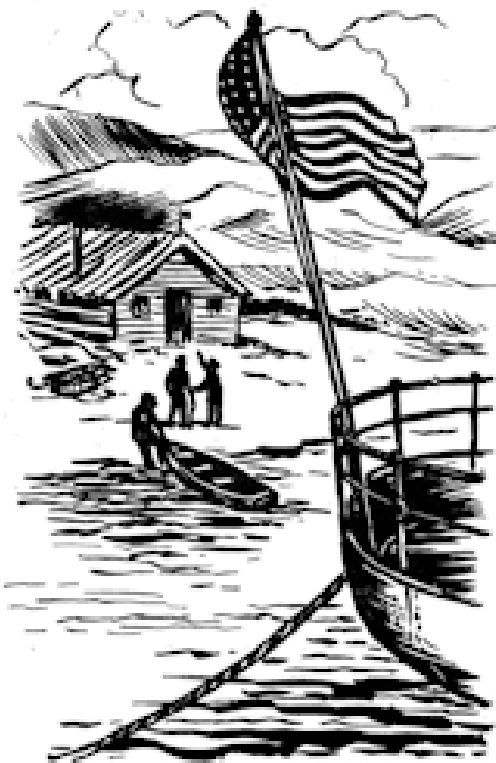
Ze trokken weg, ze gingen aan land, ergens in het noorden van Labrador. Ze keerden niet terug. Geen keerde er terug. De Engelse broeders wachtten en wachtten, totdat ze begrepen, dat ze niet langer behoeften te wachten, omdat hun vrienden dood waren. Vermoord door Eskimo's? Door sneeuwstorm of ondraaglijke koude? Door honger?

Ze wisten het niet.

Voor de overblijvenden bleef geen keus. Ze moesten hun nieuwe huisje verlaten en op „de Hoop” matrozensdienst verrichten, anders zou het schip niet kunnen varen. Na een sombere reis kwamen ze tegen de winter diep teleurgesteld in het vader-

land terug en deden verslag van hun wedervaren.

Een Amerikaanse kapitein, die het volgend jaar de kust van Labrador bereisde, vond het verlaten huisje

van Hopedale en nog een rest van de voorraden. Na lang speuren vond hij noordwaarts ook de bevroren overblijfselen der zeven, die niet terug waren gekeerd. Hij meende te kunnen constateren, dat ze door de Eskimo's vermoord waren.

Was de toekomst van Labrador nu een verloren zaak? Neen, nog nooit heeft de dood van ontdekkingsreizigers bij anderen de reislust kunnen vernietigen. Integendeel, die anderen

voelden zich juist geprikkeld, om 't zelf ook eens te proberen. In het Rijk van God liggen de zaken precies eender. Daar geldt zelfs de regel, dat het bloed der martelaren het zaad der kerk is. Want, daar drijft niet een avontuurlijke mensengeest de reizigers weg van hof en haard. Daar is het Gods Geest, die hen opjaagt, om met liefde en mededogen het verlorene te gaan zoeken!

In het oude Herrnhut luisterde men scherp naar het waaien van Gods Geest. Daar zong men graag het vers:

Merk op, mijn ziel, dit ernstig woord:
Als Jezus roept, kom dra!
Als Hij u uitzendt, spoed u voort!
Als Hij niet vóór gaat, sta!

Spreekt Jezus in uw ziele niet,
houd rustig stil en wacht.
Maar, heeft Hij iets voor u te doen,
vat aan met al uw kracht.

En zo kwam het, dat een timmerman, Jens Haven genaamd, zich op gaf om Ehrhardts opvolger te worden. Hij legde het kalm en verstandig aan. Hij was geen avonturier, maar een timmerman, die eerst een bestek opmaakt en dan pas begint te bouwen.

Hij ging eerst enkele jaren naar Groenland, timmerde er daar voor de zendelingen lustig op los. En — leerde perfect de moeilijke Eskimotaal. Toen hij zover was, reisde hij eerst naar Herrnhut terug en vroeg of ze hem daar wilden helpen als zendeling naar Labrador te gaan. Dat wilden ze en Jens Haven ging op reis met een Engels schip, dat op New Foundland voer.

?? Hersen + MNASTIEK

De antwoorden van de eerste 10 vragen zijn:

1. Jemima, Kezia en Keren Hap-puch (Job 42:14). 2. Ergens in de

Stille Oceaan. 3. Ir. C. Lely. 4. Troelstra van de S.D.A.P., Schaepman van de R.K. en Kuyper van de A.R.

5. Europa, Afrika, Amerika, Azië,

Australië (Nieuw-Zeeland). 6. B.v. Demersvaart, Lelystad, Washington, Leopoldville, Stalinport. 7. Laban - Nabal. 8. van Judas. 9. Angekok is tovenaars. 10. Ze staan in Hand. 6:5.

Het beste beentje voor bij het beantwoorden van de volgende tien.

11. Lees 'es duidelijk op :

Westerveld, Barneveld, Wapenveld, beneveld.

12. Wat is Copra ?

13. Hoe heette het schip, waarmee Fridtjof Nansen z'n Noordpooltocht maakte ?

14. Noem 'es in goede volgorde de plaatsen van de 1e Zendingsreis ; van Paulus en Barnabas dus.

15. Noem 'es 2 spreekwoorden, die uit 2 woorden bestaan.

16. Hoe heet de vrouw van een weduwnaar ?

17. Wie ontdekte de bacillen van de hondsdolheid ?

18. Waar kwam Paulus vandaan ? En Barnabas ?

19. Wat betekent het Engelse woord: Carpenter Company ?

20. Noem 'es de hoofdsteden van Australië, Canada en Chili.

Uit het lettergrepenraadsel haal ik eerst maar de 5 bloemnamen.

Die zijn : akkerhoornbloem, meidoorn, dovenetel, vogelkers en madeliefje.

De overige woorden zijn :

1. export, 2. baggermachine, 3. alpinist, 4. Spakenburg, 5. sinaasappel, 6. reiger, 7. bibliotheek.

Als nieuwe opgave een eenvoudig kruiswoordraadseltje.

Horizontaal : 1. kom, schaal. 3. vervoermiddel. 6. voorzetsel. 8. opbergplaats. 9. niet vast. 10. uitroep van een vogel. 12. voorzetsel. 13. bloedvat. 16. loofboom. 17. meisjesnaam. 19. kledingstuk.

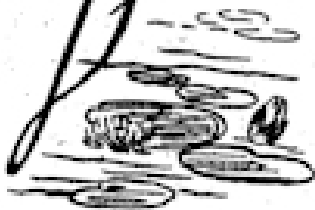
Verticaal : 1. vogel. 2. verk. meisjesnaam. 4. bijwoord. 5. vogel. 7.

1	2			3	4	5
6			7		8	
		9				
10	11				12	
	13	14		15		
16				17		18
		19				

plaats in Overijssel. 11. vis. 12. voorzetsel. 14. plaats in Noord-Brabant. 15. klap. 16. landbouwwerktuig. 18. spil.

Ook deze keer behoef je niets op te zenden.

De bijzondere vis

Barend Bos van Beukeblaëren,
Een baron uit 't Achterland,
Had van vissen en van vijvers,
Wel bijzonder veel verstand

In zijn groen begroeide vijver,
Waar hij dagelijks u r e n zat,
Zwommen vele vreemde vissen,
Die hij duur verkregen had

Als de zon weer goed ging schijnen,
Leek het water warm gekleurd
De baron vergat dan 't eten,
Het is meer dan eens gebeurd

Och hoe hield hij van z'n visjes,
Ja, hij kocht er telkens bij
En met iedere nieuwe aanwinst,
Was hij steeds geweldig blij

Simon Simpel was de huisknecht,
Van de deftige baron,
Die wel wist hoe hij z'n meester
't Allermeest verrassen kon

Toen baron dan ook verjaarde,
Had hij heus niet lang gezocht
En, gewapend met een jam-pot,
Een bijzond're vis gekocht

Barend Bos van Beukeblaëren
Had hem dankbaar aangezien:
Hij is jong nog en . . . erg zelfzaam . . .
Ja . . . dat kan ik zo maar zien!

Och de naam ben ik vergeten
Maar 't was ook zo'n moeilijk
woord

Zuchtte Simon, maar baron zei:
Geef niet . . . 't is een *prachtig soort* . . .!

D'andre dag ging Simon's meester,
Voor een tijd naar 't buitenland . . .
Toen hij terugkwam vroeg hij dadelijk:
Siem . . . wat is er aan de hand . . .??

Dikke tranen rolden langzaam,
Langs de wangen van z'n knecht,
Die in enk'le korte zinnen,
Alles snel had uitgelegd . . .

Och . . . de vis, die hij gekocht had,
Bleef niet lang zo snoezig klein,
Alle visjes ze v e r d w e n e n .
Want . . . het bleek een snoek te zijn . . .!
T. J. K.

Overgenomen uit het
Oerreformeed Gezinsblad.

Een geheel onbekend gebied ontdekt.

Luchtverkenner hebben in het Zuidoosten van Australisch Nieuw-Guinea in een gebied, dat nog nooit door blanken betreden is, volksstammen ontdekt. Naar schatting gaat het om 100.000 mensen. Er worden thans **patrouilles** uitgerust om het gebied te verkennen. De dorpen der inlanders zijn omgeven door tuinen en akkers.

...

Meisje van 4 jaar in een leeuwenkooi.

In haar argeloosheid heeft de vierjarige Annemietje vele **circusmensen** zeer angstige ogenblikken bezorgd, door in een onbewaakt ogenblik alleen een leeuwenkooi met drie leeuwen binnen te stappen van een

46

circus, dat zijn tenten had opgeslagen te Oosterbeek.

Annemietje had met vele andere kinderen tijdens de opbouw van het circus naar het voederen van de dieren gekeken en toen de oppasser was verdwenen, maakte Annemietje de kooi weer open en stapte met een korst brood naar een grote leeuw en aaide hem over zijn lange manen.

Toen de oppasser, die door een der kinderen op de gedragingen van het meisje **geattendeerd**, de kooi echter wilde openen om het kind te bevrijden, begon de leeuw zo kwaadaardig te grommen, dat men voor het leven van het kind vreesde. De **dompteur**, die inmiddels was gewaarschuwd, riep het kind toe dat zij voorzichtig de kooi moest verlaten, omdat de leeuw gevaarlijk was. Het kind scheen dit echter niet te begrijpen. Bovendien was de leeuw voor de kooideur gaan staan, zodat men het kind niet meer kon bereiken.

De andere leeuwen waren inmiddels door de opgewonden stemming rond hun kooi **nerveus** geworden en gingen heen en weer lopen, waardoor de **situatie** voor het kind steeds hachelijker werd.

Eindelijk gelukte het de dompteur de leeuw, die de toegang tot de kooi versperde, naar de achterwand van de kooi te drijven, daarna kon hij, gewapend met een geladen revolver en een tweekand, de kooi binnengaan om de leeuw in bedwang te houden. Het meisje, dat was gaan schreien, kon toen door de oppasser uit de kooi worden getrokken. Het kind had slechts een schram op haar been opgelopen, veroorzaakt door een der nagels van de leeuw die ze had gestreeld.

*Dagboek eener reise ter
Walvisch en Robbenvangst*

GEBAAN IN DE JAREN 1777 EN 1778 DOOR DEN KOMMANDEUR HIDDE DIRKS KAT

H.A.M. RENES-BOLDINGEN

VAN HOLLUM OP AMELAND!

KORTE INHOUD van 't voorszgaande:

Als jongen, dwalend langs het strand, is Hidde Dirks Kat reeds vol verlangen, achter de Amelandse horizon te mogen zien.

Daar weerklonk plotseling de kommandoroep: „Val — val — overal!” Het was het kommando om de sloepen te strijken en in te springen, om roeiende de walvis nog dichterbij te naderen.

Daar suisde met kracht de eerste harpoen, die diep door de dikke speklaag van het dier heendrong. De walvis voelde hem en wilde wegzwemmen, maar stevig werd de lijn vastgehouden, waaraan de harpoen bevestigd was. De vis schoof intussen onder het ijsveld; langs de rand volgden de sloepen hem, verzekerd, dat de walvis de een of andere tijd toch weer te voorschijn moest komen om adem te scheppen.

Eindelijk was het zover. Een hevige strijd tussen mens en dier volgde, maar eindelijk gelukte het een harpoenier een slagader te treffen. Nog een paar geweldige slagen met de brede staart volgden, toen lag het dier stil. Het duurde echter nog enige tijd, eer de sloepen zich tot bij de walvis waagden om te constateren dat het kolossale dier dood was.

Toen brak het overwinningsgeschreeuw los en zwaaiden de mannen naar „Het Witte Paard”, dat langzaam gevolgd was. Hier werden de zeilen gereefd; „Het Witte Paard” werd gemeerd aan de rand van het ijsveld. Twintig uur aan een stuk moest er gewerkt worden, eer de laatste stukken spek in het vat verdwenen en het dek werd schoongemaakt. Daarna eerst kon er van sla-

pen sprake zijn, en de andere dag ging de reis weer verder. Nog lange tijd zagen we grote troepen zee-meeuwen, haaien en roggen, die zich aan de afval van de walvis te goed deden.

Op de thuisreis van mijn derde Groenlandreis gebeurde het, dat de tweede stuurman over boord sloeg en verdronk. Er stond een hoge, holle zee en na verloop van tijd moesten we onze reddingspogingen opgeven. Het deed ons oprecht verdriet, want hij was een Sylter, van de goede zeemanssoort en hij liet een jonge vrouw en twee kleine kinderen achter. Maar de reis moest worden voortgezet en er diende een tweede stuurman aan boord te zijn. De volgende dag liet de kapitein mij bij zich roepen.

„Kat, je hoeveelste Groenlandreis is dit?”

„Met uw verlof, de derde, kommandeur”.

Ondanks de narigheid met de tweede stuur kwam er vrolijkheid in mijn hart, want ik wist dat de overige mindere bemanning nog slechts één of twee reizen telden.

„Wat voor landsman ben je, Kat?”

„Een Amelander, kommandeur, en woonachtig in Hollum”.

„Een Amelander. Dan benoem ik

je vanaf heden tot tweede stuurman. Heb je er iets op tegen, Kat?"

„Met uw verlof, neen, kommandeur“.

„Afgemarcheerd dan en neem je nieuwe plaats in. De rest maak ik in orde“.

Zo kwam ik dus als stuurman boven, terwijl ik als matroos was afgedaald. Mij bleek, dat de meesten mijn promotie wel verwacht hadden. Ik merkte aan de gelukwensen, dat ieder mij dit geluk gunde en ik heb voor de rest van de reis dan ook van niemand overlast gehad.

Deze reis leek een noodlotsreis te moeten worden. De hoge zeeën, die mijn voorganger het leven hadden gekost, gingen verder naar het zuiden over in zwaar noodweer. De wind, die dagen lang stevig uit het noordwesten in de zeilen had geblazen, ruimde naar het zuiden en haalde daar dichte verwarde wolkenmassa's op, die in een paar uur de hele hemel verduisterden. En niet alleen de hemel, ook de zee, die tevoren een grijs-groene kleur had, leek zwart en onheilspellend te worden. Ja, 't was alsof het gedruis der golven een andere klank kreeg, somber en dreigend als het naderend oordeel. Verbaasd en vol ontzag keek het scheepsvolk toe, hoe deze verandering zich voltrok. Maar reeds klonken de bevelen van de kommandeur om alle zeilen te reven. Nauwelijks was dit gebeurd of uit het zuidoosten brak de storm los. De wind sprong met kwaadaardige stoten om ons heen en op ons af en slingerde ons schip als een willoos stuk hout in het rond. Daarbij begon een zware regen te vallen, de donderslagen dreunden en na iedere felle bliksemstraal scheen het duister nog dieper te worden. Wij begrepen allen, dat we in grote nood waren, wij dachten aan onze eigen kostbare levens, maar ook aan de kostbare lading, die we veilig binnen wilden brengen.

Het was bij ons de gewoonte, dat bij noodweer de eerste stuurman zelf aan 't roer stond. Nu ook had stuurman Siebold van Borkum on-

middellijk toegegrepen. Hij was 'n bejaard man, altijd vriendelijk en welwillend, hoewel 't aan hem knaagde, dat hij 't nooit tot kommandeur had kunnen brengen. De grillige bliksem-

stralen, die plotseling de duisternis openscheurden, verwarden hem echter zo, dat hij niet meer wist, welke koers hij moest houden. Omdat hij een plichtsgetrouw man was, wenkte hij mij, dat ik dit bij de kommandeur moest gaan melden. Want het gevaar, waarin wij verkeerden, was zeer groot en iedere onzekerheid kon noodlottig worden.

Met grote sprongen snelde ik naar de kommandeur, 't ene ogenblik op de tast af in het duister, het volgende ogenblik spookachtig bijgelicht door het blauwige licht van de bliksem. Onder het uitrollen van een knetterende slag stond ik voor de kommandeur en bracht hem Siebolds boodschap over.

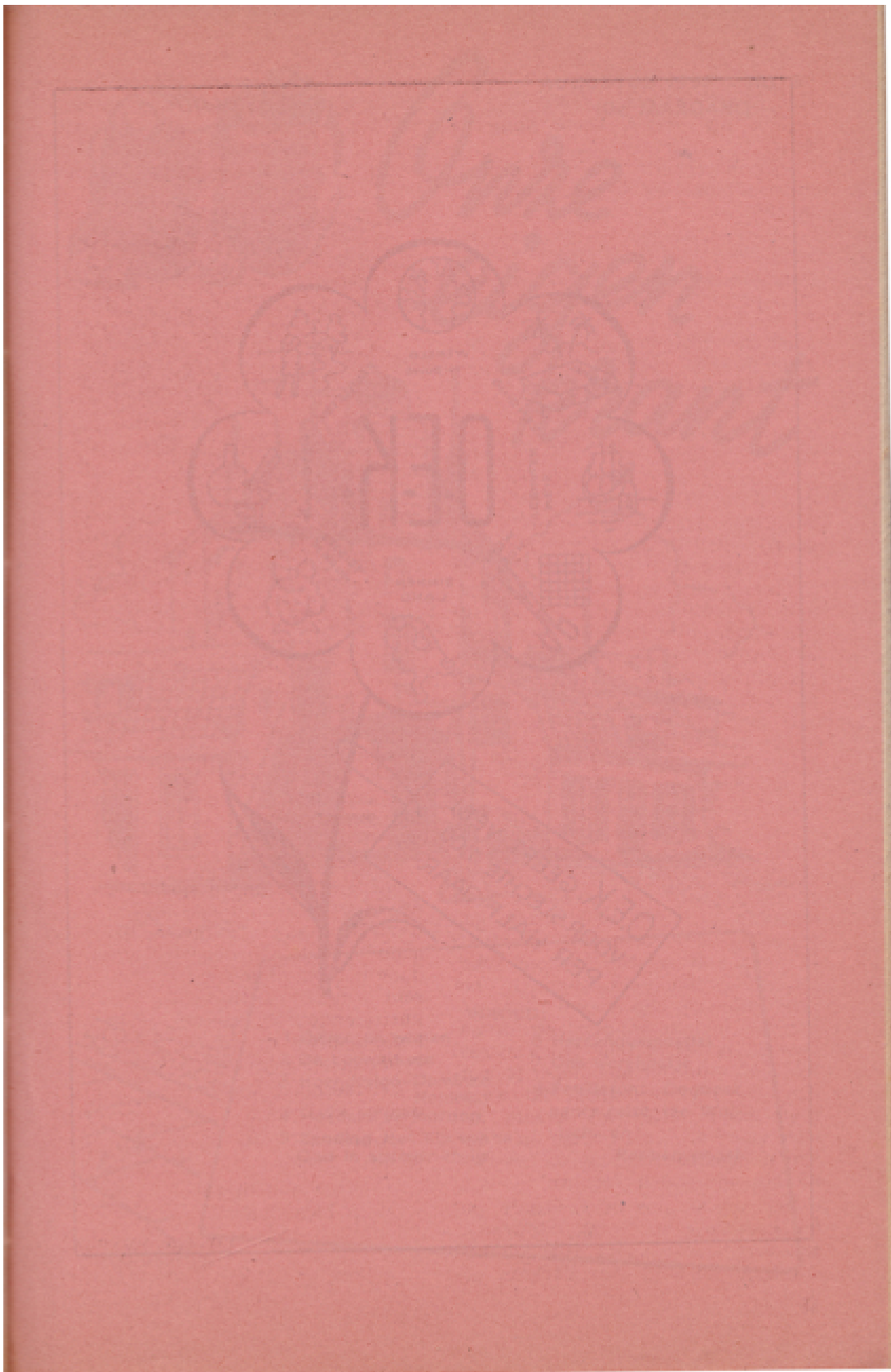
Een seconde lang sprak hij niet; daarna keek hij mij vast in de ogen.

„Amelander“, zei hij ernstig, „kun jij hem helpen?“

„Jawel, kommandeur“.

„Help hem dan“.

(Wordt vervolgd).

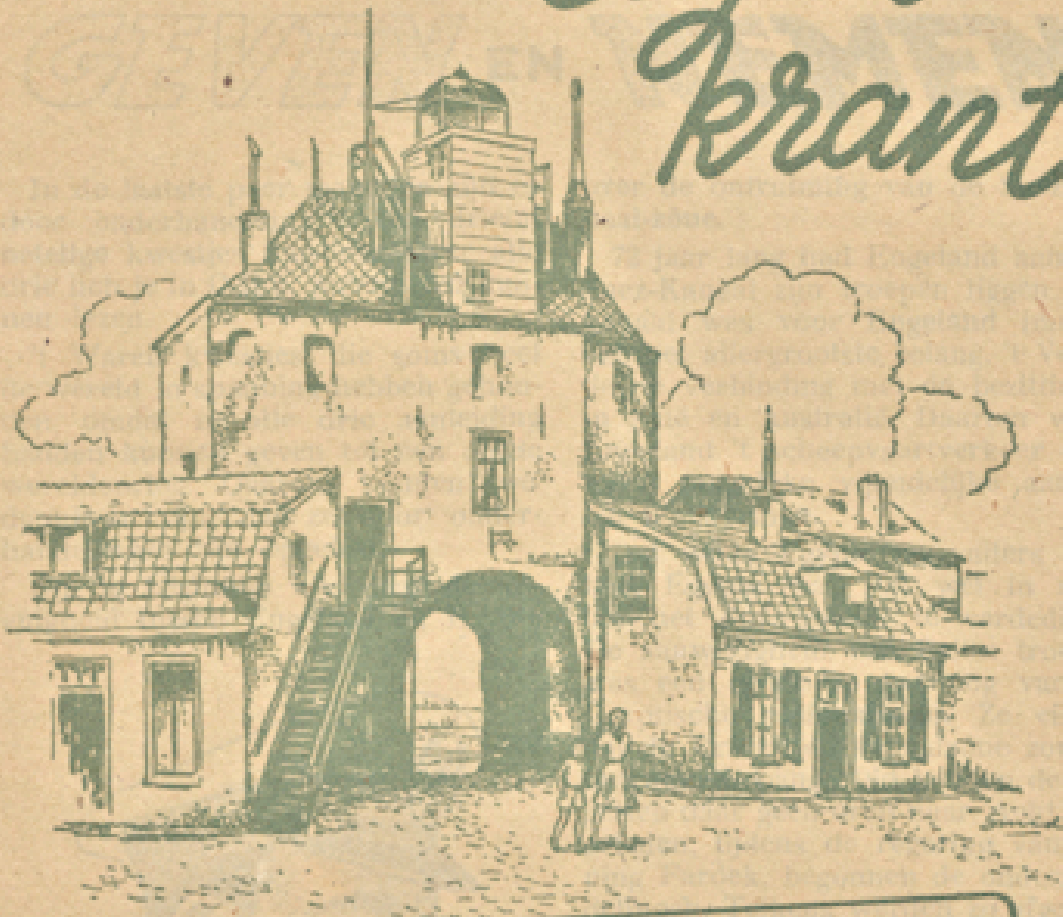

AUGUSTUS 1954 - No. 5
10e JAARGANG

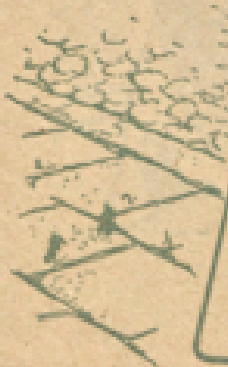

Onze eigen krant

INHOUD:

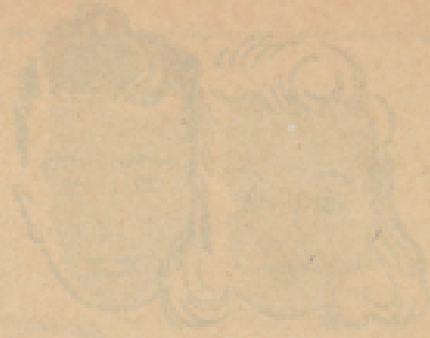
1 Geven en nemen	6 Hersengymnastiek
2 De Lauwerszee	7 Ons werkhokje
3 Hoenderloo-Dominie
Heldring	8 Feuilleton: Dagboek
eener reize ter Wal-
visch- en
Robbenvangst
4 Moeders verjaardag	
5 Zending Het Rijk van
God in sneeuw en ijs	

HARDERWIJK

AUGUSTUS 1924 - NO. 2
10e JAARGANG

Op de
eigen
toestand

INHOUD:

1. De... ..	1. De... ..
2. De... ..	2. De... ..
3. De... ..	3. De... ..
4. De... ..	4. De... ..
5. De... ..	5. De... ..
6. De... ..	6. De... ..
7. De... ..	7. De... ..
8. De... ..	8. De... ..
9. De... ..	9. De... ..
10. De... ..	10. De... ..

„Onze eigen krant”

Voor de hoogste klassen der Christelijke Scholen
Verschijnt de 20ste van de maand

Redactie: L. Meijer, H.d.S., Bedum - J. Bulthuis
H.d.S., Ten Post - Tj. Schaafsma, H.d.S., Kampen
Administratie-adres: "DRUKKERIJ DE VRIES"
Stedeburen Telef. No. 345 - Gironck. no. 099339

10e Jaarg. No. 5 - Aug. '54

GEVEN EN NEMEN

In de laatste paar maanden zijn er door onderhandelingen een drietal **netelige** kwesties opgelost. Over alle drie heb je in O.E.K. meermalen kunnen lezen.

't Waren kwesties, die soms heel de wereld in spanning hebben gehouden, omdat ze alle drie aanleiding hadden kunnen geven tot een derde wereldoorlog. Daarom kunnen we dankbaar zijn, dat ze door onderhandelingen zijn opgelost.

Om te beginnen was daar de onenigheid tussen Engeland en Egypte

over de ontruiming van de Suez-Kanaal-zône.

72 jaar lang had Engeland aan het Suez-Kanaal zijn troepen liggen. Dat kanaal was voor Engeland immers van het allergrootste belang. 't Vormde de verbinding met de bezittingen in Azië en Australië. Daarom wilde Engeland 't scheepvaartverkeer daar tegen mogelijke vijandelijke aanvallen beschermen.

Dat wilde Egypte nu anders hebben. Egypte was zelf wel in staat om het Suez-kanaal te verdedigen. De aanwezigheid van Britse troepen was een doorn in het oog van de Egyptische **nationalisten**. Ze eisten, dat de Britten de kanaalzône zouden ontruimen. Lange tijd hadden de Engelsen daar geen oren naar. Acht jaar geleden, tijdens de regering van koning Faroek, begonnen de onderhandelingen. Telkens werden ze afgebroken, nu eens om dit, dan weer om dat. Twee jaar geleden werden de Egyptische eisen opnieuw met heftigheid naar voren gebracht. 't Was, toen koning Faroek het land werd uitgejaagd en generaal Naguib aan de macht kwam. Hij dreigde zelfs met oorlog, als de Britten niet maakten, dat ze wegwamen. Zo'n vaart liep het gelukkig niet. Generaal Naguib is nog wel **president**, maar de machtigste man is **premier Nasser**. 't Is hem tenslotte gelukt met de Engelsen tot een accoord te komen.

GENERAAL MOHAMMED NAGUIB

Over en weer heeft men wat toegegeven.

De Britten wilden bijvoorbeeld een overeenkomst voor 20 jaar. Dit was de Egyptenaren veel te lang. Engeland stemde ten slotte toe in een accoord voor 7 jaar. Zo ging 't ook op andere punten. Egypte eiste onttruiming binnen 18 maand, Engeland hield vast aan een termijn van 2 jaar. Men werd het er tenslotte over eens, dat de zône binnen 20 maand onttruimd moest zijn. Geven en nemen dus!

Als de militairen vertrokken zijn, moeten de kostbare militaire installaties verzorgd worden. Egypte heeft daar geen bekwame mensen voor. Dat zal dus gebeuren door Engelsen. „Maar dan in Engelse uniform” zeiden de Britten.

„Geen sprake van”, zeiden de Egyptenaren, „want dan lijkt het nog of er een Britse militaire bezetting is. Die technici moeten in burger gekleed zijn”. Op dit punt gaf Engeland toe.

Helemaal gerust was het echter niet. Zou Egypte sterk genoeg zijn om 'n vijandelijke aanval af te slaan? Daarom wilde Engeland het recht hebben om de troepen weer terug te laten komen als er in de buurt van Egypte oorlog uitbrak. Als bijvoorbeeld een van de Arabische landen zoals Syrië, Jordanië of Irak aangevallen werd, maar ook als Turkije of Perzië werden aangevallen. Dit ging Egypte weer te ver. Maar toen Engeland Perzië van de lijst af deed, stemde Egypte toe.

En zo is dan de overeenkomst getekend!

Egypte juicht en Engeland heeft voor de zoveelste maal weer iets van zijn macht ingeboet!

Egypte heeft weten te nemen en 't was Engeland, dat had te geven.

Een tweede punt, dat opgelost is, is de kwestie van de Perzische olie. De rijke oliebronnen in Perzië werden geëxploiteerd door de Anglo-Iraanse-Oliemaatschappij. Een paar

jaar terug hebben de Perzen de oliebronnen genationaliseerd. De Anglo-Iraanse maatschappij eiste toen schadevergoeding. Maar tijdens het bewind van de fanatieke Mossadeq kon men niet tot een vergelijk komen. Intussen betekende dit niet alleen voor de Anglo-Iraanse maatschappij een schadepost, maar veel meer voor de Perzen zelf. Want door de nationalisatie van de olie was al het Engelse personeel vertrokken en de Perzen beschikten niet over voldoende bekwame werkkrachten om de oliewinning en de raffinaderij op de oude voet voort te zetten. Ook beschikte Perzië niet over tankschepen om de olie te vervoeren. 't Gevolg was, dat de staatskas geen inkomsten meer had van de olie. Al had de Anglo-Iraanse mij. vroeger te weinig voor de petroleum betaald, toch vormde dit geld de voornaamste bron van inkomsten voor de staat. Zo had Mossadeq door zijn halstarrigheid Perzië aan de rand van het bankroet gebracht!

Maar Mossadeq kreeg het aan 'de stok met de sjah. Door een volksofstand, geleid door officieren, werd hij ten val gebracht en gearresteerd.

Zijn opvolger, premier Zahedi, bleek bereid om te onderhandelen. Die onderhandelingen hebben maanden geduurd, maar eindelijk is er een overeenkomst getekend.

Allereerst krijgt de Anglo-Iraanse maatschappij schadevergoeding. Dat is billijk.

Dan zullen de oliebronnen en de grote raffinaderij in Abadan weer op gang worden gebracht. De exploitatie zal ter hand worden genomen door acht grote oliemaatschappijen, die samen een „dochtermaatschappij” stichten. Deze nieuwe maatschappij zal samen met de Perzische regering de oliewinning ter hand nemen. Ook Nederlandse deskundigen zullen hierin een belangrijk aandeel hebben. Voor elke ton gewonnen olie krijgt de Perzische regering ongeveer 21 gulden. Zo komt dan straks de Perzische olie weer op de wereldmarkt.

Er is in de wereld heel wat olie nodig. Denk maar eens aan al de auto's (alleen in de U.S.A. zijn er al 55 miljoen!) aan tractoren, tanks en vliegtuigen. Amerika bezit zelf wel rijke oliebronnen, maar als er zoveel uitgehaald wordt als tegenwoordig, schat men, dat deze bronnen over 15 à 17 jaar uitgeput zullen raken.

De olievoorraden in 't Nabije Oosten zullen het daarentegen bij een productie als tegenwoordig nog 80 jaar kunnen volhouden. 't Is dus maar goed, dat de petroleumbronnen van Perzië weer in bedrijf genomen worden.

't Lijkt er dus op, dat het Perzië is, die hier het meeste genomen heeft en dat de Anglo-Iraanse-Oliemij. hier noodgedwongen het meeste gegeven heeft.

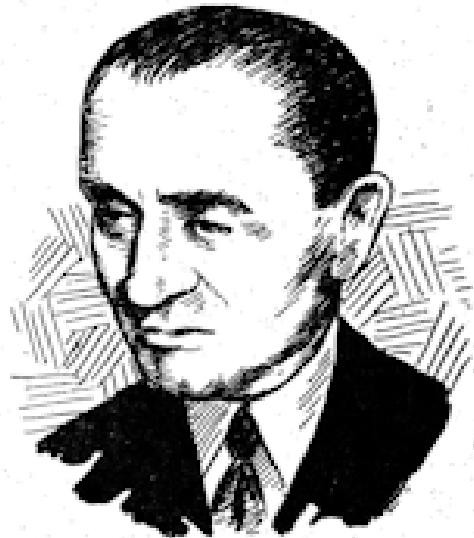
En dan nog de derde, de belangrijkste overeenkomst. Die betreft Frans-Indo-China.

Na meer dan 7 jaar bloedige strijd tussen de Fransen en de communistische Vietminh-opstandelingen is er eindelijk een wapenstilstand van kracht geworden.

Dit resultaat is bereikt op de conferentie van Genève. Daar waren niet alleen de strijdende partijen bijeen, maar ook bijvoorbeeld Rusland, communistisch China, Amerika, Engeland en de drie staten van Indo-China, namelijk Vietnam, Laos en Cambodja. Drie maanden heeft de conferentie geduurd en in 't begin dacht men, dat er van overeenstemming geen sprake zou zijn. Daarvoor stonden de opvattingen van Rusland, rood China en de Vietminh te ver van elkaar. Maar na de val van Dien Bien Phoe waren de Vietminh opstandelingen verder opgerukt en dreigden de del-

ta van de Rode Rivier met de steden Hanoi en Haiphong te veroveren. En elke dag sneuvelden er Franse soldaten. Dat maakte de mensen in Frankrijk ongerust.

Een goede maand geleden kreeg Frankrijk 'n nieuw kabinet met Mendes France als premier. Die beloofde

Mendes France

toen binnen één maand af te zullen treden als er dan geen vrede was in Indo-China. Hij heeft gewerkt als 'n paard. 't Was vooral door zijn toedoen, dat er tenslotte een overeenkomst werd bereikt. Frankrijk heeft heel wat moeten toegeven, maar een verlies van 100.000 gesneuvelden en milliarden francs aan oorlogskosten vonden de Fransen meer dan genoeg. Dan maar een vrede op zo gunstig mogelijke voorwaarden.

Bij deze overeenkomst hebben de communisten genomen en Frankrijk heeft moeten geven.

En wat is er dan besloten?

't Voornaamste is, dat Vietnam verdeeld wordt in een Noordelijk deel voor de communisten en een Zuidelijk deel voor de niet-communistische Vietnamezen. De grens zal lopen langs de 17e breedtegraad. Na twee jaar zullen er algemene verkiezingen worden gehouden voor een regering van een herenigd Vietnam. Vooral dat in tweeën splijten van hun

DE LAUWERSZEE DROOG?

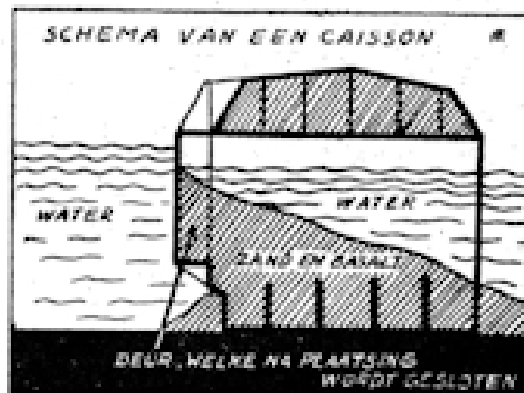
De laatste tijd horen we van allerlei plannen voor landaanwinning. Het grootste plan is wel de afsluiting van de zeegaten in Zeeland. Zo'n plan kan maar niet één, twee, drie worden uitgevoerd. Eerst moet alles grondig worden bestudeerd. Er moeten veel proeven worden genomen. In Delft is de gehele situatie van de stromen en dijken in het klein nagemaakt. De **Ingenieurs** schijnen daar bezig te zijn met aardige spelletjes. Ze maken stromingen in het water en laten het stormen. In werkelijkheid zijn ze bezig de grote plannen voor te bereiden.

Ook is er het plan de Lauwerszee in te polderen. Dit plan moeten we zien als de **generale repêtitie** voor de

afsluiting van de zeegaten in Zeeland.

Van Hornhuizen naar Oostmahorn zal één afsluitdijk worden gelegd. Deze dijk wordt ongeveer 10 km lang. Men wil anders te werk gaan, dan bij het maken van de Afsluitdijk van het IJsselmeer. Voor het afsluiten van de Lauwerszee wil men gebruik maken van **caissons**. Dat zijn enorm grote betonnen bakken van 65 meter lang. Wanneer deze gevaarten naar de plaats van bestemming zullen zijn gesleept, worden ze tot zinken gebracht met open deuren. Het zeewater kan dus vrij door de betonnen dam-in-aanbouw stromen en oefent niet zoveel druk uit op de caissons, dat het deze weg kan sleuren. Is de rij van caissons volledig (reken eens uit hoeveel er nodig zijn!), dan worden de deuren gesloten. Daarna worden de caissons ge-

land is veel Vietnamezen een doorn in het oog.

India, Polen en Canada zullen toezicht houden op de naleving van het bestand. Verder werden er bepalingen gemaakt over het staken van het vuren en over de uitwisseling van krijgsgevangenen. Men verwacht nu, dat duizenden Vietnamezen uit het Noordelijk deel zullen verhuizen naar het Zuidelijk deel en omgekeerd.

Al met al is het verdrag een grote overwinning voor de communisten. Weer hebben ze een gebied van wel 12 miljoen inwoners onder hun bewind gebracht.

Geen wonder, dat vooral Amerika met een zuur gezicht de overeenkomst beziet.

Maar Frankrijk juichte Mendès France „de tovenaars van Genève” toe.....

HOENDERLOO *Dominee Heldring*

In de vacantie las ik in de „Spiegel“ een mooi artikel over het levenswerk van dominee Otto Gerhard Heldring. Dadelijk dacht ik toen aan de lezers van O.E.K. ! Verschillende bijzonderheden over het ontstaan van Hoenderloo (aan de weg van Apeldoorn naar Ede), zullen ze na de vacantie wel graag willen lezen. Misschien zijn er wel onder jullie, die zelfs in de buurt hun vacantie hebben doorgebracht.

In 1831 woonde in Otterloo, 8 km. van Hoenderloo, Albert Brinkenberg. In Otterloo was het een zeer armoechtig leven voor hem. Daarom trok hij met zijn schop, enkele schapen en een bijenkorf naar het tegenwoordige Hoenderloo. Daar bouwde hij tussen de zandheuvels een plaggenhut en begon het werk als iemker en herder. Hij ging vooruit !

De heidebloempjes gaven honig in overvloed. De bijenvolken breidden uit. Meer schapen kreeg hij. Weldra zwierf hij met een flinke kudde over de heide. Als de kudde rustig weidde, stonden zijn handen niet stil. Dan breide Albert Brinkenberg de ene kous na de andere. Zo kon hij zijn

honing, wol en kousen straks aan de man brengen, kwam er geld.

Natuurlijk zagen andere mensen ook de „welvaart“ van deze pionier ! Er verrezen meer **primitieve** plaggenhutten. Er kwam zelfs een ondernemende winkelier. Deze man bouwde een huisje met een laag stenen muurtje en echte ramen. Men vond het een paleis ! De winkelier werd „koning Bijdam“ genoemd.

De grond was niet duur: tien stuivers voor een schepel (1/6 ha.). Het ontginnen kostte menige zweetdruppel. Was de grond in cultuur gebracht, dan oogstte men aardappels en rogge. Vijanden waren er ook ! Was de rogge rijp, dan kwamen de korhoenders om te roven. Je begrijpt, dat er jacht op werd gemaakt. Ook wel meer, dan strikt noodzakelijk was. De korhoenders leverden een niet te versmaden boutje. Verwend met vlees waren de zwoegers op de schrale gronden niet ! Zo kwamen de inwoners van Hoenderloo wel eens in **conflict** met de jachtopzieners !

Het is je nu wel duidelijk hoe Hoenderloo aan de naam is gekomen. Eén van de grootste zorgen was

vuld met zand en basaltblokken. Bestudeer de tekeningen maar eens goed. Vind je dit niet een prachtige oplossing ?

De Lauwerszee zal niet geheel worden drooggelegd. In het midden komt een enorm zoetwaterreservoir. Dit is nodig voor de drie nieuwe polders die zullen ontstaan. Maar ook de watersportliefhebbers zullen er van kunnen profiteren. Door het inpolderen van de Lauwerszee zullen ongeveer

zeven duizend hectaren grond worden gewonnen. Dat is een prachtige vooruitgang ! Maar vergeet niet, dat door het aanleggen van onze nieuwe verkeerswegen ook weer duizenden hectares **cultuurgrond** verloren gaan !

Er is sprake van de stichting van twee dorpen in de nieuwe polders. Onze ingenieurs hebben ervaring op 't gebied van inpolderingen. Ga maar eens kijken in de Noordoostpolder. Daar werd iets groots verricht !

steeds het drinkwater. Na een regenbui ging het nog, want dan zakte het water weg in de zandheuvels en kon in tonnen worden opgevangen (zakwater). Regende het in een tijd niet, dan dronk men het water uit stinkende poelen.

In 1839 hoorde de dominee van het kleine Hemmen, Otto Gerhard Heldring, voor het eerst spreken over Hoenderloo. Daar moest hij meer van weten. Door zandstormen heen kwam

hij op een dag in Hoenderloo. In het „paleis” van Bijdam dronk hij, op een zoutzak gezeten, koffie. Daar hoorde hij van hun harde strijd om een bestaan. Spoedig wist de dominee welke dingen in Hoenderloo dringend nodig waren; een put, een kerk en een school. Daar wilde hij voor werken.

Weer terug in Hemmen liet hij geen gras over zijn plannen groeien! Hij vroeg in een artikel over Hoenderloo geld voor de drie noodzakelijkste dingen voor dat handjevol mensen tussen de zandverstuivingen.

Er kwam geld! Ds Heldring kon een put laten graven. De eerste put

werd een teleurstelling. Men slootte niet op een wel. Ds Heldring deed 'n beroep op koning Willem II. In 1843 ontving hij f 350. Zelf ging de dominee kalk en stenen kopen en deze materialen per wagen brengen naar Hoenderloo. Eens op een nacht geraakte hij met drie lege kalkwagens vijf uur aan het dwalen! Maar... de put kwam klaar. Men had een krachtige wel gevonden. Jong en oud kwam toegesnel om dit wonder te zien. Toen nam de dominee zijn bijbeltje en las de geschiedenis van de Samaritaanse vrouw: „En Jezus zeide tot haar: Een ieder die van dit water drinkt zal wederom dorsten. Maar zo wie gedronken zal hebben van het water dat Ik hem zal geven, die zal in eeuwigheid niet dorsten”.

De Blijde Boodschap, het Evangelie, moest in Hoenderloo worden gebracht. Daarom moesten er een kerk en een school komen.

Dominee Heldring zat niet stil. Aan de winkel van Bijdam wordt een vertrekje gebouwd, van stenen door Bijdam gebakken. Dat werd de eerste school! De eerste onderwijzer ontving het kostgeld van een dame uit Enkhuizen en... 't onderwijs begon.

Daarbij liet dominee het echter niet. Hij probeerde bij allerlei instanties geld te krijgen en.... het lukte. In 1846 verrees een nieuwe school en een onderwijzerswoning. Als onderwijzer werd benoemd meester Gangel van Appeltern. Meester Gangel was onderwijzer aan de openbare school. Hij gaf christelijk onderwijs! Maar in Appeltern werd hij bespot om zijn vroomheid en op allerlei manier geplaagd, omdat hij de kinderen wees op Jezus, onze Heiland. Men wilde hem ontslaan, als hij niet ophield met zijn Bijbels onderricht. Het was het begin van de schoolstrijd!

Meester Gangel had het niet gemakkelijk in Hoenderloo. Bij de opening van de school had hij zestig kinderen te onderwijzen. De meesten hadden nooit school gegaan. Mevrouw Gangel gaf, hoewel ze ernstig ziek

Moeder's verjaardag

In de bange jaren van de Franse overheersing, toen Europa zuchtte onder het zware juk van Napoleon Bonaparte en Engeland z'n strijd voerde op leven en dood, werd er ergens in oud Londen een vergadering

gehouden. Een van de aanwezige predikanten pleitte voor een grote, goedkope uitgave van de Bijbel in de taal van Wales. Hij wist uit ervaring hoe enorm daar de behoefte aan Bijbels was. En in vurige woorden

was, aan twaalf meisjes naalles.

Nog meer werk heeft het gezin Gangel in Hoenderloo verricht. Dominee Heldring had een 14-jarig meisje uit de gevangenis van Gouda weten vrij te krijgen. Dit meisje had uit honger een brood gestolen en daarvoor een gevangenisstraf van 3 jaar gekregen. Mevrouw Gangel kreeg haar als hulpje in huis. De dominee vocht voor verwaarloosde kinderen, die door de rechter werden veroordeeld. Meester Gangel verzorgde ze in zijn huis.

Eindelijk kon dit niet meer. In het onderwijzershuisje vonden al 14 personen onderdak. Er moest een nieuw huis voor dit doel komen. Onverdroten werkte Ds Heldring. Er kwam in 1849 een Tehuis. Pinksteren 1858 werd een nieuwe kerk ingewijd.

Ds Heldring was bewogen met het lot van de ellendigen. Hij zag bij zijn bezoeken in de gevangnissen hoe deerniswaardig hun toestand was. Wezen en verwaarloosde kinderen vond hij ronddolend zonder verpleging. In een brief aan Groen van Prinsterer beschreef hij de vreselijke toestanden. Alleen kon hij de arbeid van de Christelijke liefde niet af. Meerdere mannen hebben het werk van de Christelijke barmhartigheid aangevat.

Het tehuis in Hoenderloo geeft op het ogenblik plaats aan 250 jongens. Veel van deze jongens kwamen met de kinderrechtter in aanraking. Heel dikwijls zijn het jongens, die door

hun vader of moeder zijn verwaarloosd. Er zijn kereltjes onder van zeven, acht jaar! Jullie kunt je het niet indenken, gelukkig maar, dat vader zich niet aan je gelegen laat of moeder niet naar je omkijkt!

Nu, na honderd jaar, ligt daar in Hoenderloo een terrein van meer dan honderd bunder, met vruchtbare akkers, een boerderij, werkplaatsen, de school en paviljoens. Er is een sportveld en een speelterrein.

De jongens leren hier een ambacht of worden opgeleid in het tuinders- of boerenbedrijf. Voor een zeer groot aantal jongens is Hoenderloo tot grote zegen geweest.

werd geantwoord: „Natuurlijk moet daar een genootschap worden gesticht. En als dit voor Wales gebeurt, waarom dan niet voor ons koninkrijk? Waarom dan niet voor de gehele wereld?”

Dat werd het geboorteuur van het Brits en Buitenlands Bijbelgenootschap.

Het was voorjaar 1804.

Vreemd is het, dat vaak in donkere dagen van nationale ramp- en tegenspoed grote dingen tot stand komen. Dat kan alleen maar door het geloof.

Invloedrijke mannen uit Engeland werkten mee om dit belangrijke besluit ten uitvoer te brengen.

Het enige doel was en is nog: de Heilige Schrift te verspreiden. Niets meer! Geen uitleg of kanttelingen er bij. Alleen maar de Bijbel geven in de taal van het land.

En in de 150 jaren van z'n bestaan

dan 5000 mannen gaven hun kracht aan het werk van de Bijbelvoorziening. Och, het is onmogelijk dat werk

GROOTMOEDERS BIJBEL

te beschrijven. En nog onmogelijker de zegen, die hierdoor werd verspreid.

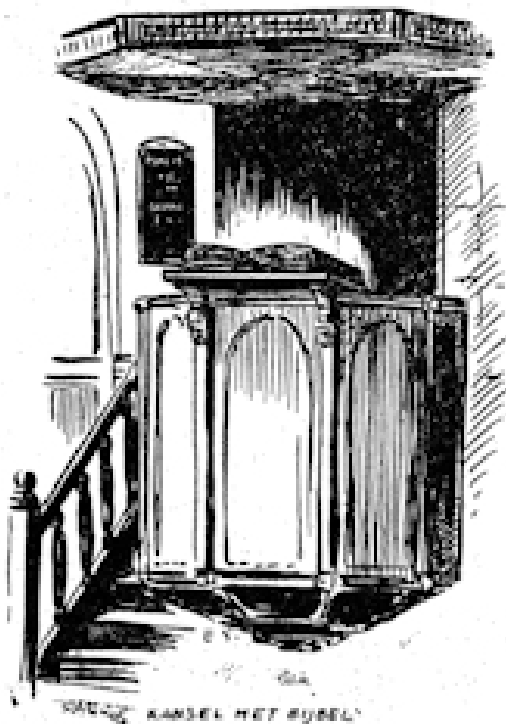
In vele landen der wereld zijn tegenwoordig bijbelgenootschappen. Bijna alle hebben aan het Brits en Buitenlands Bijbelgenootschap hun ontstaan te danken. Zij nam het initiatief en hielp op velerlei manier. Vooral financieel. Zo is zij eigenlijk de moeder van alle andere genootschappen.

In 1814 werd het Nederlands Bijbelgenootschap opgericht, waarbij „Moeder” aan haar „kind” een geboortegeschenk gaf van 250 bijbels en 1000 Nieuwe Testamenten in het Engels en nog £500. Ook zorgde zij voor bijbels in het Nederlands gedrukt. Zij richtte Bijbeldepôts op waar Nederlandse Bijbels tegen heel lage prijzen werden verkocht.

Maar „Moeder” hielp niet alleen in Nederland. Dat deed ze in ieder land, waar het maar kon. Er werd geen geld gespaard om het grote devies te verwerkelijken: het „Boek voor de wereld”, het „Boek voor ieder volk”.

Het is te begrijpen, dat het Bijbelhuis in Amsterdam, in 1954 vlagt. Uit dankbaarheid!

Eenmaal klonk van Jezus' lippen: „Predikt het Evangelie aan alle creaturen”. Ze hebben het gedaan, die eenvoudige, ongeleerde apostelen, be-

KABINET MET BIJBEL

heeft het Brits en Buitenlands Bijbelgenootschap zich heel nauwkeurig aan dat doel gehouden.

Wat een werk is er gedaan.

586.000.000 bijbels en bijbelgedeelten werden in 818 talen verspreid. Meer

ginnende te Jeruzalem, naar Samaria, Galilea, Klein-Azië. Het werd gebracht in Rome, het hart van het machtige wereldrijk. Het is een zegetocht geworden. Het heeft, de eeuwen door, z'n loop voortgezet en 't is gekomen tot aan de einden der aarde.

En op die glorierijke tocht zijn 1804 en 1814 mijlpalen, waarbij gedankt mag worden.

HET LEEMANSBURELTJE

Natuurlijk zijn er meer, maar één wil ik er nog noemen n.l. 1854. Toen verscheen voor het eerst de gehele Bijbel in het Javaans.

Het gebeurde op een veertentoonstelling in Surabaya. Een veekoopman, op weg naar Wyung, werd door een Hollandse boekverkoopster een Javaans geschriftje aangeboden. Hij wou het niet aannemen, omdat hij het toch niet lezen kon. Na lang aanhouden nam hij het mee en gaf het in Wyung aan een moskee-beambte. Deze las het niet alleen zelf, maar ging het ook aan z'n vrienden voorlezen. „Het begin des Evangelies van Jezus Christus de Zoon van God“. Ze begrepen er weinig van, maar enkele christenen uit Holland brachten hen verder. En het gevolg van dit nietig gebeuren? Na 9 jaren werden er in Wyung 35 Javanen gedoopt.

Er was in deze jaren al een Ja-

vaansé vertaling van het Nieuwe Testament geweest, maar het gouvernement vreesde voor onrust onder de bevolking, als dit geschrift verspreid werd en nam daarom de gehele op- laag in beslag. Treurig!

Gelukkig had het Nederlands Bijbelgenootschap andere gedachten en plannen. Het gaf aan Dr Gericke de opdracht de gehele Bijbel in het Javaans te vertalen en nu, 100 jaar geleden, kwam dit geweldig werk klaar.

Je begrijpt, dat zulk pionierswerk van grote waarde is geweest voor de taalstudie. Totaal vreemde, zelfs veel ongeschreven talen, werden bestudeerd en... al meer werd de enige naam, die onder de hemel gegeven is om zalig te worden, verbreid over de wereld. Op de Stille Zuidzee-eilanden, onder de Mohawks in Noord-Amerika, in China en op Groenland onder de Eskimo's.

En wat gebeurt er met de miljoenen bijbels en bijbelgedeelten?

Het is er mee, zoals de gelijkenis van de zaaiër het ons vertelt. Die kennen jullie wel. Jezus leerde er o.a. dit mee: dat niet alle zaad opkomt en vrucht draagt. Er zijn bijbels, die zo weggeworpen worden. Er zijn er, die oppervlakkig gelezen worden. Er zijn er ook, die van Genesis tot Openbaringen gelezen en herlezen worden.

Maar één ding is zeker! Het is het levende Woord van God. En Gods Woord doét zijn werking. Ledig keert het nooit terug. Het is óf tot eeuwig behoud, óf tot verharding in de zonde. En ook dit láátste is een vrucht!

(Gegavens ontleend aan uitgaven van het N.B.G.)

Het Rijk van God in sneeuw en ijs

door:
M. A. M. Rens-Boldingh

Nu is de verste noordpunt van New-Foundland om zo te zien vrij dicht bij het uiterste zuiden van Labrador. Kijk het maar eens na op de kaart. Alleen maar de Belle Islestraat is er tusschen.

Jens Haven wist dit ook. En hij wist tevens, dat daar in die New-Foundlandse haven dikwijls Eskimo's kwamen om handel te drijven. Dus wachtte hij kalmpjes af en liet zich intussen een echt Eskimo costume maken van zeehondenvel, benevens een paar gevoerde laarzen. Met zijn door weer en wind getaande gezicht leek hij sprekend op een echte Eskimo, vooral, wanneer hij de capuchon

met bontrand om zijn oren had getrokken. Zo zat hij daar in New-Foundland als een vogelvanger bij het vinkentouw. In spanning Maar rustig.

En eindelijk, daar had je de Eskimo's, sluwe handelaars, tot en met.

Ze hoorden zich in hun eigen taal aanspreken en riepen elkaar toe: „Onze vriend is gekomen!“ Daar kwamen ze allemaal Jens Haven bekijken.

„Je bent één van ons“, zeiden ze, „want je praat net als wij. Morgen komen we je halen, je gaat met ons mee!“

Ja, dat was de wens van Jens Haven. Maar nu hij er vlak vóór stond, dacht hij aan Ehrhardt en de andere vermoorden en schrok ervoor terug. Die nacht bracht hij in gebed door en God gaf hem kracht en moed tot het goede besluit.

„Als ze morgen komen, ga ik mee. Dan is dat het bewijs, dat God mij in Labrador gebruiken wil. 't Is Gods zaak en ik ben in Zijn hand veilig“.

In spanning wachtte hij de morgen af. Wat zou de dag hem brengen? Zouden de Eskimo's komen? Ja hoor, ze kwamen! Met achttien man!

Toen wist Jens Haven, dat hij met hen mee moest gaan. Eerst naar een eilandje waar ze tijdelijk woonden. Later naar het grote Labrador, waar

hij de enige vreemdeling, de enige blanke was. Onder grote moeilijkheden probeerde hij de Eskimo's de eenvoudigste geloofszaken bij te brengen en hun de Bijbelse verhalen te vertellen. Ze luisterden graag, net als kleine kinderen. Maar Jens Haven merkte het wel: tot hun harten drong de boodschap van God niet door. Soms vroeg hij zich wel eens af: hadden deze Eskimo's een hart? Of droegen ze een klomp ijs of steen in de borst?

Na een poos kwam een andere Herrnhutter broeder, Laurens Drachart, hem helpen. Deze had ook te voren de taal geleerd, zodat de eerste begroeting direct in het Eskimo's was. Dat ging zo, lees het maar eens, als je kunt!

Drachart nam een Eskimo bij de

hand, hield die stevig vast en zei: „Ikingutigangut!” (wij zijn vrienden) Waarop de andere antwoordde: „Ikingutigenpogut!” (wij zijn ook uw vrienden).

Dat was het begin en daarmee werd ook Laurens door de Eskimo's aanvaard.

Nu rustte op deze beide mannen

de zware taak om het Christelijk geloof aan de Eskimo's door te geven.

Dat klinkt nogal eenvoudig, maar het is inderdaad het moeilijkste, dat bestaat. Want het zijn niet alleen verschillende talen, maar ook verschillende gedachtenwerelden. En eer dat tussen die twee werelden een brug geslagen is!

Woorden en dingen, die voor ons heel gewoon zijn, kenden de Eskimo's niet. Daarom konden de zendingen zelfs met de mooiste gelijkenissen niets beginnen. Een herder? Schapen? Totaal onbekend! Akkers, wijngaarden, zaaien en oogsten, koren, brood, wat zijn dat voor dingen? De zendingen moesten zelf weer kleine gelijkenissen verzinnen, en de grote gelijkenissen met andere dingen vertellen, die de Eskimo's wel kenden.

Veel moeilijker werd het nog, als het ging over dingen van de geest. Over zonde en berouw en vergeving. Over liefde en barmhartigheid, over je opofferen voor een ander. Deze gedachten waren hun van ouds volkomen vreemd. Zonde was voor hen: de een of andere stommitieit, waarmee je last kunt krijgen. Bv. als je niet slim genoeg steelt, zodat het ontdekt wordt! Of, als je iemand vermoord en de familie komt er achter!

Of, als je 'n tovenaars nijdig maakt, zodat hij je allerlei onheil op de hals kan sturen.

Ja, als God niet Zelf aan zijn pioniers en boodschappers heel veel extra geduld en wijsheid en vindingrijkheid had gegeven, dan was er in geen der vreemde landen iets van het Koninkrijk Gods terecht gekomen!

ONS WERKHOEKJE

Je zult weinig moeite gehad hebben met het laatste kruiswoordraadsel. Hoe gemakkelijk ook, nooit overslaan! Dan krijg je tenslotte een zekere routine in het oplossen.

De oplossing:

Horizontaal: 1 vat. 3 kar. 6 in. 8 la. 9 los. 10 ka. 12 af. 13 aorta. 16 els. 17 Ina. 19 sok.

Verticaal: 1 vink. 2 Wn. 4 af. 5 raaf. 7 Goor. 11 aal. 12 aan. 14 Oss. 15 tik. 16 eg. 18 as.

Na de vakantie ben je helder genoeg om 'es wat pittiger raadsel op te lossen.

Alle woorden bestaan uit 6 letters. Op de kruisjes komt van boven naar beneden iets te slaan over deze maand.

- 1 . . . x . . . Oliehaven in Iran.
- 2 . . . x . . . vrucht
- 3 x . . . deel van zinspreuk op Zeeuws wapen.
- 4 x . . . in deze stad staat het Kremlin.

- 5 x een der Klein-Aziatische gemeenten.
- 6 . x vorst der Hunnen.
- 7 . . x . . . de heidenapostel.
- 8 . . . x . . de sterkste man uit het O.T.
- 9 x . beroemde kerk in Haarlem
- 10 x een koning uit 2 Sam. 24.
- 11 x ronde lijn.
- 12 . x eiland in de Egeïsche zee (openbaringen).
- 13 . . x . . . hevige schrik.
- 14 . . . x . . was Bach eenmaal van de Thomaskerk.
- 15 x . wasmiddel.
- 16 x deel van Gelderland.
- 17 x vindplaats van bauxiet in Suriname.
- 18 . x vaandel.
- 19 . . x . . . wollige stof.
- 20 . . . x . . plas uit vroeger tijd.
- 21 x . Boeddhistisch tempeltje.

Ook deze keer behoeft er niets opgezonden te worden.

In het September nummer hopen we een prachtig prijsraadsel te zetten. Dat wordt dus een echte wedstrijd.

HersensAMNASTIEK

Eerst maar weer de antwoorden op de vragen uit het Juninummer.

- 11. spreekt voor zichzelf.
- 12. gedroogd vruchtvlies van de cocosnoot.
- 13. de Fram.

- 14. Antiochië, Selenzië, Salamis, Pafos, Antiochië, Iconium, Lystre, Derbe en weer terug over Perge naar Antiochië.
- 15. Rust, roest. Arbeid adelt.
- 16. Die heeft geen vrouw.

KORTE INHOUD van 't voorafgaande:

Als jongen, dwalend langs het strand, is Hilde Dirks Kat reeds vol verlangen, achter de Amelandse boortop te mogen zien. Op jonge leeftijd monstert hij aan en maakt zijn eerste Groenland reis. Op z'n derde reis wordt hij bevorderd tot tweede stuurman.

Met een paar sprongen stond ik weer bij het roer, naast stuurman Siebold en nam hem de verantwoordelijkheid uit de handen. Wat er in mij omging, kan ik niet zeggen, maar het gelukte mij iedere gedachte te onderdrukken, die niet onmiddellijk met de redding van het schip te maken had.

Siebold slaakte een diepe zucht en trad ter zijde. Hij bleef echter vlak in mijn nabijheid, waarvoor ik hem zeer dankbaar was. Er werd tussen ons geen woord gesproken, toch hielpen we elkander. Ik omkleemde met uiterste krachtsinspanning de roerstang en probeerde aan het wrikken van het roer te bepalen, of wij in de zeestroming waren, die ons gewoon-

lijk huiswaarts bracht, of dat we er door Siebolds verwarde sturen waren uitgeraakt. Ik meende de stroom te bespeuren, maar was toch nog onzeker. Een ster, enkele sterren zouden me uitkomst kunnen brengen. Ik keek omhoog naar de duistere hemel, die geen enkele ster doorliet. En de donder kraakte en de bliksemstralen flitsten en de nood nam toe.

Zou ook ik, ik, het moeten opgeven? Zoals de oude Siebold het had moeten doen?

„Here God! een paar sterren! Geef mij een paar sterren!”

Deze schreeuw barstte los uit mijn gemoed. En even later raakte de oude Siebold mijn arm aan.

„Dáár! Dáár!”

En waarlijk. Boven onze hoofden braken de wolken uiteen. Twee sterren, even later vier, daarna meer, werden zichtbaar.

- 17. Dr Louis Pasteur.
- 18. Tarsen in Cilicië. Van het eiland Cyprus.
- 19. Timmermansgilde.
- 20. Canberra, Ottawa, Santiago.

Nu de nieuwe:

- 21. Wat betekent de uitdrukking: de kandelaar is weggenomen.
- 22. Hoe komt men aan de naam: perkament? En wat was het eigenlijk?
- 23. Men zegt wel eens: hij is zo rijk als Croesus. Waar resideerde deze vorst eenmaal?

- 24. Wat is een aesculaap?
- 25. Wat is eigenlijk een visioen?
- 26. Waar zou het geboorteland van de coloradokever liggen?
- 27. Noem 'es 2 reptielen.
- 28. Ook eens 2 amphibiën.
- 29. Noem 'es 2 spreekwoorden met adder er in!
- 30. In Nederland betaalt men met guldens en centen. Waarmee betaalt men in Engeland, Duitsland, Frankrijk en Amerika?

„De Grote beer!” fluisterde de oude man eerbiedig. Ik zelf kon niet spreken, want het hart sloeg me in de hals. Ik keek en keek en maakte haastig mijn berekening. We hadden redelijk goed koers gehouden. Als ik nu ook nog de Poolster zou mogen zien.... Daar verscheen als

door een wonder ook de Poolster, de vriend van alle zeevaarders op het noordelijk halfrond. Nu wist ik dat we de goede richting hadden en werd ik ondanks het noodweer rustig en vrolijk van binnen. 't Was mij, alsof de Here God zelf naast mij stond en meestuurde.

Na een half uur begon het onweer te minderen; na een goed uur kalmeerde ook, heel langzaam aan, de storm. Siebold bood aan het stuur weer over te nemen, opdat ik kon gaan slapen. Ik weigerde, want ik voelde een krachten en een werklust in me, alsof ik nooit meer slaap nodig had. Toen zuchtte Siebold weer en ging naar kool. 't Is zijn laatste reis geworden.

We liepen veilig in Hamburg binnen. Daar had men reeds met angst in 't harte naar ons uitgezien en toonde grote dankbaarheid, dat we er heelhuids waren. Behalvé de tweede stuur was er geen man verloren gegaan. De kommandeur gaf hoog op over hetgeen ik in die stormnacht had gedaan. Toen benoemde de redér mij tot eerste stuurman over een gloednieuw schip, dat in het volgend vis-seizoen zijn eerste reis zou maken. Het was „de juffrouw Klara”, waarop ik later kommandeur zou worden en waarmee ik nog later bovengenoemde, zeer zware reis zou maken, waarvan wel ik, doch niet „de juffrouw Klara” wederkeerde.

Van dat alles wist ik toen echter niets. Het is goed, dat God de toekomst genadig verborgen houdt. Wie zou er anders nog varen durven? Wie zou er nog gelukkig zijn?

Ik, Hidde Dirks Kat, was gelukkig. Ik was eerste stuurman en als onderpand en handgeld ontving ik uit de handen van des reders dochtertje een fraai bewerkte zilveren beker. Binnen een krans van zilveren bloemen droeg deze een blank schildje. Daarop kon ik mijn naam laten graveren.

Maar eerst reisde ik naar Ameland, naar Hollum, om in het huwelijk te treden en het huis te betrekken, dat ik verder al mijn levensjaren heb bewoond. De zilveren beker nam ik mee en deze werd door de Hollumers om strijd bewonderd.

Vier maal maakte ik een Groenlandreis als eerste stuurman op „de

Juffrouw Klara". Toen kende ik het schip beter, dan mijn huisje in Hol-lum. In die jaren zag ik weinig zomer, want, naarmate er meer sche-pen ter walvisvangst voeren, moes-ten we vroeger in het jaar vertrek-ken en later in de zomer huiswaarts keren. Eind Februari, begin Maart was de tijd voor de uitreis; eind Au-gustus, begin September, moest nood-gedwongen de thuisreis worden aan-vaard, omdat dan het ijs uit het poolgebied naar het zuiden zich be-gon uit te strekken en grote geva-ren opleverde. Het ijs vroeg meer slachtoffers dan de storm.

Als stuurman gaf ik ogen en oren goed de kost; ik kreeg daartoe meer gelegenheid dan als matroos, door-dat ik met de vangst en het uitsnij-den der walvissen niet zoveel meer te doen had. Bovendien mocht ik als stuur vragen doen aan mijn komman-deur, hetgeen van een matroos brutaal en onbehoorlijk werd gevonden. Door vragen en waarnemingen leer-de ik, dat de walvissen niet de zee-stromingen volgen, doch de trek van hun aas, dat bestaat uit klein gedier-te, jonge haringen en andere visjes, die ze tussen hun baleinen door naar binnen kunnen werken. Spoedig kon ik aan de blauwe of grijze kleur van het water zien, of er zich walvis-aas in bevond, of niet.

Ook leerde ik de verschillende ijs-formaties kennen. In sommige jaren strekte zich vast en dik ijs uit tus-sen Bereneiland, Spitsbergen en Groenland, zodat het deze streken aan elkaar verbond. Dit noemden de schippers zuid-ijs. Dan kwamen de walvissen uit de Russische poolzee westwaarts af. Deze vissen zijn wat korter en dikker dan de andere soort en gemakkelijker te vangen. Ze zijn nog niet zo wantrouwend tegenover mensen en schepen, want er wordt daarginds minder jacht op hen ge-maakt. Zuid-ijs leverde gewoonlijk goede jaren op. In andere jaren daar-entegen lag het ijs niet zo breed, dan is de jacht veel moeilijker. De schip-pers noemen deze jaren: westijsjaren.

Dikwijls heb ik gedacht: alles heeft toch zijn reden en het komt erop aan, die reden of oorzaak op te speuren. Ik was in deze jaren ijverig aan het speuren en maakte ook aantekening van wat ik vond; ik sprak er echter niet vaak over, want wanneer ande-ren het ook weten, komt het voor, dat ze de eigenlijke vinder de kaas van het brood snoepen. En dat was mijn bedoeling niet, ik wilde het brood en de kaas hebben. Dat is me ook gelukt.

In het derde jaar vierde onze kom-mandeur zijn vijfenveertigste verjaar-dag aan boord, terwijl de vangst op zijn drukst was. De hele bemanning vierde dit mee met een extra slok

brandewijn en 'n dubbel portie worst bij de erwten.

Maar de kommandeur wist, dat het zijn laatste reis zou zijn. Het leven op deze wijze maakt vroeg oud. Hij leed aan reumatiek en maagpijn en toen wij na behouden vaart weer in Hamburg voor onze reders ston-den, nam hij zijn ontslag. Hij was van het eiland Föhr en een braaf man. Ook hadden de Groenlandreizen hem zeer welgesteld gemaakt, zodat hij een prachtig stenen huis kon laten bouwen, een paleis gelijk, met rond-om een rijk aangelegde bloementuin. Eenmaal heb ik hem daar bezocht.

Ik heb mij toen afgevraagd, waarom wij, Amelanders, niet zulke huizen laten zetten. Zeker, omdat onze aard voorzichtiger is. Wij zijn meer voor het sparen dan voor het uitgeven.

Wat ik verwachtte en hoopte, gebeurde. De reder vroeg of ik nu kommandeur op „de juffrouw Klara” wilde worden. Ik dacht: tot hertoe heeft mij God gebracht en nam het met een dankbaar harte aan. Hidde Dirks Kat was kommandeur geworden!

Nu moet ik over de reis gaan schrijven, die in Maart 1777 een aanvang nam.

„De juffrouw Klara” voer weer uit van Hamburg, voor rekening van de heer David Hendrik Kervoel. Het schip was bemand met 38 koppen, buiten mij en de stuurman en het ging uit ter Walvis- en robbenvangst.

De 5e Maart voeren we uit en de 5e April kwamen we voor het Groenlandse ijs. Hier vingende dertig vaten robbespek. Het was een Westijjaar, dus het ijs reikte niet zeer ver zuidelijk, zodat we noordelijker opvoeren en op 26 Mei voor de ijsvelden van Spitsbergen aankwamen. Hier werden door verscheidene schepen walvissen gevangen.

Ik moet hier nog meedelen, dat „de juffrouw Klara” niet alleen was uitgevaren. Sinds lang was dit niet meer de gewoonte en met het oog op wederzijds hulpbetoon was het ook beter. Er was op die 5e Maart een kleine vloot uit Hamburg vertrokken, eigendom van verschillende reders en bevolkt met manschap van velerlei tongen en talen. In het vanggebied was het onmogelijk dicht bijeen te blijven, daar ieder schip soms uren lang zijn eigen walvis achterna moest zetten en ook het oponthoud voor het uitbenen en ber-

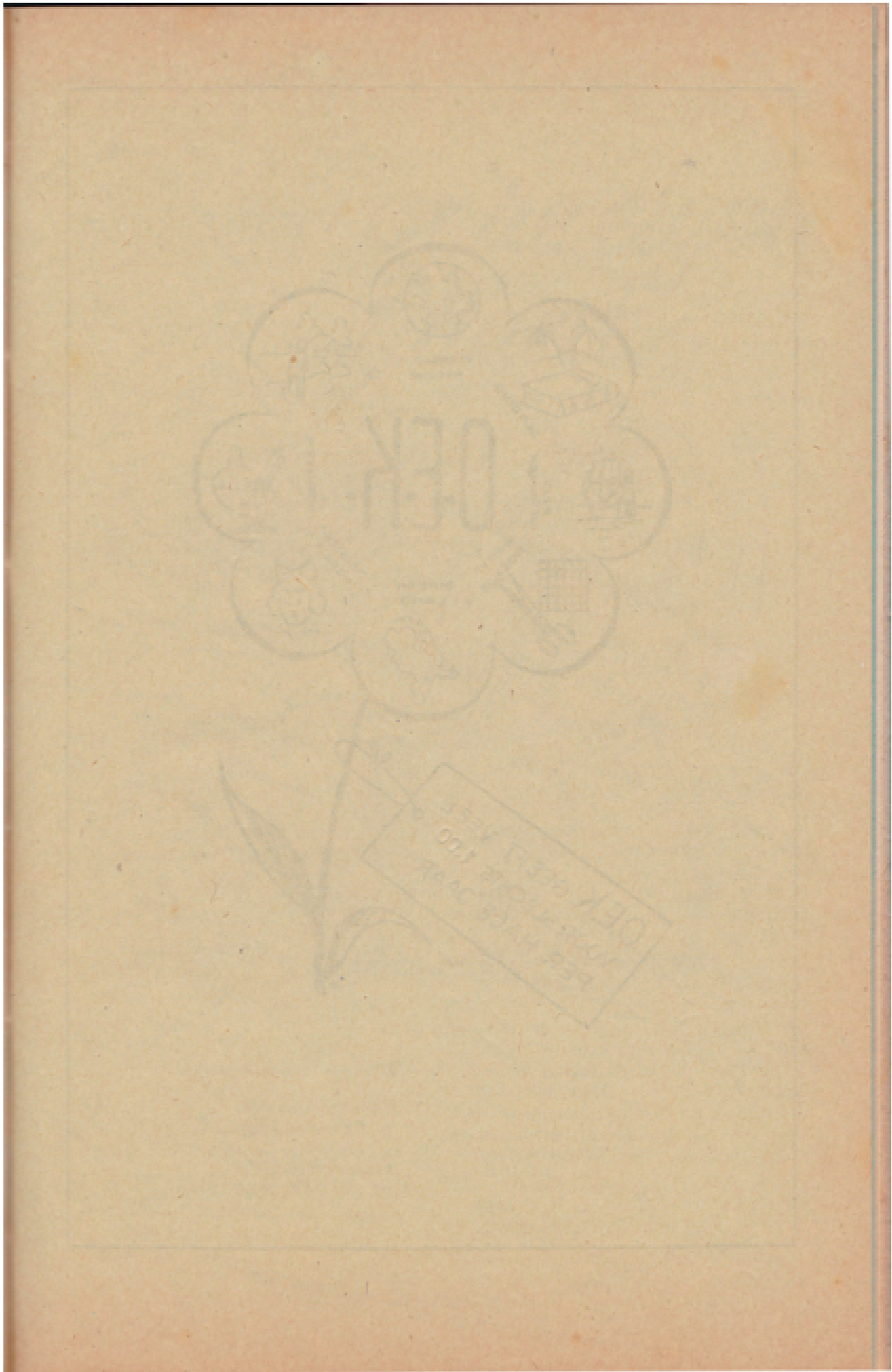
gen verschillend was. Maar daarna probeerden we weer om zoveel mogelijk bij elkaar te komen.

Na enkele walvissen te hebben buitgemaakt, dreef „de juffrouw Klara” met een aantal andere schepen uit de koers. Nu en dan maakten wij onze schuiten aan schots of ijsveld vast en lieten ons meedrijven. Op de 1e Juli bevonden we ons belangrijk zuidelijker. We hadden in die tussentijd al weer een grote walvis gevangen, die ons niet minder dan dertig vaten spek opleverde. De jacht zag er dus goed uit en de bemanning was welgemoed. We hadden overvloed van goed eten aan boord, daarbij de nodige wijn en brandewijn en onze lading begon reeds kostbaar te worden. Tegen de masten stonden de grote ribben, kaken en schouderbladen uit te lekken. De olie die hieruit droop was voor de bemanning, alsmede de zware beenderen. Deze worden op de houtarme Waddeneilanden gebruikt voor paalwerk, om weiden en akkers te scheiden. De schouderbladen doen ook meermalen dienst als stoep. Zodat letterlijk alles van de walvis zijn waarde heeft.

We hadden kans gezien met een zeventwintig schepen in elkaars nabijheid te blijven. Vaak liepen de mannen over het ijs naar die van de andere schepen toe. De kapiteins gingen bij elkaar uit eten en het was daar geen al te slecht verblijf, hoewel de koude nijpend was.

Dit zou echter spoedig veranderen.

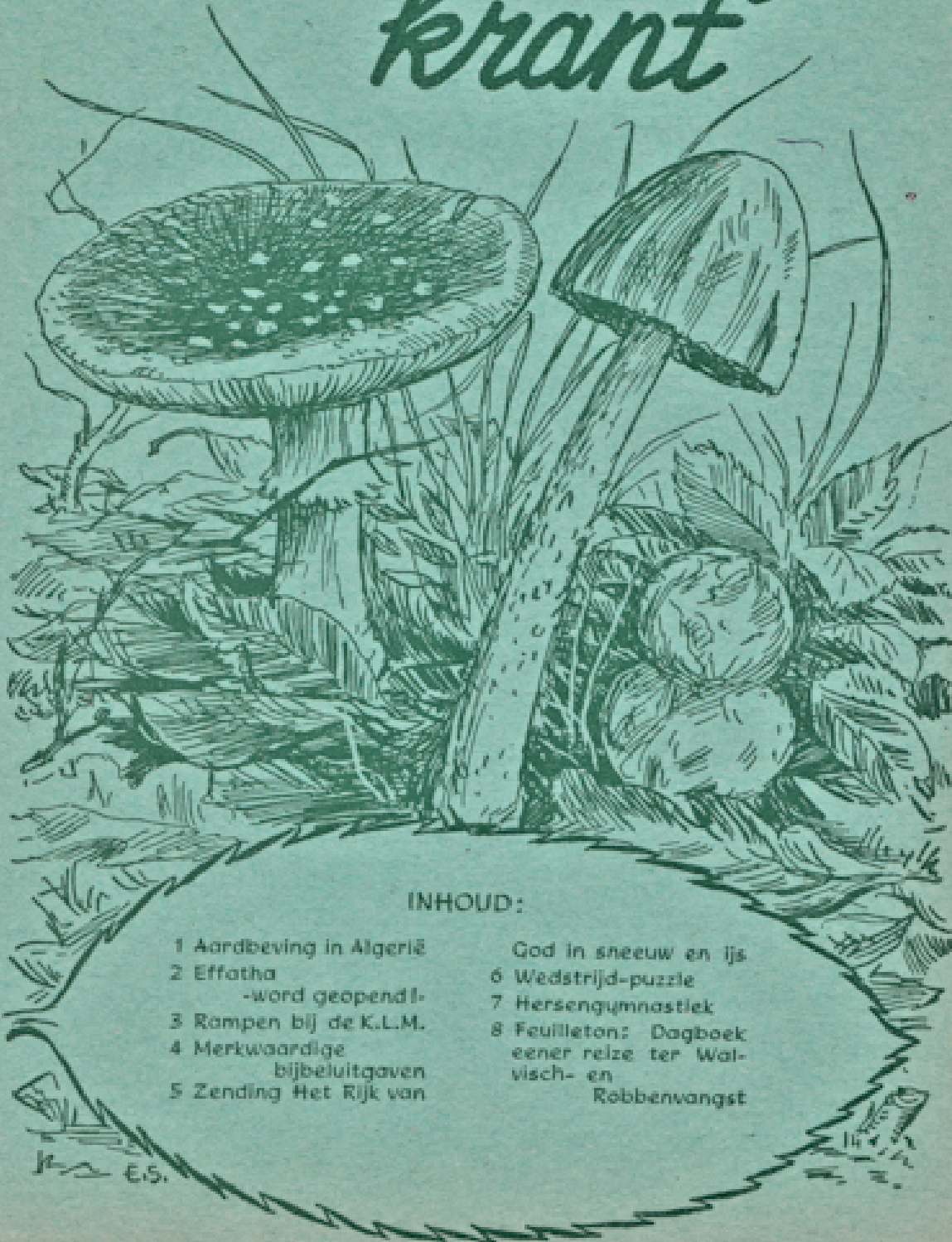

SEPTEMBER 1954 - 10e jaargang No 6.

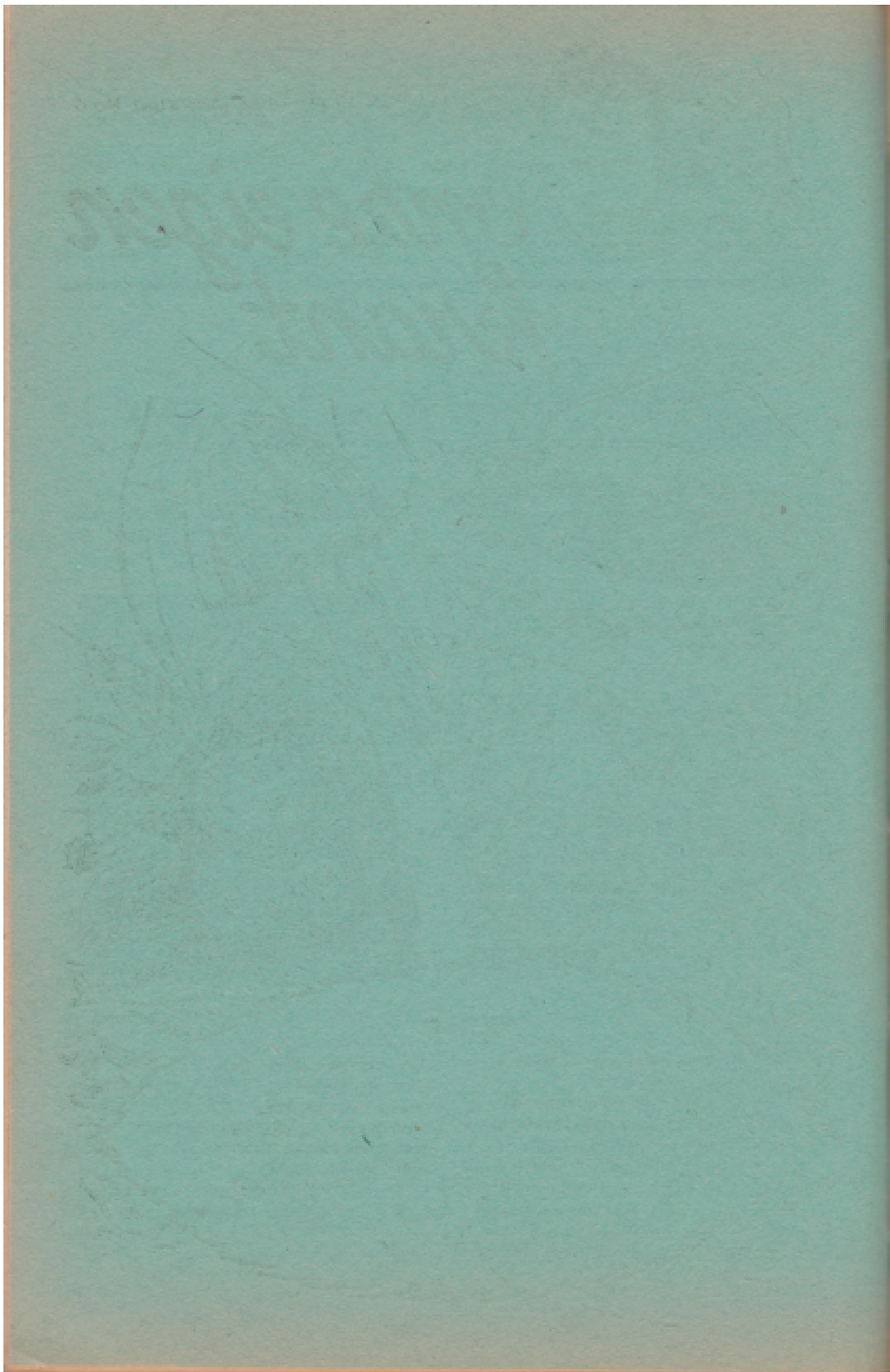
onze eigen krant

INHOUD:

1 Aardbeving in Algerië	God in sneeuw en ijs
2 Effatha
-word geopend!	6 Wedstrijd-puzzle
3 Rampen bij de K.L.M.	7 Hersengymnastiek
4 Merkwaardige
bijbeluitgaven	8 Feuilleton: Dagboek
eener reize ter Wal-
visch- en
Robbenvangst
5 Zending Het Rijk van	

K. S. E.S.

„Onze eigen krant“

Voor de hoogste klassen der Christelijke Scholen
Verschijnt de 20ste van de maand

Redactie: L. Meijer, H.d.S., Bedum - J. Bulthuis
H.d.S., Ten Post - Tj. Schaafsma, H.d.S., Kampen
Administratie-adres: "DRUKKERIJ DE VRIES"
Stadsburen Telef. No. 345 - Girorekening no. 139539

10e Jaarg. No. 6 - Sept. '54

AARDBEVING IN ALGERIË

Franse kolonisten stichtten in 1843 in Algerië de stad Orléansville. Ze werd gebouwd op de fundamenten van een Romeinse nederzetting. De stad ligt op een plateau en is omgeven door hoge bergen. Er wonen ongeveer 35.000 mensen, waaronder 6000 Europeanen. We vinden Orléansville 160 km ten Westen van Algiers.

De avond van 8 September waren de inwoners van Orléansville rustig gaan slapen. De hitte van de dag, die nog in de straten hing, werd weggevaagd door de koelte van de nacht. De stilte van de nacht daalde over de stad.....

Plots, midden in de nacht, beefde de aarde en wankelden de gebouwen. Twaalf seconden duurde de aardbeving. De gevolgen waren verschrikkelijk. Een geweldig aantal huizen stortten in. De stad werd onmiddellijk in een onheilspellende duisternis gehuld. Door kortsluiting vlogen huizen in brand. Hier en daar werden de straten door de flakkerende vuurgloed spookachtig verlicht. Ontzettende tonelen speelden zich af. In panische schrik renden talloze mensen hun huizen uit. Op straat werden ze door het neerstortend puin vermorzeld. De lucht was vol van groep en gekerm, van angstgeschrei en gegil. Een vuurhal in de lucht, omgeven door zware wolken, maakte

alles nog angstiger.

Tijdens de aardbeving had een dam het begeven en werden honderden hectaren bouwland overstromd door

het water. Ook het vliegveld van Orléansville stond blank.

Het was reeds lang dag geworden toen de eerste berichten over de omvang van de ramp tot Algiers doordrongen. De reddingspogingen werden bemoeilijkt door de overstroming van het vliegveld.

In de vroege morgen werden nog kleine schokken waargenomen. De meeste overlevenden gingen vluchten naar veiliger oorden. De vluchtlin-

Je hebt allemaal wel eens een doofstomme ontmoet. Daar ben je toen stil van geworden! Je zag een jongen, een meisje, net als je zelf bent. En toch... een kind, dat ontzettend veel mist. Een eenzame! Denk het je eens goed in: nooit een woord gehoord, nooit moeders lieve stem gehoord, nooit kunnen meezingen en lachen met de andere kinderen. Altijd om je heen de stilte! Omgeven door een muur!

Zo zijn er veel kinderen. Ze zijn doof geboren. En omdat ze doof zijn, kunnen ze ook niet spreken. Misschien wil je zeggen: „Ik ken wel dove mensen, die toch heel goed kunnen spreken”. Dat is waar! Maar deze mensen zijn wel horende geweest. Ze zijn later doof geworden.

Iemand die doof geboren is, is ook stom. Zijn stem is er wel, maar hij

heeft die stem nooit leren gebruiken. Kan zijn eigen stem niet horen!

De kleine in de wieg, luistert al naar moeders stem. Het hoort klanken en woordjes, altijd maar weer. Straks doet het kleine mondje moeder na!

Het doofstomme kind hoort die woordjes niet en begint daarom ook niet ze na te babbelen. Als het groter wordt, zijn daar de ogen die vragen! De ogen, die zo dikwijls zeggen: „Ik begrijp het niet!” Met gebaren moet het moeder duidelijk maken wat het wil. Het ziet wel, dat Vader de handen vouwt, maar Vaders bidden hoort het niet! Moeder kan wel die handjes vouwen, maar van Jezus vertellen kan ze het doofstomme kindje niet!

Dat is wel het allerergste. Niet kunnen horen van de weg der verlossing

gen, van wie sommigen hun kostbaarste bezittingen met zich meedroegen, werden afgevoerd in de richting van Oran en naar het Zuiden.

Tegen de avond bevonden zich reeds meer dan duizend militairen in het getroffen gebied om hulp te verlenen. De meeste slachtoffers leden aan schedelbasisfracturen en beenbreuken.

Ongeveer één vijfde deel van de stad was met de grond gelijk gemaakt. Een dorp in de nabijheid van de stad is totaal van de aardbodem weggevaagd. Het telde meer dan twee duizend inwoners. De aardbeving kostte naar schatting aan elf honderd mensen het leven.

Premier Mendès-France heeft on-

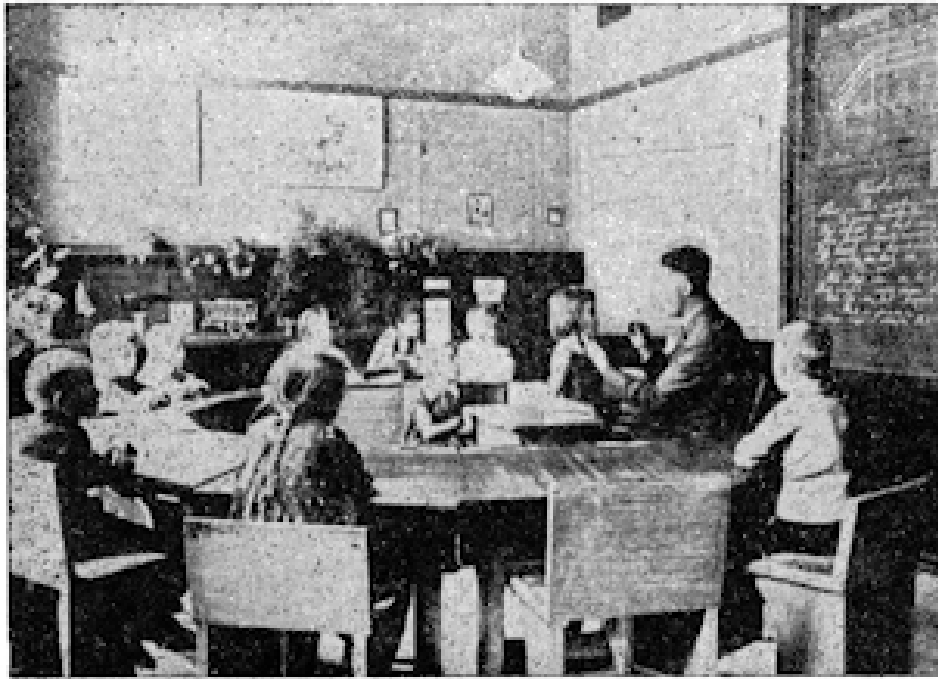
middellijk een fonds van 15 miljoen francs gevormd voor hulpverlening.

Hij zond een boodschap aan de gouverneur van Algerië, dat op alle steun van Frankrijk kan worden gerekend.

In Frankrijk hangen de vlaggen halfstok.

We leggen vandaag de krant naast de Bijbel en dan lezen we in Mattheüs 24:

„Ook zult gij horen van oorlogen en geruchten van oorlogen. Ziet toe, weest niet verontrust; want dat moet geschieden, maar het einde is het nog niet. Want volk zal opstaan tegen volk en koninkrijk tegen koninkrijk, en er zullen nu hier, dan daar, hongersnoden en aardbevingen zijn. Doch dat alles is het begin der weeten!

Een leslokaal van het doofstommeninstituut „Effatha“.

door Jezus Christus. Want het geloof is uit het gehoor en het gehoor door het Woord Gods (Rom. 10 : 17).

Naar een gewone school kan het doofstomme kind niet. Gelukkig dat er voor hen ook een school is. Een school waar men de doofstomme leert lezen en spreken. Geen lange zinnen, maar toch te begrijpen. Waar het leert andere mensen te verstaan, door de woorden van hun lippen te lezen. Waar het bekend gemaakt wordt met Jezus, de Zaligmaker.

In ons land is maar één Christelijk doofstommen instituut. Het staat te Voorburg.

Deze school draagt de naam : **Effatha**, dit betekent : word geopend.

Neem je bijbeltje maar en zoek eens op Marcus 7 vers 31 tot 37 !

Nu begrijp je ook, waarom dit instituut de mooie naam draagt : „**Effatha**“.

Enkele weken geleden zijn vernieuwde en uitgebreide gebouwen in gebruik genomen. Het instituut had de laatste jaren voortdurend te kampen met gebrek aan ruimte. In de nieuwe school zijn nu achttien les- en werklokalen en nog drie lokalen voor spreekonderwijs.

Het instituut telt thans 290 leerlingen.

Je zult wel graag willen weten, hoe het in zo'n school toegaat. Denk nu niet, dat je daar allemaal kinderen ziet, die droevig, stil staan te kijken !

O, neen ! Ze spelen wát vrolijk samen ! Het luid lawaai van jullie speelplein is er niet. Wel klinken er soms kreten. Bij hun spelletjes begrijpen de kinderen elkaar heel goed. Druk gebaren ze. De ogen geven ze goed de kost. De jongste leerlingen zijn 3 à 4 jaar oud en de oudsten 18 jaar. Daar hoor je heel vreemd van op ! Hoe jonger naar school hoe beter ! Het is voor deze kinderen en ook voor de vaders en moeders, wel erg verdrietig, dat er maar één Christelijke school in héél ons land is. Ze komen op deze school uit alle provincies. Alleen in de vacaties kunnen de kinderen naar huis. Ze moeten al die tijd dus uit het gezin weg. Daarvoor is bij de school ook een groot gebouw, het **internaat**, waar al de leerlingen samen wonen.

Het is heel moeilijk om zo'n kleine peuter alleen achter te laten in Effatha. Alleen in de vacaties hem weer te kunnen zien. Maar 't is ook een

grote vreugde om te merken, hoe flink hij al leert. Wat laat hij in de vacantie graag zien, hoe knap hij al is geworden. Moeders ogen vullen zich met tranen van ontroering als zij zijn eerste „Moeder” hoort!

Die hele kleinen gaan eerst naar de z.g.n. voorschool. Hier moeten ze eerst wennen aan het schoolleven. Ze doen, net als op de kleuterscholen, aan knippen, vouwen en plakken.

't Voornaamste werk op de voorschool is echter het lezen. Je kijkt verwonderd op! Lezen? Een doof kind van 4 jaar lezen?

Kijk maar eens even toe in die voorschool. — Zie daar staat op 't bord een rij namen van leerlingen; een rij namen van voorwerpen, z.a. bank, stoel, tafel, lamp; een rij namen z.a. lief, knap, stout, dom. Corrie komt voor de klas en de juffrouw wijst de namen van de leerlingen op de rij af aan. Bij elke aangewezen naam loopt Corrie naar het kind, dat deze naam draagt: die is het! Later doet juf het doorelkaar, dan wordt het moeilijker. Zeggen kunnen ze de naam niet. Maar ze onthouden aan die wonderlijke tekentjes wel, welk vriendje het moet zijn. Adri mag de 2de rij. Hij wijst naar zijn bank, loopt naar de stoel van de juffrouw, wijst naar de lamp. In het schoollokaal zijn heel veel voorwerpen aanwezig. Ook een groot aantal platen en afbeeldingen om steeds te kunnen aanwijzen. Bij de laatste rij duiden de kinderen door gebaren de betekenis aan. Lief: een aai over de wang; knap: enige goedkeurende klopjes op 't hoofd; stout: 'n opgestoken vinger.

Komen ze later in de eerste klas, dan komen korte zinneljes aan de beurt. Vader rookt een pijp. Met gebaren maken ze duidelijk, dat ze best weten wat er op het bord staat.

In de eerste klas begint het leren spreken. Uit het klasje van ongeveer 12 leerlingen, moeten ze om beurten met een mijnheer mee. Laten wij ook maar even meegaan.

Voor de eerste maal is het een hele onderneming voor zo'n kleine dreumes, om zo maar met die vreemde

mijnheer mee te gaan.

De eerste maal blijft het bij wat grapjes en spelletjes. Een andere keer neemt de mijnheer een strookje papier en blaast er tegen. Dat is een mooi spelletje. Maar dat kan Teunis ook! Zie het blaadje eens heen en weer flapperen. Nu eens proberen met een „p”. Pf. Weer maakt het strookje sierlijke buigingen achterwaarts.

Mijnheer zegt: Papapa! Teunis kijkt naar de mond van mijnheer en doet „bububu” met zijn lippen. Geen stem er bij! Dus nu eens laten voelen. Mijnheer neemt de vingertoppen van Teunis en houdt die tegen mijnheers keel. Daar zijn trillingen te voelen. En nu mag Teunis ook eens bij zichzelf dit kunstje doen. Weer voelen, weer proberen en ja, dan lukt het. De eerste klanken!

Nog niet mooi, nog schor, maar het eerste begin is er toch.

Een volgende keer weer herhalen, steeds herhalen. In een spiegel kan Teunis zien, of zijn lippen precies zo doen als die van mijnheer. Een kleine verandering in stand van tong en lippen geeft een heel verkeerde klank. Door voortdurend oefenen en verbeteren, komt Teunis toch zover, dat hij verstaanbaar kan zeggen, wat hij heeft mede te delen.

Hoe meer hij leert spreken — je begrijpt, in heel korte zinneljes — hoe minder hij in school gebaren mag gebruiken. Mijnheer behoeft zijn

RAMPEN BIJ DE

Op 23 Augustus j.l. stortte het K. L.M.-vliegtuig „Willem Bontekoe” in zee. Hierbij zijn 21 personen om het leven gekomen. Het vliegtuig was reeds in zicht van de veilige haven, 5 mijl uit de kust van Bergen aan Zee

gebeurde het vreselijk ongeluk. De „De Willem Bontekoe” moest volgens de dienstregeling om vijf minuten over twee op Schiphol arriveren. De gehele middag verkeerde men op de luchthaven al in onrust, want

woorden niet luid te zeggen. Teunis leest van de lippen de woorden. Horen kan hij ze immers niet!

Onder elkaar mogen de doven nog heel graag zich van geharen bedienen, ook om de korte zinnnetjes duidelijk te maken. Tegen elkaar spreken ze alleen met de lippen en gebruiken geen stem. Ze horen elkaar toch niet.

De jongste leerlingen nemen verschillende gebaren van de ouderen over. Eén van de onderwijzers had vroeger een snorrelje met omkrulde punten. Nog steeds duiden de leerlingen die mijnheer aan met 'n draaiende beweging van de vingertoppen bij de mondhoeken.

Met grote aandacht luisteren naar de Bijbelse geschiedenis kunnen de leerlingen van „Effatha” niet. De Bijbelse Geschiedenis begint met een heel eenvoudige leesles, die wordt besproken en uitgelegd. Later krijgen de leerlingen een uitgebreider boek. Steeds weer worden deze lessen gerepeteerd, om zo te onthouden de grote gebeurtenissen, die worden behandeld.

Als straks in de hoogste klas de onderwijzer vraagt: „Wat staat er in Joh. 3:16?”, dan komt zonder aarzelen het antwoord, zij het met een tong, die zwaarlijk spreekt: „Alzo lief heeft God de wereld gehad dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft...”

Zo wordt in „Effatha” de doofstomme gebracht het Woord van God. De oudste leerlingen gaan ook naar

de catechisatie. De dominee kan hen geen onderwijs geven, de onderwijzer van de hoogste klassen geeft de catechisatie-lessen.

Veel leerlingen doen, vóór zij de school verlaten, belijdenis van hun geloof, in de kerk, waartoe zij behoren. Van de eertijds stomme lippen mag dan in het midden van de gemeente een belijdend „ja” weerklinken.

Effatha zorgt er ook voor, dat de leerlingen een vak leren. Er zijn werkplaatsen voor het: meubelmaken, schoenmaken en kleermaken.

De meisjes worden opgeleid in **litteratie**, en costuumnaaien, knippen en verstellen.

Zo kunnen ze, als ze de school verlaten, hun eigen kost heel goed verdienen.

Er is geworsteld om de muren te doorbreken! Geheel gelukt dat nooit! Steeds blijft de doofstomme zich gebrekkig uitdrukken en kan hij niet in alles gewoon meeleven. Maar..... in het laatste Bijbelboek lezen we van de schare die niemand tellen kan, staande voor de troon en voor het Lam. — En zij riepen met luider stem. Zij zongen: „Gij hebt ons God gekocht met Uw bloed”.

Ja, ook zij, in wier oren in dit leven nooit 'n jubelzang had geklonken.

Ook zij, op wier lippen in dit leven nooit een lied was geweest.

Want daar zijn de muren doorbroken! — Daar is geen „Effatha” meer van node.

sinds 12 uur 32 had men geen **contact** meer met het vliegtuig gehad. Toen loods- en reddingboten melding maakten van het vinden van overblijfselen van het vliegtuig had men geen hoop meer. Schepen en vliegtuigen zochten onmiddellijk op zee. Een grote olievlek duidde de plaats van de ramp aan. Enkele dagen later werd één van de motoren van de machine opgevist. Over de oorzaak van de ramp tast men in het duister, want niemand heeft de ramp overleefd.

Maandagmorgen 5 September hoorden we het bericht van een tweede ramp. De „Triton” was neergestort. Dit vliegtuig was op weg naar New-York. In Ierland had het een normale tussenlanding gemaakt op het vliegveld Shannon. Het steeg op, om de tocht over de oceaan te beginnen. Alles was volgens de gezagvoerder Viruly volkomen in orde. Enkele minuten later gebeurde het. Op 7 kilometer van het vliegveld stortte het toestel plotseling neer op een modderbank in de rivier de Shannon. Op het vliegveld Shannon heeft men niet opgemerkt, dat het vliegtuig neerstortte. De derde vlieger bracht daar het nieuws. Zwemmend in het diepe water, dan weer voortwadend over modderbanken, wist hij de oever van de brede Shannon te bereiken. Stropelend worstelde hij de drassige kant van de rivier door. Daarna repte hij zich, voorzover zijn krachten hem niet begaven, hollend en struikelend naar het vliegveld, dat langs de rivier ligt, terug. Tot stomme verbazing van het personeel verscheen hij Zondagmorgen omstreeks zes uur daar. Hij was circa anderhalf uur onderweg geweest. Uitgeput, drijfnat en vuil kwam hij hijgend het gebouw binnen en schreeuwde: „We crashed” (Wij zijn verongelukt). Toen eerst werd de reddingsactie begonnen.

Op de modderbank deed de bemanning ondertussen hun uiterste best de passagiers te redden in de rubberboten, die het toestel bij zich had. De **stewardess** Helga Loewenstein wist in de **cabine** een paniek te voor-

komen, door steeds maar te roepen: „Blijft u kalm, wij hebben een **bekwaam piloot** en er is geen brand,

er kan ons niets gebeuren”. Zij opende het portier en hielp alle passagiers, die in het voorste deel van het vliegtuig zaten één voor één naar buiten. Tot de laatste passagier hield zij haar reddingswerk vol.

Toen heeft de zware benzinedamp haar verstikt.....

Helga Loewenstein was een Joods meisje, dat in 1938 met haar welgestelde ouders voor het **naziregime** van Duitsland naar Nederland vluchtte. Gedurende de oorlog werd het gehele gezin opgepakt, maar Helga wist te ontsnappen en onder te duiken. Al de anderen werden naar Duitsland gevoerd en kwamen om in de **gaskamer**.....

Helga kwam in 1950 bij de K.L.M. voor de verzorging van Joodse passagiers, die naar Israël vlogen. De laatste maanden vloog zij regelmatig heen en weer tussen New York en Amsterdam. Door haar moedig gedrag heeft ze verscheiden passagiers mee helpen redden. Zelf is ze er bij gebleven.

Als moedig en trouw gezagvoerder was Viruly de laatste man die zich redde, eerst toen hij overtuigd was,

Ons Werkhoekje.

Eerst de oplossing van het raadsel uit het Augustus no. Op de kruisjeslijn komt te staan: Augustus vacantiemaand. Controleer maar eens de oplossing.

- 1. Abadan. 2. Augurk. 3. Emergo.
- 4. Moskou. 5. Sardes. 6. Attila. 7. Paulus.
- 8. Simson. 9. St. Bavo. 10. Arauna.
- 11. Cirkel. 12. Patmos. 13. Paniek.
- 14. Cantor. 15. Persil. 16. Veluwe.
- 17. Moengo. 18. Banier. 19. Flanel.
- 20. Hofnar. 21. Pagode.

Hallo jongens en meisjes,

Daar is dan de beloofde wedstrijd. 'k Heb voor jullie apart, nog een hele reis moeten maken zeg! Alle provincies door geweest. En een boel gezien!

Vlug natuurlijk een „kiekje” genomen, die **typerend** was voor de provincie en toen alle 11 foto's door elkaar gegooid. De clichéfabriek heeft er een cliché van gemaakt, die je hierachter ziet afgedrukt.

Nu mogen jullie raden.

De oplossing als volgt inzenden:

- No. 1 is een foto uit Friesland.
- No. 2 is een foto Groningen.
- No. 3 is een foto uit Drente.

Op deze manier: maar dan met goede antwoorden.

De oplossingen moeten binnen zijn **vóór 10 October a.s.**

Verzorg het goed, want er wordt ook op netheid gelet.

Op de oplossing: adres (volledig, naam en **voornaam**).

Op te zenden aan:

Weled. Heer Tj. Schaafsma,
 Uit. de Miststraat 10,
 Kampen.

P.S. Krijg ik misschien ook een mooi „reisverhaal” op rijm?

dat er niemand meer gered kon worden. Hij sleepte een rubberboot met elf inzittenden over de modderbank.

Miss Snyder uit New York zat naast een man, toen de zware benzinedampen de cabine binnen drongen. In zijn zenuwachtigheid wilde de man 'n sigaret opsteken. Miss Snyder sloeg hem het doosje lucifers uit de hand. Door haar tegenwoordigheid van geest heeft zij een hevige **explosie** voorkomen en daardoor 28 personen het leven gered.

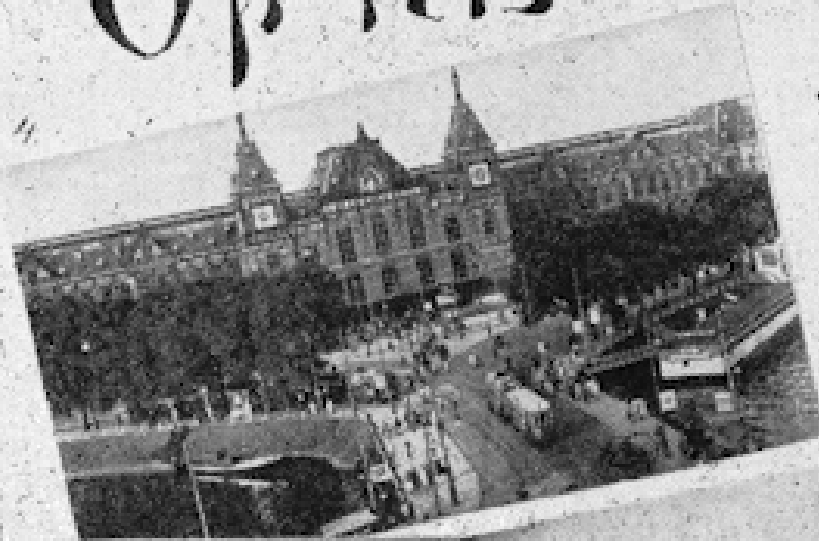
Toen dan eindelijk de reddingsploegen verschenen, konden zij de overlevenden, die tot aan hun heupen in de slijkerige modder stonden, helpen. De vloed kwam op en over-

spoelde het toestel. Als de witte rug van een walvis lag daar het vliegtuig in het water... Van de 56 inzittenden zijn 28 omgekomen. Somberte en verslagenheid heersten op Schiphol en leed kwam in zoveel gezinnen. Er is maar één schrede tussen ons en de dood.

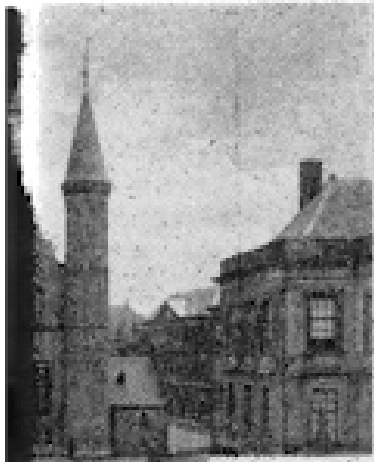
De president-directeur van de K.L.M. is onmiddellijk naar de plaats van de ramp gereisd, om een onderzoek in te stellen naar de oorzaak. Deze rampen troffen de K. L. M. zwaar. Haar **devies** is „Safety first” en we weten dat de K.L.M. alles in het werk stelt om dit devies waar te maken. Echter: de mens wikt, God beschikt.

Op reis

-Neder

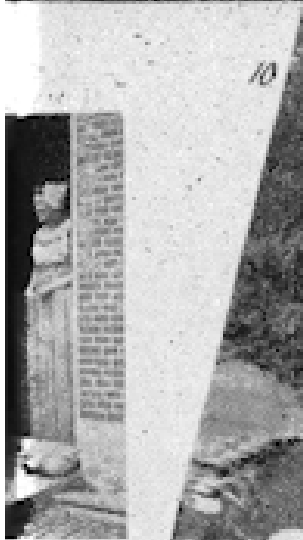
3

door

6

10

11

land-

Merkwaardige Bijbeluitgaven

Naast de gewone bijbel, die wij dagelijks gebruiken zijn er andere exemplaren, die op een bijzondere manier bekend zijn geworden. Door een drukfout bijv., of door z'n zeldzaamheid. 't Is wel interessant daar 'es iets van te horen.

Er is in het Frans een uitgave verschenen — 't was in de 18e eeuw — die men de Azijbijbel noemt. Waarom? Wel, boven de gelijkenis van de wijngaard moest staan het Franse woord: vigneron. Maar de zetter vergiste zich en de corrector was niet wakker! Want toen de bijbel kant en klaar van de pers kwam, stond er niet vigneron, maar vinagre, d.i. azijn.

Een andere uitgave, nog ouder, wordt genoemd: de Deugnietenbijbel. Alweer door de schuld van de zetter en de nakijker, miste er in één van de Tien Geboden het kleine woordje: niet. Toen luidde het 7e gebod: „Gij zult echtbreken”.

Buiten de schuld van de drukker kwam er eenmaal een Bijbel in Duitsland van de pers, die men de Narrenbijbel noemt. Narr betekent: zot, grappenmaker.

Die drukker had n.l. een heel, heel flinke vrouw. Zo een, die men wel eens nader benoemt met: een manwijf. Deze vrouw kon heel moeilijk tevreden zijn met wat er in Gen. 3:16 staat: „Er sol dein Herr sein”

Hersenrampastiek

Antwoorden uit het vorig nummer:

21. Men vindt er van het Christendom niets meer over. 22. Van Pergamum. Ezelshuid. 23. Sardes. 24. Het zinnebeeld van de geneeskunde. 25. Een droombeeld. 26. In de staat Colorado in N.-Amerika. 27. Adder, hagedis. 28. Kikker (pad), salamander. 29. Hij koestert een adder aan zijn borst. Er schuilt een adder in 't gras. 30. Pound Sterling, shilling, pence (Eng.). Reichsmark, pfennig (Duitsl.). Franc, centime (Fr.). Dollar, dollarcent (Am.).

En nu:

31. Wanneer werd het Brits- en buitenlands Bijbelgenootschap opgericht?

- 32. Wanneer het Ned. Bijbelgenootschap?
- 33. Noem 'es 3 steltlopers.
- 34. Als ik zeg Hoenderloo, waaraan denk je dan?
- 35. Wat is Iran. Irian. Irak?
- 36. Noem 'es een woord met 3 dezelfde klinkers!
- 37. Noem 'es 3 volksliederen.
- 38. Welke maand heeft de langste naam?
- 39. Waar vind je de Lauwerszee? En de Witte Zee? En de Gele Zee?
- 40. Noem 'es 2 spreekwoorden waarin het woord boom of bomen voorkomt.

(en hij zal over u heersen). Het zet-
sel stond klaar. In de nacht sloop
ze naar de drukkerij, nam de letter-
tjes He weg en zette er Na voor in
de plaats: „Er soll dein Narr sein“.

Misschien wel de alleroudste uitga-
ve heet de Armenbijbel Eigenlijk is
de naam bijbel onjuist, want het is
een boek, met enkel platen en geen
teksten of bijbelverhalen. Aan één
zijde zijn de bladen bedrukt. Boven
aan de bladzij een Latijns opschrift
en daaronder een tekening, die de
een of andere geschiedenis uit de Bij-
bel moet voorstellen. Meer niet! In
totaal zo'n 40 bladen. Dat dit boek
Biblia Pauperum wordt genoemd,
komt hierdoor, dat deze uitgave niet
duur was. Een bijbel dus, die ook
door de armen gekocht kon worden.
Het kan ook zijn, dat men onder „ar-
men" hier verstaat, heel eenvoudige
mensen, die geen lezen of schrijven
hadden geleerd en genoeg hadden
aan een „platenbijbel“.

De kleinste bijbel, die werd ge-
drukt, heet de **Miniatuurbijbel**, uit
gegeven door de drukkerij van de
Oxford-universiteit. 't Is een bijbeltje
van 9 cm. hoog en 5½ cm. breed, in
een stevig handje, met een gewicht
van 3½ ons.

Een heel merkwaardige bijbel is
de z.g. Bloedbijbel. In Pruisen re-
geerde eens koning Frederik de Gro-
te. Een eenvoudig man, niet van adel,
hield veel van prinses Amalie, de zus-
ter van de koning. Dat was tegen
de zin van de koning en deze liet
tenslotte de jonge man gevangen zet-
ten. In de gevangenis bracht de on-
gelukkige z'n tijd door met in een
met-wit-doorschoten bijbel, die hij als
geschenk van de prinses had ontvan-
gen, allerlei gedichten te schrijven
en ook zijn lijdensgeschiedenis. Blad-
zijden vulde hij er mee. En wat ge-
bruikte hij als inkt? Zijn eigen....
bloed!

Er is ook ergens in Amerika een
bijbel, die op zichzelf niets bijzon-
ders is, maar toch een aparte
naam draagt, n.l. de gebakken bijbel.
Het is een erfstuk van enkele ge-
slachten, afkomstig uit Bohemen.
Daar leefde een gelovige vrouw, die
niet gehoorzaam kon zijn aan de re-
gering, toen deze beval, dat alle bij-
bels verbrand moesten worden. Door-
dat er huiszoeking werd gedaan, be-
streek deze vrouw haar bijbel hele-
maal met deeg en ging hem daarna

het Rijk van God in sneeuw en ijs

door:
M. A. M. Rones-Boldingh

Een onmenselijk geduld moesten de zendelingen hebben, want vaak waren de Eskimo's niet meer dan vervelende, stoute kinderen. Ze gaapten luidruchtig, deden of ze vreselijk moe waren en zeiden verwaand: „hou nu maar op! We weten het wel! We weten alles!”

„Slakkers”, dachten de zendelingen, maar ze zeiden niets.

Een andere keer: „onze oren zijn vandaag niet goed, ze willen niet horen!”

Of: „wat hebben we aan al die smoesjes; dat is goed voor blanken, die een lui leven kunnen leiden, maar niet voor Eskimo's. Geef ons maar liever geweren voor de rendierjacht”.

Wanneer de zendelingen vertelden van God, de grote Wereldschepper, dan knikten de Eskimo's nog wel instemmend. Want dat er Eén moest zijn, die zon, maan en sterren, sneeuw en ijs en land, mens en dier en plant had gemaakt, begrepen ze.

Dat diezelfde grote God op hen acht sloeg en hen liefhad, nee daarover haalden ze de schouders op.

Dat ze naar Gods geboden moesten

leven, was helemaal niets! „Hoe kan dat nou”, zeiden ze, „wij zijn immers Eskimo's? Wij leven precies als on-

bakken. Zo gelukte het haar dit geliefde boek toch te bewaren.

Niet een bijbel, maar een merkwaardig oud handschrift bevindt zich in een museum te Lyon. Het is een handschrift, in het Provençaals, van de bijbelvertaling, die de Albigenzen gebruikten. Je hebt misschien wel eens gehoord van deze mensen. Op een verschrikkelijke manier werden deze door de Roomse kerk vervolgd, zelfs uitgeroeid. Ook de bijbel moest het vanzelfsprekend ontgelden. Maar aan de Christen- en bijbelhaat ontsnapte een vijftal overzettingen, waar-

van deze ene in Lyon bewaard wordt.

Tenslotte wordt er in Engeland nog een vreemd handschrift gevonden. 't Bestaat uit zwart papier, waarop met witte inkt, heel grote letters geschreven zijn. Een Londens koopman die graag de Bijbel wilde lezen, maar wiens ogen steeds slechter werden, liet een gedeelte van de bijbel, n.l. de psalmen en het Nieuwe Testament — behalve Openbaringen — met „koeieletters” schrijven.

Zo kon hij toch nog uit het Boek der Boeken lezen.

ze voorvaderen. Anders worden de geesten boos op ons en dan gebeuren er ongelukken”.

Maar als er verteld werd over Jezus, de Heiland en Verlosser, dan ging het helemaal mis.

„’t Is niet waar, je liegt”, zeiden ze, „want dat doet niemand, voor een ander in de dood gaan”.

Feitelijk dachten ze van de Here Jezus precies zoals de Joden Hem ook wel gewild hadden, een aardse Messias, een bekwaam legeraanvoerder, die de vijanden zo bloedig mogelijk zou verslaan om daarna aan zijn volk een goed en rustig bestaan te verzekeren in een welvarend land, gevreesd door alle andere volken.

„Laat Jezus dan eens hier komen”, zeiden de Eskimo’s. „Hij kan voor ons de strijd winnen tegen de Algonkin Indianen, die hier komen plunderen. Daarna willen wij Hem wel dienen”.

Ja, dat alles was moeilijk, moeilijk!

Maar het allermoeilijkste was de stiekume of openlijke tegenwerking van de Angekoks of tovenaars, die een geheimzinnige, gevaarlijke macht onder de Eskimo’s uitoefenden. Ze verspreiden grote angst door hun bezweringen en vervloekingën, maar ook met afpersing, vergif of vlijmscherpe, lange messen.

Wanneer zo’n angekok gewonnen werd voor God betekende dat vaak, dat een hele volksstam de vijandschap aflegde. Maar ze waren taai, die oude hooswichten, want ze streden voor hun bestaan. Ze wisten heel goed dat het met hun ongere bedrijf gedaan zou zijn, wanneer ze Christen werden. En de satan hielp de angekoks bij hun verzet tegen Christus. In de grote strijd waren de tovenaars echte satansknechten. Toch heeft Gods goede, heilige Geest velen van deze gevaarlijke vijanden voor het Rijk van liefde en vree gewonnen! En als ze zich gewonnen gaven, dan was ’t ook helemaal en zonder voorbehoud. Dan werd de tovenaâr Evangeliehelper. Zo was hun aard nu eenmaal.

Zo is het in warme en in koude

streken, in Labrador en Suriname. En wie mijn boek „de Zoon van de Witte Olifant” gelezen heeft, die weet, dat het ook op Sumatra niet anders is.

Ondanks alle moeite en zorgen, groeide het zendingswerk. Want nu werd alles van God verwacht en de mensen voelden zich klein. En er werd gebeden!

Meer zendelingen kwamen uit, ook zendelingsgezinnen, die een voorbeeld konden geven van Christelijk familielevën. Er kwamen kooplieden, die moesten tonen, dat je ook eerlijke handel kunt drijven. Er kwamen schooltjes voor de kinderen en cursussen voor de moeders. Er werden Eskimo’s gedoopt en bevestigd tot lidmaat van de kerk. Er rustte zegen op het werk.

Maar — het leven voor die Europeanen daar was hard en moeilijk, met geen, of een minimum tractement, zonder verlofsregeling, lange tijd ook zonder pensioen. Wie hierheen ging, moest wel heel goed weten, wat hij deed. Bovenal moest hij verzekerd zijn, dat God hem zond en dat Jezus, naar Zijn belofte, met hem ging naar dit uiteinde der aarde. Anders was er geen mogelijkheid om het onder de Eskimo’s uit te houden, om niet de moed te verliezen en heimwee te krijgen naar het verre vaderland. Men moest zich maar helemaal instellen op het Hemelse Vaderland, want het aardse zou men waarschijnlijk nooit terug zien!

Dagboek eener reike ter Walvisch- en Robbenvangst

GEDAAN IN DE JAREN 1777 EN 1778 DOOR DEN KOMMANDEUR HIDDE DIRKS KAT

M.A.M. RENES-BOLDINGEN

VAN HOLLUM OP AMELAND

KORTE INHOUD van 't voorsafgaande:

Als jongen, dwalend langs het strand, is Hidde Dirks Kat reeds veel verlangen; achter de Amelandse horizon te mogen zien. Op jonge leeftijd moestert hij aan en maakt zijn eerste Groenland reis. Op z'n derde reis wordt hij bevorderd tot tweede stuurman en spoedig daarna voer hij uit als kommandeur.

Op de twaalfde Juli raakten wij allen sterk in het ijs bezet, zodat er geen beweging mogelijk was. Op die-

zelfde dag brak een zware storm los uit het noordoosten, die drie à vier dagen aanhield. Daarna lagen we in dikke mist die niet toeliet, dat het ene schip het andere zag. We onderhielden de verbinding door geluiden van allerlei aard; daardoor wisten we dat alle schepen nog aanwezig waren. Maar toch werd het ons soms wonderlijk te moede. Mist op deze breedte en in deze tijd van het jaar was iets zeer ongewoons. Het gaf

ons een akelig voorgevoel, alsof etnarigheid in aantocht was. Met des te meer ernst nam ik des morgens, na het zingen van een psalm, de Bijbel ter hand, om naar kommandeursplicht de mannen daaruit voor te lezen. En met des te groter ernst werd er geluisterd en gezongen.

„Wien heb ik nevens U, omhög?”

Deze psalmregel zingt men anders, daarginds in het hoge noorden, van alle mensenhulp verstoken, in een woestijn van sneeuw en ijs, dan zittend op een kussen in de goed verwarmde kerk van Hollum.

Wij wisten, Wien wij hadden, omhoog, en daarom dankten wij God de Here. De dag zou echter ook nog komen, dat wij tegen onszelve zeiden, „Roep Mij aan in de dag der benauwdheid en Ik zal u hulpe geven”.

Eindelijk week de zware mist uiteen. Welk een genade, dat we weer om ons heen konden zien. We voelden ons als gevangenen, die het bericht van hun bevrijding vernamen. Te meer, omdat wij in de verte een kustlijn zagen, naar schatting op tien à twaalf mijlen afstand. Nieuwe levenskracht bezielde ons en toen zich een kleine walvis vertoonde, joegen wij er op los, samen met kommandeur Hans Pieters. Het gelukte ons het dier te vangen en enkele vaten met spek te vullen.

Al spoedig echter wisten wij, dat onze bevrijding slechts schijn was. Onze schepen zaten nog steeds gevangen in het poolijs, gebonden met onverbreekbare boeien. Tezamen met het onafzienbare ijsveld dreven we

zonder ophouden op de sterke onderstroom zuidwaarts, niet wetende, hoe lang dit duren zou. Het werd zes Augustus. In de morgen van die dag bemerkten wij, dat enige van onze schepen waren afgedreven en reeds uit het zicht verdwenen waren. Wij hebben nimmermeer iets van hen gehoord of gezien, zodat het wel zeker is, dat ze met man en muis vergaan zijn. Er waren dappere mannen aan boord; God hebbe hun ziel. Een paar dagen later raakten we weer schepen kwijt. Het grote ijsveld was gebroken, de afdrijvende ijsbrokken voerden hen willoos mee, geen macht ter wereld kon dat tegenhouden. Ook van deze schepen hebben we nooit meer iets bespeurt.

Met vijf schepen bleven wij in onze ijsschots ingesloten liggen. De kommandeurs waren: Hans Pieters, Peter Andersen, Hans Christiaan Jaspers, Albert Jans en ik: Hidde Dirks Kat. De kustlijn, die we gezien hadden, zagen we reeds lang niet meer. In plaats daarvan zagen we iets, wat ons zeer beangstigde, namelijk talloze ijsbergen, welke met hun toppen de wolken schenen te raken. Of ze water of land bedekten, was ons niet duidelijk, want nóg waren ze op een afstand van 16 à 18 mijlen van ons verwijderd.

Tot de 18e Augustus was er geweldige werking in het ijs. De storm was weer toegenomen in kracht. Hij beukte de ijsschotsen totdat ze elkaander onder afgrijselijk gekraak loslieten en over elkaar heen joegen. Wie dit aanschouwde, werd bleek van angst; wij wisten, dat in en op die ijsschotsen de dood op ons loerde. In deze schrikwekkende dagen was de Bijbel onze enige troost. We spraken niet veel met elkaar. Onze gedachten gingen uit naar het vaderland, waar elk der opvarenden ouders of gezin had, in deze dagen namen vele harten reeds afscheid van hun geliefden en bevalen zich in Gods hoede aan.

Wij zagen de ijsschotsen aangroei en tot bergen, nu vlak in onze nabijheid. Dag en nacht was het dreu-

nen en kraken en schuren in onze oren en toen wij op een morgen weer ontwaakten zagen wij, dat de schepen van de kommandeurs Andersen en Jans geheel door ijsbergen waren ingesloten. Wij hoorden de hinten kraken en onze harten stonden bijna stil van angst en vrees, zonder enige mogelijkheid om te helpen. We konden slechts afwachten en God aanroepen om genade voor de schepelingen. Spoedig gebeurde, wat wij allen in grote spanning vreesden. De werking van het ijs werd plotseling heviger, de bergen bewogen zich naar elkaar toe, alsof ze zich verenigen wilden. Een afgrijselijk gekraak werd gehoord, de twee mooie, sterke schepen waren verbrijzeld. De manschap redde zich op het ijs en zag zelfs kans nog een deel van de leeftocht te bergen.

Wij verdeelden de manschappen en de leeftocht over de drie overgebleven schepen, die nabij de verongelukte, nog steeds in het ijs vastlagen en hetzelfde lot voor ogen hadden. Dit ongeval gebeurde op 67° N.B. Op ieder der drie schepen bevonden zich nu 78 schepelingen, hetgeen twee

maal het gewone aantal was. Al spoedig werd het ons duidelijk, dat het vergaan der schepen nog heel andere gevolgen zou hebben. Niet alleen de binten en de masten waren gekraakt, maar ook de valen met spek en traan. Dit lag en dreef wijd en zijd om ons heen en verspreidde een zeer sterke reuk. Hierdoor werden in menigte ijsberen aangelokt, die zich tot dicht bij onze schepen waagden. Wij wisten er een paar van te schieten, welke vervolgens ingezouten werden. Dit met het oog op de snel minderende leeftocht. In gewone gevallen zouden we reeds welgemoed de terugtocht aanvaard hebben. Nu wisten we niet, wat ons boven het hoofd hing. We wisten wel, dat de winter zeer vroeg invalt op deze grote breedte en dat die winter onbaruhartig streng moet zijn. Maar geen van ons had ooit zo'n Poolwinter meegeemaakt. Dus vreesden wij het ergste en bevalen dagelijks ons leven in Gods hoede aan, tevens biddende voor onze geliefden thuis, die wij waarschijnlijk nimmer terug zouden zien.

Er waren mannen, die uit nieuwsgierigheid dadelijk van het gezouten berenvlees aten. Ze vonden het niet onsmakelijk. Na verloop van enkele dagen kregen ze echter groot ongemak. Het vel van mond en tong ging loslaten, alsmede op andere plekken van het lichaam, en viel af. Ze leden veel pijn. Volgens het oordeel van koopman Anders Oelzen, aan wien ik dit later vertelde, hadden wij vóór het inzouten het vlees terdege moeten laten uitvriezen. Dan zou het onschadelijk voedsel zijn geweest. Toen wisten wij dat echter nog niet.

Het aantal beren dat ons belegerde was zo groot, dat wij niet meer van het ene schip naar het andere durfden gaan. Gelukkig dreef het spek sneller weg dan de schepen en naarmate we het spek uit het oog verloor, raakten wij ook de ijsberen kwijt.

Het werd 24 Augustus; om deze tijd van het jaar beginnen in de hoge poolstreken de dagen reeds zeer sterk te korten, hetwelk wij allen met toe-

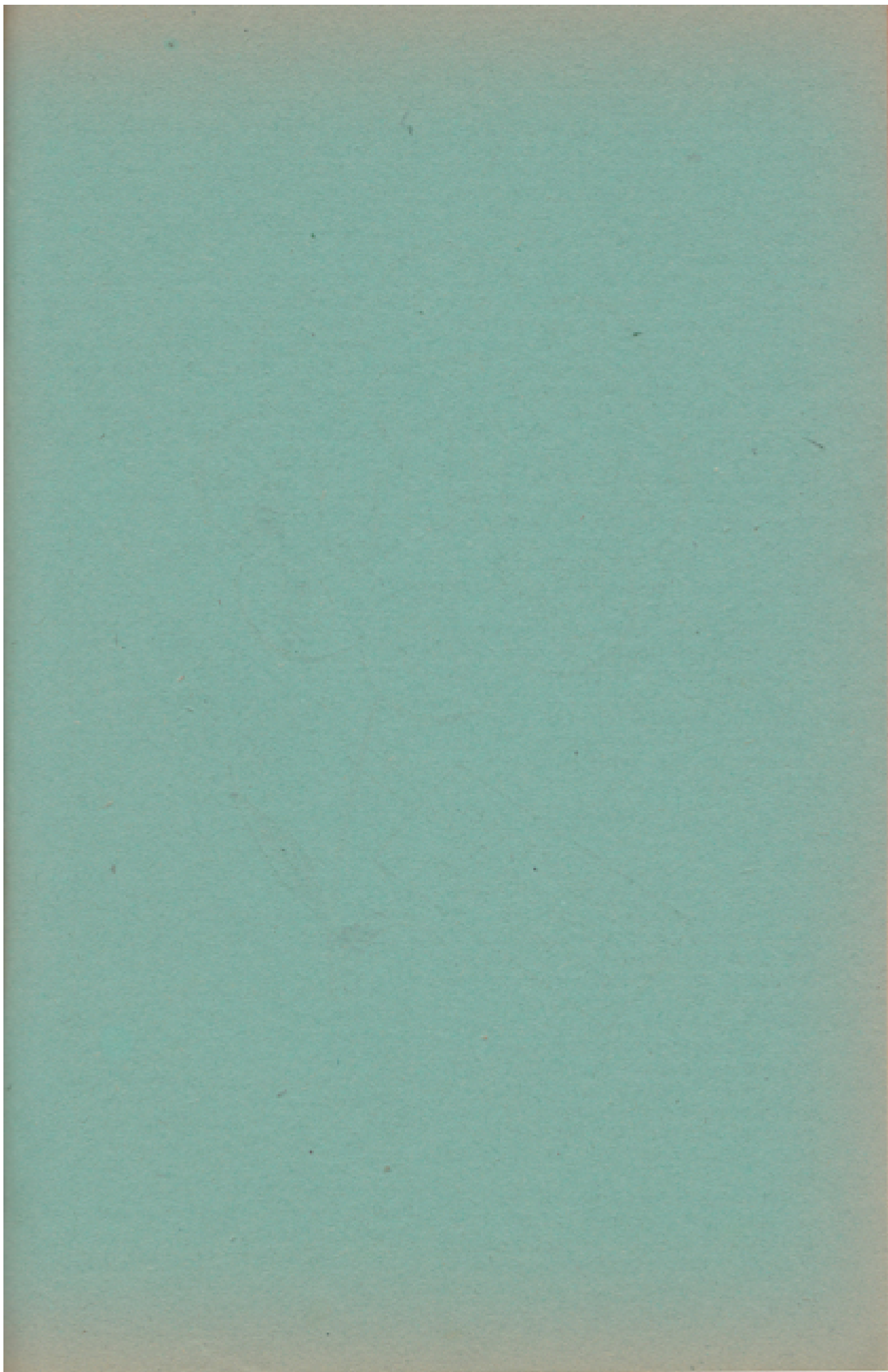
nemende zorg gadesloegen. Onze hoop, om voor het invallen van de poolwinter uit dit ijsbaarlijke gebied los te komen, begon klein te worden. Nochtans hielden wij vast aan de mogelijkheid, daar God nog steeds bij machte was uitkomst te geven. Wij vreesden echter, dat Hij voor ons geen wonder zou doen, zoals somtijds wel gebeurd is. Wij wisten uit ervaring veel te goed, dat alle dingen hun beloop moeten hebben en dat hoofdzaak is om eenswillend te zijn met de Here, zowel in kwade als in goede dagen.

Op die 24e Augustus dan riep de uitkijk in het kraaiennest dat er land

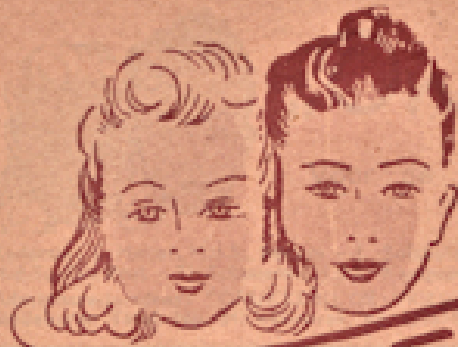
in zicht was, hetwelk IJsland wel kon zijn. Nieuwe hoop glansde op de aangezichten en de een na de ander klom naar boven om het wonderbaarlijk schouwspel te zien van gewoon, door mensen bewoond land. Ik berekende reeds, dat het waarschijnlijk mogelijk zou zijn om op IJsland de winter door te brengen en begaf mij naar mijn vriend, de kommandeur Hans Pieters, met wie ik gewoon was, alle dingen te bespreken.

(Wordt vervolgd).

OCTOBER 1954 - 10e jaargang no. 7

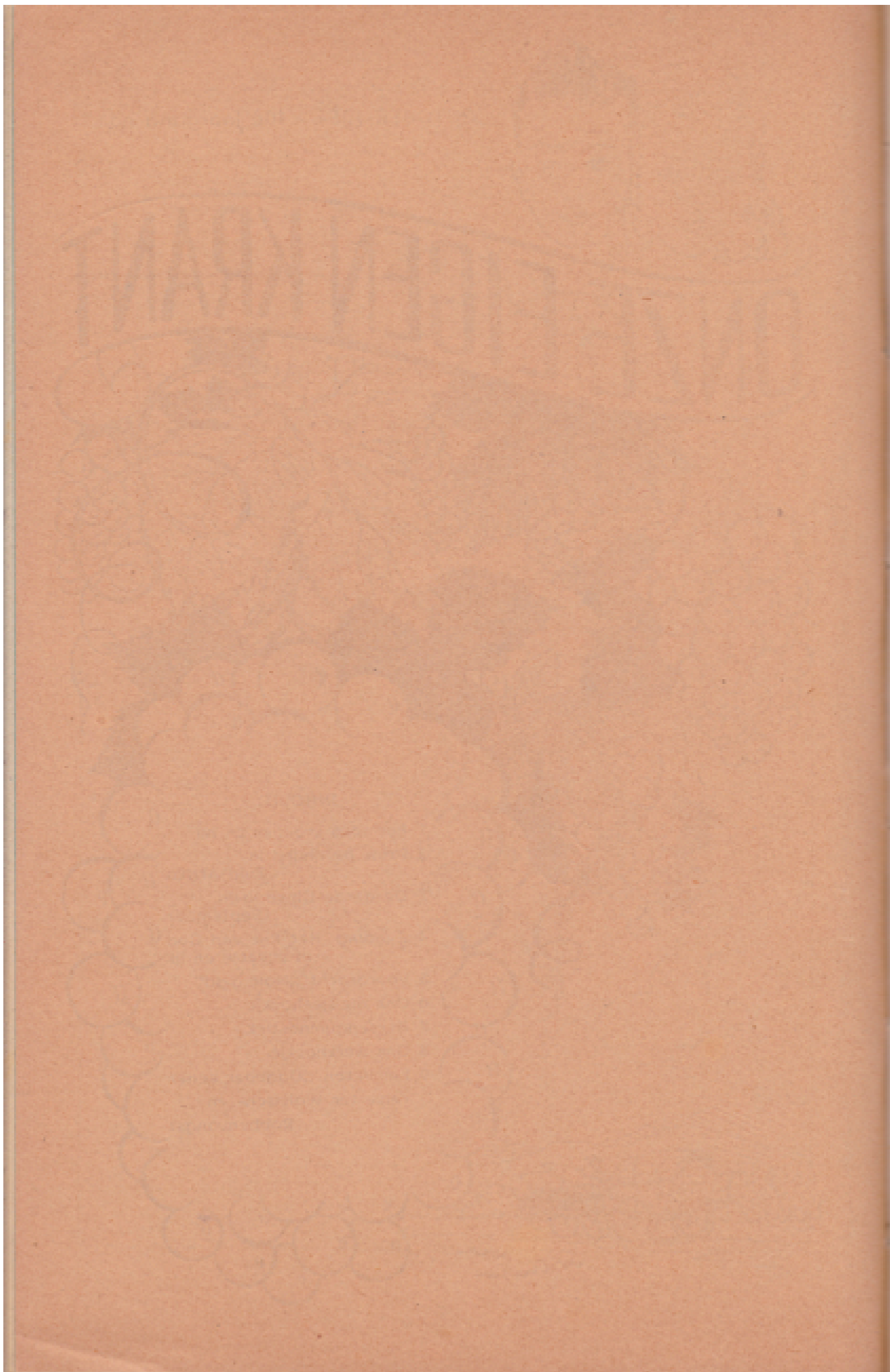

ONZE EIGEN KRANT

INHOUD:

- 1 Formosa vroeger en nu
- 2 Prins Bernhard in Zuid-Afrika
- 3 De derde Dinsdag in September
- 4 Zending Het Rijk van God in sneeuw en ijs
- 5 Voordracht „Half geld”
- 6 Ons meisjeshoekje
- 7 Hersengymnastiek
- 8 Ons werkhoeckje
- 9 Feuilleton „Dagboek eener reize ter Walvisch- en Robbenvangst

„Onze eigen krant”

Voor de hoogste klassen der Christelijke Scholen
Verschijnt de 20ste van de maand

Redactie: L. Meijer, H.d.S., Bedum - J. Bulthuis
H.d.S., Ten Post - Tj. Schaafsma, H.d.S., Kampen
Administratie-adres: "DRUKKERIJ DE VRIES"
Stadsburen Telet. No. 345 - Girorak, no. 07559

10e Jaarg. No. 7 - Oct. '54

FORMOSA

Vroeger en nu

Voor de Chinese kust ligt het eiland Formosa, ongeveer zo groot als Nederland. Er wonen acht miljoen mensen.

Op dat eiland hebben de Nederlanders vroeger veel handel gedreven met de Chinezen. Dat kon niet in China zelf, want de Chinezen wilden geen handel drijven met de Hollanders, zolang deze zich op het Chinese vasteland bevonden.

Niet in het „Hemelse Rijk”, — zo noemen de Chinezen hun land — wel op Formosa mochten de kooplui van de Oostindische Compagnie komen om de beroemde Chinese zijde en porselein te kopen.

De V.O.C. (Verenigde Oostindische Compagnie) vestigde in 1624 het Nederlandse gezag op het eiland. Forten en factorijen werden gebouwd om de handel te beschermen.

We hebben Formosa al gauw weer moeten afstaan. En dat nog wel in de beroemde tijd van Jan de Witt en Michiel Adriaanszoon de Ruyter. 't Zal dus wel een sterke vijand geweest zijn, die ons Formosa afnam, dacht je? Welnee jongens, een Chinese zeerover Coxinga wist op een voor hem gunstig ogenblik Formosa te veroveren op de Nederlanders.

Ruim twee eeuwen later (in 1895) hebben de Chinezen het eiland af moeten staan aan Japan. Vijftig jaar

lang, dus tot aan 1945 hebben de Japanners het in hun macht gehad. Ze waren ook niet van plan het ooit weer aan China af te staan. Integendeel, Japan probeerde nog meer Chinees gebied te veroveren. Verbitterd werd er in China gevochten. Toen brak de tweede wereldoorlog uit... In 't begin behaalde Japan de ene overwinning na de andere. Ook ons Indië ging verloren.... Later werd het anders. De Amerikanen kwamen sterk opzetten. Met behulp van de beruchte atoombommen werd Japan tot overgave gedwongen.

Hoe werd het nu met Formosa? Wel, 't werd weer teruggegeven aan Tsang Kai Sjek, het hoofd van de

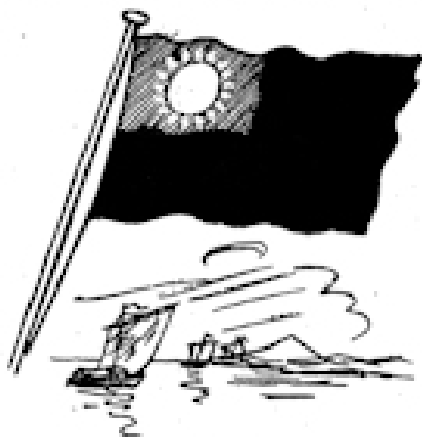

TSANG KAI SJEK

Chinese regering. Maar de rust duurde niet lang.

Jammer voor China begon er onmiddellijk een nieuwe strijd. Deze keer een burgeroorlog.

De communisten in het Noorden vormden eigen legertjes, waarmee ze de regeringstroepen gingen bestrijden. Ze veroverden zelfs heel Mandsjoerije en Noord-China eerst, later heel het vasteland van 't reusachtige China. Zelfs de brede Chinese rivieren als de Hoangho en de Jangtsekiang konden hen niet tegenhouden. Hoe kwamen ze zo sterk en waarom was Tsang Kai Sjek niet bij machte om hen terug te werpen? Wel, de communisten werden gesteund door Rusland en Tsang Kai Sjek kon op zijn

VLAG VAN
NAT. CHINA

ROOD MET BLAUWE RIJSEL EN WITTE STERREN

leger niet vertrouwen. Bij hele regimenten tegelijk liepen zijn soldaten over naar de communisten, die gouden bergen beloofden aan de arme Chinese bevolking. Elke boer zou zijn eigen stukje grond hebben. Tot dusver was er veel corruptie, de ambtenaren werden rijk op een oneerlijke manier, ten koste vaak van de hard ploeterende landbouwbevolking, die in ontstellende armoede leefde, ja, zelfs vaak door de hongerdood bedreigd werd. Waarom zouden ze het dan niet eens met de communisten proberen? Slechter konden ze het toch nooit krijgen, dachten ze.

Zo moest Tsang Kai Sjek zijn toevlucht zoeken op Formosa, zijn laatste steunpunt en Mao Tsje Toeng, de communistenleider werd baas in het nu rode Chian. Zo maakte men vanaf die tijd onderscheid tussen het nationalistisch China van Tsang Kai

Sjek en het communistisch China van Mao Tsje Toeng.

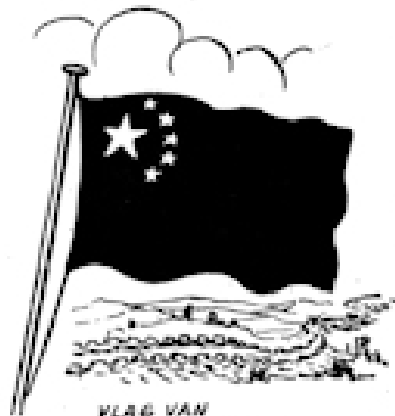
Amerika blijft de wettige regering van Tsjang erkennen, maar Engeland bijvoorbeeld heeft altijd een winstgevende handel met China gehad. Aan Tsjang viel niet veel meer te verdienen en daarom erkende Engeland de regering van MaoTsjji Toeng.

Zo is het nu al vanaf 1949. Tsjang wacht op een gunstige gelegenheid om een inval op het vasteland van China te doen. Zijn leger is getraind door Amerikaanse officieren, maar 't is in vergelijking met Mao's leger veel te klein.

De Chinese communisten willen ook Formosa in hun bezit en zouden wel erg graag tot de aanval overgaan. Maar... Amerika zegt: „Handen af van Formosa”. Een sterke Amerikaanse vloot bevindt zich op de zeeën rondom Formosa en die zal ongetwijfeld toeslaan als de communisten naar Formosa zouden willen oversteken.

Zodoende is het nogal onrustig op de Chinese zeeën. Over en weer is men bezig elkaar te prikkelen.

Zo voert Tsjang bijv. het bewind ook over een paar veel kleinere eilanden dan Formosa, die dichterbij de Chinese kust liggen. Onlangs begonnen de communisten vanaf het vasteland deze eilanden hevig te bom-

VLAG VAN
COMM. CHINA

ROOD MET GELE STERREN

barderen. Zou dat het begin zijn van 'n aanval op Formosa? Tsjangs luchtmacht beantwoordde deze beschieting met een hevig bombardement van

Prins Bernhard

in Zuid-Afrika

Prins Bernhard heeft een reis gemaakt naar Zuid-Afrika. In zijn eigen vliegtuig heeft hij rondgereisd in de vier staten van de Unie van Zuid-Afrika: Kaapkolonie, Transvaal, Oranje-Vrijstaat en Natal.

Alleen al sinds de bevrijding zijn 17000 Nederlanders naar de Unie gëmigreerd. De Prins heeft in de steden, die hij bezocht, veel leden van de Nederlandse kolonies ontmoet.

Overal werd de Prins met blijdschap begroet. Er is nog altijd een sterke hand tussen het Nederlandse volk en de Afrikaanders. Geen wonder, want ze zijn immers van dezelfde stam.

Jullie hebben de boeken van Penning wel gelezen en in spanning meegeleefd met de strijd van de Boeren tegen Albion.

Je kent nog de geschiedenis?

In 1652 zeilden al gedurende 50 jaren de schepen van de Oost-Indische Compagnie om Kaap de Goede Hoop naar Indië. Zo'n reis duurde lang. En elke dag was het weer hetzelfde voedsel: pekelvlees, droge, harde scheepsbeschuit en lauw drinkwater. Die voeding, zonder afwisseling, maakte veel mannen ziek. Op die lan-

ge reizen gebeurde het zo dikwijls, dat de kapitein moest spreken: „In Gods Naam” en weer een matroos wegzank in het zeemansgraf.

De schepelingen moesten op hun reis een plaats hebben, waar ze verse groenten, vlees en drinkwater konden krijgen. De V.O.C. besloot daarom een verversingsplaats te stichten aan de Kaap.

Jan van Riebeeck

't Was Jan van Riebeeck, die in 1652

het vasteland van China.

De wereld keek in spanning toe. Zouden de communisten doorzetten? En zou de Amerikaanse vloot dan Formosa helpen? Zouden de communisten geholpen worden door Rusland?

Gelukkig hielden de communisten met hun beschieting op en iets later Tsjang Kai Sjek met zijn bombardementen. Deze keer was het nog goed

gegaan. Maar... als één van beide partijen eens doorzet een volgende keer? Er dreigt daar altijd gevaar voor oorlog.

Nu eens kijkt men naar de communisten, dan weer kijkt men naar 't machtige Amerika, maar de Christen moet omhoog zien naar de Almachtige. Zonder Zijn wil kan niemand zich roeren of bewegen en dat geeft Zijn kinderen rust.

met drie scheepjes landde in de Tafelbaai. Van de kleine nederzetting werd hij "Koopman en opperhoofd". Van de Kaffers en Hottentotten kocht hij vee en land. Groenten werden verbouwd en kudde schapen gehouden om de schepelingen te voorzien.

De nederzetting werd groter, want de Compagnie zond Hollandse boeregezinnen naar de Kaap. Eenvoudig leefden ze op hun boerenhoeven in het wijde land. De bijbel bleef „het Boek”. In de strijd tegen de wilde mensen en wilde beesten werden ze gehard en taai van wil....

Na de Franse tijd behield Engeland de Kaapkolonie voor zich. Zuid-Afrika kwam onder Engelse vlag. Toen begon de ellende. Engeland koos steeds partij voor de zwarten, wilde het Afrikaans niet lezen in brieven aan de regering, probeerde de kinderen het Nederlandse type te doen verliezen.

De vrijheidslievende Boeren duldden zulk een behandeling niet. Afrika is wijd en ruim! Een nieuw vaderland zullen ze zich zoeken, verder naar het Noorden. Over de Grote rivier en de Vaal zullen ze trekken. Grond kunnen ze kopen van de Kaffers. Daar hebben de Engelsen niets over te zeggen. Voor een appel en een ei verkochten ze hun landerijen.

Grimmig aanvaardden de Boeren de tocht naar het Noorden. 't Was 1836 — het jaar van de Grote Trek. Duizenden ossenwagens trokken krakend en hotsend de Drakensbergen op. Lees in jullie schoolboekjes maar eens de lessen over hun strijd tegen de Kaffers en Zoeloes; de Dingaans dag en van Moselikatse.

Na de strijd volgt een tijd van rust in de gestichte republieken Natal,

Oranje-Vrijstaat en Transvaal.

Tot... er goud en diamanten in de Boerenrepublieken werden gevonden. Een Boerengeneraal zag het heel juist. Toen een Boer opgetogen sprak over de rijkdom van goud in de bodem, zei hij: „Dat goud zal oorzaak zijn, dat ons land met bloed gedrenkt zal worden”. Die voorspelling is uitgekomen!

Engeland kreeg de goudkoorts en moest de „verdruchte Uitlanders” beschermen tegen de „barbaarse Boeren”.

Tot het uiterste getergd, grepen de Boeren 11 October 1899 naar de wapenen, om het machtige Engeland het hoofd te bieden. „Bid God en houd uw kruut droog” zo dacht en handelde de Boer. Hij verliet zijn hoeve om de strijd te strijden voor vrijheid en recht. „Alles sal reg kom”.

Als Engeland ziet, dat het de mannen niet klein kan krijgen door geweld, steekt zij de boerderijen van de mannen, die op „commando” zijn in brand. Vrouwen en kinderen worden „verzorgd” in de concentratiekampen. Hoe goed die verzorging was toont het kinderkerkhof in Potchefstroom! Van de 120.000 vrouwen en kinderen stierven er 26.379.

Zo heeft Engeland het kleine volk gedwongen het hoofd in de schoot te leggen. De grijze president Paul Kruger probeerde nog hulp in Europa te krijgen. Onze jonge koningin Wilhelmina verleende hem asyl, maar hulp kreeg hij niet, dan alleen een handjevol vrijwilligers.

In 1902 werd de vrede getekend.

Nog één maal flikkerde het nationaal verzet op tijdens de eerste wereldoorlog. Jopie Fourie werd in de „tronk” geworpen als rebel. Lees nu

eens in het Afrikaans het einde van hem :

Die doodvonnis is Saterdagavond om 9 uur aan Fourie meegedeel. Die be-ampte, wat met die kennisgewing belas was, vind hom slapende. Mis-kien was hij baie vermoed na een verhoor van twee dae. Hy wordt wakker gemaak en toegevoeg: „Joseph Fourie, U sal more teen dag-breek doodgeskiet word!”

Gedurende die nag praat hy met die dominee en beamptes.

Om kwart oer vyf klink die orders daarbuite.

Jopie Fourie staan op en bid: „O, God, gee my krag, gee my moed! Dis wel met my. Help my tot die end toe!”

Als hy eindelijk word weggevoer, se Fourie teen die dominee: „Hulle moet my tog nie in die gesig skiet nie! Ek het een groot Afrikaner hart, daar is plek genoeg om op te skiet!”

Beide stap toe uit die tronk en toe hy in die agterplaats het gekom, waar sy loopbaan sou eindig, druk hy die hand van die Dominee en se: „Tot weersiens!”

Hy gaan op die stoel sit, word ge-blinddoek. Met een helder stem-sing hy:

„Als wy de doodsvallei betreen,
Laat ons elk aardse vriend alleen.
Maar Hy, de beste vriend in nood,
Verzell ons over graf en dood!”

By die laaste woorde val die skote en Kommandant Fourie is nie meer nie.....

Prins Bernhard kwam aan op het militaire vliegveld Swartkop bij Pretoria. Nadat 21 saluutschoten over het vliegveld hadden weerklonken, werd de Prins begroet door de Gouverneur-Generaal.

Premier Malan bood de Prins een in struisvogelleer gebonden album aan, dat een kaart bevatte van de tocht, die de Prins door Zuid-Afrika zou maken.

Diezelfde avond werd een receptie gehouden in Pretoria, die door 6000 van de 8000 in Pretoria wonende Nederlanders is bijgewoond.

De Prins heeft een bezoek gebracht aan de goudmijnen van Oranje-Vrijstaat in de plaats Welkom. In enkele jaren tijds is op de kale vlakten deze plaats verrezen. In de mijn „St. Helena” heeft de Prins eigenhandig een staaf goud gegoten. Men zei

hem, dat hij de staaf mocht hebben, als hij hem met een hand kon optillen. Niemand van het gezelschap kon het echter.

Van Welkom vloog de Prins naar de ijzerertsstad het Van der Bijlpark. In 6 jaren groeide deze plaats tot 30000 inwoners. Hier wonen een groot aantal Nederlandse emigranten.

Vanuit Durban begaf Z.K.H. zich per auto naar het prachtige „Dal der duizend heuvelen”. Hier zag de Prins iets van het leven der Zoeloes in hun kralen. De Zoeloes was verteld, dat een grote koning der blanken van ver over zee, hen met een bezoek zou vereren. De grond dreunde dan ook van opgewonden Zoeloes, die hun blijdschap over het bezoek van de Prins in hun dansen uitten. De Prins nam vele meters film op van Zoeloemeisjes, die in hun kralenkledij volksdansen voor de hoge bezoeker uitvoerden. Overladen met geschenken, zoals Afrikaanse kralen voor koningin Juliana en wandelstokken voor de vier prinsessen, vertrok

De 3e Dinsdag

IN SEPTEMBER

De derde Dinsdag in September was het vorige nummer van O.E.K. reeds gedrukt en kon er van deze belangrijke dag nog niets in staan. We zijn nu al weer een maand later, maar toch willen we in het kort er van vertellen.

De derde Dinsdag in September noemen we Prinsjesdag. Het is de dag waarop de regering en de volksvertegenwoordiging een nieuw jaar beginnen.

De woorden „regering” en „volksvertegenwoordiging” hebben jullie wel dikwijls gehoord. Misschien is het nog wel nodig even te zeggen wat we er onder verstaan.

Ons land wordt geregeerd door de koningin. Koningin Juliana kan dit niet zonder bekwame helpers. Ze geeft aan een knap man opdracht ministers te zoeken, die samen haar kunnen helpen. Elke minister heeft

een bepaald „vak”, een portefeuille noemen we dat.

Het is soms heel moeilijk om de opdracht van de koningin uit te voeren. De ministers moeten het in hoofdzaak met elkaar eens zijn, h6e ze zullen regeren. De man, die de opdracht krijgt, moet heel wat bezoeken afleggen en besprekingen voeren v66r hij met een volledige lijst bij de koningin kan komen. Hij heet de **kabinetformateur**. Is de kabinetformateur klaar gekomen, dan moeten de nieuwe ministers eerst de eed afleggen. Met de koningin vormen ze nu de regering van ons land.

E6n van de ministers is voorzitter van de ministerraad en heet de **Minister-president** of ook wel **Premier**. Het ministerie wordt genoemd naar de Minister-president.

De ministers maken de verschillende wetten en plannen, die door de

de Prins naar Bloemfontein.

Te Kaapstad onthulde de Prins 'n standbeeld voor Maria van Riebeeck, de vrouw van Jan van Riebeeck. Zij was de eerste Europese vrouw, die naar dit land kwam. Dit standbeeld is een geschenk van het Nederlandse volk aan het Zuid-Afrikaanse.

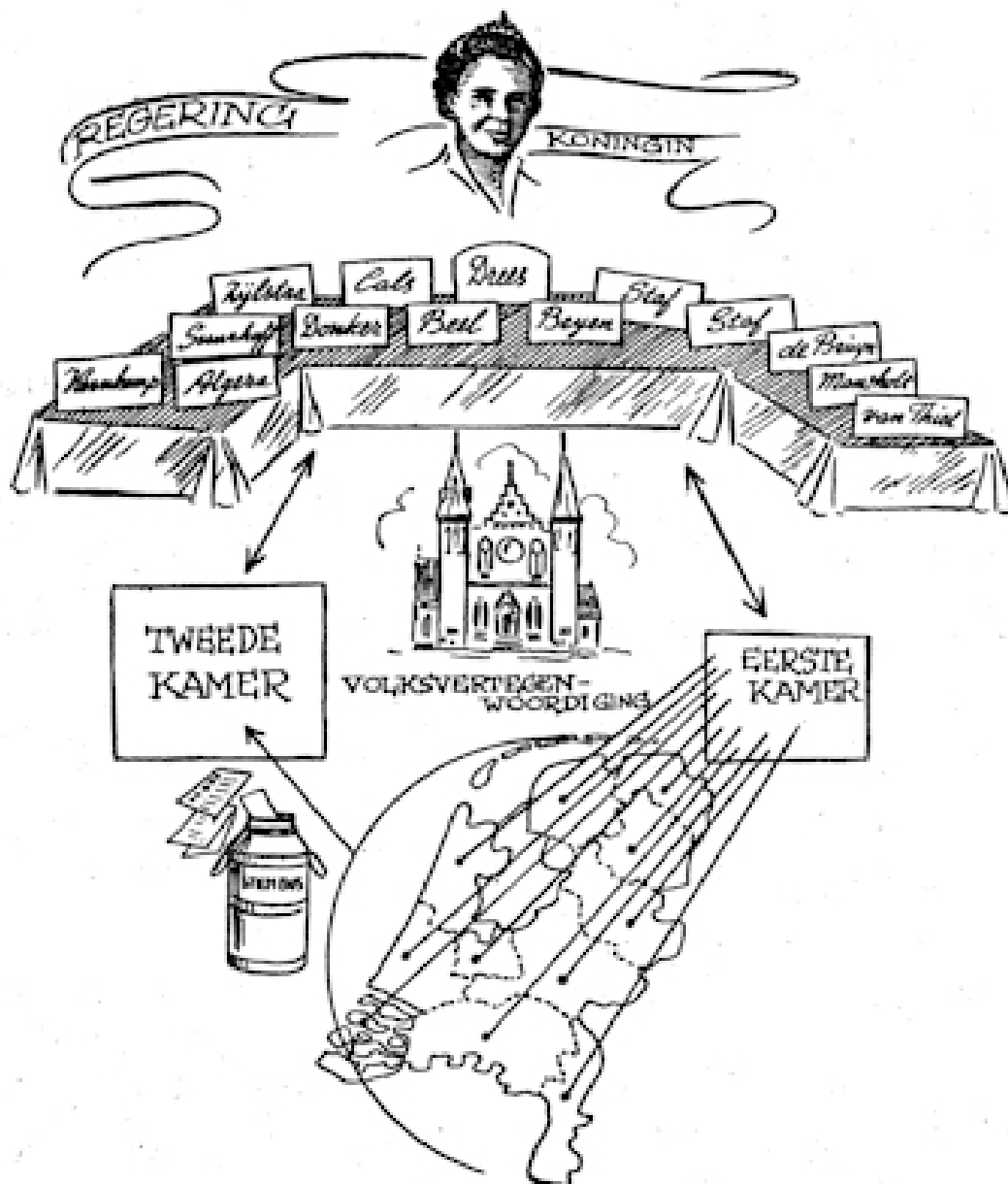
Vanuit Pietersburg is Prins Bernhard vertrokken naar het Kruger Wildreservaat. Het Kruger Wildpark is het grootste **natuurreservaat** ter wereld. Men kan met de auto hier gaan rijden, maar niet snel. Een **maximumsnelheid** van 40 km. per uur is voorgeschreven. De **tourist** mag de auto niet verlaten. Dat is te gevaarlijk. In het park zijn overnachtingskampen ingericht. De Prins verbleef drie dagen in het reservaat.

In dit wildpark leven geweldig veel

wilde dieren z.a.: leeuwen, luipaarden, olifanten, waterbokken, zebra's, hyena's, bavianen, giraffes, antilopen, wrattenzwijnen en honderden soorten vogels. Als de Prins geluk heeft gehad en de dieren goed voor de lens zijn gekomen, komt hij terug met 'n prachtige dierenfilm. Het op jacht gaan in het Krugerspark bestaat in het opnemen van films. Geweren zijn natuurlijk streng verboden. Het loopt tegen het eind van het droge seizoen, dan leven de dieren in bepaalde gebieden dichter opeen en is er meer kans een prachtige film van het leven der dieren te maken.

In het wildpark leven de dieren volkomen ongestoord in wilde staat. Geheel anders dus dan in een artis.

Zaterdag 9 October arriveerde de Prins weer in Nederland.

koningin moeten worden getekend.

Nu regeert de koningin maar niet willekeurig. Zij is gebonden aan de grondwet en heeft gezworen de rechten en vrijheid van alle onderdanen te zullen beschermen. De koningin is bij de gratie Gods Koningin der Nederlanden.

Zij regeert over een mondig volk. Met dat volk moet worden gesproken. Dat kan niet met alle tien miljoen mensen en mensjes. De mannen en vrouwen vanaf 23 jaar oud gaan mensen kiezen, waarmee de regering kan praten. Ze kiezen de mannen en vrouwen van de Tweede Kamer. De Tweede Kamer bestaat uit honderd personen. Dan wordt er ook

nog een Eerste Kamer gekozen, bestaande uit vijftig personen. Het kiezen van de Eerste Kamer gaat niet rechtstreeks. Daar is een „trapje” tussen. De kiezers stemmen de leden van de Provinciale Staten en daaruit wordt de Eerste Kamer gevormd. De Eerste- en de Tweede Kamer heten samen de Staten-Generaal. De regering overlegt met de Staten-Generaal. De ministers moeten met de Tweede- en Eerste Kamer praten over hun plannen en wetten. De regering spreekt dan dus met het volk, de volksvertegenwoordiging.

Op Prinsjesdag komen de beide Kamers samen in de Ridderzaal. De koningin komt in deze vergadering

het Rijk van God in sneeuw en ijs

door:
M. A. M. Rens, Boldingh

VI.

In Londen hadden de Engelse broeders voor eigen rekening een zendingsschip laten bouwen, een stoere driemaster, die eens per jaar naar Labrador zeilde. Er gingen in deze tijd ook al vrachtschepen naar straat Davis, maar op deze was zelden plaats voor passagiers en bagage. Bovendien zat er iets in, het was 'n mooie gedachte, om een eigen schip in de vaart te hebben, dat na een bidstond zee koos en met veler gebeden begeleid werd op zijn gevaarlijke reis. Ze noemden het zendingsschip „de Harmony” en het was feest, zo vaak het een Eskimohaven binnenliep. Het bracht de lang ontbeerde brieven, kranten, medicijnen,

gereedschappen en Europese voedingsmiddelen mee; erwten, bonen,

om het werkprogram van het komend jaar bekend te maken. Zij spreekt dan de Troonrede uit. Daarna komt de minister van Financiën met een koffertje voor de dag, waaruit de Millioenennota te voorschijn komt. Daar staan sommen op met geweldige getallen. De minister vertelt hoeveel schuld ons land heeft, hoeveel geld er het komend jaar aan de Nederlandse huishouding moet worden uitgegeven en..... hoe hij denkt deze sommen bijelkaar te krijgen.

De ptechtige opening van de Staten-Generaal is ieder jaar weer een schitterend schouwspel. Duizenden mensen verdringen elkaar, om toch maar niets te missen.

Precies één uur rijdt de gouden koets voor het paleis aan het Lange Voorhout in Den Haag. De luchtmachtkapel speelt het Wilhelmus en op het Malieveld wordt het eerste saluutschot gelost. De koningin en prins Bernhard treden naar buiten en ne-

men plaats in de gouden koets, onder het gejuich van een duizendkop-pige menigte.

Op het Binnenhof is het één schittering van prachtige uniformen. Militairen staan stram in de houding met gepresenteerd geweer. Korte, krachtige bevelen klinken.

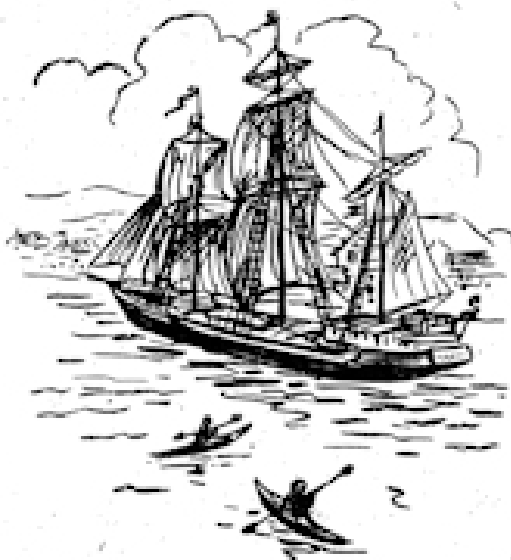
Als de opperceremoniemeester aan de ingang van de Ridderzaal de komst van de koningin aankondigt, verheffen alle aanwezigen zich van hun zitplaatsen. H.M. de Koningin en Z. K.H. Prins Bernhard nemen plaats op de tronen en dan leest koningin Juliana de Troonrede. De Troonrede eindigt met de woorden: „Met de bede, dat Gods zegen op Uw werk moge rusten, verklaar ik de gewone zitting der Staten-Generaal geopend”. Hierop volgt het „Leve de Koningin” van de aanwezigen.

Dan rijdt de gouden koets weer terug naar het paleis, onder het jubel van het volk. Prinsjesdag lijkt een sprookje!

gedroogde groenten en fruit, en wie weet, wat voor heerlijkheden nog meer! Men moest er zuinig mee om-springen, want een jaar duurt soms lang. De kranten werden netjes op een stapel gelegd en daarvan werd iedere dag één afgenomen. De lezers moesten maar vergeten, dat het oude kost was, die ze lazen!

Maar „de Harmony” moest na korte tijd, vóór het invallen van de Noordse winter, weer vertrekken. Dat waren dan dagen van weemoedig afscheid, en het werden dagen van diepe smart, wanneer het zendingskinderen meenam, die voor hun gezondheid en verdere opvoeding naar Europa moesten. Zouden de ouders hen ooit terugzien? In dit grote leed kon alleen God helpen. En Hij deed het ook.

In 1771 voer „de Harmony” voor dé eerste maal van Londen naar Labrador. Op 9 Augustus 1820 werd op alle zendingsposten langs de kust zijn vijftigste reis gevierd. In alle havens waar „de Harmony” aanlegde, wapperden de vlaggen, wuifden de men-

sen met blijde gezichten en klonken er koralen door blaasinstrumenten gespeeld. „Dankt, dankt nu allen God!” Het lied, dat in alle Herrnhutter gemeenten bij feestelijke gelegenheden gezongen wordt. Er zijn zo van die liederen, die de hele wereld rondreizen, in dozijnen talen

vertaald worden én telkens weer uitspreken, wat aan diepste gevoelens in de mensenharten leeft. Zo is het ook met: „Jezus ga ons voor, op het levensspoor”. Eveneens met: „Beveel gerust uw wegen”. En ook met „Stille Nacht”. Als op zachte engelenvoeten gaan deze liederen van land tot land, naar ijs en tropenhitte, ze leggen een band tussen volk en volk en brengen overal een zegen.

Er zijn wereld-zendings-congressen geweest, waar „dankt, dankt nu allen God”, in twintig en meer talen gezongen werd. En de mensen, die het zongen, wisten, dat ze in de diepste zin broeders waren, één in geloof en hoop en liefde. In zulke grote ogenblikken gevoelen de mensen, dat er waarlijk één volk is, dat God zich verzamelt uit alle volken der aarde. In Labrador was dat volk ook reeds bezig te groeien!

De kleine nederzettingen langs de kust werden gaandeweg grotere plaatsen, doordat de Eskimo's graag rondom de kerk en het zendingshuis kwamen wonen. Ook al, om bescherming te hebben tegen hun heidense volksgenoten met hun tovenaars, en tegen de boze geesten, die ze niet zo gauw vergeten konden. De meeste van die Christengemeenten zijn er nu nog, al is een enkele ook opgeheven. Je kunt ze op de kaart vinden: Makkovik, Hopedale, Nain, Okak, Hebron, Ramah en Killine.

Dit laatste dorp ligt al heel ver noordelijk, op een kusteilandje aan de Hudsonstraat.

Nu is Labrador al sedert jaren een Christenland, waar de kerkklokken luiden tegen poolstorm en sneeuwjacht in, waar de kinderen Christelijk onderwijs ontvangen en de Bijbel het algemeen bekende en gelezen boek is.

Niet, dat daarmee alle Eskimo's heiligen zijn geworden. Dat denkt men wel eens van zulke nieuwe Christenen. Ze zijn evenmin heilig of onberispelijk als de Christenen waar ook ter wereld. Evenmin als wij, bijvoorbeeld. Voor ons allen blijft het woord: „Strijd de

goede strijd des geloofs". En: „want eng is de poort". Maar de Eskimo's weten nu, evenals wij, de weg naar het ware Leven en de meesten proberen die te bewandelen. En daarop komt het aan. Nog steeds worden er zendelingen, onderwijzers en onderwijzeressen, artsen en verpleegsters voor Labrador opgeleid en uitgezonden. Want het werk gaat door. Het werk komt feitelijk nooit klaar, want ook van de heel gewone dingen moet er aan de Eskimo's nog zoveel worden geleerd, zoals koken,

kinderverzorging en hygiëne. De Eskimo's zijn geen sterk ras. Epidemieën, zoals roodvonk en griep grijpen geweldig om zich heen en vragen veel slachtoffers. Ook is de t.b. er erg verspreid en sterven er veel kleine baby's. Door al deze dingen leek het een tijd lang alsof de Eskimo's aan 't uitsterven waren. Iemand, die een vijand was van de Christelijke zending, zei eens spottend: waarom waag jij je leven voor de Eskimo's. Dat is immers een uitstervend volk!"

De zending antwoordde: „dan wil ik hen helpen om te sterven".

De laatste tientallen jaren kan er echter weer gezegd worden: „wij willen hen helpen, om te leven".

ONS MEISJESHOEKJE

Beste Meisjes,

Dat is al een poos geleden hé, dat „Ons Meisjeshoekje" in O.E.K. stond. Maar nu is het er dan weer.

Weet je waar ik het eens met elkaar over wilde hebben? Over ons gedrag op school. Ik denk, dat de meesten van jullie wel een 8 op gedrag hebben op het rapport, maar toch zijn er nog wel wat fouten aan te wijzen. Vaak denk je er niet bij of weet je niet hoe het hoort en daarom gaan we daar samen eens over praten.

Jullie zullen, denk ik wel weten, dat je moet zorgen, dat je haren netjes gekamd zijn en je handen en nagels schoon. Maar nu moeten we het niet zó goed willen doen, dat we overal maar gaan kammen of nagels schoon maken!

Het toiletmaken in de klas.

Komt vast en zeker niet te pas.

Onze wilde haren kammen we dus in de gang en we gaan met schone nagels van huis.

Niet alleen moeten we er zelf netjes uitzien, maar we moeten ook met elkaar er voor zorgen, dat het lokaal netjes blijft. Je vak en de omgeving van je bank moeten netjes zijn en je moet het niet erg vinden om iets van je klasgenoten op te ruimen. Het is wel erg als een ander iets van jou op moet ruimen. Dat lijkt wel de omgekeerde wereld, hé? Want het is meestal net andersom! Maar probeer het eens allemaal en je zult zien hoe fijn en gezellig het wordt op school. Weet je hoe dat komt? De Here Jezus heeft gezegd, dat Hij gekomen is om te dienen. En Hij vraagt van ons ook, dat we elkaar willen dienen. Daarom moeten we beleefd, vriendelijk en hulpvaardig zijn. Dat willen we ook wel, maar we vergeten het of denken er niet bij of weten niet hoe het hoort. Daarom vertel ik jullie er nog iets van.

Als je iets aan de meester of juffrouw geeft zeg je bijv. natuurlijk: „Alstublieft meester”. Maar met welke hand geef je het? Hoe geef je een schaar, een pen of een naald aan? Kijk je de meester wel aan?

Als je meester op straat tegenkomt, zeg je natuurlijk dag; ook de meester of juffrouw bij wie je niet in de klas zit. Maar je groet hem niet zoals je je vriendinnetje groet. Hoe dan?

Weet je wat wel vaak gebeurt? „Meester 'k heb geen potlood; Annie heeft 't van me geleend en niet teruggegeven”. Annie had haar zaakjes niet in orde, werd geholpen, maar zorgde niet, dat ze 't geleende terug gaf. Ze dacht er niet bij na, dat ze haar vriendinnetje daardoor veel last bezorgde. Ze had 't zo gauw mogelijk terug moeten geven en bedanken voor 't gebruik.

Eén keer is 't bij ons in de klas gebeurd, dat een meisje aanklopte (ja, dat deed ze gelukkig nog wel) maar toen door de klas riep: „Is Pietje er ook juffrouw?” en vanaf de deur een hele verhandeling tegen de bewuste Pietje hield over een pakje, dat ze mee moest brengen. Dat meis-

je vergat helemaal, dat je altijd moet proberen zo weinig mogelijk te hinderen. Wat ze had moeten doen? Dat weten jullie vast wel! Misschien mogen een paar het wel eens voor doen in de klas!

Wat heb ik eigenlijk maar weinig nieuws verteld hé? 't Meeste wisten jullie wel! Maar weten en doen zijn twee! Probeer het ook te doen. En vergeet dan niet, waarom je je netjes moet gedragen.

Tot de volgende keer!

Hersengymnastiek

Eerst maar weer voor jullie de antwoorden:

31. 1804. 32. 1814. 33. oolevaar, reiger, lepelaar. 34. aan Ds. O. G. Heldring. 35. Perzië is Iran. Nieuw-Guinea is Irian en Mesopotamië is Irak. 36. h.v. cactecën (meerv. van cactus). 37. 't Wilhelmus, God save the king (Engeland). 38. September. 39. Tus- sen Groningen en Friesland; aan de noordkust van Oost-Europa; aan de Oostkust van China. 40. Hoge bomen vangen veel wind. De appel valt niet ver van de boom.

Een zekere Heer van Kloosterperen,
Ging vorig voorjaar emigreren
En voelde zich daar, ver van huis,
Heel spoedig al een beetje thuis...

Een neger zou voor Kloosterperen,
Voortaan de schoenen repareren,
De vakman in dat nieuwe land
Was blij met d'immigrantenklant...

Het éérste paar... 't zal me benieuwen!
Dacht Kloosterperen... 't Zijn nog nieuwe,
M'n beste eigenlijk, maar... komaan...
Hij zal ze heus niet dubbelslaan...

Zo ging hij dan na enkele dagen,
Om de gemaakte schoenen vragen...
Een juffrouw zei hem: Wacht U maar
Een ogenblik, ze... zijn haast klaar...!

De neger kwam, daarna, naar voren
En zei: Meneer... moet U eens horen
Hoe het bestaat, ik weet het niet...
Maar... 't is er één slechts zo ge ziet!

Ik heb al dagen lopen zoeken,
In kasten, dozen en in hoeken,
Maar d'andere schoen, hoe 't me ook spijt,
Geloof me Heer, dat ding is KWIJT...!

Geschrokken dacht d' Heer Kloosterperen:
Men moet met schade en schande leren
En zei toen... 't Ja... hoe moet dat nu?
Dat is een schädepost voor U...

De neger schudde met de handen
En toond' een rijtje witte tanden,
Zei zuchtend: Och... ik heb gefaald...
Is 't goed... als U de helft betaalt...?

Nu flink op met de nieuwe.

- 41. Wat betekent Effatha?
- 42. En waar staat „Bartimeüs“?
- 43. Ken je een plaats in Nederland met abc beginnend?
- 44. Wat is een internaat?
- 45. Hoe heette de kortgeleden overleden directeur van de K.L.M.?
- 46. En de tegenwoordige?
- 47. Aan de buitenkant van een schip

- hangt een trap. De treden zijn 15 cm. van elkaar. De opkomende vloed stijgt per kwartier 15 cm. Hoe lang moet het duren, voor de bovenste trede nat is geworden?
- 48. Hoe heetten de zonen van koning Saul?
- 49. En z'n dochters?
- 50. Noem 'es 2 bekende ontdekkingsreizigers van Centraal-Afrika.

Ons Werkhoekje.

Hallo, jongens en meisjes.

Vooruit, dan moet deze keer „Ons Werkhoekje maar wat groter worden.

Ik heb n.l. heel wat op m'n hart!

Om te beginnen: het aantal inzendingen was zo ten naaste bij 600. Dat is een hele stapel, hoor! En toch... ik had er eigenlijk enkele duizenden moeten ontvangen. Of was deze wedstrijd nóg te moeilijk misschien. Nou gemakkelijker kan ik 'em echt niet maken. — Enfin, een volgende keer niet 600, maar 1600!

Om met grote mensen te zeggen: „De kwantiteit was klein, maar de kwaliteit was prima”. Ja, er waren onder de inzendingen prachtstukjes. En wat hebben sommigen er een werk van gemaakt. De jongens en meisjes uit Broek onder Akkerwoude bijv. hebben alle provinciewapens, gekleurd, bij de tekst geplaatst. De jongelui uit Garderen, Boerakker, Hellendoorn en Koudekerke (Zld.) bv. hebben er schilderijtjes van gemaakt. En die van Lunteren—Harskamp, prachtig zeg! En de „West-reinders”! (ja, ik ken jullie dorp heel goed). Nee maar, wat origineel. 'k Heb er van genoten!

Zo zou ik veel meer kunnen noemen. Ook keurig geschreven briefkaarten, met een eenvoudige versiering, zoals die uit Harkema-Opeinde.

En toen heb ik op een andere manier ook nog genoten. Van de „dichtersgaven” van enkele amateur-adspirant-poëten. Evert van Galen uit Terschuur bv. heeft z'n hart uitgezongen over Nederland. Hoor 'es Evert, jij moet studeren voor Opperbevelhebber, om „Nederland te bewaken en te beschermen”.

En in Zwartebroek — ook in die hoek — woont een dichteres: Jannie v. d. Kolk. Haar oplossing was goed. In haar gedicht zit echter een dichtelijke vrijheid. Ze ziet nl. grenspalen voor grafpalen aan. Het komt

in de krant hoor!, al is het met een kleine letter.

Mijn dierbaar Holland.

Ik trek door 't mooie Holland,
met het fototoestel in de hand.
En dacht: „'k Maak foto's van dat fiere land.
Van bossen en van hei,
want die horen er ook nog bij”.
'k Maakte van Groningen de Martinitoren.
En van Friesland ook een toren.
Van Drente de schapen op de hei,
en 'k ben daarmee erg blij.
Van Overijssel de gracht met een brug.
Van Gelderland een waterval.
Bij Berg en Bos in het dal.
Van Utrecht de hoge Dom.
Van Noord - Holland een station.
In Zuid - Holland ben 'k bij de Ridderzaal aangeland,
met een toren aan elke kant.
Van Zeeland de klederdracht in zijn volle pracht.
Van Noord - Brabant een fabriek.
En tenslotte neem 'k in Limburg een kerkhof op de kiek.
Zo ben 'k het land doorgereisd,
van Noord naar Zuid en Oost naar West.
en 'k deed daarvoor erg mijn best.

En Kees Benning uit Brunssum-L. heeft mij een nieuwe naam bezorgd: „Ome Tjeerd”. Je hebt het mis hoor, maar het hindert niet. Ome Tjeerd vond jouw gedicht heel aardig. Ook neemt het van je over. Dank je wel!

Ome Tjeerd uit onze krant,
ging op reis door Nederland.
In Vaals op het drielandpunt,
Was zijn eerste punt.
Toen naar de Ridderzaal te 's Gravenhage,
Waar eens de ridders lagen.
In Eindhoven bezichtigde hij de
Philipsfabriek, oud en antiek.
In het Centraal Station,
stond hij op het 2e perron,
naast mijnheer Klein,
want die moest ook met de trein.
In Drente was hij herder.
Toen naar Giethoorn 5 km verder.
Hij was uitverkoren te beklommen,
de Martinitoren.
De Domentoren te Utrecht,
stond nog kaarsrecht.
In Axel stond de visser met zijn vrouw,
beiden gingen naar de Sonsbeekweide.
En de Oldenhove,
was tot eind gekozen.

KORTE INHOUD van 't voorafgaande:

Als jongen, dwalend langs het strand, is Hidde Dirks Kat reeds vol verlangen, achter de Amelandse horizon te mogen zien. Op jonge leeftijd monstert hij aan en maakt zijn eerste Groenland reis. Op z'n derde reis wordt hij bevorderd tot tweede stuurman en spoedig daarna voer hij uit als kommandeur. Tijdens een zware storm raakt hij met vele andere schepen in het poolijs bekneld.

Kommandeur Hans Pieters was een man van grote ervaring, daar hij reeds 67 jaren oud was en zeer vele reizen naar de Groenlandse wateren

had gemaakt. Helaas lag hij reeds geruime tijd te bedde met scorbut of scheurbuik, een ernstige ziekte van de ingewanden, waaraan veel scheepelingen lijden, niet alleen op reizen naar het Noorden, doch ook op tochten naar de tropische landen. Hans Pieters wist te vertellen, dat deze ziekte ontstaat door te langdurig gebruik van ingepekelde vlees en groente. Hij zeide dat enkele schotels verse

En lest best. Uit Bredendroek, een gedicht, waarvoor ik m'n petje licht. Kort en krachtig. Lees het maar, 't is prachtig.

Met „Onze eigen krant“,
 door het ganse land,
 Eerst naar Limburg heen,
 wat een mergelsteen.
 Wat is het daar hoog,
 en zeker wat te droog.
 Daarom ga ik graag,
 Gauw naar Den Haag.
 Brabant is dan aan de beurt,
 't Station in Amsterdam gekeurd.
 En dan vlug naar Drente,
 schapen in de lente.
 In de Oethoornse plassen,
 ga ik mij gauw wassen.
 Eet daarna wat Groninger kock,
 en breng Utrecht een bezoek.
 Van Zeeland ga ik naar het Oosten,
 Om me in Gelderland te troosten.
 Dan nog naar het Friese land
 En de reis is aan de kant.

van Joke Ruesink

Nu vind ik één ding heel jammer. Dat ik niet 100, maar „slechts“ 40 prijsjes mag uitdelen. Maar eerlijk, meer kan onze Tjeerd niet betalen.

Tot slot. Natuurlijk neem ik het de collega's helemaal niet kwalijk, dat ze de inzendingen klassikaal verzonden. Dit is niet alleen veel leuker idee, maar het bespaart veel port-

kosten. Ook hartelijk dank voor de begeleidende briefjes.

De oplossing luidt:

No. 1 is een foto van Limburg. No. 2 van Zuid-Holland. No. 3 van Noord-Brabant. No. 4 van Noord-Holland. No. 5 van Drente. No. 6 van Overijssel. No. 7 van Groningen. No. 8 van Utrecht. No. 9 van Zeeland. No. 10 van Gelderland. No. 11 van Friesland.

De prijswinnaars zijn:

1. Joke Ruesink, Kl. Bredendroek.
2. Kees Benning, Brunssum-L.
3. Jannie v. d. Kolk, Zwartebroek.
4. Tjitske Posthumus, Minnertsgea.
5. Bartje Kloosterman, Kamperzeedijk.
6. Tini Boer, Boerakker.
7. Dinie Romate, Hellendoorn.
8. Pieter van der Kaay, Rotterdam.
9. Jan Vrieling, Slochteren.
10. Christientje Weenink, Dinxperloo.
11. Jansje Boer, Uithuizermeeden.
12. Rietje v. Dalen, Sprang-Capelle.
13. Elsje v. d. Weerd, Kampereiland.
14. T. Jilverda, Murmerwoude.
15. Klaas de Vries, Uithuizen.
16. Eefje v. Pijkren, Zalk (Ov.)
17. Tjalma Wijbenga, Ee.
18. Jur Wisse, Breukelen.
19. Lize de Greef, Garderen.
20. Geertje Tjoelker, Doezum.

groente, alsmede oranjeappels en citroenen hem zouden doen genezen. Helaas konden wij hem daaraan niet helpen en zo zag Hans Pieters, mijn vriend, met Gods hulp zijn einde tegemoet.

Ik raadpleegde met kommandeur Pieters over de mogelijkheid, om IJsland te bereiken. Hij had weinig hoop. Tevens zag hij zijn sterfuur naderen. Hij was volkomen bij kennis en vroegde mij hem uit de Bijbel voor te lezen, met name het 15e hoofdstuk uit de 1e brief van de apostel Paulus aan de Corinthiërs. Wij kwamen beiden diep onder de

indruk van deze grootse woorden, die wij onder omstandigheden lazen, waarvan wij beiden nimmer hadden gedroomd. Men stelde zich het kraken en dreunen van het ijs voor, het loeien en fluiten van de poolstorm door het want, de grote zorg in onze bezwaarde harten en de stervende oude man.

„Zo is het”, zeide kommandeur Hans Pieters, toen ik geëindigd had te te lezen. „En of ik in het poolijs wordt uitgezaaid, dat maakt voor God de Here niet het minste verschil. Op zijn tijd zal Hij mij zeker weten te vinden. Denkt gij ook niet, Hidde Dirks Kat?” vroeg hij met zwakke stem. Ik verzekerde mijn vriend, dat ik dit zeker geloofde, daar God géén der zijnen voor eeuwig zal laten omkomen. Dit bedenkende kwam er 'n weinig blijdschap in onze harten. Maar wat het aardse lot betreft had mijn oude vriend niet veel hoop. Hij beklaagde ons, dat wij nog zeer veel zouden moeten doormaken, wanneer hij reeds lang uit alle lijden verlost zou zijn. „Doch”, zeide hij: „God is machtig! Hij zal enigen van ons in het leven sparen om deze gewichtige gebeurtenissen aan de nakomelingschap mee te delen, om volgende geslachten er mede te onderwijzen. Wat ons hier te beurt valt, is niet zonder wijze bedoeling van de Voorzienigheid. Wellicht zullen wij er andere mensen mee van dienst kunnen zijn, wanneer ze in soortgelijke omstandigheden komen te verkeren”.

Hier zweeg mijn vriend, door een zwakte overvallen. Daarna sprak hij verder:

21. Coba v. Milligen, Harskamp. 22. Reny Landman, Oosthem. 23. Corrie Doelman, Zwammerdam. 24. Tietje Wijnia, Oostermeer. 25. Jansie Breukel, Rozenburg. 26. Hannie Falkena, Ens. 27. Tine v. d. Kooi, Twijzelerheide. 28. Gerrie Vriezokolk, Voorst. 29. Antje Wiegiersma, Oudega (W). 30. Nelie Vonk, Nieuw-Vennep. 31. Ko de Bree, Koudekerke (Z.). 32. Geertje

Elzinga, Harkema-Opeinde. 33. Geert Olthof, Groningen. 34. Marja Hoeve, Leeuwarden. 35. Inge van Dommelen, Rotterdam. 36. Jannie Bette, Farmsum (Gr). 37. Thedo Tuinstra, Heerenveen. 38. Alie Postma, Zw. west-einde. 39. Herman v. Garderen, Zeist. 40. Jan de Groot, Huizen (N.H.)

P.S. Tot mijn spijt kwamen heel wat inzendingen te laat binnen.

„Hidde Dirks Kat”, zei hij, „gij moet proberen allen bij elkaar te blijven. Laat niemand alleen afdwalen, dat zou zijn dood betekenen. Houd vooral ook de scheepssloepen in goede stand, want het is mogelijk, dat ook deze schepen door het ijs verbrijzeld worden. Voorzie de sloepen van leeftocht en verdeel zorgvuldig de bemanning over de sloepen”.

Hier moest de zieke weer een tijdlang zwijgen en tot rust komen. Ik riep in stilte tot God, of de Almachtige hem nog bij het leven wilde sparen. Ik voorzag, dat ik na zijn sterven de volle verantwoordelijkheid zou moeten dragen. Dat leek mij te zwaar een lot.

Toen kommandeur Pieters de ogen weer opende legde ik mijn scheepkaart opgevouwen op het bedde van mijn kranke vriend en raadpleegde hem in zijn laatste ogenblikken over de te volgen koers.

„Kommandeur Kat”, zeide hij met vaste stem: „houd goede moed, bedenk dat God leeft en denk ook aan alles, wat ik u gezegd heb. Indien wij IJsland voorbij drijven, doe dan een poging om bij de hoek van Straat Davis, Statenhoek genaamd, te landen. Daar zult gij mensen vinden, die u verder kunnen helpen”.

Wij namen afscheid, want het is niet goed, wanneer een kommandeur in benarde omstandigheden al te lang van zijn mannen verwijderd blijft. Ons afscheid was zeer ernstig, maar niet zonder hoop. Ik wist, dat ik mijn zieke vriend achter liet in de trouwe hoede Gods.

De derde September is hij welgemeed ontslapen. Wij hebben hem 'n eervolle zeemansbegrafenis gegeven tussen de ijsschotsen, die hem nu geen kwaad meer konden berokkenen. Ik las voor de verzamelde bemanning het hoofdstuk uit de eerste Corinthenbrief, dat ons enkele dagen te voren zoveel troost had verschaft. Daarna had ik naar zeemansgewoonte het Onze Vader naast de haar. Vervolgens weerklonk het: „één, twee, drie, in Gods Naam”. En onze oude vriend was niet meer

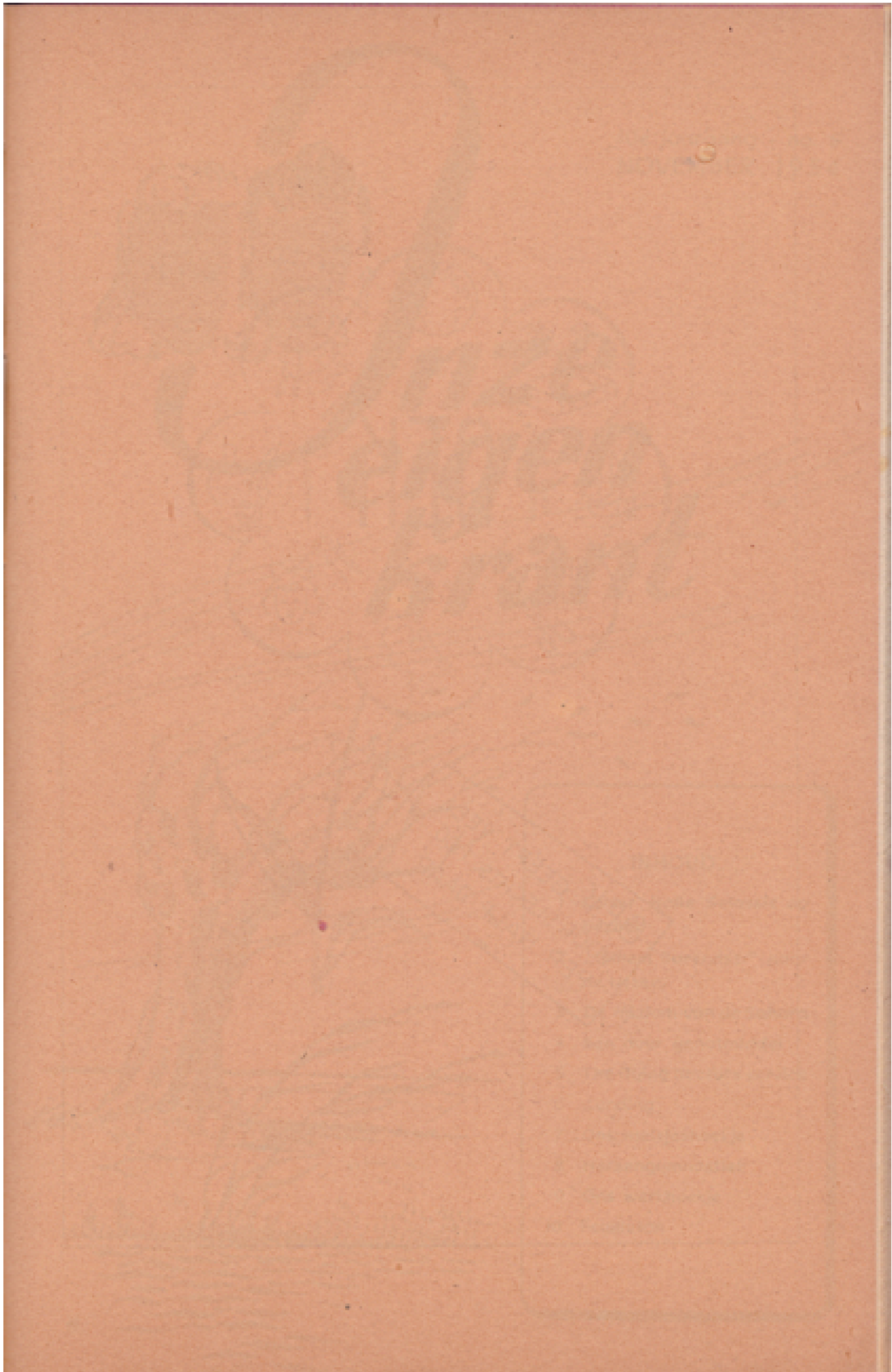
in ons midden. Ondanks de heftige koude stonden wij allen met de muts in de hand, toen de poolzee het lichaam tot zich nam. De storm had tijdens het lezen reeds gepoogd mijn stemgeluid te overtreffen. Nu loeide hij zo ijsselijk koud over onze ontblote hoofden, dat wij ijlings onze mutsen er weer opdrukten.

Enkele dagen later werd het schip van wijlen kommandeur Hans Pieters tussen ijsmassa's gekraakt en

verbrijzeld. Wij waren allen zeer dankbaar, dat dezelve dit niet meer behoefde te beleven, want hij had zich niet uit de voeten kunnen maken. De bemanning met de weinige leeftocht, die ze hadden weten te redden, werd nu over de resterende twee schepen verdeeld. Hierbij bedacht ik met angst en droefheid, dat van heel de fiere walvisvloot, die op de 5e Maart de Elbemonding was uitgevaren, nog slechts twee, ten dode toe verdrukte schepen waren overgebleven. Waarop ik mij en alle opvarenden opnieuw in Gods hoede aanbeval.

(Wordt vervolgd).

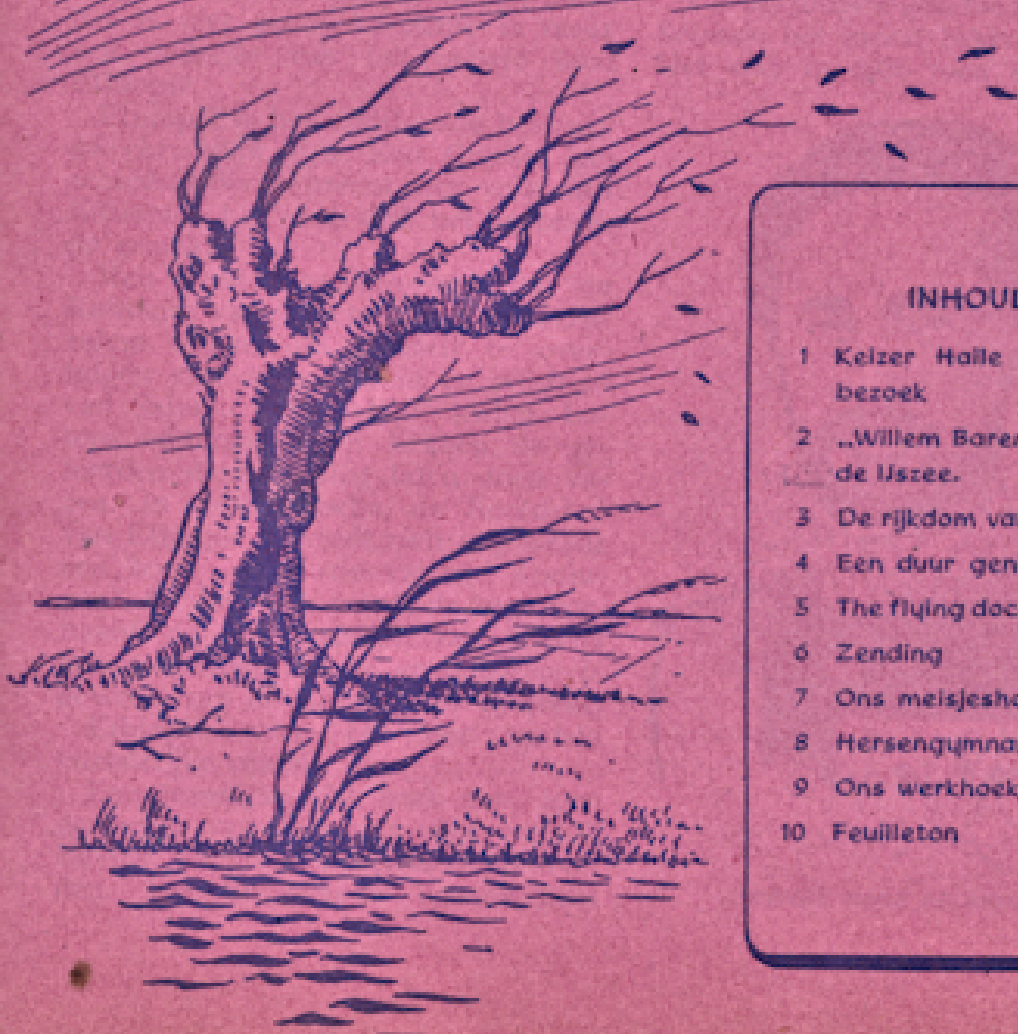

10e Jaargang - no. 8
NOVEMBER 1954

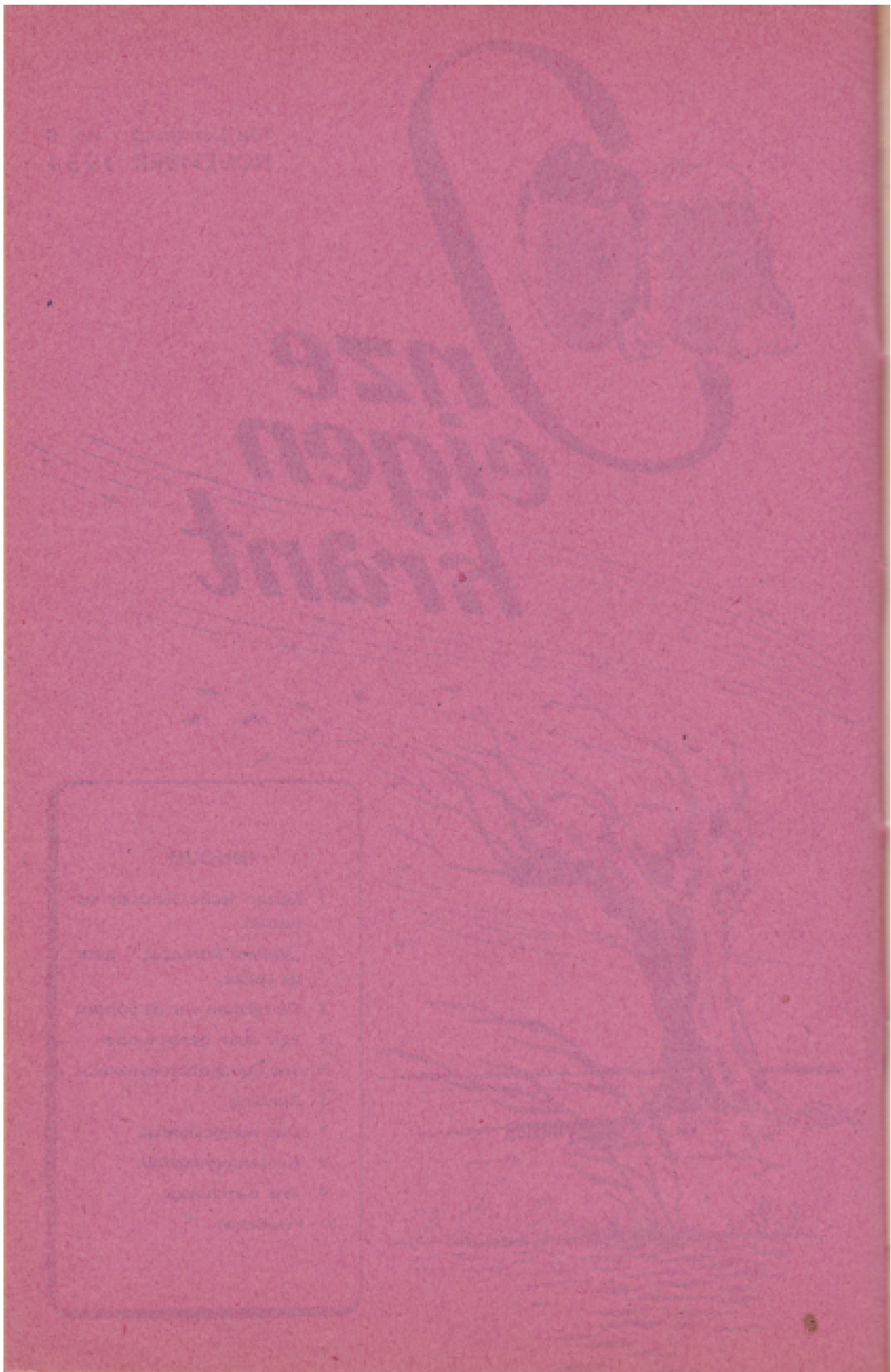

Onze eigen krant

INHOUD.

- 1 Keizer Haile Selassie op bezoek
- 2 „Willem Barendsz.” naar de IJsee.
- 3 De rijkdom van de Sahara
- 4 Een duur genotmiddel
- 5 The flying doctors service
- 6 Zending
- 7 Ons meisjeshoekje
- 8 Hersengymnastiek
- 9 Ons werkhoekje
- 10 Feuilleton

„Onze eigen krant”

Voor de hoogste klassen der Christelijke Scholen
Verschijnt de 20ste van de maand

Redactie: L. Meijer, H.d.S., Bedum - J. Bulthuis
H.d.S., Ten Post - Tj. Schaafsma, H.d.S., Kampen
Administratie-adres: "DRUKKERIJ DE VRIES"
Stadsburen Telf. No. 345 - Girorek. no. 129559

10e Jaarg. No. 8 - Nov. '54

KEIZER HAILE SELASSIE

op bezoek

In het begin van deze maand bracht Keizer Haile Selassie een bezoek aan Nederland. Deze vorst heeft veel van zich doen spreken. Zijn land wordt ook in de bijbel genoemd. Het is het Morenland: Ethiopië. We zeggen ook wel eens Abessinië, maar dat is niet goed. Abessinië is maar een gedeelte van het gehele land Ethiopië.

Ethiopië is het oudste nog bestaande christelijk rijk. Een Griekse geschiedschrijver noemt het volk van Ethiopië „het volk met het verbrande gezicht”.

Men heeft lang gemeend, dat de Koningin van Scheba, die naar Jeruzalem kwam om zichzelf te overtuigen van de grootheid en wijsheid van Salomo, uit Ethiopië kwam. Latere onderzoekingen hebben de geleerden deze mening laten doen varen. In Addis Abeba, de hoofdstad van Ethiopië, bevindt zich nog steeds een boek „de glorie van de Koningen”. In dat boek wordt de sage verhaald, dat de Koningin van Scheba een zoon had, die de grondlegger is geweest van de Ethiopische dynastie.

Ethiopië werd een der oudste christelijke rijken.

Een moeilijke tijd brak aan, toen de legers van de Islam ongeveer 642 Egypte en de kustgebieden veroverden. De Christelijke koninkrijken

Ethiopië en Nubie werden toen geïsoleerd van de Christenvolken in Europa. De geschiedenis van dit Ethiopië is een strijd tegen de omliggende landen en ook een strijd van verschillende koningshuizen.

Uit de jongste geschiedenis is Haile Selassie het meest bekend geworden. Het was in 1936 toen de Italiaanse

KEIZER HAILE SELASSIE

"Willem Barendsz"

NAAR DE IJSZEE

Als wij straks weer winter hebben, is het op de Zuidelijke IJszee zomer. Dan is 't de tijd van de walvisvangst.

Ons land is in 1946 weer ter walvisvangst getrokken. Nu vertrekt elk jaar, zo tegen November, de „Willem Barendsz” naar de IJszee. Zo'n reis duurt ongeveer vijf maanden.

De „Willem Barendsz” is een drij-

vende fabriek met vijfhonderd man personeel. Je kunt je voorstellen, dat er grote voorraden levensmiddelen voor de vijfhonderd opvarenden moeten worden meegenomen. Wat zeg je van 75 ton aardappelen, 16 ton bloem, 9200 kg. suiker, 4½ ton margarine, 15.480 blikjes melk? Niets is vergeten. Het scheepsbazaartje, waar de

dictator Mussolini, een groot vriend van de jullie beter bekende Hitler, zijn legers naar Ethiopië zond met moderne wapenen en gevechtsvliegtuigen. Wat konden de Moren met hun pijl en boog tegen vliegtuigen beginnen? De keizer heeft wel bij de toen bestaande Volkenbond een waardig pleidooi voor zijn volk gehouden, maar dat hielp niets. Hij moest zich in ballingschap naar Engeland begeven, dat hem gastvrij herbergde.

Van verschillende landen heeft Ethiopië, toen meer bekend onder de naam Abessinië, in de strijd hulp voor de gewonden ontvangen. Ook Nederland zond een Rode Kruis-afdeling om het leed van de Moren te verzachten.

Precies vijf jaar later trok de keizer, onder gejuich van zijn onderdanen, de hoofdstad weer binnen. De „Zegevierende Leeuw van Judah” — dit is zijn bijnaam — keerde terug. Zijn eerste daad was een beroep op zijn volk om als Christenen hun vijanden te vergeven en geen wraak te nemen op de tienduizenden Italianen, die nog als gevangenen in het land verbleven.

Met behulp van Engeland begon de keizer of negus aan de opbouw van zijn land. Voorzichtig heeft hij de

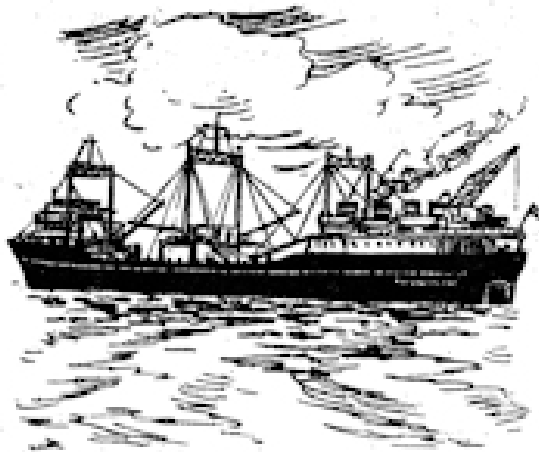
Westerse beschaving overgebracht in zijn land. Zo is Ethiopië thans op weg naar een moderne staat.

Ethiopië heeft ongeveer 10 miljoen

inwoners. Meer dan de helft van het land is hoogland, dat doorsneden wordt door kloven en diepe rivierdalen. De bodem is zeer vruchtbaar. De landbouw is in grote mate afhankelijk van de regenval. Koffie groeit er in het wild en wordt door de bevolking geplukt. De koffie-export brengt het land het meeste geld in het laadje. Ook worden er thee, granen, tabak, katoen en suikerriet verbouwd.

In de steppen weiden grote kud-

DE „WILLEM BARENDZ“

varengasten alles kunnen kopen wat ze nodig hebben, is weer goed voorzien: sokken, schoenspijkertjes, drie miljoen sigaretten, knopen en garen — alles is aanwezig; zelfs het fijne hout en de scherpe mesjes voor de beoefenaars van de snijkunst, lig-

gen in de kasten. Nergens behoeven de bewoners van het drijvende dorpje gebrek aan te hebben. Ook niet aan geestelijk goed, want in een van de messrooms staat het orgeltje, waaromheen zich 's Zondags een groep mannen zal scharen, om te zingen en om te luisteren naar een uit hun midden, die hun zal vertellen, dat ook op de verlaten IJszee God aanwezig is.

Omstreeks 1600 is Nederland met de walvisvangst begonnen. Misschien hebben jullie op school nog wel een plaat, waarop je kunt zien, hoe in die tijd de walvisvangst geschiedde op de Noordelijke IJszee bij Spitsbergen. Je ziet, hoe harpoeniers met kracht harpoenen werpen in het lichaam van een reusachtig dier. De walvissen worden naar de wal gesleept, om daar verder bewerkt te worden door de speksnijders. In

den vee. Men schat de veestapel op 16 miljoen stuks.

De bodem bevat schatten aan delfstoffen: goud, platina, lood, koper, steenkool, olie.

Addis Abeba telt reeds 300.000 inwoners. Er zijn een paar hotels en enkele bioscopen, er is elektrisch licht en een telefoondienst. Addis Abeba is ook in 't luchtverkeer opgenomen. De 12 lijnvliegtuigen worden grotendeels door Amerikaanse bemanningen gevlogen. Maar ook doen reed: Ethiopische piloten en marconisten dienst op binnenlandse trajecten.

Met zijn zoon, zijn schoondochter, prinses Sarah en gevolg arriveerde keizer Haile Selassie op 3 November op het Centraal Station te Amsterdam. Daar werd hij verwelkomd door onze Koningin en Prins. De keizer is klein van gestalte, maar toch een indrukwekkende figuur. Zijn rijke, donkerblauwe uniform, zijn steek met de pluim van leeuwenmanen, zijn volle zwarte baard werken daar aan mee.

De keizer is in Amsterdam en Den Haag geestdriftig door de bevolking begroet. Natuurlijk had de negus gro-

te belangstelling voor onze industrieën, z.a. de Fokkerfabrieken, Werkspoor e.a. Een groot program is in enkele dagen afgewerkt. Geen wonder, dat na dit vierdaags bezoek, de keizer nog even heeft genoten van de rust op „De Hoge Veluwe“. Van Arnhem is Haile Selassie per trein vertrokken naar Bonn. Na een bezoek aan Duitsland is de negus nog van plan naar de Scandinavische landen te reizen.

OPDRACHTEN en invuloefening:

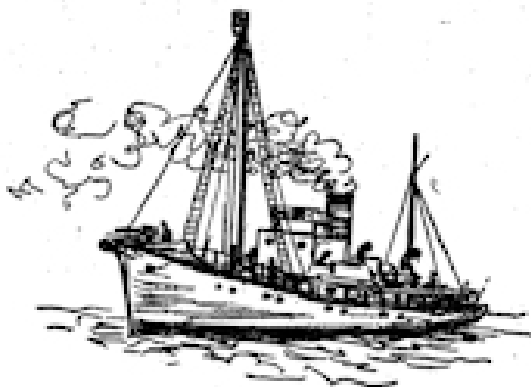
1. Noteer de vreemde woorden met de betekenis in je schrift.
2. Plak het kaartje van Ethiopië (knipblad) in.
3. Vul in: In de bijbel heet Ethiopië het... De Grieken noemen de Ethiopiërs.... De Islam is de godsdienst van.... Van.... tot.... werd Ethiopië overheerst door.... De negus was toen in.... Zijn bijnaam is.... Ethiopië telt... inwoners. De hoofdstad heet.... De voornaamste export is die van de.... De kudden weiden op de.... De bodem is rijk aan.... zoals.... Haile Selassie brengt in zijn land....
4. Plak tussen je invuloefening de tekening van de negus.

Smerenburg kookte men uit het walvisspek de traan.

In de 19de eeuw behoefde de traan echter niet meer gebruikt te worden voor lampolie. De petroleum was daarvoor veel geschikter. Daardoor kwam langzamerhand een einde aan de Nederlandse walvisvaart.

Na de oorlog is Nederland weer begonnen, maar nu op een heel moderne wijze. We kunnen daardoor voor een groot deel, zelf zorgen voor het tekort in onze vetvoorziening. De beste traan is voor de margarinebereiding. De mindere soort voor de bereiding van zeep. De onaangename lucht van de traan kan men doen verdwijnen. In het begin van deze eeuw slaagde een Franse geleerde er in, om op een bepaalde wijze, de traan reukloos te maken.

De „Willem Barendsz” heeft een lengte van 155 m., een breedte van 19,5 m. en een diepgang van 8,9 m. De roeiboten van de schoolplaat zie je niet meer. Ze zijn vervangen door snelvarende motorboten, z.g.n. jagers of **catchers**.

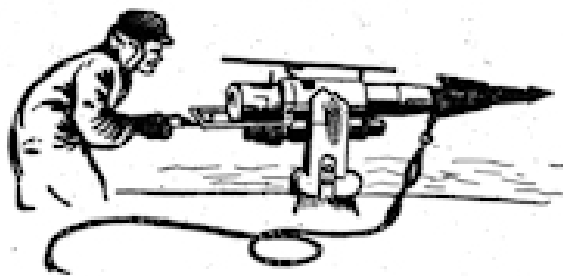
EEN „CATCHER”

De harpoen heeft plaats gemaakt voor 't harpoen-kanon, een vinding van de Noorse zee kapitein Foyn. Deze vinding heeft hem geen wind-eieren gelegd. De man kreeg een vermogen van 14 miljoen gulden en werd dus **multi-millionair**.

Zo'n harpoen weegt 90 kg. en is plm. 2 m. lang. Onder de spits is een granaat aangebracht, die in 't lichaam van de getroffen walvis ontploft.

De catchers naderen bijna onhoorbaar de **gestigaleerde** vissen op een

afstand van 40 tot 80 meter. De harpoen wordt afgeschoten, maar zit met een lijn van een 1000 meter stevig

vast aan de loop van het kanon. Is de walvis niet in de longen geraakt, dan bezit het dier vaak nog kracht genoeg om het jachtschip mee te slepen. Dan wordt het spannend en gevaarlijk ook! Het kan gebeuren, dat de walvis wegduikt onder een ijsberg en het schip er tegen doet botsen. De bemanning moet in zo'n geval op haar hoede zijn en de lijn kappen.

De gevangen walvis wordt door geweldige grijpers op het flensdek van de „Willem Barendsz” getrokken. De flensers, met spijkerlaarzen aan, om zich op de gladde huid te kunnen bewegen, snijden nu grote stukken spek af. Door stoomlieren worden die stukken spek naar de gaten van de stoomketels getrokken voor het bereiden van traan. De gehele bewerking geschiedt op zee. Het moederschip bezit 16 kookketels en ontzaglijk grote tanks voor het bewaren van de bereide traan. Op de heenreis zijn deze tanks gevuld met stookolie, die dienst doet als brandstof. De lege tanks worden dan later gebruikt voor de verkregen spijsolie. Ze worden eerst wel grondig schoon-gemaakt hoor!

De „Willem Barendsz” heeft een eigen **radarinstallatie** om aandrijvende ijsbergen tijdig te kunnen opmerken.

De catchers kunnen door middel van de radio geregeld contact houden met het moederschip en met elkaar.

Je ziet nu wel, dat de walvisvangst een heel modern bedrijf is geworden.

We wensen „Ome Willem” (zo noe-

DE RIJKDOM VAN DE

Sahara

Wie het nooit gezien heeft, kan zich van een woestijn bijna geen voorstelling maken. Men denkt dan vaak aan een onmetelijke zandvlakte, waar je verdwalen en verdorsten kunt. Zeker, er zijn zandwoestijnen, maar er zijn ook andere met bergen en rotspartijen, moeilijk begaanbaar en onbegroeid. Welnu, de Sahara is een woestijn, waar nu eens zand en dan weer heuvels, bergen en rotsen de reiziger het voortgaan bemoeilijken. Zo'n woestijn is waardeloos gebied, zou je zo zeggen. Niemand heeft er belang bij, en waar een land grenst aan een woestijn, daar heeft men geen andere grens nodig. Op de kaarten vind je dan ook meestal geen gebogen, kronkelende grenslijnen, maar eenvoudig een rechte rode lijn, of de grens wordt helemaal niet aangegeven. Twist over waardeloos gebied krijgt men niet zo gauw!

Je weet natuurlijk al lang, dat het in een woestijn zelden of nooit regent. Daardoor is er zo goed als geen plantengroei of dierenleven. 't Wil echter niet zeggen, dat de grond op zichzelf niet vruchtbaar zou zijn. 't Ontbreekt er alleen aan water. Dat zie je wel aan de plekjes, waar wel water te vinden is. Bij de bronnen

vindt men gras en er groeien palmen. 't Is dezelfde woestijngrond en toch vruchtbaar door het kostelijke wa-

ter. Zo'n oase vonden de Israëlieten op hun reis van Egypte naar Kanaän bijv. in Elim, waar 12 waterbronnen en 70 palmbomen waren.

De karavaanwegen lopen dan ook van de ene oase naar de andere. Maar die oasen liggen soms dagen ver van elkaar! De Sahara is ruim 280 maal zo groot als Nederland.

men de opvarenden hun schip) een „goeie vangst en behouwen vaart”.

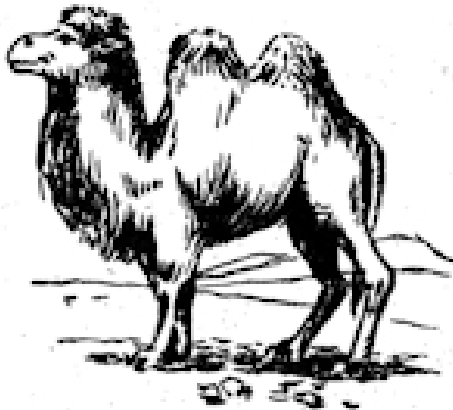
OPDRACHTEN en invuloefening:

1. Noteer de vreemde woorden met de betekenis in je schrift.
2. De vinding legde hem geen windteieren betekent....
3. Onze walvisvaarder is genoemd naar... bekend door.... in het jaar.... Nederland begon de walvisvaart omstreeks.... De reizen gingen toen naar.... Er

kwam een eind aan de walvisvangst doordat.... Opnieuw voer Nederland uit in.... om.... De inhoud van de „Willem Barendsz” bedraagt.... m³. De snelle motorboten heten.... Het harpoenkanon is een vinding van.... Het spek wordt gesneden door de.... De traan wordt gebruikt voor de bereiding van.... en.... De walvis wordt gevangen in de maanden... Van Amsterdam naar Kaapstad vaart de „Willem Barendsz” door de volgende wateren....

4. Versier je werk met de afbeeldingen van het Knipblad.

Zo'n woestijn is alleen door te trekken met kamelen, die het een hele tijd zonder voedsel en drinken kun-

KAMEEL

nen stellen. Woest eenzaam en verlaten is zo'n woestijn.

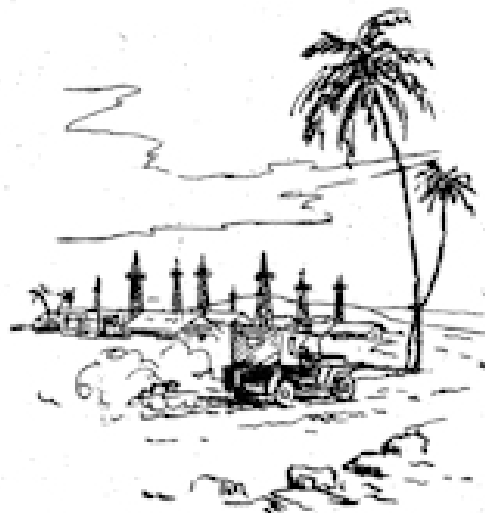
Een arme wereld.

Arm?

Maar waarom staat hierboven dan : De rijkdom van de Sahara? Wel, omdat de armoede maar schijn is. Je weet misschien, dat de Sahara Frans bezit is? Welnu, een Frans geoloog heeft in de Sahara onderzoekingen gedaan. Hij vroeg zich bijv. af, waar het water blijft, dat van het Atlasgebergte (in Marokko) in Zuidelijke richting stroomt. Dat ging toch niet allemaal verdampen? Op de grond, was het niet. Dus dan moest het in de grond zitten. Hij ging zoeken en boren en vond, dat er 'n onderaards zoetwaterreservoir was, zo groot als heel Frankrijk. Alleen maar, dat water zat 300—1200 m. diep. De Franse regering zette nu de onderzoekingen voort en maakte plannen, om dat water te benutten. Ongeveer 1500 dorpen en oasen zullen worden aangelegd. 't Ondergrondse water zal worden opgepompt en gebruikt worden voor bevoeding. Dan is er landbouw mogelijk. Dit is niet alleen toekomstmuziek, nee, er is al een begin gemaakt ook. Een streek van ongeveer 300 km. lang en 10 km. breed is reeds bewoonbaar gebied geworden. De dorpen worden verbonden door wegen en ook zal er een spoorlijn komen. Daarvoor zijn de dorpen in

een rechte lijn gebouwd. 't Klinkt eenvoudig, maar een spoorlijn aanleggen in de Sahara is geen kleinigheid. En 't onderhoud nog minder. Er komen in de Sahara soms ontzettende stormen, zandstormen voor. Er moet dus voor gezorgd worden, dat zo'n spoorlijn niet onder 't zand bedolven wordt. Door zulke dingen kost de ontginning van de Sahara miljoenen. Maar als alles volgens de plannen verloopt, kan er in deze woestijn nog heel wat verbouwd worden.

Maar de Sahara verbergt nog meer rijkdommen. Men heeft er ook boringen verricht om te onderzoeken of er misschien ook petroleum in de bodem zit. En met succes. Zo'n 25 jaar geleden werd er per jaar 300 ton olie geproduceerd en nu is er één bron aangeboord, die alleen al 300 ton per dag oplevert. En nog is men eigenlijk nog maar aan het begin! De oliehoudende lagen strekken zich nog veel verder uit. Wie weet, hoeveel men over een paar jaar uit

de grond haalt. Ook met de ontginning van de steenkoolvelden is men bezig. Duizenden tonnen steenkool worden er jaarlijks naar de oppervlakte gebracht. En verder blijkt de Sahara rijk aan allerlei ertsen: ijzer, koper, lood, zink, fosphaten.

Er zijn dus mogelijkheden genoeg om van de Sahara een welvarend

EEN *duur* GENOTMIDDEL

Misschien hoor je moeder een enkele maal klagen. Natuurlijk niet over jullie. Dat hoeft ze niet! Wél over de dure levensmiddelen en nog duurder genotmiddelen. Hoe komt het eigenlijk, dat bijv. de koffie zo razend duur is geworden? Zo'n 20 jaar geleden stond het er immers met de koffie heel anders voor! Toen wist men niet meer wat men met de enorme overschotten moest doen. De regering in Brazilië, het koffieland, waar meer dan de helft van de hele wereldopbrengst vandaan komt, kocht millioenen balen koffie op! En in de 10 jaren, die aan de laatste oorlog vooraf gingen, werden 71.850.000 balen koffie vernietigd. Nogal veel? Kijk maar ~~es~~! 1 baal is 60 kg., dus 4.311.000.000 kg. koffie. Als meststof voor het land of als brandstof voor locomotieven werd het gebruikt.

„Het kan verkeeren”, zei eens Bredero.

De koffiestruik is afkomstig uit Abessinië. Aan één der provincies, Kaffa geheten, heeft deze struik z'n naam ontleend. En vanuit dit land is de koffieboon z'n weg begonnen,

de wereld in. 't Is te begrijpen, dat koffie, vooral in de Mohammedaanse landen, tot de volksdrank bij uitstek werd, omdat een Mohammedaan geen alcoholische dranken gebruikt.

Maar de Hollanders konden in de 17e eeuw ook al gezellig meedoen met koffiedrinken. Misschien heb je wel eens een schilderij van een koffiekamer gezien.

Het zijn de Nederlanders geweest, die de koffieboon over een groot deel van de wereld verspreid hebben. Eerst naar Oost-Indië, op Java. Na heel wat teleurstellingen, ging het zo goed, dat men stekken uit Java, over Amsterdam, naar Suriname bracht. En vanuit West-Indië was het maar een kleine reis naar Brazilië.

Er zijn eigenlijk maar 3 soorten koffie: de Liberia koffie (West-Afrika), de Arabica en de Robusta (Kongo). De Arabicaplant is niet alleen de sterkste plant, maar geeft ook de beste opbrengst. Een ondersoort hiervan is de Santos, die Brazilië heeft veroverd. De koffiestruik gedijt heel goed in het klimaat en het bergachtig land van Brazilië. Bij voorkeur groeit ze in de schaduw van andere

gebied te maken. Maar daarvoor zijn veel geleerden en grote kapitalen nodig, meer dan Frankrijk zelf heeft. Buitenlandse hulp is nodig en dat alles is niet in een handomdraai voor elkaar. Er zullen nog heel wat jaartjes moeten verlopen, vóór alle plannen zijn uitgevoerd en dan nog zal er een groot stuk van de Sahara woestijn blijven.

VRAGEN:

1. Welke woestijnen ken je nog meer?
2. Wat is een oase?
3. Wat is een geoloog? En een theoloog?
4. Hoeveel is 1 ton petroleum?
En 1 ton geld?
5. Welke landen liggen ten Noorden van de Sahara?
6. Welke stoffen bevat de Sahara bijv.?
7. Is fosfaat een metaal of een kunstmeststof?

gewassen en kan wind niet best verdragen.

De koffiecultuur nam in Brazilië ieder jaar toe. Men plantte maar aan. Zonder zorg te besteden aan de veredeling van het gewas, aan de verbetering van de vrucht en de bestrij-

KOFFIETAK

ding van allerlei ziekten.

Enorme opbrengsten natuurlijk! Maar de prijzen? Schrikkelijk laag!

En toen kwamen de klappen.

De tweede wereldoorlog. Waar moest Brazilië met z'n koffie naar toe? De grote „koffiegebruikers” waren niet te bereiken. Brazilië zat vol. Veel boeren hadden geen inkomsten meer, zochten werk in de steden op de fabriek en lieten de koffietuinen in de steek.

Door de verwaarlozing van het gewas werd er maar weinig geplukt. Allerelei ziekten traden op en zware nachtvorsten deden veel jonge struiken sterven.

Een Braziliaan is gemakkelijk, maar de koffieplant is wisselvallig. Soms draagt hij veel, een volgend jaar heel weinig. En 't is ook niet zo, dat hij direct draagt. Dat gebeurt pas in het derde jaar. Doch eerst in het 6e jaar kun je een goede oogst verwachten. Is de boom 15 jaar, dan is het beste er al af.

En nu kun je wel begrijpen, wat er na de laatste oorlog is gebeurd.

Brazilië heeft uit de overschotten voorraad aangevuld, wat er op de wereld aan koffie gevraagd werd.

Maar dat overschot was in 1949 uitgeput. De normale, jaarlijkse oogsten waren niet groot. De vraag naar koffie werd echter wel groter. En toen liepen de prijzen omhoog. Reeds in 1949 was er een tekort van 120 miljoen kg. koffie.

Er zijn landen, die heel wat op kunnen. Bovenaan staan wel: Noorwegen, Denemarken. Daarna de V.S. en België. Nederland is een „matige drinker”, maar wordt zo langzamerhand een beste theedrinker. Engeland gebruikt heel weinig koffie. En nog zuiniger is... de Rus.

Maar laat die dat maar blijven! Wij laten ons het kopje troost er even goed om smaken!

OPDRACHTEN en invuloefening:

1. Noteer de vreemde woorden met de betekenissen.
2. Geef op een wereldkaartje de koffielanden aan met bruin.
3. Vul in: Het voornaamste koffieland is De koffiestruik is afkomstig uit De naam Koffie komt van de provincie De hebben de koffiëboon over een groot deel van de wereld verspreid. Koffiesoorten zijn Door is de koffieteel in Brazilië erg achteruit gegaan. De grootste koffiedrinkers zijn Er is nu 'n tekort aan koffie, doordat
4. Illustreer je les met afbeeldingen uit het Kniplad.

burger ! Omdat Portorico overbevolkt is (er wonen bijna 2½ miljoen mensen !) gaan er dan ook veel verhuizen. In New-York wonen er wel 350.000 !

Arm hebben ze het gehad op hun eiland, die Portoricanen. Delfstoffen waren er bijna niet en dus ook geen industrie. Landbouw was zo ongeveer het enige middel van bestaan. Suiker en tabak zijn de voornaamste producten, maar leverden niet zoveel op, dat al de bewoners er een goed bestaan in konden vinden. Vandaar, dat er duizenden het eiland verlieten.

De Verenigde Staten hebben heel wat voor het eiland gedaan. Er werden scholen opgericht, hospitalen gebouwd en er kwam een betere verdeling van de grond.

De meeste Portoricanen zijn dan ook erg blij, dat ze met de Verenigde Staten verbonden zijn. Die steun zouden ze niet graag missen ! Bovendien mogen ze hun eigen president en volksvertegenwoordiging kiezen. En de welvaart van de bevolking gaat vooruit.

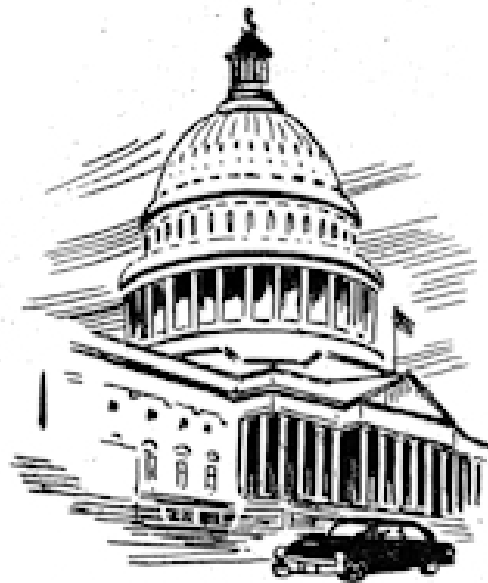
Maar ondank is 's werelds loon, zegt het spreekwoord. Er zijn ook Portoricanen aangetast door de veel voorkomende koorts van verlangen naar volkomen onafhankelijkheid. Zij willen alle banden met Amerika verbreken. „Portorico los van Amerika”, is hun leus. Sommige Zuid-Amerikaanse landen wakkeren dit vuurtje aan, door te zeggen, dat op Portorico Spaans gesproken wordt en in Amerika Engels, zodat Portorico helemaal niet bij de U.S.A. hoort.

Nu zijn er van die nationalistien op Portorico, die het niet bij woorden laten, maar er wel erg vreemde manieren op na houden om aan hun wensen kracht bij te zetten.

In 1950 werd er door een paar van die heethoofden een aanslag gepleegd op president Truman. Gelukkig mislukte de aanslag, maar toch kostte dit aan één van de bewakers van het Witte Huis het leven.

Onlangs gebeurde er weer zoiets.

In Washington vergaderde het Huis van Afgevaardigden, wij zouden zeggen de Tweede Kamer. Wie er zin in heeft, mag daar vrij gaan luis-

- HET CAPITOL -
PARLEMENTSGEBOUW TE WASHINGTON

teren. Hij neemt dan plaats op de publieke tribune.

Deze keer zaten daar ook enige Portoricanen. 't Waren drie mannen en een vrouw.

Plotseling begonnen deze met revolvers op de afgevaardigden te schieten, onder de uitroep : „Portorico moet vrij !”

't Was een wonder, dat er niet meer slachtoffers vielen. Vijf afgevaardigden werden gewond, van wie één ernstig.

Gelukkig werden de terroristen direct overmeesterd en opgesloten. Hun enige bedoeling was, de aandacht van de wereld, en vooral van Amerika, op hun eisen te vestigen. Maar vermoedelijk hebben ze door hun daad meer bedorven dan hun zaak voortgehouden.

't Is maar goed, dat alle mensen niet op die manier hun wensen kenbaar maken. 't Zou er op de wereld raar gaan uitzien !

VLAG VAN PORTORICO

Lelystad

Bij het rijtje steden, dat je hebt geleerd, komt de naam Lelystad vast nog niet voor. Je weet misschien nog niet, waar je deze stad moet zoeken op de kaart van Nederland? Zoek ook maar niet te lang, want je zult geen rode stip vinden met de naam Lelystad.

Lelystad is nu nog geen dorp zelfs. Het is een begin van een dorp. Er wonen . . . 16 gezinnen.

Ik zal je maar uit de droom helpen. Je weet, dat er hard gewerkt wordt aan de dijken om de Z.O.-polder of Flevopolder. Grote stukken zijn al klaar. Onder het water liggen reeds de zandbedden, waarop de nieuwe dijken zullen rusten. Ruim 20 km. van Harderwijk ligt in de nieuwe Flevopolder een smalle streep grond van verse aarde en zand. Enkele stenen huizen en barakken vormen het begin van de toekomstige hoofdplaats van de Flevo-polder. Hier wonen de voortrekkers van het leger, dat de Flevopolder op het IJsselmeer gaat veroveren. Het is nog een eilandje! Maar de Knardijk, die de verbinding tussen Lelystad en Harderwijk zal vormen, is al halverwege gereed.

Een forse dijk, waarover normaal autoverkeer mogelijk is. In de glooiing van de dijk wordt een fietspad gelegd.

Als men er in slaagt dit najaar de oeververbinding met Harderwijk tot stand te brengen, zal Lelystad niet weer zo geïsoleerd zijn als de voorbije winter het geval was.

Lelystad heeft ook een dokter. Die is natuurlijk nodig voor al de mensen, die werken aan de dijken. Toen het werk stil stond, had de dokter het niet druk. Griep, of iets van die aard, kwam in Lelystad niet voor! Een tijdlang was de „stad" per boot onbereikbaar.

De dokter is in Lelystad meteen

ook onderwijzer! Een grote klas heeft hij niet. Slechts twee leerlingen. Deze kinderen kunnen niet naar school gaan en krijgen daarom onderwijs van de dokter.

Tijdens het isolement kregen de mannen lange haren. Even naar de kapper gaan konden ze niet. Een zekere Jaap was echter zeer handig met schaar en kam. Hij knapte de haardossen netjes op!

De zestig bewoners van Lelystad hebben gevraagd om een kerkdienst. Prompt is dit voor elkaar gekomen. In de wachtkamer van de dokter heeft een dominee van het vasteland het Woord bediend. De eerste dienst in het nieuwe land! De tekst was 1 Cor. 6:20.

Eenmaal per maand zal voortaan in Lelystad een kerkdienst worden gehouden, waarin een Hervormde-, Gereformeerde- of Chr. Gereformeerde predikant zal voorgaan.

Nu het lente is geworden, zijn de rijswerkers teruggekomen en wordt het dijkwerk in tempo hervat. Flevoland groeit!

Men had gedacht in 1956 de dijken klaar te hebben van Oostelijk Flevoland. Door het werk in Zeeland is de arbeid vertraagd en zal het wel 1957 worden voor de dijken zich sluiten.

'n Geweldig stuk werk is de droogmaking van de vroegere Zuiderzee.

Aan de plannen is jaren gewerkt! Reeds in 1886 werd de Zuiderzeevereniging opgericht. Het was de jonge, knappe Ir. Cornelis Lely, die in 1891 met het plan voor de dag kwam, zoals het nu wordt uitgevoerd. Nog 25 jaar moest hij geduld hebben, want in 1918 werd zijn ontwerp door onze regering aangenomen.

Van 1920 tot 1932 heeft men gewerkt aan de grote afsluitdijk. Op de plaats waar de dijk werd gesloten, staat een monument met een bron-

IN GOEDE EN KWADE DAGEN

Als jullie na de Paasvacantie het eerste nummer van de nieuwe jaargang van „Onze eigen krant” lezen, zijn er belangrijke data voor het Nederlandse volk dichtbij.

Allereerst 30 April, de verjaardag van onze Koningin. Dan hoopt H.M. haar 45ste verjaardag te vieren. Als Nederlanders kunnen we dankbaar en blij zijn met ons Vorstenhuis, het Huis van Oranje.

We hopen en bidden, dat God onze Koningin nog jaren wil sparen voor haar gezin en voor ons volk. En dat wij onder haar regering een stil en gerust leven leiden mogen in alle godzaligheid en eerbaarheid”.

(Gebed voor alle nood der Christenheid.)

Dan volgt de Nationale feestdag, 5 Mei. Maar toch gaan we eerst in gedachten naar de 10de Mei 1940. De dag toen ons land verraderlijk door de Duitsers werd aangevallen. Jullie hebben het niet zelf mee beleefd, maar je ouders heb je er zo vaak over horen praten.

In de vroege morgen kwamen zwer-

men vliegtuigen en wierpen parachutisten af op de belangrijkste punten. De Duitse troepen trokken over onze grenzen. De oorlog was gekomen op Nederlandse bodem. Ons legertje was tegen de geweldige overmacht niet bestand. Bij de vijand was het modernste wapentuig. Wij moesten het doen met verouderd materiaal. Bovendien waren daar de verraders, die met de vijand onder één hoedje speelden. Toch is er op verschillende plaatsen verbitterde tegenstand geboden door de Nederlandse soldaat. Het Duitse plan, Nederland in één dag onder de voet te lopen, gelukte niet. De soldaat deed zijn plicht tegenover het Vaderland. Op de Grebbeberg liggen ze, de jonge mannen! De Vaderlandt getrouwe..... Laten we het niet vergeten!

Onze Koningin en de regering waken uit naar Engeland. Dat was eerst een diepe teleurstelling voor leger en volk. Maar weldra begreep het Nederlandse volk het woord van Ds Welter :

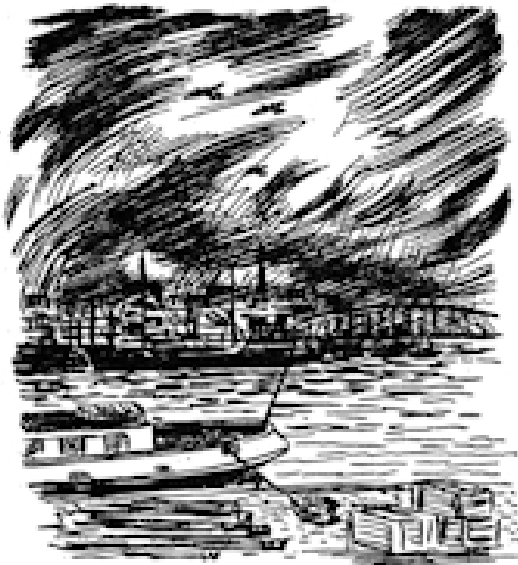
zen plaat. Op die plaat zijn drie arbeiders afgebeeld, bezig met het zware dijkwerk. Het opschrift luidt: „Een volk, dat leeft, bouwt aan zijn toekomst”.

Lelystad, genoemd naar Ir. Lely,

zal de hoofdstad worden van de grootste polder, de Flevopolder (97 000ha.). Daaraan wordt gewerkt vanuit een smalle reep grond in een stille wereld van water, wind en wolken : Lelystad.

„Neen, 't was geen vlucht die U deed gaan, Maar volgen, waar God riep”.

Rotterdam werd gebombardeerd ! De Duitser dreigt ook de andere steden hetzelfde te doen, als het leger niet capituleert. Generaal Winkelman tekende de capitulatie. Het leger wordt ontwapend. ... 15 Mei.

Het waren slechts vijf dagen.

Hitler laat in zijn „grootmoedigheid” de soldaten naar huis terugkeren. Hij vertrouwt er op, dat ze hem heel dankbaar zullen zijn.

Een donkere nacht daalt over Nederland.

De vijand laat eerst zijn vriendelijkste gezicht zien om de Nederlanders te winnen voor zijn ideeën. Toen dat niet lukte, toonde hij zijn ware gedaante : Hard, meedogenloos. De Nederlandse voorraden gaan naar het Oosten. Straks het vee. Toen moesten ook de mannen komen. De voormalige soldaten waren niet dankbaar genoeg voor de grootmoedigheid van de Führer. Ze moesten terugkeren in krijgsgevangenschap. Enkeligen gaan ! Verreweg de meesten blijven en gaan onderduiken op aansporen van radio Oranje, uitgezonden vanuit Engeland.

Het verzet tegen de Duitsers kwam. Eerst om de mishandeling van de Joden. Listig ging de vijand daarbij te werk. Allen, die geen Jood zijn, moeten hiervoor even hun handtekening zetten. En.... we deden het ! We

dachten er niet bij na, wat voor gevolgen dit zou hebben voor de Joden. We zagen de fout, toen het te laat was ! Maar daardoor is er toch een schuld bij ons tegenover het arme Jodenvolk !

Toen de soldaten terug moesten keren in krijgsgevangenschap, brak er een staking uit. Meedogenloos heeft de vijand dit verzet onderdrukt. Onschuldigen werden zonder vorm van proces neergeknald. In 'n klein dorpje, op de grens van Groningen en Friesland, zestien !

Uit één gezin vijf; vader en zonen. De jongsten zie ik nog voor me in de eerste klas ! Vrolijke kereltjes toen ! Gevallen onder de hand van beulen ! Er was een jongen bij van nog maar veertien jaar ! Wat een rouw in ons vaderland. En toch.... het verzet wordt grimmiger.

Distributiekantoren worden door goede vaderlanders overvallen, om bonnen voor de onderduikers te bemachtigen. Gevangenissen worden binnengeslopen, om verzetslieden te bevrijden ! De Duitser bries van woede. Gijzelaars worden daarvoor

vermoord. Door verraad en loslippigheid worden veel mannen en vrouwen gevangen genomen. Ze moeten spreken en namen noemen van de aanvoerders van het verzet. Als ze zwijgen worden ze op gruwelijke wijze gemarteld of dood geranseld. De gevangenkampen geraken tjokvol. Het leed van de concentratiekampen is te vreselijk, om het te beschrijven.

In de vroege morgen knallen de schoten van het vuurpeleton in de duinen. De helden vallen. Ontroerend zijn hun laatste brieven.

Er zijn er vol geloofsvertrouwen, zonder een zweempje angst. Brieven van vaders aan vrouw en kinderen... zonder haat!

Illegale kranten worden stilletoes verspreid, om het volk de waarheid te vertellen en om aan te moedigen het verzet vol te houden. Stilletjes wordt er naar de Engelse zender ge-

luisterd, want de radio van de Duitser vertelt alleen maar van de Duitse overwinningen!

Hetgeen leeft in de harten van het volk uit zich in poëzie. Dikwijls bitter en hard. O nee, niet altijd even fijn! Maar, wel waar! Die gedichten zeggen het leed en de haat!

Ook zijn er, die ons ontroeren door het leed, dat uitgezegd wordt.

Eén voorbeeld van een gedicht, dat niet zo bekend is als bijv. dat van „De achttien doden”.

Het gedicht, dat hier volgt is van Ds Ader van Nieuw-Beerta. Deze dominee werd, om zijn dapper verzet, mishandeld en gefusilleerd. Na zijn

dood werd het jongste kindje geboren. In de cel maakte hij dit gedicht:

't Is niet om mij, dat ik de muren
uit wil duwen,
Naar ruimte hijg en schreeuw

om licht.
'k Weet mij verward in een
oumeedogend kluwen,
En ken het deel, dat mij zal
worden toegelegd.

't Is niet om mij: 'k heb fel en
taai gestreden,
Bij dag noch nacht begeerd naar rust;
'k Heb in het lijden der verdoemden
meegeleden
En vaar nu heen naar verre
lichte kust.

Maar 'k moet nog zoveel diepe
dingen zeggen
Aan haar, die altijd op mij wacht.
Ik moet een kindje in zijn bedje
leggen,
En kussen het een zacht goe-nacht.

Maar ook was er plaats voor de duivel van de hebzucht! De zwarte handel tierde welig. Toen het gebrek kwam, waren er mensen, ook Nederlanders, die zich konden verrijken.

Wil je eens enkele „prijzen” weten?
1 broodje f 35.-, 1 ei f 1.50, 1 costuum f 750.-, 1 klosje garen f 10.-, 1 paar schoenen f 200.- enz., enz.

Gelukkig waren het er maar weinig, die zo handelden. Daar staan tegenover velen, die alles deden om te helpen. Boeren, die boete en dreiging aan hun laars laptten en hun melk en koren tegen een gewone prijs aan de bevolking verkochten.

In 1944 schijnt de bevrijding te komen. In Normandië slaagt de invasie. Engelsen, Amerikanen en Canadezen dringen op. Frankrijk wordt bevrijd. Snel gaat het door België. Nederland juicht reeds! Het Zuiden is vrij! Maar toen kwam de grote teleurstelling. De opmars wordt gestuit voor de grote rivieren. Uit de lucht dalen de dappere parachutisten bij Arni-

hem. De slag om Arnhem winnen de Duitsers.

Toen kwam de vreselijke hongerwinter voor het Noorden. Vanuit de grote steden worden hongertochten gemaakt naar de plaatsen, waar nog voedsel is. Er is veel geleden, zeer veel. Voor velen kwam de bevrijding te laat. Het Rode Kruis heeft gedaan wat het kon om de nood te lenigen. Aan parachutes werden voedselpakketten neergelaten.

Eindelijk kwam de bevrijding! De Canadezen rukten op. Waar ze kwamen, was een onuitspreklijke blijdschap. Het woord: „vrij” is nooit beter begrepen, dan toen. De Duitser moest terug. Maar vernielen, wat er nog te vernielen was, deden ze. De Wieringermeer lieten ze nog gauw even vol lopen. Bruggen werden opgeblazen.

Net als in de Franse tijd was de laatste plaats die viel: Delfzijl.

5 Mei capituleerde het Duitse leger.

De vrijheid was gekomen. Maar van Normandië tot Delfzijl waren daar de eenvoudige kruisen van hen, die vielen voor de vrijheid van anderen.... Later zijn de gevallen op

grote begraafplaatsen bijeen gebracht. Eindeloze rijen witte kruisen....

5 Mei 1945. Dat is al weer 9 jaren geleden! Jullie hebben het als kleine peuters meegemaakt. Je zult er misschien niets meer van weten.... In de kerken en thuis is gedankt voor de bevrijding. Er is gezongen, met een gebroken stem dikwijls: „Door 's Hoogsten arm 't geweld ontogen, Zal ik, genoopt tot dankbaarheid, Verschijnen voor Zijn heilig ogen.... (Psalm 66: 6.)

Elk jaar, op 5 Mei is er nog de blijdschap om de wondere bevrijding! Nog! Maar we beginnen reeds te vergeten.

Op de avond van de 4de Mei is de herdenking van hen, die vielen. Om acht uur wordt één minuut stilte gevraagd, door heel het land.

Waarom vertel ik jullie nu zo uitvoerig (er is nog veel, veel meer) van het leed en de bevrijding? Om jullie te leren de Duitser te haten? Om alleen maar te roemen op de mensen van het verzet en op de dappere Canadezen? Neen!

Maar hierom: WIJ MOETEN NIET VERGETEN. Niet vergeten, dat we, door Gods genade, de vrijheid hebben teruggekregen.

Niet vergeten: de kostelijke vrijheid nu te gebruiken in Zijn dienst. Het kan nu nog! Wie weet hoe lang?

Niet vergeten: de offers, die er gebracht zijn. De offers van het leven.

De jongens en meisjes van klas 5-8 van de Chr. School te Dronrijp, hoofd de Weled. Heer O. Stollinga, willen graag briefwisseling hebben met kinderen ergens uit ons land. Er zijn ongeveer 30 leerlingen.

Welke klassen willen dit doen?

Van een PRIMITIEVE VOLKSSTAM

Als bij de Vad. Geschiedenis over de vroegste bewoners van deze landen verteld wordt, zie je in gedachten woeste Germanen, in een berenvacht gewikkeld, door donkere wouden sluipen, om een everzwijn te verschalken.

Vrouwen en meisjes zijn druk bezig kruiden, bessen en vruchten te zoeken in de schaduw van trotse eiken.

Maar ja, dat was ruim 2000 jaar geleden....

En je zet de volkeren-van-toen in hun primitieve oerstaat terug in het grijze verleden.

Je zult het haast niet kunnen geloven, dat er nu nog volksstammen ergens ter wereld leven, die nog niet eens zijn toegekomen aan het beoefenen van landbouw en veeteelt.

Toch is het zo!

In Zuid-Afrika bijv. kun je ze vinden. Ik denk aan de Bosjesmannen.

We willen 'es een kijkje nemen bij dit langzaam-uitstervend volkje. Vroeger waren ze veel talrijker dan nu. Door andere stammen zijn ze wel naar het allerarmoedigste gebied van Afrika teruggedrongen: naar de omgeving van de Kalahariwoestijn. In en om deze woestijn vinden we hun woonplaats. In het begin van deze eeuw leefden er nog zo'n 8500; een 25 jaren later nog slechts ruim 3000. De gezinnen zijn erg klein. Een heel rare gewoonte is, dat ze alle pas geboren kindertjes doden, als de moeder nog een ander kind zoogt, evenals ze er van een tweeling er ook direct een doden.

Kijk, daar zie je er al een paar Bosjesmannen lopen.

Ze zijn maar klein, een anderhalve meter groot. Net een grote jongen dus. Toch mag je ze niet dwergen noemen. Die zijn nog kleiner. Het

voorhoofd is breed en laag. Op het platte gezicht staat een brede stompeus. Nee, knap is een Bosjesman niet. Ook niet met z'n verstand!

En kijk nu eens naar hun hutten.

Dan hadden onze voorouders, daarbij vergeleken, nog keurige woningen.

Als de Bosjesmannen rondzwerven is hun woning anders niet dan een windscherm. Enkele gebogen takken in de grond, daartussen wat kleinere takken gevlochten, hierover wat gras of bladeren gespreid en.... klaar is de hut. Net als een tent staat hij met de opening van de wind af.

Het huisraad is wel heel sober. Een gezin, dat in het bezit is van een paar lemen potten, of misschien een ijzeren pot, is bijzonder rijk. Verder is er een graafstok aanwezig en een leren draagzak. En dan ben je uitgekeken; meer is er niet. O ja, een struisvogelei, dat als waterreservoir gebruikt wordt.

Aan landbouw doen ze niet. Wat er gegeten wordt, moeten ze dus zoeken

gaan. Daarbij wordt de graafstok gebruikt om de grond los te wroeten. Dit voedsel zoeken is het werk van vrouwen en kinderen, die hun draagzak al weldra gevuld hebben met wortels, knollen, vruchten en wat voor lekkernijen meer.

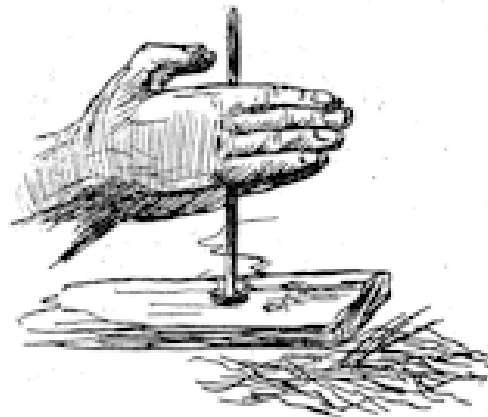
En onderwijl gaan de mannen op jacht. Over de schouder hangt een boog, aan de zij een koker met enkele pijlen, waarvan de ijzeren of stenen punt met vergif bestreken is. Schilden gebruiken ze niet. Op letterlijk alle levende dieren wordt jacht gemaakt. Van het grote wild als antilopen, zebra's en tijgers, tot de klei-

ne dieren als stekelvarkens, kikkers en sprinkhanen toe. Alles is welkom! Van de vergiftige slangen bewaren ze zorgvuldig de giftklieren. Je begrijpt wel waarvoor! Vlees, dat al bedorven is en stinkt, eten ze met grote smaak. 't Schijnt hen ook weinig kwaad te doen! De jacht op groot wild vraagt veel inspanning en uithoudingsvermogen van de mannen. Ze moeten het grote wild heel dicht naderen, om dan misschien nog uren aanéén een aangeschoten dier te vervolgen. Maar als de buit hen eenmaal in handen gevallen is, wordt een feestmaal aangericht voor de gehele stam.

En nu moet je horen hoe ze vuur aanleggen.

Daarvoor hebben ze nodig een plankje en een stuk hout in de vorm van een potlood. Dit wordt recht op het plankje gezet en heel vlug tussen de handen rondgedraaid. In het gaatje, dat eigenlijk „geboord” wordt, ontstaat wat houtslijpsel. Dit moet door de warmte gaan smeulen en dan voorzichtig worden aangeblazen. Wat droog gras wordt er op-

gelegd, nog eens voorzichtig geblazen en daar schiet het eerste vlammetje uit.

Wij zouden ze dit zo handig niet nadoen. Boven het vuur wordt het wild geroosterd. Straks begint de smulpartij van heel vlees, dat van binnen nog rauw en bloederig is. Ze eten zich dik, viere feest en vertellen hun verhalen, vol spannende jachtavonturen.

Een benauwde tijd beleeft de Bosjesman als er in dagen, soms weken, geen regen valt. Erg kieskeurig is hij niet, dat weet je nu wel. Zelfs uit een modderige poel, waar het van ongedierte krioelt, drinkt hij nog als het moet. Maar dan maakt hij wel eerst een zeef. Heel eenvoudig. Enkele lagen lange grassprietten worden dwars over elkaar, op het modderwater, gelegd. Het hele gevelletje wordt omlaag gedrukt en door de „mazen” van de filter komt het gezeefde water, dat begerig wordt opgeslorpt. Zelfs halen ze door middel van een lange, holle rietstengel, water uit de grond. Maar ook aan het einde van deze rietbuis hebben ze een beste grasfilter gemaakt.

In tijden van droogte en hongersnood, zwerven de Bosjesmannen rond, al zoekende en jagende om in het leven te blijven. Ouden en zwakken kunnen soms niet meer mee. Dan worden ze achtergelaten. Met wat eten, een weinig drinken en brandbaar hout bij zich, wachten deze slakkers op de dood. Wordt er voedsel gevonden door de stam — vaak zo'n 50 tot 100 leden tellende — dan vergeet men de achtergeblevenen niet!

het Rijk van God in sneeuw en ijs

door:
M. A. M. Rames-Boldingh

Labrador is om zo te zeggen, de tweelingzuster van Groenland. Zoals meestal bij menselijke tweelingen het geval is, is het ook hier. Ze lijken zoveel op elkaar, dat men ze met elkaar zou kunnen verwisselen. Maar als men nauwkeuriger toeziet, merkt men, dat er toch ook nog verschillen zijn.

Om te beginnen ligt Labrador iets zuidelijker dan Groenland, maar dit heeft op het klimaat niet veel invloed. Het is 't grote, noordoostelijke schiereiland van Noord-Amerika. In het noorden grenst het aan de Hudsonstraat, een bolwerk van drijvende en vastgevroren ijsbergen. In het oosten wordt het door de grimmige Straat Davis van Groenland gescheiden. In het zuiden vormt de machtige Sint Laurensrivier de grens. En aan de westkant ligt als een reusachtige spiegel de Hudsonbaai. Van die kant kwamen eeuwenlang noordelijke Indianenstammen het land der Eskimo's binnenvallen, wat telkens bloedige oorlogen ten gevolge had.

De naam Labrador is eigenlijk Portugees, en betekent: bewoonbaar gebied, geschikt, om je te vestigen. Men moet wel bedenken, dat die Portugeese ontdekkingsreizigers in 1501 alleen de zuidkust hebben gezien, en dat nog in de zomer, toen de uitgestrekte

wouden op hun best waren! Want verder naar het noorden ziet het er heel wat minder aantrekkelijk uit. 't Binnenland is vrijwel onbewoond en nog niet eens nauwkeurig in kaart gebracht. Het wordt doorkruist van Eskimo's, Indianen en buitenlanders van allerlei talen, avonturiers die daar jacht maken op pelsdieren: witte en bruine beren, witte en blauwe vossen, bevers en hermelijnen, terwijl langs de kust al eeuwen lang wordt gejaagd op walvissen, walrussen, eiderganzen en eveneens ijsberen.

In dit onherbergzame oord wonen

Bij het sterven worden de knieën tegen de borst gebonden, — dat is de slaaphouding van de Bosjesman! — en in een graf gelegd, dat met stenen goed afgedekt wordt.

De Bosjesman zegt, dat de dood slechts een slaap is en dat na het sterven komt een leven zonder verdriet of moeite. Maar meer weten en geloven ze ook niet. Van een hemel,

van de levende God, Die Zijn Zoon gaf voor ieder mens, die in Hem geloof als de Zaligmaker, weten ze niet. Arme mensen, die naast hun ellendig bestaan, nog leven in de nacht van het heidendom.

Daar zal ook aan deze mensen het Evangelie nog gebracht moeten worden, naar de opdracht van de Here Jezus zelf.

dan de Eskimo's, waarschijnlijk nakomelingen van een Mongoolse volk-stam, die reeds vóór onze jaartelling naar hier is afgezworven. Een deel is overgestoken naar Groenland, een deel is in Labrador blijven hangen. In de loop van vele eeuwen heeft de volk-stam zich aangepast aan land

ESKIMO'S (NODER MET HUN)

en klimaat. Ze leerden hun hutten bouwen als sneeuwholen, die tegen poolstormen en moordende koude beschutting bieden. Ze leerden van dun, licht hout en zeehondenvellen hun roeiboortjes of kajaks maken, waarmee ze mijlen ver de zee op kunnen gaan op jacht of visvangst. Ze namen van dode zeehonden de huiden, om zichzelf ermee te kleden, en met heel weinig gereedschap, maar des te meer overleg wisten ze wapentuig te maken, dat zelden het doel miste. En dan hadden ze nog de houten sleden, soms door twintig honden bespannen, waarmee ze in sneltreinvaart over land- en zeeijs vlogen.

Het was een kei-hard leven. Alles wat ziek of zwak was ging onverbid-delijk dood en alleen de sterksten bleven over. Maar dit keiharde leven maakte ook de harten hard als steen, en koud als ijs. Deernis kende men niet. Ieder, die niet meer mee kon

doen, werd als een lastpost opge-ruimd door hem of haar de ijswoes-tijn in te sturen. Eer er een paar uur verlopen waren vrozen de onge-lukkigen daar wel dood. Reizigers hebben wel eens bevroren kluiten gevonden, die bij nader onderzoek een menselijke bleken te bevat-ten. Wie denkt hier niet aan de vrouw van Lot?

De Eskimo's waren een woordarm volk, wat hun bij hun ingeboren wan-trouwen ook wel te pas kwam. Over de dingen van hun godsdienst lieten ze zich niet makkelijk uit; waar-schijnlijk wisten ze niet eens, wat en in wie ze geloofden. 't Was al-les erg vaag. Ze dachten wel, dat er een God, een Schepper was, maar met hen had Hij niets te maken. Zij waren overgeleverd aan een onein-dig aantal boze geesten en aan hun eigen tovenaars of Angekoks, die de geesten nog zo'n beetje regeren konden.

En dan woonde er diep in het bin-nenland een tovervrouw, de konin-gin der rendieren. Haar naam was Suppergoeksoap, maar geen mens had haar ooit gezien, want niemand durf-de zich zo ver wagen. Tot haar rie-pen de Eskimo's een soort van ge-bed. „Kom! Kom! Wij hebben hon-ger! zend ons rendieren!”

Deze vrouw had ook een tover-man, Torngarsok genaamd. Deze troonde op het water en was de koning van alle walvissen, vissen en zeehonden. Als hij in een goed hu-meur was, hielp hij de jagers bij hun vangst. Als ze niets vingen kwam dat door plagerij van de toverman. En de doden mochten naar Suppergoek-soap of Torngarsok gaan, om op hun velden te jagen. Bij zo'n armzalig ge-loof kan er natuurlijk nooit sprake zijn van goed of kwaad, van deugd of ondeugd. Evenmin van liefde of medelij en nog veel minder van zonde, schuld, berouw of vergeving! De zen-delingen hebben later wanhopige moeite gehad, om hun deze dingen bij te brengen!

De Eskimo's leefden geheel volgens hun natuur, zoals het hun zelf het voordeligst was. Onder hen heerste

Ons Werkhoekje

Beste jongens en meisjes,

Je kunt niet raden, waarom ik zo blij ben. Daarom vertel ik het maar direct. O.E.K. is jarig. Hij is 10 jaar geworden. Wat een flinke kerel is hij al! En een massa vrienden en vriendinnen, dat hij zo langzamerhand gekregen heeft! In heel Nederland zitten ze. Het duurt niet lang meer, denk ik, dan heeft hij er 10.000. Dat is de moeite waard. En ik geloof, dat die duizenden ook wel van O. E.K. houden.

„Nu Oek, van harte gefeliciteerd, hoor! Dat er nog lang een hechte vriendschap mag blijven bestaan tussen jou en al de jongens en meisjes van de hoogste klassen der Christelijke Scholen in Nederland”.

Vanwege deze blijde gebeurtenis beginnen we, in Oek z'n 10e levensjaar, met een wedstrijd. Iedereen van z'n grote vriendschaar mag meedoen. Als je je maar houdt aan de volgende 3 punten.

- 1e. Het kruiswoordraadsel keurig natekenen en goed invullen.
- 2e. Duidelijk je naam, voornaam en adres invullen.
- 3e. Oplossingen inzenden vóór 8 Mei a.s. aan de Weled. Heer L. MEIJER, Wilhelminalaan 7, Bedum.

Voor de beste inzendingen zijn een 40-tal prijsjes beschikbaar.

Horizontaal: 1. tegengestelde van zee (4). 4. viervoetig roofdier (4). 7. gebruikt men als er sneeuw ligt (2). 8. bijwoord (2). 9. voorzetsel (2). 11

ertshoudende grondsoort (3). 12. zangnoot (2). 13. vat (4). 15. deel van een bloem (4). 17. groot gebouw (4). 20. gebod (4). 23. zit aan een wagen (2). 24. plezier (3). 25. bijwoord (2). 26. huisgenoot (2). 27. uitroep (2). 29. bijwoord (4). 30. dikke kabel (4).

Verticaal: 1. opening in 'n vloer (4). 2. bijwoord (2). 3. snoep (4). 4. schip (4). 5. lengtemaat (2). 6. is, waar vuur is (4). 10. bijwoord (2). 12. inhoudsmaat (2). 14. bewoner van een land in Europa (3). 16. stam v. e. werkw. (3). 17. zuivelproduct (4). 18. boom (2). 19. deel v. e. school (4). 20. zit aan een deur (3). 21. voorzetsel (2). 22. wapen (4). 26. deel van de dag (2). 28. bijwoord (2).

O.E.K.

IS 10 JAAR GEWORDEN

onbeperkt het recht van de sterke. En de tovenaars of Angekoks waren uiteindelijk de allersterksten, omdat ze regeerden door vrees. En toch waren deze verloren Eskimo's schep-selen van God, Wiens ogen de ganse aarde doorzoeken en Wiens goede gedachten naar heel zijn schepping uitgaan.

14

En toch heeft ook aan deze verre streken de Heiland gedacht, toen Hij bevel gaf dat zijn boodschappers tot aan de einden der aarde moesten gaan

Eeuwen gingen voorbij. Door ziekten en bloedwraak was het Eskimovolk bezig uit te sterven. Wanneer zouden er Christenen zijn, die aan dit volk-in-duisternis dachten?

*Dagboek eener reise ter
Walvisch- en Robbenvangst*
GEDAAN IN DE JAREN 1777 EN 1778. DOOR DEN KOMMANDEUR HIDDE DIRKS KAT
VAN HOLLUM OP AMELAND
M.A.M. RENES-BOLDINGEN

Zo luidt het opschrift van het boek waarin ik mijn herinneringen aan die reis vol verschrikkingen heb neergelegd. Ik heb dat in hoofdzaak gedaan voor mijn familieleden en dorpsgenoten, niet denkende, dat mij de eer zou te beurt vallen, dat het ook gedrukt zou worden. Toch is dit gebeurd en wel bij de Wed. A. Loosjes Pzn. te Haarlem, in den jare MDCCC XVIII. Zodat men ook buiten ons eiland kon lezen, uit hoe grote gevaren God machtig is te redden. Want ik denk niet, dat ooit 'n walvisvaarder van Hamburg, Syll, Helgoland of Ameland een dergelijke reis heeft meegemaakt. Het is een wonder van God, dat ik behouden ben thuisgekomen, want zelf heb ik er meermalen aan gewanhoopt, dat ik mijn geliefde eiland terug zou zien. Ik, een van de zeer weinigen, die deze tocht overleefden!

„Wat zeeman, die de kiel naar 't
barre Noorden stuurde,
Bestond er ooit op aard, die zoveel
ramps verduurde.
Als Kat, de fiere Kat, die 's lijdens
beker heeft
tot aan den boom geleegd, en toech,
Goddank, nog leeft!”

Daarmee kan ik het doen! Maar toch blijf ik zeggen: „Aan God de eer”. Ik weet zelf veel te goed, hoe vaak ik bang en wanhopig was en helemaal niet fier.

Natuurlijk ben ik mijn levensloop niet als kommandeur, anders gezegd, als kapitein van een Groenlandvaarder begonnen. O neen, het is een lange weg geweest, van hard aanpakken, gehoorzamen leren, ontberingen en gevaren. Hoe dikwijls ik de dood onder de ogen heb gezien, kan ik niet eens meer tellen. En met hoe velen ben ik uitgevaren die nooit terug zijn gekomen; die op zee bleven, zoals wij dat noemen. Als de geheimen van Gods grote zeeën in noord en zuid en oost en west eens geopenbaard worden, wat zal er dan voor de dag komen!

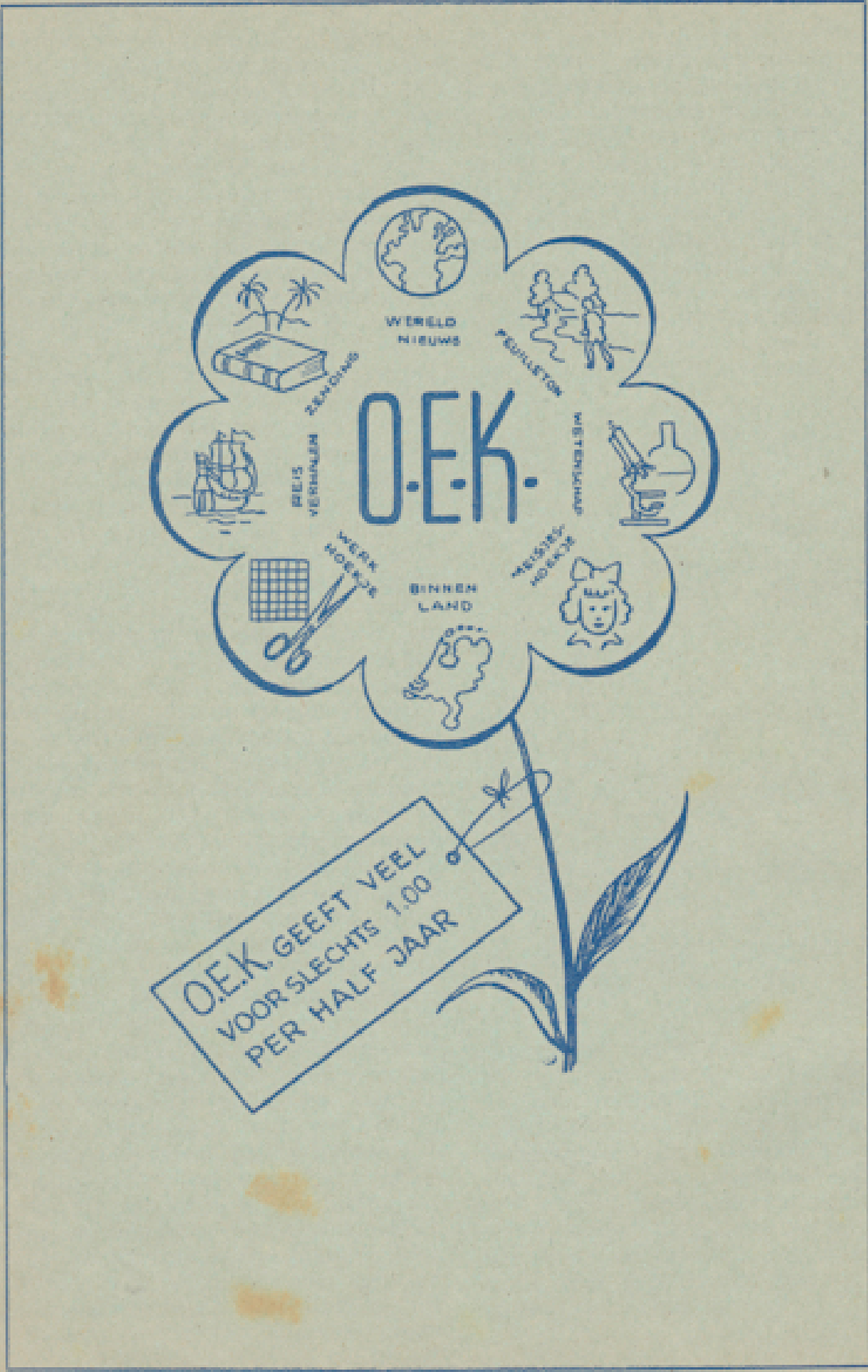

*Kommandeur
Hidde Dirks Kat van Hollum
(Ameland)*

Tot slot volgt nog de oplossing van het raadsel uit het Maart-no. van de 9e jaargang.

Verticaal: Maart Lentemaand.

Horizontaal: 2. das 3. krans. 4. sparren. 5. boter. 6. sla. 7. Ens. 8. otter. 9. broeden. 10. Medemblik. 11. Benares. 12. blauw. 13. ons.

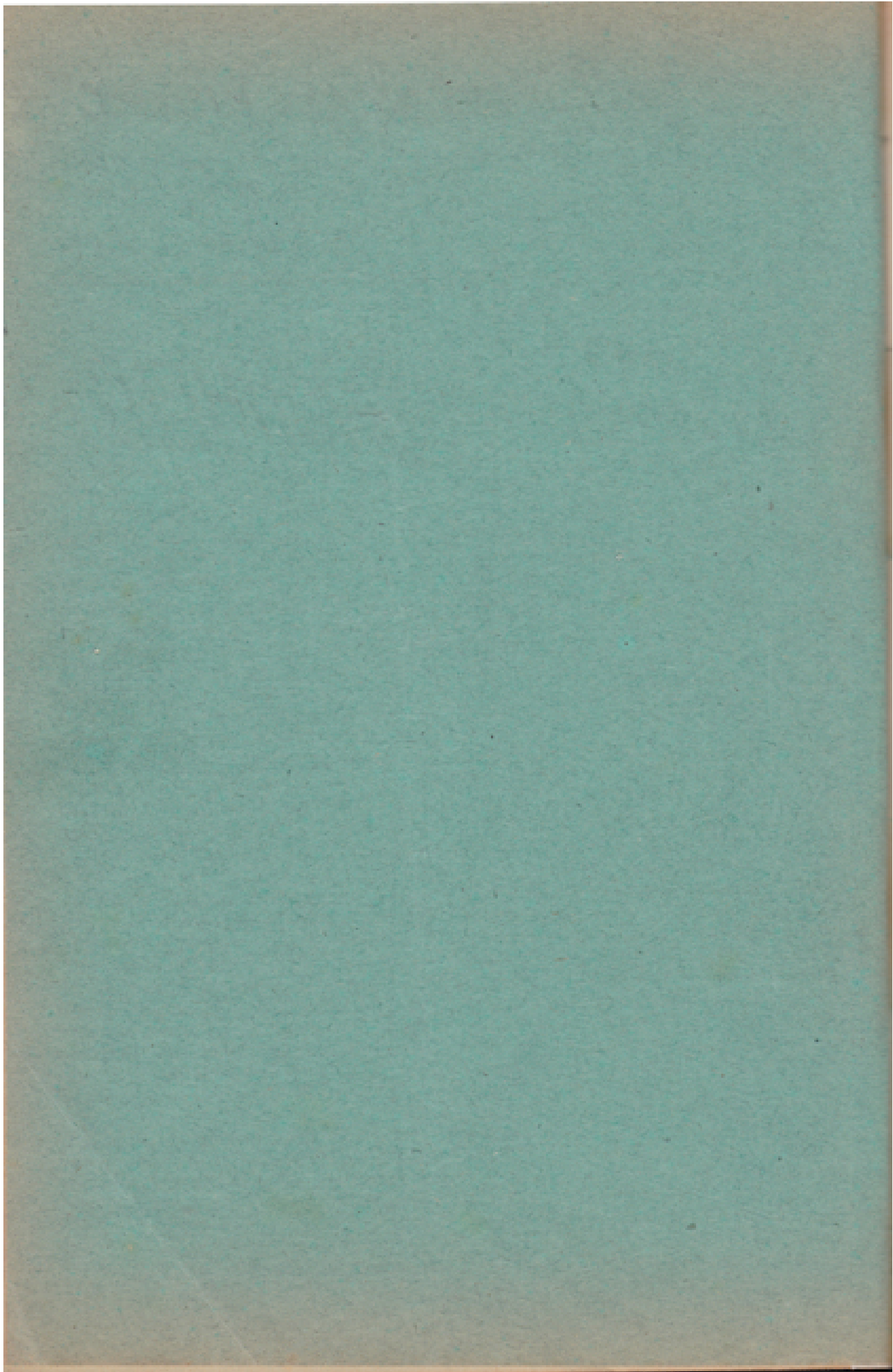

Onze eigen krant

INHOUD:

- 1 Zij verkozen de
vrijheid
- 2 Op de zwarte lijst
- 3 Van oerwoud tot
vruchtbaar land
- 4 Het rijk van God in
sneeuw en ijs, door
Mevr. M. A. M. Renes-
Boldingh
- 5 Een plechtigheid in
Londens City
- 6 Wetenswaardigheden
Het Noordelijkste dorp
- 7 Ons werkhoekje
a. de wedstrijd
b. nieuwe opgaaf
- 8 Hersengymnastiek
- 9 Feuilleton:
Dagboek ener reizte
ter Walvisch- en
Robbenvangst

„Onze eigen krant”

Voor de hoogste klassen der Christelijke Scholen
Verschijnt de 20ste van de maand

Redactie: L. Meijer, H.d.S., Bedum - J. Bulthuis
H.d.S., Ten Post - Tj. Schaafsma, H.d.S., Kampen
Administratie-adres: "DRUKKERIJ DE VRIES"
Stadsbureau Telef. No. 345 - Girorek. no. 139559

10e Jaarg. No. 2 - Mei '54

ZIJ VERKOZEN DE VRIJHEID

Wat is het toch fijn, te mogen wonen in een vrij land! Een land, waar je vrij kunt spreken en vrij overal naar toe moogt gaan. Je mag blijven, je mag **emigreren**, onze regering vindt het goed. En als je in de vakantie eens een buitenlands reise zou maken, dan zal de Nederlandse regering je heus niet lastig vallen.

Zo vrij is het niet overal. Veel mensen in andere landen zouden wel graag zo vrij zijn als wij.

Onlangs is nog weer eens gebleken, hoe sommige mensen onder de druk weg proberen te komen.

Zoals alle landen, heeft ook Rusland zijn gezanten of **ambassadeurs** in bijna alle landen ter wereld. Zo'n gezant is daar niet alleen. Neen, een gezantschap of **ambassade** bestaat soms uit heel veel personen. Zo was het ook met de Russische ambassade in Canberra, de hoofdstad van Australië. Een van de voornaamste leden van dat gezantschap was de Rus Petrow. De machthebbers in Moskou vertrouwden hem volkomen. Ze kenden hem als een overtuigd communist. Hij kreeg een verantwoordelijk baantje. Hij werd aangesteld als hoofd van de Russische **spionagedienst** in Australië. Diep in het geheim natuurlijk, want in Australië

wist men niet anders, dan dat deze Petrow de derde secretaris van de Russische ambassade was.

Gezanten krijgen hun berichten en opdrachten uit hun vaderland vaak in geheimschrift. Als vreemdelingen deze berichten op de één of andere manier in handen krijgen, kunnen ze die toch niet lezen. Dit geheimschrift kan slechts door een geheime **code** ontcijferd worden.

Welnu, kameraad Petrow kreeg de opdrachten uit Moskou ook in geheimschrift. Zijn vrouw moest op de ambassade dit geheimschrift ontcijferen.

Zo'n voornamen spion heeft natuurlijk overal zijn handlangers. Ook Petrow had ze. Voornamen en minder voornamen Australische burgers, die in 't geheim communist waren, of die met Russisch geld werden omgekocht, zorgden, dat Petrow zijn inlichtingen kreeg. Mevrouw Petrow bracht ze over in geheimschrift en zo gingen de berichten naar Rusland.

Ging het over de sterkte van het Australische leger? Ging het over de proeven met atoombommen of waterstofbommen in de Grote Oceaan?

Misschien wel, maar misschien ook nog over andere dingen.

Maar onze Petrow kreeg intussen dóór, dat er een groot verschil was tussen het leven van de burgers in Australië en dat van de burgers in zijn vaderland. Wat was het leven in Australië veel vrijer, gelukkiger en rijker dan in het communistisch Rusland!

En zo kwam langzamerhand het verlangen in hem op, om ook Australisch burger te zijn en vrij te worden van het communisme, dat alleen maar onderdrukking en angst betekende.

Eindelijk werd dat verlangen hem te sterk. Met grote tegenzin verrichtte hij zijn werk. Nog langer zijn spionnagewerk doen, het stuitte hem tegen de borst. Daar moest een eind aan komen.

Maar hoe?

Als hij naar Rusland schreef: „Ik doe het niet langer”, dan zou hij heel spoedig uit de weg geruimd worden, dat begreep hij heel goed.

Daarom deed hij het anders.

Hij reisde naar Sydney en vertelde daar aan de Australische politie, dat hij het hoofd was van de Russische spionnagedienst. Als bewijs had hij honderden documenten bij zich in geheimschrift, die hij uit Canberra had meegenomen. Tegelijk verzocht hij om **politiek** asyl. Dat wil eigenlijk zeggen, dat hij vroeg om als vreemdeling in Australië te mogen blijven. Een verzoek om bescherming tegen strafmaatregelen van de Russen.

Dat verzoek werd toegestaan en uit voorzorg werd Petrow naar een geheime verblijfplaats overgebracht. Men was bang, dat de Russen zouden proberen hem om te brengen, als men merkte, wat hij gedaan had.

Op de Russische ambassade was men woest! Onmiddellijk verdraaide men daar de waarheid. Petrow was niet gevlucht, beweerden de Russen, maar ontvoerd! Het verhaal over de geheime documenten had de Australische regering maar verzonnen! Men eiste uitlevering van Petrow. Natuurlijk gingen de Australiërs daar niet op in! IJverig ging

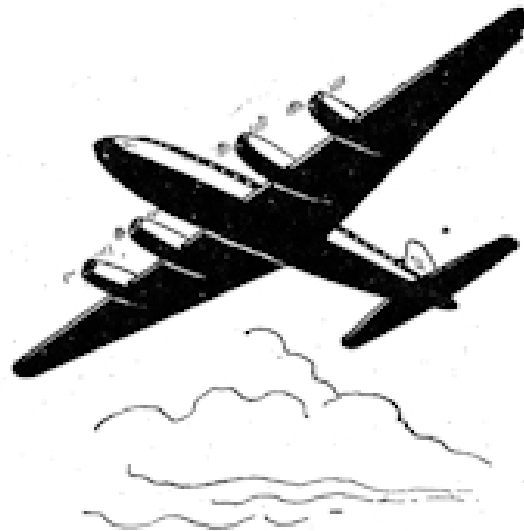
men de documenten bestuderen, om zo gauw mogelijk alle schuldigen aan de spionage te arresteren.

Een paar dagen later bracht een vliegtuig twee geheimzinnige Russische koeriers naar Sydney. In een zwarte gesloten auto vertrokken ze met spoed naar de Russische ambassade te Canberra. 't Bleek, dat ze gekomen waren om mevrouw Petrow naar Rusland te brengen. Want die moest het voorbeeld van haar man niet volgen. Daarvoor wist ze te veel.

Door de beide zwijgzame koeriers en een lid van de Russische ambassade werd ze naar het vliegtuig gebracht. De beide koeriers hielden haar stevig vast. Een grote menigte mensen was op het vliegveld aanwezig. Men riep mevrouw Petrow toe: „Ga niet mee! Ze zullen je vermoorden!”

Wat moest er wel in die vrouw omgaan? 't Bleek later, dat de Russen haar verteld hadden, dat haar man dood was. Men hoorde haar in 't Russisch roepen: „Ik wil niet mee! Red mij!”

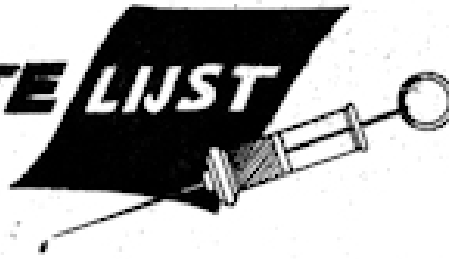
Het publiek probeerde nog tussenbeide te komen, maar de koeriers

dudden de vrouw in het vliegtuig, dat onmiddellijk vertrok.

De Australische regering had bepaald, dat ook mevrouw Petrow asyl

OP DE ZWARTE LIJST

De laatste maanden is in Duitsland hondsdolheid geconstateerd.

Het is een vreselijke ziekte. Een hond, die deze ziekte heeft, wordt eerst enkele dagen schuw en stil. Als de crisis komt breekt het dier los en bijt elk levend wezen, dat in zijn buurt komt. Vroeger had men geen middel tegen deze ziekte. Van mensen, die gebeten waren, stierven 40%, onder erge pijnen, in waanzinnigheid.

Een hond kan wel vier maanden besmet zijn, voordat de ziekte in alle hevigheid uitbreekt. In 1919 is het gebeurd, dat een Engels officier een aardige Duitse herder meenam naar huis. Het beest zag er zo op het oog kerngezond uit. Enige maanden later bleek de hond toch besmet te zijn en brak de dolheid plotseling los. Voordat men het beest onschadelijk kon maken, had het door zijn beten 179 slachtoffers gemaakt.

Het is Louis Pasteur geweest, die de bacillen van de hondsdolheid ontdekte. In 1886 heeft hij 'n tegengif, 'n

serum, tegen de gevreesde ziekte weten te vinden. Een jongen van 9 jaar had zijn vriendjes tegen een dolle hond verdedigd, maar werd zelf besmet. Hij werd door Pasteur geholpen. De geleerde en gelovige man smeekte Gods zegen over zijn nieuw gevonden geneesmiddel. De knaap herstelde na de injectie. In elk land is tegenwoordig wel een Instituut-Pasteur, waar het serum tegen hondsdolheid voorradig is.

In Duitsland eist thans de hondsdolheid een energiek optreden. Geen hond mag er meer los lopen. Elk geschoten of dood gevonden stuk wild wordt slechts met handschoenen aangepakt. De cadavers van vossen worden overgoten met onverdunde creoline en minstens een meter diep begraven. De hond maakt immers graag jacht op vossen. Een gebeten vos brengt de besmetting weer over op andere dieren in het veld. Het is natuurlijk onmogelijk het wild met het middel van Pasteur te behandelen. Men kan alleen maar

zou worden verleend als ze daarom vroeg. Tot dusver hadden de Russen haar daar geen gelegenheid voor gelaten. En nu was het te laat. Of, misschien...

Vóór het vliegtuig Australië verliet, moest het een tussenlanding maken in Darwin. In het vliegtuig was het de stewardess gelukt even alleen met mevrouw Petrow te spreken. Deze vertelde, dat ze erg bang was en 't liefst in Australië zou willen blijven. De stewardess vertelde dit dadelijk aan de piloot en die meldde dit per radio aan de Australische autoriteiten. Toen het vliegtuig in Darwin landde, stond men daar op mevrouw

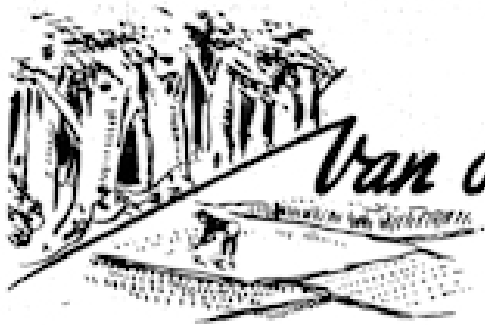
Petrow te wachten. Zij werd in de gelegenheid gesteld een uur lang met haar man te telefoneren. Toen wist ze het helemaal. Ze wilde in Australië blijven.

De Russische koeriers tastten naar hun revolvers, maar daar was op gerekend. Met bekwame spoed werden ze ontwapend.

Zonder mevrouw Petrow konden ze hun reis per vliegtuig naar Moskou vervolgen.

Erg vriendelijk zullen ze daar niet ontvangen zijn. Maar meneer en mevr. Petrow zijn de dans ontsprongen.

In Australië zullen de schuldigen gestraft worden.

Van oerwoud tot vruchtbaar land

In het vorige nummer van O.E.K. heb ik jullie iets verteld van Lelystad. Je herinnert je nog wel, dat deze „stad“ de toekomstige hoofdplaats van de Flevopolder zal worden. Nederland werkt hier aan een vreedzame landverovering! Dit gebeurt in Nederland zelf, maar ook in Nederlands gebied buiten Europa, n.l. in Suriname, worden vruchtbare polders aangelegd. Daar ontstaan twee plaatsen: Wageningen en Lelydorp.

We nemen de kaart van Suriname voor ons en gaan nu een kijkje nemen bij het werk, dat daar in de warmte wordt verricht.

In de wijde moerassen van de Surinaamse kustvlakte ligt anderhalf miljoen hectare vruchtbare grond! Het is zware, vette klei, die ook zonder kunstmest rijke oogsten levert. Op 200 km. afstand van Paramaribo hebben Nederlanders aan de Nickerivier welvarende polders aangelegd. Dat ging niet gemakkelijk, want

maatregelen nemen tegen uitbreiding van de ziekte.

In de Middeleeuwen liet men de honden koperen penningen of medailles dragen als voorbehoedsmiddel. In de Vlaamse gewesten gebruikte men gewijde sleutels om de wonden uit te branden. De jagers riepen hun beschermheilige of schutspatroon St. Hubertus aan, voor vrijwaring van besmetting.

Nu de ziekte in Zuid-Limburg en Overijsel dichter en dichter onze grens nadert, worden in ons land reeds maatregelen getroffen, om de gevreesde ziekte tegen te gaan. Door de afdeling Wild- en Vogelschade en Jacht van het ministerie van Landbouw, Visserij en Voedselvoorziening, is Reintje de Vos op de zwarte lijst geplaatst. Er moeten krasse maatregelen worden genomen en daardoor moeten de goeden met de kwaden lijden!

De vossen gaan kwade tijden tegemoet. Wie tot en met eind Juni een volwassen vos bij de politie inlevert, ontvangt daarvoor f. 10.00.

VOS

Voor een jong exemplaar wordt f. 5.00 uitbetaald. De politie gaat volgens bepaalde voorschriften de beesten begraven. Op deze manier tracht men de ziekte buiten het land te houden.

Op de Veluwe graaft men, aangelekt door de premies, reeds ijverig de jongen uit de hollen. Ook oudere vossen zijn al buit gemaakt.

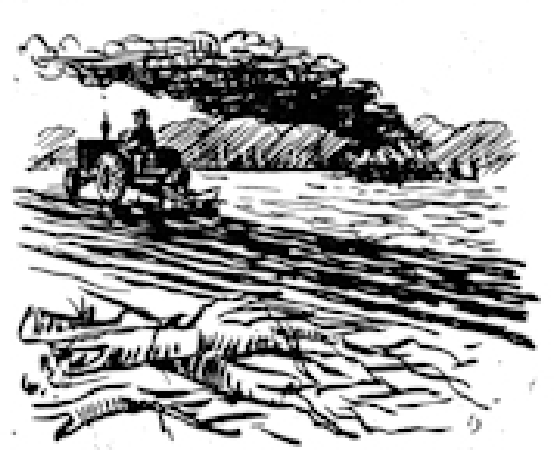
Het is wel jammer, dat onze vossenstand door deze maatregelen zoveel heeft te lijden.

in de tropische hitte moesten, behalve de moerassen, ook oerwouden worden bedwongen.

Langzaam maar zeker zijn de gronden veroverd. Het ging met die oerwouden wel met eigenaardige middelen! Weet je wat middel men gebruikte in de strijd tegen het oerwoud? Dat raad je niet gemakkelijk! ... Vergif!

Ploegen mensen trokken voortdurend naar de bossen, sneden ringen in de woudreuzen en smeerden die vol met vergif. Dan wachtte men één à twee jaar. In die tijd deed het vergif zijn werk. De dood waarde rond in het oerwoud. De bomen stierven langzaam, zó, dat takken, stammen en zelfs de wortels verpulverden tot een turfachtige massa. Een troosteloos gezicht, zo'n stervend oerwoud!

Toen kwamen de tractoren om de dode boel op te ruimen. Twee tractoren reden op een afstand van ongeveer tien meter naast elkaar. Samen trokken ze een zwaar ankerketting mee. Hiermee werd alle verrotte hout omver getrokken. In één

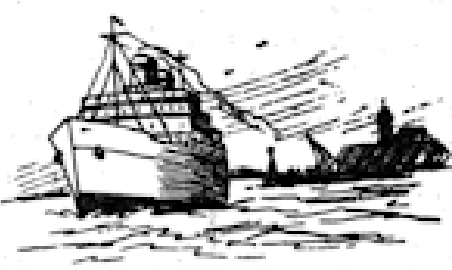
uur tijd haalde men op deze manier één hectare hout omver. De eeuwenlange stilte van het oerwoud werd verscheurd door het donderend lawaai van het vallend geboomte.

Toen het woud plat was, kwamen walsen met scherpe messen alle slingerplanten stuk hakken. Dan werd de brand er in gestoken! Na het af-

branden werd de grond meteen omgeploegd en begon het inzaaien.

Enkele weken geleden is in de polders van het Nickeriegebied een groot pompgemaal in werking gesteld. De regenval bedraagt ongeveer 2000 mm. per jaar. In een tropisch gebied is dat niet buitengewoon hoog, maar door enkele buien van een 100 mm. staat alles in een ogenblik blank. In korte tijd moet dit water worden weggemalen, anders is de oogst verloren!

In de wildernis van het Nickeriegebied verrees het dorp Wageningen. Het ligt 50 km. stroomopwaarts van de kust. De Nickerie is er 100 m. breed en 20 m. diep. Dat is prach-

tig, want de oceaanstomers kunnen daardoor tot vóór de steigers van de fabriek komen. In de polders wordt veel rijst verbouwd. Zaaïen en oogsten, het gaat allemaal machinaal op de grote bedrijven. In de fabriek te Wageningen wordt de rijst gedroogd en in silo's opgeslagen. Het laden van de grote schepen gaat ook al weer machinaal. Eén man is voldoende bij het bedienen van de machines, die de grote schepen laden. De rijst gaat rechtstreeks naar Amsterdam of Rotterdam.

Denk nu maar niet te gering over het dorp Wageningen! Er zijn een 100 woningen, een hospitaal, school, kerkgebouw, centrale winkel. Er is elektrisch licht en er zijn telefoonverbindingen, ook met Nederland.

Ten Zuiden van Paramaribo ligt het nieuwe Lelydorp. De boerderijen zijn hier veel kleiner. De grond is er zo rijk niet dan in het Nickerie-

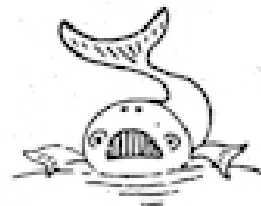
Het Rijk van God in sneeuw en ijs

door:
M.A.M. Rens-Boldingh

Eindelijk brak ook voor de Eskimo's in Labrador de tijd aan, dat de vensters en poorten naar het Licht zouden opengaan. Ook dit volk dat in duisternis en doodsschaduw zat, zou het Licht zien.

In 1733 trokken de eerste drie Hernhutter broeders naar Groenland, om daar de oude, zieke en doodmoede Noorse dominee Hans Egede te helpen en af te lossen. De ene van de tweelingzusters was dus geholpen. Het zou echter nog jaren duren, eer ook Labrador aan de beurt kwam. Wel was er al een honderd jaar lang een drukke walvis- en robbenvangst in deze noordelijke wateren. Maar wie het kon vermijden, ging niet in Labrador aan land

want de Eskimo's stonden als sluipmoordenaars bekend. En om met goede boodschap naar een verloren volk te gaan, daaraan dacht niemand. Men ging om geld te maken, niet om de naaste te redden. Ook de geldjacht maakt keiharde mensen.

In het jaar 1749 echter kwam een jonge stuurman, Johan Christiaan Ehrhardt, die reeds meermalen in straat Davis op walvis had gevangen, met zijn schip in een Groen-

gebied, maar men heeft er minder last van het water.

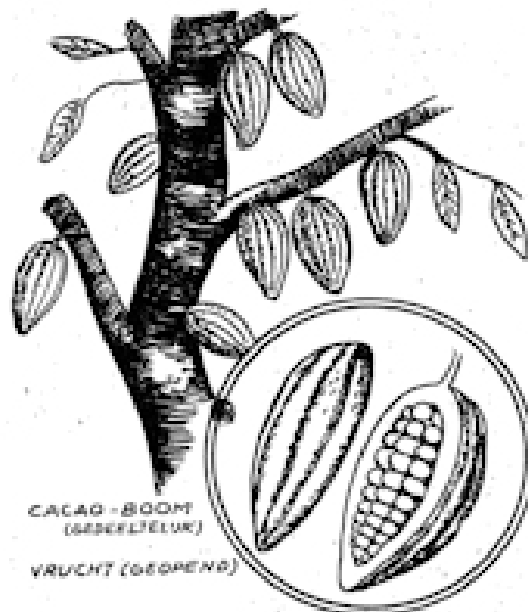
In Lelydorp verbouwt men geen rijst! Hier heeft men boomcultures z.a. sinaasappelen, oliepalmen, cacao, koffie en ananas. Een pracht gezicht, al die bomen in bloei of beladen met vruchten!

Ook verbouwt men hier nog apennoten, maïs, soyabonen en groenten. In Lelydorp is er het gehele jaar wel werk. Dat is in Wageningen niet het geval. Daar is het meer seizoenwerk.

Niet alleen Nederlanders, maar ook Surinamers kunnen een bedrijf krijgen. Maar, net als in de Noordoostpolder in Nederland, worden er hoge eisen aan de boeren gesteld.

Zo komt ook de Surinaamse landbouw tot ontwikkeling. Over enkele jaren kunnen hier dus ook boeren

zich vestigen en emigreren ze toch naar Nederlands gebied.

CACAO-BOOM
(GEBELTELUK)

VRUCHT (GROENING)

landse haven. Iedere havenplaats was daar uit een zendingsnederzetting gegroeid en een der zendingen ver-

telde Ehrhardt van het Eskimo-volk aan de andere zijde van straat Davis. Ook vertelden ze hem van het waagsluk van een zekere Henry Ellis, die geprobeerd had, om via de Hudsonstraat de zogenaamde Noordwestelijke doorgang te vinden. De Europese kooplui hoopten bij een tocht „om de Noord” de Duinkerker-, Spaanse- en Algerijns kapers te ontgaan, daarom financierden zij zulke avontuurlijke tochten.

Ehrhardt werd nieuwsgierig door dit vertellen en toen hij later in Duitsland terug was, zocht en kreeg hij een verslag van die reis te lezen. In dit reisverslag las hij ook over de Eskimostammen langs de kust van Labrador.

Nu was deze leergierige stuurman een Christen, die naar zijn vermogen de zaak van de Here Jezus wilde dienen. God heeft daartoe werkelijk niet enkel dominees en andere gestudeerde mensen nodig. Hij kan in Zijn dienst ook schoolkinderen, boeren, fabrieks- en kantoormensen gebruiken. Ook vissers, matrozen en

stuurlui. 't Komt er maar op aan, dat we ons willen laten gebruiken en ons volledig inzetten, met alles wat we hebben.

Stuurman Ehrhardt verstond de wenk, die God hem gaf. Hij wist, dat sedert een twintig jaar de Herrnhutters uitgetrokken naar de meest verwaarloosde en ongelukkigste volken ter wereld. Naar de neger-slaven van West-Indië, de Eskimo's van Groenland, de Hottentotten van Afrika en de opgejaagde Indianen van Noord-Amerika.

Daarom greep hij nu zijn ganzenpen, papier en inkt en schreef over die Labrador-Eskimo's 'n lange brief aan het Herrnhutter kerkbestuur. Hij schreef erbij, dat er mogelijkheid was om handel te drijven en dat de zendingen op Groenland dit ook deden. Ja, dat wist het kerkbestuur wel. Overal waar de zending kwam, kwam ook een Christen-koopman. Op deze manier probeerden ze de Eskimo's uit de handen van woekeraars te houden en hun eerlijk koopmanschap bij te brengen.

Het gevolg van Ehrhardts brief was, dat drie Engelse Herrnhutter broeders in 1751 een schip uitrustten, om daarmee naar de kust van Labrador te varen. Dat was in die dagen natuurlijk een zeilschip, een notedopje vergeleken bij onze grote stoomboten en het geheel was een geweldige, levensgevaarlijke onderneming. Het waren de broeders Nisbet, Grace en Bell en ze noemden hun schip: „de Hoop”. Vanzelfsprekend werd Ehrhardt stuurman van de Hoop en de ziel der onderneming. De 11e Mei 1752 verliet „de Hoop” de Londense dokken en op de 11e Juli kregen de reizigers voor het eerst de bergachtige kust van Labrador te zien. Lang moesten ze zoeken, eer ze een fjord vonden, waar ze voor anker konden gaan. Eindelijk vonden ze er een en voelden voor het eerst na ruim twee maanden weer vaste grond onder de voeten. Op de smalle strook strand stond een forse berk. Daarin sneden ze met hun zakmessen de naam

Een plechtigheid in Londen's City

Onze koningin is Vrijdag 7 Mei naar Londen gereisd, om daar een plechtigheid bij te wonen. Dat gebeurt wel vaker, zeg je. 't Is waar, maar dit was toch wel iets bijzonders.

Koningin Juliana is n.l. erelid geworden van....schrik niet.... het Britse timmermansgilde. Het is de eerste keer, dat door de Carpenter Compagny aan een vorstin het erelidmaatschap werd aangeboden.

Wat heeft dit nu wel te betekenen?

Wat een gilde is, weten jullie wel. Het is een instelling, die al te vinden is in de oude Germaanse tijd, terwijl de naam gilde in de tijd van

Karel de Grote voor het eerst genoemd wordt. Leerjongen, gezelschap en meester zijn voor jullie geen onbekende woorden. Zie maar eens bij je schoenmaker op de deur, misschien staat er wel Mr. Schoenmaker.

't Is zo jammer, dat we in onze tijd zo weinig van de oude vorm van het gilde hebben overgehouden. Trouwens er verdwijnt langzamerhand zoveel, dat je lief was. Denk 'es aan de keurige oude klederdrachten. Slechts hier en daar zijn nog wat restjes te vinden. Alles lijkt wel „confectie” te worden.

Toch zijn we in ons land niet alles, dat herinnert aan de gilden,

van de Engelse Koning : George. Dat was voldoende, om voor Engeland beslag op heel Labrador te leggen. Dat ging in die dagen dus nogal gemakkelijk en vreedzaam in zijn werk. Wij zouden er bijna om kunnen lachen. Toch ligt die kinderlijke tijd pas twee eeuwen achter ons!

Verder ging de vaart langs de fjordenkust.

De 29ste Juli zagen de reizigers vijf Eskimo's in kajaks, die hun 't een en ander toebrulden, dat nogal vijandig klonk. Zoiets als : „wat doe je hier !” En : „wil je weg wezen ?”

Toen Ehrhardt hun echter in hun eigen taal een paar vriendschappelijke woorden toeriep, veranderde hun houding en lieten ze „de Hoop” ongemoeid.

kwijtgeraakt. Dan moet je maar 'es een kijkje gaan nemen in Alkmaar, bij de kaasdragers.

Maar in Engeland is men op dit gebied toch veel rijker. Enkele gilden hebben zelfs hun glorieuse gildehuizen of hallen nog. In de city zijn er nog een zestal.

In het begin van de laatste oorlog is echter de prachtige Carpenter Hall door een bom getroffen en in een ruïne veranderd. Hartelijk en gastvrij werden de carpenters uitgenodigd, voortaan hun bijeenkomsten te houden in de hall van de Drapers, dat zijn de lakenhandelaars.

Aan het zelfde straatje, de Austin Friars, stond ook een Nederlands Hervormde kerk. Maar deze werd ongeveer in dezelfde tijd ook kapotgegooid. En nu is dit het aardige, dat onze koningin over enkele weken weer naar Austin Friars gaat. Nu was zij er om erecarpenter te worden, straks, 11 Juli, gaat Zij om de nieuwe Hervormde kerk in te wijden.

Dat de Carpenter Company voor het eerst aan onze koningin deze hoge onderscheiding verleent, heeft natuurlijk z'n betekenis. De Londense city — de binnenstad — heeft een grote macht. In vroeger tijden nog groter dan nu. Hier kwamen in de bewogen dagen van de regering van Jacobus II de stemmen op om Mary en stadhouder Willem III naar Engeland te halen. En het is vooral aan de city te danken, dat onze Oranjevorst als koning de Engelse troon beklom. In een toespraak werd er dankbaar aan herinnerd, hoe koning Willem aan de city alle rechten en **privilegiën** teruggaf, die Jacobus had afgenomen. Nog zijn daar de herinneringen aan onze vorst. In de grote eetzaal, waar de koningin nu de lunch met een 140-tal gasten gebruikte, hangt het levensgrote portret van stadhouder-koning Willem III. Hij was broeder van het lakenkopersgilde. Wat een eer. Maar waren de eerste lakenwevers, die Engeland had, ook niet afkomstig uit Vlaanderen en Brabant. Ja, aan hen heeft Enge-

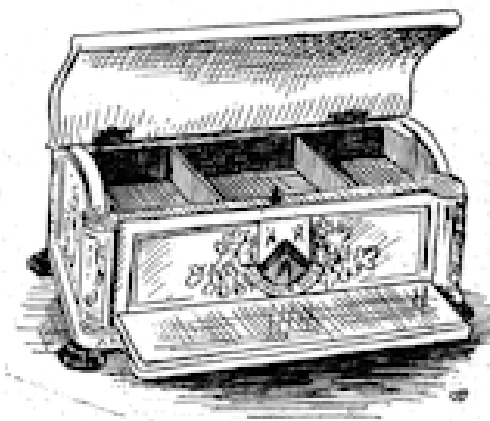

STADHOUDER-KONING WILLEM III

land eigenlijk z'n bloeiende textielnijverheid te danken.

En we mogen wel zeggen, dat het een zelfde hand is tussen de city en het huis van Oranje, die zich nu heeft geopenbaard in het verlenen van het erelidmaatschap van de carpenters, aan onze tegenwoordige vorstin. De plechtigheid in Drapershall zou vorig jaar al geweest zijn, maar door de droeve tijd van de ramp, is ze uitgesteld tot nu.

In de „grote” krant hebben jullie misschien wel een foto van dat aardige kistje gezien, waarin de waardevolle „diploma” is opgeborgen. Dit eikenhouten kistje — zuiver handwerk — is gemaakt van hout van de verwoeste kerk. Op de 4 hoeken zijn 2 Nederlandse en 2 Engelse leeuwen

Wetenswaardigheden

HET NOORDELIJKSTE DORP.

Het Noordelijkste dorp ter wereld, Thule aan de Westkust van het Deense Noordpool-eiland Groenland, op slechts 1280 kilometer afstand van de Noordpool gelegen, is nog meer naar het Noorden verplaatst.

De kleine inheemse Eskimo-bevolking — ongeveer 100 mannen, vrouwen en kinderen — zag haar bestaan bedreigd door de grote vliegtuigbasis, die op weinige kilometers afstand van Thule is ingericht.

Het lawaai van de vliegtuigen en schepen heeft de walrussen, robben, ijsberen en vogels verjaagd, zodat de

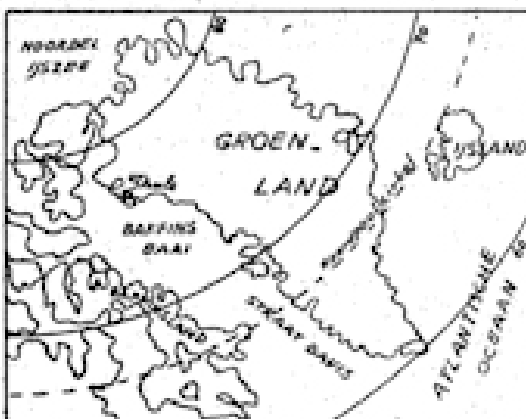
raad van de plaatselijke jagers besloot, Thule te verlaten.

De bewoners van Thule leefden zestig jaar geleden nog als mensen uit het stenen tijdperk. Thans hebben zij geweren, die de plaats van harpoenen innemen en petroleumlampen die de traanlampen vervangen, maar in andere opzichten hebben de Eskimo's aan hun oude levenswijze vastgehouden.

In enkele maanden, gedurende welke de zee ijsvrij is, jagen zij in hun

kajaks — een soort kano's — op walrussen en robben. Gedurende de rest van het jaar, als de fjorden dichtgevroren zijn, trekken zij weken of maanden met hondesleeën en jagen op ijsberen. Dikwijls steken zij over voor korte bezoeken aan de Canadese kust.

uitgesneden. Op de ene smalle kant staat de oude Hervormde kerk, op de andere de nieuwe, terwijl er een geheim laatje in aangebracht is, waarin het document wordt bewaard. De woorden „Je maintiendrai” spreken een duidelijke taal.

Hebben deze gilden nog de betekenis van vroeger? Och neen. Het leven is zo heel anders geworden. Vroeger was de Carpenter Company zoiets als een heel groot aannemersbedrijf, dat voor gemeentelijke- en kerkelijke autoriteiten grote werken

uitvoerde. Nu verzorgt dit timmermansgilde, waartoe b.v. architecten, landmeters en grote aannemers behoren anders niet meer dan de opleiding aan vakscholen en de colleges aan een universiteit in Londen.

De Eskimo van Thule is een welgesteld man — de meest welgestelde van Groenland. Hij verdient zijn geld door aan de regering vossenpels te verkopen. Wat hij niet als spaargeld op de bank zet geeft hij uit aan patronen, petroleum, suiker of koffie. Sterke drank is daar onbekend. Zij verlangen er niet naar en hebben de regering verzocht, de verkoop van alle alcoholische dranken in de **factorij** te verbieden.

Toen de luchtmacht der V.S. begon met de aanleg van geweldige vliegtuigbases op Thule, vreesde men, dat dit de ondergang van de inheemsen in het nabije Eskimo-dorp zou betekenen. Maar het dorp en zijn omgeving werden voor de Amerikanen verboden en **contact** met de Eskimo's werd niet toegestaan.

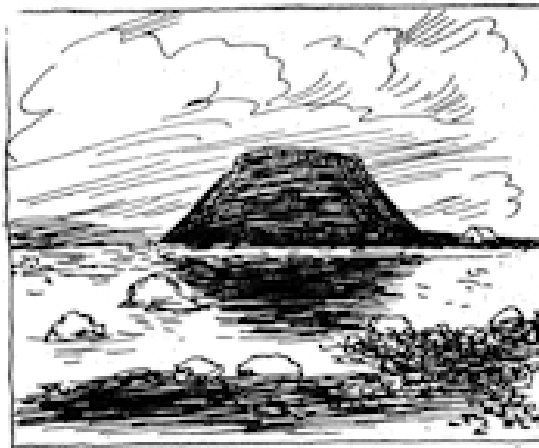
Terwijl vliegtuigen, vrachtauto's, rupsbandtractors en andere moderne zaken de omgeving maakten tot een moderne stad met verkeersregelingen, een bioscoop, **base-baller**ten enz., bleven de Eskimo's leven zoals zij altijd hadden gedaan.

Na twee jaar was het echter dui-

delijk, dat de vliegbases het wild verjoeg.

Toen hebben de Eskimo's van Thule hun sleden beladen, hun vrouwen en kinderen er bovenop gezet en de honden het teken tot vertrekken gegeven.

Thule werd „het dorp van de gelukkige glimlach” genoemd. Het was een nederzetting van vrije jagers, die een hard maar gelukkig leven leidden. Als er een vreemdeling kwam, dienden zij hem niet, maar behandelde hem als huns gelijke.

DE BAAI TE THULE (ZOMER)

Hersen-**MINNASTIEK**

1. Hoe heetten de dochters van Job?
2. Waar liet Amerika de laatste waterstofbom ontploffen?
3. Wie ontwierp de Zuiderzeeplannen?
4. Noem 'es de leiders van 3 grote politieke partijen uit zijn tijd.
5. In welk werelddeel wonen: Esten, Algerijnen, Portoricanen, Tibetanen en Maori's?
6. Ken je plaatsnamen, waarin de namen van een groot vaderlander voorkomt? (ook buitenland).
7. De naam van een herdersvorst uit Mesopotamië (O.T.) Keer je deze naam om dan betekent hij: dwaas.
8. Wat is de kleinste brief uit het N.T.?
9. Wat is in de taal van een Eskimo: een angekok?
10. Hoeveel namen ken je van de zeven diakenen uit de Christengemeente te Jeruzalem?

DE WEDSTRIJD.

Wat hebben de lezers van O.E.K. hun best gedaan bij deze wedstrijd. Allereerst dank ik jullie voor de aardige briefjes, waarin we werden gefeliciteerd met het tiende jaar van O.E.K. Het gaat beslist niet, om allen persoonlijk te beantwoorden. Er zijn zoveel brieven binnen gekomen! Ik hoorde de post al brommen: „Wat is er toch weer mit dei kraant te doen? Het is ja altmaol braiv'n!”

Om de plaatsruimte laat ik de oplossing niet afdrucken. Er waren maar enkele inzenders, die niet alles goed hadden. Over het algemeen was het dit keer keurig verzorgd werk: fleurig en kleurig! Je moest de gedichtjes eens kunnen lezen! O.E.K. kan nog wel trots worden bij zoveel lof en dat staat toch niet voor zo'n jong baasje!

Hier volgt dan de lange rij van gelukkigen. Toch is het maar een klein aantal in verhouding tot de inzendingen. Ik kon niet anders dan „het lot werpen” onder de leerlingen van zoveel scholen.

- Jan van Meerveld, Nijkerk.
- Gerrie Bosma, Twijzelerheide.
- Julia Drent, Vriezenveen (O).
- Klaasje Boessenkool, Staphorst.
- Hendrik Snip, Doezum.
- Jarig Fortuin, Heeg.
- Adri Kraan, Moordrecht.
- Sibbele Hoogsteen, Garijp.
- Gerrie Stapel, Garderen.

- Sam Louwerse, Koudekerke.
- Egbert Wolting, Nieuweroord.
- Rietje de Groot, Westbroek (U).
- Jannie Potgieter, Brunssum.
- Roel Nicolai, Harkema-Opeinde.
- Jeltje Kooistra, Boerakker.
- Jan de Heer, Kamerik (U).
- Anneke Joostema, Minnertsiga.
- Marla van Luipen, 's-Gravenzande.
- Henk Seesink, Gr. Bredenbroek (Gd).
- Arendje Kloosterman, Kamperz.dijk.
- Adrie Verburg, Ouderk. a d. IJsel.
- Jan Zwaagstra, Twijzelerheide.
- Coba van Milligen, Harskamp.
- Greta Lenting, Losdorp.
- Henk Heusinkveld, Lichtenvoorde.
- Meindert de Vries, Ee.
- Margriet Versteeg, Maarsen.
- Annie Middag, Marle.
- Jopie Rabbinge, Zuidwolde (Dr).
- Willie Bruintjes, Vollenhove (O).
- Kornelis van der Wal, Leeuwarden.
- Karsjen Koop, Delfzijl.
- Adri Rottier, Nieuwdorp (Z).
- L. J. B. Lagendijk, Leerdam.
- Lammert Pastoor, Spijk (Gr.)
- Willi Sleuwenhoek, Montfoort.
- Jannie Lautenbach, Berlikum (Fr).
- Sake Tijsma, Dronrijp.
- Gerda Kuipers, Heemstede.
- Elly Cremer, Vlagtwedde.

Hieronder zie je een rechthoek, met 40 lettergrepen. Hiervan moet je 12 zelfstandige naamwoorden maken.

Van 7 woorden schrijf ik de be-

ak	ger	bli	ne	al	de	bloem	je
ap	o	bag	ker	tel	spa	port	rei
ger	pi	gel	do	chi	mei	theek	si
ken	naas	ve	doorn	pel	vo	nist	ne
ma	lief	burg	kers	hoorn	ex	bi	ma

Dagboek eener reike ter Walvisch en Robbenvangst

GEDAAN IN DE JAREN 1777 EN 1778. DOOR DEN KOMMANDEUR HIDDE DIRKS KAT

H.A.M. RENES-BOLDINGEN

(VAN HOLLUM OP AMELAND)

KORTE INHOUD van 't voorafgaande:

Als jongen, dwalend langs het strand, is Hidde Dirks Kat reeds vol verlangen, achter de Amelandse horizon te mogen zien.

En dan was daar nog mijn grootvader. Grootvader had op de West gevaren, maar was nu in ruste. Van grootvader heb ik heel wat geleerd. Ik moet een grote, sterke knaap zijn geweest, altijd groter en sterker dan anderen van mijn leeftijd. Nu nog steek ik een hoofd boven mijn medemenschen uit en mijn gewicht is over de 200 pond. Deze lengte en dit gewicht hebben mij altijd veel ontzag bij mijn bemanning verschaft. Daarom ben ik er Gode dankbaar voor.

Toen ik nog heel klein was, nam grootvader mij al mee naar de wei om de paarden te verturen. De pin moest dan uit de grond worden gehaald en ergens anders weer ingezet, zodat de paarden weer vers gras hadden om af te grazen. Al heel gauw merkte grootvader, dat ik 't alleen ook wel kon en als de oude man eens geen trek had om eruit te gaan, liet hij 't mij alleen opknappen. Al heel spoedig zat ik boven op de hoge paarderug en ook dat ging goed.

Grootvader had ook 'n oude sloep. Die kalefaterden wij samen op, zodat hij weer bruikbaar werd. We voeren samen de Waddenzee op en zijn zelfs een keer op Terschelling

en aan de Friese kust geweest. Dat was toen een groot avontuur voor mij. Weinig vermoedde ik, welke ijs-

selijke avonturen God nog voor me had weggelegd!

Grootvader leerde mij ook de sterren kennen.

Ik weet nog goed, dat hij op heldere winteravonden bij ons binnenkwam. Ik zie nog zijn ruige grijze baard en zijn grauwe wenkbrauwen, die wel borstels leken. „Hidde, kom met!” klonk het dan. Moeder sloeg mij gauw een wollen das om de oren en de hals, ik trapte in mijn klompen en dan ging 't naar buiten, naar een naburig duin. Daar zagen we dan de sterrenhemel. Ik weet nog goed, hoe die duizenden sterren mij overweldigden en dat ik dacht aan God, die al deze dingen geschapen heeft.

tekenis op, terwijl de overblijvende 5 woorden, namen van bloemen zijn, die nu bloeien.

1. uitvoer. 2. gebruikt men voor het uitdiepen van kanalen enz. 3. een

beoefenaar van bergsport. 4. een plaats in Utrecht. 5. een zuidvrucht. 6. een steltloper. 7. een boekenverzameling.

Niets inzenden.

„Grootvader, er komen hoe langer hoe meer!” riep ik uit.

„Zo is 't niet”, zei grootvader, „ze zijn er allemaal, maar je zag ze niet. Je oog moet wennen aan de dingen, die boven zijn”.

Maar ik was hier om te leren en grootvader begon de helderste sterren en sterrenbeelden aan te wijzen. Zijn hand beefde toen al wat, daarvoor kon ik niet vlug de sterrenbeelden onderscheiden. De noordster, de grote beer, de kleine beer, Orion en Sirius kon ik vrij gemakkelijk vinden. En toen keken we naar de melkweg aan de hemel. Daar wist grova ook niet veel van te vertellen; dat was een heel apart wonder van God, zei hij. Aan de sterrenbeelden leerde hij mij de hemelstreken kennen en toen begreep ik, waarom een zee-man de sterren zo nodig heeft. Later, toen ik zelf als stuurman of kommandeur halve nachten aan dek doorbracht, heb ik vaak met dankbaarheid aan grootvader gedacht. De oude man heeft een goed spoor nagelaten en 't is mooi, wanneer men dat van een mens kan zeggen.

Maar hij deed ook iets, waarover ik eerst erg kwaad ben geweest. Hij bracht mij naar meester Gribberts toe, om te leren lezen en schrijven. Rekenen leerden we vanzelf wel. Er is geen Amelander, die niet kan rekenen, en van lezen en schrijven zag ik het nut niet in. We zaten met andere kinderen in een schemerig vertrek en luisterden met moeite naar meesters wijsheid. Eerst tekende hij ons de letters voor en liet ons die uit het hoofd leren. Daarna vormde hij woorden uit die letters en wij moesten die woorden leren. Hij vertelde ook verhalen uit de Bijbel en liet ons de psalmen zingen. En wij deden ons best, om geen straf te krijgen. Want aan meesters lessenaar hing de harde handjeplak. Wie daarmee klappen kreeg op zijn vlakke hand, had nog uren lang pijn. Op meesters lessenaar, naast de ganzepennen, stond een wollen eendje. Wie stout was of onoplettend, kreeg dat eendje naar zijn hoofd. Hij moest

opstaan om het ding bij meester terug te brengen. O wee, dan kwam de straf. Handjeplak, tien of twintig keer. Of met de lat voor de broek, die te voren extra stijf gespannen werd. Of als grootste schande, voor ezel staan naast het zwarte schoolbord. Daar hingen de lange ezelsoren al klaar; de booswicht kreeg die op zijn hoofd gebonden. „Ik ben

een ezel”, schreef meester dan op het bord. En de schande was zeer groot.

Toch ben ik later ook dankbaar geweest voor wat meester Gribberts mij heeft geleerd. Zonder de school, had ik dit reisverslag niet kunnen optekenen. En de strenge schooltucht? Wie zelf niet geleerd heeft, zich onder tucht te schikken, kan later over zijn scheepsvolk geen tucht uitoefenen.

Eindelijk was het zo ver! Ik was twaalf jaar geworden en monsterde aan voor een reis naar de landen rond de Oostzee. Het was een kustvaart; de meegevoerde vracht werd afgeleverd en we keerden met een flinke lading hout terug, die we soms in ons eigen land, soms in Engeland of Frankrijk moesten brengen. Deze reizen waren niet zwaar; zeeziek-

te kende ik niet en door mijn lengte en grote kracht klom ik spoedig op tot lichtmatroos. Van kajuitsjongen naar lichtmatroos is een hele vooruitgang. Voor een volgende reis kon ik al als matroos aanmonsteren en toen ik omtrent volwassen was en mijn zin al op een Hollumer meiske had gezet, ging ik over op de Groenlandvaart. Daar was heel wat meer geld te verdienen en ik wilde het meiske, als ze mijn vrouw zou zijn, niet in armoede laten tobben. Er was ook heel wat meer avontuur te beleven en in de verte stond voor mijn ogen het kommandeurschap over een walvisvaarder. Er voeren veel Amelanders op de Groenlandvaart. Wij waren gezochte zeelui om onze durf en betrouwbaarheid en de meeste Amelander jongens brachten het tot kommandeur. Hun huizen waren kenbaar aan een dubbele sierraad in de voorgevel en hun vrouwen aan de kostbare gouden kap, die ze Zondags bij de kerkgang droegen. De walvisvaart bracht heel wat welvaart en vertier op ons eiland, want het geld, dat een zeeman verdient, wil aan 't rollen blijven.

Op een dag dan, in het heel vroege voorjaar, ging de omroeper in Hollum rond. Op de hoeken van paden en stegen stond hij stil, sloeg op zijn koperen bekken en riep zijn hoodschap uit.

In Hamburg zochten de réders lichtmatrozen, matrozen, stuurlieden en kommandeurs voor de vloot naar Groenland. Plotseling nam ik het besluit me te laten aanmonsteren. Het lukte, en voordat ik het zelf goed wist, was ik met een tjalk eerst naar Harlingen gevaren en vervolgens naar Hamburg. Daar merkte ik, dat ik in een heel andere wereld terecht was gekomen. De havenkant was vol zee-lieden en er werd gesproken in allerhande talen. De Hamburgers haalden hun bemanningen van Sylt en Helgoland en Schiermonnikoog en Ameland. Ook zaten er veel Engelsen tussen en een enkele maal zelfs Russen en Polen.

Lang bleven we niet in de stad,

want de schepen dobberden reeds zeilklaar op de golven van de Elbemonde. Met sloepen werden we aan boord gebracht, ontvingen ons handgeld, konden nog 24 uur gaan passagieren en toen begon de reis.

Het was een stevig gebouwd schip, waarmee ik mijn eerste Groenlandreis ging maken. Buiten kapitein en stuurman droeg het 40 man scheepsvolk en het voerde niet minder dan zes sloepen mee. De voorsteven was met ijzeren platen beslagen, de buitenboorden waren verdubbeld en met ijzeren spijkers en klampen goed verzekerd. Op mijn vraag, waarom dit alles zo was, kreeg ik kort ten antwoord: „opdat het de druk van het ijs beter kan verdragen”.

Ijs midden in de zomer? Ik spitste mijn oren, vooral bij de gesprekken van de oude en ervaren zeelieden. Veel vragen doen was niet gewenst, dat merkte ik al spoedig. Als regel gold, dat jonge hanen hun mond maar dicht moesten houden en wie toch aan 't kraaien bleef, werd afgesnauwd en uitgelachen.

„Het witte Paard”, zo was de naam van onze brik. Er heerste strenge lucht aan boord. Elk bevel moest onmiddellijk worden uitgevoerd en wee degenen, die deden alsof ze een bevel niet hoorden!

Maar toch was de dienst niet zwaar, in het begin van de reis. Het eten was best, we kregen erwten en bonen en veel pekervlees; en we kregen veel slaap. Dit eerste gedeelte was het: zestien uur slapen tegen acht uur waken. Later echter, wanneer de vangst zou beginnen, werden de uren omgewisseld, zodat het werd: acht uren slapenstijd tegen zestien uren waken en werken. Zelfs kon het dan voorkomen, dat er vierentwintig uur achtereen gewerkt moest worden vooral, wanneer de vangst bijzonder groot was.

Al spoedig kwamen we de eerste ijsbergen tegen. Nog nooit had ik iets zo wonderbaarlijks gezien. Het was een dag van verblindende zonschijn en hardblauwe hemel en de ijsberg deed me denken aan een

kerk met hoge zuilen en grote zalen, terwijl het was, alsof van binnen een blauwe lamp brandde. De volgende ijsberg dreef dicht langs ons heen

naar het zuiden toe. Deze was zo hoog, dat we de hoofden in de nek moesten leggen, om de top te kunnen zien. Een oude zeeman wist te vertellen, dat het gevaarte minstens zeven maal zo diep onder water reikte. Toen begon ik de ijzeren platen te begrijpen, waarmee ons schip was versterkt.

Na de ijsbergen kwamen we in het gebied van het drijfijjs. Nu konden we ook spoedig de eerste walvis verwachten. De commandant riep zijn officieren en harpoeniers bij zich in zijn hut en stelde met hen de werkzaamheden vast. Daarna werd het gereedschap uitgedeeld; de harpoenen met touwen, hakmessen en bijlen. Ik ontving een lang en scherp mes. Daarmee zou ik spék moeten snijden, wanneer het zo ver was. De volgende dag werden de mannen over de sloepen verdeeld. Van nu af aan werden er geregeld oefeningen gehouden in het snel strijken der sloepen en in het snel roeien, zodat wij allen dikke eeltlagen in de handen kregen.

Hoewel het nu hard aanpakken

was, werden de mannen veel vrolijker dan tijdens het eerste, luie deel van de reis. We hadden al heel wat schepen gezien, die alle ook op de walvisvaart waren; Hollanders, Denen, Engelsen, Fransen en zelfs een Spanjaard. Maar hoe we onze ogen ook de kost gaven, een walvis hadden we nog niet kunnen ontdekken, zelfs niet de jongen, die hoog in het kraaiennest op uitkijk zat.

Eindelijk kwam de dag, waarop de lang verwachte roep uit het kraaiennest weerklonk:

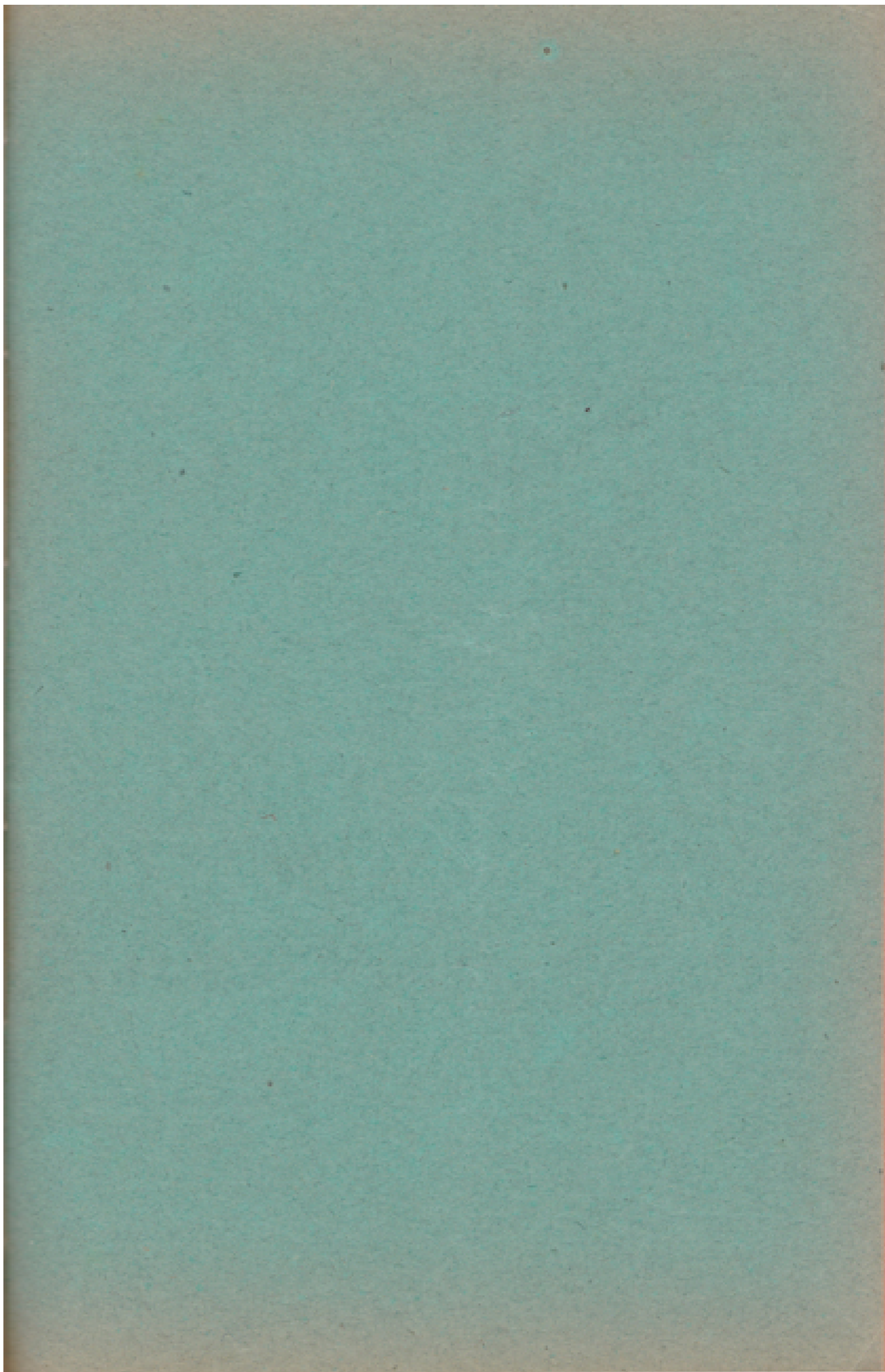
„Waal ! Waal !”

Met eenmaal was iedereen aan dek, om mee uit te kijken, maar we werden al spoedig door snijdende kommando's aan het werk gezet om alle zeilen bij te zetten. Dat was bij de felle kou en de harde wind geen kleinigheid. Met volle zeilen voeren we het ijsveld binnen, de vis achterna. Waar „het Witte Paard” zich steigerend een weg baande, kraakte en knapte het ijs en kwamen de schollen in beweging.

Maar ook de walvis zette zich in beweging. Hij had de lucht van ons gekregen en vluchtte voor ons. De kleine ijsschollen schoof hij opzij, onder de grote dook hij door, totdat hij eindelijk schijnbaar niet verder kon, maar onrustig en besluiteloos heen en weer bleef zwemmen. Dezelfde oude zeeman, die mij tevoren reeds een en ander had verteld, zei me nu, dat een walvisch onder een zeer groot ijsveld niet kan doorzwemmen, omdat hij door longen ademhaalt en dan niet tijdig genoeg kan boven komen om lucht te scheppen.

Minuten vol van spanning gingen voorbij. Zou het dier nog een kans zien om te ontsnappen? Dichter en dichter naderde „het Witte Paard”; duidelijk zagen we hoe het donkere lichaam zich aftekende tegen de grauwe ijsschotsen en altijd hoger spoten de twee zilveren stralen op naar de hemel.

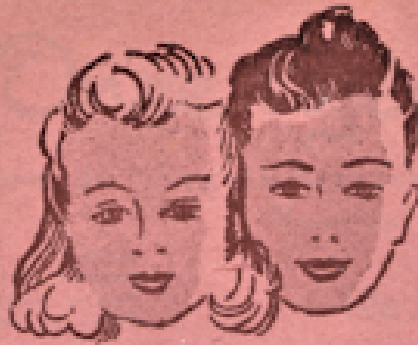
(Wordt vervolgd).

JUNI 1954 - No. 3

10e JAARGANG

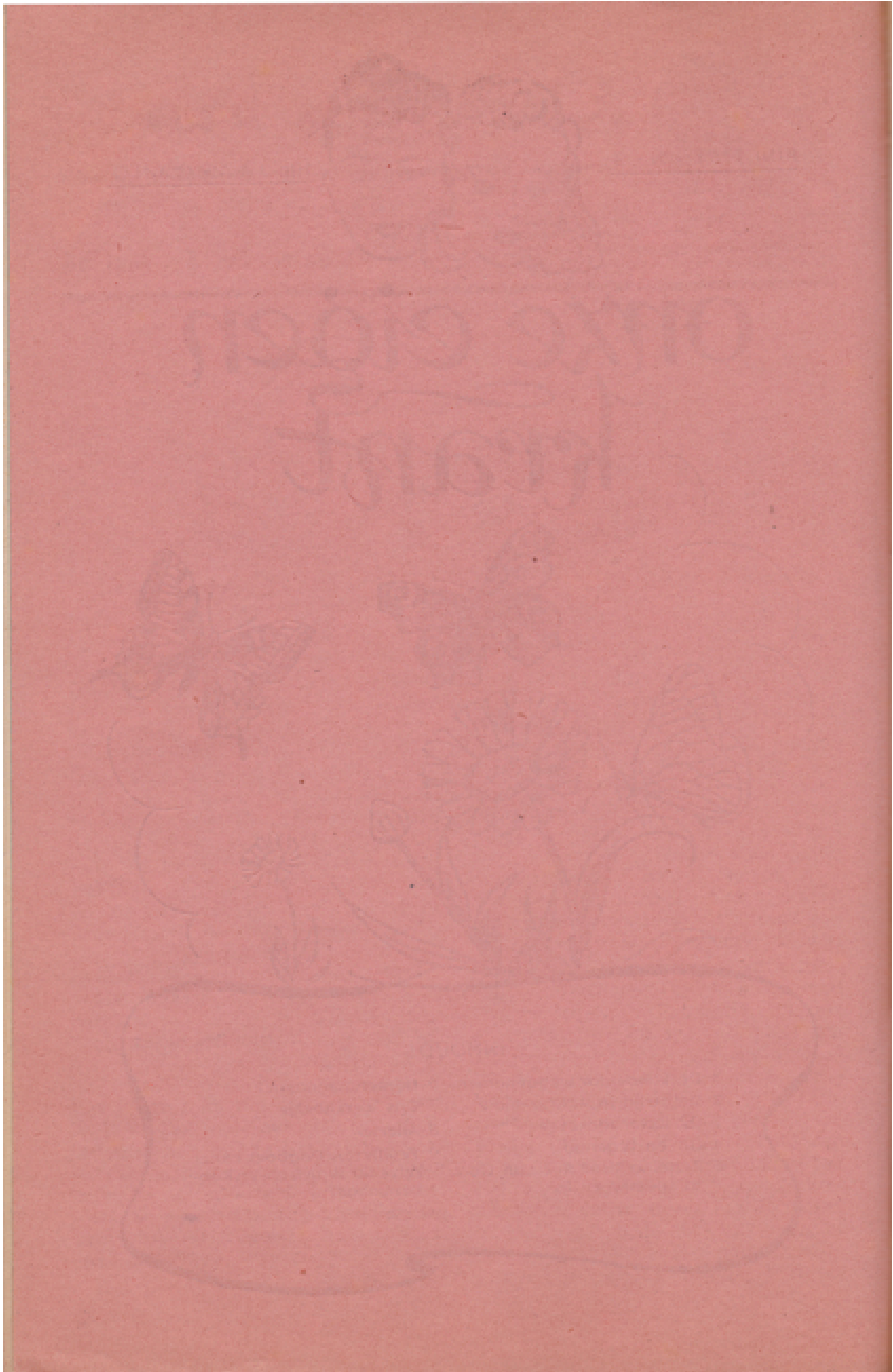

onze eigen krant

INHOUD:

1 De kandelaar weggenomen	6 Hersengymnastiek
2 De strijd in Achter-Indië	7 Ons werkhoekje
3 De Coloradokever	8 Allerlei
4 Gif en tegengif	9 Feuilleton: Dagboek eener
reize ter Walvisch- en Rob-
benvangst
5 Zending Het Rijk van God
in sneeuw en ijs	

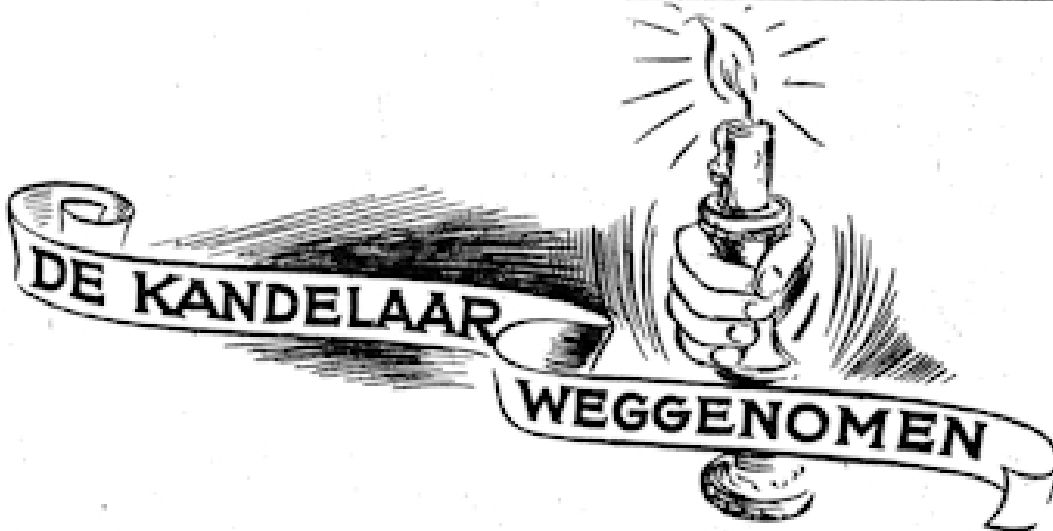

„Onze eigen krant”

Voor de hoogste klassen der Christelijke Scholen
Verschijnt de 20ste van de maand

Redactie: L. Meijer, H.d.S., Bedum - J. Bulthuis
H.d.S., Ten Post - Tj. Schaafsma, H.d.S., Kampen
Administratie-adres: "DRUKKERIJ DE VRIJES"
Stadsburen Telef. No. 345 - Girorek. no. 039559

10e Jaarg. No. 3 - Juni '54

We hebben het Pinksterfeest weer gevierd. Het feest van de uitstorting van de Heilige Geest. Na dit feest denken we er aan, hoe het Evangelie werd verbreid. Eerst in Klein-Azië, waar Paulus gemeente na gemeente stichtte. Dan in Europa. Zo kwam ook in onze lage landen de blijde boodschap.

In de gemeenten van Klein-Azië werkte ook de apostel Johannes. De ene apostel na de andere stierf door geweld. Johannes werd het oudst.

Toen de vervolging in de gemeenten van Klein-Azië losbarstte onder keizer Domitianus werd het er wel erg bang. De apostel vertroostte en bemoedigde hen. De keizer wil de gemeenten ten onder brengen. Hij meende dit te kunnen bereiken, door de apostel Johannes te verbannen naar het eiland Patmos. Dit eiland ligt in de Egeïsche Zee. Het is maar heel klein. De grootste lengte bedraagt 16 km. en de grootste breedte 10 km.

Gescheiden van zijn gemeenten vertoefde de apostel eenzaam op Patmos.

De jonge kerken, in de branding, hadden zijn steun nog zo nodig. Zal keizer Domitianus (plm. 95) zijn doel bereiken? Zal Satan overwinnen?..

Op het strand staart de oude apostel over de golven naar de kust van Klein-Azië. Daar, ver weg, liggen de gemeenten, kleine en grote. Hij is bezorgd over zijn broeders en zusters daarginder. Bezorgd over het werk van zijn Heiland. De golven rollen aan en breken op de kust voor de voeten van de apostel.

Domitianus meent met de verbanning Jezus' werk te breken. Maar God gebruikt de stilte van Patmos om Zijn kerk door alle eeuwen heen te bemoedigen.

Het is Zondag. Johannes denkt aan de gemeenten in Klein-Azië. Zullen ze in deze verdrukking vandaag samen komen? Wordt vandaag in stilte het brood gebroken en de wijn gedronken om de dood van de Heiland te verkondigen? En Johannes peinst.... De golven zingen hun een-tonig lied.

En zie.... op deze Zondag verschijnt Jezus zelf aan Zijn eenzame apostel. En hoe? Als de Overwinnaar! Zit Johannes in zorg over de gemeenten en hun dominees? Hij ziet Jezus, de Overwinnaar, in grote heerlijkheid wandelen tussen de gouden kandelaren, dat zijn de gemeenten. In Zijn rechterhand, dat is de hand van kracht, houdt Hij zeven sterren. De sterren zijn de dominees, de herders van de gemeenten. In de hand van Jezus zijn ze altijd veilig!

Hier op Patmos ziet Johannes in verschillende visioenen de strijd van Christus' kerk tegen Satan. Hij heeft alles wat hij zag en hoorde op Patmos' rots, opgeschreven in het boek: De Openbaring.

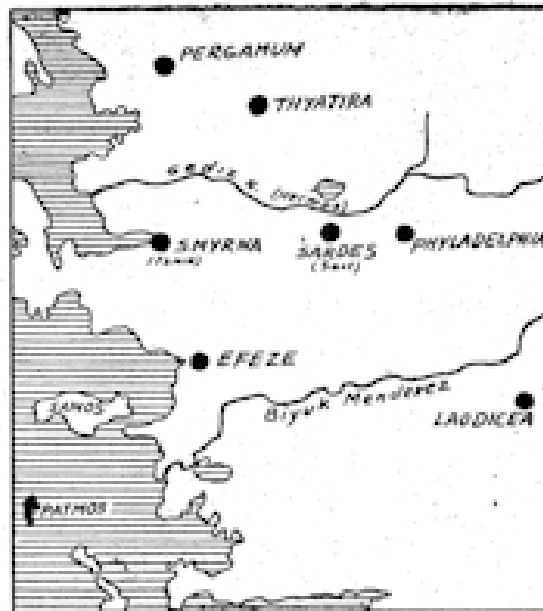
Johannes heeft over al de eeuwen mogen heen zien naar de laatste dag. Hij zag de dag van vandaag en de tijden van de grote verdrukking. Ook mocht Johannes zien het geheim van de kracht van Christus' kerk. Hij zag, hoe Gods kinderen werden verzegeld aan hun voorhoofd. Geen macht van wereld of hel kan hen, naar de ziel, ten onder brengen!

Woorden van mensen kan Johannes niet vinden om uit te drukken de heerlijkheid van de nieuwe hemel en de nieuwe aarde, die hij zag. Hij moet stamelen met de kleur van edelstenen en goud. Het einde: „... de Here God zal hen verlichten en zij zullen koningen zijn in alle eeuwigheden”.

Neen, Johannes behoeft niet te vrezen. Christus overwint!

Aan de gemeenten moet hij een brief schrijven. Elke gemeente krijgt een speciale brief, want Jezus weet precies wat de gemeente doet en hoe ze is. Want Jezus zelf wandelt immers tussen de kandelaren. In de brieven spreekt Jezus tot de gemeenten. Hij waarschuwt en bestraft!

De dominee van de gemeente ontvangt die brief. Hij moet die brief voorlezen aan de gemeente. Wat zullen de mensen hebben geluisterd, een brief van Christus aan hen, speciaal voor hen! En toch.... ze hebben er niet naar gedaan.

Als we nu eens kijken in dat Klein-Azië; waar de zeven gemeenten: Efeze, Smyrna, Pergamum, Thyatira, Sardes, Philadelphia en Laodicea lagen, dan zien we, dat de dreiging in de brieven is uitgekomen.

Efeze was in Johannes' tijd de bloeiende hoofdstad van Asia. Van dat Efeze zijn slechts ruïnes overgebleven. De ruïnes tonen nog duidelijk aan, hoe de stad was gebouwd. Nog zijn er de fundamenten van de tempel van de godin Diana. Hier ontketende Demetrius een oproer tegen Paulus. Nu lopen bij de ruïnes Turkse mannen en vrouwen en verkopen kaarten voor een luttel aantal **kurus**. Op deze munten staat het beeld van de halve maan. Efeze had de eerste liefde verlaten en is ondergegaan in de nacht van het Mohammedanisme.

Smyrna is een gemeente, die in de brief niet wordt berispt, maar geprezen en aangespoord tot getrouwheid. Izmir heet de stad nu. Het is een havenplaats. We zien er mensen uit veel landen. Schepen uit de hele wereld komen aan de kade. Kleine scheepjes laden rozijnen of vervoeren opium, vijgen en wijn. De aantrekkingskracht van deze stad, met haar heerlijk **klimaat**, is groot.

Pergamum moet een mooie stad zijn geweest. Maar ook hier is slechts

STRIJD IN

ACHTER-INDIE

Heb je wel eens gehoord van Vietnam, Laos en Cambodja? Neen? Dan zullen we proberen om jullie duidelijk te maken, waar je die vreemde namen kunt vinden. Zoek in je atlas maar eens op de kaart van Azië. Als je in je atlas een kaart hebt van Z.O.-Azië is dat nog beter. Je kunt in je atlas stellig Achter-Indië wel vinden. Achter-Indië wordt verdeeld in Birma, Siam of Thailand en Frans Indo-China.

Maar dan zijn we er nog niet helemaal, want je hebt die drie vreemde namen van 't begin nog niet ontdekt. Daarom gaat ons aardrijkskundige lesje verder.

Zie je Frans-Indo-China?

Welnu, dat is verdeeld in drie stukken: in 't Oosten vind je de **republiek** Vietnam, in 't Westen het koninkrijk Laos en in 't Zuiden het koninkrijk Cambodja.

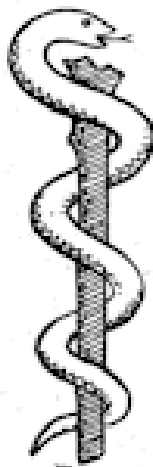
Vooraf in dat Vietnam is het te-

ruïne overgebleven. Johannes wist, dat het een verblijf was van Satan. Misschien om de tempel van de wijn-god Dionysos, de god van de uitgelatenheid. Pergamum heeft de naam gegeven aan het perkament. Men maakte het uit de huiden van ezels. Het schrijfmateriaal is duurzamer dan de stad. In Pergamum zijn nog de ruïnes van het Aesculapiusthea-

Bij de opgravingen ging de geschiedenis spreken. Men vond een prachtig beeldhouwwerk van de kop van Alexander de Grote.

Verderop ligt Thyatira, een nog nooit opgegraven stad. Uit die stad kwam de purperverkoopster Lydia.

Van Sardes is ook in deze tijd nog iets overgebleven. Een dorp, dat de naam Sart draagt. Sardes was eens de schitterende residentie van de rijkste koning der oudheid Croesus. De brief aan Sardes was vol van waarschuwing. Het leek een mooie gemeente aan de buitenkant. Maar... ze was dood! Een arm, onooglijk dorp is van de heerlijke stad de herinnering. Behalve Phyladelphia, het zo vaak door aardbevingen geteisterde kruispunt van een aantal karavaanwegen, waarvoor de apostel niets dan goede woorden heeft, blijft dan nog Laodicea. Alleen ruïnes herinneren aan de standplaats van deze stad. Er woonden in de tijd van de brief alleen lauwe mensen. Ze liepen nergens warm voor. Christus spoort hen aan óf heet, óf koud te zijn.

ter. Aesculapius was de god van de geneeskunde. Het zinnebeeld is een stokje, waaromheen zich een slange-tje kronkelt. Je hebt dit teken wel eens gezien op de voorruit van de auto van de dokter!

Waar eens het Kruis het symbool was, vinden we nu de halve maan. De kandelaar werd weggenomen.

genwoordig erg onrustig. Een paar jaar geleden begon een opstandige beweging, de Vietminh, zijn gewapend verzet tegen het Franse gezag. Eerst met guerilla-benden, later met meer geregelde troepen. De leider van die opstandelingen is de communist Ho Tsjj Minh.

Maar de Fransen kunnen die opstandelingen toch wel de baas, zou je denken?

Vergis je maar niet, want zo eenvoudig is dat niet. 't Begon al met die guerilla-benden. Op de meest onverwachte plekken kwamen ze uit het oerwoud te voorschijn, sloegen hun slag en voor de Fransen klaar waren om tegen hen op te trekken, waren ze weer verdwenen. Een poos later deden ze op een heel ander punt een aanval. Maar een veldslag tegen het Franse leger ontweken ze.

Langzamerhand breidde de opstand zich uit. De guerilla's sloten zich aan een tot grotere benden. 't Werden zelfs geregelde troepen met een moderne bewapening.

Waar kregen ze die wapens toch vandaan? Wel, de grote buurman, China, wilde ze wel leveren. Dat land is immers ook communistisch.

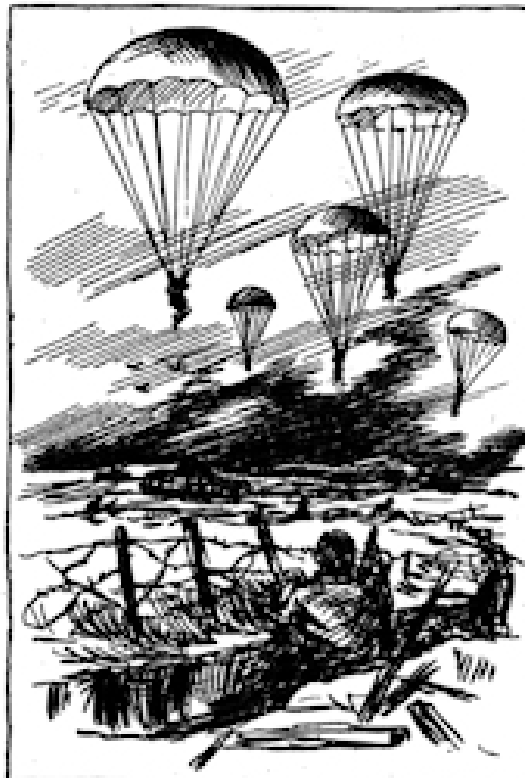
Zo kregen de Fransen het al moeilijker. Want 't bleef niet alleen bij Vietnam. Zo sterk werden de opstandelingen, dat ze 't vorig jaar ook 't aangrenzende Laos binnenvielen en in 2 weken hadden ze de helft van dit gebied veroverd. 't Leek toen wel of ze zelf schrokken van dit succes, want toen trokken ze onverwacht terug naar 't Noorden.

't Spreekt vanzelf, dat de Fransen hun best deden om verder opdringen van de Vietminh te verhinderen. Er moest een eind aan komen.

De Franse opperbevelhebber, generaal Navarre, besloot allereerst te proberen een eind te maken aan de aanvoer van wapens uit China.

In het N.W. van Vietnam lag de sterkte Dien Bien Phoe, vlak ten N. van Laos. Hier langs liepen de wegen, waarlangs de Chinese wapens werden aangevoerd. De Fransen had-

den die sterkte ontruimd, omdat Dien Bien Phoe in 't hart van 't communistisch gebied lag. Maar generaal Navarre ging tot de aanval over.

Door parachutisten liet hij de sterkte veroveren en daarna tot een bijna onneembare vesting maken. Zo kwamen er geen Chinese wapens meer langs. Bovendien moesten de opstandelingen wel een behoorlijk aantal soldaten in de buurt houden om uitvallen van de Fransen af te kunnen slaan, zodat die niet op andere plaatsen gebruikt konden worden. Meteen was de Noordgrens van Laos beveiligd. Eén van Frankrijks dapperste soldaten, kolonel De Castries, werd bevelhebber van de vesting. Zelf had hij hierom gevraagd. Om zijn moed en dapperheid werd hij tot generaal bevorderd.

De communistische opstandelingen lieten dit echter niet op zich zitten. Wapens moesten en zouden ze hebben. Ver van Dien Bien Phoe legden ze nieuwe wegen aan door het oerwoud naar China. Hierlangs werden ze nu van 't allernieuwste wapentuig voorzien. En hun aanvallen gingen door. Toch hadden ze erg veel hin-

GENERAAL DE CASTRIES

der van Dien Bien Phoe. Vele maanden lang werden hun beste troepen vastgehouden door de vesting en het kostte de Vietminh heel wat soldaten.

't Zelfde gold ook voor de Fransen. Telkens weer werd de vesting aangevallen en ook telkens opnieuw moesten er per vliegtuig Franse soldaten worden heengebracht. Wie zou eindelijk de sterkste blijken te zijn? De hele wereld ging meelevens, vooral toen de aanvoerder van de Vietminh, generaal Giap, de vesting ging belegeren en telkens verwoede aanvallen ondernam, waarbij het gebied van de vesting langzamerhand kleiner werd. De Russen en Chinezen voerden maar aan: radarapparaten, vliegtuigen, mortieren, allerlei soorten kanonnen, auto's, munitie enz. Alles van het allernieuwste. Dien Bien Phoe moest vallen. Hard en verbeten werd de strijd. De soldaten sneuvelden bij duizenden. Vreselijk!

De Fransen deden wat ze konden. Versterkingen werden per vliegtuig aangevoerd, soldaten en oorlogstuig werden per parachute neergelaten, toen het vliegveld van Dien Bien Phoe niet meer bruikbaar was. Nog moeilijker werd het toen de regentijd aanbrak. 't Gevechtsterrein werd één modderpoel, maar geen van beide partijen wilde van ophouden weten. De Fransen vroegen om een tij-

delijke wapenstilstand om de gewonden naar veiliger oorden te kunnen overbrengen. 't Werd geweigerd.

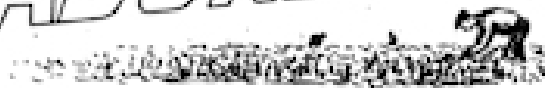
De gewonden werden verzorgd door een dappere vrouw, voor wie heel de wereld bewondering heeft. In die hel van bommen en granaten is zij tot het laatste toe op haar post gebleven, Geneviève de Galard. Dag en nacht was zij bezig om te helpen, waar ze kon.

Maar nog heftiger werden de aanvallen op generaal De Castries' vesting. Na een onafgebroken gevecht van 20 uur in de modder, soms van man tegen man, bereikten de belegeraars het punt, waar generaal De Castries zijn hoofdkwartier had opgeslagen. Dat was het einde van Dien Bien Phoe. Wie van de bezetting nog in leven was, werd gevangen genomen, ook generaal De Castries en de dappere Geneviève.

Langzamerhand werden de zwaargewonden met kleine vliegtuigen of helioplèteres uit de puinhopen weggevoerd. En verder rukten de opstandelingen op om ook het belangrijkste gedeelte van Vietnam, de rijstdelta van Tonkin in hun bezit te krijgen.

De COLORADOKEVER

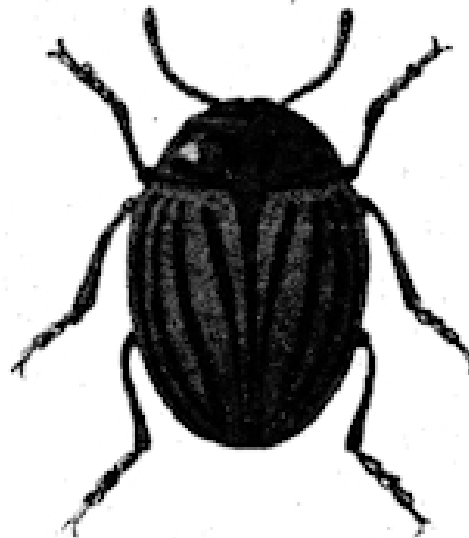
Dit kleine kevertje, dat er zo onschuldig uitziet, wordt elk jaar weer in Nederland als een gevreesde vijand **gesignaleerd**. Ook dit jaar heeft de schooljeugd langs de Noordzeekust al weer meegeholpen Coloradokevers te verzamelen en te vernietigen.

We hebben zelfs een wet om de Coloradokever te bestrijden. Door de Coloradowet wordt bevolen, dat ieder die de aanwezigheid van een kever bemerkt, dit aan de burgemeester van de gemeente moet medelen.

De Coloradokever richt veel schade aan in onze aardappelvelden. De schade wordt nog groter, doordat de aanwezigheid van dit onheilsbeestje onze **export** belemmert. Bemerkt een land, dat op onze groenten de Coloradokever voorkomt, dan verbiedt het de invoer van onze **producten**. Je begrijpt, dat dat een grote schadepost betekent!

Het is daarom goed, dat jullie ook weten hoe de kleine vijand er uitziet.

Jullie kennen allemaal het Lievenheersbeestje wel? Daar lijkt de Coloradokever veel op. Maar het verschil is gemakkelijk te zien. Het Lievenheersbeestje is rood met donkere vlekjes. De Coloradokever geel met tien overlangse zwarte strepen.

De larve van de kever is oranje-rood, met een gezwollen, stomp ach-

Frankrijk is de strijd al moe. Het heeft te weinig hulp van zijn vrienden gekregen om het tegen de communisten te kunnen holwerken. Er zijn veel Fransen, die maar liever zagen, dat de drie staten van Frans-Indo-China maar zelfbestuur kregen. Er zijn nu genoeg Franse jongens gesneuveld.

Intussen zijn er onderhandelingen begonnen over Indo-China. Daaraan doen mee de Grote Vier, dus Amerika, Engeland, Frankrijk en Rusland en verder communistisch China, de drie Indo-Chinese staten (Vietnam, Laos en Cambodja) en ook zelfs de Vietminh, de opstandelingen dus. Wel een bewijs, hoe machtig ze zijn. De onderhandelingen vinden plaats

in Genève.

Of men 't eens zal worden? 't Lijkt er nog niet veel op. Vooral Amerika wil niet graag de communisten de baas laten in Z.O.-Azië. En de communisten willen hun behaalde voordeel uitbuiten. Als 't kan, zullen ze door onderhandelingen hun doel trachten te bereiken, en als dat niet lukt, welnu, dan zullen ze doorvechten tot heel Frans-Indo-China (en waarschijnlijk nog wel meer) in hun macht is. Zij hebben tijd en geduld, maar wat ze zich voorgenomen hebben, daaraan houden ze vast.

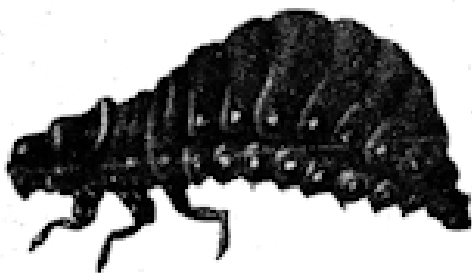
En de Westerse mogendheden huijveren er voor terug om van Indo-China een tweede Korea te maken.

Geen wonder!

terlijf. De larven zitten in grote groepen, „haarden” bijelkaar. Je bemerkt dadelijk de vreterij in het blad. De larven van de Lievenheersbeestjes zijn meer regelmatig verspreid over het gewas en je bemerkt geen vreterij in het blad. Het lievenheersbeestje voedt zich met bladluizen.

De Coloradokever overwintert als kever in de grond. Hij kruipt er in tot op een diepte van 20 tot 50 cm. Vooral in de maand Mei verlaat de kever de grond en zoekt onmiddellijk de aardappelplanten op, om zich te voeden. Bij mooi zonnig weer gaat de kever vliegen. Door een sterke wind kan hij over grote afstanden meegevoerd worden.

Het wijfje legt normaal 500 tot 800 eitjes! Soms ook wel 1200 tot 1800. Uit deze eitjes komen de larven. De moeder-kever heeft er voor gezorgd, dat de kindertjes dadelijk aan het eten kunnen gaan, want de eitjes zijn gelegd op de bladeren van de aardappelplant! En ze lusten wat! De vraatzuchtigen beginnen direct aan de bladeren te vreten. Ze vreten zowel aan de randen als in het midden van het blad. In een ogenblik tijd is een plant kaal. De hardste stukken van de nerven laten ze over.

De larven vervellen drie maal. Ze zijn in 16—20 dagen volwassen. Dan kruipen ze in de grond om zich te verpoppen. Al heel spoedig komen de jonge kevers te voorschijn. Deze jonge kevers, de zomerkevers, leggen weinig eitjes meer. Kwaad kunnen ze nog genoeg doen! In Augustus en September kruipen ze in de grond en overwinteren daar.

De Coloradokever is in 1919 voor

het eerst in Europa, n.l. Frankrijk, gesignaleerd. Daar heeft men de bestrijding niet van meet af krachtig ter hand genomen. Nu is heel Frankrijk besmet. In ons land is de kever het eerst in 1937 waargenomen. De strijd is direct met kracht begonnen. Maar in de oorlogsjaren kon men hier niet doen, wat men graag er aan doen wilde. Het aantal vindplaatsen is daardoor groter geworden. Frankrijk, België en gedeelten van Zwitserland, Duitsland en Nederland zijn besmet gebied. Ook in Spanje en Engeland komt de Coloradokever voor.

Het geboorteland van de kever is de staat Colorado in Noord-Amerika. Hier leefde hij op wilde planten, die familie zijn van de aardappel, z.a.: de zwarte nachtschade en het bitterzoet.

Toen men in Amerika met het verbouwen van de aardappel al groter oppervlakte besloeg, kwam men eindelijk toe aan het gebied, waar de Coloradokever leefde. Men zette hem als het ware de lekkere hapjes voor. Bij duizenden breidde het aantal kevers zich uit.

In 1874 merkte men de kever het eerst op aan de Atlantische kust van Noord-Amerika. Het is de kever gelukt over de Oceaan te komen! Hoe? Als kever, tussen landbouwproducten verborgen? Als larven? Misschien ook wel door eitjes, men weet het niet. Maar hij is er en moet met kracht worden bestreden. De bestrijding geschiedt op verschillende manieren. In de eerste plaats door het verzamelen en doodknippen of verbranden van de kevers. Men bespuit de aardappelplant wel met een maag-gif, zodat de kevers en larven zich de dood eten. Ook gaat men de grond bewerken, zodat kevers en poppen worden gedood.

Gif en tegengif

Er zijn vreemdsoortige boerderijen op de wereld. Wij zijn 't er wel over eens wat een normale boerderij is. Maar er zijn ook een beetje **abnormale** zilvervossen- en beverfarms. 't Gaat hier niet om melk, maar om de velletjes, het kostbare bont.

En wel heel ongewoon is een slangenboerderij. Ja... hier en daar op de wereld komen zulke boerderijen voor. De allergrootste ligt in Brazilië, bij de stad Sao Paulo. Bij dit bedrijf staat het wereldberoemde Butantan-instituut, waaraan duizenden medewerkers verbonden zijn, met een eigen ziekenhuis, met eigen scholen enz. Enkele tienduizenden slangen worden gehouden, nu niet om de velletjes, maar om het slangenvergif.

In de **tropische** landen komen veel **reptielen** voor. 't Zijn koudbloedige dieren, die best wat tropenhitte kunnen verdragen. In het Hollandse, kille **klimaat** voelen ze zich niet thuis en worden traag en loom. Maar er zijn ook tropische landen, waar de slangen tot een plaag zijn geworden. Dat was zo'n 50 jaar geleden in Brazilië ook het geval. Men zegt wel eens, dat er meer mensen worden gedood door een slang, dan door een leeuw, tijger en andere roofdieren tezamen. Jaren her moeten jaarlijks wel 20.000 mensen in Engels Voor-Indië (India) gestorven zijn door slangenbeten. In Brazilië in ieder geval per jaar enkele duizenden. Toen heeft men gezien, dat hieraan een einde gemaakt moest worden. Het Butantaninstituut begon een grote actie. Het gaf **materiaal** aan ieder, die op de slangenjacht ging. Het leende kisten uit, waarin de levende slangen opgesloten en verzonden konden wor-

den. Zelfs de spoorwegen hielpen mee door franco verzending. Geld, als premie op een gevangen slang, werd niet gegeven, maar wel een tube **serum**; als beloning. Of de Braziliaan daar blij mee was. En iemand, die veel slangen gevangen had, kreeg als extraatje een spuit. In **brochures** werd aan de eenvoudige bevolking verteld, welke slangen vergiftig waren en hoe zulke rakkers gevangen moesten worden.

Het is een groot succes geworden. Kort voor de laatste oorlog werden er per jaar \pm 30.000 slangen levend opgezonden.

Waar men al die slangen bergt? In talrijke grasperken, die door een niet eens bijzonder hoge muur zijn omringd. Daar kan geen slang over heen kruipen, omdat de binnenkant van de muur glad is. En in het gras schuilen hier dus werkelijk addertjes. Bonte kluwens slangenlijven kronkelen traag dooreen, andere leggen zich loom rond de takken der bomen.

En in dit gevaarlijke slangenhol stapt rustig een oppasser rond, gewapend met een stok, waaraan een ijzeren haak. Hiermee grijpt hij een slang vlak achter z'n kop en brengt hem naar de een of andere helper. Deze laat de slang bijten in een rubberzakje, waardoor de giftklieren een paar druppeltjes gif gaan afscheiden. En dit dodelijk venijn weet men op te vangen.

Maar... worden hiermee mensen ingespoten? Natuurlijk niet. Men heeft op het Butantaninstituut een menigte van proefdieren: konijnen, ratten, muizen, kippen enz. Deze dieren krijgen een spuitje met verdund vergif. Wat gebeurt er nu in het die-

renlichaam? Daar vormen zich stoffen, die als tegengif werken. Welnu, daaruit maakt men serum. Wordt een kind of volwassene gebeten, dan kan nu het leven gespaard blijven.

Het Butantaninstituut produceert zoveel serum, dat het naar alle werelddelen kan uitvoeren.

Gelukkig maar, dat niet in alle landen zoveel slangen voorkomen, als in Brazilië. En wát voor slangen! Beesten, die een dikte hebben van een arm. En een krácht! O, als de

als een slang eet, kan er ineens een heel grote brok door z'n keelsgat. Bij de meeste dieren kan dat niet, omdat de bek niet erg wijd open kan. Bij de slang echter zitten de onderkaaksbeenderen los van de schedel, zodat hij hem werkelijk kan opensperren. Bovendien bestaat de onderkaak uit twee helften, waarop de scherpe, achterwaarts gerichte tanden. Eigenlijk wordt de prooi naar binnen getrokken. Gevaar om te stikken bestaat ook niet, want het strottenhoofd heeft stevige kraakbeenringen en kan niet samengedrukt worden. Nog wonderlijker, hij kan z'n luchtpijp zelfs naast z'n bek laten hangen, zodat de ademhaling ongestoord z'n gang kan gaan.

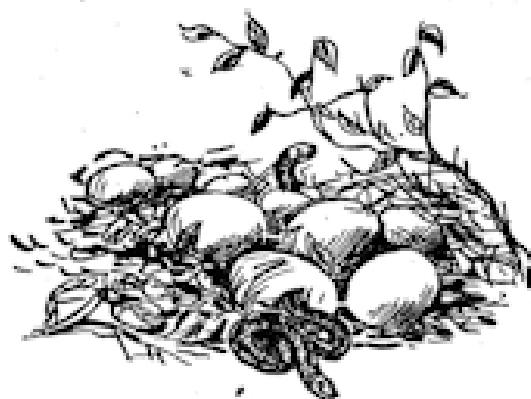
De slang legt eieren. Niet met een harde kalkschaal, maar van een dun vliesje voorzien. Zodra de eieren gelegd zijn, komen de slangetjes te voorschijn. Men noemt dit eierlevendbarend. Bij de reuzenslangen zijn er enkele, b.v. de python, die hun eieren bebroeden. Vanzelfsprekend duurt dit

BOA CONSTRICTOR

boa constrictor 'n aanval doet, wordt de aangevallene vermorzeld. Tot de reuzenslangen behoren ook de anaconda en de python.

De maaltijden zijn bij alle slangen erg ongeregeld. Vandaag een heerlijk boutje, in overvloed, de volgende maaltijd misschien over een maand of vier. En bij de grotere slangen is een hongerperiode van een jaar niets bijzonders. Er is zelfs een adder (een kleine soort) die in 3 jaar géén voedsel tot zich neemt. Maar

een beetje langer dan bij de vogels. Zo na ± 2 maand komt het eerste ei uit. Maar... een slang heeft geduld.

Het volgend nummer van O.E.K.

zou moeten verschijnen op 20 Juli. De scholen beginnen dan met de vacantietijd. De krant wordt dan niet gelezen. Daarom verschijnt het volgend nummer D.V. op 20 Augustus.

Het Rijk van God in sneeuw en ijs

door
M. A. M. Rens Boldingh

De 31e Juli vonden de ontdekkingsreizigers 'n haven, die er zeer bruikbaar uitzag. Hier besloten ze met bouwen te beginnen. Het uit Londen meegebrachte hout en gereedschap werd uitgeladen; vervolgens kwamen de kisten met voorraden, en zelfs — een klein kanonnetje aan land. Men had dus op een en ander gerekend! De plaats waar ze bouwden, noemden ze in het Engels: Hopedale, in het Duits: Hoffenthal. Dal der hope dus. Het is in twee eeuwen uitgegroeid tot een der hoofdplaatsen van Labrador en op de kaart te vinden

als Hopedale. De bewoners zijn Christenen, Labradorse Herrnhutters, evenals men ook Nederlandse, Engelse, Amerikaanse en Surinaamse Herrnhutters heeft. Want de Herrnhutter Broedergemeente is internationaal en houdt geen rekening met ras of kleur of taal.

De 3e September sliepen de broeders voor het eerst niet meer op „de Hoop”, maar aan de wal, onder

eigen dak. Hoe dankbaar was vooral Ehrhardt, dat hij zo zijn geloof en ijver zag bekroond! Natuurlijk wilde hij het er hier niet bij laten zitten. Hij maakte plannen, om nog veel méér Eskimo's te bereiken dan die hier nieuwsgierig bij hen kwamen rondneuzen. Hij kende de kust tot ver in het Noorden; hij wist dat daar ook havens waren met, mogelijkheid tot een nederzetting. En dan — dan moest er begonnen worden met het uitdragen van het Evangelie! Ehrhardt gloeide van ijver.

Het wachten was slechts op een geschikte gelegenheid om met Eskimo's mee te reizen. Want het schip „de Hoop” wilden ze hier laten onder de hoede van Nisbet, Grace en Bell. Ehrhardt en de kapitein en enkele matrozen zouden met kajaks noordwaarts reizen. Eindelijk kwam er een gelegenheid. Een aantal Eskimo's liet zich overhalen om naar het noorden te trekken en daar verschillende Europese artikelen in te ruilen voor huiden en baleinen.

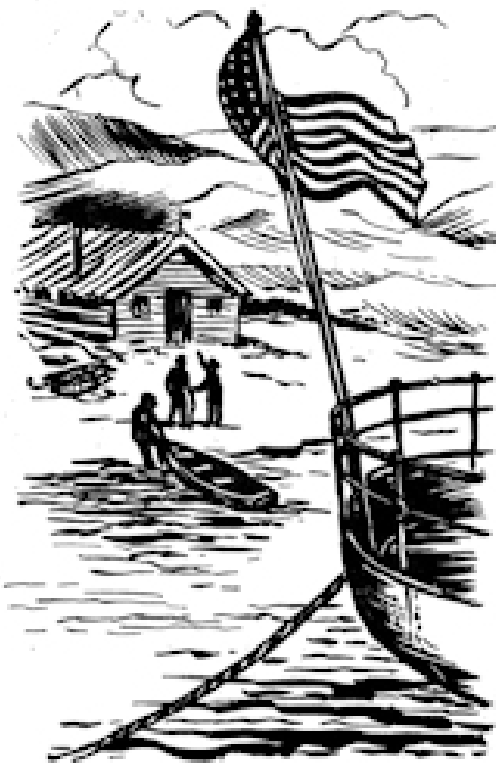
Ze trokken weg, ze gingen aan land, ergens in het noorden van Labrador. Ze keerden niet terug. Geen keerde er terug. De Engelse broeders wachtten en wachtten, totdat ze begrepen, dat ze niet langer behoeften te wachten, omdat hun vrienden dood waren. Vermoord door Eskimo's? Door sneeuwstorm of ondraaglijke koude? Door honger?

Ze wisten het niet.

Voor de overblijvenden bleef geen keus. Ze moesten hun nieuwe huisje verlaten en op „de Hoop” matrozensdienst verrichten, anders zou het schip niet kunnen varen. Na een sombere reis kwamen ze tegen de winter diep teleurgesteld in het vader-

land terug en deden verslag van hun wedervaren.

Een Amerikaanse kapitein, die het volgend jaar de kust van Labrador bereisde, vond het verlaten huisje

van Hopedale en nog een rest van de voorraden. Na lang speuren vond hij noordwaarts ook de bevroren overblijfselen der zeven, die niet terug waren gekeerd. Hij meende te kunnen constateren, dat ze door de Eskimo's vermoord waren.

Was de toekomst van Labrador nu een verloren zaak? Neen, nog nooit heeft de dood van ontdekkingsreizigers bij anderen de reislust kunnen vernietigen. Integendeel, die anderen

voelden zich juist geprikkeld, om 't zelf ook eens te proberen. In het Rijk van God liggen de zaken precies eender. Daar geldt zelfs de regel, dat het bloed der martelaren het zaad der kerk is. Want, daar drijft niet een avontuurlijke mensengeest de reizigers weg van hof en haard. Daar is het Gods Geest, die hen opjaagt, om met liefde en mededogen het verlorene te gaan zoeken!

In het oude Herrnhut luisterde men scherp naar het waaien van Gods Geest. Daar zong men graag het vers:

Merk op, mijn ziel, dit ernstig woord:
Als Jezus roept, kom dra!
Als Hij u uitzendt, spoed u voort!
Als Hij niet vóór gaat, sta!

Spreekt Jezus in uw ziele niet,
houd rustig stil en wacht.
Maar, heeft Hij iets voor u te doen,
vat aan met al uw kracht.

En zo kwam het, dat een timmerman, Jens Haven genaamd, zich opgaf om Ehrhardts opvolger te worden. Hij legde het kalm en verstandig aan. Hij was geen avonturier, maar een timmerman, die eerst een bestek opmaakt en dan pas begint te bouwen.

Hij ging eerst enkele jaren naar Groenland, timmerde er daar voor de zendelingen lustig op los. En — leerde perfect de moeilijke Eskimotaal. Toen hij zover was, reisde hij eerst naar Herrnhut terug en vroeg of ze hem daar wilden helpen als zendeling naar Labrador te gaan. Dat wilden ze en Jens Haven ging op reis met een Engels schip, dat op New Foundland voer.

?? Hersen-**ANASTIEK**

De antwoorden van de eerste 10 vragen zijn:

1. Jemima, Kezia en Keren Hap-puch (Job 42:14). 2. Ergens in de

Stille Oceaan. 3. Ir. C. Lely. 4. Troelstra van de S.D.A.P., Schaepman van de R.K. en Kuyper van de A.R.

5. Europa, Afrika, Amerika, Azië,

Australië (Nieuw-Zeeland). 6. B.v. Demersvaart, Lelystad, Washington, Leopoldville, Stalinport. 7. Laban - Nabal. 8. van Judas. 9. Angekok is tovenaars. 10. Ze staan in Hand. 6:5.

Het beste beentje voor bij het beantwoorden van de volgende tien.

11. Lees 'es duidelijk op :

Westerveld, Barneveld, Wapenveld, beneveld.

12. Wat is Copra ?

13. Hoe heette het schip, waarmee Fridtjof Nansen z'n Noordpooltocht maakte ?

14. Noem 'es in goede volgorde de plaatsen van de 1e Zendingsreis ; van Paulus en Barnabas dus.

15. Noem 'es 2 spreekwoorden, die uit 2 woorden bestaan.

16. Hoe heet de vrouw van een weduwnaar ?

17. Wie ontdekte de bacillen van de hondsdolheid ?

18. Waar kwam Paulus vandaan ? En Barnabas ?

19. Wat betekent het Engelse woord: Carpenter Company ?

20. Noem 'es de hoofdsteden van Australië, Canada en Chili.

Uit het lettergrepenraadsel haal ik eerst maar de 5 bloemnamen.

Die zijn : akkerhoornbloem, meidoorn, dovenetel, vogelkers en madeliefje.

De overige woorden zijn :

1. export, 2. baggermachine, 3. alpinist, 4. Spakenburg, 5. sinaasappel, 6. reiger, 7. bibliotheek.

Als nieuwe opgave een eenvoudig kruiswoordraadseltje.

Horizontaal : 1. kom, schaal. 3. vervoermiddel. 6. voorzetsel. 8. opbergplaats. 9. niet vast. 10. uitroep van een vogel. 12. voorzetsel. 13. bloedvat. 16. loofboom. 17. meisjesnaam. 19. kledingstuk.

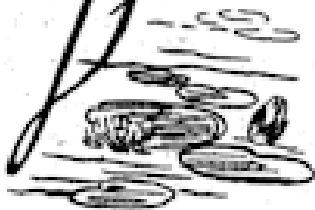
Verticaal : 1. vogel. 2. verk. meisjesnaam. 4. bijwoord. 5. vogel. 7.

1	2			3	4	5
6			7		8	
		9				
10	11				12	
	13	14		15		
16				17		18
		19				

plaats in Overijssel. 11. vis. 12. voorzetsel. 14. plaats in Noord-Brabant. 15. klap. 16. landbouwwerktuig. 18. spil.

Ook deze keer behoef je niets op te zenden.

De bijzondere vis

Barend Bos van Beukeblaëren,
Een baron uit 't Achterland,
Had van vissen en van vijvers,
Wel bijzonder veel verstand

In zijn groen begroeide vijver,
Waar hij dagelijks u r e n zat,
Zwommen vele vreemde vissen,
Die hij duur verkregen had

Als de zon weer goed ging schijnen,
Leek het water warm gekleurd
De baron vergat dan 't eten,
Het is meer dan eens gebeurd

Och hoe hield hij van z'n visjes,
Ja, hij kocht er telkens bij
En met iedere nieuwe aanwinst,
Was hij steeds geweldig blij

Simon Simpel was de huisknecht,
Van de deftige baron,
Die wel wist hoe hij z'n meester
't Allermeest verrassen kon

Toen baron dan ook verjaarde,
Had hij heus niet lang gezocht
En, gewapend met een jam-pot,
Een bijzond're vis gekocht

Barend Bos van Beukeblaëren
Had hem dankbaar aangezien:
Hij is jong nog en . . . erg zelfzaam . . .
Ja . . . dat kan ik zo maar zien!

Och de naam ben ik vergeten
Maar 't was ook zo'n moeilijk
woord

Zuchtte Simon, maar baron zei:
Geeft niet . . . 't is een *prachtig soort* . . .!

D'andre dag ging Simon's meester,
Voor een tijd naar 't buitenland . . .
Toen hij terugkwam vroeg hij dadelijk:
Siem . . . wat is er aan de hand . . .??

Dikke tranen rolden langzaam,
Langs de wangen van z'n knecht,
Die in enk'le korte zinnen,
Alles snel had uitgelegd . . .

Och . . . de vis, die hij gekocht had,
Bleef niet lang zo snoezig klein,
Alle visjes ze v e r d w e n e n .
Want . . . het bleek een snoek te zijn . . .!
T. J. K.

Overgenomen uit het
Oerreformeed Gezinsblad.

Een geheel onbekend gebied ontdekt.

Luchtverkenner hebben in het Zuidoosten van Australisch Nieuw-Guinea in een gebied, dat nog nooit door blanken betreden is, volksstammen ontdekt. Naar schatting gaat het om 100.000 mensen. Er worden thans **patrouilles** uitgerust om het gebied te verkennen. De dorpen der inlanders zijn omgeven door tuinen en akkers.

...

Meisje van 4 jaar in een leeuwenkooi.

In haar argeloosheid heeft de vierjarige Annemietje vele **circusmensen** zeer angstige ogenblikken bezorgd, door in een onbewaakt ogenblik alleen een leeuwenkooi met drie leeuwen binnen te stappen van een

circus, dat zijn tenten had opgeslagen te Oosterbeek.

Annemietje had met vele andere kinderen tijdens de opbouw van het circus naar het voederen van de dieren gekeken en toen de oppasser was verdwenen, maakte Annemietje de kooi weer open en stapte met een korst brood naar een grote leeuw en aaide hem over zijn lange manen.

Toen de oppasser, die door een der kinderen op de gedragingen van het meisje **geattendeerd**, de kooi echter wilde openen om het kind te bevrijden, begon de leeuw zo kwaadaardig te grommen, dat men voor het leven van het kind vreesde. De **dompteur**, die inmiddels was gewaarschuwd, riep het kind toe dat zij voorzichtig de kooi moest verlaten, omdat de leeuw gevaarlijk was. Het kind scheen dit echter niet te begrijpen. Bovendien was de leeuw voor de kooideur gaan staan, zodat men het kind niet meer kon bereiken.

De andere leeuwen waren inmiddels door de opgewonden stemming rond hun kooi **nerveus** geworden en gingen heen en weer lopen, waardoor de **situatie** voor het kind steeds lachelijker werd.

Eindelijk gelukte het de dompteur de leeuw, die de toegang tot de kooi versperde, naar de achterwand van de kooi te drijven, daarna kon hij, gewapend met een geladen revolver en een tweekand, de kooi binnengaan om de leeuw in bedwang te houden. Het meisje, dat was gaan schreien, kon toen door de oppasser uit de kooi worden getrokken. Het kind had slechts een schram op haar been opgelopen, veroorzaakt door een der nagels van de leeuw die ze had gestreeld.

*Dagboek eener reise ter
Walvisch en Robbenvangst*

GEBAAN IN DE JAREN 1777 EN 1778 DOOR DEN KOMMANDEUR HIDDE DIRKS KAT

H.A.M. RENES-BOLDINGEN

VAN HOLLUM OP AMELAND

KORTE INHOUD van 't voorszgaande:

Als jongen, dwalend langs het strand, is Hidde Dirks Kat reeds vol verlangen, achter de Amelandse horizon te mogen zien.

Daar weerklonk plotseling de kommandoroep: „Val — val — overal!” Het was het kommando om de sloepen te strijken en in te springen, om roeiende de walvis nog dichterbij te naderen.

Daar suisde met kracht de eerste harpoen, die diep door de dikke speklaag van het dier heendrong. De walvis voelde hem en wilde wegzwemmen, maar stevig werd de lijn vastgehouden, waaraan de harpoen bevestigd was. De vis schoof intussen onder het ijsveld; langs de rand volgden de sloepen hem, verzekerd, dat de walvis de een of andere tijd toch weer te voorschijn moest komen om adem te scheppen.

Eindelijk was het zover. Een hevige strijd tussen mens en dier volgde, maar eindelijk gelukte het een harpoenier een slagader te treffen. Nog een paar geweldige slagen met de brede staart volgden, toen lag het dier stil. Het duurde echter nog enige tijd, eer de sloepen zich tot bij de walvis waagden om te constateren dat het kolossale dier dood was.

Toen brak het overwinningsgeschreeuw los en zwaaiden de mannen naar „Het Witte Paard”, dat langzaam gevolgd was. Hier werden de zeilen gereefd; „Het Witte Paard” werd gemeerd aan de rand van het ijsveld. Twintig uur aan een stuk moest er gewerkt worden, eer de laatste stukken spek in het vat verdwenen en het dek werd schoongemaakt. Daarna eerst kon er van sla-

pen sprake zijn, en de andere dag ging de reis weer verder. Nog lange tijd zagen we grote troepen zee-meeuwen, haaien en roggen, die zich aan de afval van de walvis te goed deden.

Op de thuisreis van mijn derde Groenlandreis gebeurde het, dat de tweede stuurman over boord sloeg en verdronk. Er stond een hoge, holle zee en na verloop van tijd moesten we onze reddingspogingen opgeven. Het deed ons oprecht verdriet, want hij was een Sylter, van de goede zeemanssoort en hij liet een jonge vrouw en twee kleine kinderen achter. Maar de reis moest worden voortgezet en er diende een tweede stuurman aan boord te zijn. De volgende dag liet de kapitein mij bij zich roepen.

„Kat, je hoeveelste Groenlandreis is dit?”

„Met uw verlof, de derde, kommandeur”.

Ondanks de narigheid met de tweede stuur kwam er vrolijkheid in mijn hart, want ik wist dat de overige mindere bemanning nog slechts één of twee reizen telden.

„Wat voor landsman ben je, Kat?”

„Een Amelander, kommandeur, en woonachtig in Hollum”.

„Een Amelander. Dan benoem ik

je vanaf heden tot tweede stuurman. Heb je er iets op tegen, Kat?"

„Met uw verlof, neen, kommandeur“.

„Afgemarcheerd dan en neem je nieuwe plaats in. De rest maak ik in orde“.

Zo kwam ik dus als stuurman boven, terwijl ik als matroos was afgedaald. Mij bleek, dat de meesten mijn promotie wel verwacht hadden. Ik merkte aan de gelukwensen, dat ieder mij dit geluk gunde en ik heb voor de rest van de reis dan ook van niemand overlast gehad.

Deze reis leek een noodlotsreis te moeten worden. De hoge zeeën, die mijn voorganger het leven hadden gekost, gingen verder naar het zuiden over in zwaar noodweer. De wind, die dagen lang stevig uit het noordwesten in de zeilen had geblazen, ruimde naar het zuiden en haalde daar dichte verwarde wolkenmassa's op, die in een paar uur de hele hemel verduisterden. En niet alleen de hemel, ook de zee, die tevoren een grijs-groene kleur had, leek zwart en onheilspellend te worden. Ja, 't was alsof het gedruis der golven een andere klank kreeg, somber en dreigend als het naderend oordeel. Verbaasd en vol ontzag keek het scheepsvolk toe, hoe deze verandering zich voltrok. Maar reeds klonken de bevelen van de kommandeur om alle zeilen te reven. Nauwelijks was dit gebeurd of uit het zuidoosten brak de storm los. De wind sprong met kwaadaardige stoten om ons heen en op ons af en slingerde ons schip als een willoos stuk hout in het rond. Daarbij begon een zware regen te vallen, de donderslagen dreunden en na iedere felle bliksemstraal scheen het duister nog dieper te worden. Wij begrepen allen, dat we in grote nood waren, wij dachten aan onze eigen kostbare levens, maar ook aan de kostbare lading, die we veilig binnen wilden brengen.

Het was bij ons de gewoonte, dat bij noodweer de eerste stuurman zelf aan 't roer stond. Nu ook had stuurman Siebold van Borkum on-

middellijk toegegrepen. Hij was 'n bejaard man, altijd vriendelijk en welwillend, hoewel 't aan hem knaagde, dat hij 't nooit tot kommandeur had kunnen brengen. De grillige bliksem-

stralen, die plotseling de duisternis openscheurden, verwarden hem echter zo, dat hij niet meer wist, welke koers hij moest houden. Omdat hij een plichtsgetrouw man was, wenkte hij mij, dat ik dit bij de kommandeur moest gaan melden. Want het gevaar, waarin wij verkeerden, was zeer groot en iedere onzekerheid kon noodlottig worden.

Met grote sprongen snelde ik naar de kommandeur, 't ene ogenblik op de tast af in het duister, het volgende ogenblik spookachtig bijgelicht door het blauwige licht van de bliksem. Onder het uitrollen van een knetterende slag stond ik voor de kommandeur en bracht hem Siebolds boodschap over.

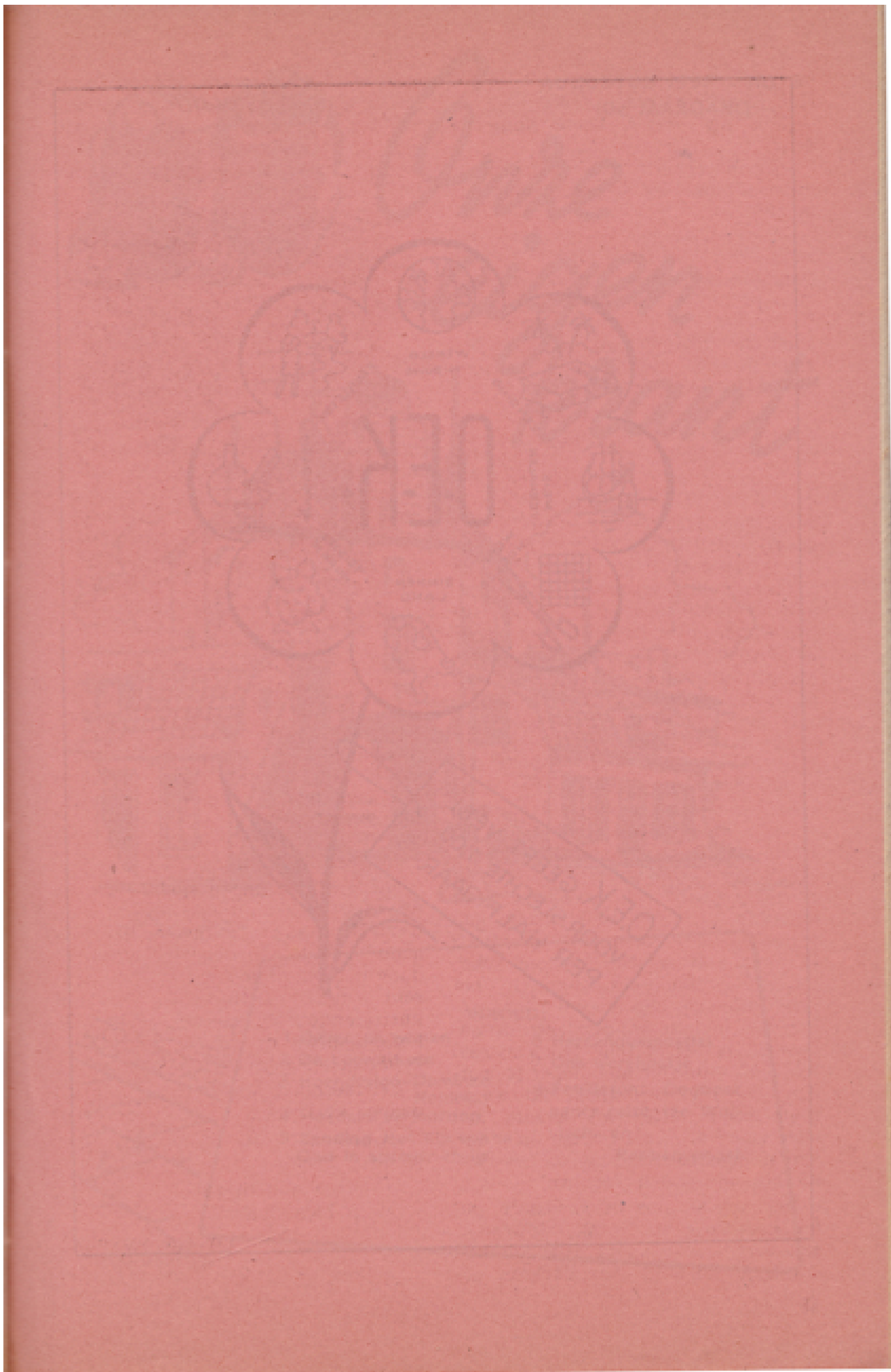
Een seconde lang sprak hij niet; daarna keek hij mij vast in de ogen.

„Amelander“, zei hij ernstig, „kun jij hem helpen?“

„Jawel, kommandeur“.

„Help hem dan“.

(Wordt vervolgd).

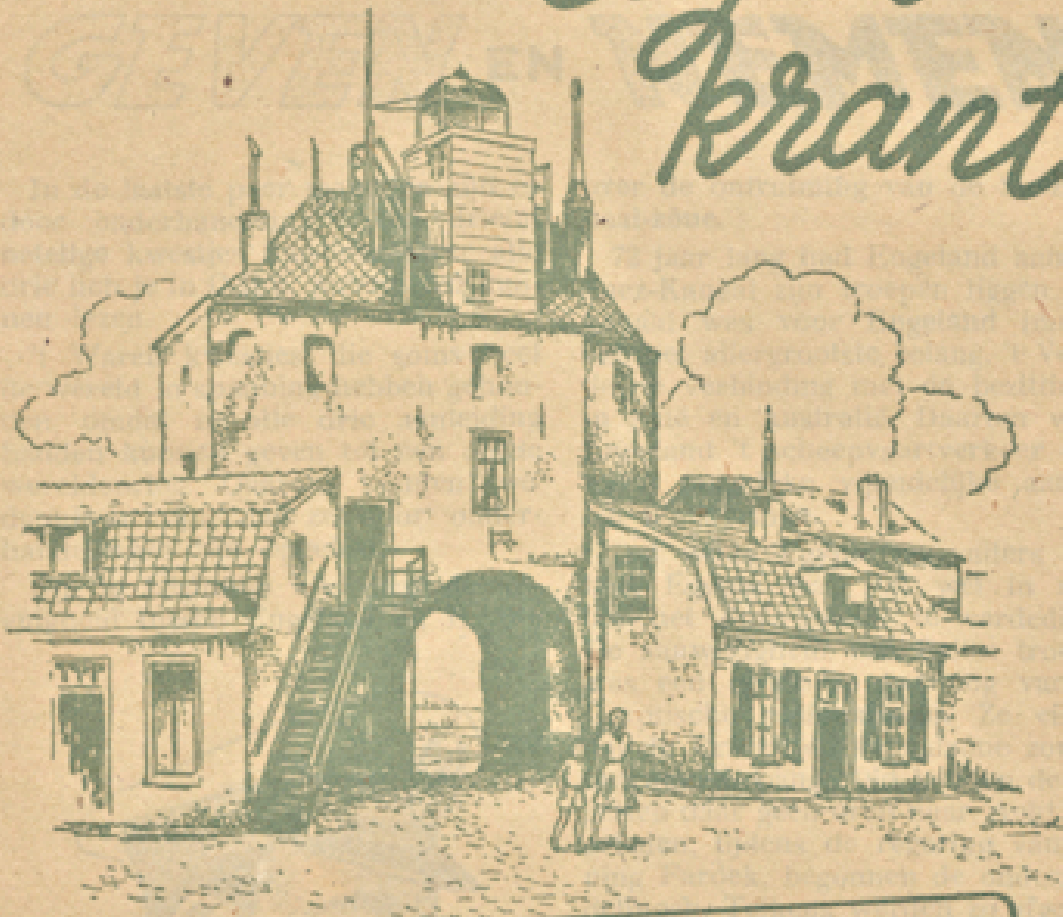

AUGUSTUS 1954 - No. 5
10e JAARGANG

Onze eigen krant

INHOUD:

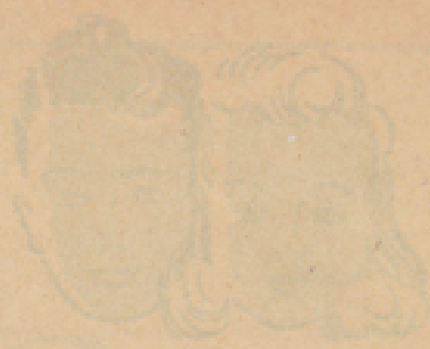
1 Geven en nemen	6 Hersengymnastiek
2 De Lauwerszee	7 Ons werkhokje
3 Hoenderloo-Dominie
Heldring	8 Feuilleton: Dagboek
eener reize ter Wal-
visch- en
Robbenvangst
4 Moeders verjaardag	
5 Zending Het Rijk van
God in sneeuw en ijs	

HARDERWIJK

AUGUSTUS 1924 - NO. 2
10e JAARGANG

Op de
eigen
toestand

INHOUD:	
1. De... ..	1. De... ..
2. De... ..	2. De... ..
3. De... ..	3. De... ..
4. De... ..	4. De... ..
5. De... ..	5. De... ..
6. De... ..	6. De... ..
7. De... ..	7. De... ..
8. De... ..	8. De... ..
9. De... ..	9. De... ..
10. De... ..	10. De... ..

„Onze eigen krant”

Voor de hoogste klassen der Christelijke Scholen
Verschijnt de 20ste van de maand

Redactie: L. Meijer, H.d.S., Bedum - J. Bulthuis
H.d.S., Ten Post - Tj. Schaafsma, H.d.S., Kampen
Administratie-adres: "DRUKKERIJ DE VRIES"
Stedeburen Telef. No. 345 - Gironck. no. 099339

10e Jaarg. No. 5 - Aug. '54

GEVEN EN NEMEN

In de laatste paar maanden zijn er door onderhandelingen een drietal **netelige** kwesties opgelost. Over alle drie heb je in O.E.K. meermalen kunnen lezen.

't Waren kwesties, die soms heel de wereld in spanning hebben gehouden, omdat ze alle drie aanleiding hadden kunnen geven tot een derde wereldoorlog. Daarom kunnen we dankbaar zijn, dat ze door onderhandelingen zijn opgelost.

Om te beginnen was daar de onenigheid tussen Engeland en Egypte

over de ontruiming van de Suez-Kanaal-zône.

72 jaar lang had Engeland aan het Suez-Kanaal zijn troepen liggen. Dat kanaal was voor Engeland immers van het allergrootste belang. 't Vormde de verbinding met de bezittingen in Azië en Australië. Daarom wilde Engeland 't scheepvaartverkeer daar tegen mogelijke vijandelijke aanvallen beschermen.

Dat wilde Egypte nu anders hebben. Egypte was zelf wel in staat om het Suez-kanaal te verdedigen. De aanwezigheid van Britse troepen was een doorn in het oog van de Egyptische **nationalisten**. Ze eisten, dat de Britten de kanaalzône zouden ontruimen. Lange tijd hadden de Engelsen daar geen oren naar. Acht jaar geleden, tijdens de regering van koning Faroek, begonnen de onderhandelingen. Telkens werden ze afgebroken, nu eens om dit, dan weer om dat. Twee jaar geleden werden de Egyptische eisen opnieuw met heftigheid naar voren gebracht. 't Was, toen koning Faroek het land werd uitgejaagd en generaal Naguib aan de macht kwam. Hij dreigde zelfs met oorlog, als de Britten niet maakten, dat ze wegwamen. Zo'n vaart liep het gelukkig niet. Generaal Naguib is nog wel **president**, maar de machtigste man is **premier Nasser**. 't Is hem tenslotte gelukt met de Engelsen tot een accoord te komen.

GENERAAL MOHAMMED NAGUIB

Over en weer heeft men wat toegegeven.

De Britten wilden bijvoorbeeld een overeenkomst voor 20 jaar. Dit was de Egyptenaren veel te lang. Engeland stemde ten slotte toe in een accoord voor 7 jaar. Zo ging 't ook op andere punten. Egypte eiste onttruiming binnen 18 maand, Engeland hield vast aan een termijn van 2 jaar. Men werd het er tenslotte over eens, dat de zône binnen 20 maand onttruimd moest zijn. Geven en nemen dus!

Als de militairen vertrokken zijn, moeten de kostbare militaire installaties verzorgd worden. Egypte heeft daar geen bekwame mensen voor. Dat zal dus gebeuren door Engelsen. „Maar dan in Engelse uniform” zeiden de Britten.

„Geen sprake van”, zeiden de Egyptenaren, „want dan lijkt het nog of er een Britse militaire bezetting is. Die technici moeten in burger gekleed zijn”. Op dit punt gaf Engeland toe.

Helemaal gerust was het echter niet. Zou Egypte sterk genoeg zijn om 'n vijandelijke aanval af te slaan? Daarom wilde Engeland het recht hebben om de troepen weer terug te laten komen als er in de buurt van Egypte oorlog uitbrak. Als bijvoorbeeld een van de Arabische landen zoals Syrië, Jordanië of Irak aangevallen werd, maar ook als Turkije of Perzië werden aangevallen. Dit ging Egypte weer te ver. Maar toen Engeland Perzië van de lijst af deed, stemde Egypte toe.

En zo is dan de overeenkomst getekend!

Egypte juicht en Engeland heeft voor de zoveelste maal weer iets van zijn macht ingeboet!

Egypte heeft weten te nemen en 't was Engeland, dat had te geven.

Een tweede punt, dat opgelost is, is de kwestie van de Perzische olie. De rijke oliebronnen in Perzië werden geëxploiteerd door de Anglo-Iraanse-Oliemaatschappij. Een paar

jaar terug hebben de Perzen de oliebronnen genationaliseerd. De Anglo-Iraanse maatschappij eiste toen schadevergoeding. Maar tijdens het bewind van de fanatieke Mossadeq kon men niet tot een vergelijk komen. Intussen betekende dit niet alleen voor de Anglo-Iraanse maatschappij een schadepost, maar veel meer voor de Perzen zelf. Want door de nationalisatie van de olie was al het Engelse personeel vertrokken en de Perzen beschikten niet over voldoende bekwame werkkrachten om de oliewinning en de raffinaderij op de oude voet voort te zetten. Ook beschikte Perzië niet over tankschepen om de olie te vervoeren. 't Gevolg was, dat de staatskas geen inkomsten meer had van de olie. Al had de Anglo-Iraanse mij. vroeger te weinig voor de petroleum betaald, toch vormde dit geld de voornaamste bron van inkomsten voor de staat. Zo had Mossadeq door zijn halstarrigheid Perzië aan de rand van het bankroet gebracht!

Maar Mossadeq kreeg het aan 'de stok met de sjah. Door een volksofstand, geleid door officieren, werd hij ten val gebracht en gearresteerd.

Zijn opvolger, premier Zahedi, bleek bereid om te onderhandelen. Die onderhandelingen hebben maanden geduurd, maar eindelijk is er een overeenkomst getekend.

Allereerst krijgt de Anglo-Iraanse maatschappij schadevergoeding. Dat is billijk.

Dan zullen de oliebronnen en de grote raffinaderij in Abadan weer op gang worden gebracht. De exploitatie zal ter hand worden genomen door acht grote oliemaatschappijen, die samen een „dochtermaatschappij” stichten. Deze nieuwe maatschappij zal samen met de Perzische regering de oliewinning ter hand nemen. Ook Nederlandse deskundigen zullen hierin een belangrijk aandeel hebben. Voor elke ton gewonnen olie krijgt de Perzische regering ongeveer 21 gulden. Zo komt dan straks de Perzische olie weer op de wereldmarkt.

Er is in de wereld heel wat olie nodig. Denk maar eens aan al de auto's (alleen in de U.S.A. zijn er al 55 miljoen!) aan tractoren, tanks en vliegtuigen. Amerika bezit zelf wel rijke oliebronnen, maar als er zoveel uitgehaald wordt als tegenwoordig, schat men, dat deze bronnen over 15 à 17 jaar uitgeput zullen raken.

De olievoorraden in 't Nabije Oosten zullen het daarentegen bij een productie als tegenwoordig nog 80 jaar kunnen volhouden. 't Is dus maar goed, dat de petroleumbronnen van Perzië weer in bedrijf genomen worden.

't Lijkt er dus op, dat het Perzië is, die hier het meeste genomen heeft en dat de Anglo-Iraanse-Oliemij. hier noodgedwongen het meeste gegeven heeft.

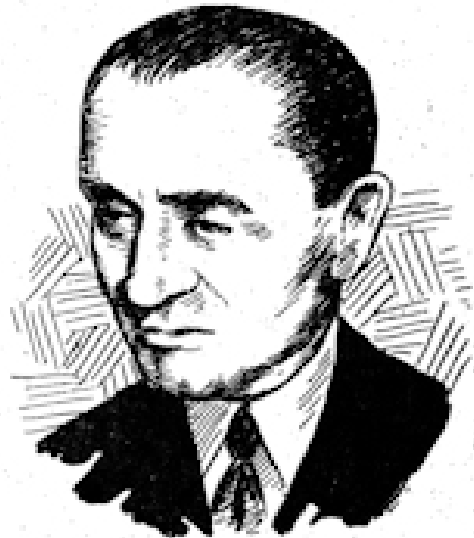
En dan nog de derde, de belangrijkste overeenkomst. Die betreft Frans-Indo-China.

Na meer dan 7 jaar bloedige strijd tussen de Fransen en de communistische Vietminh-opstandelingen is er eindelijk een wapenstilstand van kracht geworden.

Dit resultaat is bereikt op de conferentie van Genève. Daar waren niet alleen de strijdende partijen bijeen, maar ook bijvoorbeeld Rusland, communistisch China, Amerika, Engeland en de drie staten van Indo-China, namelijk Vietnam, Laos en Cambodja. Drie maanden heeft de conferentie geduurd en in 't begin dacht men, dat er van overeenstemming geen sprake zou zijn. Daarvoor stonden de opvattingen van Rusland, rood China en de Vietminh te ver van elkaar. Maar na de val van Dien Bien Phoe waren de Vietminh opstandelingen verder opgerukt en dreigden de del-

ta van de Rode Rivier met de steden Hanoi en Haiphong te veroveren. En elke dag sneuvelden er Franse soldaten. Dat maakte de mensen in Frankrijk ongerust.

Een goede maand geleden kreeg Frankrijk 'n nieuw kabinet met Mendes France als premier. Die beloofde

Mendes France

toen binnen één maand af te zullen treden als er dan geen vrede was in Indo-China. Hij heeft gewerkt als 'n paard. 't Was vooral door zijn toedoen, dat er tenslotte een overeenkomst werd bereikt. Frankrijk heeft heel wat moeten toegeven, maar een verlies van 100.000 gesneuvelden en milliarden francs aan oorlogskosten vonden de Fransen meer dan genoeg. Dan maar een vrede op zo gunstig mogelijke voorwaarden.

Bij deze overeenkomst hebben de communisten genomen en Frankrijk heeft moeten geven.

En wat is er dan besloten?

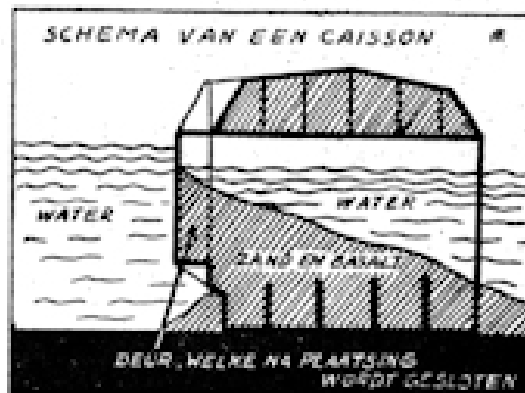
't Voornaamste is, dat Vietnam verdeeld wordt in een Noordelijk deel voor de communisten en een Zuidelijk deel voor de niet-communistische Vietnamezen. De grens zal lopen langs de 17e breedtegraad. Na twee jaar zullen er algemene verkiezingen worden gehouden voor een regering van een herenigd Vietnam. Vooral dat in tweeën splijten van hun

DE LAUWERSZEE DROOG?

De laatste tijd horen we van allerlei plannen voor landaanwinning. Het grootste plan is wel de afsluiting van de zeegaten in Zeeland. Zo'n plan kan maar niet één, twee, drie worden uitgevoerd. Eerst moet alles grondig worden bestudeerd. Er moeten veel proeven worden genomen. In Delft is de gehele situatie van de stromen en dijken in het klein nagemaakt. De **Ingenieurs** schijnen daar bezig te zijn met aardige spelletjes. Ze maken stromingen in het water en laten het stormen. In werkelijkheid zijn ze bezig de grote plannen voor te bereiden.

afsluiting van de zeegaten in Zeeland.

Van Hornhuizen naar Oostmahorn zal één afsluitdijk worden gelegd. Deze dijk wordt ongeveer 10 km. lang. Men wil anders te werk gaan, dan bij het maken van de Afsluitdijk van het IJsselmeer. Voor het afsluiten van de Lauwerszee wil men gebruik maken van **caissons**. Dat zijn enorm grote betonnen bakken van 65 meter lang. Wanneer deze gevaarten naar de plaats van bestemming zullen zijn gesleept, worden ze tot zinken gebracht met open deuren. Het zeewater kan dus vrij door de betonnen dam-in-aanbouw stromen en oefent niet zoveel druk uit op de caissons, dat het deze weg kan sleuren. Is de rij van caissons volledig (reken eens uit hoeveel er nodig zijn!), dan worden de deuren gesloten. Daarna worden de caissons ge-

Ook is er het plan de Lauwerszee in te polderen. Dit plan moeten we zien als de **generale repêtitie** voor de

land is veel Vietnamezen een doorn in het oog.

India, Polen en Canada zullen toezicht houden op de naleving van het bestand. Verder werden er bepalingen gemaakt over het staken van het vuren en over de uitwisseling van krijgsgevangenen. Men verwacht nu, dat duizenden Vietnamezen uit het Noordelijk deel zullen verhuizen naar het Zuidelijk deel en omgekeerd.

Al met al is het verdrag een grote overwinning voor de communisten. Weer hebben ze een gebied van wel 12 miljoen inwoners onder hun bewind gebracht.

Geen wonder, dat vooral Amerika met een zuur gezicht de overeenkomst beziet.

Maar Frankrijk juichte Mendès France „de tovenaars van Genève” toe.....

HOENDERLOO *Dominee Heldring*

In de vacantie las ik in de „Spiegel“ een mooi artikel over het levenswerk van dominee Otto Gerhard Heldring. Dadelijk dacht ik toen aan de lezers van O.E.K. ! Verschillende bijzonderheden over het ontstaan van Hoenderloo (aan de weg van Apeldoorn naar Ede), zullen ze na de vacantie wel graag willen lezen. Misschien zijn er wel onder jullie, die zelfs in de buurt hun vacantie hebben doorgebracht.

In 1831 woonde in Otterloo, 8 km. van Hoenderloo, Albert Brinkenberg. In Otterloo was het een zeer armoechtig leven voor hem. Daarom trok hij met zijn schop, enkele schapen en een bijenkorf naar het tegenwoordige Hoenderloo. Daar bouwde hij tussen de zandheuvels een plaggenhut en begon het werk als iemker en herder. Hij ging vooruit !

De heidebloempjes gaven honig in overvloed. De bijenvolken breidden uit. Meer schapen kreeg hij. Weldra zwierf hij met een flinke kudde over de heide. Als de kudde rustig weidde, stonden zijn handen niet stil. Dan breide Albert Brinkenberg de ene kous na de andere. Zo kon hij zijn

honing, wol en kousen straks aan de man brengen, kwam er geld.

Natuurlijk zagen andere mensen ook de „welvaart“ van deze pionier ! Er verrezen meer **primitieve** plaggenhutten. Er kwam zelfs een ondernemende winkelier. Deze man bouwde een huisje met een laag stenen muurtje en echte ramen. Men vond het een paleis ! De winkelier werd „koning Bijdam“ genoemd.

De grond was niet duur: tien stuivers voor een schepel (1/6 ha.). Het ontginnen kostte menige zweetdruppel. Was de grond in cultuur gebracht, dan oogstte men aardappels en rogge. Vijanden waren er ook ! Was de rogge rijp, dan kwamen de korhoenders om te roven. Je begrijpt, dat er jacht op werd gemaakt. Ook wel meer, dan strikt noodzakelijk was. De korhoenders leverden een niet te versmaden boutje. Verwend met vlees waren de zwoegers op de schrale gronden niet ! Zo kwamen de inwoners van Hoenderloo wel eens in **conflict** met de jachtopzieners !

Het is je nu wel duidelijk hoe Hoenderloo aan de naam is gekomen. Eén van de grootste zorgen was

vuld met zand en basaltblokken. Bestudeer de tekeningen maar eens goed. Vind je dit niet een prachtige oplossing ?

De Lauwerszee zal niet geheel worden drooggelegd. In het midden komt een enorm zoetwaterreservoir. Dit is nodig voor de drie nieuwe polders die zullen ontstaan. Maar ook de watersportliefhebbers zullen er van kunnen profiteren. Door het inpolderen van de Lauwerszee zullen ongeveer

zeven duizend hectaren grond worden gewonnen. Dat is een prachtige vooruitgang ! Maar vergeet niet, dat door het aanleggen van onze nieuwe verkeerswegen ook weer duizenden hectares **cultuurgrond** verloren gaan !

Er is sprake van de stichting van twee dorpen in de nieuwe polders. Onze ingenieurs hebben ervaring op 't gebied van inpolderingen. Ga maar eens kijken in de Noordoostpolder. Daar werd iets groots verricht !

steeds het drinkwater. Na een regenbui ging het nog, want dan zakte het water weg in de zandheuvels en kon in tonnen worden opgevangen (zakwater). Regende het in een tijd niet, dan dronk men het water uit stinkende poelen.

In 1839 hoorde de dominee van het kleine Hemmen, Otto Gerhard Heldring, voor het eerst spreken over Hoenderloo. Daar moest hij meer van weten. Door zandstormen heen kwam

hij op een dag in Hoenderloo. In het „paleis” van Bijdam dronk hij, op een zoutzak gezeten, koffie. Daar hoorde hij van hun harde strijd om een bestaan. Spoedig wist de dominee welke dingen in Hoenderloo dringend nodig waren; een put, een kerk en een school. Daar wilde hij voor werken.

Weer terug in Hemmen liet hij geen gras over zijn plannen groeien! Hij vroeg in een artikel over Hoenderloo geld voor de drie noodzakelijkste dingen voor dat handjevol mensen tussen de zandverstuivingen.

Er kwam geld! Ds Heldring kon een put laten graven. De eerste put

werd een teleurstelling. Men slootte niet op een wel. Ds Heldring deed 'n beroep op koning Willem II. In 1843 ontving hij f 350. Zelf ging de dominee kalk en stenen kopen en deze materialen per wagen brengen naar Hoenderloo. Eens op een nacht geraakte hij met drie lege kalkwagens vijf uur aan het dwalen! Maar... de put kwam klaar. Men had een krachtige wel gevonden. Jong en oud kwam toegesnel om dit wonder te zien. Toen nam de dominee zijn bijbeltje en las de geschiedenis van de Samaritaanse vrouw: „En Jezus zeide tot haar: Een ieder die van dit water drinkt zal wederom dorsten. Maar zo wie gedronken zal hebben van het water dat Ik hem zal geven, die zal in eeuwigheid niet dorsten”.

De Blijde Boodschap, het Evangelie, moest in Hoenderloo worden gebracht. Daarom moesten er een kerk en een school komen.

Dominee Heldring zat niet stil. Aan de winkel van Bijdam wordt een vertrekje gebouwd, van stenen door Bijdam gebakken. Dat werd de eerste school! De eerste onderwijzer ontving het kostgeld van een dame uit Enkhuizen en... 't onderwijs begon.

Daarbij liet dominee het echter niet. Hij probeerde bij allerlei instanties geld te krijgen en.... het lukte. In 1846 verrees een nieuwe school en een onderwijzerswoning. Als onderwijzer werd benoemd meester Gangel van Appeltern. Meester Gangel was onderwijzer aan de openbare school. Hij gaf christelijk onderwijs! Maar in Appeltern werd hij bespot om zijn vroomheid en op allerlei manier geplaagd, omdat hij de kinderen wees op Jezus, onze Heiland. Men wilde hem ontslaan, als hij niet ophield met zijn Bijbels onderricht. Het was het begin van de schoolstrijd!

Meester Gangel had het niet gemakkelijk in Hoenderloo. Bij de opening van de school had hij zestig kinderen te onderwijzen. De meesten hadden nooit school gegaan. Mevrouw Gangel gaf, hoewel ze ernstig ziek

Moeder's verjaardag

In de bange jaren van de Franse overheersing, toen Europa zuchtte onder het zware juk van Napoleon Bonaparte en Engeland z'n strijd voerde op leven en dood, werd er ergens in oud Londen een vergadering

gehouden. Een van de aanwezige predikanten pleitte voor een grote, goedkope uitgave van de Bijbel in de taal van Wales. Hij wist uit ervaring hoe enorm daar de behoefte aan Bijbels was. En in vurige woorden

was, aan twaalf meisjes naalles.

Nog meer werk heeft het gezin Gangel in Hoenderloo verricht. Dominee Heldring had een 14-jarig meisje uit de gevangenis van Gouda weten vrij te krijgen. Dit meisje had uit honger een brood gestolen en daarvoor een gevangenisstraf van 3 jaar gekregen. Mevrouw Gangel kreeg haar als hulpje in huis. De dominee vocht voor verwaarloosde kinderen, die door de rechter werden veroordeeld. Meester Gangel verzorgde ze in zijn huis.

Eindelijk kon dit niet meer. In het onderwijzershuisje vonden al 14 personen onderdak. Er moest een nieuw huis voor dit doel komen. Onverdroten werkte Ds Heldring. Er kwam in 1849 een Tehuis. Pinksteren 1858 werd een nieuwe kerk ingewijd.

Ds Heldring was bewogen met het lot van de ellendigen. Hij zag bij zijn bezoeken in de gevangnissen hoe deerniswaardig hun toestand was. Wezen en verwaarloosde kinderen vond hij ronddolend zonder verpleging. In een brief aan Groen van Prinsterer beschreef hij de vreselijke toestanden. Alleen kon hij de arbeid van de Christelijke liefde niet af. Meerdere mannen hebben het werk van de Christelijke barmhartigheid aangevat.

Het tehuis in Hoenderloo geeft op het ogenblik plaats aan 250 jongens. Veel van deze jongens kwamen met de kinderrechtter in aanraking. Heel dikwijls zijn het jongens, die door

hun vader of moeder zijn verwaarloosd. Er zijn kereltjes onder van zeven, acht jaar! Jullie kunt je het niet indenken, gelukkig maar, dat vader zich niet aan je gelegen laat of moeder niet naar je omkijkt!

Nu, na honderd jaar, ligt daar in Hoenderloo een terrein van meer dan honderd bunder, met vruchtbare akkers, een boerderij, werkplaatsen, de school en paviljoens. Er is een sportveld en een speelterrein.

De jongens leren hier een ambacht of worden opgeleid in het tuinders- of boerenbedrijf. Voor een zeer groot aantal jongens is Hoenderloo tot grote zegen geweest.

werd geantwoord: „Natuurlijk moet daar een genootschap worden gesticht. En als dit voor Wales gebeurt, waarom dan niet voor ons koninkrijk? Waarom dan niet voor de gehele wereld?”

Dat werd het geboorteuur van het Brits en Buitenlands Bijbelgenootschap.

Het was voorjaar 1804.

Vreemd is het, dat vaak in donkere dagen van nationale ramp- en tegenspoed grote dingen tot stand komen. Dat kan alleen maar door het geloof.

Invloedrijke mannen uit Engeland werkten mee om dit belangrijke besluit ten uitvoer te brengen.

Het enige doel was en is nog: de Heilige Schrift te verspreiden. Niets meer! Geen uitleg of kanttelingen er bij. Alleen maar de Bijbel geven in de taal van het land.

En in de 150 jaren van z'n bestaan

dan 5000 mannen gaven hun kracht aan het werk van de Bijbelvoorziening. Och, het is onmogelijk dat werk

GROOTMOEDERS BIJBEL

te beschrijven. En nog onmogelijker de zegen, die hierdoor werd verspreid.

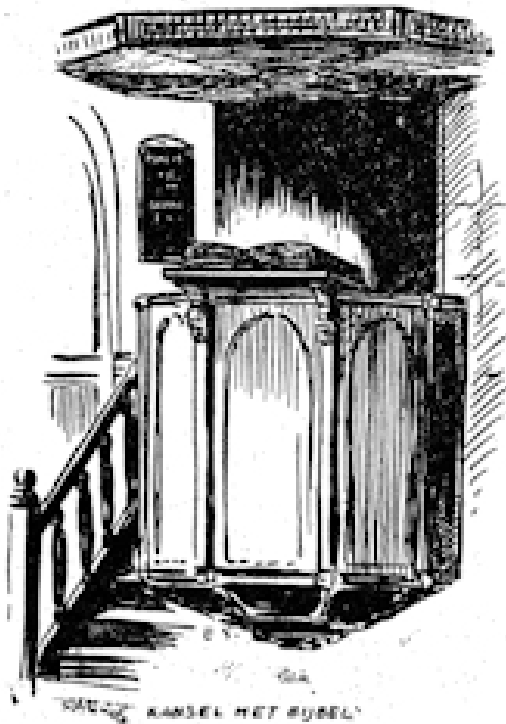
In vele landen der wereld zijn tegenwoordig bijbelgenootschappen. Bijna alle hebben aan het Brits en Buitenlands Bijbelgenootschap hun ontstaan te danken. Zij nam het initiatief en hielp op velerlei manier. Vooral financieel. Zo is zij eigenlijk de moeder van alle andere genootschappen.

In 1814 werd het Nederlands Bijbelgenootschap opgericht, waarbij „Moeder” aan haar „kind” een geboortegeschenk gaf van 250 bijbels en 1000 Nieuwe Testamenten in het Engels en nog £500. Ook zorgde zij voor bijbels in het Nederlands gedrukt. Zij richtte Bijbeldepôts op waar Nederlandse Bijbels tegen heel lage prijzen werden verkocht.

Maar „Moeder” hielp niet alleen in Nederland. Dat deed ze in ieder land, waar het maar kon. Er werd geen geld gespaard om het grote devies te verwerkelijken: het „Boek voor de wereld”, het „Boek voor ieder volk”.

Het is te begrijpen, dat het Bijbelhuis in Amsterdam, in 1954 vlagt. Uit dankbaarheid!

Eenmaal klonk van Jezus' lippen: „Predikt het Evangelie aan alle creaturen”. Ze hebben het gedaan, die eenvoudige, ongeleerde apostelen, be-

KABINETS MET BIJBEL

heeft het Brits en Buitenlands Bijbelgenootschap zich heel nauwkeurig aan dat doel gehouden.

Wat een werk is er gedaan.

586.000.000 bijbels en bijbelgedeelten werden in 818 talen verspreid. Meer

ginnende te Jeruzalem, naar Samaria, Galilea, Klein-Azië. Het werd gebracht in Rome, het hart van het machtige wereldrijk. Het is een zegetocht geworden. Het heeft, de eeuwen door, z'n loop voortgezet en 't is gekomen tot aan de einden der aarde.

En op die glorierijke tocht zijn 1804 en 1814 mijlpalen, waarbij gedankt mag worden.

HET LEEMANSBURELTJE

Natuurlijk zijn er meer, maar één wil ik er nog noemen n.l. 1854. Toen verscheen voor het eerst de gehele Bijbel in het Javaans.

Het gebeurde op een veertentoonstelling in Surabaya. Een veekoopman, op weg naar Wyung, werd door een Hollandse boekverkoopster een Javaans geschriftje aangeboden. Hij wou het niet aannemen, omdat hij het toch niet lezen kon. Na lang aanhouden nam hij het mee en gaf het in Wyung aan een moskee-beambte. Deze las het niet alleen zelf, maar ging het ook aan z'n vrienden voorlezen. „Het begin des Evangelies van Jezus Christus de Zoon van God”. Ze begrepen er weinig van, maar enkele christenen uit Holland brachten hen verder. En het gevolg van dit nietig gebeuren? Na 9 jaren werden er in Wyung 35 Javanen gedoopt.

Er was in deze jaren al een Ja-

vaansé vertaling van het Nieuwe Testament geweest, maar het gouvernement vreesde voor onrust onder de bevolking, als dit geschrift verspreid werd en nam daarom de gehele op- laag in beslag. Treurig!

Gelukkig had het Nederlands Bijbelgenootschap andere gedachten en plannen. Het gaf aan Dr Gericke de opdracht de gehele Bijbel in het Javaans te vertalen en nu, 100 jaar geleden, kwam dit geweldig werk klaar.

Je begrijpt, dat zulk pionierswerk van grote waarde is geweest voor de taalstudie. Totaal vreemde, zelfs veel ongeschreven talen, werden bestudeerd en... al meer werd de enige naam, die onder de hemel gegeven is om zalig te worden, verbreid over de wereld. Op de Stille Zuidzee-eilanden, onder de Mohawks in Noord-Amerika, in China en op Groenland onder de Eskimo's.

En wat gebeurt er met de miljoenen bijbels en bijbelgedeelten?

Het is er mee, zoals de gelijkenis van de zaaiër het ons vertelt. Die kennen jullie wel. Jezus leerde er o.a. dit mee: dat niet alle zaad opkomt en vrucht draagt. Er zijn bijbels, die zo weggeworpen worden. Er zijn er, die oppervlakkig gelezen worden. Er zijn er ook, die van Genesis tot Openbaringen gelezen en herlezen worden.

Maar één ding is zeker! Het is het levende Woord van God. En Gods Woord doét zijn werking. Ledig keert het nooit terug. Het is óf tot eeuwig behoud, óf tot verharding in de zonde. En ook dit láátste is een vrucht!

(Gegavens ontleend aan uitgaven van het N.B.G.)

Het Rijk van God in sneeuw en ijs

door:
M. A. M. Rens Boldingh

Nu is de verste noordpunt van New-Foundland om zo te zien vrij dicht bij het uiterste zuiden van Labrador. Kijk het maar eens na op de kaart. Alleen maar de Belle Islestraat is er tusschen.

Jens Haven wist dit ook. En hij wist tevens, dat daar in die New-Foundlandse haven dikwijls Eskimo's kwamen om handel te drijven. Dus wachtte hij kalmpjes af en liet zich intussen een echt Eskimo costume maken van zeehondenvel, benevens een paar gevoerde laarzen. Met zijn door weer en wind getaande gezicht leek hij sprekend op een echte Eskimo, vooral, wanneer hij de capuchon

met bontrand om zijn oren had getrokken. Zo zat hij daar in New-Foundland als een vogelvanger bij het vinkentouw. In spanning Maar rustig.

En eindelijk, daar had je de Eskimo's, sluwe handelaars, tot en met.

Ze hoorden zich in hun eigen taal aanspreken en riepen elkaar toe: „Onze vriend is gekomen!“ Daar kwamen ze allemaal Jens Haven bekijken.

„Je bent één van ons“, zeiden ze, „want je praat net als wij. Morgen komen we je halen, je gaat met ons mee!“

Ja, dat was de wens van Jens Haven. Maar nu hij er vlak vóór stond, dacht hij aan Ehrhardt en de andere vermoorden en schrok ervoor terug. Die nacht bracht hij in gebed door en God gaf hem kracht en moed tot het goede besluit.

„Als ze morgen komen, ga ik mee. Dan is dat het bewijs, dat God mij in Labrador gebruiken wil. 't Is Gods zaak en ik ben in Zijn hand veilig“.

In spanning wachtte hij de morgen af. Wat zou de dag hem brengen? Zouden de Eskimo's komen? Ja hoor, ze kwamen! Met achttien man!

Toen wist Jens Haven, dat hij met hen mee moest gaan. Eerst naar een eilandje waar ze tijdelijk woonden. Later naar het grote Labrador, waar

hij de enige vreemdeling, de enige blanke was. Onder grote moeilijkheden probeerde hij de Eskimo's de eenvoudigste geloofszaken bij te brengen en hun de Bijbelse verhalen te vertellen. Ze luisterden graag, net als kleine kinderen. Maar Jens Haven merkte het wel: tot hun harten drong de boodschap van God niet door. Soms vroeg hij zich wel eens af: hadden deze Eskimo's een hart? Of droegen ze een klomp ijs of steen in de borst?

Na een poos kwam een andere Herrnhutter broeder, Laurens Drachart, hem helpen. Deze had ook te voren de taal geleerd, zodat de eerste begroeting direct in het Eskimo's was. Dat ging zo, lees het maar eens, als je kunt!

Drachart nam een Eskimo bij de

hand, hield die stevig vast en zei: „Ikingutigangut!” (wij zijn vrienden) Waarop de andere antwoordde: „Ikingutigenpogut!” (wij zijn ook uw vrienden).

Dat was het begin en daarmee werd ook Laurens door de Eskimo's aanvaard.

Nu rustte op deze beide mannen

de zware taak om het Christelijk geloof aan de Eskimo's door te geven.

Dat klinkt nogal eenvoudig, maar het is inderdaad het moeilijkste, dat bestaat. Want het zijn niet alleen verschillende talen, maar ook verschillende gedachtenwerelden. En eer dat tussen die twee werelden een brug geslagen is!

Woorden en dingen, die voor ons heel gewoon zijn, kenden de Eskimo's niet. Daarom konden de zendingen zelfs met de mooiste gelijkenissen niets beginnen. Een herder? Schapen? Totaal onbekend! Akkers, wijngaarden, zaaien en oogsten, koren, brood, wat zijn dat voor dingen? De zendingen moesten zelf weer kleine gelijkenissen verzinnen, en de grote gelijkenissen met andere dingen vertellen, die de Eskimo's wel kenden.

Veel moeilijker werd het nog, als het ging over dingen van de geest. Over zonde en berouw en vergeving. Over liefde en barmhartigheid, over je opofferen voor een ander. Deze gedachten waren hun van ouds volkomen vreemd. Zonde was voor hen: de een of andere stommeit, waarmee je last kunt krijgen. Bv. als je niet slim genoeg steelt, zodat het ontdekt wordt! Of, als je iemand vermoord en de familie komt er achter!

Of, als je 'n tovenaars nijdig maakt, zodat hij je allerlei onheil op de hals kan sturen.

Ja, als God niet Zelf aan zijn pioniers en boodschappers heel veel extra geduld en wijsheid en vindingrijkheid had gegeven, dan was er in geen der vreemde landen iets van het Koninkrijk Gods terecht gekomen!

ONS WERKHOEKJE

Je zult weinig moeite gehad hebben met het laatste kruiswoordraadsel. Hoe gemakkelijk ook, nooit overslaan! Dan krijg je tenslotte een zekere routine in het oplossen.

De oplossing:

Horizontaal: 1 vat. 3 kar. 6 in. 8 la. 9 los. 10 ka. 12 af. 13 aorta. 16 els. 17 Ina. 19 sok.

Verticaal: 1 vink. 2 Wn. 4 af. 5 raaf. 7 Goor. 11 aal. 12 aan. 14 Oss. 15 tik. 16 eg. 18 as.

Na de vakantie ben je helder genoeg om 'es wat pittiger raadsel op te lossen.

Alle woorden bestaan uit 6 letters. Op de kruisjes komt van boven naar beneden iets te slaan over deze maand.

- 1...x... Oliehaven in Iran.
- 2...x... vrucht
- 3...x... deel van zinspreuk op Zeeuws wapen.
- 4...x... in deze stad staat het Kremlin.

- 5 x... een der Klein-Aziatische gemeenten.
- 6 .x... vorst der Hunnen.
- 7 .x... de heidenapostel.
- 8 ...x... de sterkste man uit het O.T.
- 9x. beroemde kerk in Haarlem
- 10x een koning uit 2 Sam. 24.
- 11 x ronde lijn.
- 12 .x eiland in de Egeïsche zee (openbaringen).
- 13 . . x hevige schrik.
- 14 . . . x . . . was Bach eenmaal van de Thomaskerk.
- 15x. wasmiddel.
- 16x deel van Gelderland.
- 17 x vindplaats van bauxiet in Suriname.
- 18 .x vaandel.
- 19 . . x wollige stof.
- 20 . . x plas uit vroeger tijd.
- 21x. Boeddhistisch tempeltje.

Ook deze keer behoeft er niets opgezonden te worden.

In het September nummer hopen we een prachtig prijsraadsel te zetten. Dat wordt dus een echte wedstrijd.

Flersen AMNASTIEK

Eerst maar weer de antwoorden op de vragen uit het Juninummer.

- 11. spreekt voor zichzelf.
- 12. gedroogd vruchtvlies van de cocosnoot.
- 13. de Fram.

- 14. Antiochië, Selenzië, Salamis, Pafos, Antiochië, Iconium, Lystre, Derbe en weer terug over Perge naar Antiochië.
- 15. Rust, roest. Arbeid adelt.
- 16. Die heeft geen vrouw.

KORTE INHOUD van 't voorafgaande:

Als jongen, dwalend langs het strand, is Hilde Dirks Kat reeds vol verlangen, achter de Amelandse hoortop te mogen zien. Op jonge leeftijd monstert hij aan en maakt zijn eerste Groenland reis. Op z'n derde reis wordt hij bevorderd tot tweede stuurman.

Met een paar sprongen stond ik weer bij het roer, naast stuurman Siebold en nam hem de verantwoordelijkheid uit de handen. Wat er in mij omging, kan ik niet zeggen, maar het gelukte mij iedere gedachte te onderdrukken, die niet onmiddellijk met de redding van het schip te maken had.

Siebold slaakte een diepe zucht en trad ter zijde. Hij bleef echter vlak in mijn nabijheid, waarvoor ik hem zeer dankbaar was. Er werd tussen ons geen woord gesproken, toch hielpen we elkander. Ik omkleemde met uiterste krachtsinspanning de roerstang en probeerde aan het wrikken van het roer te bepalen, of wij in de zeestroming waren, die ons gewoon-

lijk huiswaarts bracht, of dat we er door Siebolds verwarde sturen waren uitgeraakt. Ik meende de stroom te bespeuren, maar was toch nog onzeker. Een ster, enkele sterren zouden me uitkomst kunnen brengen. Ik keek omhoog naar de duistere hemel, die geen enkele ster doorliet. En de donder kraakte en de bliksemstralen flitsten en de nood nam toe.

Zou ook ik, ik, het moeten opgeven? Zoals de oude Siebold het had moeten doen?

„Here God! een páár sterren! Geef mij een páár sterren!”

Deze schreeuw barstte los uit mijn gemoed. En even later raakte de oude Siebold mijn arm aan.

„Dáár! Dáár!”

En waarlijk. Boven onze hoofden braken de wolken uiteen. Twee sterren, even later vier, daarna meer, werden zichtbaar.

- 17. Dr Louis Pasteur.
- 18. Tarsen in Cilicië. Van het eiland Cyprus.
- 19. Timmermansgilde.
- 20. Canberra, Ottawa, Santiago.

Nu de nieuwe:

- 21. Wat betekent de uitdrukking: de kandelaar is weggenomen.
- 22. Hoe komt men aan de naam: perkament? En wat was het eigenlijk?
- 23. Men zegt wel eens: hij is zo rijk als Croesus. Waar resideerde deze vorst eenmaal?
- 24. Wat is een aesculaap?
- 25. Wat is eigenlijk een visioen?
- 26. Waar zou het geboorteland van de coloradokever liggen?
- 27. Noem 'es 2 reptielen.
- 28. Ook eens 2 amphibiën.
- 29. Noem 'es 2 spreekwoorden met adder er in!
- 30. In Nederland betaalt men met guldens en centen. Waarmee betaalt men in Engeland, Duitsland, Frankrijk en Amerika?

„De Grote beer!” fluisterde de oude man eerbiedig. Ik zelf kon niet spreken, want het hart sloeg me in de hals. Ik keek en keek en maakte haastig mijn berekening. We hadden redelijk goed koers gehouden. Als ik nu ook nog de Poolster zou mogen zien.... Daar verscheen als

door een wonder ook de Poolster, de vriend van alle zeevaarders op het noordelijk halfrond. Nu wist ik dat we de goede richting hadden en werd ik ondanks het noodweer rustig en vrolijk van binnen. 't Was mij, alsof de Here God zelf naast mij stond en meestuurde.

Na een half uur begon het onweer te minderen; na een goed uur kalmeerde ook, heel langzaam aan, de storm. Siebold bood aan het stuur weer over te nemen, opdat ik kon gaan slapen. Ik weigerde, want ik voelde een krachten en een werklust in me, alsof ik nooit meer slaap nodig had. Toen zuchtte Siebold weer en ging naar kool. 't Is zijn laatste reis geworden.

We liepen veilig in Hamburg binnen. Daar had men reeds met angst in 't harte naar ons uitgezien en toonde grote dankbaarheid, dat we er heelhuids waren. Behalvé de tweede stuur was er geen man verloren gegaan. De kommandeur gaf hoog op over hetgeen ik in die stormnacht had gedaan. Toen benoemde de redér mij tot eerste stuurman over een gloednieuw schip, dat in het volgend vis-seizoen zijn eerste reis zou maken. Het was „de juffrouw Klara”, waarop ik later kommandeur zou worden en waarmee ik nog later bovengenoemde, zeer zware reis zou maken, waarvan wel ik, doch niet „de juffrouw Klara” wederkeerde.

Van dat alles wist ik toen echter niets. Het is goed, dat God de toekomst genadig verborgen houdt. Wie zou er anders nog varen durven? Wie zou er nog gelukkig zijn?

Ik, Hidde Dirks Kat, was gelukkig. Ik was eerste stuurman en als onderpand en handgeld ontving ik uit de handen van des reders dochtertje een fraai bewerkte zilveren beker. Binnen een krans van zilveren bloemen droeg deze een blank schildje. Daarop kon ik mijn naam laten graveren.

Maar eerst reisde ik naar Ameland, naar Hollum, om in het huwelijk te treden en het huis te betrekken, dat ik verder al mijn levensjaren heb bewoond. De zilveren beker nam ik mee en deze werd door de Hollumers om strijd bewonderd.

Vier maal maakte ik een Groenlandreis als eerste stuurman op „de

Juffrouw Klara". Toen kende ik het schip beter, dan mijn huisje in Hol-lum. In die jaren zag ik weinig zomer, want, naarmate er meer schepen ter walvisvangst voeren, moesten we vroeger in het jaar vertrekken en later in de zomer huiswaarts keren. Eind Februari, begin Maart was de tijd voor de uitreis; eind Augustus, begin September, moest noodgedwongen de thuisreis worden aanvaard, omdat dan het ijs uit het poolgebied naar het zuiden zich begon uit te strekken en grote gevaren opleverde. Het ijs vroeg meer slachtoffers dan de storm.

Als stuurman gaf ik ogen en oren goed de kost; ik kreeg daartoe meer gelegenheid dan als matroos, doordat ik met de vangst en het uitsnijden der walvissen niet zoveel meer te doen had. Bovendien mocht ik als stuur vragen doen aan mijn kommandeur, hetgeen van een matroos brutaal en onbehoorlijk werd gevonden. Door vragen en waarnemingen leerde ik, dat de walvissen niet de zee-stromingen volgen, doch de trek van hun aas, dat bestaat uit klein gedier-te, jonge haringen en andere visjes, die ze tussen hun baleinen door naar binnen kunnen werken. Spoedig kon ik aan de blauwe of grijze kleur van het water zien, of er zich walvis-aas in bevond, of niet.

Ook leerde ik de verschillende ijs-formaties kennen. In sommige jaren strekte zich vast en dik ijs uit tussen Bereneiland, Spitsbergen en Groenland, zodat het deze streken aan elkaar verbond. Dit noemden de schippers zuid-ijs. Dan kwamen de walvissen uit de Russische poolzee westwaarts af. Deze vissen zijn wat korter en dikker dan de andere soort en gemakkelijker te vangen. Ze zijn nog niet zo wantrouwend tegenover mensen en schepen, want er wordt daarginds minder jacht op hen gemaakt. Zuid-ijs leverde gewoonlijk goede jaren op. In andere jaren daarentegen lag het ijs niet zo breed, dan is de jacht veel moeilijker. De schippers noemen deze jaren: westijsjaren.

Dikwijls heb ik gedacht: alles heeft toch zijn reden en het komt erop aan, die reden of oorzaak op te speuren. Ik was in deze jaren ijverig aan het speuren en maakte ook aantekening van wat ik vond; ik sprak er echter niet vaak over, want wanneer anderen het ook weten, komt het voor, dat ze de eigenlijke vinder de kaas van het brood snoepen. En dat was mijn bedoeling niet, ik wilde het brood en de kaas hebben. Dat is me ook gelukt.

In het derde jaar vierde onze kommandeur zijn vijfenveertigste verjaardag aan boord, terwijl de vangst op zijn drukst was. De hele bemanning vierde dit mee met een extra slok

brandewijn en 'n dubbel portie worst bij de erwten.

Maar de kommandeur wist, dat het zijn laatste reis zou zijn. Het leven op deze wijze maakt vroeg oud. Hij leed aan reumatiek en maagpijn en toen wij na behouden vaart weer in Hamburg voor onze reders stonden, nam hij zijn ontslag. Hij was van het eiland Föhr en een braaf man. Ook hadden de Groenlandreizen hem zeer welgesteld gemaakt, zodat hij een prachtig stenen huis kon laten bouwen, een paleis gelijk, met rondom een rijk aangelegde bloementuin. Eenmaal heb ik hem daar bezocht.

Ik heb mij toen afgevraagd, waarom wij, Amelanders, niet zulke huizen laten zetten. Zeker, omdat onze aard voorzichtiger is. Wij zijn meer voor het sparen dan voor het uitgeven.

Wat ik verwachtte en hoopte, gebeurde. De reder vroeg of ik nu kommandeur op „de juffrouw Klara” wilde worden. Ik dacht: tot hertoe heeft mij God gebracht en nam het met een dankbaar harte aan. Hidde Dirks Kat was kommandeur geworden!

Nu moet ik over de reis gaan schrijven, die in Maart 1777 een aanvang nam.

„De juffrouw Klara” voer weer uit van Hamburg, voor rekening van de heer David Hendrik Kervoel. Het schip was bemand met 38 koppen, buiten mij en de stuurman en het ging uit ter Walvis- en robbenvangst.

De 5e Maart voeren we uit en de 5e April kwamen we voor het Groenlandse ijs. Hier vingden we dertig vaten robbespek. Het was een Westijtsjaar, dus het ijs reikte niet zeer ver zuidelijk, zodat we noordelijker opvoeren en op 26 Mei voor de ijsvelen van Spitsbergen aankwamen. Hier werden door verscheidene schepen walvissen gevangen.

Ik moet hier nog meedelen, dat „de juffrouw Klara” niet alleen was uitgevaren. Sinds lang was dit niet meer de gewoonte en met het oog op wederzijds hulpbetoon was het ook beter. Er was op die 5e Maart een kleine vloot uit Hamburg vertrokken, eigendom van verschillende reders en bevolkt met manschap van velerlei tongen en talen. In het vanggebied was het onmogelijk dicht bijeen te blijven, daar ieder schip soms uren lang zijn eigen walvis achterna moest zetten en ook het oponthoud voor het uitbenen en ber-

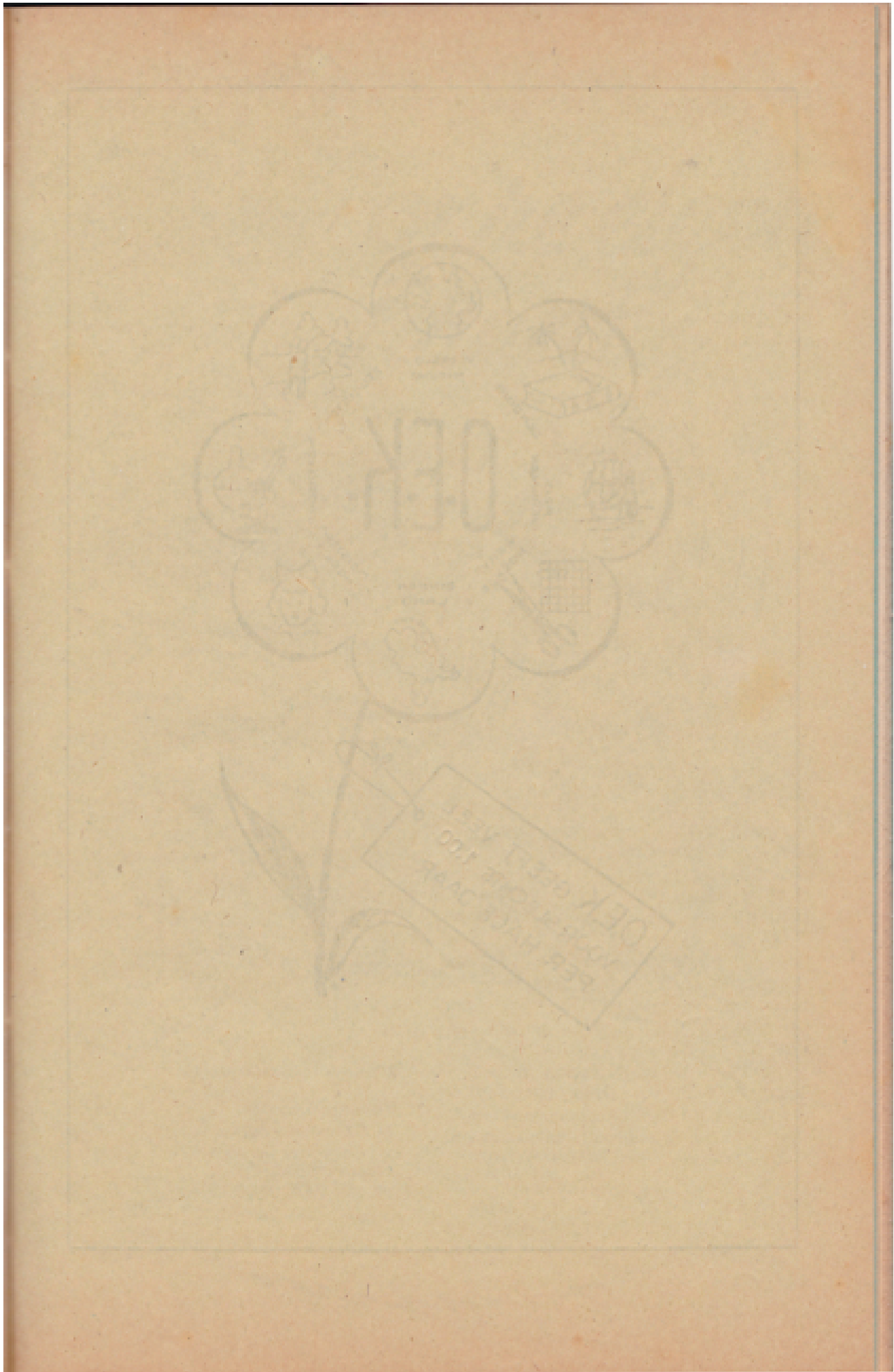
gen verschillend was. Maar daarna probeerden we weer om zoveel mogelijk bij elkaar te komen.

Na enkele walvissen te hebben buitgemaakt, dreef „de juffrouw Klara” met een aantal andere schepen uit de koers. Nu en dan maakten wij onze schuiten aan schots of ijsveld vast en lieten ons meedrijven. Op de 1e Juli bevonden we ons belangrijk zuidelijker. We hadden in die tussentijd al weer een grote walvis gevangen, die ons niet minder dan dertig vaten spek opleverde. De jacht zag er dus goed uit en de bemanning was welgemoed. We hadden overvloed van goed eten aan boord, daarbij de nodige wijn en brandewijn en onze lading begon reeds kostbaar te worden. Tegen de masten stonden de grote ribben, kaken en schouderbladen uit te lekken. De olie die hieruit droop was voor de bemanning, alsmede de zware beenderen. Deze worden op de houtarme Waddeneilanden gebruikt voor paalwerk, om weiden en akkers te scheiden. De schouderbladen doen ook meermalen dienst als stoep. Zodat letterlijk alles van de walvis zijn waarde heeft.

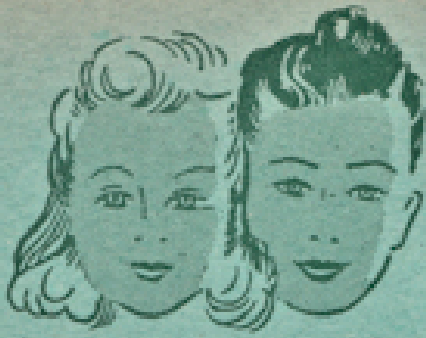
We hadden kans gezien met een zeventwintig schepen in elkaars nabijheid te blijven. Vaak liepen de mannen over het ijs naar die van de andere schepen toe. De kapiteins gingen bij elkaar uit eten en het was daar geen al te slecht verblijf, hoewel de koude nijpend was.

Dit zou echter spoedig veranderen.

SEPTEMBER 1954 - 10e jaargang No 6.

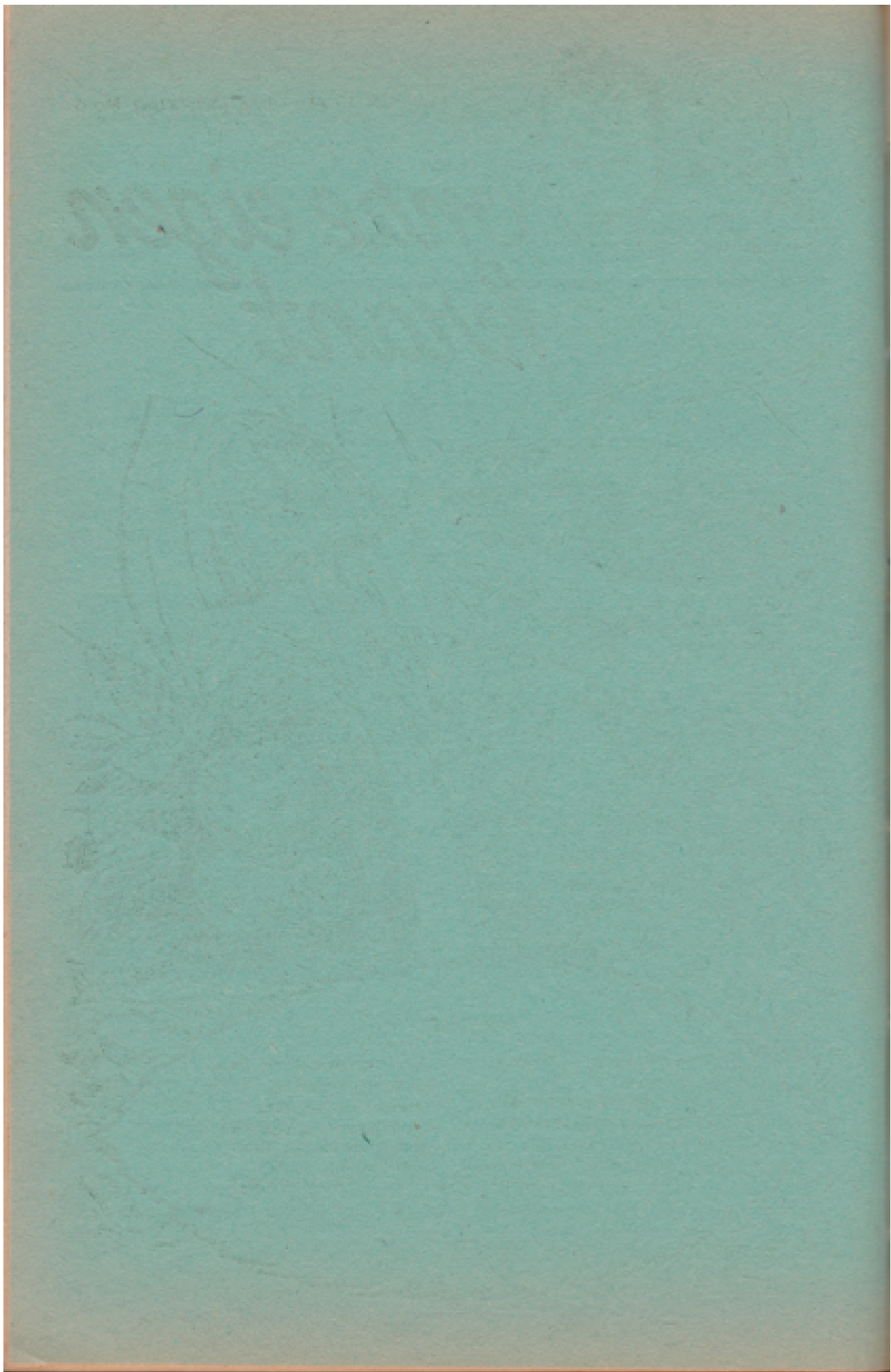
onze eigen krant

INHOUD:

1 Aardbeving in Algerië	God in sneeuw en ijs
2 Effatha
-word geopend-	6 Wedstrijd-puzzle
3 Rampen bij de K.L.M.	7 Hersengymnastiek
4 Merkwaardige
bijbeluitgaven	8 Feuilleton: Dagboek
eener reize ter Wal-
visch- en
Robbenvangst
5 Zending Het Rijk van	

K. S. E. S.

„Onze eigen krant“

Voor de hoogste klassen der Christelijke Scholen
Verschijnt de 20ste van de maand

Redactie: L. Meijer, H.d.S., Bedum - J. Bulthuis
H.d.S., Ten Post - Tj. Schaafsma, H.d.S., Kampen
Administratie-adres: "DRUKKERIJ DE VRIES"
Stadsburen Telef. No. 345 - Girorekening no. 139539

10e Jaarg. No. 6 - Sept. '54

AARDBEVING IN ALGERIË

Franse kolonisten stichtten in 1843 in Algerië de stad Orléansville. Ze werd gebouwd op de fundamenten van een Romeinse nederzetting. De stad ligt op een plateau en is omgeven door hoge bergen. Er wonen ongeveer 35.000 mensen, waaronder 6000 Europeanen. We vinden Orléansville 160 km ten Westen van Algiers.

De avond van 8 September waren de inwoners van Orléansville rustig gaan slapen. De hitte van de dag, die nog in de straten hing, werd weggevaagd door de koelte van de nacht. De stilte van de nacht daalde over de stad.....

Plots, midden in de nacht, beefde de aarde en wankelden de gebouwen. Twaalf seconden duurde de aardbeving. De gevolgen waren verschrikkelijk. Een geweldig aantal huizen stortten in. De stad werd onmiddellijk in een onheilspellende duisternis gehuld. Door kortsluiting vlogen huizen in brand. Hier en daar werden de straten door de flakkerende vuurgloed spookachtig verlicht. Ontzettende tonelen speelden zich af. In panische schrik renden talloze mensen hun huizen uit. Op straat werden ze door het neerstortend puin vermorzeld. De lucht was vol van groep en gekerm, van angstgeschrei en gegil. Een vuurhal in de lucht, omgeven door zware wolken, maakte

alles nog angstiger.

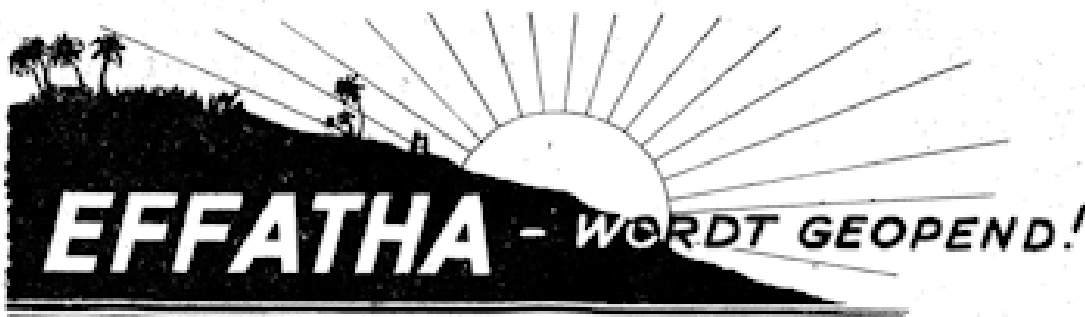
Tijdens de aardbeving had een dam het begeven en werden honderden hectaren bouwland overstromd door

het water. Ook het vliegveld van Orléansville stond blank.

Het was reeds lang dag geworden toen de eerste berichten over de omvang van de ramp tot Algiers doordrongen. De reddingspogingen werden bemoeilijkt door de overstroming van het vliegveld.

In de vroege morgen werden nog kleine schokken waargenomen. De meeste overlevenden gingen vluchten naar veiliger oorden. De vluchtlin-

Je hebt allemaal wel eens een doofstomme ontmoet. Daar ben je toen stil van geworden! Je zag een jongen, een meisje, net als je zelf bent. En toch... een kind, dat ontzettend veel mist. Een eenzame! Denk het je eens goed in: nooit een woord gehoord, nooit moeders lieve stem gehoord, nooit kunnen meezingen en lachen met de andere kinderen. Altijd om je heen de stilte! Omgeven door een muur!

Zo zijn er veel kinderen. Ze zijn doof geboren. En omdat ze doof zijn, kunnen ze ook niet spreken. Misschien wil je zeggen: „Ik ken wel dove mensen, die toch heel goed kunnen spreken”. Dat is waar! Maar deze mensen zijn wel horende geweest. Ze zijn later doof geworden.

Iemand die doof geboren is, is ook stom. Zijn stem is er wel, maar hij

heeft die stem nooit leren gebruiken. Kan zijn eigen stem niet horen!

De kleine in de wieg, luistert al naar moeders stem. Het hoort klanken en woordjes, altijd maar weer. Straks doet het kleine mondje moeder na!

Het doofstomme kind hoort die woordjes niet en begint daarom ook niet ze na te babbelen. Als het groter wordt, zijn daar de ogen die vragen! De ogen, die zo dikwijls zeggen: „Ik begrijp het niet!” Met gebaren moet het moeder duidelijk maken wat het wil. Het ziet wel, dat Vader de handen vouwt, maar Vaders bidden hoort het niet! Moeder kan wel die handjes vouwen, maar van Jezus vertellen kan ze het doofstomme kindje niet!

Dat is wel het allerergste. Niet kunnen horen van de weg der verlossing

gen, van wie sommigen hun kostbaarste bezittingen met zich meedroegen, werden afgevoerd in de richting van Oran en naar het Zuiden.

Tegen de avond bevonden zich reeds meer dan duizend militairen in het getroffen gebied om hulp te verlenen. De meeste slachtoffers leden aan schedelbasisfracturen en beenbreuken.

Ongeveer één vijfde deel van de stad was met de grond gelijk gemaakt. Een dorp in de nabijheid van de stad is totaal van de aardbodem weggevaagd. Het telde meer dan twee duizend inwoners. De aardbeving kostte naar schatting aan elf honderd mensen het leven.

Premier Mendès-France heeft on-

middellijk een fonds van 15 miljoen francs gevormd voor hulpverlening.

Hij zond een boodschap aan de gouverneur van Algerië, dat op alle steun van Frankrijk kan worden gerekend.

In Frankrijk hangen de vlaggen halfstok.

We leggen vandaag de krant naast de Bijbel en dan lezen we in Mattheüs 24:

„Ook zult gij horen van oorlogen en geruchten van oorlogen. Ziet toe, weest niet verontrust; want dat moet geschieden, maar het einde is het nog niet. Want volk zal opstaan tegen volk en koninkrijk tegen koninkrijk, en er zullen nu hier, dan daar, hongersnoden en aardbevingen zijn. Doch dat alles is het begin der weeten!

Een leslokaal van het doofstommeninstituut „Effatha“.

door Jezus Christus. Want het geloof is uit het gehoor en het gehoor door het Woord Gods (Rom. 10:17).

Naar een gewone school kan het doofstomme kind niet. Gelukkig dat er voor hen ook een school is. Een school waar men de doofstomme leert lezen en spreken. Geen lange zinnen, maar toch te begrijpen. Waar het leert andere mensen te verstaan, door de woorden van hun lippen te lezen. Waar het bekend gemaakt wordt met Jezus, de Zaligmaker.

In ons land is maar één Christelijk doofstommen instituut. Het staat te Voorburg.

Deze school draagt de naam: **Effatha**, dit betekent: word geopend.

Neem je bijbeltje maar en zoek eens op Marcus 7 vers 31 tot 37!

Nu begrijp je ook, waarom dit instituut de mooie naam draagt: „Effatha“.

Enkele weken geleden zijn vernieuwde en uitgebreide gebouwen in gebruik genomen. Het instituut had de laatste jaren voortdurend te kampen met gebrek aan ruimte. In de nieuwe school zijn nu achttien les- en werklokalen en nog drie lokalen voor spreekonderwijs.

Het instituut telt thans 290 leerlingen.

Je zult wel graag willen weten, hoe het in zo'n school toegaat. Denk nu niet, dat je daar allemaal kinderen ziet, die droevig, stil staan te kijken!

O, neen! Ze spelen wát vrolijk samen! Het luid lawaai van jullie speelplein is er niet. Wel klinken er soms kreten. Bij hun spelletjes begrijpen de kinderen elkaar heel goed. Druk gebaren ze. De ogen geven ze goed de kost. De jongste leerlingen zijn 3 à 4 jaar oud en de oudsten 18 jaar. Daar hoor je heel vreemd van op! Hoe jonger naar school hoe beter! Het is voor deze kinderen en ook voor de vaders en moeders, wel erg verdrietig, dat er maar één Christelijke school in héél ons land is. Ze komen op deze school uit alle provincies. Alleen in de vacaties kunnen de kinderen naar huis. Ze moeten al die tijd dus uit het gezin weg. Daarvoor is bij de school ook een groot gebouw, het **internaat**, waar al de leerlingen samen wonen.

Het is heel moeilijk om zo'n kleine peuter alleen achter te laten in Effatha. Alleen in de vacaties hem weer te kunnen zien. Maar 't is ook een

grote vreugde om te merken, hoe flink hij al leert. Wat laat hij in de vacantie graag zien, hoe knap hij al is geworden. Moeders ogen vullen zich met tranen van ontroering als zij zijn eerste „Moeder” hoort!

Die hele kleinen gaan eerst naar de z.g.n. voorschool. Hier moeten ze eerst wennen aan het schoolleven. Ze doen, net als op de kleuterscholen, aan knippen, vouwen en plakken.

't Voornaamste werk op de voorschool is echter het lezen. Je kijkt verwonderd op! Lezen? Een doof kind van 4 jaar lezen?

Kijk maar eens even toe in die voorschool. — Zie daar staat op 't bord een rij namen van leerlingen; een rij namen van voorwerpen, z.a. bank, stoel, tafel, lamp; een rij namen z.a. lief, knap, stout, dom. Corrie komt voor de klas en de juffrouw wijst de namen van de leerlingen op de rij af aan. Bij elke aangewezen naam loopt Corrie naar het kind, dat deze naam draagt: die is het! Later doet juf het doorelkaar, dan wordt het moeilijker. Zeggen kunnen ze de naam niet. Maar ze onthouden aan die wonderlijke tekenjes wel, welk vriendje het moet zijn. Adri mag de 2de rij. Hij wijst naar zijn bank, loopt naar de stoel van de juffrouw, wijst naar de lamp. In het schoollokaal zijn heel veel voorwerpen aanwezig. Ook een groot aantal platen en afbeeldingen om steeds te kunnen aanwijzen. Bij de laatste rij duiden de kinderen door gebaren de betekenis aan. Lief: een aai over de wang; knap: enige goedkeurende klopjes op 't hoofd; stout: 'n opgestoken vinger.

Komen ze later in de eerste klas, dan komen korte zinneljes aan de beurt. Vader rookt een pijp. Met gebaren maken ze duidelijk, dat ze best weten wat er op het bord staat.

In de eerste klas begint het leren spreken. Uit het klasje van ongeveer 12 leerlingen, moeten ze om beurten met een mijnheer mee. Laten wij ook maar even meegaan.

Voor de eerste maal is het een hele onderneming voor zo'n kleine dreumes, om zo maar met die vreemde

mijnheer mee te gaan.

De eerste maal blijft het bij wat grapjes en spelletjes. Een andere keer neemt de mijnheer een strookje papier en blaast er tegen. Dat is een mooi spelletje. Maar dat kan Teunis ook! Zie het blaadje eens heen en weer flapperen. Nu eens proberen met een „p”. Pf. Weer maakt het strookje sierlijke buigingen achterwaarts.

Mijnheer zegt: Papapa! Teunis kijkt naar de mond van mijnheer en doet „bububu” met zijn lippen. Geen stem er bij! Dus nu eens laten voelen. Mijnheer neemt de vingertoppen van Teunis en houdt die tegen mijnheers keel. Daar zijn trillingen te voelen. En nu mag Teunis ook eens bij zichzelf dit kunstje doen. Weer voelen, weer proberen en ja, dan lukt het. De eerste klanken!

Nog niet mooi, nog schor, maar het eerste begin is er toch.

Een volgende keer weer herhalen, steeds herhalen. In een spiegel kan Teunis zien, of zijn lippen precies zo doen als die van mijnheer. Een kleine verandering in stand van tong en lippen geeft een heel verkeerde klank. Door voortdurend oefenen en verbeteren, komt Teunis toch zover, dat hij verstaanbaar kan zeggen, wat hij heeft mede te delen.

Hoe meer hij leert spreken — je begrijpt, in heel korte zinneljes — hoe minder hij in school gebaren mag gebruiken. Mijnheer behoeft zijn

RAMPEN BIJ DE

Op 23 Augustus j.l. stortte het K. L.M.-vliegtuig „Willem Bontekoe” in zee. Hierbij zijn 21 personen om het leven gekomen. Het vliegtuig was reeds in zicht van de veilige haven, 5 mijl uit de kust van Bergen aan Zee

gebeurde het vreselijk ongeluk. De „De Willem Bontekoe” moest volgens de dienstregeling om vijf minuten over twee op Schiphol arriveren. De gehele middag verkeerde men op de luchthaven al in onrust, want

woorden niet luid te zeggen. Teunis leest van de lippen de woorden. Horen kan hij ze immers niet!

Onder elkaar mogen de doven nog heel graag zich van geharen bedienen, ook om de korte zinnnetjes duidelijk te maken. Tegen elkaar spreken ze alleen met de lippen en gebruiken geen stem. Ze horen elkaar toch niet.

De jongste leerlingen nemen verschillende gebaren van de ouderen over. Eén van de onderwijzers had vroeger een snorrelje met omkrulde punten. Nog steeds duiden de leerlingen die mijnheer aan met 'n draaiende beweging van de vingertoppen bij de mondhoeken.

Met grote aandacht luisteren naar de Bijbelse geschiedenis kunnen de leerlingen van „Effatha” niet. De Bijbelse Geschiedenis begint met een heel eenvoudige leesles, die wordt besproken en uitgelegd. Later krijgen de leerlingen een uitgebreider boek. Steeds weer worden deze lessen gerepeteerd, om zo te onthouden de grote gebeurtenissen, die worden behandeld.

Als straks in de hoogste klas de onderwijzer vraagt: „Wat staat er in Joh. 3:16?”, dan komt zonder aarzelen het antwoord, zij het met een tong, die zwaarlijk spreekt: „Alzo lief heeft God de wereld gehad dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft...”

Zo wordt in „Effatha” de doofstomme gebracht het Woord van God. De oudste leerlingen gaan ook naar

de catechisatie. De dominee kan hen geen onderwijs geven, de onderwijzer van de hoogste klassen geeft de catechisatie-lessen.

Veel leerlingen doen, vóór zij de school verlaten, belijdenis van hun geloof, in de kerk, waartoe zij behoren. Van de eertijds stomme lippen mag dan in het midden van de gemeente een belijdend „ja” weerklinken.

Effatha zorgt er ook voor, dat de leerlingen een vak leren. Er zijn werkplaatsen voor het: meubelmaken, schoenmaken en kleermaken.

De meisjes worden opgeleid in **litterie**, en costuumnaaien, knippen en verstellen.

Zo kunnen ze, als ze de school verlaten, hun eigen kost heel goed verdienen.

Er is geworsteld om de muren te doorbreken! Geheel gelukt dat nooit! Steeds blijft de doofstomme zich gebrekkig uitdrukken en kan hij niet in alles gewoon meeleven. Maar..... in het laatste Bijbelboek lezen we van de schare die niemand tellen kan, staande voor de troon en voor het Lam. — En zij riepen met luider stem. Zij zongen: „Gij hebt ons God gekocht met Uw bloed”.

Ja, ook zij, in wier oren in dit leven nooit 'n jubelzang had geklonken.

Ook zij, op wier lippen in dit leven nooit een lied was geweest.

Want daar zijn de muren doorbroken! — Daar is geen „Effatha” meer van node.

sinds 12 uur 32 had men geen **contact** meer met het vliegtuig gehad. Toen loods- en reddingboten melding maakten van het vinden van overblijfselen van het vliegtuig had men geen hoop meer. Schepen en vliegtuigen zochten onmiddellijk op zee. Een grote olievlek duidde de plaats van de ramp aan. Enkele dagen later werd één van de motoren van de machine opgevist. Over de oorzaak van de ramp tast men in het duister, want niemand heeft de ramp overleefd.

Maandagmorgen 5 September hoorden we het bericht van een tweede ramp. De „Triton” was neergestort. Dit vliegtuig was op weg naar New-York. In Ierland had het een normale tussenlanding gemaakt op het vliegveld Shannon. Het steeg op, om de tocht over de oceaan te beginnen. Alles was volgens de gezagvoerder Viruly volkomen in orde. Enkele minuten later gebeurde het. Op 7 kilometer van het vliegveld stortte het toestel plotseling neer op een modderbank in de rivier de Shannon. Op het vliegveld Shannon heeft men niet opgemerkt, dat het vliegtuig neerstortte. De derde vlieger bracht daar het nieuws. Zwemmend in het diepe water, dan weer voortwadend over modderbanken, wist hij de oever van de brede Shannon te bereiken. Stropelend worstelde hij de drassige kant van de rivier door. Daarna repte hij zich, voorzover zijn krachten hem niet begaven, hollend en struikelend naar het vliegveld, dat langs de rivier ligt, terug. Tot stomme verbazing van het personeel verscheen hij Zondagmorgen omstreeks zes uur daar. Hij was circa anderhalf uur onderweg geweest. Uitgeput, drijfnat en vuil kwam hij hijgend het gebouw binnen en schreeuwde: „We crashed” (Wij zijn verongelukt). Toen eerst werd de reddingsactie begonnen.

Op de modderbank deed de bemanning ondertussen hun uiterste best de passagiers te redden in de rubberboten, die het toestel bij zich had. De **stewardess** Helga Loewenstein wist in de **cabine** een paniek te voor-

komen, door steeds maar te roepen: „Blijft u kalm, wij hebben een bekwaam **piloot** en er is geen brand,

er kan ons niets gebeuren”. Zij opende het portier en hielp alle passagiers, die in het voorste deel van het vliegtuig zaten één voor één naar buiten. Tot de laatste passagier hield zij haar reddingswerk vol.

Toen heeft de zware benzinedamp haar verstikt.....

Helga Loewenstein was een Joods meisje, dat in 1938 met haar welgestelde ouders voor het **naziregime** van Duitsland naar Nederland vluchtte. Gedurende de oorlog werd het gehele gezin opgepakt, maar Helga wist te ontsnappen en onder te duiken. Al de anderen werden naar Duitsland gevoerd en kwamen om in de **gaskamer**.....

Helga kwam in 1950 bij de K.L.M. voor de verzorging van Joodse passagiers, die naar Israël vlogen. De laatste maanden vloog zij regelmatig heen en weer tussen New York en Amsterdam. Door haar moedig gedrag heeft ze verscheiden passagiers mee helpen redden. Zelf is ze er bij gebleven.

Als moedig en trouw gezagvoerder was Viruly de laatste man die zich redde, eerst toen hij overtuigd was,

Ons Werkhoekje.

Eerst de oplossing van het raadsel uit het Augustus no. Op de kruisjeslijn komt te staan: Augustus vacantiemaand. Controleer maar eens de oplossing.

- 1. Abadan. 2. Augurk. 3. Emergo.
- 4. Moskou. 5. Sardes. 6. Attila. 7. Paulus.
- 8. Simson. 9. St. Bavo. 10. Arauna.
- 11. Cirkel. 12. Patmos. 13. Paniek.
- 14. Cantor. 15. Persil. 16. Veluwe.
- 17. Moengo. 18. Banier. 19. Flanel.
- 20. Hofnar. 21. Pagode.

Hallo jongens en meisjes,

Daar is dan de beloofde wedstrijd. 'k Heb voor jullie apart, nog een hele reis moeten maken zeg! Alle provincies door geweest. En een boel gezien!

Vlug natuurlijk een „kiekje” genomen, die **typerend** was voor de provincie en toen alle 11 foto's door elkaar gegooid. De clichéfabriek heeft er een cliché van gemaakt, die je hierachter ziet afgedrukt.

Nu mogen jullie raden.

De oplossing als volgt inzenden:

- No. 1 is een foto uit Friesland.
- No. 2 is een foto Groningen.
- No. 3 is een foto uit Drente.

Op deze manier: maar dan met goede antwoorden.

De oplossingen moeten binnen zijn **vóór 10 October a.s.**

Verzorg het goed, want er wordt ook op netheid gelet.

Op de oplossing: adres (volledig, naam en **voornaam**).

Op te zenden aan:

Weled. Heer Tj. Schaafsma,
 Uit. de Miststraat 10,
 Kampen.

P.S. Krijg ik misschien ook een mooi „reisverhaal” op rijm?

dat er niemand meer gered kon worden. Hij sleepte een rubberboot met elf inzittenden over de modderbank.

Miss Snyder uit New York zat naast een man, toen de zware benzinedampen de cabine binnen drongen. In zijn zenuwachtigheid wilde de man 'n sigaret opsteken. Miss Snyder sloeg hem het doosje lucifers uit de hand. Door haar tegenwoordigheid van geest heeft zij een hevige **explosie** voorkomen en daardoor 28 personen het leven gered.

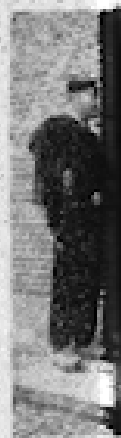
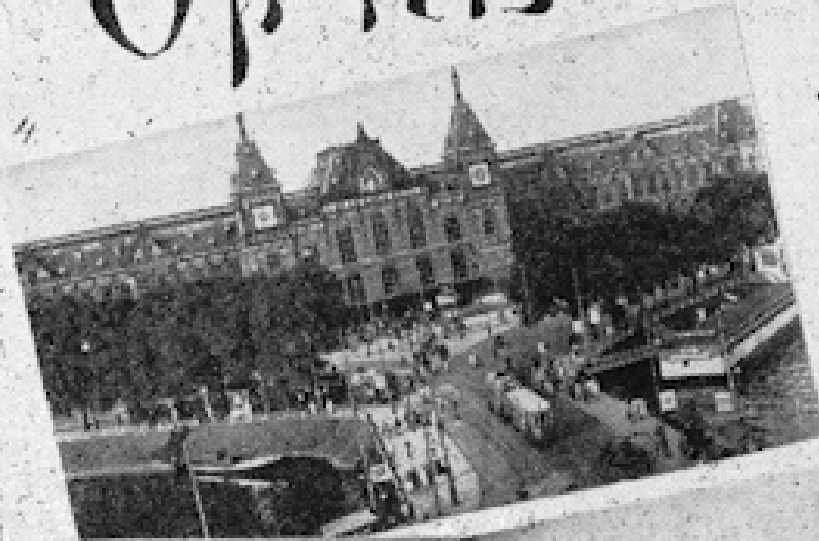
Toen dan eindelijk de reddingsploegen verschenen, konden zij de overlevenden, die tot aan hun heupen in de slijkerige modder stonden, helpen. De vloed kwam op en over-

spoelde het toestel. Als de witte rug van een walvis lag daar het vliegtuig in het water... Van de 56 inzittenden zijn 28 omgekomen. Somberte en verslagenheid heersten op Schiphol en leed kwam in zoveel gezinnen. Er is maar één schrede tussen ons en de dood.

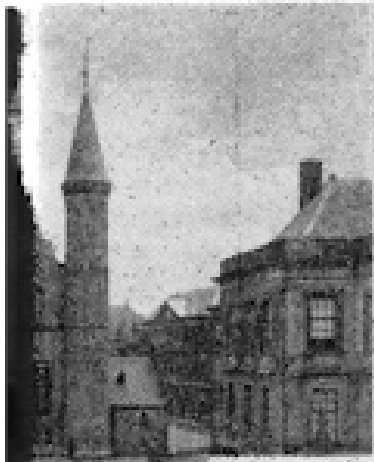
De president-directeur van de K.L.M. is onmiddellijk naar de plaats van de ramp gereisd, om een onderzoek in te stellen naar de oorzaak. Deze rampen troffen de K. L. M. zwaar. Haar **devies** is „Safety first” en we weten dat de K.L.M. alles in het werk stelt om dit devies waar te maken. Echter: de mens wikt, God beschikt.

Op reis

-Neder

3

door

6

10

11

land-

Merkwaardige Bijbeluitgaven

Naast de gewone bijbel, die wij dagelijks gebruiken zijn er andere exemplaren, die op een bijzondere manier bekend zijn geworden. Door een drukfout bijv., of door z'n zeldzaamheid. 't Is wel interessant daar 'es iets van te horen.

Er is in het Frans een uitgave verschenen — 't was in de 18e eeuw — die men de Azijbijbel noemt. Waarom? Wel, boven de gelijkenis van de wijngaard moest staan het Franse woord: vigneron. Maar de zetter vergiste zich en de corrector was niet wakker! Want toen de bijbel kant en klaar van de pers kwam, stond er niet vigneron, maar vinagre, d.i. azijn.

Een andere uitgave, nog ouder, wordt genoemd: de Deugnietenbijbel. Alweer door de schuld van de zetter en de nakijker, miste er in één van de Tien Geboden het kleine woordje: niet. Toen luidde het 7e gebod: „Gij zult echtbreken”.

Buiten de schuld van de drukker kwam er eenmaal een Bijbel in Duitsland van de pers, die men de Narrenbijbel noemt. Narr betekent: zot, grappenmaker.

Die drukker had n.l. een heel, heel flinke vrouw. Zo een, die men wel eens nader benoemt met: een manwijf. Deze vrouw kon heel moeilijk tevreden zijn met wat er in Gen. 3:16 staat: „Er sol dein Herr sein”

Hersenwonder WASTIEK

Antwoorden uit het vorig nummer:

21. Men vindt er van het Christendom niets meer over. 22. Van Pergamum. Ezelshuid. 23. Sardes. 24. Het zinnebeeld van de geneeskunde. 25. Een droombeeld. 26. In de staat Colorado in N.-Amerika. 27. Adder, hagedis. 28. Kikker (pad), salamander. 29. Hij koestert een adder aan zijn borst. Er schuilt een adder in 't gras. 30. Pound Sterling, shilling, pence (Eng.). Reichsmark, pfennig (Duitsl.). Franc, centime (Fr.). Dollar, dollarcent (Am.).

En nu:

31. Wanneer werd het Brits- en buitenlands Bijbelgenootschap opgericht?

- 32. Wanneer het Ned. Bijbelgenootschap?
- 33. Noem 'es 3 steltlopers.
- 34. Als ik zeg Hoenderloo, waaraan denk je dan?
- 35. Wat is Iran. Irian. Irak?
- 36. Noem 'es een woord met 3 dezelfde klinkers!
- 37. Noem 'es 3 volksliederen.
- 38. Welke maand heeft de langste naam?
- 39. Waar vind je de Lauwerszee? En de Witte Zee? En de Gele Zee?
- 40. Noem 'es 2 spreekwoorden waarin het woord boom of bomen voorkomt.

(en hij zal over u heersen). Het zet-
sel stond klaar. In de nacht sloop
ze naar de drukkerij, nam de letter-
tjes He weg en zette er Na voor in
de plaats: „Er soll dein Narr sein“.

Misschien wel de alleroudste uitga-
ve heet de Armenbijbel Eigenlijk is
de naam bijbel onjuist, want het is
een boek, met enkel platen en geen
teksten of bijbelverhalen. Aan één
zijde zijn de bladen bedrukt. Boven
aan de bladzij een Latijns opschrift
en daaronder een tekening, die de
een of andere geschiedenis uit de Bij-
bel moet voorstellen. Meer niet! In
totaal zo'n 40 bladen. Dat dit boek
Biblia Pauperum wordt genoemd,
komt hierdoor, dat deze uitgave niet
duur was. Een bijbel dus, die ook
door de armen gekocht kon worden.
Het kan ook zijn, dat men onder „ar-
men" hier verstaat, heel eenvoudige
mensen, die geen lezen of schrijven
hadden geleerd en genoeg hadden
aan een „platenbijbel“.

De kleinste bijbel, die werd ge-
drukt, heet de **Miniatuurbijbel**, uit
gegeven door de drukkerij van de
Oxford-universiteit. 't Is een bijbeltje
van 9 cm. hoog en 5½ cm. breed, in
een stevig handje, met een gewicht
van 3¼ ons.

Een heel merkwaardige bijbel is
de z.g. Bloedbijbel. In Pruisen re-
geerde eens koning Frederik de Gro-
te. Een eenvoudig man, niet van adel,
hield veel van prinses Amalie, de zus-
ter van de koning. Dat was tegen
de zin van de koning en deze liet
tenslotte de jonge man gevangen zet-
ten. In de gevangenis bracht de on-
gelukkige z'n tijd door met in een
met-wit-doorschoten bijbel, die hij als
geschenk van de prinses had ontvan-
gen, allerlei gedichten te schrijven
en ook zijn lijdensgeschiedenis. Blad-
zijden vulde hij er mee. En wat ge-
bruikte hij als inkt? Zijn eigen....
bloed!

Er is ook ergens in Amerika een
bijbel, die op zichzelf niets bijzon-
ders is, maar toch een aparte
naam draagt, n.l. de gebakken bijbel.
Het is een erfstuk van enkele ge-
slachten, afkomstig uit Bohemen.
Daar leefde een gelovige vrouw, die
niet gehoorzaam kon zijn aan de re-
gering, toen deze beval, dat alle bij-
bels verbrand moesten worden. Door-
dat er huiszoeking werd gedaan, be-
streek deze vrouw haar bijbel hele-
maal met deeg en ging hem daarna

het Rijk van God in sneeuw en ijs

door:
M. A. M. Rones-Boldingh

Een onmenselijk geduld moesten de zendelingen hebben, want vaak waren de Eskimo's niet meer dan vervelende, stoute kinderen. Ze gaapten luidruchtig, deden of ze vreselijk moe waren en zeiden verwaand: „hou nu maar op! We weten het wel! We weten alles!”

„Slakkers”, dachten de zendelingen, maar ze zeiden niets.

Een andere keer: „onze oren zijn vandaag niet goed, ze willen niet horen!”

Of: „wat hebben we aan al die smoesjes; dat is goed voor blanken, die een lui leven kunnen leiden, maar niet voor Eskimo's. Geef ons maar liever geweren voor de rendierjacht”.

Wanneer de zendelingen vertelden van God, de grote Wereldschepper, dan knikten de Eskimo's nog wel instemmend. Want dat er Eén moest zijn, die zon, maan en sterren, sneeuw en ijs en land, mens en dier en plant had gemaakt, begrepen ze.

Dat diezelfde grote God op hen acht sloeg en hen liefhad, nee daarover haalden ze de schouders op.

Dat ze naar Gods geboden moesten

leven, was helemaal niets! „Hoe kan dat nou”, zeiden ze, „wij zijn immers Eskimo's? Wij leven precies als on-

bakken. Zo gelukte het haar dit geliefde boek toch te bewaren.

Niet een bijbel, maar een merkwaardig oud handschrift bevindt zich in een museum te Lyon. Het is een handschrift, in het Provençaals, van de bijbelvertaling, die de Albigenzen gebruikten. Je hebt misschien wel eens gehoord van deze mensen. Op een verschrikkelijke manier werden deze door de Roomse kerk vervolgd, zelfs uitgeroeid. Ook de bijbel moest het vanzelfsprekend ontgelden. Maar aan de Christen- en bijbelhaat ontsnapte een vijftal overzettingen, waar-

van deze ene in Lyon bewaard wordt.

Tenslotte wordt er in Engeland nog een vreemd handschrift gevonden. 't Bestaat uit zwart papier, waarop met witte inkt, heel grote letters geschreven zijn. Een Londens koopman die graag de Bijbel wilde lezen, maar wiens ogen steeds slechter werden, liet een gedeelte van de bijbel, n.l. de psalmen en het Nieuwe Testament — behalve Openbaringen — met „koeieletters” schrijven.

Zo kon hij toch nog uit het Boek der Boeken lezen.

ze voorvaderen. Anders worden de geesten boos op ons en dan gebeuren er ongelukken”.

Maar als er verteld werd over Jezus, de Heiland en Verlosser, dan ging het helemaal mis.

„’t Is niet waar, je liegt”, zeiden ze, „want dat doet niemand, voor een ander in de dood gaan”.

Feitelijk dachten ze van de Here Jezus precies zoals de Joden Hem ook wel gewild hadden, een aardse Messias, een bekwaam legeraanvoerder, die de vijanden zo bloedig mogelijk zou verslaan om daarna aan zijn volk een goed en rustig bestaan te verzekeren in een welvarend land, gevreesd door alle andere volken.

„Laat Jezus dan eens hier komen”, zeiden de Eskimo’s. „Hij kan voor ons de strijd winnen tegen de Algonkin Indianen, die hier komen plunderen. Daarna willen wij Hem wel dienen”.

Ja, dat alles was moeilijk, moeilijk!

Maar het allermoeilijkste was de stiekume of openlijke tegenwerking van de Angekoks of tovenaars, die een geheimzinnige, gevaarlijke macht onder de Eskimo’s uitoefenden. Ze verspreiden grote angst door hun bezweringen en vervloekingën, maar ook met afpersing, vergif of vlijmscherpe, lange messen.

Wanneer zo’n angekok gewonnen werd voor God betekende dat vaak, dat een hele volksstam de vijandschap aflegde. Maar ze waren taai, die oude hooswichten, want ze streden voor hun bestaan. Ze wisten heel goed dat het met hun ongere bedrijf gedaan zou zijn, wanneer ze Christen werden. En de satan hielp de angekoks bij hun verzet tegen Christus. In de grote strijd waren de tovenaars echte satansknechten. Toch heeft Gods goede, heilige Geest velen van deze gevaarlijke vijanden voor het Rijk van liefde en vree gewonnen! En als ze zich gewonnen gaven, dan was ’t ook helemaal en zonder voorbehoud. Dan werd de tovenaâr Evangeliehelper. Zo was hun aard nu eenmaal.

Zo is het in warme en in koude

streken, in Labrador en Suriname. En wie mijn boek „de Zoon van de Witte Olifant” gelezen heeft, die weet, dat het ook op Sumatra niet anders is.

Ondanks alle moeite en zorgen, groeide het zendingswerk. Want nu werd alles van God verwacht en de mensen voelden zich klein. En er werd gebeden!

Meer zendelingen kwamen uit, ook zendelingsgezinnen, die een voorbeeld konden geven van Christelijk familielevën. Er kwamen kooplieden, die moesten tonen, dat je ook eerlijke handel kunt drijven. Er kwamen schooltjes voor de kinderen en cursussen voor de moeders. Er werden Eskimo’s gedoopt en bevestigd tot lidmaat van de kerk. Er rustte zegen op het werk.

Maar — het leven voor die Europeanen daar was hard en moeilijk, met geen, of een minimum tractement, zonder verlofsregeling, lange tijd ook zonder pensioen. Wie hierheen ging, moest wel heel goed weten, wat hij deed. Bovenal moest hij verzekerd zijn, dat God hem zond en dat Jezus, naar Zijn belofte, met hem ging naar dit uiteinde der aarde. Anders was er geen mogelijkheid om het onder de Eskimo’s uit te houden, om niet de moed te verliezen en heimwee te krijgen naar het verre vaderland. Men moest zich maar helemaal instellen op het Hemelse Vaderland, want het aardse zou men waarschijnlijk nooit terug zien!

Dagboek eener reike ter Walvisch- en Robbenvangst

GEDAAN IN DE JAREN 1777 EN 1778 DOOR DEN KOMMANDEUR HIDDE DIRKS KAT

M.A.M. RENES-BOLDINGEN

VAN HOLLUM OP AMELAND

KORTE INHOUD van 't voorsafgaande:

Als jongen, dwalend langs het strand, is Hidde Dirks Kat reeds veel verlangen; achter de Amelandse horizon te mogen zien. Op jonge leeftijd moestert hij aan en maakt zijn eerste Groenland reis. Op z'n derde reis wordt hij bevorderd tot tweede stuurman en spoedig daarna voer hij uit als kommandeur.

Op de twaalfde Juli raakten wij allen sterk in het ijs bezet, zodat er geen beweging mogelijk was. Op die-

zelfde dag brak een zware storm los uit het noordoosten, die drie à vier dagen aanhield. Daarna lagen we in dikke mist die niet toeliet, dat het ene schip het andere zag. We onderhielden de verbinding door geluiden van allerlei aard; daardoor wisten we dat alle schepen nog aanwezig waren. Maar toch werd het ons soms wonderlijk te moede. Mist op deze breedte en in deze tijd van het jaar was iets zeer ongewoons. Het gaf

ons een akelig voorgevoel, alsof etnarigheid in aantocht was. Met des te meer ernst nam ik des morgens, na het zingen van een psalm, de Bijbel ter hand, om naar kommandeursplicht de mannen daaruit voor te lezen. En met des te groter ernst werd er geluisterd en gezongen.

„Wien heb ik nevens U, omhög?”

Deze psalmregel zingt men anders, daarginds in het hoge noorden, van alle mensenhulp verstoken, in een woestijn van sneeuw en ijs, dan zittend op een kussen in de goed verwarmde kerk van Hollum.

Wij wisten, Wien wij hadden, omhoog, en daarom dankten wij God de Here. De dag zou echter ook nog komen, dat wij tegen onszelve zeiden, „Roep Mij aan in de dag der benauwdheid en Ik zal u hulpe geven”.

Eindelijk week de zware mist uiteen. Welk een genade, dat we weer om ons heen konden zien. We voelden ons als gevangenen, die het bericht van hun bevrijding vernamen. Te meer, omdat wij in de verte een kustlijn zagen, naar schatting op tien à twaalf mijlen afstand. Nieuwe levenskracht bezielde ons en toen zich een kleine walvis vertoonde, joegen wij er op los, samen met kommandeur Hans Pieters. Het gelukte ons het dier te vangen en enkele vaten met spek te vullen.

Al spoedig echter wisten wij, dat onze bevrijding slechts schijn was. Onze schepen zaten nog steeds gevangen in het poolijs, gebonden met onverbreekbare boeien. Tezamen met het onafzienbare ijsveld dreven we

zonder ophouden op de sterke onderstroom zuidwaarts, niet wetende, hoe lang dit duren zou. Het werd zes Augustus. In de morgen van die dag bemerkten wij, dat enige van onze schepen waren afgedreven en reeds uit het zicht verdwenen waren. Wij hebben nimmermeer iets van hen gehoord of gezien, zodat het wel zeker is, dat ze met man en muis vergaan zijn. Er waren dappere mannen aan boord; God hebbe hun ziel. Een paar dagen later raakten we weer schepen kwijt. Het grote ijsveld was gebroken, de afdrijvende ijsbrokken voerden hen willoos mee, geen macht ter wereld kon dat tegenhouden. Ook van deze schepen hebben we nooit meer iets bespeurt.

Met vijf schepen bleven wij in onze ijsschots ingesloten liggen. De kommandeurs waren: Hans Pieters, Peter Andersen, Hans Christiaan Jaspers, Albert Jans en ik: Hidde Dirks Kat. De kustlijn, die we gezien hadden, zagen we reeds lang niet meer. In plaats daarvan zagen we iets, wat ons zeer beangstigde, namelijk talloze ijsbergen, welke met hun toppen de wolken schenen te raken. Of ze water of land bedekten, was ons niet duidelijk, want nóg waren ze op een afstand van 16 à 18 mijlen van ons verwijderd.

Tot de 18e Augustus was er geweldige werking in het ijs. De storm was weer toegenomen in kracht. Hij beukte de ijsschotsen totdat ze elkaander onder afgrijselijk gekraak loslieten en over elkaar heen joegen. Wie dit aanschouwde, werd bleek van angst; wij wisten, dat in en op die ijsschotsen de dood op ons loerde. In deze schrikwekkende dagen was de Bijbel onze enige troost. We spraken niet veel met elkaar. Onze gedachten gingen uit naar het vaderland, waar elk der opvarenden ouders of gezin had, in deze dagen namen vele harten reeds afscheid van hun geliefden en bevalen zich in Gods hoede aan.

Wij zagen de ijsschotsen aangroei en tot bergen, nu vlak in onze nabijheid. Dag en nacht was het dreu-

nen en kraken en schuren in onze oren en toen wij op een morgen weer ontwaakten zagen wij, dat de schepen van de kommandeurs Andersen en Jans geheel door ijsbergen waren ingesloten. Wij hoorden de binten kraken en onze harten stonden bijna stil van angst en vrees, zonder enige mogelijkheid om te helpen. We konden slechts afwachten en God aanroepen om genade voor de schepelingen. Spoedig gebeurde, wat wij allen in grote spanning vreesden. De werking van het ijs werd plotseling heviger, de bergen bewogen zich naar elkaar toe, alsof ze zich verenigen wilden. Een afgrijselijk gekraak werd gehoord, de twee mooie, sterke schepen waren verbrijzeld. De manschap redde zich op het ijs en zag zelfs kans nog een deel van de leeftocht te bergen.

Wij verdeelden de manschappen en de leeftocht over de drie overgebleven schepen, die nabij de verongelukte, nog steeds in het ijs vastlagen en hetzelfde lot voor ogen hadden. Dit ongeval gebeurde op 67° N.B. Op ieder der drie schepen bevonden zich nu 78 schepelingen, hetgeen twee

maal het gewone aantal was. Al spoedig werd het ons duidelijk, dat het vergaan der schepen nog heel andere gevolgen zou hebben. Niet alleen de binten en de masten waren gekraakt, maar ook de valen met spek en traan. Dit lag en dreef wijd en zijd om ons heen en verspreidde een zeer sterke reuk. Hierdoor werden in menigte ijsberen aangelokt, die zich tot dicht bij onze schepen waagden. Wij wisten er een paar van te schieten, welke vervolgens ingezouten werden. Dit met het oog op de snel minderende leeftocht. In gewone gevallen zouden we reeds welgemoed de terugtocht aanvaard hebben. Nu wisten we niet, wat ons boven het hoofd hing. We wisten wel, dat de winter zeer vroeg invalt op deze grote breedte en dat die winter onbarmhartig streng moet zijn. Maar geen van ons had ooit zo'n Poolwinter meegeemaakt. Dus vreesden wij het ergste en bevalen dagelijks ons leven in Gods hoede aan, tevens biddende voor onze geliefden thuis, die wij waarschijnlijk nimmer terug zouden zien.

Er waren mannen, die uit nieuwsgierigheid dadelijk van het gezouten berenvlees aten. Ze vonden het niet onsmakelijk. Na verloop van enkele dagen kregen ze echter groot ongemak. Het vel van mond en tong ging loslaten, alsmede op andere plekken van het lichaam, en viel af. Ze leden veel pijn. Volgens het oordeel van koopman Anders Oelzen, aan wien ik dit later vertelde, hadden wij vóór het inzouten het vlees terdege moeten laten uitvriezen. Dan zou het onschadelijk voedsel zijn geweest. Toen wisten wij dat echter nog niet.

Het aantal beren dat ons belegerde was zo groot, dat wij niet meer van het ene schip naar het andere durfden gaan. Gelukkig dreef het spek sneller weg dan de schepen en naarmate we het spek uit het oog verloren, raakten wij ook de ijsberen kwijt.

Het werd 24 Augustus; om deze tijd van het jaar beginnen in de hoge poolstreken de dagen reeds zeer sterk te korten, hetwelk wij allen met toe-

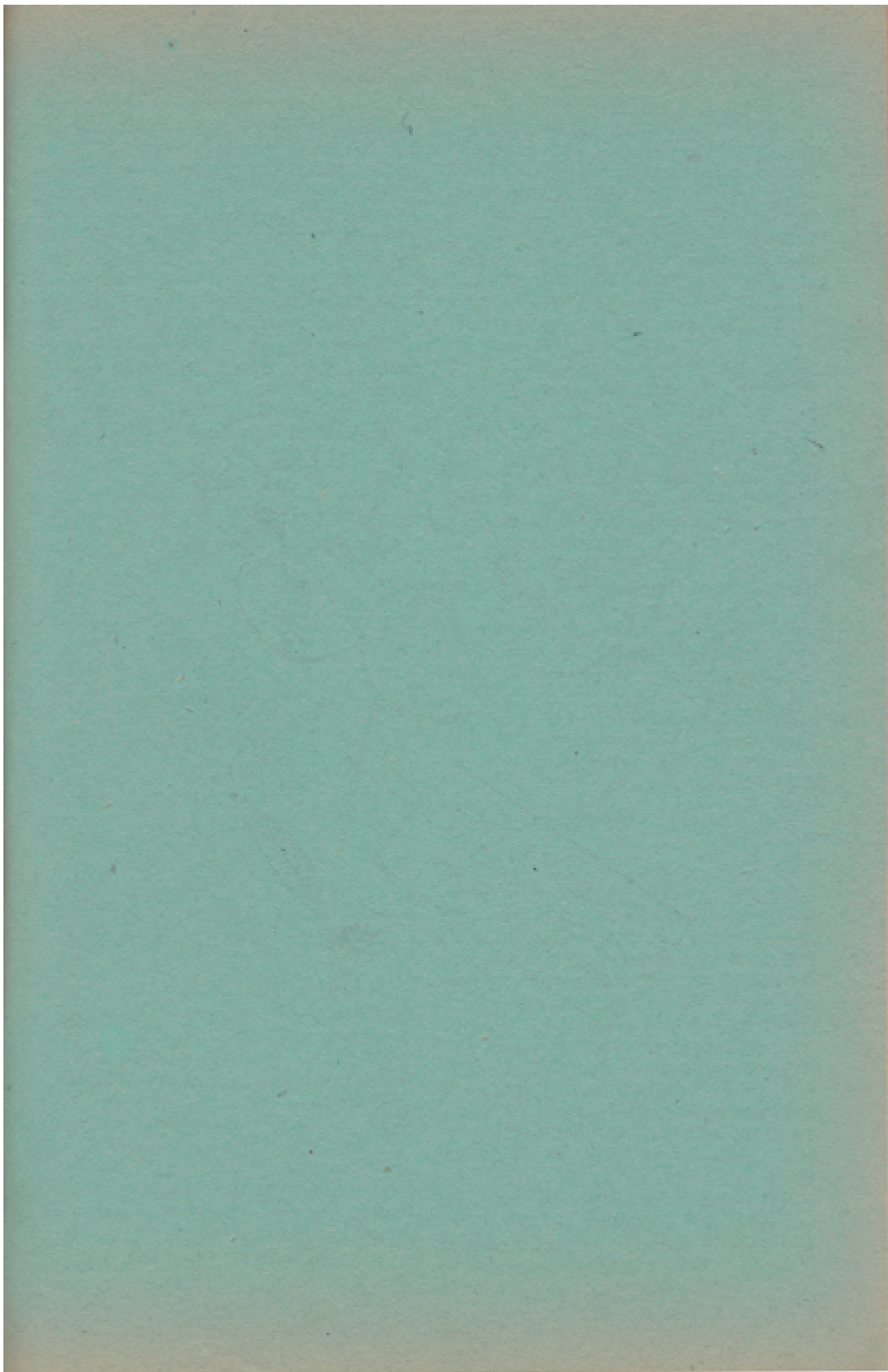
nemende zorg gadesloegen. Onze hoop, om voor het invallen van de poolwinter uit dit ijsbaarlijke gebied los te komen, begon klein te worden. Nochtans hielden wij vast aan de mogelijkheid, daar God nog steeds bij machte was uitkomst te geven. Wij vreesden echter, dat Hij voor ons geen wonder zou doen, zoals somtijds wel gebeurd is. Wij wisten uit ervaring veel te goed, dat alle dingen hun beloop moeten hebben en dat hoofdzaak is om eenswillend te zijn met de Here, zowel in kwade als in goede dagen.

Op die 24e Augustus dan riep de uitkijk in het kraaiennest dat er land

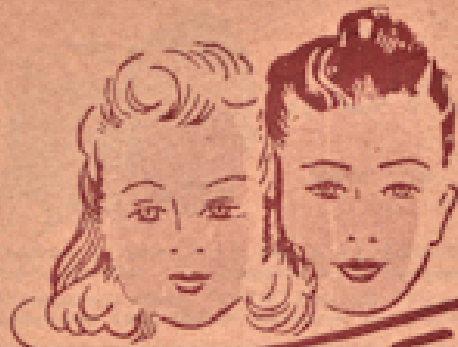
in zicht was, hetwelk IJsland wel kon zijn. Nieuwe hoop glansde op de aangezichten en de een na de ander klom naar boven om het wonderbaarlijk schouwspel te zien van gewoon, door mensen bewoond land. Ik berekende reeds, dat het waarschijnlijk mogelijk zou zijn om op IJsland de winter door te brengen en begaf mij naar mijn vriend, de kommandeur Hans Pieters, met wie ik gewoon was, alle dingen te bespreken.

(Wordt vervolgd).

OCTOBER 1954 - 10e jaargang no. 7

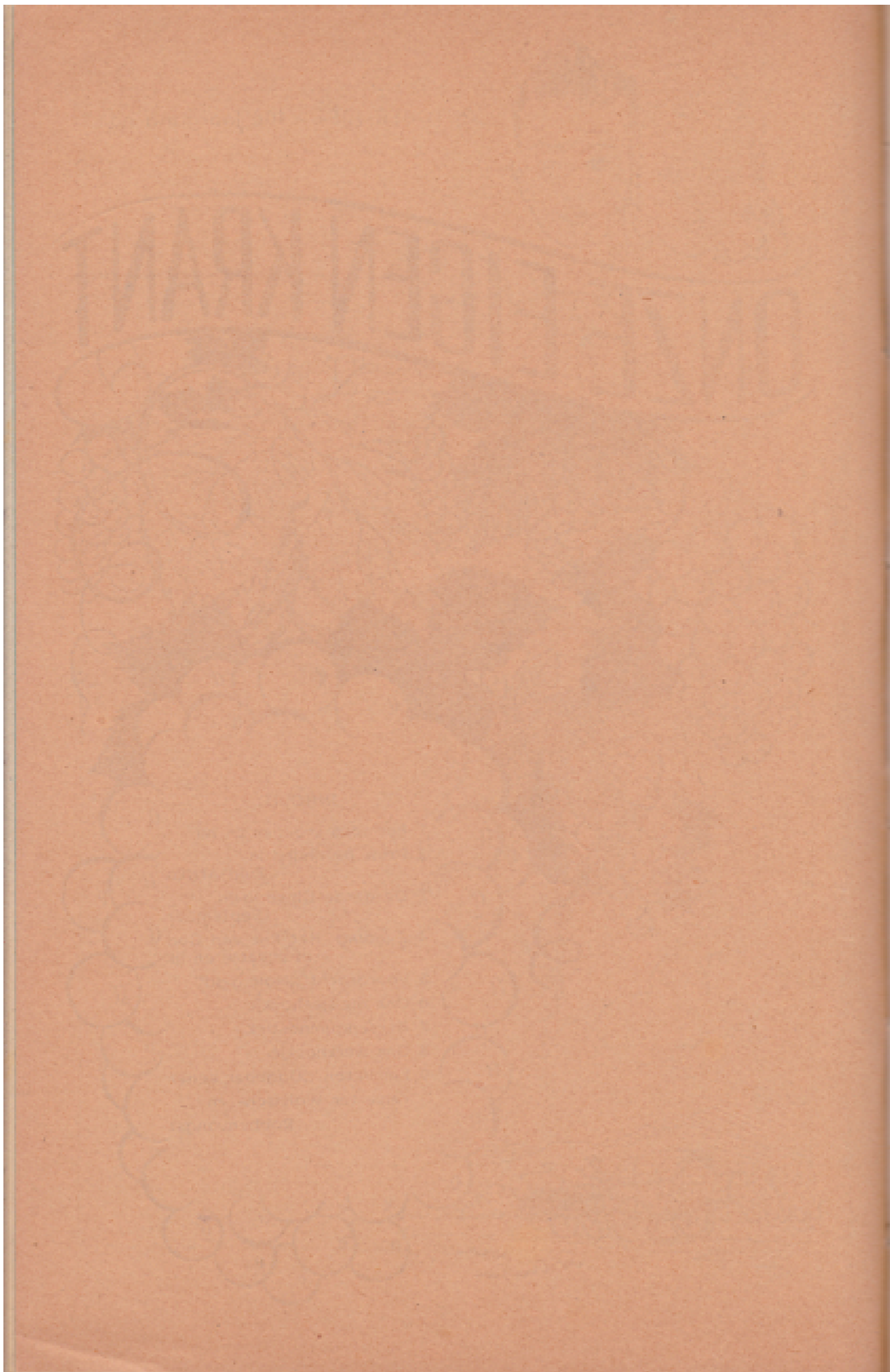

ONZE EIGEN KRANT

INHOUD:

- 1 Formosa vroeger en nu
- 2 Prins Bernhard in Zuid-Afrika
- 3 De derde Dinsdag in September
- 4 Zending Het Rijk van God in sneeuw en ijs
- 5 Voordracht „Half geld”
- 6 Ons meisjeshoekje
- 7 Hersengymnastiek
- 8 Ons werkhoeckje
- 9 Feuilleton „Dagboek eener reize ter Walvisch- en Robbenvangst

„Onze eigen krant”

Voor de hoogste klassen der Christelijke Scholen
Verschijnt de 20ste van de maand

Redactie: L. Meijer, H.d.S., Bedum - J. Bulthuis
H.d.S., Ten Post - Tj. Schaafsma, H.d.S., Kampen
Administratie-adres: "DRUKKERIJ DE VRIES"
Stadsburen Telet. No. 345 - Girorak, no. 07559

10e Jaarg. No. 7 - Oct. '54

FORMOSA

Vroeger en nu

Voor de Chinese kust ligt het eiland Formosa, ongeveer zo groot als Nederland. Er wonen acht miljoen mensen.

Op dat eiland hebben de Nederlanders vroeger veel handel gedreven met de Chinezen. Dat kon niet in China zelf, want de Chinezen wilden geen handel drijven met de Hollanders, zolang deze zich op het Chinese vasteland bevonden.

Niet in het „Hemelse Rijk”, — zo noemen de Chinezen hun land — wel op Formosa mochten de kooplui van de Oostindische Compagnie komen om de beroemde Chinese zijde en porselein te kopen.

De V.O.C. (Verenigde Oostindische Compagnie) vestigde in 1624 het Nederlandse gezag op het eiland. Forten en factorijen werden gebouwd om de handel te beschermen.

We hebben Formosa al gauw weer moeten afstaan. En dat nog wel in de beroemde tijd van Jan de Witt en Michiel Adriaanszoon de Ruyter. 't Zal dus wel een sterke vijand geweest zijn, die ons Formosa afnam, dacht je? Welnee jongens, een Chinese zeerover Coxinga wist op een voor hem gunstig oogenblik Formosa te veroveren op de Nederlanders.

Ruim twee eeuwen later (in 1895) hebben de Chinezen het eiland af moeten staan aan Japan. Vijftig jaar

lang, dus tot aan 1945 hebben de Japanners het in hun macht gehad. Ze waren ook niet van plan het ooit weer aan China af te staan. Integendeel, Japan probeerde nog meer Chinees gebied te veroveren. Verbitterd werd er in China gevochten. Toen brak de tweede wereldoorlog uit... In 't begin behaalde Japan de ene overwinning na de andere. Ook ons Indië ging verloren.... Later werd het anders. De Amerikanen kwamen sterk opzetten. Met behulp van de beruchte atoombommen werd Japan tot overgave gedwongen.

Hoe werd het nu met Formosa? Wel, 't werd weer teruggegeven aan Tsang Kai Sjek, het hoofd van de

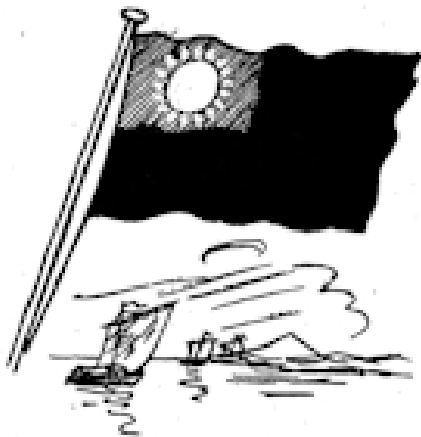

TSANG KAI SJEK

Chinese regering. Maar de rust duurde niet lang.

Jammer voor China begon er onmiddellijk een nieuwe strijd. Deze keer een burgeroorlog.

De communisten in het Noorden vormden eigen legertjes, waarmee ze de regeringstroepen gingen bestrijden. Ze veroverden zelfs heel Mandsjoerije en Noord-China eerst, later heel het vasteland van 't reusachtige China. Zelfs de brede Chinese rivieren als de Hoangho en de Jangtsekiang konden hen niet tegenhouden. Hoe kwamen ze zo sterk en waarom was Tsang Kai Sjek niet bij machte om hen terug te werpen? Wel, de communisten werden gesteund door Rusland en Tsang Kai Sjek kon op zijn

VLAG VAN
NAT. CHINA

ROOD MET BLAUWE RIJSEL EN WITTE ZW

leger niet vertrouwen. Bij hele regimenten tegelijk liepen zijn soldaten over naar de communisten, die gouden bergen beloofden aan de arme Chinese bevolking. Elke boer zou zijn eigen stukje grond hebben. Tot dusver was er veel corruptie, de ambtenaren werden rijk op een oneerlijke manier, ten koste vaak van de hard ploeterende landbouwbevolking, die in ontstellende armoede leefde, ja, zelfs vaak door de hongerdood bedreigd werd. Waarom zouden ze het dan niet eens met de communisten proberen? Slechter konden ze het toch nooit krijgen, dachten ze.

Zo moest Tsang Kai Sjek zijn toevlucht zoeken op Formosa, zijn laatste steunpunt en Mao Tsje Toeng, de communistenleider werd baas in het nu rode Chian. Zo maakte men vanaf die tijd onderscheid tussen het nationalistisch China van Tsang Kai

Sjek en het communistisch China van Mao Tsje Toeng.

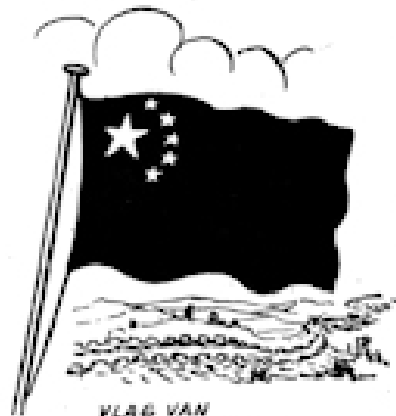
Amerika blijft de wettige regering van Tsjang erkennen, maar Engeland bijvoorbeeld heeft altijd een winstgevende handel met China gehad. Aan Tsjang viel niet veel meer te verdienen en daarom erkende Engeland de regering van MaoTsjji Toeng.

Zo is het nu al vanaf 1949. Tsjang wacht op een gunstige gelegenheid om een inval op het vasteland van China te doen. Zijn leger is getraind door Amerikaanse officieren, maar 't is in vergelijking met Mao's leger veel te klein.

De Chinese communisten willen ook Formosa in hun bezit en zouden wel erg graag tot de aanval overgaan. Maar... Amerika zegt: „Handen af van Formosa”. Een sterke Amerikaanse vloot bevindt zich op de zeeën rondom Formosa en die zal ongetwijfeld toeslaan als de communisten naar Formosa zouden willen oversteken.

Zodoende is het nogal onrustig op de Chinese zeeën. Over en weer is men bezig elkaar te prikkelen.

Zo voert Tsjang bijv. het bewind ook over een paar veel kleinere eilanden dan Formosa, die dichterbij de Chinese kust liggen. Onlangs begonnen de communisten vanaf het vasteland deze eilanden hevig te bom-

VLAG VAN
COMM. CHINA

ROOD MET GELE STERREN

barderen. Zou dat het begin zijn van 'n aanval op Formosa? Tsjangs luchtmacht beantwoordde deze beschieting met een hevig bombardement van

Prins Bernhard

in Zuid-Afrika

Prins Bernhard heeft een reis gemaakt naar Zuid-Afrika. In zijn eigen vliegtuig heeft hij rondgereisd in de vier staten van de Unie van Zuid-Afrika: Kaapkolonie, Transvaal, Oranje-Vrijstaat en Natal.

Alleen al sinds de bevrijding zijn 17000 Nederlanders naar de Unie gëmigreerd. De Prins heeft in de steden, die hij bezocht, veel leden van de Nederlandse kolonies ontmoet. Overal werd de Prins met blijdschap begroet. Er is nog altijd een sterke hand tussen het Nederlandse volk en de Afrikaanders. Geen wonder, want ze zijn immers van dezelfde stam.

Jullie hebben de boeken van Penning wel gelezen en in spanning meegeleefd met de strijd van de Boeren tegen Albion.

Je kent nog de geschiedenis?

In 1652 zeilden al gedurende 50 jaren de schepen van de Oost-Indische Compagnie om Kaap de Goede Hoop naar Indië. Zo'n reis duurde lang. En elke dag was het weer hetzelfde voedsel: pekelvlees, droge, harde scheepsbeschuit en lauw drinkwater. Die voeding, zonder afwisseling, maakte veel mannen ziek. Op die lan-

ge reizen gebeurde het zo dikwijls, dat de kapitein moest spreken: „In Gods Naam” en weer een matroos wegzonk in het zeemansgraf.

De schepelingen moesten op hun reis een plaats hebben, waar ze verse groenten, vlees en drinkwater konden krijgen. De V.O.C. besloot daarom een verversingsplaats te stichten aan de Kaap.

Jan van Riebeeck

't Was Jan van Riebeeck, die in 1652

het vasteland van China.

De wereld keek in spanning toe. Zouden de communisten doorzetten? En zou de Amerikaanse vloot dan Formosa helpen? Zouden de communisten geholpen worden door Rusland?

Gelukkig hielden de communisten met hun beschieting op en iets later Tsjang Kai Sjek met zijn bombardementen. Deze keer was het nog goed

gegaan. Maar... als één van beide partijen eens doorzet een volgende keer? Er dreigt daar altijd gevaar voor oorlog.

Nu eens kijkt men naar de communisten, dan weer kijkt men naar 't machtige Amerika, maar de Christen moet omhoog zien naar de Almachtige. Zonder Zijn wil kan niemand zich roeren of bewegen en dat geeft Zijn kinderen rust.

met drie scheepjes landde in de Tafelbaai. Van de kleine nederzetting werd hij "Koopman en opperhoofd". Van de Kaffers en Hottentotten kocht hij vee en land. Groenten werden verbouwd en kudde schapen gehouden om de schepelingen te voorzien.

De nederzetting werd groter, want de Compagnie zond Hollandse boeregezinnen naar de Kaap. Eenvoudig leefden ze op hun boerenhoeven in het wijde land. De bijbel bleef „het Boek”. In de strijd tegen de wilde mensen en wilde beesten werden ze gehard en taai van wil....

Na de Franse tijd behield Engeland de Kaapkolonie voor zich. Zuid-Afrika kwam onder Engelse vlag. Toen begon de ellende. Engeland koos steeds partij voor de zwarten, wilde het Afrikaans niet lezen in brieven aan de regering, probeerde de kinderen het Nederlandse type te doen verliezen.

De vrijheidslievende Boeren duldden zulk een behandeling niet. Afrika is wijd en ruim! Een nieuw vaderland zullen ze zich zoeken, verder naar het Noorden. Over de Grote rivier en de Vaal zullen ze trekken. Grond kunnen ze kopen van de Kaffers. Daar hebben de Engelsen niets over te zeggen. Voor een appel en een ei verkochten ze hun landerijen.

Grimmig aanvaardden de Boeren de tocht naar het Noorden. 't Was 1836 — het jaar van de Grote Trek. Duizenden ossenwagens trokken krakend en hotsend de Drakensbergen op. Lees in jullie schoolboekjes maar eens de lessen over hun strijd tegen de Kaffers en Zoeloes; de Dingaans dag en van Moselikatse.

Na de strijd volgt een tijd van rust in de gestichte republieken Natal,

Oranje-Vrijstaat en Transvaal.

Tot... er goud en diamanten in de Boerenrepublieken werden gevonden. Een Boerengeneraal zag het heel juist. Toen een Boer opgetogen sprak over de rijkdom van goud in de bodem, zei hij: „Dat goud zal oorzaak zijn, dat ons land met bloed gedrenkt zal worden”. Die voorspelling is uitgekomen!

Engeland kreeg de goudkoorts en moest de „verdruchte Uitlanders” beschermen tegen de „barbaarse Boeren”.

Tot het uiterste getergd, grepen de Boeren 11 October 1899 naar de wapenen, om het machtige Engeland het hoofd te bieden. „Bid God en houd uw kruut droog” zo dacht en handelde de Boer. Hij verliet zijn hoeve om de strijd te strijden voor vrijheid en recht. „Alles sal reg kom”.

Als Engeland ziet, dat het de mannen niet klein kan krijgen door geweld, steekt zij de boerderijen van de mannen, die op „commando” zijn in brand. Vrouwen en kinderen worden „verzorgd” in de concentratiekampen. Hoe goed die verzorging was toont het kinderkerkhof in Potchefstroom! Van de 120.000 vrouwen en kinderen stierven er 26.379.

Zo heeft Engeland het kleine volk gedwongen het hoofd in de schoot te leggen. De grijze president Paul Kruger probeerde nog hulp in Europa te krijgen. Onze jonge koningin Wilhelmina verleende hem asyl, maar hulp kreeg hij niet, dan alleen een handjevol vrijwilligers.

In 1902 werd de vrede getekend.

Nog één maal flikkerde het nationaal verzet op tijdens de eerste wereldoorlog. Jopie Fourie werd in de „tronk” geworpen als rebel. Lees nu

eens in het Afrikaans het einde van hem :

Die doodvonnis is Saterdagavond om 9 uur aan Fourie meegedeel. Die be-ampte, wat met die kennisgewing belas was, vind hom slapende. Mis-kien was hij baie vermoed na een verhoor van twee dae. Hy wordt wakker gemaak en toegevoeg: „Joseph Fourie, U sal more teen dag-breek doodgeskiet word!”

Gedurende die nag praat hy met die dominee en beamples.

Om kwart oer vyf klink die orders daarbuite.

Jopie Fourie staan op en bid: „O, God, gee my krag, gee my moed! Dis wel met my. Help my tot die end toe!”

Als hy eindelijk word weggevoer, se Fourie teen die dominee: „Hulle moet my tog nie in die gesig skiet nie! Ek het een groot Afrikaner hart, daar is plek genoeg om op te skiet!”

Beide stap toe uit die tronk en toe hy in die agterplaats het gekom, waar sy loopbaan sou eindig, druk hy die hand van die Dominee en se: „Tot weersiens!”

Hy gaan op die stoel sit, word geblinddoek. Met een helder stem-sing hy:

„Als wy de doodsvalei betreen,
Laat ons elk aardse vriend alleen.
Maar Hy, de beste vriend in nood,
Verzell ons over graf en dood!”

By die laaste woorde val die skote en Kommandant Fourie is nie meer nie.....

Prins Bernhard kwam aan op het militaire vliegveld Swartkop bij Pretoria. Nadat 21 saluutschoten over het vliegveld hadden weerklonken, werd de Prins begroet door de Gouverneur-Generaal.

Premier Malan bood de Prins een in struisvogelleer gebonden album aan, dat een kaart bevatte van de tocht, die de Prins door Zuid-Afrika zou maken.

Diezelfde avond werd een receptie gehouden in Pretoria, die door 6000 van de 8000 in Pretoria wonende Nederlanders is bijgewoond.

De Prins heeft een bezoek gebracht aan de goudmijnen van Oranje-Vrijstaat in de plaats Welkom. In enkele jaren tijds is op de kale vlakten deze plaats verrezen. In de mijn „St. Helena” heeft de Prins eigenhandig een staaf goud gegoten. Men zei

hem, dat hij de staaf mocht hebben, als hij hem met één hand kon optillen. Niemand van het gezelschap kon het echter.

Van Welkom vloog de Prins naar de ijzerertsstad het Van der Bijlpark. In 6 jaren groeide deze plaats tot 30000 inwoners. Hier wonen een groot aantal Nederlandse emigranten.

Vanuit Durban begaf Z.K.H. zich per auto naar het prachtige „Dal der duizend heuvelen”. Hier zag de Prins iets van het leven der Zoeloes in hun kralen. De Zoeloes was verteld, dat een grote koning der blanken van ver over zee, hen met een bezoek zou vereren. De grond dreunde dan ook van opgewonden Zoeloes, die hun blijdschap over het bezoek van de Prins in hun dansen uitten. De Prins nam vele meters film op van Zoeloemeisjes, die in hun kralenkledij volksdansen voor de hoge bezoeker uitvoerden. Overladen met geschenken, zoals Afrikaanse kralen voor koningin Juliana en wandelstokken voor de vier prinsessen, vertrok

De 3e Dinsdag

IN SEPTEMBER

De derde Dinsdag in September was het vorige nummer van O.E.K. reeds gedrukt en kon er van deze belangrijke dag nog niets in staan. We zijn nu al weer een maand later, maar toch willen we in het kort er van vertellen.

De derde Dinsdag in September noemen we Prinsjesdag. Het is de dag waarop de regering en de volksvertegenwoordiging een nieuw jaar beginnen.

De woorden „regering” en „volksvertegenwoordiging” hebben jullie wel dikwijls gehoord. Misschien is het nog wel nodig even te zeggen wat we er onder verstaan.

Ons land wordt geregeerd door de koningin. Koningin Juliana kan dit niet zonder bekwame helpers. Ze geeft aan een knap man opdracht ministers te zoeken, die samen haar kunnen helpen. Elke minister heeft

een bepaald „vak”, een portefeuille noemen we dat.

Het is soms heel moeilijk om de opdracht van de koningin uit te voeren. De ministers moeten het in hoofdzaak met elkaar eens zijn, h6e ze zullen regeren. De man, die de opdracht krijgt, moet heel wat bezoeken afleggen en besprekingen voeren v66r hij met een volledige lijst bij de koningin kan komen. Hij heet de **kabinetformateur**. Is de kabinetformateur klaar gekomen, dan moeten de nieuwe ministers eerst de eed afleggen. Met de koningin vormen ze nu de regering van ons land.

E6en van de ministers is voorzitter van de ministerraad en heet de **Minister-president** of ook wel **Premier**. Het ministerie wordt genoemd naar de Minister-president.

De ministers maken de verschillende wetten en plannen, die door de

de Prins naar Bloemfontein.

Te Kaapstad onthulde de Prins 'n standbeeld voor Maria van Riebeeck, de vrouw van Jan van Riebeeck. Zij was de eerste Europese vrouw, die naar dit land kwam. Dit standbeeld is een geschenk van het Nederlandse volk aan het Zuid-Afrikaanse.

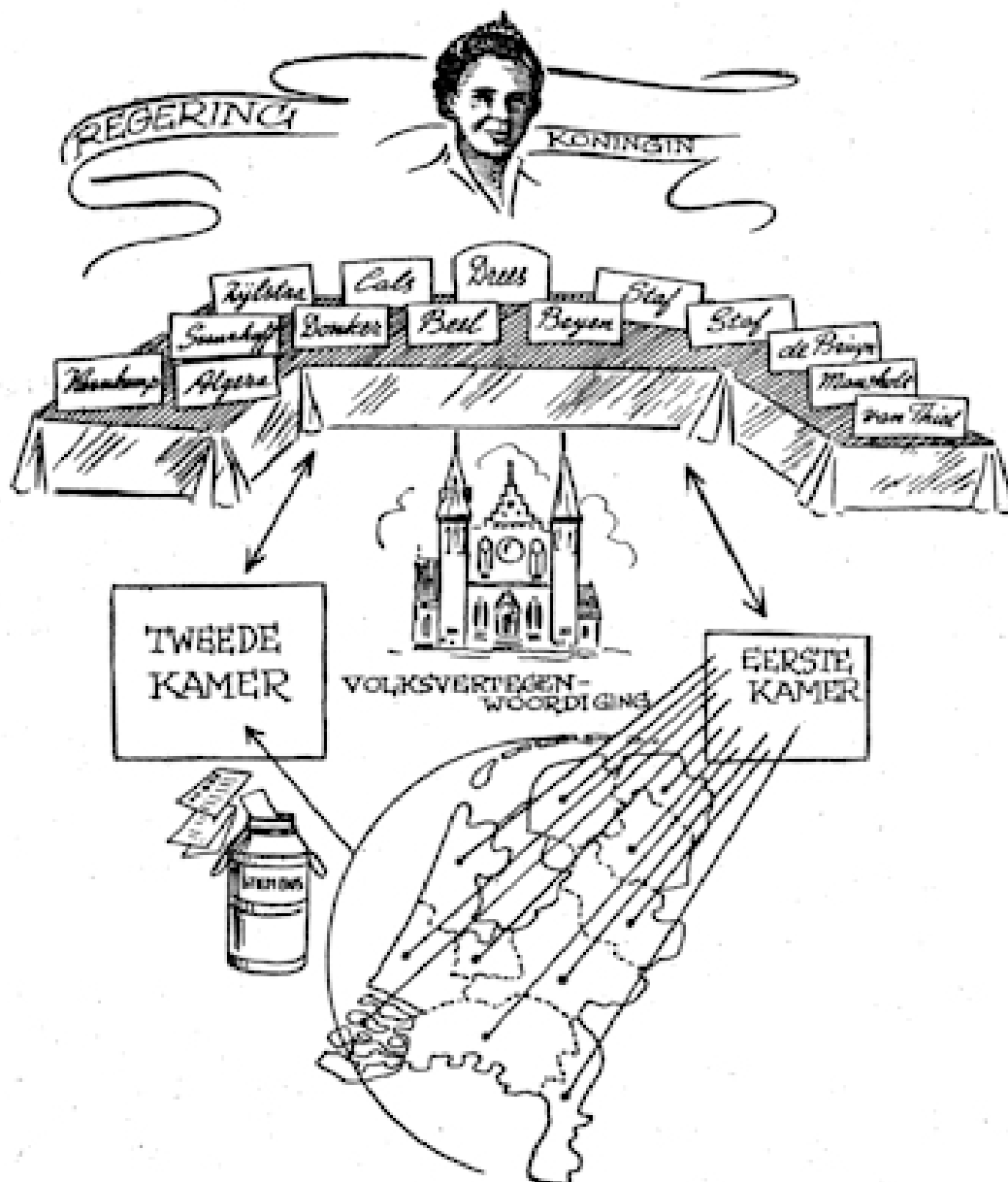
Vanuit Pietersburg is Prins Bernhard vertrokken naar het Kruger Wildreservaat. Het Kruger Wildpark is het grootste **natuurreservaat** ter wereld. Men kan met de auto hier gaan rijden, maar niet snel. Een **maximumsnelheid** van 40 km. per uur is voorgeschreven. De **tourist** mag de auto niet verlaten. Dat is te gevaarlijk. In het park zijn overnachtingskampen ingericht. De Prins verbleef drie dagen in het reservaat.

In dit wildpark leven geweldig veel

wilde dieren z.a.: leeuwen, luipaarden, olifanten, waterbokken, zebra's, hyena's, bavianen, giraffes, antilopen, wrattenzwijnen en honderden soorten vogels. Als de Prins geluk heeft gehad en de dieren goed voor de lens zijn gekomen, komt hij terug met 'n prachtige dierenfilm. Het op jacht gaan in het Krugerspark bestaat in het opnemen van films. Geweren zijn natuurlijk streng verboden. Het loopt tegen het eind van het droge seizoen, dan leven de dieren in bepaalde gebieden dichter opeen en is er meer kans een prachtige film van het leven der dieren te maken.

In het wildpark leven de dieren volkomen ongestoord in wilde staat. Geheel anders dus dan in een artis.

Zaterdag 9 October arriveerde de Prins weer in Nederland.

koningin moeten worden getekend.

Nu regeert de koningin maar niet willekeurig. Zij is gebonden aan de grondwet en heeft gezworen de rechten en vrijheid van alle onderdanen te zullen beschermen. De koningin is bij de gratie Gods Koningin der Nederlanden.

Zij regeert over een mondig volk. Met dat volk moet worden gesproken. Dat kan niet met alle tien miljoen mensen en mensjes. De mannen en vrouwen vanaf 23 jaar oud gaan mensen kiezen, waarmee de regering kan praten. Ze kiezen de mannen en vrouwen van de Tweede Kamer. De Tweede Kamer bestaat uit honderd personen. Dan wordt er ook

nog een Eerste Kamer gekozen, bestaande uit vijftig personen. Het kiezen van de Eerste Kamer gaat niet rechtstreeks. Daar is een „trapje” tussen. De kiezers stemmen de leden van de Provinciale Staten en daaruit wordt de Eerste Kamer gevormd. De Eerste- en de Tweede Kamer heten samen de Staten-Generaal. De regering overlegt met de Staten-Generaal. De ministers moeten met de Tweede- en Eerste Kamer praten over hun plannen en wetten. De regering spreekt dan dus met het volk, de volksvertegenwoordiging.

Op Prinsjesdag komen de beide Kamers samen in de Ridderzaal. De koningin komt in deze vergadering

het Rijk van God in sneeuw en ijs

door
M. A. M. Rens, Boldingh

VI.

In Londen hadden de Engelse broeders voor eigen rekening een zendingsschip laten bouwen, een stoere driemaster, die eens per jaar naar Labrador zeilde. Er gingen in deze tijd ook al vrachtschepen naar straat Davis, maar op deze was zelden plaats voor passagiers en bagage. Bovendien zat er iets in, het was 'n mooie gedachte, om een eigen schip in de vaart te hebben, dat na een bidstond zee koos en met veler gebeden begeleid werd op zijn gevaarlijke reis. Ze noemden het zendingsschip „de Harmony” en het was feest, zo vaak het een Eskimohaven binnenliep. Het bracht de lang ontbeerde brieven, kranten, medicijnen,

gereedschappen en Europese voedingsmiddelen mee; erwten, bonen,

om het werkprogram van het komend jaar bekend te maken. Zij spreekt dan de Troonrede uit. Daarna komt de minister van Financiën met een koffertje voor de dag, waaruit de Millioenennota te voorschijn komt. Daar staan sommen op met geweldige getallen. De minister vertelt hoeveel schuld ons land heeft, hoeveel geld er het komend jaar aan de Nederlandse huishouding moet worden uitgegeven en..... hoe hij denkt deze sommen bijelkaar te krijgen.

De ptechtige opening van de Staten-Generaal is ieder jaar weer een schitterend schouwspel. Duizenden mensen verdringen elkaar, om toch maar niets te missen.

Precies één uur rijdt de gouden koets voor het paleis aan het Lange Voorhout in Den Haag. De luchtmachtkapel speelt het Wilhelmus en op het Malieveld wordt het eerste saluutschot gelost. De koningin en prins Bernhard treden naar buiten en ne-

men plaats in de gouden koets, onder het gejuich van een duizendkop-pige menigte.

Op het Binnenhof is het één schittering van prachtige uniformen. Militairen staan stram in de houding met gepresenteerd geweer. Korte, krachtige bevelen klinken.

Als de opperceremoniemeester aan de ingang van de Ridderzaal de komst van de koningin aankondigt, verheffen alle aanwezigen zich van hun zitplaatsen. H.M. de Koningin en Z. K.H. Prins Bernhard nemen plaats op de tronen en dan leest koningin Juliana de Troonrede. De Troonrede eindigt met de woorden: „Met de bede, dat Gods zegen op Uw werk moge rusten, verklaar ik de gewone zitting der Staten-Generaal geopend”. Hierop volgt het „Leve de Koningin” van de aanwezigen.

Dan rijdt de gouden koets weer terug naar het paleis, onder het jubel van het volk. Prinsjesdag lijkt een sprookje!

gedroogde groenten en fruit, en wie weet, wat voor heerlijkheden nog meer! Men moest er zuinig mee om-springen, want een jaar duurt soms lang. De kranten werden netjes op een stapel gelegd en daarvan werd iedere dag één afgenomen. De lezers moesten maar vergeten, dat het oude kost was, die ze lazen!

Maar „de Harmony” moest na korte tijd, vóór het invallen van de Noordse winter, weer vertrekken. Dat waren dan dagen van weemoedig afscheid, en het werden dagen van diepe smart, wanneer het zendingskinderen meenam, die voor hun gezondheid en verdere opvoeding naar Europa moesten. Zouden de ouders hen ooit terugzien? In dit grote leed kon alleen God helpen. En Hij deed het ook.

In 1771 voer „de Harmony” voor dé eerste maal van Londen naar Labrador. Op 9 Augustus 1820 werd op alle zendingsposten langs de kust zijn vijftigste reis gevierd. In alle havens waar „de Harmony” aanlegde, wapperden de vlaggen, wuifden de men-

vertaald worden én telkens weer uitspreken, wat aan diepste gevoelens in de mensenharten leeft. Zo is het ook met: „Jezus ga ons voor, op het levensspoor”. Eveneens met: „Beveel gerust uw wegen”. En ook met „Stille Nacht”. Als op zachte engelenvoeten gaan deze liederen van land tot land, naar ijs en tropenhitte, ze leggen een band tussen volk en volk en brengen overal een zegen.

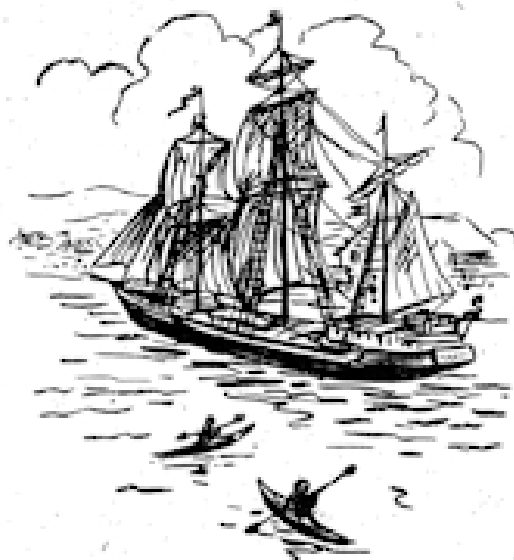
Er zijn wereld-zendings-congressen geweest, waar „dankt, dankt nu allen God”, in twintig en meer talen gezongen werd. En de mensen, die het zongen, wisten, dat ze in de diepste zin broeders waren, één in geloof en hoop en liefde. In zulke grote ogenblikken gevoelen de mensen, dat er waarlijk één volk is, dat God zich verzamelt uit alle volken der aarde. In Labrador was dat volk ook reeds bezig te groeien!

De kleine nederzettingen langs de kust werden gaandeweg grotere plaatsen, doordat de Eskimo's graag rondom de kerk en het zendingshuis kwamen wonen. Ook al, om bescherming te hebben tegen hun heidense volksgenoten met hun tovenaars, en tegen de boze geesten, die ze niet zo gauw vergeten konden. De meeste van die Christengemeenten zijn er nu nog, al is een enkele ook opgeheven. Je kunt ze op de kaart vinden: Makkovik, Hopedale, Nain, Okak, Hebron, Ramah en Killine.

Dit laatste dorp ligt al heel ver noordelijk, op een kusteilandje aan de Hudsonstraat.

Nu is Labrador al sedert jaren een Christenland, waar de kerkklokken luiden tegen poolstorm en sneeuwjacht in, waar de kinderen Christelijk onderwijs ontvangen en de Bijbel het algemeen bekende en gelezen boek is.

Niet, dat daarmee alle Eskimo's heiligen zijn geworden. Dat denkt men wel eens van zulke nieuwe Christenen. Ze zijn evenmin heilig of onberispelijk als de Christenen waar ook ter wereld. Evenmin als wij, bijvoorbeeld. Voor ons allen blijft het woord: „Strijd de

sen met blijde gezichten en klonken er koralen door blaasinstrumenten gespeeld. „Dankt, dankt nu allen God!” Het lied, dat in alle Herrnhutter gemeenten bij feestelijke gelegenheden gezongen wordt. Er zijn zo van die liederen, die de hele wereld rondreizen, in dozijnen talen

goede strijd des geloofs". En: „want eng is de poort". Maar de Eskimo's weten nu, evenals wij, de weg naar het ware Leven en de meesten proberen die te bewandelen. En daarop komt het aan. Nog steeds worden er zendelingen, onderwijzers en onderwijzeressen, artsen en verpleegsters voor Labrador opgeleid en uitgezonden. Want het werk gaat door. Het werk komt feitelijk nooit klaar, want ook van de heel gewone dingen moet er aan de Eskimo's nog zoveel worden geleerd, zoals koken,

kinderverzorging en hygiëne. De Eskimo's zijn geen sterk ras. Epidemieën, zoals roodvonk en griep grijpen geweldig om zich heen en vragen veel slachtoffers. Ook is de t.b. er erg verspreid en sterven er veel kleine baby's. Door al deze dingen leek het een tijd lang alsof de Eskimo's aan 't uitsterven waren. Iemand, die een vijand was van de Christelijke zending, zei eens spottend: waarom waag jij je leven voor de Eskimo's. Dat is immers een uitstervend volk!"

De zending antwoordde: „dan wil ik hen helpen om te sterven".

De laatste tientallen jaren kan er echter weer gezegd worden: „wij willen hen helpen, om te leven".

ONS MEISJESHOEKJE

Beste Meisjes,

Dat is al een poos geleden hé, dat „Ons Meisjeshoekje" in O.E.K. stond. Maar nu is het er dan weer.

Weet je waar ik het eens met elkaar over wilde hebben? Over ons gedrag op school. Ik denk, dat de meesten van jullie wel een 8 op gedrag hebben op het rapport, maar toch zijn er nog wel wat fouten aan te wijzen. Vaak denk je er niet bij of weet je niet hoe het hoort en daarom gaan we daar samen eens over praten.

Jullie zullen, denk ik wel weten, dat je moet zorgen, dat je haren netjes gekamd zijn en je handen en nagels schoon. Maar nu moeten we het niet zó goed willen doen, dat we overal maar gaan kammen of nagels schoon maken!

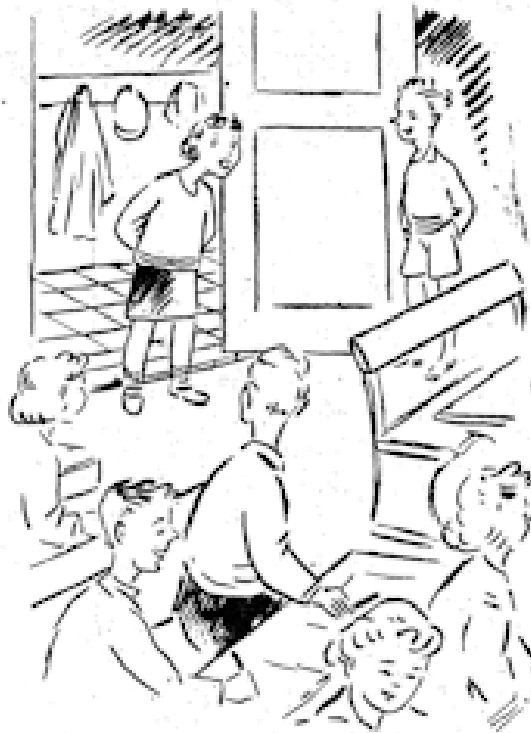
Het toiletmaken in de klas.

Komt vast en zeker niet te pas.

Onze wilde haren kammen we dus in de gang en we gaan met schone nagels van huis.

Niet alleen moeten we er zelf netjes uitzien, maar we moeten ook met elkaar er voor zorgen, dat het lokaal netjes blijft. Je vak en de omgeving van je bank moeten netjes zijn en je moet het niet erg vinden om iets van je klasgenoten op te ruimen. Het is wel erg als een ander iets van jou op moet ruimen. Dat lijkt wel de omgekeerde wereld, hé? Want het is meestal net andersom! Maar probeer het eens allemaal en je zult zien hoe fijn en gezellig het wordt op school. Weet je hoe dat komt? De Here Jezus heeft gezegd, dat Hij gekomen is om te dienen. En Hij vraagt van ons ook, dat we elkaar willen dienen. Daarom moeten we beleefd, vriendelijk en hulpvaardig zijn. Dat willen we ook wel, maar we vergeten het of denken er niet bij of weten niet hoe het hoort. Daarom vertel ik jullie er nog iets van.

je vergat helemaal, dat je altijd moet proberen zo weinig mogelijk te hinderen. Wat ze had moeten doen? Dat weten jullie vast wel! Misschien mogen een paar het wel eens voor doen in de klas!

Wat heb ik eigenlijk maar weinig nieuws verteld hé? 't Meeste wisten jullie wel! Maar weten en doen zijn twee! Probeer het ook te doen. En vergeet dan niet, waarom je je netjes moet gedragen.

Tot de volgende keer!

Als je iets aan de meester of juffrouw geeft zeg je bijv. natuurlijk: „Alstublieft meester”. Maar met welke hand geef je het? Hoe geef je een schaar, een pen of een naald aan? Kijk je de meester wel aan?

Als je meester op straat tegenkomt, zeg je natuurlijk dag; ook de meester of juffrouw bij wie je niet in de klas zit. Maar je groet hem niet zoals je je vriendinnetje groet. Hoe dan?

Weet je wat wel vaak gebeurt? „Meester 'k heb geen potlood; Annie heeft 't van me geleend en niet teruggegeven”. Annie had haar zaakjes niet in orde, werd geholpen, maar zorgde niet, dat ze 't geleende terug gaf. Ze dacht er niet bij na, dat ze haar vriendinnetje daardoor veel last bezorgde. Ze had 't zo gauw mogelijk terug moeten geven en bedanken voor 't gebruik.

Eén keer is 't bij ons in de klas gebeurd, dat een meisje aanklopte (ja, dat deed ze gelukkig nog wel) maar toen door de klas riep: „Is Pietje er ook juffrouw?” en vanaf de deur een hele verhandeling tegen de bewuste Pietje hield over een pakje, dat ze mee moest brengen. Dat meis-

Hersengymnastiek

Eerst maar weer voor jullie de antwoorden:

31. 1804. 32. 1814. 33. oolevaar, reiger, lepelaar. 34. aan Ds. O. G. Heldring. 35. Perzië is Iran. Nieuw-Guinea is Irian en Mesopotamië is Irak. 36. h.v. cactecën (meerv. van cactus). 37. 't Wilhelmus, God save the king (Engeland). 38. September. 39. Tus- sen Groningen en Friesland; aan de noordkust van Oost-Europa; aan de Oostkust van China. 40. Hoge bomen vangen veel wind. De appel valt niet ver van de boom.

Een zekere Heer van Kloosterperen,
Ging vorig voorjaar emigreren
En voelde zich daar, ver van huis,
Heel spoedig al een beetje thuis...

Een neger zou voor Kloosterperen,
Voortaan de schoenen repareren,
De vakman in dat nieuwe land
Was blij met d'immigrantenklant...

Het éérste paar... 't zal me benieuwen!
Dacht Kloosterperen... 't Zijn nog nieuwe,
M'n beste eigenlijk, maar... komaan...
Hij zal ze heus niet dubbelslaan...

Zo ging hij dan na enkele dagen,
Om de gemaakte schoenen vragen...
Een juffrouw zei hem: Wacht U maar
Een ogenblik, ze... zijn haast klaar...!

De neger kwam, daarna, naar voren
En zei: Meneer... moet U eens horen
Hoe het bestaat, ik weet het niet...
Maar... 't is er één slechts zo ge ziet!

Ik heb al dagen lopen zoeken,
In kasten, dozen en in hoeken,
Maar d'andere schoen, hoe 't me ook spijt,
Geloof me Heer, dat ding is KWIJT...!

Geschrokken dacht d' Heer Kloosterperen:
Men moet met schade en schande leren
En zei toen... 't Ja... hoe moet dat nu?
Dat is een schädepost voor U...

De neger schudde met de handen
En toond' een rijtje witte tanden,
Zei zuchtend: Och... ik heb gefaald...
Is 't goed... als U de helft betaalt...?

Nu flink op met de nieuwe.

- 41. Wat betekent Effatha?
- 42. En waar staat „Bartimeüs“?
- 43. Ken je een plaats in Nederland met abc beginnend?
- 44. Wat is een internaat?
- 45. Hoe heette de kortgeleden overleden directeur van de K.L.M.?
- 46. En de tegenwoordige?
- 47. Aan de buitenkant van een schip

- hangt een trap. De treden zijn 15 cm. van elkaar. De opkomende vloed stijgt per kwartier 15 cm. Hoe lang moet het duren, voor de bovenste trede nat is geworden?
- 48. Hoe heetten de zonen van koning Saul?
- 49. En z'n dochters?
- 50. Noem 'es 2 bekende ontdekkingsreizigers van Centraal-Afrika.

Ons Werkhoekje.

Hallo, jongens en meisjes.

Vooruit, dan moet deze keer „Ons Werkhoekje maar wat groter worden.

Ik heb n.l. heel wat op m'n hart!

Om te beginnen: het aantal inzendingen was zo ten naaste bij 600. Dat is een hele stapel, hoor! En toch... ik had er eigenlijk enkele duizenden moeten ontvangen. Of was deze wedstrijd nóg te moeilijk misschien. Nou gemakkelijker kan ik 'em echt niet maken. — Enfin, een volgende keer niet 600, maar 1600!

Om met grote mensen te zeggen: „De kwantiteit was klein, maar de kwaliteit was prima”. Ja, er waren onder de inzendingen prachtstukjes. En wat hebben sommigen er een werk van gemaakt. De jongens en meisjes uit Broek onder Akkerwoude bijv. hebben alle provinciewapens, gekleurd, bij de tekst geplaatst. De jongelui uit Garderen, Boerakker, Hellendoorn en Koudekerke (Zld.) bv. hebben er schilderijtjes van gemaakt. En die van Lunteren—Harskamp, prachtig zeg! En de „West-reinders”! (ja, ik ken jullie dorp heel goed). Nee maar, wat origineel. 'k Heb er van genoten!

Zo zou ik veel meer kunnen noemen. Ook keurig geschreven briefkaarten, met een eenvoudige versiering, zoals die uit Harkema-Opeinde.

En toen heb ik op een andere manier ook nog genoten. Van de „dichtersgaven” van enkele amateur-adspirant-poëten. Evert van Galen uit Terschuur bv. heeft z'n hart uitgezongen over Nederland. Hoor 'es Evert, jij moet studeren voor Opperbevelhebber, om „Nederland te bewaken en te beschermen”.

En in Zwartebroek — ook in die hoek — woont een dichteres: Jannie v. d. Kolk. Haar oplossing was goed. In haar gedicht zit echter een dichtelijke vrijheid. Ze ziet n.l. grenspalen voor grafpalen aan. Het komt

in de krant hoor!, al is het met een kleine letter.

Mijn dierbaar Holland.

Ik trek door 't mooie Holland,
met het fototoestel in de hand.
En dacht: „'k Maak foto's van dat fiere land.
Van bossen en van hei,
want die horen er ook nog bij”.
'k Maakte van Groningen de Martinitoren.
En van Friesland ook een toren.
Van Drente de schapen op de hei,
en 'k ben daarmee erg blij.
Van Overijssel de gracht met een brug.
Van Gelderland een waterval.
Bij Berg en Bos in het dal.
Van Utrecht de hoge Dom.
Van Noord - Holland een station.
In Zuid - Holland ben 'k bij de Ridderzaal aangeland,
met een toren aan elke kant.
Van Zeeland de klederdracht in zijn volle pracht.
Van Noord - Brabant een fabriek.
En tenslotte neem 'k in Limburg een kerkhof op de kiek.
Zo ben 'k het land doorgereisd,
van Noord naar Zuid en Oost naar West.
en 'k deed daarvoor erg mijn best.

En Kees Benning uit Brunssum-L. heeft mij een nieuwe naam bezorgd: „Ome Tjeerd”. Je hebt het mis hoor, maar het hindert niet. Ome Tjeerd vond jouw gedicht heel aardig. Ook neemt het van je over. Dank je wel!

Ome Tjeerd uit onze krant,
ging op reis door Nederland.
In Vaals op het drielandpunt,
Was zijn eerste punt.
Toen naar de Ridderzaal te 's Gravenhage,
Waar eens de ridders lagen.
In Eindhoven bezichtigde hij de
Philipsfabriek, oud en antiek.
In het Centraal Station,
stond hij op het 2e perron,
naast mijnheer Klein,
want die moest ook met de trein.
In Drente was hij herder.
Toen naar Giethoorn 5 km verder.
Hij was uitverkoren te beklommen,
de Martinitoren.
De Domboren te Utrecht,
stond nog kaarsrecht.
In Axel stond de visser met zijn vrouw,
beiden gingen naar de Sonsbeekweide.
En de Oldenhove,
was tot eind gekozen.

KORTE INHOUD van 't voorafgaande:

Als jongen, dwalend langs het strand, is Hiddo Dirks Kat reeds vol verlangen, achter de Amelandse horizon te mogen zien. Op jonge leeftijd monstert hij aan en maakt zijn eerste Groenland reis. Op z'n derde reis wordt hij bevorderd tot tweede stuurman en spoedig daarna voer hij uit als kommandeur. Tijdens een zware storm raakt hij met vele andere schepen in het poolijs bekneld.

Kommandeur Hans Pieters was een man van grote ervaring, daar hij reeds 67 jaren oud was en zeer vele reizen naar de Groenlandse wateren

had gemaakt. Helaas lag hij reeds geruime tijd te bedde met scorbut of scheurbuik, een ernstige ziekte van de ingewanden, waaraan veel scheepelingen lijden, niet alleen op reizen naar het Noorden, doch ook op tochten naar de tropische landen. Hans Pieters wist te vertellen, dat deze ziekte ontstaat door te langdurig gebruik van ingepekelde vlees en groente. Hij zeide dat enkele schotels verse

En lest best. Uit Bredendroek, een gedicht, waarvoor ik m'n petje licht. Kort en krachtig. Lees het maar, 't is prachtig.

Met „Onze eigen krant“,
 door het ganse land,
 Eerst naar Limburg heen,
 wat een mergelsteen.
 Wat is het daar hoog,
 en zeker wat te droog.
 Daarom ga ik graag,
 Gauw naar Den Haag.
 Brabant is dan aan de beurt,
 't Station in Amsterdam gekeurd.
 En dan vlug naar Drente,
 schapen in de lente.
 In de Oethoornse plassen,
 ga ik mij gauw wassen.
 Eet daarna wat Groninger kock,
 en breng Utrecht een bezoek.
 Van Zeeland ga ik naar het Oosten,
 Om me in Gelderland te troosten.
 Dan nog naar het Friese land
 En de reis is aan de kant.

van Joke Ruesink

Nu vind ik één ding heel jammer. Dat ik niet 100, maar „slechts“ 40 prijsjes mag uitdelen. Maar eerlijk, meer kan onze Tjeerd niet betalen.

Tot slot. Natuurlijk neem ik het de collega's helemaal niet kwalijk, dat ze de inzendingen klassikaal verzonden. Dit is niet alleen veel leuker idee, maar het bespaart veel port-

kosten. Ook hartelijk dank voor de begeleidende briefjes.

De oplossing luidt:

No. 1 is een foto van Limburg. No. 2 van Zuid-Holland. No. 3 van Noord-Brabant. No. 4 van Noord-Holland. No. 5 van Drente. No. 6 van Overijssel. No. 7 van Groningen. No. 8 van Utrecht. No. 9 van Zeeland. No. 10 van Gelderland. No. 11 van Friesland.

De prijswinnaars zijn:

1. Joke Ruesink, Kl. Bredendroek.
2. Kees Benning, Brunssum-L.
3. Jannie v. d. Kolk, Zwartebroek.
4. Tjitske Posthumus, Minnertsgea.
5. Bartje Kloosterman, Kamperzeedijk.
6. Tini Boer, Boerakker.
7. Dinie Romate, Hellendoorn.
8. Pieter van der Kaay, Rotterdam.
9. Jan Vrieling, Slochteren.
10. Christientje Weenink, Dinxperloo.
11. Jansje Boer, Uithuizermeeden.
12. Rietje v. Dalen, Sprang-Capelle.
13. Elsje v. d. Weerd, Kampereiland.
14. T. Jilverda, Murmerwoude.
15. Klaas de Vries, Uithuizen.
16. Eefje v. Pijkren, Zalk (Ov.)
17. Tjalma Wijbenga, Ee.
18. Jur Wisse, Breukelen.
19. Lize de Greef, Garderen.
20. Geertje Tjoelker, Doezum.

groente, alsmede oranjeappels en citroenen hem zouden doen genezen. Helaas konden wij hem daaraan niet helpen en zo zag Hans Pieters, mijn vriend, met Gods hulp zijn einde tegemoet.

Ik raadpleegde met kommandeur Pieters over de mogelijkheid, om IJsland te bereiken. Hij had weinig hoop. Tevens zag hij zijn sterfuur naderen. Hij was volkomen bij kennis en vroegde mij hem uit de Bijbel voor te lezen, met name het 15e hoofdstuk uit de 1e brief van de apostel Paulus aan de Corinthiërs. Wij kwamen beiden diep onder de

indruk van deze grootse woorden, die wij onder omstandigheden lazen, waarvan wij beiden nimmer hadden gedroomd. Men stelde zich het kraken en dreunen van het ijs voor, het loeien en fluiten van de poolstorm door het want, de grote zorg in onze bezwaarde harten en de stervende oude man.

„Zo is het”, zeide kommandeur Hans Pieters, toen ik geëindigd had te te lezen. „En of ik in het poolijs wordt uitgezaaid, dat maakt voor God de Here niet het minste verschil. Op zijn tijd zal Hij mij zeker weten te vinden. Denkt gij ook niet, Hidde Dirks Kat?” vroeg hij met zwakke stem. Ik verzekerde mijn vriend, dat ik dit zeker geloofde, daar God géén der zijnen voor eeuwig zal laten omkomen. Dit bedenkende kwam er 'n weinig blijdschap in onze harten. Maar wat het aardse lot betreft had mijn oude vriend niet veel hoop. Hij beklagde ons, dat wij nog zeer veel zouden moeten doormaken, wanneer hij reeds lang uit alle lijden verlost zou zijn. „Doch”, zeide hij: „God is machtig! Hij zal enigen van ons in het leven sparen om deze gewichtige gebeurtenissen aan de nakomelingschap mee te delen, om volgende geslachten er mede te onderwijzen. Wat ons hier te beurt valt, is niet zonder wijze bedoeling van de Voorzienigheid. Wellicht zullen wij er andere mensen mee van dienst kunnen zijn, wanneer ze in soortgelijke omstandigheden komen te verkeren”.

Hier zweeg mijn vriend, door een zwakte overvallen. Daarna sprak hij verder:

21. Coba v. Milligen, Harskamp. 22. Reny Landman, Oosthem. 23. Corrie Doelman, Zwammerdam. 24. Tietje Wijnia, Oostermeer. 25. Jansie Breukel, Rozenburg. 26. Hannie Falkena, Ens. 27. Tine v. d. Kooi, Twijzelerheide. 28. Gerrie Vriezokolk, Voorst. 29. Antje Wieggersma, Oudega (W). 30. Nelie Vonk, Nieuw-Vennep. 31. Ko de Bree, Koudekerke (Z.). 32. Geertje

Elzinga, Harkema-Opeinde. 33. Geert Olthof, Groningen. 34. Marja Hoeve, Leeuwarden. 35. Inge van Dommelen, Rotterdam. 36. Jannie Bette, Farmsum (Gr). 37. Thedo Tuinstra, Heerenveen. 38. Alie Postma, Zw. west-einde. 39. Herman v. Garderen, Zeist. 40. Jan de Groot, Huizen (N.H.)

P.S. Tot mijn spijt kwamen heel wat inzendingen te laat binnen.

„Hidde Dirks Kat”, zei hij, „gij moet proberen allen bij elkaar te blijven. Laat niemand alleen afdwalen, dat zou zijn dood betekenen. Houd vooral ook de scheepssloepen in goede stand, want het is mogelijk, dat ook deze schepen door het ijs verbrijzeld worden. Voorzie de sloepen van leeftocht en verdeel zorgvuldig de bemanning over de sloepen”.

Hier moest de zieke weer een tijdlang zwijgen en tot rust komen. Ik riep in stilte tot God, of de Almachtige hem nog bij het leven wilde sparen. Ik voorzag, dat ik na zijn sterven de volle verantwoordelijkheid zou moeten dragen. Dat leek mij te zwaar een lot.

Toen kommandeur Pieters de ogen weer opende legde ik mijn scheepskaart opgevouwen op het bedde van mijn kranke vriend en raadpleegde hem in zijn laatste ogenblikken over de te volgen koers.

„Kommandeur Kat”, zeide hij met vaste stem: „houd goede moed, bedenk dat God leeft en denk ook aan alles, wat ik u gezegd heb. Indien wij IJsland voorbij drijven, doe dan een poging om bij de hoek van Straat Davis, Statenhoek genaamd, te landen. Daar zult gij mensen vinden, die u verder kunnen helpen”.

Wij namen afscheid, want het is niet goed, wanneer een kommandeur in benarde omstandigheden al te lang van zijn mannen verwijderd blijft. Ons afscheid was zeer ernstig, maar niet zonder hoop. Ik wist, dat ik mijn zieke vriend achter liet in de trouwe hoede Gods.

De derde September is hij welgemeed ontslapen. Wij hebben hem 'n eervolle zeemansbegrafenis gegeven tussen de ijsschotsen, die hem nu geen kwaad meer konden berokkenen. Ik las voor de verzamelde bemanning het hoofdstuk uit de eerste Corinthenbrief, dat ons enkele dagen te voren zoveel troost had verschaft. Daarna had ik naar zeemansgewoonte het Onze Vader naast de haar. Vervolgens weerklonk het: „één, twee, drie, in Gods Naam”. En onze oude vriend was niet meer

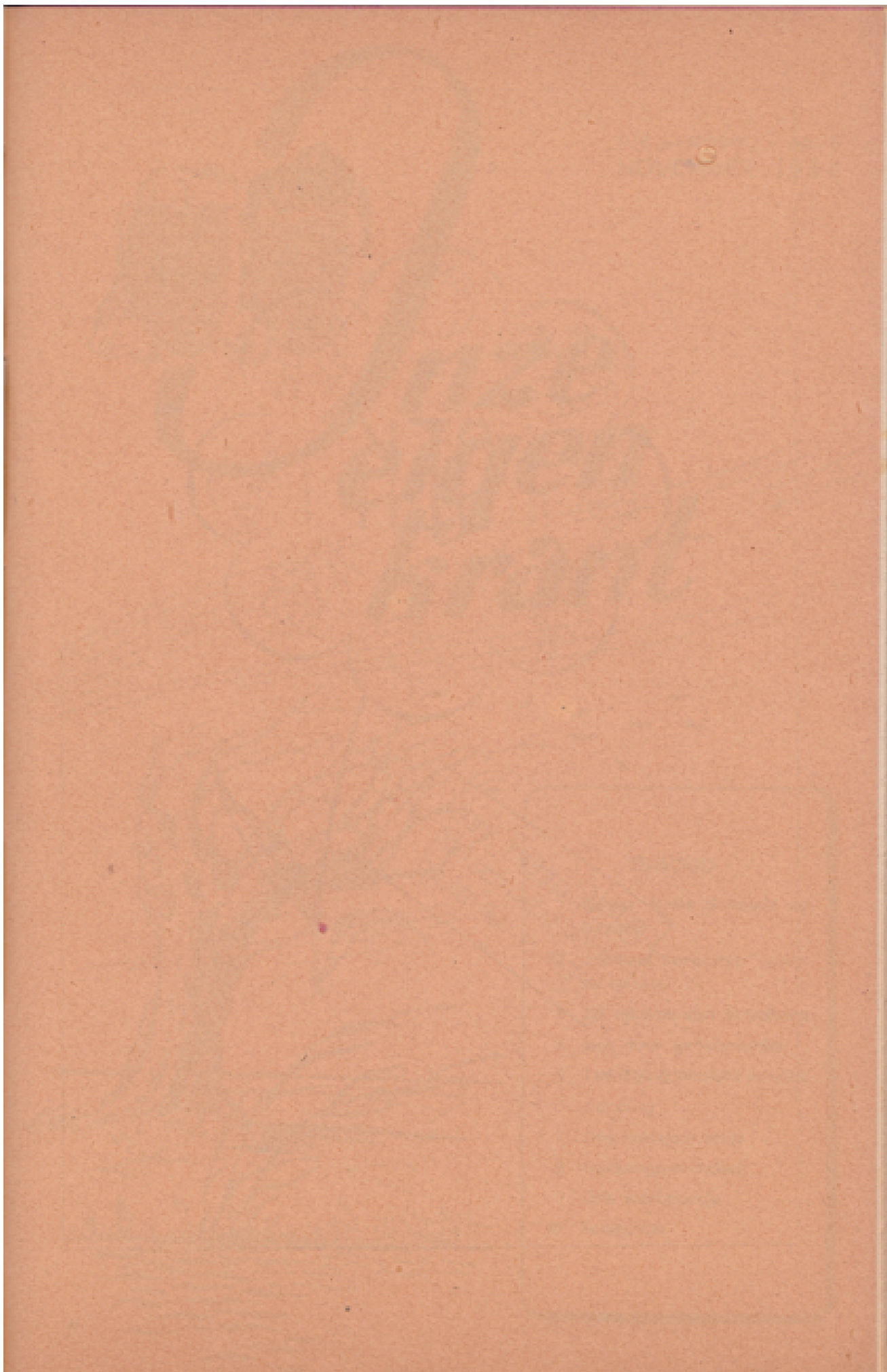
in ons midden. Ondanks de heftige koude stonden wij allen met de muts in de hand, toen de poolzee het lichaam tot zich nam. De storm had tijdens het lezen reeds gepoogd mijn stemgeluid te overtreffen. Nu loeide hij zo ijsselijk koud over onze ontblote hoofden, dat wij ijlings onze mutsen er weer opdrukten.

Enkele dagen later werd het schip van wijlen kommandeur Hans Pieters tussen ijsmassa's gekraakt en

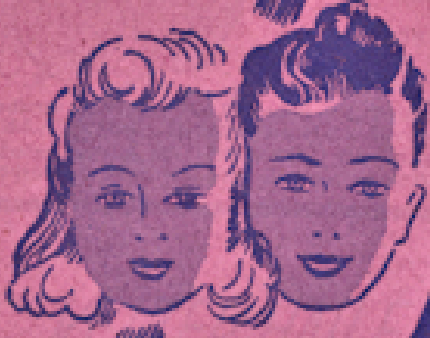
verbrijzeld. Wij waren allen zeer dankbaar, dat dezelve dit niet meer behoefde te beleven, want hij had zich niet uit de voeten kunnen maken. De bemanning met de weinige leeftocht, die ze hadden weten te redden, werd nu over de resterende twee schepen verdeeld. Hierbij bedacht ik met angst en droefheid, dat van heel de fiere walvisvloot, die op de 5e Maart de Elbemonding was uitgevaren, nog slechts twee, ten dode toe verdrukte schepen waren overgebleven. Waarop ik mij en alle opvarenden opnieuw in Gods hoede aanbeval.

(Wordt vervolgd).

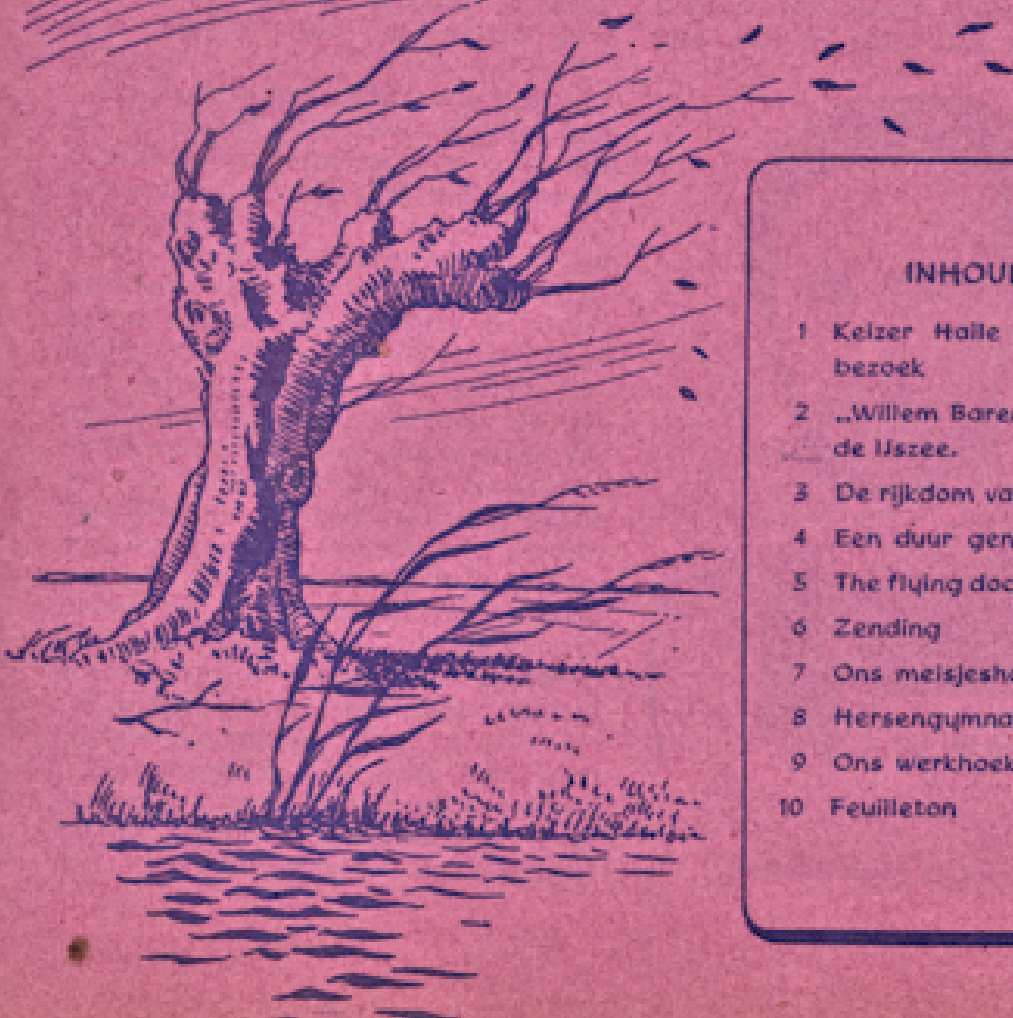

10e Jaargang - no. 8
NOVEMBER 1954

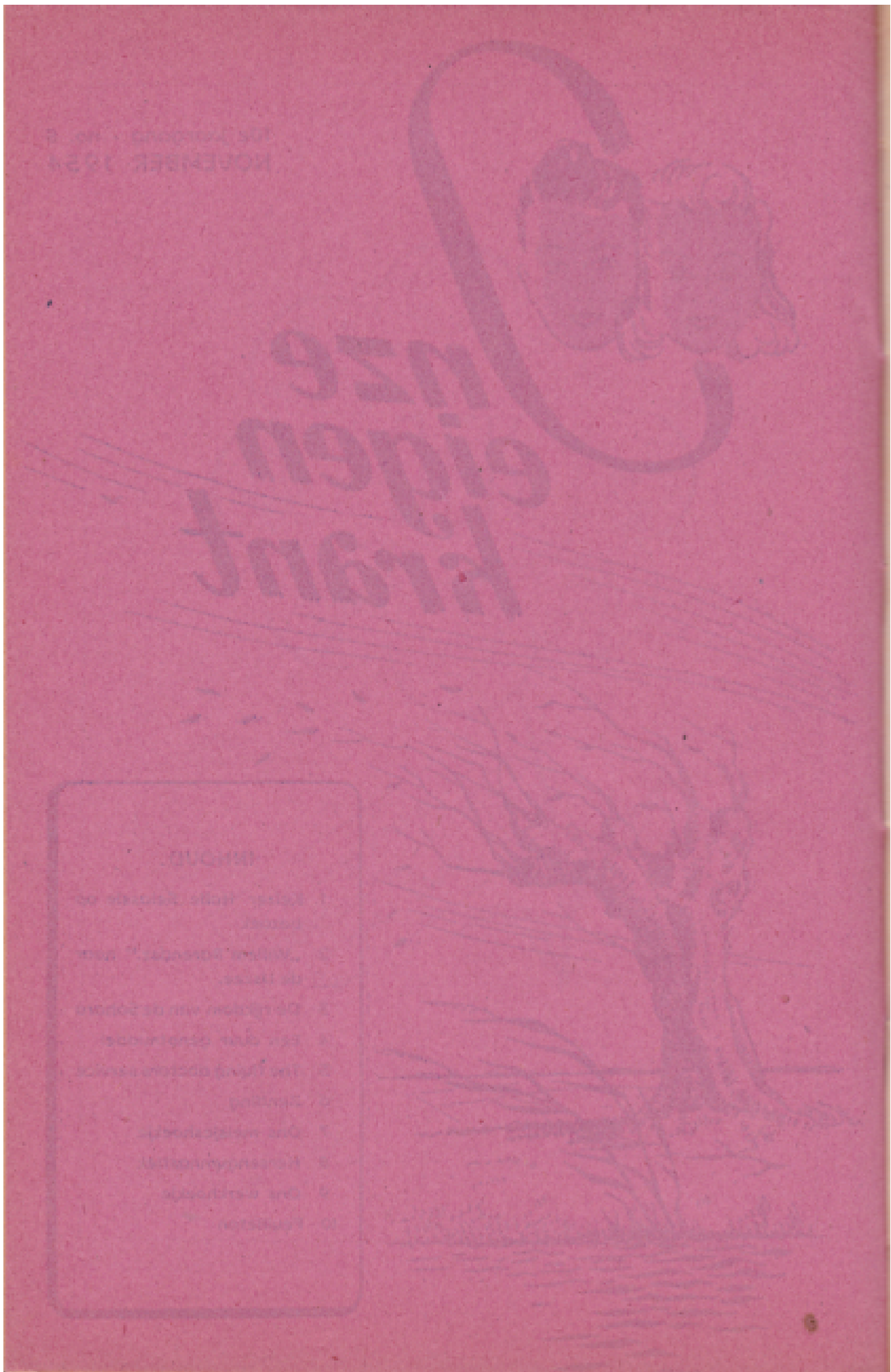

Onze eigen krant

INHOUD.

- 1 Keizer Haile Selassie op bezoek
- 2 „Willem Barendsz.” naar de IJsee.
- 3 De rijkdom van de Sahara
- 4 Een duur genotmiddel
- 5 The flying doctors service
- 6 Zending
- 7 Ons meisjeshoekje
- 8 Hersengymnastiek
- 9 Ons werkhoekje
- 10 Feuilleton

„Onze eigen krant”

Voor de hoogste klassen der Christelijke Scholen
Verschijnt de 20ste van de maand

Redactie: L. Meijer, H.d.S., Bedum - J. Bulthuis
H.d.S., Ten Post - Tj. Schaafsma, H.d.S., Kampen
Administratie-adres: "DRUKKERIJ DE VRIES"
Stadsburen Telf. No. 345 - Girorek. no. 129559

10e Jaarg. No. 8 - Nov. '54

KEIZER HAILE SELASSIE

op bezoek

In het begin van deze maand bracht Keizer Haile Selassie een bezoek aan Nederland. Deze vorst heeft veel van zich doen spreken. Zijn land wordt ook in de bijbel genoemd. Het is het Morenland: Ethiopië. We zeggen ook wel eens Abessinië, maar dat is niet goed. Abessinië is maar een gedeelte van het gehele land Ethiopië.

Ethiopië is het oudste nog bestaande christelijk rijk. Een Griekse geschiedschrijver noemt het volk van Ethiopië „het volk met het verbrande gezicht”.

Men heeft lang gemeend, dat de Koningin van Scheba, die naar Jeruzalem kwam om zichzelf te overtuigen van de grootheid en wijsheid van Salomo, uit Ethiopië kwam. Latere onderzoekingen hebben de geleerden deze mening laten doen varen. In Addis Abeba, de hoofdstad van Ethiopië, bevindt zich nog steeds een boek „de glorie van de Koningen”. In dat boek wordt de sage verhaald, dat de Koningin van Scheba een zoon had, die de grondlegger is geweest van de Ethiopische dynastie.

Ethiopië werd een der oudste christelijke rijken.

Een moeilijke tijd brak aan, toen de legers van de Islam ongeveer 642 Egypte en de kustgebieden veroverden. De Christelijke koninkrijken

Ethiopië en Nubie werden toen geïsoleerd van de Christenvolken in Europa. De geschiedenis van dit Ethiopië is een strijd tegen de omliggende landen en ook een strijd van verschillende koningshuizen.

Uit de jongste geschiedenis is Haile Selassie het meest bekend geworden. Het was in 1936 toen de Italiaanse

KEIZER HAILE SELASSIE

„Willem Barendsz“

NAAR DE IJSZEE

Als wij straks weer winter hebben, is het op de Zuidelijke IJszee zomer. Dan is 't de tijd van de walvisvangst.

Ons land is in 1946 weer ter walvisvangst getrokken. Nu vertrekt elk jaar, zo tegen November, de „Willem Barendsz“ naar de IJszee. Zo'n reis duurt ongeveer vijf maanden.

De „Willem Barendsz“ is een drij-

vende fabriek met vijfhonderd man personeel. Je kunt je voorstellen, dat er grote voorraden levensmiddelen voor de vijfhonderd opvarenden moeten worden meegenomen. Wat zeg je van 75 ton aardappelen, 16 ton bloem, 9200 kg. suiker, 4½ ton margarine, 15.480 blikjes melk? Niets is vergeten. Het scheepsbazaartje, waar de

dictator Mussolini, een groot vriend van de jullie beter bekende Hitler, zijn legers naar Ethiopië zond met moderne wapenen en gevechtsvliegtuigen. Wat konden de Moren met hun pijl en boog tegen vliegtuigen beginnen? De keizer heeft wel bij de toen bestaande Volkenbond een waardig pleidooi voor zijn volk gehouden, maar dat hielp niets. Hij moest zich in ballingschap naar Engeland begeven, dat hem gastvrij herbergde.

Van verschillende landen heeft Ethiopië, toen meer bekend onder de naam Abessinië, in de strijd hulp voor de gewonden ontvangen. Ook Nederland zond een Rode Kruis-afdeling om het leed van de Moren te verzachten.

Precies vijf jaar later trok de keizer, onder gejuich van zijn onderdanen, de hoofdstad weer binnen. De „Zegevierende Leeuw van Judah“ — dit is zijn bijnaam — keerde terug. Zijn eerste daad was een beroep op zijn volk om als Christenen hun vijanden te vergeven en geen wraak te nemen op de tienduizenden Italianen, die nog als gevangenen in het land verbleven.

Met behulp van Engeland begon de keizer of negus aan de opbouw van zijn land. Voorzichtig heeft hij de

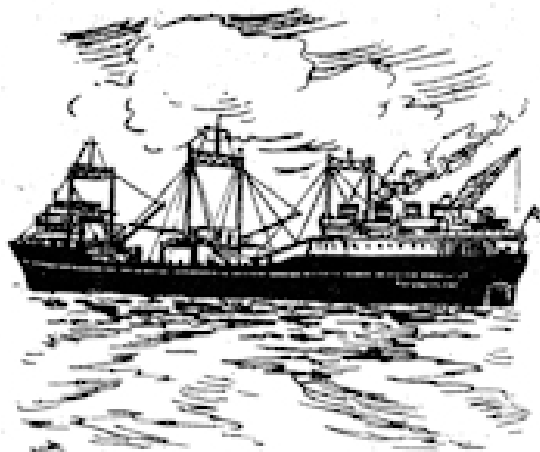
Westerse beschaving overgebracht in zijn land. Zo is Ethiopië thans op weg naar een moderne staat.

Ethiopië heeft ongeveer 10 miljoen

inwoners. Meer dan de helft van het land is hoogland, dat doorsneden wordt door kloven en diepe rivierdalen. De bodem is zeer vruchtbaar. De landbouw is in grote mate afhankelijk van de regenval. Koffie groeit er in het wild en wordt door de bevolking geplukt. De koffie-export brengt het land het meeste geld in het laadje. Ook worden er thee, granen, tabak, katoen en suikerriet verbouwd.

In de steppen weiden grote kud-

DE „WILLEM BARENDZ“

varengasten alles kunnen kopen wat ze nodig hebben, is weer goed voorzien: sokken, schoenspijkertjes, drie miljoen sigaretten, knopen en garen — alles is aanwezig; zelfs het fijne hout en de scherpe mesjes voor de beoefenaars van de snijkunst, lig-

gen in de kasten. Nergens behoeven de bewoners van het drijvende dorpje gebrek aan te hebben. Ook niet aan geestelijk goed, want in een van de messrooms staat het orgeltje, waaromheen zich 's Zondags een groep mannen zal scharen, om te zingen en om te luisteren naar een uit hun midden, die hun zal vertellen, dat ook op de verlaten IJszee God aanwezig is.

Omstreeks 1600 is Nederland met de walvisvangst begonnen. Misschien hebben jullie op school nog wel een plaat, waarop je kunt zien, hoe in die tijd de walvisvangst geschiedde op de Noordelijke IJzee bij Spitsbergen. Je ziet, hoe harpoeniers met kracht harpoenen werpen in het lichaam van een reusachtig dier. De walvissen worden naar de wal gesleept, om daar verder bewerkt te worden door de speksnijders. In

den vee. Men schat de veestapel op 16 miljoen stuks.

De bodem bevat schatten aan delfstoffen: goud, platina, lood, koper, steenkool, olie.

Addis Abeba telt reeds 300.000 inwoners. Er zijn een paar hotels en enkele bioscopen, er is elektrisch licht en een telefoondienst. Addis Abeba is ook in 't luchtverkeer opgenomen. De 12 lijnvliegtuigen worden grotendeels door Amerikaanse bemanningen gevlogen. Maar ook doen reed: Ethiopische piloten en marconisten dienst op binnenlandse trajecten.

Met zijn zoon, zijn schoondochter, prinses Sarah en gevolg arriveerde keizer Haile Selassie op 3 November op het Centraal Station te Amsterdam. Daar werd hij verwelkomd door onze Koningin en Prins. De keizer is klein van gestalte, maar toch een indrukwekkende figuur. Zijn rijke, donkerblauwe uniform, zijn steek met de pluim van leeuwenmanen, zijn volle zwarte baard werken daar aan mee.

De keizer is in Amsterdam en Den Haag geestdriftig door de bevolking begroet. Natuurlijk had de negus gro-

te belangstelling voor onze industrieën, z.a. de Fokkerfabrieken, Werkspoor e.a. Een groot program is in enkele dagen afgewerkt. Geen wonder, dat na dit vierdaags bezoek, de keizer nog even heeft genoten van de rust op „De Hoge Veluwe“. Van Arnhem is Haile Selassie per trein vertrokken naar Bonn. Na een bezoek aan Duitsland is de negus nog van plan naar de Scandinavische landen te reizen.

OPDRACHTEN en invuloefening:

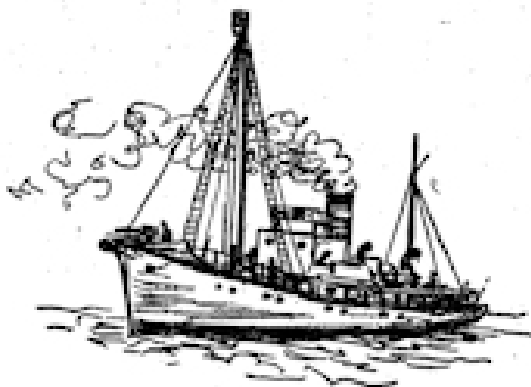
1. Noteer de vreemde woorden met de betekenis in je schrift.
2. Plak het kaartje van Ethiopië (knipblad) in.
3. Vul in: In de bijbel heet Ethiopië het... De Grieken noemen de Ethiopiërs.... De Islam is de godsdienst van.... Van.... tot.... werd Ethiopië overheerst door.... De negus was toen in.... Zijn bijnaam is.... Ethiopië telt... inwoners. De hoofdstad heet.... De voornaamste export is die van de.... De kudden weiden op de.... De bodem is rijk aan.... zoals.... Haile Selassie brengt in zijn land....
4. Plak tussen je invuloefening de tekening van de negus.

Smerenburg kookte men uit het walvisspek de traan.

In de 19de eeuw behoefde de traan echter niet meer gebruikt te worden voor lampolie. De petroleum was daarvoor veel geschikter. Daardoor kwam langzamerhand een einde aan de Nederlandse walvisvaart.

Na de oorlog is Nederland weer begonnen, maar nu op een heel moderne wijze. We kunnen daardoor voor een groot deel, zelf zorgen voor het tekort in onze vetvoorziening. De beste traan is voor de margarinebereiding. De mindere soort voor de bereiding van zeep. De onaangename lucht van de traan kan men doen verdwijnen. In het begin van deze eeuw slaagde een Franse geleerde er in, om op een bepaalde wijze, de traan reukloos te maken.

De „Willem Barendsz” heeft een lengte van 155 m., een breedte van 19,5 m. en een diepgang van 8,9 m. De roeiboten van de schoolplaat zie je niet meer. Ze zijn vervangen door snelvarende motorboten, zg.n. jagers of **catchers**.

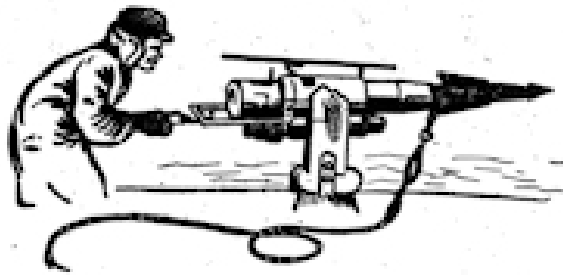
EEN „CATCHER”

De harpoen heeft plaats gemaakt voor 't harpoen-kanon, een vinding van de Noorse zee kapitein Foyn. Deze vinding heeft hem geen wind-eieren gelegd. De man kreeg een vermogen van 14 miljoen gulden en werd dus **multi-millionair**.

Zo'n harpoen weegt 90 kg. en is plm. 2 m. lang. Onder de spits is een granaat aangebracht, die in 't lichaam van de getroffen walvis ontploft.

De catchers naderen bijna onhoorbaar de **gestigaleerde** vissen op een

afstand van 40 tot 80 meter. De harpoen wordt afgeschoten, maar zit met een lijn van een 1000 meter stevig

vast aan de loop van het kanon. Is de walvis niet in de longen geraakt, dan bezit het dier vaak nog kracht genoeg om het jachtschip mee te slepen. Dan wordt het spannend en gevaarlijk ook! Het kan gebeuren, dat de walvis wegduikt onder een ijsberg en het schip er tegen doet botsen. De bemanning moet in zo'n geval op haar hoede zijn en de lijn kappen.

De gevangen walvis wordt door geweldige grijpers op het flensdek van de „Willem Barendsz” getrokken. De flensers, met spijkerlaarzen aan, om zich op de gladde huid te kunnen bewegen, snijden nu grote stukken spek af. Door stoomlieren worden die stukken spek naar de gaten van de stoomketels getrokken voor het bereiden van traan. De gehele bewerking geschiedt op zee. Het moederschip bezit 16 kookketels en ontzaglijk grote tanks voor het bewaren van de bereide traan. Op de heenreis zijn deze tanks gevuld met stookolie, die dienst doet als brandstof. De lege tanks worden dan later gebruikt voor de verkregen spijsolie. Ze worden eerst wel grondig schoon-gemaakt hoor!

De „Willem Barendsz” heeft een eigen **radarinstallatie** om aandrijvende ijsbergen tijdig te kunnen opmerken.

De catchers kunnen door middel van de radio geregeld contact houden met het moederschip en met elkaar.

Je ziet nu wel, dat de walvisvangst een heel modern bedrijf is geworden.

We wensen „Ome Willem” (zo noe-

DE RIJKDOM VAN DE

Wie het nooit gezien heeft, kan zich van een woestijn bijna geen voorstelling maken. Men denkt dan vaak aan een onmetelijke zandvlakte, waar je verdwalen en verdorsten kunt. Zeker, er zijn zandwoestijnen, maar er zijn ook andere met bergen en rotspartijen, moeilijk begaanbaar en onbegroeid. Welnu, de Sahara is een woestijn, waar nu eens zand en dan weer heuvels, bergen en rotsen de reiziger het voortgaan bemoeilijken. Zo'n woestijn is waardeloos gebied, zou je zo zeggen. Niemand heeft er belang bij, en waar een land grenst aan een woestijn, daar heeft men geen andere grens nodig. Op de kaarten vind je dan ook meestal geen gebogen, kronkelende grenslijnen, maar eenvoudig een rechte rode lijn, of de grens wordt helemaal niet aangegeven. Twist over waardeloos gebied krijgt men niet zo gauw!

Je weet natuurlijk al lang, dat het in een woestijn zelden of nooit regent. Daardoor is er zo goed als geen plantengroei of dierenleven. 't Wil echter niet zeggen, dat de grond op zichzelf niet vruchtbaar zou zijn. 't Ontbreekt er alleen aan water. Dat zie je wel aan de plekje's, waar wel water te vinden is. Bij de bronnen

vindt men gras en er groeien palmen. 't Is dezelfde woestijngrond en toch vruchtbaar door het kostelijke wa-

ter. Zo'n oase vonden de Israëlieten op hun reis van Egypte naar Kanaän bijv. in Elim, waar 12 waterbronnen en 70 palmbomen waren.

De karavaanwegen lopen dan ook van de ene oase naar de andere. Maar die oasen liggen soms dagen ver van elkaar! De Sahara is ruim 280 maal zo groot als Nederland.

men de opvarenden hun schip) een „goeie vangst en behouwen vaart”.

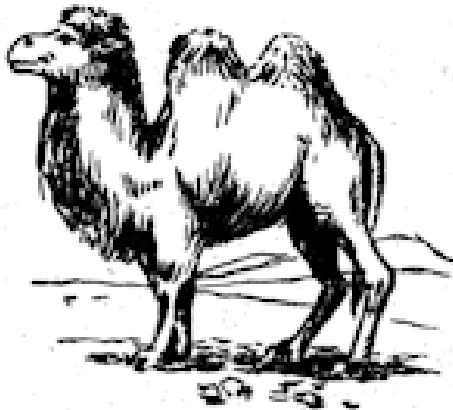
OPDRACHTEN en invuloefening:

1. Noteer de vreemde woorden met de betekenis in je schrift.
2. De vinding legde hem geen windteieren betekent....
3. Onze walvisvaarder is genoemd naar... bekend door.... in het jaar.... Nederland begon de walvisvaart omstreeks.... De reizen gingen toen naar.... Er

kwam een eind aan de walvisvangst doordat.... Opnieuw voer Nederland uit in.... om.... De inhoud van de „Willem Barendsz bedraagt.... m³. De snelle motorboten beten.... Het harpoenkanon is een vinding van.... Het spek wordt gesneden door de.... De traan wordt gebruikt voor de bereiding van.... en.... De walvis wordt gevangen in de maanden... Van Amsterdam naar Kaapstad vaart de „Willem Barendsz” door de volgende wateren....

4. Versier je werk met de afbeeldingen van het Knipblad.

Zo'n woestijn is alleen door te trekken met kamelen, die het een hele tijd zonder voedsel en drinken kun-

KAMEEL

nen stellen. Woest eenzaam en verlaten is zo'n woestijn.

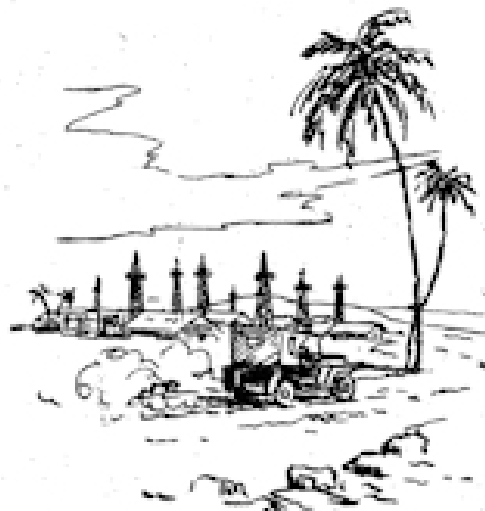
Een arme wereld.

Arm?

Maar waarom staat hierboven dan : De rijkdom van de Sahara? Wel, omdat de armoede maar schijn is. Je weet misschien, dat de Sahara Frans bezit is? Welnu, een Frans geoloog heeft in de Sahara onderzoekingen gedaan. Hij vroeg zich bijv. af, waar het water blijft, dat van het Atlasgebergte (in Marokko) in Zuidelijke richting stroomt. Dat ging toch niet allemaal verdampen? Op de grond, was het niet. Dus dan moest het in de grond zitten. Hij ging zoeken en boren en vond, dat er 'n onderaards zoetwaterreservoir was, zo groot als heel Frankrijk. Alleen maar, dat water zat 300—1200 m. diep. De Franse regering zette nu de onderzoekingen voort en maakte plannen, om dat water te benutten. Ongeveer 1500 dorpen en oasen zullen worden aangelegd. 't Ondergrondse water zal worden opgepompt en gebruikt worden voor bevoeding. Dan is er landbouw mogelijk. Dit is niet alleen toekomstmuziek, nee, er is al een begin gemaakt ook. Een streek van ongeveer 300 km. lang en 10 km. breed is reeds bewoonbaar gebied geworden. De dorpen worden verbonden door wegen en ook zal er een spoorlijn komen. Daarvoor zijn de dorpen in

een rechte lijn gebouwd. 't Klinkt eenvoudig, maar een spoorlijn aanleggen in de Sahara is geen kleinigheid. En 't onderhoud nog minder. Er komen in de Sahara soms ontzettende stormen, zandstormen voor. Er moet dus voor gezorgd worden, dat zo'n spoorlijn niet onder 't zand bedolven wordt. Door zulke dingen kost de ontginning van de Sahara millioenen. Maar als alles volgens de plannen verloopt, kan er in deze woestijn nog heel wat verbouwd worden.

Maar de Sahara verbergt nog meer rijkdommen. Men heeft er ook boringen verricht om te onderzoeken of er misschien ook petroleum in de bodem zit. En met succes. Zo'n 25 jaar geleden werd er per jaar 300 ton olie geproduceerd en nu is er één-bron aangeboord, die alleen al 300 ton per dag oplevert. En nog is men eigenlijk nog maar aan het begin! De oliehoudende lagen strekken zich nog veel verder uit. Wie weet, hoeveel men over een paar jaar uit

de grond haalt. Ook met de ontginning van de steenkoolvelden is men bezig. Duizenden tonnen steenkool worden er jaarlijks naar de oppervlakte gebracht. En verder blijkt de Sahara rijk aan allerlei ertsen: ijzer, koper, lood, zink, fosphaten.

Er zijn dus mogelijkheden genoeg om van de Sahara een welvarend

EEN *duur* GENOTMIDDEL

Misschien hoor je moeder een enkele maal klagen. Natuurlijk niet over jullie. Dat hoeft ze niet! Wél over de dure levensmiddelen en nog duurdere genotmiddelen. Hoe komt het eigenlijk, dat bijv. de koffie zo razend duur is geworden? Zo'n 20 jaar geleden stond het er immers met de koffie heel anders voor! Toen wist men niet meer wat men met de enorme overschotten moest doen. De regering in Brazilië, het koffieland, waar meer dan de helft van de hele wereldopbrengst vandaan komt, kocht millioenen balen koffie op! En in de 10 jaren, die aan de laatste oorlog vooraf gingen, werden 71.850.000 balen koffie vernietigd. Nogal veel? Kijk maar ~~es~~! 1 baal is 60 kg., dus 4.311.000.000 kg. koffie. Als meststof voor het land of als brandstof voor locomotieven werd het gebruikt.

„Het kan verkeeren”, zei eens Bredero.

De koffiestruik is afkomstig uit Abessinië. Aan één der provincies, Kaffa geheten, heeft deze struik z'n naam ontleend. En vanuit dit land is de koffieboon z'n weg begonnen,

de wereld in. 't Is te begrijpen, dat koffie, vooral in de Mohammedaanse landen, tot de volksdrank bij uitstek werd, omdat een Mohammedaan geen alcoholische dranken gebruikt.

Maar de Hollanders konden in de 17e eeuw ook al gezellig meedoen met koffiedrinken. Misschien heb je wel eens een schilderij van een koffiekamer gezien.

Het zijn de Nederlanders geweest, die de koffieboon over een groot deel van de wereld verspreid hebben. Eerst naar Oost-Indië, op Java. Na heel wat teleurstellingen, ging het zo goed, dat men stekken uit Java, over Amsterdam, naar Suriname bracht. En vanuit West-Indië was het maar een kleine reis naar Brazilië.

Er zijn eigenlijk maar 3 soorten koffie: de Liberia koffie (West-Afrika), de Arabica en de Robusta (Kongo). De Arabicaplant is niet alleen de sterkste plant, maar geeft ook de beste opbrengst. Een ondersoort hiervan is de Santos, die Brazilië heeft veroverd. De koffiestruik gedijt heel goed in het klimaat en het bergachtig land van Brazilië. Bij voorkeur groeit ze in de schaduw van andere

gebied te maken. Maar daarvoor zijn veel geleerden en grote kapitalen nodig, meer dan Frankrijk zelf heeft. Buitenlandse hulp is nodig en dat alles is niet in een handomdraai voor elkaar. Er zullen nog heel wat jaartjes moeten verlopen, vóór alle plannen zijn uitgevoerd en dan nog zal er een groot stuk van de Sahara woestijn blijven.

VRAGEN:

1. Welke woestijnen ken je nog meer?
2. Wat is een oase?
3. Wat is een geoloog? En een theoloog?
4. Hoeveel is 1 ton petroleum?
En 1 ton geld?
5. Welke landen liggen ten Noorden van de Sahara?
6. Welke stoffen bevat de Sahara bijv.?
7. Is fosfaat een metaal of een kunststof?

gewassen en kan wind niet best verdragen.

De koffiecultuur nam in Brazilië ieder jaar toe. Men plantte maar aan. Zonder zorg te besteden aan de veredeling van het gewas, aan de verbetering van de vrucht en de bestrij-

KOFFIETAK

ding van allerlei ziekten.

Enorme opbrengsten natuurlijk! Maar de prijzen? Schrikkelijk laag!

En toen kwamen de klappen.

De tweede wereldoorlog. Waar moest Brazilië met z'n koffie naar toe? De grote „koffiegebruikers” waren niet te bereiken. Brazilië zat vol. Veel boeren hadden geen inkomsten meer, zochten werk in de steden op de fabriek en lieten de koffietuinen in de steek.

Door de verwaarlozing van het gewas werd er maar weinig geplukt. Allerelei ziekten traden op en zware nachtvorsten deden veel jonge struiken sterven.

Een Braziliaan is gemakkelijk, maar de koffieplant is wisselvallig. Soms draagt hij veel, een volgend jaar heel weinig. En 't is ook niet zo, dat hij direct draagt. Dat gebeurt pas in het derde jaar. Doch eerst in het 6e jaar kun je een goede oogst verwachten. Is de boom 15 jaar, dan is het beste er al af.

En nu kun je wel begrijpen, wat er na de laatste oorlog is gebeurd.

Brazilië heeft uit de overschotten voorraad aangevuld, wat er op de wereld aan koffie gevraagd werd.

Maar dat overschot was in 1949 uitgeput. De normale, jaarlijkse oogsten waren niet groot. De vraag naar koffie werd echter wel groter. En toen liepen de prijzen omhoog. Reeds in 1949 was er een tekort van 120 miljoen kg. koffie.

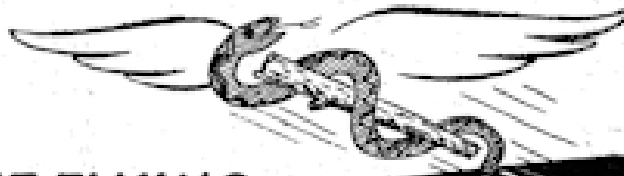
Er zijn landen, die heel wat op kunnen. Bovenaan staan wel: Noorwegen, Denemarken. Daarna de V.S. en België. Nederland is een „matige drinker”, maar wordt zo langzamerhand een beste theedrinker. Engeland gebruikt heel weinig koffie. En nog zuiniger is... de Rus.

Maar laat die dat maar blijven! Wij laten ons het kopje troost er even goed om smaken!

OPDRACHTEN en invuloefening:

1. Noteer de vreemde woorden met de betekenissen.
2. Geef op een wereldkaartje de koffielanden aan met bruin.
3. Vul in: Het voornaamste koffieland is De koffiestruik is afkomstig uit De naam Koffie komt van de provincie De hebben de koffiëboom over een groot deel van de wereld verspreid. Koffiesoorten zijn Door is de koffieteel in Brazilië erg achteruit gegaan. De grootste koffiedrinkers zijn Er is nu 'n tekort aan koffie, doordat
4. Illustreer je les met afbeeldingen uit het Knipblad.

THE FLYING

DOCTORS SERVICE

Met een beetje inspanning kun je wel vinden, wat hier boven het artikel staat. Je begrijpt direct, dat dit niet iets uit Nederland is. Ons land heeft bijna in ieder dorp een arts en deze kan met z'n motor of auto iedere patiënt bereiken. Wij zouden in ons land alleen maar kunnen spreken over rijdende artsen.

Zo is het in Australië niet. Daar is een „vliegende artsendienst” geen overbodige luxe.

In een gebied van 518 miljoen km. wonen 10 artsen. Steden en dorpen liggen er dun gezaaid en daarbuiten staan her en der in de wijde eenzaamheid de boerenhoeven. Zo lang er leven en gezondheid is beseffen de bewoners hun isolement niet. Zodra er echter ziekte komt, zit men verlegen. In wijde omtrek geen mens te bekennen. Je naaste buurman woont verscheidene kilometers weg. En de dichtstbijzijnde arts? Och, een halve dag autorijden is niet ongevoon. Zal de dokter gehaald moeten worden? Mogelijk is het dan al met de patiënt te laat. . . .

Kort na de 1e wereldoorlog werden er reeds plannen gemaakt om vliegtuigen te gebruiken voor het vervoer van patiënten en dokters. Toen is opgericht „The flying doctors service”.

Een pracht dienst is dat. Over een gebied zo groot als West-Europa zijn 10 basis-stations ingericht, waar een dokter én een vliegtuig aanwezig zijn. Dat was echter het halve werk. Zou deze dienst goed kunnen functioneren, dan moesten alle belanghebbenden een zend- en ontvangoestel in huis hebben. Welnu, dat is gebeurd. Inmiddels hebben allerlei uitvindingen deze toestellen voortdurend verbeterd.

Eén van de kinderen op een afgelegen boerderij wordt ziek. Moeder vertrouwt het niet langer. Ze roept draadloos de dokter op, vertelt hem welke ziekteverschijnselen zich voordoen en als de dokter het niet ernstig inziet, blijft hij voorlopig thuis, schrijft alvast voor wat er gedaan moet worden. Wordt de toestand ernstig, dan stijgt hij op, blijft voortdurend in de lucht, in contact met de grond en kan, vanuit het vliegtuig zelfs nog andere „gevallen” behandelen en, kort na de oproep daalt dok-

ter vlak voor de deur van het huis, waarin de patiënt ligt te wachten. In hun eigen belang zorgen de mensen er wel voor bij hun woningen een vliegveldje te hebben.

Deze dienst bevalt uitstekend. 't Is nu dikwijls zó, dat mensen uit afgelegen streken reeds eerder geholpen worden dan mensen, die wonen

Het Rijk van God in sneeuw en ijs

door
M. A. M. Rens Boldingh

Na de laatste wereldoorlog hebben er overal grote veranderingen plaats gegrepen. En nog kan de wereld niet tot rust en evenwicht komen. Dat kun je merken aan de vele conferenties en congressen, die er gehouden worden en waarop de mensen het niet eens kunnen worden, omdat ze de Ene grote Verbindingsman, Jezus Christus de toegang tot hun congreszaal weigeren. Hoe is het nu in het verre Labrador gesteld?

Daar zijn ook grote veranderingen gekomen, zelfs in de natuur: de zomers lijken langer te worden en de winters minder streng.

Ds. Hettasch, die nu met verlof in Nederland is, heeft bij een film van zijn geliefde Labrador verteld, waar zijn ouders reeds woonden en werkten, met andere familieleden van dezelfde naam, en waar hij zelf ook geboren is.

Om te beginnen is Labrador niet meer een kolonie van Engeland. De forse berkenstam, waarin de naam van koning George werd gekerfd, is vast allang gevallen, maar nu is ook

de koloniale verbinding met Engeland verbroken. Labrador is een provincie geworden van het grote Canada. Het hoort nog wel tot het Engelse gemeenebest, zoals dat heet, maar 't is anders geworden. Nu zijn Canadese geleerden begonnen de bodem van Labrador te onderzoeken. Ze hebben er lagen koper en tin ontdekt, zeer belangrijke artikelen, die er eeuwen lang verborgen hebben gelegen en er nu worden uitgehaald. De geleerden hopen nog meer in Labradors harde bodem te vinden. Er komt dus mijnbouw in die streken. Daar toe moeten wegen en vliegvelden worden aangelegd en daarvoor zijn massa's arbeiders nodig! Er zijn al een paar grote werk-kampen aangelegd in de nabijheid van Hopedale, het oude Hoffenthal, waar eens het eenzame scheepje „de Hoop” voor anker ging. De Chr. gemeente in Hopedale heeft dus bureu gekregen. Allerlei mannen worden er in die werk-kampen ondergebracht, werklozen, avonturiers en ook mislukte immigranten, w.o. zelfs Polen en Tsjechen.

onder de rook van de een of andere stad.

De Australische regering wil zo'n vliegende artsendienst ook organiseren op Oost-Nieuw-Guinea. Als de bewoners maar met een radiotoestel om kunnen gaan, dan komt het andere van vliegveld en vliegtuigen wel in orde.

Onze regering zal misschien een soortgelijke dienst kunnen opzetten in Irian.

Australië heeft nog een merkwaardigheid. Daar is een school met een enorm groot lokaal. Een onderwijzeres geeft n.l. per radio — ook een

zend- en ontvangtoestel — les aan een kleine 50 kinderen, die op grote afstand van elkaar in de eenzaamheid wonen en geen school kunnen bezoeken. Ze zien hun juffrouw niet, ze hóren haar alleen maar. En andersom, juffrouw kent haar leerlingen heel goed, maar zij heeft ze nog nooit gezien. Inderdaad een vreemde school. En wat een gróte klas....

VRAGEN:

1. Wat is de hoofdstad van Australië?
2. Welke namen herinneren aan Nederland?
3. Waar zie je in ons land het woordje service wel eens staan?

Meestal behoren deze zwervers niet tot de rustigste en degelijkste mensen. Meestal leven ze zonder God en zijn gebod, en de Here Jezus is voor hen een Onbekende, met wie ze geen rekening houden.

De Christenen in Labrador hebben wél geleerd, met Hem te rekenen! Maar de verleiding van de nieuwe wereld en zijn vermaken is heel groot. Zullen zij, die uit het oude Eskimo-heidendom gered zijn, nu weer aan het moderne heidendom vervallen? Begrijp je wel, dat zulke huren een groot gevaar kunnen betekenen? Terecht vrezen de zendelingen in Labrador dat de nieuwe tijd grote gevaren en moeilijkheden voor hun gemeenten zal meebrengen.

De eerste gemakelijkheid, die het kamp kreeg, was een dansloods. Met grote ogen keken de Eskimo's naar dit onzinnige gehop, geslinger en gedraai. Ze gingen het zelf ook proberen en nu willen ze dansen, al is 't maar in hun eigen huizen. Denk niet, dat dit bevorderlijk is voor de gezondheid van de Eskimo's, die toch al niet veel kunnen hebben. En voor hun geestelijke gezondheid is het vast niet goed, want vaak gebruikt de duivel het dansen, om de mensen tot nog heel andere dingen te brengen. „Waakt en bidt”, zegt de Heiland. Ook tegen ons!

De tweede gemakelijkheid was 'n bioscoop. De Eskimo's keken naar de vreemde wereld die zich op het

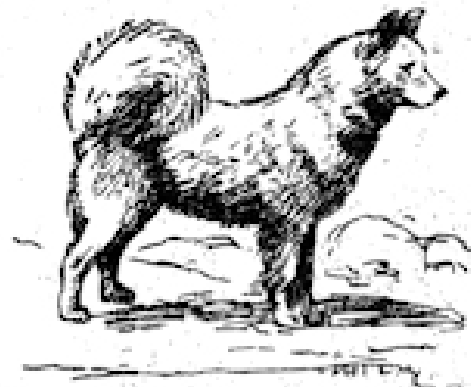
witte doek ontplooidde en waren er niet meer vandaan te slaan. Nu waren die films niet van de besten. Alle dingen, die een Christen als zonde heeft leren kennen, omdat ze ons afbrengen van God, omdat ze ons de vrede ontroven, werden daar open en bloot vertoond. Er werd op de films geroofd, vermoord. Het brengt de mensen van Gods Woord af. Het bedreigt de mens in z'n rustig geloof en vertrouwen op de Here.

Er is zoveel aan het veranderen.

Allertei levensmiddelen, in blikbe-
waard, de kleding, de verschillende manieren om aan de kost te komen, veranderen het leven van iedere dag.

De Eskimo's lopen in colbert en overjas of in wintermantel, net als alle mensen. En ze dragen in de sneeuw rubberlaarzen in plaats van de hoge schoenen van zeehondenvel.

De grote hondensleden, die, getrokken soms door wel twintig honden, met sneltreinvaart over het spiegelgladde ijs gleden, zijn in het zuiden van Labrador ook bijna buiten gebruik. De honden zijn er nog, de prachtige sterke samoeden, maar ze

hebben te weinig werk en worden ge-
vaarlijk. Zijn prikkelbaar, maken ru-
zie met elkaar en vallen zelfs wel
eens mensen of kinderen aan.

Zo vertelde Ds Hettasch van een klein Eskimo-meisje, dat te dicht bij ruziemakende honden kwam. Eener beesten wierp zich op het arme ding en bracht haar lelijke knauwen toe en trok haar de hoofdhuid van het hoofdje. Het werd gered en 't leefde nog. Maar — waar moest dokters-
hulp vandaan komen! Dit was werk

ONS MEISJES-HOEKJE

De vorige keer hebben we met elkaar gepraat over vormen en manieren op school. Veel nieuws vertelde ik jullie niet; 't was meer een herinneren aan dingen die je wel wist, maar wel eens vergat te doen. Heb je er deze hele maand aan gedacht en het gedaan? Dan gaat het nu vast en zeker vanzelf, zonder dat je er bij hoeft na te denken. Gemakkelijk is dat hé?

Zullen we deze maand ook eens gaan letten op ons gedrag thuis? Laten we maar vroeg op de morgen beginnen.

Je staat zó vroeg op, dat je tijd hebt om je vóór 't ontbijt te wassen en aan te kleden en voor een net gekamde haardos te zorgen. Je bed wordt afgehaald, of soms terecht gelegd, je pyama of nachtpon opgevouwen en verder alles netjes opgeruimd.

In de huiskamer wens je allen een goede morgen en kijkt of je nog kunt helpen met tafeldekken, of zorgen voor een van de kleine broertjes of zusjes. Misschien heb je een vaste taak voor tafeldekken of i.d., dan zorg je, dat je daar bijtijds mee klaar

voor! de operatiezaal van een ziekenhuis! Kijk, en nu kwam het uit, dat de meeste dingen ook hun lichtzijde hebben! De commandant van het werkkamp was begaan met het arme kind en haar ouders. Hij stelde 'n klein vliegtuig beschikbaar. De kleine patiënt werd met uiterste voor-

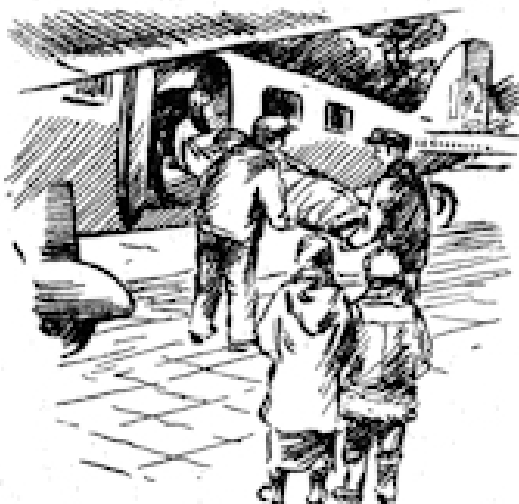
met bekwame spoed geholpen. Nu is ze helemaal genezen en weer thuis. 't Enige is, dat ze nooit echt mooi meisjeshaar zal hebben; daarvoor is de hoofdhuid te veel vernield geweest.

Op de post, brieven en pakketten, behoeven de bewoners van Labrador nu ook niet meer een jaar te wachten. De post komt een paar maal per week en heel modern, per vliegtuig.

Zo is alles aan het veranderen in Labrador, nu de moderne beschaving daar z'n intree heeft gedaan. Ook dit gaat niet buiten de Here God om, hoewel er in al dat nieuwe veel is, dat zich vijandig stelt tegenover God en Zijn gemeente. Maar nu zal het meteen ook blijken, welke christenen echt en welke maar meedoeners en meelopers zijn.

„Onze christenen zijn door God op de wan gelegd”, zei Ds Hettasch. En je weet wel: op een wan, een korenzeef, stuift het onnutte kaf weg en blijven alleen de goede korrels over.

Zo is het in Labrador, zo gaat het over de hele wereld. Daarom heeft de Here Jezus ons zo dringend aangeraden om te waken en te bidden.

zichtigheid ingeladen en maakte haar eerste luchtreis. Een paar uur later lag ze al in een ziekenhuis en werd daar door dokters en verpleegsters

bent, zodat er niet op gewacht behoeft te worden.

Hoe zit je aan tafel? Met je hand onder je hoofd, of je ellebogen op tafel?

Als je ergens logeert, wil je graag een net en beleefd meisje zijn; oefen je thuis maar goed, dan gaat 't bij vreemden vanzelf. Maar niet alleen dáárvoor moet je je thuis netjes gedragen; in de eerste plaats moet je dat doen om je ouders, broertjes en zusjes niet te hinderen.

Laten we nu meteen maar even naar de andere maaltijden zien. Als je alleen met de vork of de lepel eet, dan leg je je linkerhand tot de pols op tafel. Eet je met mes en vork (dat is moeilijk in 't begin, maar 't went gauw) dan druk je je ellebogen tegen je zijden aan. Ik heb eens gehoord, dat de kinderen van een professor onder elke arm een bord kregen, dat niet mocht vallen met 't eten! Dat viel niet mee! 'k Zou 't maar niet proberen, maar denk er wel aan, dat je je buurman of buurvrouw niet mag stoten met je elleboog.

Weet je waar je goed aan moet denken? Dat je onhoorbaar eet, en met je mond dicht, dat je

niet praat en eet tegelijk en ook niet drinkt en eet tegelijk, dat je kleine hapjes neemt.

Kinderen moet je wel zien, maar niet horen, geldt wel in de eerste plaats aan tafel. Vooral als er gasten zijn. Dus mondje dicht als je niets gevraagd wordt. Misschien krijgen jullie ook wel eens water of appelsap bij de warme maaltijd; denk er dan, om telkens vóór je gaat drinken, je mond af te vegen. Je glas zou anders veel te vuil worden van je vette mond!

Bij een deftige maaltijd ga je ook je eten niet prakken, maar je legt groente, de aardappelen die je met je vork in stukjes steekt (dus niet stuksnijden) en het vlees, dat je heel laat, naast elkaar op je bord, dat niet te vol mag zijn. Je snijdt telkens een stukje vlees af, neemt wat groente en wat aardappel op je vork.

Je servet leg je dubbelgevouwen op je schoot. Pitjes, graten enz. spuw je niet uit, maar je **deponeert** ze op een lepel, terwijl je je linkerhand voor je mond houdt, en daarna leg je ze op 't ervoor bestemde bordje of op de rand van je bord; nooit op 't tafelkleed.

Als er veel messen en vorken en lepels bij je bord liggen, begin je

steeds met het mes en de vork die 't meest aan de buitenkant liggen. Bij een volgend gerecht weer de buitenste enz. Wat een boel raadgevingen hé? Schrijf nu eens op, welke

Flers en **MINASTIEK**

De antwoorden komen eerst:

- 41. word geopend. 42. In Zeist. 43. Abcoude. 44. een school met kost en inwoning voor leerlingen. 45. Dr A. Plesman. 46. Ir Aler. 47. Dat gebeurt nooit, want het schip gaat mee omhoog. 48. Jonathan, Abinadab, Malchiona en Isboseth. 49. Dochters: Merab en Michal. 50. Livingstone en Stanley.

Hier zijn de nieuwe:

- 51. Van welke plant komt de linnen vezel?
- 52. Hoe heette Davids opperbevelhebber?

En die van koning Saul?

- 53. Waar staat de E.N.C.I., de St. Bavo, de Ridderzaal?
- 54. Welke dag van het jaar noem je Prinsjesdag?
- 55. Noem 'es een natuurreservaat in: a. Zuid-Afrika. b. Noord-Amerika. c. Nederland.
- 56. Wie was Mefiboseth?
- 57. Wie stichtte de Kaapkolonie?
- 58. Wie is het hoofd van de Chinese regering?
- 59. Wat is het tegengestelde van: zwart, ijskoud, egoïst?
- 60. Bij welk getal is de uitkomst bij deling door z'n 4e ged. precies 4?

Ons werkhoeke

Een klein kruiswoordraadseltje deze keer. Nu moet niemand deze overslaan. Al doende leert men.

Horizontaal: 1. hoofddekse (5). 2. stok, staf (5). 3. Afk. meisjesnaam (2). 4. o.v.t. van een sterk werkwoord (2). 5. kledingstuk (3).

Verticaal: 1. stad in Kl. Azië (4). 6. dicht (3). 7. een zwart goedje (4). 8. gewicht (3). 9. bedekking van een bouwwerk (3).

En in de volgende drie zinnen zitten namen van vruchten verborgen.

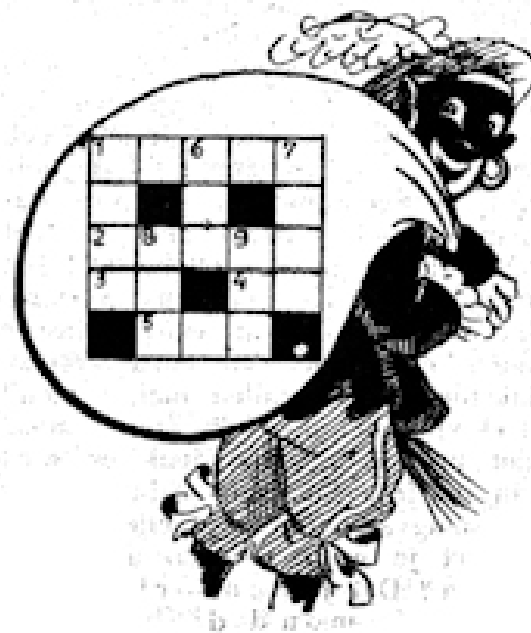
dingen je thuis altijd in oet doen. Bewaar het briefje goed, want de volgende keer zet ik het in O.E.K., en dan kun je het zelf controleren.

In 't Dec-no, hoop ik wat te schrijven over Kerstversieringen.

Probeer ze maar eens te vinden.

- 1. Ede, Epe, Ermelo en Elburg beginnen alle met een E.
- 2. Over de pas geploegde akkers vlogen zwermen zomereuwen.
- 3. Meester reikte Hilda de liniaal aan.

Je hoeft niets op te zenden.

Dagboek eener reize ter Walvisch en Robbenvangst

GEDAAN IN DE JAREN 1777 EN 1778 DOOR DEN KOMMANDEUR HIDE DIRKS KAT
M.A.M. RENES-BOLDINGH
VAN HOLLUM OP AMELAND

CORTE INHOUD van 't voorsiggaande:

Als jongen, dwalend langs het strand, is Hide Dirks Kat reeds vol verlangen, achter de Amelandse horizon te mogen zien. Op jonge leeftijd monstert hij aan en maakt zijn eerste Groenland reis. Op z'n derde reis wordt hij bevorderd tot tweede stuurman en spoedig daarna voer hij uit als kommandeur. Tijdens een zware storm raakt hij met vele andere schepen in het poolijs bekneeld.

Al deze dagen werden wij sterk door stroom en winden om de Zuidwest van Groenland gedreven, wij waren bestendig ingesloten door het ijs, kampende met een zware deining op hooggaande zeeën, zodat wij ieder ogenblik vreesden, met man en muis te zullen vergaan.

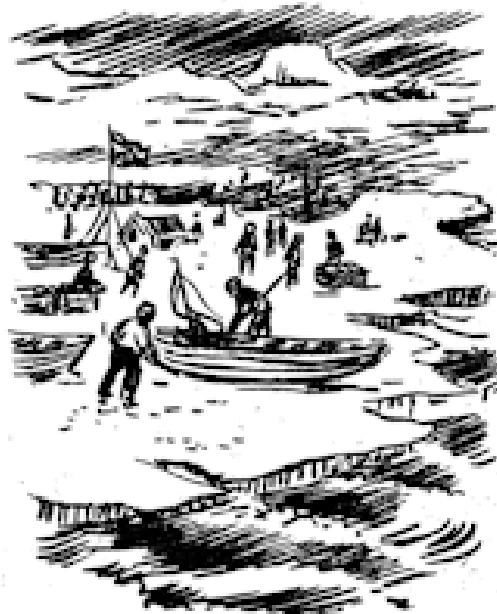
Rondom ons was de werking van het ijs onbeschrijfelijk wreed en schrikbarend. Wij zagen ieder ogenblik de dood tegemoet.

Wij bevonden ons nu op 66° Noorderbreedte. Wij zagen noch walvisen, noch robben, noch gevogelte meer. Het was ons te moede of we rondobberden in een wereld, die door God en alle levende creatuur verlaten was. Dit duurde zo van 3 tot 8 September. Op de 9e bedaarde het noodweer en wij dreven op een sterke stroom langs schotsen en ijsbergen heen in zuidwaartse richting, terwijl wij vóór ons land in zicht hadden. Tot de 24e September woei de wind bestendig uit het noordoosten. Op die dag konden we vanaf het dek de open zee aanschouwen, hetgeen ons hoop gaf, om eindelijk uit het ijs te komen.

Onze schepen waren tot op heden in tamelijk goede staat. Ook waren we nog van leeftocht voorzien, doch, daar stroom en wind dezelfde koers hielden, opende het ijs zich niet. Wij zagen wel de open zee, doch konden die niet bereiken.

Dit duurde zo tot de 29e Septem-

ber. Op die dag verhief zich een geweldige storm uit het noord-oosten. Wij bevonden ons toen naar schatting een mijl ver van de open zee. Onze schepen bleven gedurende de storm zo goed als onbeschadigd, hetgeen ons uitermate dankbaar stemde. Maar op de 30e Sept., toen de wind allengs begon af te nemen, gebeurde het ergste, wat ons kon overkomen. Onze beide schepen werden door de onbeschrijfelijk geweldige werking der hooggaande deining verder tussen de ijsschotsen ingedrongen en door dezelfde ontzaglijke stoten in enkele ogenblikken verbrijzeld. De masten buitelden op het ijs, de binten werden versplinterd. Elk zocht op de best mogelijke wijze lijfsberging op de woelende schotsen. Bij al dit ongeluk hadden wij het geluk een deel van onze lijftocht op het ijs te bergen. Ook redden wij zeven sloepen. En hier stonden wij dan in deze angstvolle toestand onder de blote, ijsskoude hemel. Zonder schuilplaats,

op het ijs, in de zee, eenentwintig mijlen van het land.

Dit geschiedde op 64° N.br. Wij aanschouwden, hoe het schip van kommandeur Jaspers eveneens in een oogwenk tijds verbrijzeld werd. Er waren daar toen 286 man aan boord, waarvan de meesten zijn omgekomen.

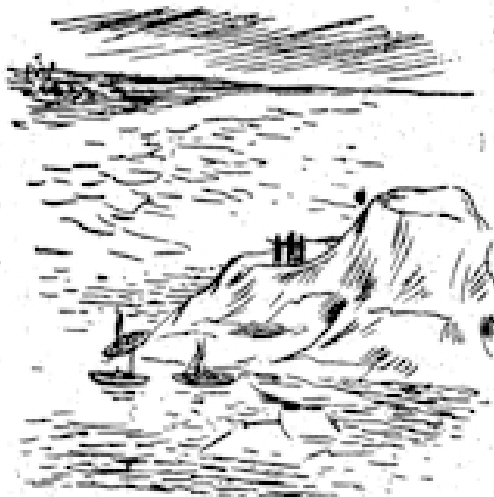
Nu bevonden wij ons dus allen op het ijs bij de zeven sloepen, die ik, Hidde Dirks Kat, had weten te redden. Daar stonden wij dan op het ijs. Op de 1e Oct. was er van onze verbrijzelde schepen en derzelver inhoud niets meer te zien of te vinden. Wij stonden hopeloos op het geweldig stotende ijs, in vreeze om ieder ogenblik te worden vermorzeld. Ook was het land weer buiten ons gezicht geraakt. Dit duurde tot drie October. Toen bevond ik mij met 78 zielen op een ijsschots van ongeveer tweehonderd vierkante voeten, in open zee. Rondom ons was de zee met ijsgruis overdekt. Dit was ons behoud, daar het gruis het hevig slingeren van de schots tegenging. Tegen de morgen hoorden wij onze kameraden op een andere ijsschots Gode een psalm toezingen. Maar toen de dageraad was aangebroken, waren zij met de ijsschots vergaan, uitgezonderd kommandeur Andersen, die zich met enige manschappen had weten te redden.

Te middernacht brak onze ijsschots doormidden, waardoor wij vier van onze sloepen verloren, benevens onze meeste levensmiddelen. Van mijn mannen verloor ik echter niemand. Gedurende de nacht naderden wij door de stroom meer en meer het land. Op de ochtend van 4 October bevonden wij ons op onze ijsschots, nu tot 100 vierkante voeten verkleind, op een afstand van 100 mijlen van het land. Wij besloten onze drie sloepen te verlaten, de mondvoorraad te verdelen en te proberen om te voet op het land af te gaan. Als leeftocht ontving iedere man vijf scheepsbeschuiten en een weinig boter.

Bij nader inzien begrepen ik en kommandeur Albert Jans, dat wij on-

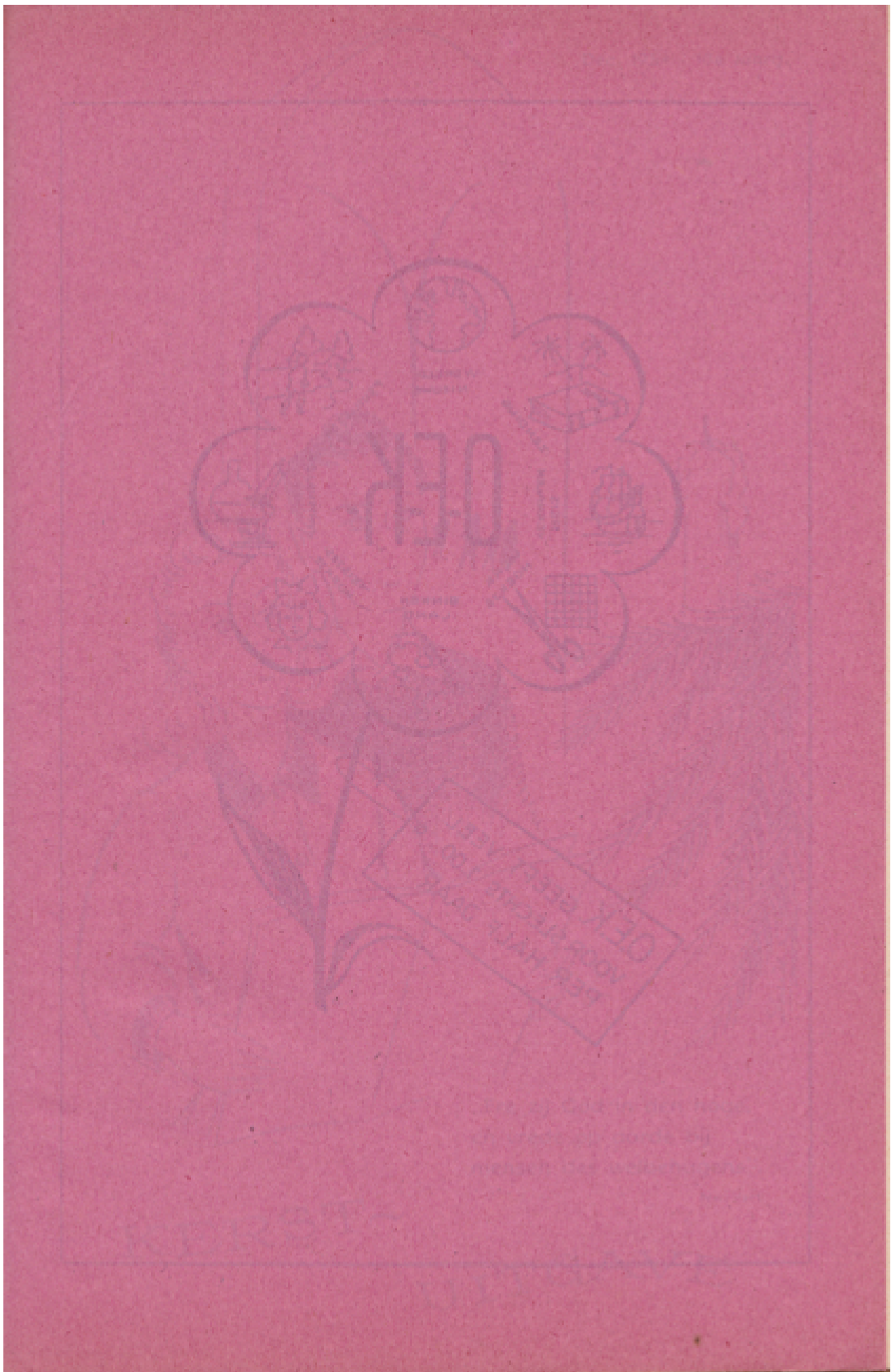
ze schots en onze drie sloepen, waarop God ons tot heden toe zo wonderbaarlijk had bewaard, niet mochten verlaten. Wij spraken dit uit. Hiertoe besloten met ons nog 49 anderen. De 27 mannen die de tocht naar het land wilden ondernemen, namen een zeer aandoenlijk afscheid van ons. Wij hebben hen nimmer weer gezien.

In de namiddag van de 5e October legde ik mij bij kalme zee in een der sloepen neer om even te rusten. Nauwelijks was ik ingeslapen, toen het volk met grote verbaasdheid in de sloepen viel, luid schreeuwende dat de zee over onze schots heen liep. Kort daarna opende zich het ijs, zodat wij ons in de open zee bevonden. Wij zetten toen onze zeiltjes bij en stevenden op Statenhoek aan. Gelukkig hadden wij een kompas. Overdag konden wij het land zien en des nachts voeren we langs het witblinkende ijs. Dit ijs bracht ons schijnbaar verder van het land af. Ik wist echter, dat het ons met een omweg toch bij Statenhoek zou brengen. Mijn mannen echter, door onkunde en wanhoop gedreven, geloofden mij niet. Zij eisten dat wij dwars door en over het ijs naar Statenhoek zouden gaan. Hoewel ik met enkelen hunner

'n ijsberg van ongeveer 70 voet hoogte beklom en hun dwaasheid aan het verstand poogde te brengen, hielden zij toch vast aan hun plan.

(Wordt vervolgd).

Dec. 1954 - 10e Jaarg.

ONZE EIGEN KRANT

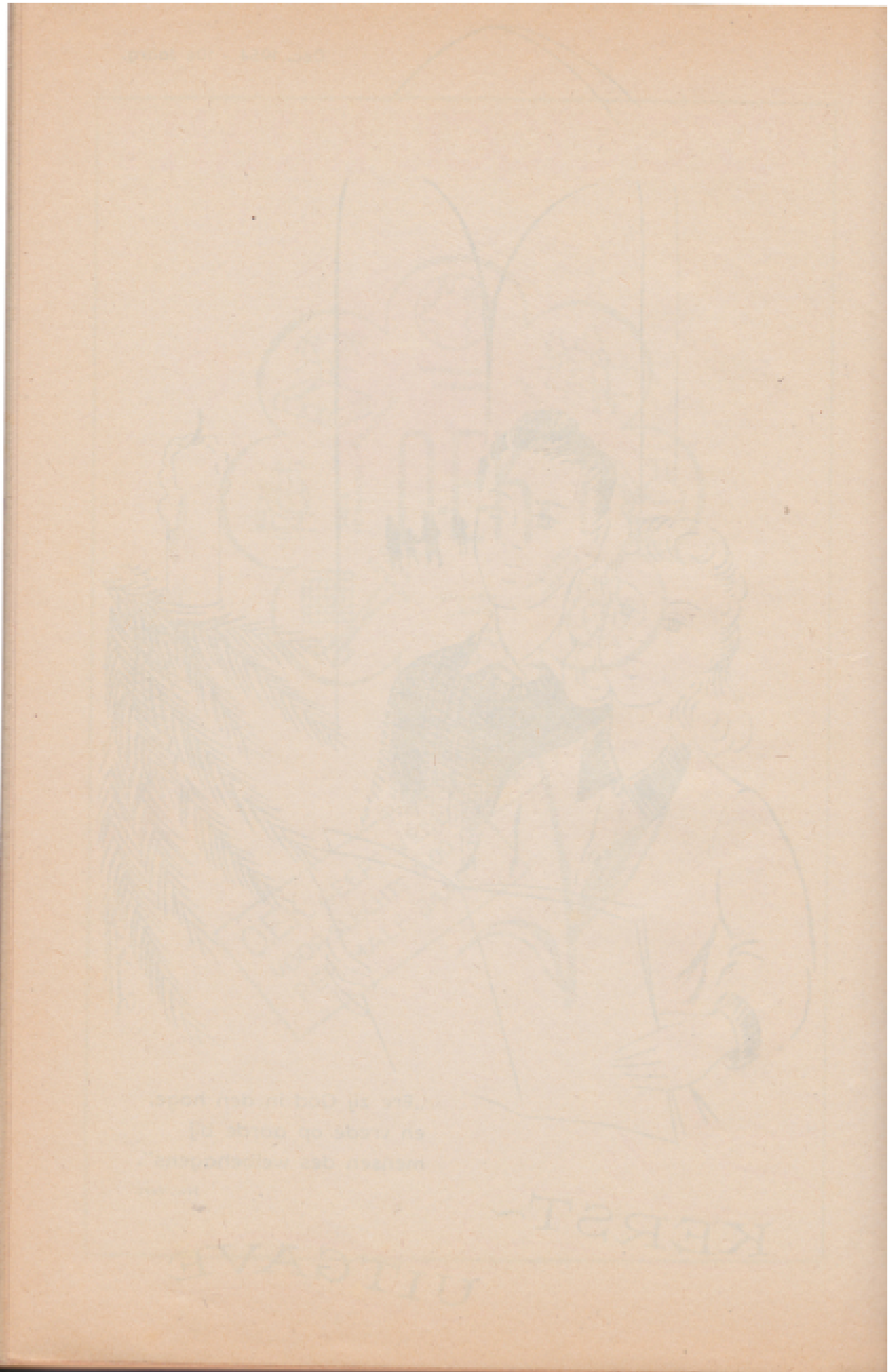

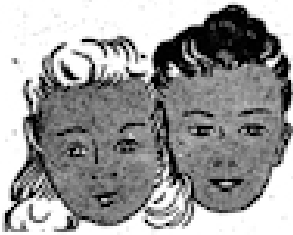
„Ere zij God in den hoge,
en vrede op aarde bij
mensen des welbehagens”.

Nw. Vert.

KERST~

UITGAVE

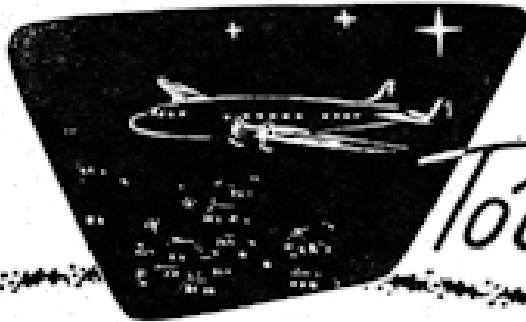

"Onze eigen krant"

Voor de hoogste klassen der Christelijke Scholen
Verschijnt de 20ste van de maand

Redactie: L. Meijer, H.d.S., Bedum - J. Bulthuis
H.d.S., Ten Post - Tj. Schaafsma, H.d.S., Kampen
Administratie-adres: "DRUKKERIJ DE VRIES"
Siddeburen Telef. No. 345 - Girorek. no. 139559

10e Jaarg. No. 9 - Dec. '54

Tóch blijdschap

ONS KERSTVERHAAL

We krijgen geen witte Kerst, zeiden de mensen in het dorp. En zij konden het weten. Want dat dorp was het bloemencentrum van Europa; daar woonden haast allemaal bloemkwekers. En die zijn gewend op het weer te letten en hebben er meestal een goede kijk op.

Nee, het leek er nog niet veel op, dat ze in de Kerst-vacantie sneeuwballen konden gooien of sleetje rijden. En de schaatsen konden ze helemaal wel op zolder laten.

Grote, zware regenwolken werden voortgejaagd langs de grauwe hemel. De regen kletterde bij elke windvlaag tegen de ruiten, de buitenwegen waren in modderpoelen herschapeu. De jongens en meisjes van de vijfde klas merken ternauwernood iets van het barre weer. Jan en Karel, Ina en Bea en al die andere jongens en meisjes, ze zitten ingespannen te luisteren. De kachel brandt lekker, alle lampen zijn op en bij drieën in de bank zitten ze te luisteren naar het voorlezen. Een fijn verhaal, een Kerstverhaal uit Engeland.

Een rijke bankier, een echte vrek,

leeft enkel om zijn spaarpot al maar voller te maken. Zelfs op de dag vóór het Kerstfeest wijst hij een collectant, die een gave voor het Kerstfeest der armen komt vragen, de deur en zijn bediende, de magere sjofelgeklede Bob, die een kerstliedje neuriet, snauwt hij toe: „Houd maar op met dat Vrede op aarde, daar verdienen we niks mee. Werk maar liever.“

Dit nummer van O. E. K. is enkele dagen voor de Kerstvacantie in jullie bezit. Van een bestuderen in school komt nu niet veel. Daarom nu eens een nummer voor ontspanning! Knipbladen zijn hierbij niet nodig.

Redactie en Uitgever wensen jullie een prettige Kerstvacantie en een gezegend 1955.

In diezelfde nacht verschijnen de geesten van het verleden, het heden en de toekomst. De oude vrek ziet dan in, hoe hij bezig is anderen, maar ook zichzelf het leven te vergallen door zijn gierigheid. O, roept hij uit, als ik mijn leven nog eens kon overdoen, dan deed ik het beter. Kon ik maar..... Dan zou ik alle mensen blij maken. Hij ontwaakt! Het was maar een droom! Hij kan zijn leven beteren en vreugde brengen in menig hart. En dan viert hij voor het eerst sinds zijn kinderjaren echt Kerstfeest.

Daar gaat de bel. De laatste middag is omgevlogen. De Kerstvacantie is begonnen. Veertien dagen vrij! Geen sneeuw en ijs, dat is waar, maar och het kan Jan Bos niet zo heel veel schelen eigenlijk. Het is tóch vacantie. En het begint al goed. Morgen, dat kan een fijne dag worden. Dan gaat hij naar Karel de Groot, zijn vriend, die heel aan het andere eind van het uitgestrekte dorp woont. De Menistenbuurt noemen ze dat. Jan weet wel waarom. De meester heeft het eens uitgelegd. Daar wonen veel Doopsgezinden, dat zijn volgelingen van Menno Simonsz.

„Jan, je komt toch, hè? roept Karel tussen de wind- en regenvlagen door.

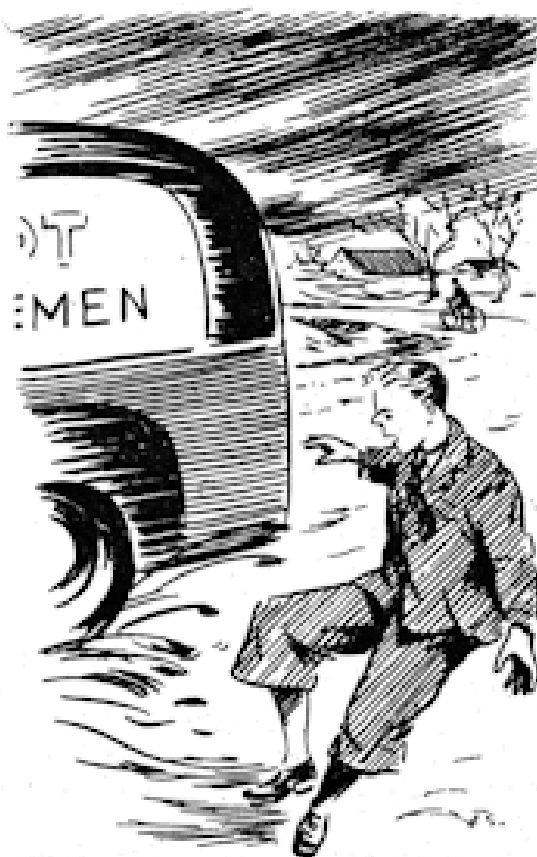
„Nou, reken maar.”

We mogen met de elektrische trein spelen. Ik heb er nu ook een seinhuis met wissels bijgekregen. 't Gaat allemaal elektrisch.

Ja zeg, dan breng ik karton en mos mee, en dan maken we echte bergen en tunnels erin, waar de trein doorrijdt. Nou, adjuus, tot morgen dan!

Karel sprong op de fiets. Jan moest nog gauw maken, dat hij wegkwam. Daar kwam een grote bestelauto aan vol bloemen voor Schiphol. De modder spatte alle kanten uit. Wat een weer! Toch niet gek eigenlijk' zo'n vliegtochtje. Net in de Kerstweek. Zou je daar in Londen wel wat van 't Kerstfeest merken? Ja, natuurlijk, dat kon je wel horen uit het verhaal, dat de meester vanmiddag voorlas. Hij zou daar best wel eens een kijkje willen nemen. Zo maar eventjes naar Londen

vliegen. Dat gebeurde immers toch nooit. Dat was veel te duur. Stel je voor een half uurtje vliegen, leg maar even f 80.— neer. Karels vader, ja die kon dat best betalen. Die vloog wel meer even naar Londen. Verleden jaar helemaal naar New York. Maar ja, die had ook de grootste bloemkwekerij van Nederland, misschien wel van heel Europa. Een orchideeënkas had hij, de zeldzaamste soorten waren daar. Verleden jaar waren er maar even 500 buitenlanders komen kijken. Toe maar. Ja, Karel zou best wel even zo'n vliegtochtje kunnen maken. Maar Jan. Nee, hoor, Jans vader was meester op school. Ja, was vader maar op school. Maar de laatste tijd gebeurde dat niet veel. Hij was meer thuis dan op school. Vader was haast altijd ziek. Al een paar jaar. Zó als Jan uit school kwam, ging hij altijd eerst naar Vader toe. Alles vertellen van de klas en van de meester. En vader luisterde altijd en lachte om de leuke verhalen van Jan en hielp hem bij zijn huiswerk.

Eigenlijk was Jan er al helemaal aan gewend, in de huiskamer met moeder en zijn broertjes en zusjes alleen te zitten. Het werd langzamerhand vanzelfsprekend, dat vader altijd op de slaapkamer was. Toch kon hij er wel eens naar verlangen met Vader en Moeder uit te kunnen gaan, bv. in de vacantie. Net als de andere jongens. Hij kon het zich nog herinneren van heel vroeger.

Kijk, daar was hij al thuis ook. Drijfnat.

Hij had er niet eens op gelet, dat het ál maar regende. Zó had hij lopen denken.

Dat raam daarboven was Vaders kamer. Hé, wat vreemd, er brandde nog geen licht. Zou Vader weer..... Ja, hoor, daar had je 't al. Bij de voordeur komt Moeder hem al tegemoet. St. Stil, hoor, Vader heeft zo'n pijn. De dokter is er net geweest. Vader moet nu slapen.

Daar had je het nou. Hij had juist zoveel aan Vader te vertellen. En nu had hij vacantie, dan kon Vader hem net zo fijn helpen met zijn knutselwerk.

Vader wist altijd precies, hoe je alles maken moest — en nou kwam daar niets meer van. Want de eerste dagen moest Vader helemaal rust hebben.

En dan, ja dat was nog het ergste van alles. Als Vader met Kerstfeest nog zo ziek was, dan waren het helemaal geen feestdagen. En dan viel zijn mooie plannetje ook in het water.

Een plannetje? Ja, dat zat zo:

De Meester had bij de Bijb. Geschiedenis les van het Kerstfeest verteld. Wat is Kerstfeest eigenlijk?

Hoe had de meester het ook alweer gezegd?

O, ja, Christus was in Bethlehems stal geboren om hemelse blijdschap op aarde te brengen. Maar het wordt pas écht Kerstfeest als Christus in ons hart komt en wij anderen blij gaan maken. En later zei Meester. Alleen omdat Christus Zijn handen naar ons uitstrekt, kunnen wij onze handen uitstrekken naar de mens in nood. Het kwam eigenlijk op hetzelfde neer. En toen wist hij 't opeens: hij zou vader blij maken met een heel mooie verrassing, een kerstgeschenk, dat hij zélf gemaakt had. Hij had daar nu juist zo mooi tijd voor in de vacantie. Hij zou een kerstlantaarn maken van karton en daarin die tekst uitsnijden, die vader in zijn Bijbel onderstreept had: God zorgt voor U. En dan natuurlijk rood vloeit er ingeplakt en een kaarsje erin. Hij zou het licht in Vaders kamer eerst uitdoen en dan met die brandende lantaarn binnenkomen. Hij zag vaders gezicht al.

Als het nou maar kon doorgaan.

De regen had opgehouden de volgende morgen. Gelukkig, nu zou Jan tenminste niet zo door- en doornat bij Karel aankomen.

Maar dat viel tegen.

Aan het ontbijt zei moeder: „Jan, ik heb een werkje voor je vandaag”.

Zie je nou, daar had je het al. Net nu Karel erop rekende, dat hij vanmiddag komen zou. „Maar, moeder, ik had met Karel afgesproken”.

Ja, Boy, viel Moeder hem in de rede, daar is niets aan te doen. Ik heb een dringende boodschap in de stad. Het is voor vader, maar hij kan zélf niet.

Maar weet je wat? Ik ga met de bus van vijf vóór één. Misschien ben ik wel gauw terug".

Ach, daar verwachtte Jan niet zo veel van. De stad, dat was Amsterdam en als je dáár éénmaal kwam, dan was het wachten in de rij voor de tram, wachten voor de bus, wachten in de drukke winkels; helemaal nu in de week vóór Kerstfeest.

Neen, dat zou wel thuisblijven worden vandaag. Maar ja, moeder kon het ook immers niet helpen. Ze zou het zelf ook graag anders willen.

Dan ging hij morgen maar naar Karel. Nu dan zou hij vandaag maar aan zijn lantaarntje beginnen.

Als moeder de deur achter zich dichtslaat, weet Jan precies, waar hij aan denken moet. Waarempel hij is toch al 11 jaar, bijna 12, hij kan heus wel op Jaap passen, die nog maar 4 is. Rie van negen, en Anneke van 7 jaar zijn de hele middag bij de buurvrouw. Daar heeft hij geen zorg voor.

Ziezo, nu eerst Jaap flink wat speelgoed geven en dan kan hij aan zijn eigen werk beginnen. Hij moet de lantaarn eerst op karton tekenen. Wacht, even de lineaal uit Vaders bureau halen in de studeerkamer. Juist als hij over het schrijfbureau door het raam kijkt, ziet hij een auto stoppen. O, dat is de bestelwagen van Wouda, een bloemkweker. Kijk, het is Wouda zelf. En hij komt regelrecht naar de voordeur stappen.

Jan zal gauw opendoen.

Zo, oudste zoon des huizes, is Moeder binnen?

— Neen mijnheer, zegt Jan, ze komt voorlopig niet thuis, ze is naar de stad.

— En, hoe is 't? Kan ik vader even opzoeken?

Ineens bedenkt Jan, dat Wouda bestuurslid is van vaders school.

— Dat denk ik wel, mijnheer. Loopt U maar door. Wouda weet de weg. Hij is niet alleen Bestuurslid, hij is ook een goede vriend van vader.

Ziezo, nu kan Jan toch echt aan het werk gaan. Opschieten nu maar, vóór er wéér stoornis komt. Zo, nu gaat het goed.

Jan is zo in zijn werk verdiept, dat hij niets meer om zich heen hoort. Ook niet hoort dat het zo stil in de kamer is geworden, géén rollende blokken meer, geen toren, die omvalt, omdat Jaapje er net eventjes tegen aanstoot.

Jaapje, moet eens even in de keuken kijken. Hé, daar ligt zijn bal zo maar in de tuin. Hij zal hem even ophalen. Wat modderig! Wacht, hij zal hem eens schoonspoelen. Vóór het huis is water genoeg. Kijk eens, wat een grote auto staat er vóór hun huis.

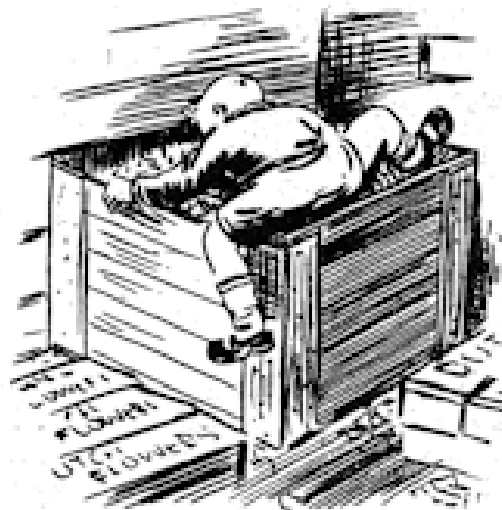
Een flinke armzwaai. Hup, daar vliegt de bal. Precies in de openstaande auto.

Hoe moet hij hem terugkrijgen?

O, dat is gemakkelijk genoeg. Hij heeft de knecht vaak achter in de wagen zien springen. Hij klimt en klimt, trekt zich omhoog, rolt dan ineens in de wagen.

Wat is dat allemaal?

Lange dozen, met grote letters erop. Jaap is pas op de Kleuterschool, hij kan nog niet lezen, maar hij weet toch wel, dat er bloemen in die dozen zitten. En daar, wat is dat dan? Een kist. Wat een grote! En in die kist? Allemaal snippers papier, papierwol. Wacht hij zal er eens inklimmen. Zo, 't is net een

zacht bedje. Nu dat papier over hem heen getrokken. Precies een poortje. Daar ligt nog méér, naast die kist, wacht, dat zal hij erbij doen. Hij klimt er weer uit. En daar nóg meer. Dat er ook in. Wat een werk is dat. Hij wordt er moe van. Maar nu kan hij zijn uit-

rusten in dat lekkere nestje.....

— Nou, Meester, zegt Wouda. Dat was mijn boodschap. Gisteravond op de Bestuursvergadering waren ze er allemaal direct vóór. Je moet er eens helemaal uit om weer op krachten te komen. En je weet het nu: geen zorgen voor dat, het komt nu alles in orde.

Even later zit Wouda weer achter het stuur. Om 4.55 vertrekt het vliegtuig van Schiphol. Dan moet hij wel opschieten.

Vroeger, dan ze had gedacht komt Mevrouw Bos bij haar man de kamer in.

— Nou al, dat valt mee.

— Ja, hoe vind je 't? Het ging alles zo vlot.

— Raad nu eens, wie er geweest is? Wouda!

— Wouda? Nu ze het zo druk hebben? Zeker groot nieuws.

— Groot nieuws en goed nieuws.

— Wacht even met vertellen, zegt Mevrouw, ik zal eerst een kopje thee maken.

— Zo Jan, en goed opgepast, zegt Moeder als ze binnenkomt. 't Wordt hier donker jongen, je bederft je ogen. En hoe is het gegaan met Japie. Waar is hij?

Jaapje! O, dat was waar ook. Hij had hem rustig zien spelen. Maar dat was al weer een hele tijd geleden.

Moeder is de kamer alweer uit. Ze roept: Jaap, Japie, waar zit je, jongen? In de studeerkamer, in het hokje onder het schrijfbureau zit hij altijd zo graag. Neen, nu is hij er niet. In zijn slaapkamer, op zolder, in de kelder, nergens is Jaap. Dan ineens schrikt ze: de keukendeur staat open. Hij zal toch niet..... Nog eens zal ze het hele huis doorzoeken. Hij moet er toch zijn.

O, wacht nu weet ze het. Het zal natuurlijk naar buurvrouw gegaan zijn, waar Rie en Anneke ook zijn.

— Jan, ga eens gauw vragen. Ik zal boven bij vader kijken.

Voorzichtig zal ze bij haar man informeren, of hij Jaap die middag ook boven heeft gezien. Héél voorzichtig, want de minste schrik is gevaarlijk voor zijn zwakke hart.

Jan komt onverrichter zake terug. Buurvrouw is meegekomen. Nee, zij heeft Jaap ook niet gezien. Moeder gaat naar buiten gevolgd door de buurvrouw. Samen turen ze de al donker wordende weg af, naar beide kanten. Een bang vermoeden rijst bij haar op: er is hier zoveel water en de kanten zijn zo glibberig nu.

Jan zal even vlug naar Meester De Vries gaan, die dichtbij woont. Met zijn kleine Wouter speelt Jaapje ook weleens.

— Hallo, die Jan, klinkt het.

't Is Karel, die een boodschap in het Oosteinde moet doen en eens even is doorgefietst om te zien, waarom Jan niet gekomen is. Hij schrikt erg, als hij hoort, dat Jaap weg is en dadelijk biedt hij aan hem te gaan zoeken. Hij zal met zijn fiets alle zijwegen afrijden in de omgeving van het Meestershuis.

Het duurt niet lang, of de hele buurt weet, dat kleine Jaap van Meester Bos spoorloos verdwenen is. Ieder vraagt, ieder zoekt.

Vader is er het ergst aan toe. Hij voelt zich zo machteloos, nu hij zelf niets kan doen.

Als Jan even met een bleek gezicht

bij hem in de slaapkamer komt, zegt hij hem direct naar buurman Scheltens

te gaan en hem te vragen, of hij de politie opbelt.

Het duurt niet lang of twee politiemannen arriveren per motor. Direct wordt er gedregd. Geen resultaat. Met een politiehond wordt de gehele omtrek afgespeurd. Vergeefs!

Hand over hand is de duisternis toegenomen.

Als Jan een uurtje later nog eens naar Oom Jacob moet gaan, die een eindje verderop woont, ziet hij dat de lucht is opgeklaard. Hier en daar flikkert een ster. Zou er tóch nog ijs komen in de Kerstvacantie?

Ach wat gaf dat? Hij zou nu toch geen schik hebben, nu Jaap weg was. En als Jaap weg blééf, als Jaap..... misschien al..... dood was? Dan zou Jan nooit meer blij kunnen zijn, want het was alles zijn schuld. Blij zijn. Dat had de Meester vanmorgen nog gezegd — wat leek dat al lang geleden — als de hemelse blijdschap in ons hart woonde, dan konden we ook anderen blij maken. Hij had het zo goed bedoeld, hij wilde Vader blij maken en nu was er juist angst en droefheid in huis gekomen. En nu straks Kerstfeest — zonder Jaap.

„En onder millioenen, hebt Gij ook mij in 't oog.”

Wie zong dat? Waren dat Engelenstemmen hoog boven de flonkerende sterren vandaan? Of kwam die regel zomaar in zijn gedachten, omdat hij aan het Kerstfeest op school dacht. Ja, dat hadden ze toen gezongen.

Here Jezus, bidt hij, wij weten niet waar onze Jaap is, maar Gij hebt ook hem in het oog. Wilt U ons helpen en wilt U Vader en Moeder weer blij maken?

De boodschap bij Oom en Tante hield hem langer op dan hij wilde. Of, eigenlijk, waarom zou hij zo'n haast maken? 't Was thuis nu toch niet prettig meer zonder Jaap. Thuis niet en nergens niet.

Als hij zijn huis nadert, ziet hij een glanzende auto voor hun tuinhekje staan. Wat een sleel! Misschien van een hoge van de politie. Of van de dokter. Nee, die heeft een andere wagen.

Nu kan hij het nummerbord zien: NG. 50-63. Die is van Karels vader. Wat komt die doen?

Hij gaat achterom. Moeder is in de keuken aan het koffie zetten. Moeder heeft tranen in haar ogen, maar toch kijkt ze niet verdrietig meer.

— Moeder, moeder, haast Jan, is Jaap — is Jaap.....?

— Ga maar naar binnen, zegt moeder. Neen Jaap is er niet. Mijnheer de Groot zit daar en Karel. Wat heeft dat te betekenen. Karel 's Avonds nog?

— Vindt U het goed, dat we boven koffiedrinken? Dan hoort mijn man het verhaal ook. Jan, maak eens licht op de trap en wijs de weg naar de slaapkamer.

Jan is licht teleurgesteld. Hij had gedacht, dat Jaap terecht was. Hier begrijpt hij niets van.

— Och, mensen, 't is gauw verteld, begint Mijnheer de Groot. Eigenlijk kon Karel het beter vertellen, want die heeft het het eerst gehoord.

Karels ogen beginnen te schitteren.

— Nou, zegt hij, dat was zo. Ik luisterde naar de radio. Ineens hoorde ik. Extra bericht. Hier luchthaven Schiphol. En toen vertelden ze, dat er in Londen een Hollands jongetje met een K.L.M.-vliegtuig was meegekomen en niemand wist wie dat jongetje was.

— Kijk, neemt mijnheer de Groot nu weer het woord, ik heb me direct met Schiphol in verbinding gesteld, toen Karel het mij vertelde, en daar lezen ze me het extra bericht in zijn geheel voor. 't Was zo.

Zojuist telegrafisch bericht ontvangen van Londen-Airport: een Hollands jongetje van omstreeks 4 jaar is op onverklaarbare wijze in lijntoestel BE 473 om 18.25 meegekomen. Vertoeft thans in London-Airport Hotel.

Meer wisten ze daar ook niet.

Toen heb ik London-Airport opgebeld en kreeg een heel relaas. Het vermoeden bestaat, dat het kereltje met een lading bloemen is meegekomen, in de korte tijd, dat de chauffeur met de inkларingspapieren naar de douane was, kans heeft gezien uit de auto te komen en zich bij andere kinderen

heeft gevoegd. De stewardess, die zich over alle kinderen ontfermde, liet ze vlug instappen, omdat het hoog tijd was, en eerst in de lucht bemerkte ze, dat er een kind te veel was.

O ja, ik kreeg een nauwkeurig signalement. En nu geloof ik — maar zegt U eerst eens Mevrouw, wat had dat kereltje vandaag eigenlijk aan?

Ja, eens even denken, zegt Mevrouw Bos. Lage bruine schoentjes, kniekousen en een rood gebreid pakje.

— Dat klopt. Prachtig! Dan is Jaapje terecht!

— Terecht, zegt Moeder, die het van blijdschap nauwelijks kan geloven, terecht, maar nog niet hier!

— Nee, mevrouw, maar U laat me ook niet uitspreken.

— Laat eens zien, het is nu twee dagen vóór Kerstfeest. Direct na de Kerstdagen moet ik voor zaken naar Engeland. Nu heb ik zó gedacht: ik kan net zo goed vóór de Kerstdagen. Dan haal ik dat Jaapje meteen even op. Maar nu is er nog wat. Ik heb mijn Karel allang beloofd, dat hij eens mee mocht vliegen. Nu zoek ik nog gezelschap voor die jongen. Zou U het goedvinden, als Jan meeging? Tenminste, als de jongeheer zin heeft.

Zin? Hoe is het mogelijk, dat mijnheer de Groot zo iets kon vragen. Vliegen en dan met zijn beste vriend.

— Maar dan ben ik twee kinderen kwijt, zegt vader met een knipoogje — en voegt er ernstiger aan toe: dat heeft Jan toch helemaal niet verdiend!

— Hoor eens, meester Bos, ik mag U niet alles vertellen. Of eigenlijk, ik mag U niets vertellen. Maar ik heb het een en ander van Karel gehoord.

Als U alles wist, dan zou U zeggen: „Jan, je bent dom geweest, heel dom, maar je hebt het goed bedoeld”.

— O, mijnheer, zegt Mevrouw Bos, wij durven het eigenlijk niet allemaal aan te nemen. Het is te veel! U bent veel te goed!

— Niets te betekenen, Mevrouw, en goed? Wacht U maar, ik ben nog niet klaar! Het ergste komt nog. Ik wilde Jan nu meteen in de auto meenemen en met de moonliner van 21.03 vertrekken.

Precies twintig minuten later zit Jan prinsheerlijk met Karel achter in de brede auto. Een koffertje met kleren voor een tweedaags verblijf in de Engelse hoofdstad zit in de achterbak.

Het is of hij droomt. Hij kan het zich niet voorstellen, dat het alles echt is.

Uit het diepst van zijn hart heeft hij meegebeden, toen vóór Jans vertrek.